ཨཱ། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།

རྫེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

2019

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།
2019

༄༅། །རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།

༼ང༽

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། པོད། ༢༣
Je Yabse Sungbum Volume 23

པར་འགྲེམས་བྱེད་པོ།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྡུད་སྒྲིག་ཁང་།

Published by:
JE YABSE SUNGBUM PROJECT

Drepung Loseling Pethub Khangtsen Education Society‚ Mundgod U.K. Karnataka State (INDIA)
www jeyabsesungbum.org‚

པར་ཐེངས་དང་པོར།
དེབ་གྲངས་ ༧༥༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩

First Edition:

750 copies‚ 2019

པར་སྐྲུན་ཞུ་ཡུལ།
མ་ཎྀ་པཱལ་འཕྲུལ་ལས་ཁང་།

Printed at:

Manipal Technologies Limited Manipal

དཀར་ཆགདཀར་ཆག V

སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས། 1
ལེའུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། 1
མཚན་དོན་དང་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་སོགས། 1
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་རིམ་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། 2
ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་དངོས། 5
དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་བླང་བའི་ཕྱིར་བསྐུལ་བ། 5
སྙིང་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། 7
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན། 7
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ངོས་བཟུང་བ། 11
དེ་ལ་ཕན་ཡོན་དེ་དག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན། 13
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ལ་བསྟོད་པ། 16
ལེའུ་གཉིས་པ་སྡིག་པ་བཤགས་པ། 20
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་བ། 20
སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་མཆོད་པ། 20
སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ཕྱག་འཚལ་བ། 24
སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་སྐྱབས་འགྲོ་བྱ་བ། 25
སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་སྡིག་པ་བཤགས་པ། 26
རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས། 27
རྟེན་གྱི་སྟོབས། 31

VI རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས། 32
ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས། 33
ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་བ། 35
སྦྱོར་བ་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། 35
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ། 36
མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་བ། 36
དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་སོགས་སུ་བསྔོ་བ། 36
ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གཏོང་བའི་སེམས་སྦྱང་བ། 37
དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཟུང་བ། 39
སེམས་བཟུང་བའི་མཇུག་གི་བྱ་བ། 40

ལེའུ་བཞི་པ་བག་ཡོད་བསྟན་པ། 43
བག་ཡོད་བསྒོམ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ། 43
བྱང་སེམས་འདོར་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན། 43
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་བའི་ཉེས་དམིགས། 44
བསླབ་པ་ལ་བག་ཡོད་བྱ་བ། 46
ཉེས་པ་སྤང་བ་ལ་བག་བྱ་བ། 46
དགེ་བ་བསྒོམ་པ་ལ་བག་བྱ་བ། 48
ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་བག་བྱ་བ། 50
བག་ཡོད་བསྒོམ་ཚུལ་གྱི་དོན་བསྡུ་བ། 55
ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 55
སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 55
ཡན་ལག་གི་དོན་བཤད་པ། 58

དཀར་ཆག VII

ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 58
བསླབ་པ་བསྲུང་བའི་ཐབས་སེམས་བསྲུང་བ། 58
སེམས་བསྲུང་ཐབས་དྲན་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 64
དྲན་ཤེས་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ། 66
སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ། 66
དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ། 71
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ། 75
བསླབ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག 79
དོན་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་པས་མཇུག་བསྡུ་བ། 81

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 82
བཟོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ། 82
ཁོང་ཁྲོའ་ཉེས་པ་དང་བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན། ི

82

བཟོད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཡིད་ལ་བྱ་བ། 84
ཁོང་ཁྲོའ་རྒྱུ་དགག་པར་བྱ་བ། ི

84

ཁོང་ཁྲོའ་རྒྱུ་ལ་བརྟགས་ནས་སྤོང་བར་འབད་པ། ི

84

ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། 84
བདག་ལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ། 85
སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པར་བཟོད་པར་བྱ་བ། 85
སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་བསྒོམ་ཚུལ། 85
ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་བསྒོམ་ཚུལ། 87
གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་བསྒོམ་ཚུལ། 91
བརྙས་པ་སོགས་བསྒྲུབ་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བ། 94

VIII རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།
བདག་གི་བཤེས་ལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ། 96
བདག་གི་དགྲ་ལ་ལེགས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ། 98
འདོད་པའི་གེགས་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ། 100
བཟོད་པ་སྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན། 109

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ། 111
བརྩོན་འགྲུས་ལ་བསླབ་ཚུལ། 111
བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་དགོས་པར་བསྐུལ་བ། 111
བརྩོན་འགྲུས་ཇི་ལྟར་རྩོམ་པའི་ཚུལ། 111
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ། 111
གཉེན་པོ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་སྤེལ་བ། 118
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྟོབས་སྤེལ་བ། 118
དྲན་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཉམས་ལེན་ལྷུར་བྱ་བ། 126
སྤྱོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བདག་ཉིད་དབང་དུ་བྱ་བ། 127

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 129
ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་ལ་སློབ་ཚུལ། 129
བསམ་གཏན་བསྒོམ་པར་གདམས་པ། 129
ཞི་གནས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ། 129
འཇིག་རྟེན་གྱི་འདུ་འཛི་སོགས་སྤང་བ། 129
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་རྟོག་སྤང་བ། 136
འདོད་པ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྒོམ་པ། 136
དབེན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པ། 144

དཀར་ཆག IX

ཞི་གནས་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ། 145
བདག་གཞན་མཉམ་པར་སྒོམ་པའི་ཚུལ། 145
བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། 150
བདག་གཞན་བརྗེས་ནས་བསམ་པས་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། 155
སྦྱོར་བས་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། 159

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 165
ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ལ་བསླབ་ཚུལ། 165
ཐར་འདོད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ། 165
དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ཐབས། 167
བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས། 167
སྟོང་ཉིད་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། 172
མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་སྤྱིར་དགག་པ། 173
སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། 176
ལམ་དབུ་མ་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། 182
ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྒྲུབ་པ། 186
སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 193
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 193
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 201
དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་པ། 201
བདེན་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཀླན་ཀ་སྤང་བ། 209
བདག་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགོད་པ། 212
དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་འབད་པར་གདམས་པ། 222

X རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

ལེའུ་བཅུ་པ་བསྔོ་བ་བསྟན་པ། 228
སྦྱིན་པར་སློབ་ཚུལ་བསྔོས་པའི་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པ། 228
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་བསྔོ་བ་མདོར་བསྟན་པ། 228
རྒྱས་བཤད་ལས་གཞན་དོན་དུ་བསྔོ་བ། 229
རང་དོན་དུ་བསྔོ་བ། 236
བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་བསྔོ་བ། 237
བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་མཇུག་གི་དོན། 238

ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ི

241

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 241
མཚན་གྱི་དོན་དང༌འགྱུར་གྱི་ཕྱག་སོགས། 241
རང་ལུགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པ། 246
ཚད་མའི་གྲངས་དང་ཡུལ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། 247
མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ངོ་བོར་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། 250
འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ། 259
གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་དགག་པ། 265
རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་ལུགས་དགག་པ། ི

265

གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་དགག་པ། 269
རིག་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ། 269
བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་པ། 273
སེར་སྐྱ་པའི་ལུགས་དགག་པ། 278
དཔྱོད་པ་པའི་ལུགས་དགག་པ། 285

དཀར་ཆག XI

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 291
རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 292
དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། 297
རང་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 297
གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔོག་ཚུལ་དགག་པ། 301
རྟགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ། 304
གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་དགག་པ། 308
རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་ལུགས་དགག་པ། ི

308

གཞན་སྡེའི་ལུགས་དགག་པ། 310
རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ། 310
བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་པ། 312
སེར་སྐྱ་པའི་ལུགས་དགག་པ། 318
དཔྱོད་པ་པའི་ལུགས་དགགས་པ། 324

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 327
སྒྲུབ་ངག་དང་སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། 328
རང་གི་ལུགས་བཞག་པ། 328
རྗོད་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ། 328
བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ། 331
ཤུགས་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 331
དངོས་བསྟན་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མདོར་བསྟན་པ། 339
དངོས་བསྟན་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 342
ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། 342

XII རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ང་པ།

མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ། 345
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུའི་གཏན་ཚིགས་དཔེར་བརྗོད་པ། 347
གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པ། 355
རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ། 358
བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་པ། 362
སེར་སྐྱ་པའི་ལུགས་དགག་པ། 364
གཞན་གྱིས་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་དགག་པ། 368

ལེའུ་བཞི་པ་དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། 372
དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། 372
དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དངོས། 372
རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་ལུགས་དགག་པ། ི

378

རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ། 380
བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་པ། 383

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 383
གཞན་སེལ་བཤད་པ། 383
སྤྱིར་གཞན་སེལ་གྱི་དོན། 383
སྒྲ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ། 385
སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་དགག་པ། 386
སྤྱི་སྒྲས་སྤྱི་ཉི་ཚེ་བ་གོ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་དགག་པ། 391
གཞན་སེལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། 392
གཞི་མཐུན་སོགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། 392

དཀར་ཆག XIII

དེ་ཁས་ལེན་པར་གཞན་སེལ་ཁས་ལེན་དགོས་པ། 399
གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ། 404
སྒྲ་རྟོག་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ། 407
ཚད་མ་ལ་ཕུང་གསུམ་གཞན་དགག་པ་ཤེས་པར་བསྟན་པ། 410

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 410
ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྟེན་ཅན་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 410
ལྟག་ཆོད་སྤྱིའི་དོན། 410
ལྟག་ཆོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དོན། 411
ལྟག་ཆོད་བཤད་པའི་དགོས་པ། 411
ལྟག་ཆོད་སྔ་མ་བཅུ་བཤད་པ། 412
ཕྱི་མ་བཞི་བཤད་པ། 419
རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་དགག་པ། ི

422

བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ། 424
མཇུག་གི་དོན་བཤད་པ། 428

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག 431

༄༅། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གུས་པར་
ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་གི་མཁྱེན་པ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་མཚན་དཔེའི་དཔལ་འབར་སྐུ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆོས་དབྱིངས་མཁར་འཕགས་ཏེ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་གསུང་གི་འོད་ཟེར་མཐའ་ཡས་འགྲོ་ལ་དྲི་མེད་རབ་འཕྲོ་ཞིང༌། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་མཛད་པ་བཟང་པོས་མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་མུན་པ་སེལ་མཛད་པ། །ཐུབ་དབང་རྣམས་དང་བླ་མ་སྐྱེས་ཆེན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བདག་ནི་གུས་པར་1

ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རང་ཉིད་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་
འདྲིས་ཕྱིར་དང༌། །སྐལ་མཉམ་གཞན་ལའང་ཕན་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ། །རྒྱལ་སྲས་དམ་པའི་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པ་ཡི། །ཚིག་དོན་མཁས་པའི་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་བྲི། །རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་ཞགས་པས་བཅིངས་པ་ཡིས། །དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། །ཟབ་མོའ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་དགོས་ ིཞེས། །བཞེད་པ་ལོག་པར་འཆད་རྣམས་བསལ་གྱིས་ཉོན།།
དེ་ལ་འདིར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་དུ་མར་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པས་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱས་ཤིང༌། མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐོར་བར་མཛད་དེ། དང་པོར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་ཤིང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐོར་བར་མཛད་དོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྒྱུད་སྨིན་པ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་བདེན་པ་བཞི་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང༌། རྟེན་འབྱུང་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་ལས་དངོས་སུ་ཡང་

1 ཞོལ། ཤོག ༡ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡ ན ༣ གུས་པས་

2 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ལན་དུ་མར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སོགས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའ་གཏམ་ཆོས་ ིཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཞིང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་བཀྲལ་ནས་གསུང་ ིརབ་མཐའ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་སངས་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཡན་ ིལག །ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཛད་པ་པོ་ནི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཞི་བའི་ལྷ་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་ཤིང༌། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་བདེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ། ཁྱད་པར་དུ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པའི་སྒོ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་དོ།། ིདེས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་བཞི།
མཚན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་ཕྱག །གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་བཞི་ཡོད་པ་ལས་སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མིང་བོ་དྷི་ནི་བོད་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་དང༌། ས་ཏྭ་ནི་སེམས་དཔའ་དང༌། ཙཱརྱ་ནི་སྤྱོད་པ་དང༌། ཨ་བ་ཏ་ར་ནི་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །བམ་པོ་དང་པོ། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ་ཕྱོགས་གང་དུ་གཏོགས་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དེ་ཡང་འགྱུར་གྱི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང༌། སྡེ་སྣོད་མཐའ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ཡང༌། གཙོ་བོར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བམ་པོའ་གྲངས་ཀྱི་ ིབཤད་པ་གོ་བར་སླ་བས་མ་བཀོད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། ིལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོད་བརྗོད་དང༌། བཤད་པར་དམ་བཅའ་དང༌། ཁེངས་སྐྱུང་ཞིང་རྩོམ་པར་སྤྲོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགོས་དོན་དང༌།

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། 3

བསྡུས་དོན་དང་། ཚིག་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་རང་ཉིད་སྐྱེས་བུ་དམ་པར་རྟོགས་པ་དང༌། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང༌། མཐར་ངེས་ལེགས་ཐོབ་ཅིང་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་
ཕྱག་འཚལ་བ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། སུ་ག་ཏའི་སྒྲ་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་གཉིས་ལ་བཤད་དུ་ཡོད་པས་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སྐྱེས་བུ་གཟུགས་ལེགས་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་སྤངས་པས་ལེགས་པའམ་མཛེས་པར་གཤེགས་པ་དང༌། རིམས་ནད་ལེགས་པར་བྱང་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སླར་འཁོར་བར་མི་ལྡོག་པར་གཤེགས་པ་དང༌། བུམ་པ་ལེགས་པར་གང་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཟད་པར་སྤངས་པས་མ་ལུས་པར་གཤེགས་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའོ། །བདེ་བ་ནི་ལེགས་པ་སོགས་དང༌། གཤེགས་པ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སོན་པའོ། །དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་པའི་ཆགས་བྲལ་དང༌། རྒྱུན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་སོགས་དང༌། དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་དང༌། མཁྱེན་པ་བརྟན་པ་དང༌། མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའོ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གསུམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དེས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་བསྟོད་པ་བསྟན་ཏོ།།
དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
ནི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་སྟེ། དེ་གང་ལ་མངའ་བ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའོ། །སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་བསྡུས་ཤིང༌། ཚིག་ཕྱི་མས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགོག་ལམ་ཡང་མཚོན་པས། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་མཐའི་དག་ཕྱག་གི་ཡུལ་ལོ། །སྲས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྟེ། དེ་དང་བཅས་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མོ། །དེ་དག་དང་གཞན་ཡང་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་

4 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

སོགས་ཀུན་ལའང་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །ཏེ་ནི་ཁྲུས་བྱས་ཏེ་ཟས་ཟ་ཞེས་པ་ལྟར་འོག་མ་འདྲེན་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། བརྗོད་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། རང་བཟོའ་ཉེས་པ་སྤང་བ་དང༌། ཟློས་པ་ ིསྤང་བ་དང༌། དགོས་སོགས་བཞི་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས་དྲང་ངོ༌། །གང་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་འདུས་པའི་སྡོམ་མོ། །ཊཱིཀྐ་ཁ་ཅིག་གིས་སྡོམ་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པ་ནི་ཚིག་གི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཟོར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་སུ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའི་དག་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་སྟོན་པའི་ལུང་གསུང་རབ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱས་པས་ཆོག་གི །འདི་བརྩམས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཟློས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ་ལུང་གི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་མདོར་བསྡུས་ནས་ནི་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་བྱ་དང༌། བསྟན་ ིབཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དགོས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་དང༌། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་སྔ་མ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་འབྲེལ་བའོ། །རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་དགོས་པ་ནི། དམ་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཁེངས་སྐྱུངས་ཏེ་གཞན་དོན་དུ་གཙོ་བོར་མ་མཛད་པ་དང༌། བསྟན་
བཅོས་རྩོམ་པར་སྤྲོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སྐལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་གྱི་ཡང་དོན་དུ་འགྱུར་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་འདི་བརྩམས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ནུས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་བསྟན་བཅོས་འདི་མ་བྱས་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་སྔོན་ཆད་གསུང་རབ་ལས་མ་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིར་བརྗོད་དུ་མེད་ལ། དོན་ལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་ཚིག་ལ་ཡི་གེ་ལྕི་ཡང་སྤེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་པའང་བདག་

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། 5

ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པོ་དེའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཞི་བ་ལྷ་ངས་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྔར་ཤེས་
ཟིན་པ་རྣམས་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་རང་གི་ཡིད་ལ་གོམས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཞེས་པའི་ཉེ་ཚིག་སྨོས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་ལ་རྫོགས་པ་ལ་དགོངས་པའམ་ཡང་ན་འདི་བརྩམས་པ་ཡིན་གྱི་རྫོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཐ་ཚིག་གོ །རང་གི་དོན་དུ་རྩོམ་ན་རང་གིས་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པར་མི་རིགས་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ན་དེ་ཉིད་གོམས་པར་རིགས་མོད་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྔར་ནས་ཞུགས་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་སྒོམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པས་ཀྱང་ཡིད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས། བདག་གི་དད་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་ཤགས་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་རེ་ཤིག་དང་པོར་རང་གི་རྒྱུད་ལ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་མཐོང་བའི་སྐལ་མཉམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །རེ་ཤིག་དང་ལ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པས་གཞན་ལ་ཕན་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།གསུམ་པ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་གཞུང་དུ་བཀོད་པ་འདི་དག་མཐོང་ན་རང་ཉིད་ ིབཞིན་དུ་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཅི་སྟེ་ཞེས་པ་གལ་ཏེ་ཞེས་བཤད་ནས་རང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མྱོང་བས་གྲུབ་པ་གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་ཡང་དོན་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་ནི། དོན་འདྲ་སྟེ་དོན་ནི་གཞན་དོན་དུ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྔར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་བསྟན་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་གཞན་དག་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་དངོས་ལ་གཉིས། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་བླང་
བའི་ཕྱིར་བསྐུལ་བ་དང༌། སྙིང་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་རྟེན་འདི་ལ་ངེས་པར་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ། ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་དལ་འབྱོར་འདི་ནི་རྙེད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ་དེའི་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ལུས་ཙམ་ཞིག་

6 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྣ་གཅིག་བསྲུང་དགོས་ལ། དལ་འབྱོར་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་བཟུང༌། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་གྲོགས་བྱས་སྨོན་ལམ་དྲི་མ་མེད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་དགོས་ན་དེ་སྒྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་བསམ་པ་ནི། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་རྟེན་འདི་ལ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ་སྐྱེས་བུའི་དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་ནུས་པའི་རྟེན་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ལ། བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ་གལ་ཏེ་མི་འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་འདི་ལ་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་ཕན་པ་མ་བསྒྲུབས་ན་ཕྱིས་རྟེན་འདི་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། རང་ཅག་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་གནས་པ་ཤས་ཆེ་ལ་དེ་ནས་བདེ་འགྲོའ་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ིདལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་བ་ནི། བཤེས་སྤྲིང་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་
བུག་པ་དང༌། །རུས་སྦལ་ཕྲད་པ་ལས་ཀྱང་དུད་འགྲོ་ལས། །མི་ཉིད་ཆེས་ཐོབ་དཀའ་བས་མི་དབང་གིས། །དམ་ཆོས་སྤྱད་པས་དེ་འབྲས་མཆིས་པར་མཛོད།1

།ཅེས་སོ། །མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་
སྤངས་པ་ནི་དལ་བ་སྟེ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི་བཤེས་སྤྲིང་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་དང་དུད་འགྲོ་ཉིད། །ཡི་དྭགས་ཉིད་དང་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་དང༌། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ། །ཀླ་ཀློར་སྐྱེ་བ་གླེན་ཞིང་ལྐུགས་པ་ཉིད། །ཚེ་རིང་ལྷ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། །སྐྱེ་བ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་སྐྱོན་བརྒྱད་པོ། །དེ་དག་དང་བྲལ་ཁོམ་པ་རྙེད་ནས་ནི། །སྐྱེ་བ་ལྡོག་པའི་སླད་དུ་འབད་པར་མཛོད།2

།ཅེས་སོ། །གནས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཏུ་དགེ་བ་བྱ་བའི་དལ་བ་མེད་པས་མི་
ཁོམ་པ་ཞེས་བྱའོ།།
འབྱོར་པ་བཅུ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། རང་འབྱོར་ལྔ་ནི། མི་ཉིད་དབུས་སྐྱེས་དབང་པོ་
ཚང༌། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད།3

།ཅེས་ཏེ་ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་ནི་མཚམས་མེད་བྱས་
སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གནས་ལ་དད་པ་ནི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་དད་པའོ། །གཞན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༦༧༦ ཕྲེང་། ༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༦༧༦ ཕྲེང་། ༡༥
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༣ ཤོག ༧ ཕྲེང་། ༡༤

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། 7

འབྱོར་ལྔ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཆོས་སྟོན། །བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འཇུག །གཞན་ཕྱིར་སྙིང་ནི་བརྩེ་བའོ།1

།ཞེས་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང༌། སོ་སོའ་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་ ིབཅོས་འདིས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའ་བསམ་པ་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་བསམ་ ིཔ་སྦྱོང་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་པ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་བསླབས་ནས། སངས་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དེའི་ཕན་ཡོན་ལེགས་པར་བསམས་ནས་སྤྲོ་ཤགས་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལེའུ་དང་པོས་སྟོན་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྦྱོང་བ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཆད་དོ། །དེ་ནས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་གནས་ཁང་སོགས་བྱི་དོར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འགལ་རྐྱེན་སྒྲིབ་པ་བཤགས་པ་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་བསགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་དགོས་པའི་སྔ་མ་ལེའུ་གཉིས་པ་དང༌། ཕྱི་མ་ལེའུ་གསུམ་པས་བསྟན་ཏོ། །སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་དགེ་བ་རྣམས་མི་ཉམས་པའི་ཡན་ལག་བག་ཡོད་བསྟེན་དགོས་པ་ལེའུ་བཞི་པས་བསྟན་ལ། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་དེ་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ལེའུ་ལྔ་པས་བསྟན་ལ། བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ལ་སློབ་ཚུལ་དེ་ནས་ལེའུ་བཞིས་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་ཏོ། །ལེའུ་བཅུ་པས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་རྣམས་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྦྱོང་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྔོ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ལེའུ་བཅུ་པས་སྟོན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྟོན་ཏོ། །འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལེའུ་དགུ་པས་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པ་དང༌། སེམས་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༣ ཤོག ༩ ཕྲེང་། ༣

8 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གཉིས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྡིག་པ་སྤོང་ཞིང་དགེ་བ་སྒྲུབ་རིགས་པར་གདམས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་རྒྱས་པར་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཅག་དགེ་བ་ཉམས་ཆུང་ཞིང་སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེ་བའི་དུས་འདིར་སྡིག་པའི་གཉེན་པོར་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་མཚན་མོ་མུན་ནག་སྤྲིན་རུམ་ནས་གློག་འགྱུ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ་གཟུགས་རབ་ཏུ་སྣང་བ་སྟོན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་བྱ་སྙམ་པའི་དགེ་བ་སྒྲུབ་པའི་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་ཙམ་འབྱུང་གི །དུས་རྒྱུན་དུ་མི་འབྱུང་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བས་ན་དགེ་བ་ཉམས་ཆུང་བ་ཉིད་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང༌། སྤྲིན་རུམ་གྱི་མུན་པ་དང་འདྲ་བར་ངན་འགྲོ་སྐྱེད་པའི་སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཐུབ་པར་དཀའ་ཞིང༌། འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། དགེ་བ་སྒྲུབ་ཅིང་སྡིག་པ་སྤོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དགེ་བ་ཉམས་ཆུང་ཉིད་ལ་རྟག་ཅེས་པ་དུས་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་ལ། དགེ་བ་མཐུ་ཆུང་བ་དང་སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡང་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལ་ཕན་ཡོན་དེ་དག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ལ་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྡིག་པ་མཐའ་དག་འཇོམས་ཤིང་དགེ་བ་མཐའ་དག་སྒྲུབ་ནུས་པ་དང༌། མིང་དང་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་དང༌། ཕན་ཡོན་དཔེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྡིག་པ་ཆེན་པོ་འཇོམས་པ་དང༌། བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་ནུས་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་ཏེ། དམྱལ་བའི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་པ་མི་བཟད་པ་དེ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མིན་པ་དགེ་བ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་གིས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་སྤོང་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་འདིར་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་གྱི། འདིར་ནི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ངན་འགྲོའ་ི

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། 9

རྒྱུ་སྔར་བསགས་འདག་ཅིང་ཕྱི་མ་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་ཏེ། བསྐལ་པ་གྲངས་
མེད་དུ་མར་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའམ་ཐབས་ལ་རབ་ཏུ་དགོངས་ཤིང་སེམས་པར་མཛད་པའི་ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་གཟིགས་ཤིང༌། སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པའི་སྐྱེ་བོའ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བ་མཆོག་སྐྲ་ ིའབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ལམ་བདེ་བས་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ནུས་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལ། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྒྱིད་ལུག་འགྱུར།1

།ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གཞན་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་
མཆོག་ཡིན་པས་སེམས་དེ་ཉིད་བསྒོམ་པར་རིགས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྦྱངས་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཕྲག་གཞོམ་འདོད་ཅིང་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའ་བསམ་པ་སྦྱངས་ ིཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་བདེ་བ་བསལ་བར་འདོད་པ་དང༌། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་མང་བརྒྱ་ཕྲག་སྤྱོད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཞན་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་དུས་རྟག་ཏུ་བཏང་བ་སྟེ་ཉམས་པར་མི་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་ཏེ། སྨོན་པ་དང་འཇུག་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པར་གྱུར་ན་དེ་མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་གིས་མིང་ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་མིང་གི་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་འཇིག་རྟེན་པ་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཐལ་མོ་སྦྱོར་བ་དང༌། ཕྱག་བྱ་བར་འོས་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་འབའ་ཞིག་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པའི་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་མ་ཐག་ཕན་ཡོན་དེ་དག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་དྲུག །དམན་པ་མཆོག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་དཔེ། རྙེད་དཀའ་ཞིང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་
དཔེ། འབྲས་བུ་མི་ཟད་ཅིང་འཕེལ་བའི་དཔེ། འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་སྐྱོབ་ནུས་པའི་དཔེ། སྡིག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༩༩༥ ཕྲེང་། ༧

10 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པ་ཚེགས་མེད་པར་འཇོམས་པའི་དཔེ། ཕན་ཡོན་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཕན་ཡོན་འདི་དག་བསམས་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་བླངས་ནས་མི་ཉམས་པར་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་བཟུང་ཞིག་སྟེ་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། གསེར་འགྱུར་རྩིའི་རྣམ་པའི་མཆོག་གསེར་འགྱུར་གྱི་རྩི་སྲང་གཅིག་གིས་ལྕགས་སྲང་སྟོང་གསེར་དུ་བསྒྱུར་བར་ནུས་པ་ལྟ་བུར་རྒྱུ་དང་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཀྱང་ ིམི་གཙང་བའི་ལུས་འདི་བླངས་ནས་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་སྐུ་རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བས་ནའོ། །སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། དངུལ་ཆུའི་རིགས་གསེར་དུ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྲང་གཅིག་གིས་ལྕགས་སྲང་སྟོང་གསེར་དུ་བསྒྱུར་ནུས་པ་དཔེར་མཛད་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གསུངས་པ་བསྡུས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བའི་གནས་འཁོར་བའི་རྒུད་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ནས་མི་ཉམས་པར་བརྟན་པར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེད་དཔོན་མཁས་པས་ཚོང་པ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་འཁྲིད་པ་ལྟར་འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་ཟླ་མེད་པས་གཅིག་པུ་སངས་རྒྱས་དང༌། ཚད་མེད་བློས་ཏེ་ཚད་མེད་པའི་བློ་གྲོས་གང་ལ་མངའ་བ་དེས་འགྲོ་བའི་དབུལ་བ་སེལ་བའི་ཐབས་མཆོག་གང་ཡིན་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་རིན་ཆེ་བས་ཏེ་དཀོན་པ་དང་ཕན་འདོགས་ཆེ་བའི་ཐབས་སུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། དགེ་བ་མི་ཟད་ཅིང་འཕེལ་བར་འདོད་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྒོམ་པར་རིགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་དགེ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་སླར་ཡང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྗོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་མི་ཟད་ཅིང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བའི་ཆུའི་ཐིགས་པ་བསྐལ་པའི་མཐའི་བར་དུ་མི་ཟད་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོས་པའི་དགེ་བ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་མི་ཟད་པར་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་དེ་ལ་བླང་དོར་ལ་བཟོད་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་ཅིས་མི་བརྟེན་བརྟེན་པར་རིགས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གནོད་

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། 11

པ་དང་མཚམས་མེད་སོགས་སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་བྱས་ན་ཡང་དཔའ་བོ་སྟོབས་ལྡན་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གྱི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱོབ་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ངན་འགྲོའ་འཇིགས་པ་དེ་དག་ཡུད་ཙམ་གྱིས་སྒྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ ིདེ་སྡིག་པ་འཇོམས་པའི་ནུས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དེས་ནི་བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་དུས་མཐའི་མེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་སྣོད་སྲེག་པར་བཞིན་དུ་དམྱལ་བ་སྐྱེད་པའི་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྲེག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་ནུས་ན་མ་ངེས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་སོ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་བཤགས་པས་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་འདག་ཅིང་མྱོང་ངེས་སུ་བཤད་པ་ནི། གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་བསྒོམ་པ་མེད་ན་མྱོང་ངེས་སུ་ལུང་དང་རིགས་ ིཔ་དུ་མས་བསྒྲུབས་སོ།།
དྲུག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཕན་ཡོན་དེ་དག་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ། སེམས་དེའི་ཕན་
ཡོན་དང་བསྔགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་བྱམས་མགོན་བློ་དང་ལྡན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀར་པོའ་ཆོས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་ ིཔས་ཞིང་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ནས་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ཕམ་པར་བྱེད་པ་ལ་མདུང་ཐུང་ལྟ་བུའོ།1

།ཞེས་སོགས་རྒྱ་
ཆེར་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ། ངོ་བོའ་དབྱེ་བ་དང༌། དབྱེ་ ིབ་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་མདོར་བསྡུས་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ ིཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ནི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༨ ཤོག ༦༨༦ ཕྲེང་། ༡༠

12 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པའི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སྨོན་འཇུག་གཉིས་དང་གྲོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉེར་ ིགཉིས་དང༌། ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་སོགས་བཞིའོ། །སྨོན་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ཙམ་ཞིག་ནི་ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་སངས་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་འགོ་རྩོམ་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཞེ་བཞིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཅིང་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་ལེན་ནུས་པ་ནས་སོ། །ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ན་འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དང་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྡོམ་པ་སོགས་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྡོམ་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སེམས་བསྐྱེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་
པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་འགལ་ཡང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ལས་ལོགས་སུ་འཇུག་སྡོམ་ལེན་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་ལ་ཡང་དམིགས་པས་བཞག་ལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ལ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་གཞུང་དུ་མར་བཤད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཙམ་ཞིག་ནི་ཆོ་ག་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱེ་ལ་སེམས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་ནམ་ཡང་མི་གཏོང་སྙམ་དུ་དམ་བཅའི་ལྕགས་ཀྱུ་གཉིས་པས་ཟིན་པ་ནི་ཆོ་གས་ལེན་པར་ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤའི་གདམས་ངག་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཚེ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པའི་རྒྱུ་ལ་སློབ་པ་དང་ནག་པོའ་ཆོས་བཞི་སྤོང་བ་དང༌། དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་སྟེན་པ་སོགས་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་སེམས་ ི

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། 13

བསྐྱེད་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱུ་ལ་སློབ་པ་སོགས་སྨོན་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ལ་སློབ་ནུས་པ་གཅིག་གིས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་བ་ལས་ ིཤེས་པར་བྱའོ། །འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་བསླབ་བྱ་སོགས་རྒྱས་པར་རྗེ་བཙུན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་པས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། མལ་ན་འདུག་ཀྱང་རུང་ལུས་ཀྱི་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་མ་ཟིན་པའི་ཡུལ་དེར་
འགྲོ་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཡུལ་དེར་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་བློ་དང༌། རྐང་པ་འདེགས་འཇོག་སོགས་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཟིན་པའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་དེར་འགྲོའོ་སྙམ་པའི་བློའ་བྱེ་བྲག་ཡུལ་དེར་འགྲོའོ་སྙམ་ ིཔའི་བློར་མཚུངས་ཀྱང༌། འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པས་སྨོན་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་སུ་མཚུངས་པ་ལ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བས་ཟིན་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་པ་འདྲ་སྟེ་མ་སྤྲོས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྨོན་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང༌། འཇུག་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཞིང། རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བཟློག་གོ །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཞིང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བཟློག་

14 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
གོ1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨོན་པའི་སེམས་ལས་ནི་འཁོར་བ་ན་གནས་པའི་ཚེ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཡང་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་ལས་བསོད་ནམས་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་རྒྱུན་ཆགས་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་མིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་འཁོར་བ་ལས་
རབ་ཏུ་སྒྲོལ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་གཞན་དོན་ལས་མི་ལྡོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་སུ་འཇུག་སེམས་དེ་ཡང་དག་པར་བླངས་པར་གྱུར་པ་དུས་དེ་ནས་གཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ་ར་རོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བག་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཤུགས་དུས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དུ་མ་ཞིག་ཚད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། སྨོན་སེམས་ནི་འབྲས་བུ་ལ་དོན་གཉེར་ཙམ་དུ་ཟད་ལ་འཇུག་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་རྫོགས་པ་སྒྲུབ་པས་ཟིན་པའོ།།
གསུམ་པ་དེ་ལ་ཕན་ཡོན་དེ་དག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས། ལུང་དགོད་པ་དང༌།
རིགས་པས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་སེམས་འདི་ནི་ཕན་ཡོན་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་འཐད་པ་རིགས་པ་དང་བཅས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལག་བཟང་གིས་ནི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན་ཉན་ཐོས་རིགས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ལ་འཇིགས་ཤིང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་ལོག་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དམན་པ་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཏེ། དམན་པ་ལ་མོས་པ་བཟློག་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྨོན་སེམས་ལས་ཕན་ཡོན་ཐོབ་པའི་འཐད་པ་དང༌། འཇུག་སེམས་
ལས་ཐོབ་པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དགེ་བ་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་མཐའ་ཡས་པས་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་དང༌། དེ་བས་ལྷག་པའི་ཕན་སེམས་གཞན་མེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཕན་སེམས་རང་དོན་དུ་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། མཇུག་བསྡུས་ཏེ་བསྔགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེད་དཔོན་མཛའ་བོའ་བུ་མོ་ལྟར་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་ཆུང་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀླད་ནད་ཙམ་བསལ་ ི 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༨ ཤོག ༧༡༦ ཕྲེང་། ༢༠

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། 15

ལོ་སྙམ་དུ་བསམས་ན་ཡང་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། བསོད་ནམས་དཔག་མེད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མི་བདེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་བར་འདོད་ཅིང་སེམས་ཅན་རེ་རེའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པ་སྨོས་ཅི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕན་སེམས་འདི་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་ན་བུ་ལ་ཕན་པར་འདོད་པ་ཕའམ་ཡང་ན་མ་ཡང་རུང་གང་ཟག་གཞན་སུ་ལ་བདེ་བ་མཆོག་སྒྲུབ་པ་འདི་འདྲའི་ཕན་སེམས་ག་ལ་ཡོད་ལྷ་དང་བདེན་པར་སྨྲ་བའི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱང་རུང་ཚད་མེད་པ་བཞིས་གནས་པའི་ཚངས་པ་ལ་ཡང་ཕན་སེམས་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྔོན་རང་གི་དོན་དུའང་འདི་འདྲའི་ཕན་སེམས་རྨི་ལམ་དུ་ཡང་མ་རྨིས་ན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དངོས་སུ་ག་ལ་སྐྱེ་སྟེ་མ་མྱོང་ངོ༌། །བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་གང་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་འདི་སྔ་ན་མེད་པའི་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་འཁྲུངས་པ་འདི་ལ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ངོ་མཚར་བར་བཟུང་ནས་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། དེའི་འཐད་པ་དང༌། དོགས་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། སྨོན་པའི་ཕན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ན་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་པ་དེ་བས་ཀྱང་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་དགའ་བའི་རྒྱུ་དང་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ནད་འཇོམས་པའི་སྨན་གྱི་རྩིར་གྱུར་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཚད་ཇི་ལྟར་གཞལ་གྱིས་ལང་སྟེ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔའ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང༌། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར།1

།ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱས་པར་བསླབ་བཏུས་སུ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་དྲངས་
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༩ ཤོག ༣༦༤ ཕྲེང་། ༨

16 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་ཕན་པར་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ན་མཆོད་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལས་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་གསུངས་ན་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྩོན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབད་པ་ལ་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་སྨོས་ཅི་དགོས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་རང་ཉིད་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་
འབད་པས་བདེ་བ་ཐོབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་ནུས་པས་བདེ་སྡུག་གི་འདོར་ལེན་རང་ཉིད་མཁས་པ་མ་ཡིན་ནམ། གཞན་གྱིས་དེའི་དོན་དུ་བརྩོན་ཅི་ཞིག་དགོས་ཞེ་ན། ངེས་པར་བརྩོན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་འདོར་འདོད་པའི་སེམས་ཡོད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་པས་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དང༌། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་རྒྱུག་ལ་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཐབས་ལ་རྨོངས་ཤིང་གཏི་མུག་པས་སྦྱོར་བས་རང་གི་བདེ་བ་དགྲ་ལྟར་འཇོམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེ་སྡུག་གི་ཐབས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བདེ་སྡུག་གི་ཐབས་ལ་རྨོངས་བའི་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་བདེ་བས་ཕོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་ཀུན་གྱིས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་བླང་དོར་ལ་རྨོངས་པའི་གཏི་མུག་ཀྱང་ནི་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་དང་དགེ་བ་མཚུངས་པ་གཞན་ག་ལ་ཡོད། ཕན་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་ཅིང་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོབ་པའི་དེ་འདྲའི་བཤེས་ཀྱང་གཞན་ག་ལ་ཡོད། བླང་དོར་གྱི་གནས་མཐའ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་བསོད་ནམས་དེ་འདྲའང་གཞན་ག་ལ་ཡོད་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། མ་བཅོལ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དྲངས་ནས་གྲོགས་མཛད་པས་
བསྔགས་པར་འོས་པ་དང༌། ཕན་པ་ཅུང་ཟད་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྟོད་པར་འོས་ན་ཕན་བདེ་མཐའ་

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། 17

དག་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆེས་བསྔགས་པར་འོས་པ་དང༌། ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་བསྐྱབས་1

པར་འོས་

པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྟོད་ཅིང་བསྔགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་སྔར་ཕན་བཏགས་པ་ལ་ལན་ལྡོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལའང་བྱས་པ་གཟོ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རེ་ཤིག་བསྔགས་པར་འོས་ན་མ་བཅོལ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དྲངས་ནས་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཕན་བདེ་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷ་མིར་བཅས་པས་བསྔགས་པར་འོས་པ་སྨོས་ཅི་དགོས་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་འགྲོ་བ་ཉུང་ཟད་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་པོ་དམན་པ་ནར་མའི་ཟས་སྦྱོར་བ་དང༌། དུས་སྐད་ཅིག་སྟེ་ཡུན་ཐུང་ངུར་ཁ་ཟས་ཙམ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དམན་པ་བཀུར་སྟི་མི་བྱེད་པར་བརྙས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཕན་པ་ཆུང་བ་ཉིན་ཕྱེད་འགྲངས་པར་བྱེད་པ་ཡང་དགེ་བ་བྱེད་པའི་སྦྱིན་བདག་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་བོས་བཀུར་ན་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་སེམས་ཅན་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་དུས་རིང་དུ་སྦྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་བླ་ན་མེད་པ་སྟེར་ཞིང༌། ཕན་འདོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིད་ལ་བསམ་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་སྦྱོར་བ་གུས་པ་དང་བཅས་པས་དུས་རྟག་ཏུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་བཀུར་བར་འོས་པ་ལྟ་ཞིག་སྨོས་ཅི་དགོས་དེས་ན་སེམས་དང་ལྡན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གུས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་སྨད་པར་མི་རིགས་
པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དད་པ་བསྒོམ་པར་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེས་ན་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་འོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཕན་བདེ་མཐའ་དག་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྲས་སྦྱིན་བདག་མཐར་ཐུག་པ་ལ། སྐུར་བ་འདེབས་ཤིང་གནོད་པར་བྱ་བར་འདོད་པའི་གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་སྡིག་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ངན་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་བརྙས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་སྲིད་དུ། དེས་བདག་བསྐལ་པར་དམྱལ་བར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་གོ་ཆ་བགོ་བར་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༣ བསྔགས་པར་

18 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
བྱའོ།1

།ཞེས་གསུངས་པས་ངན་སེམས་སྐྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གི་གྲངས་བཞིན་དུ་གྲངས་དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་ནི་དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས་པས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱ་སྟེ། དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བཤིག་པའམ་བསྲེགས་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གནོད་སེམས་སོགས་བསྐྱེད་ན་སྡིག་པ་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཤིང༌། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་སྡིག་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དུ་མ་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་གང་ཟག་གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བར་བྱེད་ན། དད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་སྔར་སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་དེ་བས་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་སྟེ། དང་བའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་གྲངས་མང་བའི་བསྐལ་པར་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་བསམ་
པ་སོགས་དོ་གལ་ཆེན་པོས་ཏེ་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོ་བ་སོགས་སྡིག་པའི་སེམས་མི་འབྱུང་ཞིང་དགེ་བ་ངང་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །འགྲེལ་པ་ལྟར་ན་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཁོ་བོ་དེར་གནས་པའི་དོན་མེད་དོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་མི་འབྱུང་བ་ལ་དོ་གལ་ཆེན་པོས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །དོན་ནི་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་སྡིག་པ་མི་མཛད་ཅིང༌། དགེ་བ་ངང་གིས་འཕེལ་བའི་དོན་ཏོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་བས་ན་གང་ཟག་གང་ལ་སེམས་ཀྱི་དམ་པ་རིན་ཆེན་དེ་སྐྱེས་པ་དེའི་སྐུ་ལ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་བཟོད་པའི་ལེའུ་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ལས་འབྱུང་བའི་གནོད་སྦྱིན་ལྔས་སྐུ་ལུས་ཀྱི་ཁྲག་འཐུངས་ཀྱང་མཐར་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་གནོད་ལན་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་སྐྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བདེ་བའི་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༥༤༠ ཕྲེང་། ༡༤

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། 19

འབྱུང་གནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །མདོར་བསྡུས་ན་སྔགས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན་པས་སེམས་དེ་ཐབས་དུ་མས་འབད་ནས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་སྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྔོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསྒོམས་ནས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཕན་ཡོན་ལ་སྤྲོ་ཤགས་འཕེལ་བ་ཞིག་དང༌། ཡན་ལག་བདུན་པ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་བཅས་པ་དགོས་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་དང་བསླབ་བཏུས་ལས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕན་ཡོན་ཀྱང་བསྡུ་ན་གཉིས་ཏེ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ངན་འགྲོར་མི་ལྟུང་བ་དང་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྐྱེས་ན་ངན་འགྲོའ་རྒྱུ་སྔར་བསགས་དུ་མ་འདག་པ་དང་ཕྱིས་གསོག་པ་རྣམས་རྒྱུན་ ིའཆད་པ་དང་བདེ་འགྲོའ་རྒྱུ་སྔར་བསགས་རྣམས་དེས་ཟིན་པས་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བ་དང༌། གསར་དུ་ ིགསོག་པ་རྣམས་ཀྱང་དེས་ཀུན་ནས་སློང་བས་ཟད་པའི་མཐའ་མེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པ་ལ་དེའི་སྔོན་དུ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་མེད་ན་ཕན་ཡོན་དེ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ལས་འབྱུང་བས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྱུར་བས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་པོ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྦྱོང་དགོས་ཤིང༌། དེ་ནས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དལ་འབྱོར་མི་ལུས་ཐོབ་པའི་ཤེས་ལྡན་དག །བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་འབད་པས་སྒོམ་པ་ནི། །དལ་འབྱོར་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་མཆོག །སྔོན་དུ་སེམས་དེའི་ཕན་ཡོན་འབད་པས་བསྒོམ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའ་འགྲེལ་པའོ།། །། ི

20 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

༈ གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་བ་དང༌། སྤྱོད་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་སྐྱབས་འགྲོ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་འགལ་རྐྱེན་སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང༌། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སོགས་མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་གསོག་པ་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་སེམས་གཟུང་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཆོད་པ་དང༌། ཕྱག་དང༌། སྐྱབས་འགྲོ་དང༌། སྡིག་པ་བཤགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་པ་ཕུལ་བའི་དགོས་པ་དང༌། མཆོད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་གྱ་ནོམ་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་གུས་པས་ལེགས་པར་མཆོད་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རིན་ཆེན་སེམས་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །ཡུལ་གང་ལ་མཆོད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་འཕགས་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པས་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང༌། འཕགས་པ་སྤྱན་ ིརས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་དང༌། འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་རྫས་ཀྱི་མཆོད་པ་དང༌། རང་གི་ལུས་དབུལ་བ་1

དང༌། བློས་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོད་པའི་རྫས་དང༌། ཇི་ལྟར་
དབུལ་བའི་ཚུལ་དང༌། བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་རྫས་འབུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་མེ་ཏོག་པདྨ་སོགས་མེ་ཏོག་དང༌། ཨ་རུ་ར་སོགས་འབྲས་བུ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དང༌། ག་བུར་སོགས་སྨན་གྱི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གསེར་དངུལ་སོགས་རིན་ཆེན་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དང་མཚོ་དང་རྫིང་བུ་སོགས་ཆུ་གཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་ཡོད་པ་དང༌། གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་ཆེན་རི་བོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ནགས་ཚལ་དང་ས་ཕྱོགས་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བ་དང་ལྗོན་ཤིང་རང་གི་མེ་ཏོག་སྣ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༥ ན ༣ ལུས་དབུལ་དང་།

ལེའུ་གཉིས་པ་སྡིག་པ་བཤགས་པ། 21

ཚོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་ཤིང་མཛེས་པར་སྤུད་པ་དང༌། ཤིང་གང་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་སྨིན་པ་ལྕི་བས་ཡལ་ག་ཐུར་ལ་དུད་པ་དང་ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བའི་དྲི་བཟང་པོ་དང་ནི་བདུག་པའི་སྤོས་དང་དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང་དང་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཤིང་དང༌། ཡིད་བཞིན་གྱི་མཚོ་དང་ཁྲུས་ཀྱི་རྫིང་བུ་པདྨས་བརྒྱན་པ་དང་དེ་ན་ངང་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་སྙན་པ་སྒྲོག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། ཐོང་གཤོལ་གྱིས་མ་སྨོས་པ་རང་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཏོག་གི་རྣམ་པ་དང་དེ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་ཡང་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པར་འོས་པའི་རྒྱན་མཛེས་པ་རྣམས་ནི་དབུལ་བར་བགྱིའོ། །འགྲེལ་པའི་དོན་མ་གོ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་གཞུང་གི་གོ་རིམས་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་རབ་འབྱམས་ཁམས་ཀྱི་མཐས་བཏུགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ན་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་ཀུན་བདག་གིས་བློ་ཡིས་བླངས་ནས་མཆོད་པའི་ཡུལ་ཐུབ་པ་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་གུས་པས་ལེགས་པར་འབུལ་ན་ཡོན་གནས་དམ་པ་ཀུན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་བརྩེ་བར་དགོངས་ནས། བདག་གི་མཆོད་པ་འདི་དག་བཞེས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་པ་ཙམ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད། དངོས་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དེ་དང་དེ་དངོས་སུ་འབུལ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བདག་ནི་སྔོན་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་མེད་པའི་བཀྲེན་ཆེན་དུ་གྱུར་ཏེ། མཆོད་པའི་ནོར་གཞན་རང་དབང་ཅན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས་པས་དེས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞན་དོན་ལ་དགོངས་པའི་མགོན་གྱིས་བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་མཆོད་པ་འདི་དག་བདག་གི་དོན་གྱི་སླད་དུ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་བཞེས་ཤིག་ཅེས་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདག་ལ་དབུལ་བར་བྱ་བའི་ལུས་ཡོད་པས་དེ་དབུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་
ནི། རྒྱལ་བ་དང་དེའི་སྲས་རྣམས་ལ་བདག་གིས་ནི་རང་དབང་བའི་བདག་གི་ལུས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་གིར་བྱ་བའི་བློ་དོར་ནས་དུས་གཏན་དུ་དབུལ་བར་བགྱི་བས་སེམས་དཔའ་མཆོག་རྣམས་བདག་གི་ལུས་ཡོངས་སུ་བཞེས་ཤིག །ཕུལ་བའི་དགོས་པ་དད་ཅིང་གུས་པས་ཁྱེད་ཀྱི་འབངས་སུ་མཆི་ཞིང་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བགྱིའོ། །ཕུལ་ནས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ན་བདག་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་

22 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ན་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྐྱབས་ལ་བརྟེན་པས་སྲིད་པ་ན་མི་འཇིགས་ཤིང་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པར་བགྱིད་ཅིང༌། རང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་མེད་པའི་སྔོན་གྱི་སྡིག་པ་བསགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བགྱིད་ཅིང་སྡིག་པ་གཞན་ཡང་སླན་ཆད་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བགྱིད་དོ།།
གསུམ་པ་བློས་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པ་ལ་གཉིས། བླ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་དང༌། བླ་ན་མེད་
པའི་མཆོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཅུ་གཉིས། ཁྲུས་དང༌། ན་བཟའ་དང། རྒྱན་དང༌། བྱུག་པ་དང༌། མེ་ཏོག་དང༌། སྤོས་དང༌། ཞལ་ཟས་དང༌། སྣང་གསལ་དང༌། གཞལ་མེད་ཁང་དབུལ་བ་དང༌། གདུགས་དང༌། རོལ་མོ་དང༌། མཆོད་པའི་རྣམ་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྲུས་ཁང་དང༌། ཁྲུས་གསོལ་བའི་ཚུལ་དང༌། སྐུ་ཕྱི་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྲུས་གང་དུ་གསོལ་ན་ཁྲུས་ཀྱི་ཁང་པ་ཙན་དན་ལ་སོགས་པས་ཆག་ཆག་བཏབ་པས་ཤིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པ་དང༌། ཤེལ་གྱི་ས་གཞི་ཁ་དོག་གསལ་ཞིང་འོད་འཚེར་བ་བྱི་དོར་གྱིས་བསྟར་བ་ལ་རིན་ཆེན་འོད་འབར་བའི་ཀ་བ་དང་གདུང་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་པ་དང་སྟེང་དུ་མུ་ཏིག་གིས་སྤྲས་པས་འོད་ཆགས་པའི་བླ་རེ་བྲེས་པ་དེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དེའི་སྲས་རྣམས་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་བུམ་པ་མང་པོ་དྲི་ཞིམ་པོ་དང་སྦྱར་བའི་སྤོས་ཀྱི་ཆུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེ་ཏོག་དང་བཅས་པས་ལེགས་པར་བཀང་བ་སྙན་པའི་གླུ་དང་ནི་རོལ་མོར་བཅས་པ་དུ་མས་སྐུ་ཁྲུས་གསོལ་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་མཆོད་ཡུལ་དེ་དག་གི་སྐུ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གོས་འཇམ་ཞིང་གཙང་ལ་དྲི་ཞིམ་པོས་རབ་ཏུ་བསྒོས་པས་སྐུ་ཕྱིའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བྱི་དོར་བྱས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་མཆོད་ཡུལ་དེ་ལ་ཁ་དོག་ལེགས་པར་བསྒྱུར་
བའི་ན་བཟའ་ཤིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པ་དམ་པ་འབུལ་ལོ། །ཁྱིམ་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཡིན་ན་གོས་བཟང་པོ་སྲབ་ལ་འཇམ་པ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དབུལ་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་མཆོག་བརྒྱ་ཕྲག་དེ་དང་དེ་དག་གིས་ཞེས་པ་ནི་གདུབ་བུ་སོགས་སོ། །དེས་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་དང་མི་ཕམ་པ་དང་འཇམ་དབྱངས་དང་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལའང་བརྒྱན་པར་བགྱིའོ། །བཞི་པ་ནི། སྟོང་གསུམ་ཀུན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པོའ་ངད་ལྡང་བའི་དྲི་ ི

ལེའུ་གཉིས་པ་སྡིག་པ་བཤགས་པ། 23

མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་དབང་ཀུན་གྱི་སྐུ་གསེར་དྲི་མ་སྦྱངས་པའི་གཙོ་མ་བྱི་དོར་ལེགས་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་འོད་ཆགས་ཤིང་འབར་བའི་སྐུ་དེ་དག་བྱུག་པར་བགྱིའོ།།
ལྔ་པ་ནི། ཐུབ་དབང་མཆོད་གནས་མཆོག་ལ་དབུལ་བར་བགྱིའོ། །གང་གིས་ན་ཡིད་དུ་
འོང་བའི་མེ་ཏོག་མན་ད་ར་བ་དང་པདྨ་དང་ཨུཏྤ་ལ་ལ་སོགས་པ་དྲི་ཞིམ་པོ་ཐམས་ཅད་སིལ་མར་བྱས་པ་དང༌། མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་སྤེལ་ལེགས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོད་པར་བགྱིའོ། །དྲུག་པ་ནི། བདུག་པའི་སྤོས་མཆོག་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཨ་ཀ་རུ་ལ་སོགས་པ་དྲི་དང་ཕྱོགས་བཅུར་ཁྱབ་པ་ཡི་བདུག་པའི་སྤྲིན་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབུལ་བར་བགྱིའོ། །བདུན་པ་ནི། ཞལ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལི་ཁ་ར་དང་བཏུང་བའི་ཁྱད་པར་སོགས་བཟའ་བཏུང་ཁ་དོག་དྲི་རོ་སྣ་ཚོགས་དང་བཅས་པ་ཡི་ལྷ་བཤོས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་དེ་ལ་དབུལ་བར་བགྱིའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། སྣོད་གསེར་གྱི་པདྨ་ཚར་དུ་དངར་བ་སྟེ་དུ་མ་བསྒྲིགས་པའི་ནང་དུ་བཞག་པ་འོད་འབར་བའི་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་རྣམས་ཀྱང་དབུལ་བར་བགྱིའོ། །དགུ་པ་ནི། ས་གཞི་ལེགས་པར་བསྟར་བ་སྤོས་ཀྱིས་བྱུགས་པ་དེར་མེ་ཏོག་ཡིད་དུ་འོང་བ་སིལ་མ་བཀྲམ་པར་བྱས་པ། གཞལ་མེད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ནང་ན་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་དབྱངས་སྙན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌། མུ་ཏིག་དང་རིན་ཆེན་དུ་མའི་རྒྱན་གྱི་ཆུན་བུ་འཕྱང་བས་མཛེས་པ་དང་འོད་འབར་བ་དཔག་གཡས་ཀྱིས་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་མཛེས་པར་བྱས་པ་ནམ་མཁའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐུགས་རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་དབུལ་བར་བགྱིའོ།།
བཅུ་པ་ནི། རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ལས་བྱས་པའི་གདུགས་མཛེས་པ་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་
ཅན་མཐའི་ཁོར་ཡུག་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་སྤྲས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བས་བརྒྱན་ཅིང་དབྱིབས་ལེགས་པ་མིག་གིས་བལྟ་ན་སྡུག་པ་ཕུབ་སྟེ་བསྒྲེང་བ་ཡང་དུས་རྟག་ཏུ་ཐུབ་དབང་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བགྱིའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ནི། སྔར་ཕུལ་བ་དེ་ལས་གཞན་ཡང་མཆོད་པའི་ཚོགས་རྫ་རྔ་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མོ་དང་དབྱངས་སྙན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་པ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་ནས་ཆིམ་པའམ་ཡིད་སིམ་པར་བྱེད་པའི་སྤྲིན་རྣམས་སོ་སོར་གནས་ཤིང་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་པའོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་

24 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

འགོག་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཐམས་ཅད་དང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་རིང་བསྲེལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་དང་རི་མོར་བྲིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ལ་རིན་ཆེན་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པའི་ཆར་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབབ་པར་ཤོག་ཅིག་པའོ།།
གཉིས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་དང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་
སོགས་པ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཞེད་པའི་མཆོད་རྫས་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྤྲུལ་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་མི་རྣམས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་བགྱིའོ། །དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལར། མེ་ཏོག་ཕལ་ཆེར་མེ་ཏོག་བླ་རེ་དང། །མེ་ཏོག་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་བཀྲམ་བྱས་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད།1

།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།
གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་གཉིས། ངག་གིས་བསྟོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། ལུས་ཀྱིས་འདུད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་བདག་གིས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་བརྗོད་པའི་བསྟོད་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོས་བསྟོད་པར་བགྱིའོ། །དབྱངས་ནི་ངག་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་ནི་དེའི་རྒྱུ་དང་རྒྱ་མཚོ་ནི་མང་པོའ་སྒྲ་སྟེ། ལུས་རེ་ ིརེ་ལ་ཡང་མགོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་མགོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྕེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མོས་ནས་བསྟོད་པའོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་ཚོགས་དེ་དག་ལ་བསྟོད་དབྱངས་བདག་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་སྙན་པའི་སྤྲིན་མཐའ་ཡས་པ་ངེས་པར་ཡུལ་དུས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་
སོགས་དང༌། མཁན་སློབ་སོགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་བྱོན་གཤེགས་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་དང་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྡུལ་ཀུན་གྱི་གྲངས་དེ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༨༩ ཕྲེང་། ༢༡

ལེའུ་གཉིས་པ་སྡིག་པ་བཤགས་པ། 25

སྙེད་ཀྱི་ལུས་སྤྲུལ་ཏེ། བཏུད་པས་ནི་བདག་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི་སེམས་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་དང༌། སེམས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་ ིཔའི་གང་ཟག་དང་གང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ས་ཕྱོགས་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་སོགས་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་བདག་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་ཚིག་སྔ་ཕྱི་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཁན་པོ་དང་དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་བའི་སློབ་དཔོན་དང༌། ཐར་པའི་ལམ་ལ་འབད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་གི་ཁུར་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
གསུམ་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། སྐྱབས་འགྲོའ་དོན་ནི་འཇིགས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལས་ ིསྒྲོལ་བའི་རྟེན་དུ་ཡིད་ཀྱིས་འཛིན་ཅིང་ངག་གིས་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའོ། །དང་པོ་ནི་གྲུབ་ཟིན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་རྟེན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་རྟེན་དུ་འཛིན་པའོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་དང་སྐྱབས་འགྲོའ་ཡུལ་དང་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་དང་ཁས་བླངས་པ་དང་ ིགཞན་དུ་མི་སྨྲ་བ་དང་བཞིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་དང༌། སྐྱབས་འགྲོའ་བསླབ་བྱ་དང་བཅས་ ིཔ་རྣམས་བླ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལམ་རིམ་ཆེ་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ།།
ལམ་བདེན་ལ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ལོག་པར་འཆད་
པ་དགག་པ་དང༌། སྐྱབས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ནི་ཐེག་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་ནི་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ ིདང༌། རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དྲུང་དུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བར་ཏེ། དེར་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་

26 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི་ཚོགས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི་བ་སྟེ། གྲུབ་ཟིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་དངོས་དང་གྲུབ་ཟིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་སྐྱབས་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་འཛིན་ཅིང་ཁས་ལེན་པའོ།།
བཞི་པ་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་སྡིག་པ་བཤགས་པ་ལ། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ནི། དང་
པོ་ཉིད་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་མ་གོས་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་ལ། འབད་ཀྱང་བག་མེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་བྱུང་ན་ཇི་མི་སྙམ་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ལྟུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་ནི་སྡོམ་པ་གོང་འོག་སོ་སོ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ལ་སྡིག་པ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ནི་སྟོབས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བྱ་སྟེ། ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྡིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཡང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང༌། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང༌། ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་1

པའི་སྟོབས་དང༌། རྟེན་གྱི་སྟོབས་སོ་2

ཞེས་གསུངས་
ཏེ་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་ནི་མྱོང་ངེས་ཡིན་པས་དེ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་ན་མ་ངེས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ལ་སྟོབས་དང་པོ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་མང་བ་ཡིན་ཏེ་འདི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གསུམ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལེགས་པར་བསྒོམ་དགོས་སོ། །སྟོབས་གཉིས་པ་ལ་བསླབ་བཏུས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་པ་དང༌། བཟླས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སྐུ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། མཚན་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་སོ། །སྟོབས་གསུམ་པ་ནི་ཕྱིན་ཆད་མི་དགེ་བ་ཡང་དག་པར་སྔོམ་པའོ། །བཞི་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པ་སོགས་སོ། །འདིར་ནི་སྟོབས་དང་པོ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་སྡིག་པ་བྱས་པའི་དུས་དང༌། རྒྱུ་དང༌། སྒོ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། ཡུལ་དང༌།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༣ བཟློག་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦ ཤོག ༡༦༣ ཕྲེང་། ༡༡

ལེའུ་གཉིས་པ་སྡིག་པ་བཤགས་པ། 27

ཇི་ཙམ་བྱས་པ་རྣམས་དྲན་པར་བྱའོ།།
སོ་སོའ་དོན་ལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་དང༌། རྟེན་གྱི་ ིསྟོབས་དང༌། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་དང༌། ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། སྡིག་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ་བརྟགས་ཏེ་འགྱོད་པ་བྱ་བ་དང༌། སྡིག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་འཆི་བས་འཇིགས་ནས་འགྱོད་པ་བསྒོམ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌། དོན་མེད་པའི་སྡིག་པ་བྱས་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསམས་ནས་འགྱོད་པ་བསྒོམ་པ་དང༌། སྡིག་པས་འཇིགས་པའི་ཚུལ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གང་ལ་སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ཡུལ་ལ་མཁྱེན་པར་གསོལ་བ་དང༌། དུས་དང་རྒྱུ་དང་རྣམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྡིག་པ་བྱས་པ་སྤྱིར་བཤགས་པ་དང༌། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྡིག་པ་སྟོབས་ལྡན་བྱས་པ་བཤགས་པ་དང༌། མི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བསམས་ཏེ་འགྱོད་པས་བཤགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ན་བཞུགས་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་རྣམས་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་སྡིག་པ་བྱས་པ་འགྱོད་པས་བཤགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནིའོ། །གཉིས་པ་ནི། དུས་ཐོག་མ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཚེ་རབས་འདིའམ་གཞན་དག་ལ་བདག་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ལ་རྨོངས་པར་གྱུར་པའི་དབང་གིས་རང་གིས་སྡིག་པ་བགྱིས་པ་དང༌། གཞན་དག་བགྱིད་དུ་སྩལ་བ་ཉིད་དང་ནི་ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པའི་གཏི་མུག་འཁྲུལ་བས་བདག་ནོན་ཏེ་གཞན་གྱིས་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་གང་བགྱིས་པའི་ནོངས་པ་དེ་ནི་རང་གིས་ནོངས་པར་མཐོང་བར་བགྱིས་ནས་འགྱོད་བཞིན་དུ་བསམ་པ་ཐག་པས་མགོན་པོ་རྣམས་ལ་བཤགས་ཏེ་མི་འཆབ་ཅིག་མི་སྦེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། འཁྲུལ་པ་ཅན་བདག་གིས་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ནི་ཕ་མའམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་བླ་མ་གཞན་དག་ལ་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་དུག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྡིག་པ་འབྱུང་བའི་སྒོ་ལུས་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་གནོད་པ་བགྱིས་པ་གང་ལགས་པ་བཤགས་པར་བགྱིའོ། །བཞི་པ་ནི། དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་རྒྱུ་ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་སྐྱོན་ཆགས་པའི་སྡིག་ཅན་བདག་གིས་སྲོག་གཅོད་སོགས་སྡིག་པ་གང་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་བགྱིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་རྣམས་ལ་བཤགས་སོ།།

28 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གཉིས་པ་ནི། སྡིག་པ་དེ་མ་ཐག་མ་བཤགས་ན་བདག་ནི་སྡིག་པ་མ་བྱང་བར་སྡིག་པ་དང་
བཅས་ཏེ་འཆི་བདག་གིས་སྔོན་དུ་འགུམ་པར་འགྱུར་དུ་མཆི་ཞིང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བས་ཐབས་ཇི་ལྟར་བྱས་ན་སྡིག་པ་འདི་ལས་ངེས་པར་ཐར་བར་འགྱུར་བར་མྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ལ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ལོ། །སྡིག་པ་མ་བྱང་བར་དུ་མི་འཆི་བས་མྱུར་དུ་བསྐྱབ་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། དུས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་འཆི་བདག་འདི་སྡིག་སྦྱོང་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ལ་མི་སྡོད་ཅིང་བྱ་བ་ཚར་མ་ཚར་ལ་མི་ལྟོས་པས་གང་ཟག་ན་བ་དང་མི་ན་བ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་ཚེ་ཚད་མ་རྫོགས་ཀྱང་གློ་བུར་དུ་འཆི་བས་ཚེ་ལ་དེ་རིང་མི་འཆི་བ་ཙམ་ལ་ཡང་ཡིད་མི་བརྟན་ཅིང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བས་སྡིག་པ་མྱུར་དུ་སྦྱང་བར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་བཞི། གཉེན་དང་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་མ་ཤེས་པས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་1

འགྱོད་པ་དང༌། འཆི་བའི་ཚེ་དྲན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་
བའི་དཔེ་དང༌། ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ད་ལྟར་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྡིག་པ་
བྱས་པ་ལ་2

འགྱོད་པ་དང༌། རང་ཉིད་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པས་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་
3

འགྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཉེན་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤ་རུས་སོགས་ཐམས་ཅད་བོར་ཏེ་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཆ་དགོས་པར་བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས་མཛའ་བ་བསྲུང་བ་དང་མི་འཛའ་བ་གཞོམ་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྡིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱས་པས་འགྱོད་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྡིག་པ་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ་མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཁྱད་མེད་པར་འགྱུར་ལ་བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་བས། ཡིད་བརྟན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རུང་བས་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་ཆགས་སྡང་གིས་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་4

འགྱོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་དུ་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སད་པའི་ཚེ་དྲན་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༢༠ བ ༡ བྱས་པ་འགྱོད་པ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༢༠ བ ༢ སྡིག་པ་བྱས་པ་འགྱོད་པ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༢༠ བ ༢ བྱས་པ་འགྱོད་པའོ།།
4 ཞོལ། ཤོག ༢༠ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༢༠ བ ༥ བྱས་པ་འགྱོད་པའོ།

ལེའུ་གཉིས་པ་སྡིག་པ་བཤགས་པ། 29

པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྔར་བདེ་བར་རློམ་པའི་དངོས་པོ་གང་དང་གང་ལོངས་སྤྱད་པ་དེ་དང་དེ་འཆི་བའི་ཚེ་དྲན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཆོས་འབའ་ཞིག་བྱ་བར་ཐག་གཅོད་པ་ལན་མང་དུ་བྱའོ། །གང་དང་གང་འདས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བར་དྲན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་ཟད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་རེ་ཤིག་གསོན་པའི་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་སྔར་མཛའ་བ་དང་མི་མཛའ་བ་དུ་མ་འདས་པ་མྱོང་བས་གྲུབ་ལ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྡིག་པའི་རྣམ་སྨིན་མི་བཟད་པ་གང་ཡིན་པ་མདུན་ན་གནས་པས། སྡུག་བསྔལ་སྐལ་གཞན་མི་ལེན་ན། །གེགས་བྱེད་མཛའ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་
ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་ནི་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པ་ཚེ་ཡུད་ཙམ་གྱིས་གློ་བུར་བ་ཞེས་བདག་གིས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པས་གཏི་མུག་དང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གིས་སྡིག་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་བྱས་ཤིང་སྡིག་པས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བས། འཆི་ངེས་པ་དང༌། ནམ་འཆི་ངེས་མེད་དང༌། འཆི་བའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་བསམ་ཞིང༌། ངན་འགྲོའ་ཉེས་དམིགས་བསམས་ལ་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ལན་དུ་མར་བསྒོམ་པར་བྱའོ།། ིབཞི་པ་ལ་བཞི། ཚེ་ལ་སྣོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པས། ངེས་པར་
འཆི་ཞིང་སྡིག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་འཆི་བས་འཇིགས་པ་དང༌། སྡིག་པ་མ་དག་ན་ཚེ་འདི་ཉིད་དུ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས་པ་དང༌། འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཕྱི་མར་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་འཆག་ཉལ་གསུམ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཉིན་མཚན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་སྡོད་པ་ཡོད་མེད་པར་ཚེ་འདི་རྟག་ཏུ་གོད་པས་ཏེ་བྲི་བར་འགྱུར་ཞིང་སྣོན་པ་གུད་ནས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་འོང་བ་མེད་ན་བདག་ལྟ་བུ་ངེས་པར་འཆི་བར་རྒྱུ་མཚན་ཅིས་མི་འགྱུར་ངེས་པར་འཆི་ཞིང༌། ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པས་སྡིག་པ་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །འགོད་ཅེས་པ་ལྟར་ན་ཉིན་མཚན་གྱིས་ཚེ་སོ་སོར་འགོད་པའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྡིག་པ་མ་བྱང་ན་སྲོག་འཆད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གཉེན་བཤེས་
སོགས་ཀྱིས་སྐྱོབ་མི་ནུས་པ་དང༌། བསོད་ནམས་མ་བྱས་པས་འཇིགས་པ་དང༌། འགྱོད་པས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༠༢ ཕྲེང་། ༡༩

30 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
གདུངས་པའོ།1

།དང་པོ་ནི། བསོད་ནམས་མ་བྱས་ན་འཆི་བའི་ཚེ་བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་བཞིན་
དུ་གཉེན་བཤེས་ཇི་ལྟར་བརྩེ་གདུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་སྐོར་ཡང་སྲོག་གཅོད་པའི་ཚོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དག་བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞིང་འཇིགས་པ་སེལ་བྱེད་མེད་པར་མ་ཟད། འཇིགས་པའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉས་ཟིན་པ་ལ་གཉེན་ཡོད་པས་ཅི་ཕན་བཤེས་ཀྱིས་ཅི་ཕན་ཆོས་འབའ་ཞིག་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཚེ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་སོགས་བསོད་ནམས་གཅིག་པུ་སྐྱབས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ན་དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བརྟེན་ཏོ། །ཞེས་པ་དགེ་བ་མ་བྱས་པས་འགྱོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱབས་གནས་ལ་མགོན་པོ་ཞེས་བོས་ནས་བག་མེད་བདག་གིས་ནི་ངན་འགྲོའ་འཇིགས་པ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་མ་ ིའཚལ་ཞིང་མ་ཤེས་ནས་ཚེ་མི་རྟག་པ་གཉེན་སོགས་ཚེ་འདིའི་ཆེད་དག་ཏུ་སྡིག་པ་མང་པོ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་པས་འགྱོད་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་ཆད་པ་བཅད་པའི་དོན་དུ་ཡན་ལག་གཅོད་པའི་སར་དེ་
རིང་མིས་ཁྲིད་པའང་བྲེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁ་སྐམ་པ་དང་། བཞིན་གྱི་མདངས་ཉམས་པ་དང༌། མིག་རྩ་ངན་པ་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་ལས་རྣམ་འགྱུར་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྣང་ན་རང་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་འཇིགས་འཇིགས་ལྟ་བུའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱིས་བཟུང་བར་གྱུར་ཅིང་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་འཆི་བའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པར་གྱུར་པས་རབ་ཏུ་ཉམ་ཐག་པ་ལ་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་སྨོས་ཅི་དགོས། དེས་ན་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ནི། དམྱལ་བར་སྐྱེས་ནས་དམྱལ་སྲུང་རྣམས་མཐོང་བའི་ཚེ་ཀྱི་ཧུད་སྐྱེས་བུ་སུ་
ཞིག་གིས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་བདག་ལེགས་པར་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཤིན་ཏུ་སྐྲག་ཅིང་བྲེད་ཤ་ཐོན་པའི་མིག་བགྲད་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་དག་ཚོལ་བར་བྱེད་ལ་དེ་ལྟར་བཙལ་ཡང་ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་མེད་པར་མཐོང་ནས་ནི་དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡི་མུག་འགྱུར་བས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །དེས་ན་དམྱལ་བའི་གནས་དེར་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དུས་དེའི་ཚེ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ་ཐབས་ཅི་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༡ ན ༥ གདུང་བའོ།།

ལེའུ་གཉིས་པ་སྡིག་པ་བཤགས་པ། 31

ཡང་མེད་པས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ལ་གསུམ། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ལ་
བརྟེན་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་བའི་སྲས་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དེ་དག་གི་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངན་འགྲོར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྐྱབས་བཙལ་ཡང་མི་རྙེད་པ་དེ་བས་ན་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སྦྱོར་བས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་པའི་དོན་དུ་བརྩོན་པ་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མངའ་བས་སྟོབས་ཆེན་པོ་འཇིགས་པ་ཀུན་སེལ་ནུས་པ་ལ་མྱུར་དུ་དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་བ་དེ་ཡིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཆོས་བསྟེན་ན་འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་སེལ་བ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང༌། འཕགས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྐྱབས་སུ་མཆི་བ་སྟེ་ལམ་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདག་ནི་ངན་འགྲོའ་འཇིགས་པས་རྣམ་སྐྲག་ནས་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ ིཅན་གྱི་རྒྱལ་སྲས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་བདག་ཉིད་འབུལ་བས་འཇིགས་པ་ལས་བདག་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་པའོ། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་གཞན་གྱིས་བསྐུལ་བ་མ་ཡིན་པར་སེམས་དང་བས་བདག་གི་ལུས་འདི་དབུལ་བར་བགྱིའོ། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་ཐུགས་རྗེའི་སྤྱོད་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ཅན་སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་ཡང་འཇིགས་པས་ཉམ་ཐག་པའི་ང་རོས་འོ་དོད་འབོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྡིག་ལྡན་བདག་ལ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་དང་སའི་སྙིང་པོ་དག་དང་ནི་བྱམས་པ་དང་སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ་སོགས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་མགོན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱབས་སུ་ཚོལ་ཞིང༌། སྙིང་ནས་འོ་དོད་འབོད་པས་སྐྱོབས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གང་ཞིག་མཐོང་ན་གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་དམྱལ་སྲུང་ལ་སོགས་སེམས་ཅན་ལ་སྡང་བ་རྣམས་སྐྲག་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་འབྱེར་བར་བྱེད་པ་རྡོ་རྗེ་ཅན་ལ་ཡང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་གིས་སྔོན་ཆད་ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདས་ནས་སྡིག་པ་བྱས་ཤིང་དགེ་བ་མ་བྱས་ལ་ད་ནི་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དང་ངན་འགྲོའ་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་ནས་ཁྱེད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ ི

32 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཀྱིས་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པས་འཇིགས་པ་མྱུར་དུ་བསལ་དུ་གསོལ་ཞིག་པའོ།།
གསུམ་པ་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ལ་གཉིས། སྡིག་པ་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་པར་
རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། མྱུར་དུ་འབད་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ནད་ཀྱི་དཔེས་སྡིག་པ་མྱུར་དུ་སྦྱང་དགོས་པ་དང༌། གཡང་སའི་དཔེས་སྦྱར་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དོན་དགོད་པ་དང༌། དུག་གསུམ་གྱི་ནད་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཞིང་དེ་འཇོམས་པའི་སྨན་དཀོན་པ་དང༌། དེས་ན་སྨན་པ་མཆོག་སྟོན་པའི་གསུང་ལྟར་སྒྲུབ་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རླུང་མཁྲིས་སོགས་འཁྲུགས་པའི་ཐ་མལ་པའི་ནད་ཀྱིས་འཇིགས་ན་ཡང་ཤིར་དོགས་ནས་དེ་བཅོས་པའི་ཐབས་སྨན་པའི་ངག་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དུག་གསུམ་གྱི་གཅོང་ནད་ཆེན་པོ་ཉེས་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པའི་ནད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བཏབ་པས་རང་ཅག་དེ་སེལ་བའི་སྨན་པ་མཆོག་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་བསྟེན་པར་རིགས་པ་སྨོས་ཅི་དགོས་སྡིག་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་དག་གཅིག་གིས་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་གནས་པའི་མི་ཀུན་དམྱལ་བར་རློག་པར་བྱེད་པས་གནོད་པ་ཆེ་ན་ནད་དེ་དག་གསོ་བའི་སྨན་གཉེན་པོ་ལམ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་སོགས་སྟོན་པའི་གསུང་ལས་གཞན་ནི་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སོགས་ཕྱོགས་གཞན་ཀུན་ནས་མི་རྙེད་ན་སྟེ་མི་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ནད་དེ་ལ་དེ་སེལ་བའི་སྨན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉོན་
མོངས་པའི་ཟུག་རྔུ་ཐམས་ཅད་འབྱིན་པར་མཛད་པའི་བཀའ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དང་ངན་འགྲོའ་རྒྱུ་ལ་སེམས་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་གཏི་མུག་གོ་ཞེས་སྨད་པའི་གནས་ཡིན་པས་སྙིང་ཐག་ ིཔ་ནས་སྟོན་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་ལྷུང་ན་ཡན་ལག་ཙམ་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་རི་ལ་སོགས་པ་གཡང་ས་ཐ་མལ་བ་ཆུང་ངུ་ལའང་ལྷུང་དོགས་ནས་བག་ཡོད་པས་གནས་པར་བྱ་དགོས་ན། དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་དུ་མས་མཚོན་པའི་དཔག་ཚད་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་སོགས་ཀྱི་གཡང་སར་ལྷུང་བའི་གཡང་

ལེའུ་གཉིས་པ་སྡིག་པ་བཤགས་པ། 33

སར་ཡུན་རིང་པོར་གནས་དགོས་པ་ལ་བག་ཡོད་བྱ་དགོས་པ་སྨོས་ཅི་དགོས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྡིག་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ལ་འབད་བར་བྱ་བ་
དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མི་འཇིགས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་ལེ་ལོ་བྱ་བར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཉེན་པོ་ལ་འབད་དགོས་ཀྱང་ཟླ་བ་ཕྱི་མ་དང་ལོ་ཕྱི་མ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་སྙམ་ན། དེ་རིང་ཉིད་ནས་འབད་པར་རིགས་ཏེ་དེ་རིང་ཁོ་ན་མི་འཆི་ཞེས་གཉེན་པོ་ལ་མི་འབད་པར་བདེ་བར་འདུག་པའི་ལེ་ལོས་གནས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་རིང་མི་འཆི་བའི་ཡིད་བརྟན་མེད་པས་བདག་ནི་ཤི་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ནི་སང་ཕལ་ཆེར་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བས་ལེ་ལོ་མི་བྱ་བར་དེ་རིང་ཉིད་ནས་འབད་པར་བྱའོ། །ཀ་ནི་ཀའི་སྤྲིང་ཡིག་ལས། འདི་
ཡང་1
དེང་ནི་འདི་བྱ་ཞེས། །བྱ་བ་མི་ལ་བཟང་པོ་མིན། །ནམ་ཞིག་ཁྱོད་ནི་མེད་འགྱུར་བའི། །སང་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་འོང༌།2

།ཞེས་པ་ལྟར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། འཆི་ཡང་འཇིགས་པ་བྱས་པས་མི་ཕན་པས་འཇིགས་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན།
གཞན་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ལ་ཤི་ནས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བའི་འཇིགས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་བདག་ལ་འཆི་བ་དང་སྡིག་པས་འཇིགས་མི་དགོས་ཞེས་མི་འཇིགས་པ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སུ་ཡིས་བྱིན། སྟེར་བ་པོ་སུ་ཡང་མེད་པས་གཉེན་པོ་ལ་མ་འབད་ན་སྡིག་པ་དང་འཆི་བ་འདི་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་ཐར་བས་ཤི་ནས་གདོན་མི་ཟ་བར་མེད་པར་འགྱུར་ན་སྡིག་པའི་གཉེན་པོ་ལ་མི་འབད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་ལེ་ལོའ་དབང་གིས་བདག་ཡིད་བདེ་བར་འདུག་པ་མི་རིགས་ ིཔས་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ལ་གསུམ། སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པས་ཕྱིན་ཆད་
སྡོམ་པ་དང༌། སྔར་བྱས་བཤགས་པ་དང༌། མཁྱེན་པར་གསོལ་ནས་ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་མེད་པའི་སྡིག་པ་སྤང་བ་དང༌། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སྡིག་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༣ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༦ འདི་སང་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༧༡༢ ཕྲེང་། ༡༩

34 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ལས་ཐར་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བས་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང༌། གཉེན་སོགས་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པའི་དང་པོ་ནི། སྔོན་ཆད་འཁོར་བར་ལོངས་སྤྱོད་མྱོང་སྟེ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་ཞིག་པ་ལས་ད་དུང་བདག་ལ་སྙིང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལྷག་པ་ཅི་ཡོད་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་བདག་ནི་སྙིང་པོ་མེད་པ་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་ཆགས་ནས་བླ་མའི་བཀའ་དང་འགལ་བར་བྱས་ཤིང་སྡིག་པ་བྱས་པས་འགྱོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གི་ལུས་སྙིང་པོ་མེད་པ་གསོན་པའི་ཚེ་འདི་དང་དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་དང་བཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤངས་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ག་ཤེད་རང་དབང་མེད་པར་འགྲོ་དགོས་ན་མཛའ་བ་དང་མི་མཛའ་བ་ཀུན་གྱིས་ཅི་ཞིག་རུང་སྟེ། ཕན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྲོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བ་ལས་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་
འབྱུང་བས་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་ཐར་བར་འགྱུར་ཞེས་ཉིན་མཚན་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་ནི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་འབྲས་འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་རིགས་སོ། །ལས་འབྲས་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ངེས་པ་མ་རྙེད་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ངེས་པ་མི་རྙེད་པས་ཀུན་གྱི་འདི་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། ཁ་ཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་སྐད་ཟེར་ནས་ལས་འབྲས་ལ་མི་རྩི་བ་ནི། གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བར་གསལ་ཞིང༌། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གནས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཤགས་བྱའི་དངོས་པོ་དང༌། བཤགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ནི་ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་ཤིང་མི་ཤེས་པ་གཏི་མུག་པས་བཅས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་གང་ཟག་སུ་གང་གིས་བྱས་ཀྱང་སྡིག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའམ་བཅས་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པ་བཅས་པའི་སྡིག་པ་གང་ཡིན་པ་ལས། བྱ་བ་ངན་པ་གང་ཡང་རུང་བ་བགྱིས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སྲས་དང་བཅས་པའི་མགོན་པོའ་སྤྱན་སྔར་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱོད་ལམ་ཐལ་མོ་སྦྱར། བསམ་པ་སྡུག་བསྔལ་ལ་འཇིགས་པའི་ ིསེམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་སྡིག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱིའོ།།གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེ་བས་ན་འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གིས་སྡིག་པ་བྱས་པ་

ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་བ། 35

ནོངས་པ་ལགས་པས་ནོངས་པ་ལགས་པར་གཟུང་དུ་གསོལ་སྡིག་པ་བྱས་པ་འདི་ནི་བྱ་བ་བཟང་པོ་མ་ལགས་པས་སླན་ཆད་བདག་ནི་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་ཡོང་ཡེ་མི་བགྱིད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་དེང་ཕྱིན་ཆད་རྒྱུན་གཅོད་ཅིང་སྡོམ་པར་བགྱིད་པའོ། །གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནས་སྡིག་པ་སྦྱོང་པའི་སྒོ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་བཤགས་པ་འདིས་བཤགས་པ་ཡིན་ལ། དེས་མྱོང་ངེས་ཀྱི་སྡིག་པ་ཡང་འདག་པར་རྟོག་གེ་འབར་བ་དང༌། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །རང་ཅག་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་ཤིང༌། ཅུང་ཟད་ཤེས་ཀྱང་འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་མི་བྱེད་པ་ལ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་སྡིག་པའི་སྒོ་དུ་མ་འབྱུང་བས་རྒྱུན་དུ་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་བྱ་ཞིང༌། ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་གེགས་སྦྱོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་འབད་པར་བྱའོ། །ཆགས་དང་ཕྲག་དོག་རློམ་པས་ཁེངས་པ་ཡི། །ནོངས་པས་གཟིར་ལ་སེམས་མཆོག་མི་སྐྱེ་བས། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་གང་བགྱིས་པ། །དེ་ཀུན་བསམ་པ་ཐག་པས་མགོན་ལ་བཤགས། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

གཉིས་པ་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སོགས་མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་གསོག་པ་སྔོན་དུ་
བཏང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་བ་དངོས་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་བ་དང༌། དངོས་གཞི་དང༌། མཇུག་གི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་བ་དང༌། དགེ་བ་བསྔོ་བ་དང༌། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཡན་ལག་སྔོན་དུ་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མངོན་མཐོའ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང༌། ཐར་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དགེ་བ་ ིལ་ཡི་རང་བ་དང༌། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡི་རང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བར་

36 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ངལ་གསོ་ཞིང་མངོན་མཐོ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་དགེ་བ་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཅན་དག་མངོན་མཐོའ་བདེ་བར་ ིགནས་པ་ལ་བསམ་པ་དགའ་བས་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཨ་རེ་ལེགས་སྙམ་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ༌།།གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་
སོགས་བསགས་པ་དེ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ༌། །དེའི་འབྲས་བུ་ལུས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ངེས་པར་ཐར་ནས་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དེ་ལ་ཡང་ཡི་རང་ངོ༌། །གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་བ་གཞན་སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ས་བཅུ་ལའང་ཡི་རང་ངོ༌། །དེ་དག་གི་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དང་སྦྱོར་བས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་མཛད་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་ཡིད་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དང་བའི་དད་པ་བསྒོམས་ཤིང་དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ཆོས་མི་གསུངས་པར་བཞུགས་པའི་
ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་སྤྱོད་ལམ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གུས་པས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། དགོས་པ་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་མ་རིག་པའི་མུན་པར་འཐོམས་པ་རྣམས་ལ་ཐར་པའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་སྦར་དུ་གསོལ་ཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པ་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི་འགྲོ་བ་འདི་རྣམས་མ་རིག་པས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ལྡོངས་པར་མི་དགོད་ཅིང་སྟེ་མ་རིག་པའི་མུན་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པར་བཞུགས་པར་གསོལ་ལོ།།
བཞི་པ་ལ་བཞི། སྤྱིར་བསྔོ་བ་དང༌། ནད་པའི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། བཀྲེས་སྐོམ་སེལ་བའི་
དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མཆོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་བར་འདི་དག་ཀུན་བྱས་ཏེ་དགེ་བ་བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ་དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་དེ་དག་གི་མཐུས་འགྲོ་བ་ནད་པ་རྣམས་ཇི་སྲིད་དུ་ནད་སོས་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནི་བདག་

ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་བ། 37

ཉིད་སྨན་དང་སྨན་པ་ཉིད་དག་དང་ནད་པ་དེའི་ནད་གཡོག་བྱེད་པར་ཤོག་ཅེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བཀྲེས་སྐོམ་ཅན་རྣམས་ལ་ཟས་དང་སྐོམ་གྱི་ཆར་ཕབ་སྟེ་བཟའ་བཏུང་སྣ་ཚོགས་པས་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པའི་གནོད་པ་མཐའ་དག་བསལ་ནུས་པ་བསྐལ་པ་བར་མ་གསུམ་ལས་མུ་གེའི་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཚེ་བདག་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ཟས་དང་སྐོམ་དུ་གྱུར་ནས་བཀྲེས་སྐོམ་ཞི་བར་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག །བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཕོངས་ཤིང་དབུལ་བ་ལ་བདག་ནི་ལོངས་སྤྱད་པས་མི་ཟད་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར་ཏེ་ཅི་འདོད་པའི་ཡོ་བྱད་མཁོ་དགུ་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབད་རྩོལ་མེད་པར་མདུན་ན་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།།
ལྔ་པ་ལ་གསུམ། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གཏོང་བའི་བསམ་པ་སྦྱང་བ་དང༌། དགེ་བ་
ཆུད་མི་ཟ་བའི་རྒྱུ་རུ་སྨོན་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་རུ་སྨོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཏོང་བའི་ཚུལ་དང༌། ངེས་པར་གཏོང་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། བཏང་ནས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གི་1

ལུས་དང་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་དུས་གསུམ་དང་
འབྲེལ་བའི་གཞི་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགོས་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་བསམ་པས་ཕངས་པ་དང་ལྟོས་པ་མེད་པར་བཏང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་ཤིང་བཏང་བས་མྱང་འདས་ཐོབ་
པ་དང༌། སེམས་ཅན་སྦྱིན་པའི་ཞིང་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཏོང་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་དུ་གཏོང་བར་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཐོབ་ནུས་ལ་བདག་གི་བློ་ཡང་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྒྲུབ་འདོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་གཅིག་པ་སྟེ་གཏོང་བར་འདྲ་བ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག་ཡིན་ཏེ་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དེང་ཕྱིན་ཆད་རང་གི་ལུས་ལ་རང་དབང་ཡོད་པའི་བློ་དོར་བ་དང༌།
དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། རིགས་པའི་ལས་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་སོགས་བཏང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༦ ན ༦ བདག་ནི་

38 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ནས་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། བདག་གིས་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་གི་ལུས་འདི་ཅི་བདེར་བྱིན་ཟིན་གྱིས་ལུས་འདི་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གསོད་པ་དང་ཚིག་གིས་སྨོད་པའམ། ལུས་ཀྱིས་བརྡེག་པ་སོགས་ཅི་དགར་བྱེད་ལ་རག་ལུས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་ལ་ཁྲོ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེང་ཕྱིན་ཆད་བདག་གི་ལུས་ལ་རྩེད་མོས་རྩེ་བར་བྱེད་དམ་མཐོ་འཚམ་པའི་ཅོ་འདྲི་བ་དང་ག་ཞའི་བཞད་གད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་བདག་གི་ལུས་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་ཟིན་གྱིས། ལུས་འདིའི་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ཏས་ཅི་ཞིག་བྱ་ལྟོས་མེད་དུ་བཏང་ཟིན་པས་ཅི་དགར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུས་དེ་ལ་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་རང་གཞན་ཀུན་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་ཞིང་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་དགེ་བའི་ལས་གང་ཡིན་པའང་བྱེད་དུ་ཆུག་ཅིག་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུར་སྨོན་པ་དང༌། བསམ་པ་ཆུད་མི་
ཟ་བའི་རྒྱུར་སྨོན་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་ཆུད་མི་ཟ་བའི་རྒྱུར་སྨོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ལ་དམིགས་ནས་དུས་ནམ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་དོན་མེད་པ་མི་འདོད་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་མ་གྱུར་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། བདག་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བོ་གང་དག་གིས་ཁྲོ་བའམ་དད་པའི་སེམས་བྱུང་ན་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཀུན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་གང་དག་བདག་ལ་ངག་གིས་ཁ་ཟེར་རམ་གཞན་དག་ལུས་ཀྱིས་གནོད་པར་བྱེད་པའམ་དེ་བཞིན་དུ་ལྐོག་ཏུ་ཕྱར་ཁ་གཏོང་བའང་རུང་བྱ་བ་གང་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་གཞན་གྱི་ཉེར་མཁོ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུར་སྨོན་པ་དང༌། དུས་
དང་བྱེད་ལས་རྒྱ་ཆེ་བར་སྨོན་པ་དང༌། ཡུལ་དུས་ཆད་པ་མེད་པར་སྨོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ནི་མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དང༌། བདག་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་དང་ཆུ་བོ་ལས་བརྒལ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲུ་དང་ནི་གཟིངས་དང་ཟམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིག་པའོ། །སྐམ་སའི་གླིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་གླིང་དང་ནི་མར་མེ་འདོད་པ་ལ་མར་མེ་དང་གནས་མལ་འདོད་པ་ལ་གནས་མལ་དང༌། བདག་ནི་ལུས་ཅན་གང་དག་བྲན་འདོད་པ་ལ་དེ་དག་ཀུན་གྱི་བྲན་

ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་བ། 39

དུ་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །ཟས་གོས་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་འབྱུང་བའི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་བུམ་པ་བཟང་པོ་དང༌། ཞི་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ལས་འགྲུབ་པའི་རིག་སྔགས་གྲུབ་པ་དང་ནད་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་བཅུད་ལེན་གྱི་སྨན་ཆེན་པོ་དང་ཟས་གོས་སོགས་དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ནི་ཤིང་དག་དང༌། ཇི་ཙམ་འདོད་པ་འཇོར་ཡོད་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་འཇོའ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྨོན་པར་བྱའོ།། ིགཉིས་པ་ནི། ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌།
ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དུས་རྟག་པར་ཡང་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མང་པོའ་སྒོ་ནས་ ིཉེར་འཚོའི་རྒྱུར་ཡང་འགྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །དེ་ནི་དཀོན་བརྩེགས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབྱུང་བ་ལྔ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ལ་སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་བདག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་ཉེར་འཚོའི་རྒྱུར་ཡང་ཤོག་ཅིག་སྙམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་
བསྐྱེད་པའི་ཚེ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྨོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སློབ་པའི་རིམ་པ་བཞིན་སློབ་ཅིང༌། གནས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་བདག་གིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་པའི་དོན་དུ་སློབ་དཔོན་འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལྡན་པ་དངོས་སུ་ཡོད་པའམ། མེད་ན་ཡང་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་མདུན་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། དཔང་པོར་གསོལ་ནས་སྨོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བགྱི་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇུག་སེམས་བླངས་ཏེ་བླངས་པའི་བསླབ་པ་ལའང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་ཟློས་པ་དང་དངོས་སུ་མེད་ན་ཡང་རྒྱལ་བ་སྲས་

40 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཟློས་པའི་མོས་པ་བྱའོ།།
རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་པའི་དོན་ནི། ལུས་སྦྱིན་པར་གཏོང་བ་སོགས་བསམ་པ་མ་དག་
པར་མི་བྱེད་ཅིང་བྱས་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཉེས་པ་མེད་ཅིང་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སློབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག་གིས་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ས་མཚམས་མི་འདྲ་བར་རིམས་ཅན་དུ་སློབ་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །ཡང་འཇུག་སེམས་དང་འཇུག་སྡོམ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་སོ་སོར་བྱེད་པ་ཡང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སུ་གང་གི་ཡང་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་འཐད་དོ། །སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་སྔར་བླངས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་འདོད་སྦྱངས་ཏེ་འཇུག་སེམས་ཕྱིས་ལེན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་ལ་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལེན་ན་ཡང་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་སོགས་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་བླ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ།།
གསུམ་པ་མཇུག་ལ་གཉིས། རང་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་དང༌། གཞན་དགའ་བ་བསྐྱེད་དུ་
གཞུག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་དོན་གྲུབ་པ་དང༌། གཞན་གྱི་དོན་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དེ་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་དང༌། སེམས་དེ་རྙེད་ནས་བག་ཡོད་བསྒོམ་པ་དང༌། རྙེད་དཀའ་བའི་སེམས་རྙེད་པས་དགའ་བ་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བློ་དང་ལྡན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་སེམས་རབ་ཏུ་དང་བ་དགའ་བ་དང་དད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བརྟན་པར་བཟུང་ནས་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་ཐབས་མཇུག་1

ཀྱང་རྒྱས་པར་ཉམས་སུ་

བླངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ནི་འདི་ལྟར་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་གཟེངས་བསྟོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་སྡོམ་པ་བཟུང་བའི་དུས་དེང་དུ་བདག་གི་ཚེ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་བྱས་ཤིང་མིའི་སྲིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་པར་བྱས་པའོ། །དེ་རིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་སུ་ནམ་ཞིག་འགྱུར་ན་སྙམ་དུ་སྨོན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་སྲས་སུ་ད་གྱུར་ཏོ་སྙམ་དུ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཙམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༨ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༢༩ ན ༢ ཐབས་འཇུག་ཀྱང་

ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་བ། 41

གྱིས་ཆོག་གམ་སྙམ་ན་ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱིས་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་གིས་བརྒྱན་པས་བཙུན་པའི་རིགས་འདི་ལ་སྨོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་ལྟུང་གིས་རྒྱུད་རྙོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཐབས་དེ་ལྟར་འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དབུལ་ཞིང་ཕོངས་བའི་ལོང་བས་ཕྱག་དར་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཇི་ཞིག་ལྟར་རིན་ཆེན་རྙེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ནས་ཏེ་སྟེས་དབང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བདག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་ནུས་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་པ་སེལ་
ནུས་པ་དང༌། ཕན་བདེ་མཐའ་དག་སྒྲུབ་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། འགྲོ་བའི་འཆི་བདག་འཇོམས་པ་དང༌། དབུལ་བ་འཇོམས་པ་དང༌། ནད་འཇོམས་པ་དང༌། སྤྱིར་སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པ་དང༌། ཁྱད་པར་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་དབང་མེད་པར་འཆི་བའི་ ིའགྲོ་བའི་འཆི་བདག་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་བདུད་རྩི་མཆོག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ་རྒ་ཤི་མེད་པའི་ས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟང་ཟིང་དང་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་མི་ཟད་པ་སྟེར་བས་འགྲོ་བའི་དབུལ་བ་སེལ་བ་ཡི་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་བའི་ནད་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྨན་གྱི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། སྲིད་པའི་ལམ་དུ་འཁྱམ་ཞིང་དུབ་པ་ཡི་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངལ་བསོའ་གནས་བསིལ་བ་སྟེར་བའི་ལྗོན་ཤིང་ཡང་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་ནི། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ངན་འགྲོ་ ིལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྟེགས་ཀུན་གྱི་ཟམ་པ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་སྒྲིབ་སེལ་བ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་སེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་
བསྐྱེད་པ་འདི་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚ་གདུང་སེལ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་མཐའ་དག་འཇོམས་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རབ་རིབ་དག་དཔྱིས་ཏེ་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཤར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་

42 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕན་པ་མཐའ་དག་བསྒྲུབ་པ་དང༌། བདེ་བ་མཐའ་དག་བསྒྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་གསུང་རབ་དམ་པའི་ཆོས་འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྲུབ་ཤིང་གིས་ལེགས་པར་བསྲུབས་པ་ལས་སྙིང་པོ་ཕྱུང་བ་ཡིན་པས། ཕན་པ་མཐའ་དག་སྐྱེད་པའི་རོ་ནུས་དང་ལྡན་པའི་མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ཕྱུང་བ་ཡིན་པས་ཀུན་གྱིས་འདི་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བར་འཁྱམས་པའི་འགྲོ་བའི་འགྲོན་1

པ་སྲིད་པ་གསུམ་
པོའ་ལམ་དུ་རྒྱུ་ཞིང་ལྷ་མིའི་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སྤྱད་པར་འདོད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ ིནི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་འགྲོན་ཆེན་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདག་གིས་དེ་རིང་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པའི་སྐྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྤྱན་སྔར་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་ཕན་བདེ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ནི་དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུའང་ལྷ་མིའི་བདེ་བ་ལ་ཚིམ་པར་ལོངས་སྤྱད་པས་ཆོག་པའི་འགྲོན་དུ་བོས་ཟིན་གྱིས་དེང་ཕྱིན་ཆད་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དང་ལྟོ་འཕྱེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གཞན་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་དུ་གཞུག་པའོ། །སེམས་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་སྔོན་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ནས་བཤད་པ་ལྟར། འགལ་རྐྱེན་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་གསོག་པ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འབད་པར་བྱའོ། །དལ་འབྱོར་མི་ལུས་ཐོབ་པའི་ཤེས་ལྡན་དག །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོའ་དོན། །རྒྱལ་སྲས་བྱེ་བས་བགྲོད་པའི་ལམ་ ིགཅིག་པུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་བསྐྱེད་ལ་འབད་པར་བྱ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།
1 ཞོལ། ཤོག ༢༩ བ ༤ མགྲོན་པོ་

ལེའུ་བཞི་པ་བག་ཡོད་བསྟན་པ། 43

གཉིས་པ་སྤྱོད་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་
པ་དང་བཅས་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་བག་ཡོད་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་དགེ་བའི་ཆོས་ཀུན་དག་པར་སྲུང་བའི་ཐབས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་སྐྱོང་ཚུལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་དང༌། ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་བཞི་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གཞན་དོན་དུ་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་བསྔོ་བའི་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བག་ཡོད་བསྒོམ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་བཟུང་ནས་སེམས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཡེལ་བ་མེད་པར་དུས་རྟག་ཏུ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང༌། བསྡུ་བ་བཞིའི་བསླབ་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བག་ཡོད་ཀྱིས་མི་ཉམས་པར་བསྲུང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བག་ཡོད་བསྒོམ་པ་དང༌། བསླབ་པ་ལ་
བག་ཡོད་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདོར་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་བ་གང་ཞིག་སྐྱོན་ཡོན་མ་བརྟགས་པར་བབ་ཅོལ་དུ་བརྩམས་པ་གང་ཡིན་པའམ། བྱ་བ་གང་ཞིག་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པར་བྱས་པའི་བྱ་བ་དེ་ནི་དང་པོ་དམ་བཅའ་བྱས་པར་གྱུར་ཀྱང་དུས་ཕྱིས་བྱ་བའམ། འོན་ཏེ་བཏང་ཞེས་བརྟག་པའི་རིགས་ཏེ་བརྟགས་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱ་བར་རིགས་ན། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དེའི་སྲས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པར་སེམས་གང་བརྟགས་ཤིང་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྔགས་ཤིང་འདོར་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་དང། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྔར་ཕན་ཡོན་སེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་ལེན་དགོས་པར་རྒྱུ་མཚན་དུ་མས་བརྟགས་ཤིང་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བླངས་པ་དེ་ལ་བཤོལ་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཉམས་པར་བསྲུང་བར་བྱའོ།།

44 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། གཞན་དོན་ལས་ཉམས་
པར་འགྱུར་བ་དང༌། ས་ཐོབ་པ་ལ་ཐག་བསྲིངས་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང༌། འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་དམ་བཅས་ནས་སྦྱོར་བ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་མ་བྱས་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀུན་བསླུས་པར་གྱུར་ནས་བདག་གི་འགྲོ་བ་ཅི་འདྲར་འགྱུར་ཏེ། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལས་མ་འདས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱིན་བྱའི་དངོས་པོ་ཕལ་པ་ཟན་ཁམ་གཅིག་སོགས་ཅུང་ཟད་ལའང་ཡིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བསམས་བྱས་ནས་མི་གང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་བསམས་པ་ལས་མ་བྱིན་ན། ཡི་དྭགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་ལ་དམ་བཅས་པ་ལ་མ་བྱིན་ན། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང༌། འགྲོ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། མི་གང་འབྲས་ཆན་ཚོད་མ་འམ། །དེ་བཞིན་རྩ་བ་འབྲས་བུ་དག །ཡིད་ཀྱིས་སྦྱིན་ཞེས་དམ་བཅས་ནས། །འཇུངས་པས་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་ན། །དེ་ནི་ཡི་དྭགས་འཇིག་རྟེན་དང༌། །སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་མྱོང་བར་འགྱུར།1

།ཞེས་
ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་ན་བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་གནས་སྐབས་ལྷ་མིའི་བདེ་བ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གུས་པ་དང་བཅས་ཤིང་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མགྲོན་དུ་གཉེར་ནས་དེས་བཤོལ་ཏེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསླུས་པར་བྱས་ན་བདེ་འགྲོར་ཅི་ག་འགྲོ་བར་འགྱུར་རམ་སྟེ་མི་འགྲོ་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་སྔོན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་བདུད་ཀྱིས་ལག་པ་གཡས་པ་བསླང་བ་ལ་གཡས་པ་བཅད་དེ་གཡོན་གྱིས་བྱིན་པས། བདུད་ཀྱིས་མ་རངས་པའི་ཚིག་བརྗོད་པས་སྐྱོ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་བཏང་ཡང་ཕྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་སོགས་མི་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏང་ཡང་དེ་དག་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མཛད་པ་ནི་ལས་ཚུལ་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནས་མཁྱེན་གྱི་གཞན་གྱིས་བསམ་པར་མི་ནུས་སོ།།
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༩ ཤོག ༦༧༡ ཕྲེང་། ༢ ནང་དུ་ཆ་འདྲ་བ་ལས་མ་རྙེད།

ལེའུ་བཞི་པ་བག་ཡོད་བསྟན་པ། 45

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་ནས་ལྟུང་བ་ལྕི་བ་དང་བཅས་པས་
གཞན་དོན་ཉམས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱས་ན་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་ཤིང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང༌། དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཉམས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྩ་བའི་ལྟུང་བའི་ནང་ན་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བ་སྟེ་འདི་ལྟར་ལྟུང་བ་དེ་ནི་བྱུང་བར་གྱུར་ན་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཉམས་པས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་ལ་དམན་ཏེ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། གལ་ཏེ་བསྐལ་པ་བྱེ་བར་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ། །སྤྱོད་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ལ་འདོད་བསྐྱེད་ན། །དེ་ཚེ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱོན་བྱུང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཡིན། །སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ཕས་ཕམ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལྕི།1

།ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་ལྡན་གྱིས་སྨོན་སེམས་བཏང་ན་རྩ་ལྟུང་འབྱུང་ལ་སྡོམ་པ་མ་བླངས་པས་སེམས་དེ་ཉམས་པར་བྱས་ན། སོ་ཐར་གྱི་ཕམ་པ་ལས་སྡིག་པ་ཆེས་ལྕི་བར་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་ཡང་གཞན་གྱིས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདིའི་
བསོད་ནམས་ཏེ་དགེ་བ་ལ་བར་ཆད་དང་གེགས་བྱེད་པ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ནུས་པ་དམན་པར་གྱུར་པར་བྱས་པས་གེགས་བྱེད་པ་དེའེི་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གྲངས་མུ་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས། ལ་ལ་ཞིག་གིས་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདོག་པ་ཕྲོགས་ཤིང་སྲོག་བཅད་པ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བ་དུད་འགྲོ་ལ་ཟན་ཆངས་གཅིག་སྦྱིན་པའི་བར་ཆད་བྱས་ན་སྡིག་པ་ཆེས་གྲངས་མེད་པར་གསུངས་པས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ན་ཡོད་མི་ཤེས་ཤིང་ཉེས་པ་འདི་ཡང་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལེགས་པར་བསྲུང་ནུས་ན་གང་ཟག་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པའི་སྒོ་ཕལ་ཆེར་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་ལ་སྡིག་པ་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྲོག་གནས་པའི་བདེ་བ་ཡང་བཤིག་ན་བདག་ཉིད་མཐོ་རིས་ལས་ཉམས་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༤ ཤོག ༤༡ ཕྲེང་། ༢༡

46 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པར་འགྱུར་ན། ནམ་མཁའ་མ་ལུས་པའི་མཐའ་ཀླས་པའི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བའི་རྒྱུ་བཤིག་ཅིང་བཅོམ་པས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྨོས་ཅི་དགོས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཏོང་བའི་ལྟུང་བ་སྟོབས་ལྡན་
དང་སླར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དག་འཁོར་བར་རེ་མོས་ཀྱིས་འདྲེ་བྱེད་ན་ལས་ཉོན་གྱིས་ངན་སོང་དང༌། མཐོ་རིས་སུ་རེས་མོས་ཀྱིས་སྐྱེ་དགོས་པས་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་ཐོགས་པས་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་ཉམས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉེས་པ་སྤང་བ་ལ་བག་བྱ་བ་དང༌། དགེ་བ་བསྒོམ་པ་ལ་བག་བྱ་བ་
དང༌། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་བག་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། སྡིག་ལྟུང་མ་སྤངས་ན་ངན་འགྲོར་བརྒྱུད་དགོས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་སྲས་བཅས་ཀྱིས་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་པ་དང༌། དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་བ་དང༌། ངན་འགྲོར་སྐྱེས་ན་དགེ་བ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་མེད་པ་དང༌། དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བས་ན་ཇི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་བསླབ་པ་ལ་བདག་གིས་གུས་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ། སེམས་བསྐྱེད་དང་སྡོམ་པ་བླངས་པའི་རྗེས་དེང་ནས་བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན་ལྟུང་བ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་འོག་ནས་འོག་ཏུ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་མར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སྲས་བཅས་ཀྱིས་སྐྱོབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་པ་འདས་པར་གྱུར་ཀྱང་བདག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་བསླབ་པ་ཉམས་པའི་རང་གི་ཉེས་པས་མགོན་པོ་དེ་ཡི་གསོ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ཏོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་ཀྱང༌།1

།ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱིས་སྐྱོབ་བས་སྐྱོན་མེད་སྙམ་ན། ད་དུང་
སྔར་གྱི་དེ་བཞིན་དུ་བག་མེད་པར་བདག་བྱེད་ན་ཡང་དང་ཡང་དུའང་གསོ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང༌། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱུད་མར་མྱོང་དགོས་པ་དེ་བཞིན་ཏེ་ངན་འགྲོར་གནས་དགོས་པ་དང༌། བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་ནད་དང་འཆིང་བ་དང་ཡང་ན་ངན་འགྲོར་ནད་སོགས་དང་རྐང་ལག་བཅད་པ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༩ ཤོག ༢༦ ཕྲེང་། ༡༨

ལེའུ་བཞི་པ་བག་ཡོད་བསྟན་པ། 47

དང༌། ལུས་གཤག་པ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་ན་རྐྱེན་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་དལ་
འབྱོར་ཐོབ་དཀའ་བ་དང༌། ཐོབ་པ་ཡང་མྱུར་དུ་འཇིག་པས་འབད་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་ཕྱིས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་ན་འབད་སྙམ་ན། ཨུ་དུམ་ཝ་རའི་མེ་ཏོག་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དད་པ་དང་མི་ལུས་ཐོབ་པ་དང༌། ཐོབ་ཀྱང་ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ་དང༌། དབང་པོ་ཚང་བ་དང༌། ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་གོམས་པའི་རྟེན་དུ་རུང་བ་བདག་འབྱོར་དང༌། གཞན་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དཀོན་ན་སེམས་གཉིས་ལ་སློབ་པའི་དལ་འབྱོར་ནམ་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་རྙེད་དཀའ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐོབ་པའི་ལུས་འདི་འགལ་རྐྱེན་མེད་ཅིང་མཐུན་རྐྱེན་དང་ལྡན་པས་ཕྱིས་འབད་དོ་སྙམ་ན། ལོང་ཡོད་བྱར་མི་རུང་སྟེ་འགལ་རྐྱེན་ནད་མེད་པའི་མིའི་ལུས་ནི་ཉི་མ་དང་འདྲ་བས་ཉི་མ་འདི་ལྟ་བུར་ཅེས་པའམ། ཡང་ན་ནད་མེད་པའི་ཉི་མ་སྟེ་དུས་འདི་ལྟ་བུར་མཐུན་རྐྱེན་ཟས་དང་བཅས་ཤིང་འགལ་རྐྱེན་འཚེ་བ་མེད་ཀྱང་ནི་ཚེ་ནི་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་མྱུར་དུ་འཇིག་པས་བསླུ་བ་སྟེ་ལུས་འདི་ཐང་གཅིག་ཙམ་གྱི་བརྙན་པོ་བཞིན་དུ་རང་དབང་མེད་པས་ལོང་ཡོད་མི་བྱ་བར་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་འབད་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། ངན་འགྲོར་སྐྱེས་ན་དགེ་བ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་མེད་པ་དང༌། བདེ་འགྲོ་
ཐོབ་པའི་ཚེ་མ་འབད་ན་ངན་འགྲོར་བླང་དོར་ལ་རྨོངས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ངན་འགྲོ་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐར་བར་དཀའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བརྒྱུད་མར་འཐོབ་པས་དེའི་དུས་སུ་བསྒྲུབ་པས་ཆོག་སྙམ་པའི་ལོང་ཡོད་བྱར་མི་རུང་སྟེ། སྡིག་པ་བྱེད་ཅིང་དགེ་བ་མི་བྱེད་པའི་བདག་གི་སྤྱོད་པ་འདི་འདྲས་ནི་དུས་ཕྱིས་མི་ཡི་ལུས་ཀྱང་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་མི་ལུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ཏེ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ན་སྡིག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་ཅིང་དགེ་བ་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་བདེ་འགྲོ་རྙེད་དཀའ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་དགེ་བ་སྤྱད་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་ཡང་དུས་དེའི་ཚེ་དགེ་བ་བདག་གིས་འབད་པས་སྒྲུབ་པར་མ་བྱས་ན། ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུངས་ཤིང་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དེའི་ཚེ་བདག་གིས་དགེ་བ་

48 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཅི་བྱར་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ནུས་པས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དུས་ཕྱིས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ་ཚེ་འདིར་དགེ་བ་དག་ཀྱང་མ་བྱས་ལ་སྡིག་པ་དག་ཀྱང་ཉེ་བར་བསགས་ན་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ནི་བདེ་འགྲོའ་སྒྲ་ཡང་ཐོས་པར་ ིམི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ལྔ་པ་ནི། ངན་སོང་ནས་བདེ་འགྲོ་རྙེད་དཀའ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ལུང་ལས། དགེ་སློང་དག་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་དེ་ན་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་གཅིག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རླུང་གིས་གཡེང་ཞིང་འདི་ནས་བསྐྱོད་པ་དང༌། རུས་སྦལ་ལོང་བ་ཞིག་ཡོད་ལ་རུས་སྦལ་ཡང་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་མགྲིན་པ་འདེགས་པར་འགྱུར་ན། དགེ་སློང་དག་འདི་ཅི་སྙམ་དུ་སེམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའ་གཉའི་ཤིང་ཞིག་གི་བུ་གར་རུས་སྦལ་གྱི་མགྲིན་པ་ཆུད་པ་དེ་རྙེད་པར་སླ་བ་ཡིན་ནམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་དག་དེ་བཞིན་དུ་མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགེ་བ་མ་བྱས་ཤིང་སྡིག་པ་བསགས་ན་བདེ་འགྲོའ་སྒྲ་ཡང་མི་ ིཐོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཕར་གཡེངས་ཚུར་གཡེངས་བྱེད་པའི་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་གཅིག་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་གཉའ་ཤིང་གི་བུ་གར་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་སྟེང་དུ་ལན་རེ་འབྱུང་བའི་རུས་སྦལ་གྱི་མགྲིན་པ་ཆུད་དཀའ་བ་ལྟར་དེ་བས་ཀྱང་མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀའ་བར་གསུངས་པས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་དགེ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྔར་བསགས་པའི་སྡིག་པ་མཐའ་ཡས་པས་དེ་སྤོང་བ་ལ་འབད་
པར་རིགས་པ་དང༌། ངན་འགྲོར་སྡུག་བསྔལ་ལན་ཅིག་མྱོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཐད་ནས་ངན་འགྲོ་
ལས་མི་ཐར་2
པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེས་ན་སྡིག་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པར་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ལྟ་བུ་སྐད་ཅིག་གཅིག་བྱས་པའི་སྡིག་པས་ཀྱང་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༢ ཤོག ༧༢༩ ཕྲེང་། ༧
2 ཞོལ། ཤོག ༣༤ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༣༤ བ ༡ དེ་ཟད་ནས་ངན་འགྲོ་ལས་མི་ཟད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་།

ལེའུ་བཞི་པ་བག་ཡོད་བསྟན་པ། 49

བསྐལ་པར་མནར་མེད་པར་གནས་པར་འགྱུར་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་བསགས་པའི་སྡིག་པ་གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་པར་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སྡིག་གིས་བདེ་འགྲོར་མི་འགྲོ་བ་སྨོས་ཅི་དགོས་པས་སྟོབས་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྡིག་པ་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྡིག་པའི་ལས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཟད་ནས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བས་ངན་འགྲོ་ལས་ཐར་བར་མི་དཀའོ་ཞེ་ན། སྔོན་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་མྱོང་བར་གྱུར་ནས་དེ་ཙམ་གཅིག་ཟད་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ངན་འགྲོ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་དེ་ནི་མྱོང་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་སྟོབས་ཅན་སྐྱེད་པའི་སྡིག་པ་གཞན་དག་འཕྲལ་འཕྲལ་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞིང་གསོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངན་འགྲོའ་རྟེན་ལ་དགེ་བ་མཐུ་ཆུང་ཞིང་སྡིག་པ་རྒྱུན་དུ་གསོག་པས་ ིངན་འགྲོའ་རྒྱུ་འགོག་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ།། ིགསུམ་པ་ལ་བཞི། དལ་འབྱོར་ཐོབ་ནས་དགེ་བ་ལ་མ་འབད་ན་རང་གིས་རང་བསླུས་
པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཚེ་འདིར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས་པ་དང༌། ཕྱི་མར་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་ ིགྱིས་གདུང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། དེས་ན་སྡིག་པ་སྤོང་ཞིང་དགེ་བ་ལ་འབད་པར་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྙེད་དཀའ་ཞིང་རྙེད་ན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འདི་འདྲ་བའི་དལ་བ་རྙེད་པར་གྱུར་ནས་བདག་གིས་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པའི་རྒྱུའི་དགེ་བ་ལ་འབད་ཅིང་གོམས་པར་མ་བྱས་ན་འདི་ལས་རང་ཉིད་བསླུས་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་དེ་བླང་དོར་ལ་འདི་ལས་རྨོངས་པའང་གཞན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་གིས་དགེ་བ་ལ་འབད་པ་དང་སྡིག་པ་སྤང་དགོས་པ་དེ་རྟོགས་ནས་རྨོངས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང༌། སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པ་སོགས་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་སྒྱིད་ལུག་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་ཤེས་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་མྱ་ངན་ཆེན་པོ་ལྡང་བར་འགྱུར་བས་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་ལ་དམྱལ་བའི་མེ་བཟོད་དཀའ་བས་ཡུན་རིང་དུ་བདག་གི་ལུས་ལ་བསྲེགས་པར་གྱུར་ན་འགྱོད་པ་མི་བཟད་པའི་མེ་འབར་བས་རང་གི་སེམས་གདུང་བར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟ་བས་ཉེས་ལྟུང་གིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། དལ་འབྱོར་ཆུད་གཟན་ནས་སླར་ཡང་དམྱལ་བར་ཁྲིད་ན་སེམས་མེད་པ་དང་མཚུངས་པ་དང༌། རྨོངས་པའི་རྒྱུ་

50 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བསམ་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་ཞིང་རྙེད་ན་དོན་ཆེ་བས་ཕན་པའི་ས་འདི་ཅི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་དབང་གིས་རྙེད་པར་གྱུར་ནས་བདག་ཉིད་ཕན་གནོད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་བཞིན་དུ་ཕྱིར་ཡང་དམྱལ་བའི་གནས་དེར་ཁྲིད་ན་རིག་སྔགས་ཀྱིས་རྨོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ལ་འདིར་ཕན་པ་སྒྲུབ་པའི་སེམས་མེད་དུ་ཟད་པའོ་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅིས་རྨོངས་པར་བྱས་ཞེ་ན། རྒྱུ་ཅིས་རྨོངས་ནས་བསླུས་པ་བདག་གིས་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ་བདག་གི་ཁོང་ན་རྨོངས་པའི་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཡོད་ངེས་སོ་སྙམ་དུ་ལེ་ལོའ་དབང་དུ་ ིགྱུར་ན་ཡང་དེ་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་བག་བྱ་བ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་
བསམ་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་སྐྱོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། འབད་པས་སྤངས་ན་སྤོང་ནུས་པ་ཉིད་དུ་སྤྲོ་བ་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསམ་པ་དང། ཉོན་མོངས་ལ་བཟོད་པ་བསྒོམ་མི་རིགས་པ་དང། དེ་གཞོམ་པའི་ཆེད་དུ་བློའ་སྟོབས་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ ིདཔག་མེད་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། གནོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་མཐའ་ཡས་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གྲོགས་བྱར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཞེ་སྡང་དང་སྲེད་པ་སོགས་བདག་གི་དགྲ་རྣམས་ནི་རྐང་ལག་དང་ལག་ཏུ་མཚོན་ཐོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མིན་ལ། བརྩོན་པ་ཆེ་བའི་དཔའ་བ་དང་ཐབས་མཁས་པའི་མཛངས་པ་མིན་ཡང་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཉོན་མོངས་དེ་དག་གིས་བདག་བྲན་བཞིན་དུ་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདག་གི་སེམས་ལ་གནས་བཞིན་དུ་དགའ་མགུར་བདག་ལ་དམྱལ་བའི་
སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་བྱེད་པ་དེ་ལའང་མི་ཁྲོ་བར་བཟོད་པ་ནི་གནས་མིན་པ་ལ་བཟོད་པ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་སྨད་པའི་གནས་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ལ་དགྲར་བལྟས་ནས་དེ་འགོག་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། རྒྱུ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་གཙོ་བོར་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བདག་

ལེའུ་བཞི་པ་བག་ཡོད་བསྟན་པ། 51

ལ་དགྲར་ལངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མ་གྱུར་ན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མནར་མེད་པའི་མེ་ནང་ཁྲིད་ཅིང་འཇུག་མི་ནུས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཅན་དགྲ་འདི་ཡིས་མནར་མེད་ཀྱི་མེ་གང་དང་ཕྲད་ན་རི་རབ་ཀྱང་ཐལ་བ་ཡང་ནི་མི་ལུས་པར་བྱེད་པ་དེར་བདག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འདོར་བར་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཉེས་དམིགས་གཞན་ཡང་བསམ་པ་བདག་གི་ཉོན་མོངས་དགྲ་བོ་གང་དུས་
རིང་པོ་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་དགྲ་གཞན་ཀུན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དེ་ལྟ་བུར། ཚེ་ཡུན་རིང་པོ་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཐུན་རེ་ཙམ་བསྒོམས་པས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཆུ་བོའ་རྒྱུན་ལྟར་བརྩོན་པ་ལ་འབད་ ིཔར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་དགྲ་གཞན་ལ་ཁ་ཟས་སོགས་དེ་དང་མཐུན་པར་རིམ་གྲོ་བྱས་ཏེ་བསྟེན་པར་བྱས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་རང་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་གྲོགས་བྱེད་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ན་སྟོབས་འཕེལ་ནས་ཕྱིར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པས་དེ་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཉིད་རང་ཉིད་བདེ་བའི་ཐབས་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང༌། ལུས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་
བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་པོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་དགྲར་གྱུར་པ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་གཅིག་པུ་ཟླ་མེད་པ་བདག་གི་སྙིང་ལ་ངེས་པར་གནས་འཆའ་ཞིང་རྟེན་ན་འཁོར་བར་འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་པས་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དེས་འཁོར་བ་ལས་འདར་མི་སྟེར་བས་འཁོར་བའི་བཙོན་རའི་སྲུང་མ་དང་བཙོན་དོང་དམྱལ་བ་སོགས་སུ་བསྐྱུར་བ་དང༌། ངན་སོང་དང་མཐོ་རིས་སུའང་གསོད་པར་བྱེད་པའི་གཤེད་མར་གྱུར་པ་ཉོན་མོངས་འདི་དག་ནི་གལ་ཏེ་བདག་གི་བློ་ལ་གནས་པའི་ཆགས་པའི་དྲ་བ་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པའི་ནང་ན་གནས་ན་བདག་ལ་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད་ལུས་སེམས་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། མི་འདོད་པ་མཐའ་དག་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཇི་སྲིད་བདག་

52 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
གི་མི་བཟད་པའི་དགྲ་འདི་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པར་མ་བཅོམ་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་འགྲོ་བ་འདིར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་བརྩོན་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདོར་བར་འབད་པར་རིགས་ཏེ། རེ་ཤིག་འཇིག་རྟེན་དུ་གནོད་བྱེད་ཆུང་ངུ་ཚིག་རྩུབ་ཙམ་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་ཁྲོས་པར་གྱུར་པ་ཁོན་འཛིན་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་བདོ་བ་རྣམས་དགྲ་དེ་མ་བཅོམ་པར་གཉིད་མི་འོང་བར་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་བྱ་བར་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་གཞོམ་ནུས་པའི་གོ་བགོ་ཞིང་དེའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་སྐྱོ་
བར་མི་བྱ་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་གཞོམ་པའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་པའི་ཕན་ཡོན་དང༌། དེས་ན་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་ཏེ་མ་བསད་ཀྱང་རང་གི་ངང་གིས་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་དག་སྟེ་སྙིང་རྗེའི་གནས་དེ་ཡང་གཡུལ་ངོར་མདར་ཞིང་གཡུལ་སྤྲོད་པའི་ཚེ་ནན་གྱིས་ཕ་རོལ་གཞོམ་པར་འདོད་པ་ཡང་མདའ་དང་མདུང་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་གྱིས་འཕོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ཕ་རོལ་ཆོམས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཤིང་འབྱེར་བར་མི་བྱེད་ན་དུས་རྟག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ། སྐྱེས་ཙམ་ནས་དགྲ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགྲ་འབའ་ཞིག་ངེས་པ་ཅན་གཞོམ་འདོད་པའི་དཀའ་སྤྱད་བདག་ལའང་དེ་ཚེ་གྲང་དང་བཀྲེས་སྐོམ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་གང་གིས་ཀྱང་དཔའ་འཁུམས་ནས་ཡིད་ཆད་པ་དང་སྒྱིད་ལུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་མ་ཐུལ་བར་དུ་བརྩོན་པ་མི་འདོར་བར་རིགས་པ་སྨོས་ཅི་དགོས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་རིགས་པ་
དང༌། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་རིགས་པ་དང༌། སྔར་དམ་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་དོན་མེད་པ་དགོས་པ་ཆུང་ངུའི་ཆེད་དུ་ལུས་ལ་དགྲ་ཡིས་རྨ་སྲོལ་བཏོད་པ་ཡང༌། འདི་དེའི་ཚེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུས་ལ་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་བསྲེལ་ཞིང༌། ངོམ་པར་བྱེད་ན་དོན་ཆེན་པོ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པར་བརྩོན་པར་གྱུར་པའི་ཚེ་བདག་ལ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཅིའི་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན། ཕན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་བསྟེན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉ་པ་ཉ་བསད་པས་འཚོ་

ལེའུ་བཞི་པ་བག་ཡོད་བསྟན་པ། 53
བ་དང༌། གདོལ་པ་རིགས་ངན་ཤན་པ་དང༌། ཞིང་ལས་ཀྱིས་འཚོ་བའི་ཞིང་པ་ལ་སོགས་པ། རང་གི་འཚོ་བ་ཙམ་ཞིག་སེམས་པ་ཡང་གྲང་བ་དང༌། ཚ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་བཟོད་པར་བྱེད་ན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་བདེ་བ་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཀའ་སྤྱད་བདག་ལྟ་བུས་ཅི་སྟེ་མི་བཟོད་དེ་བཟོད་པར་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་མོད། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན་ཕྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ལས་སྒྲོལ་བར་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་དམ་བཅས་ནས་གང་གི་ཚེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལས་མ་གྲོལ་བ་ཡིན་ན་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག་རང་དོན་ཡང་རྫོགས་པར་མི་ནུས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་བདག་གི་ཚོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པར་གཞན་མཐའ་དག་ཉོན་མོངས་ལས་སྒྲོལ་བར་སྨྲ་བ་ཇི་ལྟར་སྨྱོན་པ་མིན་ཏེ། རང་འཁོར་བར་བཅིངས་པས་གཞན་དོན་རྫོགས་པར་མི་ནུས་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པར་བྱ་བ་དང༌། དུས་ནམ་ཡང་
ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་བར་འོས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་བསམ་སྦྱོར་གང་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་འདི་ལ་བདག་གིས་ཞེན་པ་སྟེ་ཆེད་དུ་བསྟེན་པར་བྱ་ཞིང་ཉོན་མོངས་ལ་ཁོན་དུ་བཟུང་ནས་གཡུལ་བསྐྲད་ལ་གཞོན་པར་བྱའོ། །སྤང་གཉེན་ལ་ཆགས་སྡང་དང་སྤང་བྱ་ལ་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་སྤང་བྱར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་པ་དང་སྤང་བྱ་ལ་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟར་སྣང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོའ་ཕྱོགས་ཡིན་པས་སྤང་བྱར་མ་གཏོགས་སོ། །འགྲེལ་པར་ཕྱིས་དེ་ཡང་གཞོམ་ ིབྱར་བཤད་པ་ནི་སྤང་བྱ་ཟད་པ་ན་སྤང་གཉེན་གཡུལ་སྤྲོད་མི་དགོས་པའི་དོན་ནོ།1

།གཉིས་པ་ནི།
ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཕྲག་མཐའ་ཡས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཉིད་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༧ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༣༧ བ ༦ དོན་ཏོ།། གཙང་ཞོལ་ཏོ་མང་དུ་འབྱུང་

54 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདག་ནི་མེར་བསྲེགས་ཏེ་བསད་པར་གྱུར་ཏམ་བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་སླའི་དེས་ནི་ཚེ་འདིའི་ལུས་དོར་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་འདོད་དོན་ཐོབ་པའི་གེགས་བྱེད་པས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལ་འདུད་པར་ཏེ་དེའི་དབང་དུ་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་ཕྱུང་ན་དེ་གནས་པའི་རྟེན་མེད་
པ་དང༌། རྒྱུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བས་བརྩོན་པ་བསྟེན་ན་སྤོང་ནུས་པ་དང༌། རྩ་བ་ནས་ཕྱུང་ན་དེ་གནས་པའི་རྟེན་གང་ན་ཡང་མེད་ཅིང་སྤོང་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ལན་ཅིག་གནས་ནས་ཕྱུང་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་དགྲ་ལྟར་ནུས་པ་རྙེད་པ་དང༌། སླར་ཡང་གནོད་པ་བྱེད་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་ཐ་མལ་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་དགྲ་བོ་ལན་ཅིག་ཡུལ་ནས་ཕྱུང་ཡང་ནི་ཡུལ་དག་ཏུ་གནས་ཤིང་དེར་ཡུལ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་ནུས་པ་བརྟས་ཤིང་སྟོབས་རྙེད་ནས་དེ་ནས་གནོད་ལན་འཇལ་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱིར་ལྡོག་གི་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བ་ནས་ཕྱུང་ན་གཞན་དུ་གནས་པ་ཡང་མེད་ནུས་པ་རྙེད་ནས་ཕྱིར་ལྡོག་པའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ལན་ཅིག་རྩ་བ་ནས་ཕྱུང་ན་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པ་རྩ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ས་བོན་སྤང་བ་ལ་འབད་དེ་སྤངས་ནས་བདག་གི་ཡིད་ལས་བསད་ནས་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རྟེན་གང་དུ་གནས་ནས་ནུས་པ་རྙེད་པ་དང་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོང་སྟེ། མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་བློ་ཞན་པ་བདག་ལ་ལན་ཅིག་རྩ་བ་ནས་འདོན་པའི་བརྩོན་པ་མེད་པར་ཟད་པས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པས་ན་གཅིག་ཀྱང་སྤོང་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའ་ཚོགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་པ་མིན་ཏེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སེམས་པའི་ཚེ་མིག་ཡོད་ ི

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 55

ཀྱང་ཉོན་མོངས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་བར་ནའང་གནས་པ་མིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་ནའང་གནས་པ་མིན་ན་ལན་ཅིག་རྩ་བ་ནས་ཕྱུང་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་དག་གར་གནས་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་དེ་གང་དུ་ཡང་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་དེའི་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་རྩ་བ་ནས་སྤོང་མི་ནུས་སྙམ་དུ་སྙིང་ལ་འཇིགས་པ་སྤོང་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་བསྟེན་པར་རིགས་ཀྱི་དེ་ལྟར་ནུས་བཞིན་དུ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བདག་ལ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་སོང་རྣམས་སུ་ཅི་སྟེ་གནོད་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་སྟེ་འཇུག་པར་མི་རིགས་སོ། །སྔ་མ་རྣམས་ས་བོན་ཕྱུང་ན་གནས་དེ་དག་ཏུ་མི་གནས་པ་ལ་ཡང་བཤད་དོ།།
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དུ་མར་བསམས་ལ་སྔར་ཇི་
སྐད་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང༌། བསླབ་པ་བསྲུང་བའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བག་ཡོད་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། མ་1

འབད་ན་སྨན་པའི་ངག་མ་ཉན་པར་སྨན་དག་
གིས་ངེས་པར་བཅོས་དགོས་པའི་ནད་པ་བསོས་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མི་སོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྨན་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་གསུང་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །རང་རྒྱུད་ཉེས་པའི་རྙོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང༌། །དགེ་བ་མི་ཉམས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ནི། །ངེས་པར་བག་ཡོད་བསྒོམ་ལ་རག་ལས་པས། །མཁས་པས་རྟག་ཏུ་བག་དང་ལྡན་པར་བྱ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བག་ཡོད་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་དགེ་བའི་ཆོས་ཀུན་དག་པར་བསྲུང་བའི་ཐབས་
དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་སྐྱོང་ཚུལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༨ བ ༥ མི་བདེ་ན་ གཙང་། ཤོག ༣༩ ན ༡ མང་བདེན་ན་

56 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གཞག་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསླབ་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་བསླབས་པས་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང༌། བསླབ་པ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྨོན་སེམས་ཙམ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཕན་ཡོན་ཆེ་མོད་ཀྱང༌། བསླབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མ་བྱས་ན་སངས་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པས། སྤྱོད་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱ་སྟེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། དེ་བས་ན་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞོན་ནུ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ལ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྙེད་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་1

ཞེས་དང༌། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་མ་དུལ་བར་གཞན་མི་འདུལ་བར་ཤེས་ནས་བདག་ཉིད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་རོ། །སྒྲུབ་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་བོ་2

ཞེས་གསུངས་
སོ། །སྒྲུབ་པ་ཡང་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསླབ་པ་ལ་སློབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་ཐབས་མ་ནོར་བ་ཞིག་
དགོས་ཏེ། ནོར་བའི་ལམ་ལ་ཇི་ཙམ་འབད་ཀྱང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ནོར་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆ་མ་ཚང་ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བས་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་ལས། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྙིང་རྗེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐབས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ།3

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་ཐབས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྨོན་སེམས་བཟུང་ནས་བསླབ་པ་ལ་སློབ་འདོད་སྦྱངས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་བར་བྱ་ལ། དེ་ནས་བསླབ་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསླབ་པར་བྱའོ།།
བསླབ་བྱའི་རིགས་བསྡུ་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་འདུས་ཏེ།

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༦༩ ཕྲེང་། ༡༣
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༧༣ ཕྲེང་། ༡༦
3 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༤༤༢ ཕྲེང་། ༤ མིན་ནམ་སྙམ།

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 57

མངོན་མཐོ་ལ་ལྟོས་པ་དང༌། དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང༌། གཞན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རྫོགས་པར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་དང༌། ལམ་མམ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་དང༌། བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་རྒྱུ་དང༌། ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བ་དང་། མིང་དོན་དང༌། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། བདག་རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ ིལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སྡེ་སྣོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་ཤིང་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེས་ཟིན་ ིཔའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་དགེ་བ་དང་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་
བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་གཞན་གནོད་གཞི་བཅས་དང་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་སྤོང་བའི་སེམས་པས་བསྡུས་པའོ། །བཟོད་པ་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བས་མི་བརྫི་བར་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང༌། ཆོས་ལ་མོས་པ་ཤིན་ཏུ་གནས་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བ་བསྡུ་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་དང་དེས་བསླངས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་གཡོ་བའོ། །བསམ་གཏན་ནི་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའོ། །ཤེས་རབ་ནི་དོན་དམ་པའམ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དང་མི་འཇིགས་པའི་
སྦྱིན་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པ་དང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །བཟོད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ལ་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །བསམ་གཏན་ལ་ཚེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་སེམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །ཤེས་རབ་ལ་དོན་དམ་རྟོགས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པ་དང་སེམས་ཀྱི་དོན་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བོ།།

58 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བཞི་པ་ནི། དྷ་ན་ཞེས་བྱ་བ་དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པས་སྦྱིན་པ་དང༌། ཤཱི་ལ་ཞེས་པའི་
སྒྲ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚ་གདུང་བསིལ་བར་བྱེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ངེས་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་ཁྲོ་བ་བཟོད་པས་བཟོད་པ་དང༌། མཆོག་ལ་སྦྱོར་བས་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ཡིད་འཛིན་པས་བསམ་གཏན་དང༌། དོན་དམ་པ་ཤེས་པས་ན་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱའོ། །ལྔ་པ་ནི། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ།1

།ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ངོ་བོ་དང་
དབྱེ་བ་སོགས་རྒྱས་པར་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་པས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བསླབ་པ་བསྲུང་བའི་ཐབས་སེམས་བསྲུང་བ་དང༌། སེམས་བསྲུང་བའི་ཐབས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ་དང༌། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་སེམས་བསྲུང་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཚུལ་དང༌། བསླབ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་བསྲུངས་པས་ཐམས་ཅད་བསྲུངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སེམས་བསྲུང་བ་ལ་འབད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་བསྲུང་དགོས་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སེམས་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་དང༌། སེམས་བསྲུང་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་བསླབ་པ་མ་ཉམས་པར་བསྲུང་བར་འདོད་པ་ཡིས་རབ་ཏུ་བསྒྲིམས་ནས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་བསྲུང་བར་བྱ་སྟེ་སེམས་འདི་གཡེང་བ་བསྲུང་བར་མ་བྱས་ན་བསླབ་པ་བསྲུང་བ་ཡོད་ཡེ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་གླང་པོ་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཡན་པར་བཏང་བས་མནར་མེད་ཀྱི་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར་ཐ་མལ་པའི་གླང་ཆེན་མ་ཐུལ་བ་དང་མྱོས་པ་ཡིས་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དེ་འདྲའི་གནོད་པ་མི་བྱེད་པས་སེམས་བསྲུང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང༌། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། སྒོ་གསུམ་ཀུན་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༣༢༨ ཕྲེང་། ༡༣

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 59

ནས་དྲན་པའི་ཐག་པ་ཡིས་སེམས་ཀྱི་གླང་ཆེན་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་དམ་ཏུ་བཏགས་ན་ཚེ་འདི་ཕྱིའི་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལག་ཏུ་འོང་བར་འགྱུར་བས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་དྲན་པ་མ་ཉམས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འདོགས་པར་རིགས་ཏེ། སྟག་དང་སེངྒེ་དང་གླང་ཆེན་དང༌། དྲེད་དང་སྦྲུལ་གདུག་པ་དང༌། མིའི་དགྲ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱི་མར་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་རིག་སྔགས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པའི་བྱད་མ་མཁའ་འགྲོ་མ་སོགས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྲིན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནོད་པ་ཡང་རང་གི་སེམས་འདི་གཅིག་པུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་དྲན་པའི་ཐག་པས་བཏགས་པ་ཡིས་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་འཇིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གནོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རང་གི་སེམས་དེ་གཅིག་པུ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པ་བཏུལ་བ་ཡིས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐུལ་བ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བས་སེམས་འདུལ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉེས་པ་སེམས་ལ་རག་ལས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་སེམས་ལ་རག་
ལས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུང་དང༌། རིགས་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལ་འཇིགས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་ཚེ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་རང་གི་སྡིག་པའི་སེམས་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུང་བ་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་སེམས་ཉིད་དབང་དུ་གྱུར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང༌། དགེ་བའམ་འོན་ཏེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་སེམས་ཀྱིས་བསགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང༌། སེམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་སེམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ལ་རག་ལུས་པ་ཡིན་ནོ་1

ཞེས་བསྟན་པས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་སོགས་མྱོང་བ་པོ་རང་གི་སྔོན་གྱི་སྡིག་
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༧ ཤོག ༡༤༢ ཕྲེང་། ༡༠

60 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་མདུང་རལ་གྲི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས་དབང་ཕྱུག་སོགས་དང་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྕགས་བསྲེགས་པའི་ས་གཞི་འབར་བ་དེ་དག་ཀྱང་སུ་ཡིས་བྱས་ཤལ་མ་རི་ལ་འབབ་འཛེག་བྱེད་པའི་མོ་ཚོགས་བུད་མེད་དེ་དག་རྒྱུ་གཞན་ཅི་ལས་བྱུང་བྱེད་པ་པོ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མེད་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མི་འཐད་པས་དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གིས་སྡིག་པ་བྱས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བར་ཐུབ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །མེ་ཚོགས་ཞེས་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་འབྱུང་བ་ནི་དཔེ་མ་དག་པའོ། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། སེམས་ནི་དགྲ་ནང་དགྲ་ཆེན་ཏེ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དགྲ་མེད་དོ།1

།ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།
རིགས་པའི་གནས་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་སྦྱངས་ཤིང་ལས་འབྲས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་འདོད་པ་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། མི་ལ་ཆུ་ཀླུང་དྲི་མ་མེད་པ་སྣང་བའི་ཡུལ་དེར་ཡི་དྭགས་ལ་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྣང་བ་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ངན་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་དེར་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྣག་ཁྲག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཡོད་ན་མི་ལ་ཡང་སྣང་དགོས་པ་ལས་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེར་མེད་པ་སྣང་བ་ཡང་སྲིད་མོད་ཀྱི་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་ན་དམྱལ་བའི་མེའང་སྔོན་ལས་ངན་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་ན་མེ་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བསྐལ་པའི་བར་དུ་མཚུངས་པས་མཐར་དམྱལ་བ་ཡང་མེད་ཅེས་ལས་འབྲས་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །མི་ལ་སྣང་རུང་ཡིན་པ་ཡང་མ་གྲུབ་བོ། །རྒྱང་པན་དང་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་དམྱལ་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །གསུམ་པ་ནི། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་རག་ལུས་པ་དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལས་འཇིགས་པ་གཞན་འགའ་ཡང་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་དྲུག །སྦྱིན་པ་སེམས་ལ་རག་ལུས་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་སེམས་ལ་རག་
ལུས་པ་དང༌། བཟོད་པ་སེམས་ལ་རག་ལུས་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་སེམས་ལ་རག་ལུས་པ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༨ ཤོག ༣༨༠ ཕྲེང་། ༡༣

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 61

དང༌། བསམ་གཏན་སེམས་ལ་རག་ལུས་པ་དང༌། ཤེས་རབ་སེམས་ལ་རག་ལུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དབུལ་བ་བོར་བ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཏོང་པའི་སེམས་པ་གོམས་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དབུལ་བ་བོར་ནས་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དགོས་པ་ཡིན་ན། ད་དུང་འགྲོ་བ་བཀྲེན་པ་ཡོད་ན་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྔོན་སྐྱོབ་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་ཏེ་རྫོགས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བཏང་བར་འདོད་པའི་སེམས་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་གསུངས་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བས་ན་སྦྱིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ལ་རག་ལུས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དོན་བསྡུ་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་སྲོག་གཅད་བྱའི་སེམས་ཅན་
ཟད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། སྤོང་སེམས་གོམས་པ་ལས་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་སྲོག་གཅད་བྱའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་དྭགས་དང་ཉ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གང་ཞིག་ཏུ་དེ་དག་མཐའ་དག་སུས་ཀྱང་གསོད་ནུས་པར་མི་འགྱུར་བར་བསྐྲད་དེ་སྐྲོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་འཚེ་བའི་བསམ་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་བསམ་པ་སོགས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་གོམས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་མདོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཞེ་ན། གཞན་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བའི་སེམས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དོན་དང༌། དཔེ་དང༌། དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྲོ་བའི་
སེམས་ནི་གཅིག་པུ་བཅོམ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དགྲ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོམས་པ་དང་འདྲ་བར་བཟོད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་གྱི། ཁོང་ཁྲོའ་དམིགས་ཡུལ་ཟད་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ ིཅན་མི་བསྲུན་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་པས་དེ་དག་ཀུན་གཞོམ་གྱིས་ཡོད་དེ་ཡེ་ནས་

62 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
སམ། གཏན་ནས་མི་ལང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཟོད་པ་ཡང་སེམས་ལ་རག་ལུས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྐང་པ་ལ་ཚེར་མ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་ས་སྟེང་འདི་
དག་ཐམས་ཅད་ཀོ་བས་གཡོག་ཏུ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ཀོ་བས་ག་ལ་ལང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚེར་མ་ལ་སོགས་པས་མི་གནོད་པ་ལ་ལྷམ་མཐིལ་ཙམ་གྱི་ཀོ་བས་ནི་རང་གིས་རྐང་པ་གཡོགས་ན་ས་སྟེངས་ཐམས་ཅད་གཡོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་མཐའ་དག་བདག་གིས་ཕྱིར་ཟློག་པར་བྱེད་པས་མི་ལང་གིས། བདག་གི་སེམས་འདི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཁོང་ཁྲོ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཕྱིར་བཟློག་པར་བྱའི་དེ་གོམས་པ་ལས་བཟོད་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་གྱི། ཁྲོ་བའི་ཡུལ་གཞན་རྣམས་བདག་གིས་ཅི་ཞིག་བཟློག་སྟེ་བཟློག་མི་ནུས་ཤིང་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་སེམས་ལ་རག་ལས་ཏེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའ་སྙོམས་འཇུག་ལ་སོགས་པ་སྒོམ་པ་ལ་སྤྲོ་བའི་སེམས་གསལ་པོ་སྙོམས་འཇུག་ ིགིས་བསྡུས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་སེམས་སྟོབས་ལྡན་དང་མ་འབྲེལ་ན་ལུས་ངག་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་སྤྲོ་བ་ཆུང་བའི་སྤྱོད་པ་ཞེན་པས་དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་སུ་སྐྱེ་ནུས་པ་མིན་པས་སེམས་སྟོབས་ལྡན་ལ་རག་ལས་པའོ།།
ལྔ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་ཡང་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་ཞིང་དང་བར་
འགྱུར་བ་དང། སྐྱོ་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་ལ་རག་ལས་ཏེ་གཟུངས་སྔགས་ཀྱི་བཟླས་བརྗོད་དང་ནི་སྨྱུང་གནས་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཀུན་ཡུན་རིང་པོའ་དུས་སུ་ ིསྤྱད་པར་བྱས་ཀྱང་སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་རིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་འདོད་པ་ལ་སེམས་གཡེངས་པའི་དཀའ་ཐུབ་དང་ཁ་ཏོན་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།1

།ཞེས་སོགས་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པས་དོན་མེད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཡང་སེམས་ལ་རག་ལས་ཏེ། གང་ཟག་གང་གིས་ 1 ལུང་འདི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མ་རྙེད།

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 63

ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོའམ་དོན་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྣོད་མིན་ལ་མི་བསྟན་པས་ན་སེམས་ཀྱི་གསང། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདི་མ་ཤེས་ན་བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་འདོད་པའི་དོན་མེད་པ་གྱི་ནར་རང་དགར་ལ་1

ཁྱམ་པས་ཤེས་རབ་
སེམས་ལ་རག་ལས་པའོ།།
གསུམ་པ་སེམས་བསྲུང་བ་ལ་འབད་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཉེས་པ་སྤོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ་སེམས་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་གིས་རང་གི་སེམས་འདི་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ལེགས་པར་བཟུང་ནས་མི་ཉམས་པར་ལེགས་པར་བསྲུང་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་བསྲུང་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་མ་གཏོགས་པ་སེམས་མི་བསྲུང་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་གཞན་ཁ་ཏོན་ལ་སོགས་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། སེམས་བསྲུང་བའི་ཚུལ་དང༌། བསྲུང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། བསྲུངས་པའི་ཕན་ཡོན་དང༌། སེམས་བསྲུང་བ་ལ་དྲན་པ་ལྷུར་བླང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་དྲངས་གྲོལ་བ་སྟེ་སྐྱེ་བོ་རྒོད་བག་ཅན་མ་བསྡམས་པའི་ཁྲོད་ན་ལུས་ལ་རྨ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་གནས་ན་བསྒྲིམས་ཏེ་རྨའི་བག་ཟོན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཁྲོད་ན་གནས་པས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རྨ་ནི་རྟག་ཏུ་བསྲུང་དགོས་ཏེ། མ་བསྲུངས་ན་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་སྲོག་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་རྨའི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ཡིས་སྐྲག་པའང་རྨའི་བག་བྱེད་རིགས་
ན་སེམས་ཉམས་ན་དམྱལ་བ་བསྡུས་འཇོམས་ལ་སོགས་པའི་རིས་འཇོམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྐྲག་པ་ཡིས་སྡིག་ལྟུང་ལ་སོགས་བའི་སེམས་ཀྱི་རྨ་ལྟ་ཅིས་མི་བསྲུང་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་བསམས་ནས་བསྲུང་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་འགོག་པའི་སྤྱོད་པ་འདི་འདྲས་རྒྱུན་དུ་གནས་པར་བྱེད་ན་ཁོང་ཁྲོ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ངན་པའི་ཁྲོད་ན་གནས་སམ། ཆགས་པ་ཅན་གྱི་བུད་མེད་ཀྱི་ཁྲོད་ན་གནས་ཀྱང་རུང་སྡོམ་བརྩོན་ཅན་2

སྡོམ་སེམས་བརྟན་པ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བཞི་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༤ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༤༤ ན ༡ རང་དགར་ཁྱམ་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༤ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༤༤ བ ༡ སྡོམ་བརྩོན་སེམས་བརྟན་པ་

64 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པ་ནི། བདག་གི་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་བདག་གི་རྙེད་པ་དང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་བཀུར་སྟི་དང་རང་གི་ལུས་དང་སྲོག་གནས་པའི་རྐྱེན་འཚོ་བ་མེད་ཀྱང་སླ་ཞིང་སེམས་བསྲུང་བ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་བ་གཞན་ཡང་ཉམས་པ་སླའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སེམས་ནི་ནམ་ཡང་ཉམས་པར་མི་བྱའོ།། ིགཉིས་པ་སེམས་བསྲུང་བའི་ཐབས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ་ལ་གཉིས། བསྟན་
པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲན་ཤེས་དང་བྲལ་ན་སེམས་བསྲུང་མི་ནུས་པས་སེམས་བསྲུང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་དགེ་བའི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་ནི་སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཇི་ལྟར་གྱུར་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་དག་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་ཉམས་པར་སྲུངས་ཤིག་ཅེས་ཞི་བའི་ལྷ་བདག་ནི་དེ་ལྟར་ཐལ་མོ་སྦྱོར་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། འདོམས་པར་བྱེད་ཅེས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་ཡང་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བའི་
ཐབས་སུ་དྲན་པ་བསྲུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། དྲན་ཤེས་དང་བྲལ་ན་བྱ་བ་གང་ལ་ཡང་མཐུ་ཆུང་བ་དང༌། ཤེས་རབ་རྣམ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དང༌། སྔོན་བསགས་པའི་དགེ་བ་འཇིགས་པ་དང༌། སྔར་མ་བྱས་པའི་དགེ་བ་འགྲུབ་པའི་གེགས་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནད་ཀྱིས་དཀྲུགས་པའི་མི་དག་ནི་ཞིང་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་མཐུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་བླང་དོར་ལ་རྨོངས་པས་སེམས་དཀྲུགས་པ་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་མཐུ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་དང་བྲལ་ན་ཤེས་རབ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་སྔར་ཡོད་པ་ཡང་དཔེར་ན་གློ་རྡོལ་བའི་བུམ་པའི་ཆུ། ནང་དུ་མི་གནས་པར་ཟགས་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་བཞིན་ཉམས་པས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཆོས་ལ་དད་པ་ཅན་དང་ནི་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་
བའི་བརྩོན་པ་ལྷུར་ལེན་དུ་མ་ཡང་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱོན་ཆགས་པས་རྒྱུད་ལྟུང་བའི་རྙོག་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བཞི་

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 65

པ་ནི། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་མི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོམ་རྐུན་དག་དགེ་བའི་དམིགས་པ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ཉམས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྔོན་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ནོར་དག་ནི་ཉེ་བར་བསགས་ཀྱང་རྐུན་པོས་ནོར་བཏོགས་པས་ཏེ་ཕྲོགས་ནས་དབུལ་པོར་འགྲོ་བ་བཞིན་དགེ་བས་དབུལ་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་གྱིས་མ་བསྲུངས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོམ་རྐུན་གྱི་ཚོགས་འདི་ནི་དགེ་བའི་ནོར་འཕྲོག་པའི་གླགས་སྐབས་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་གླགས་རྙེད་པར་གྱུར་ནས་དགེ་བ་འཕྲོག་ཅིང་དེའི་འབྲས་བུ་བདེ་འགྲོ་དང་ཐར་པའི་སྲོག་ཀྱང་འཇོམས་པར་བྱེད་པས་ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཇི་ལྟར་གྱུར་སྙམ་དུ་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བཞིན་མེད་པ་
ལ་ཉེས་པ་མང་བ་དེ་བས་ན་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བའི་དོན་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་བཅུག་སྟེ་དེའི་སྒོ་ནས་གུད་དུ་ནམ་ཡང་མི་གཏང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་དྲན་པ་ཉམས་ཏེ་སོང་ནའང་ངན་སོང་གི་གནོད་པ་དག་དྲན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་མ་ཐག་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་ཉེ་བར་བཞག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱིའི་རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་པ་དང༌། ནང་གི་རྐྱེན་
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། དྲན་པས་ཤེས་བཞིན་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དྲན་པ་བསྲུང་བའི་ཐབས་ནི་རང་གི་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་བླ་མ་དང་ནི་འགྲོགས་པ་ལས་མཁན་པོས་གསུངས་པའི་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་སྨད་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བསླབ་པ་ལ་གུས་པར་བྱེད་པ་ལ་དགེ་བའི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་བྱེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱོང་བ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ཡུལ་དུས་ཀུན་ཏུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཟིགས་པར་མཛད་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་སྔ་ན་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བདག་ནི་རྟག་པར་གནས་སོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བསམས་ནས་རང་རྒྱུ་

66 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

མཚན་དུ་བྱས་པའི་ངོ་ཚ་དང་། སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་གུས་པ་དང་རྣམ་སྨིན་ལ་འཇིགས་པ་དང་ལྡན་པས་དེ་བཞིན་མནོས་ཏེ་དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང༌། དེ་ལས་ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
དེ་ལྟར་བསམས་པ་དེས་ནི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པའང་གང་ཟག་དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དྲན་པ་བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེའོ། །གཉིས་པ་ནི། དྲན་པ་དེ་ལས་གང་གི་ཚེ་དྲན་པ་ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་བསྲུང་བའི་དོན་དུ་གནས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་རྟོག་ཅིང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ལན་ཅིག་ཉམས་ནས་སོང་བ་དག་ཀྱང་ཕྱིར་འོང་བར་འགྱུར་བས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་མཁས་མི་མཁས་ནི། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྐྱོང་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་སེམས་བསྲུང་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལ་
གསུམ། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་དག་པ་ལ་འབད་པ་དང༌། ཉམས་པ་བསྲུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་བརྟག་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་བརྟག་པ་དང༌། གནང་བཀག་གི་བྱ་བའི་སྐབས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལུས་ཀྱི་བྱ་བའི་སྔོན་དུ་ཀུན་སློང་ལ་བརྟག་པ་དང༌། ལྟ་བ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ་དང༌། སྤྱོད་ལམ་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་དང༌། གནས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་རེ་ཤིག་དང་པོ་ཀུན་སློང་འདི་འདྲའི་སེམས་འདི་ནི་སྐྱོན་བཅས་དང༌། འདི་ནི་སྐྱོན་མེད་པའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་ཚེ་ཀུན་སློང་སྐྱོན་ཅན་བྱུང་ན་གཉེན་པོ་ཤིང་བཞིན་དུ་ཉེས་པས་མི་གཡོ་བར་གཟུངས་ཐུབ་པར་ནི་གནས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། མིག་གིས་བལྟ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། དུབ་པའི་ཚེ་ཇི་
ལྟར་བྱ་བ་དང༌། གང་ཟག་གཞན་དྲུང་དུ་འོངས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། ངལ་བསོས་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་མེད་པར་ཕྱོགས་སུ་གཡེང་བར་བལྟ་བ་ནི་དུས་ནམ་ཡང་བདག་

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 67

གིས་མི་བྱ་སྟེ་སེམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པར་སེམས་པས་དུས་རྟག་ཏུ་ནི་བལྟ་བའི་ཚེ་གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་དུ་མིག་ནི་ཕབ་སྟེ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གསོ་བ་དང་དུབ་ན་བལྟ་བ་ངལ་བསོ་བའི་ཆེད་དུ་ནི་རེས་འགའ་མིག་བཏེག་སྟེ་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བལྟས་པས་འགའ་ཞིག་མིག་གི་ལམ་དུ་སྣང་བར་གྱུར་ཅིང་མདུན་དུ་འོངས་ན་འཛུམ་པས་བལྟས་ནས་འོངས་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ལམ་སོགས་སུ་འཇིགས་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། ཡང་ངལ་བསོས་ནས་འགྲོ་བའི་ཚེ་ཁ་ནི་ཕྱིར་ལ་བལྟས་ནས་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་རྫས་ལ་སོགས་པ་བལྟ་བར་བྱའོ། །མདུན་དང་རྒྱབ་ཏུ་གཡང་ས་ཡོད་མེད་སོགས་བརྟག་པ་བྱས་ནས་ཇི་ལྟར་རིགས་པས་འགྲོ་བའམ་ཡང་ན་འོང་བར་བྱ་སྟེའོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་ངག་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་
གཞན་ལ་ཕན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། གནས་གང་དུ་སྡོད་པའི་ཚེ་ལུས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་བསམས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་བསྡོགས་ནས་དེ་ནས་ནི་བར་སྐབས་སུ་ལུས་འདི་སྤྱོད་ལམ་ཇི་ལྟ་བུར་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གདགས་པ་དང༌། དགེ་བ་ལ་རྩེ་
གཅིག་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་གླང་ཆེན་མ་དུལ་ཞིང་མྱོས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་བྱ་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཆོས་ལ་སེམས་པའི་དམིགས་པའི་ཀ་ཆེན་ལ་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་མི་འཚོར་བར་དེ་ལྟར་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་མ་ཡེངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཆོར་བར་བྱས་ཏེ། བདག་གི་ཡིད་འདི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་1

གར་སྤྱོད་ཅེས་དེ་
ལྟར་ཡིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་སྲོག་ལ་གནོད་པའི་འཇིགས་པ་དང་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགའ་སྟོན་དང༌། དེ་བས་ཆེས་ལྷག་པའི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༧ ན ༤ ཆོ་གར་སྤྱོད་ཅེས་

68 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སོགས་དང་འབྲེལ་བས་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་རང་གིས་གལ་ཏེ་མི་ནུས་པ་བྱུང་ན་ཅི་བདེར་བྱ་བར་གནང་སྟེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་སྦྱིན་པའི་དུས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྡུས་ཏེ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱའོ།1

།ཞེས་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་
ཏུ་མི་ནུས་ཤིང་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་པའི་དུས་དག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྲ་མོ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པར་གསུངས་སོ། །ལམ་གྱི་གོ་རིམས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་རིམས་ཅན་དུ་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །སྦྱིན་པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཇི་ལྟར་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་ཞེ་ན་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་སློབ་དགོས་པའི་བྱ་བ་གང་ཞིག་གི་ཐོག་མར་བློས་བསམས་ཏེ་བྱ་བར་བརྩམས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་བསམ་སྟེ་ཐོག་མར་བརྩམས་པའི་སྦྱིན་པ་དེར་ཡིད་གཏད་པའི་བསམ་པ་ཡིས་སྦྱིན་པ་དེ་ཉིད་རེ་ཤིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ་ལམ་ལ་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་དུ་བསླབས་པ་དེ་ལྟ་ན་ནི་ཀུན་ལེགས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་གོ་རིམས་ལྡོག་ན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མཐར་ཕྱིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རིམ་པ་མི་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས། ལམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་ན་ནི་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བས་ལམ་གྱི་གོ་རིམས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ཉམས་པ་བསྲུང་བ་ལ་གཉིས། ལུས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཉམས་པ་བསྲུང་བ་དང༌།
སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཉམས་པ་བསྲུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་གཡེང་གི་དབང་དུ་མི་བཏང་བ་དང༌། དོན་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་སྤང་བ་དང༌། བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཀུན་སློང་གི་བསམ་པ་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོམ་རྐུན་གྱི་གཏམ་སོགས་བྲེ་མོའ་གཏམ་ནི་སྣ་ཚོགས་པ་དང་གླུ་ ིགར་ལ་སོགས་པའི་ངོ་མཚར་བའི་ལྟད་མོ་རྣམ་པ་མང་པོ་ཀུན་ལ་འཇུག་པར་མི་བྱ་ཞིང༌། དགོས་པ་ཡོད་པའམ་གཞན་གྱི་ངོར་འཇུག་པར་གྱུར་པ་ན་བྱ་བ་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དགེ་སློང་མིན་ཡང་དོན་མེད་པར་ས་རྐོ་བ་དང་རྩྭ་གཅོད་པ་དང༌། ས་རིས་འདྲི་བ་སོགས་བྱེད་པར་གྱུར་ན། བདེ་གཤེགས་ཀྱི་བསླབ་པ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཉེས་དམིགས་ལ་སྐྲག་པས་དེའི་མོད་ལ་དོར་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༢ ཤོག ༢༩༢ ཕྲེང་། ༩ ནང་དུ་དྲངས།

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 69

པོ་ནི། གང་གི་ཚེ་ལུས་བསྐྱོད་པར་འདོད་པར་གྱུར་ཏམ། ངག་སྨྲ་བར་འདོད་པར་གྱུར་ན་ཡང་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ལ་བརྟགས་ནས་ཉེས་པའི་དབང་དུ་མི་བཏང་བར་བརྟན་པས་འཇུག་ལྡོག་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་ལྔ། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། རྒོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་
ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། རྙེད་བཀུར་སོགས་ཀྱི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། གཞན་དོན་ལ་སེམས་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། ཁྲོ་བ་དང་ཞུམ་པ་སོགས་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་ཚེ་རང་གི་ཡིད་ཆགས་པ་དང་ཁྲོ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ལུས་ཀྱིས་ལས་སུ་མི་བྱ། ངག་གིས་སྨྲ་བར་མི་བྱ་བར་གཉེན་པོ་ཟུངས་ཐུབ་པ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི་གནས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ལ་འཕྱར་བའི་རྒོད་པ་དང་བཞད་གད་ཀྱིས་ཅོ་འདྲི་བའི་ག་ཞར་བཅས་པའམ། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་དང༌། ལང་ཚོ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱགས་པ་དང་ལྡན་པའམ། གཞན་གྱི་མཚང་འབྲུ་བའི་བསམ་པ་དང༌། གལ་ཏེ་སྐྱོན་1

འབྱིན་ཏེ་ཆོག་མི་ཤེས་པས་ཁེ་ཚོལ་བ་དང་གཡོ་རྒྱུས་གཞན་བསླུ་
བར་སེམས་སམ། གང་གི་ཚེ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བདག་བསྟོད་ལྷུར་ལེན་པའམ། སྐྱོན་བརྗོད་པས་གཞན་ལ་སྨོད་པ་ཉིད་དང་ནི་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་གཤེ་བ་དང་བཅས་པ་དང༌། རྩོད་ཅིང་འགྱེད་པ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེའང་གཉེན་པོ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པ་མི་གཡོ་བར་ཤིང་བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ནོར་ལ་སོགས་པའི་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་གདན་འདིངས་བ་སོགས་དང་
སྙན་པའི་གྲགས་པའམ། གཡོག་འཁོར་དོན་དུ་གཉེར་འདོད་པའམ། བདག་གི་སེམས་སྐུ་མཉེ་སོགས་རིམ་གྲོ་འདོད་པར་གྱུར་ན་ཡང་དེའི་ཚེ་ཤིང་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་ཟུངས་ཐུབ་པར་གནས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། རང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་སེམས་པའི་ཚེ་གཞན་དོན་ཡལ་བར་འདོར་བའམ། རང་དོན་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བར་འདོད་པ་དག་དང༌། ངག་སྨྲ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ན་གང་ཟག་དེས་ནི་ཤིང་བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་ནི། ཁྲོ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་མི་བཟོད་པ་དང༌། དགེ་བ་ལ་མི་སྤྲོ་བའི་ལེ་ལོའ་དབང་གིས་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་སོགས་ལ་འཇིགས་པ་དང༌། དེ་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༤༨ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༤༨ ན ༤ གལ་ཏེ་སྐྱོར་

70 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་མ་བསྡམས་པས་ཕོད་ཆེ་བའི་སྤྱི་གཏོལ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་མུ་ཅོར་སྨྲ་བ་དང༌། རང་གི་ཕྱོགས་གཉེན་སོགས་ལ་ཞེན་པའི་སེམས་བྱུང་ན་དེས་ནི་སྦྱོར་བས་གཉེན་པོ་ཟུངས་ཐུབ་པ་ཤིང་བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་དང་དོན་མེད་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཡིད་ལ་བརྟགས་ནས་དེའི་ཚེ་དཔའ་བོ་སྟོབས་ལྡན་དང་འདྲ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིས་ཡིད་དེ་ནི་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་བརྟན་པོར་གཟུང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སོ་སོའ་གཉེན་པོས་བསྲུང་བ་དང༌། ཐུན་མོང་བའི་གཉེན་པོ་དང༌། ིགཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཇི་ལྟར་བསྲུང་ན་བསླབ་བྱའི་གནས་རྣམས་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་སྤངས་པས་ཤིན་ཏུ་ངེས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བསླབ་བྱའི་གནས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། དད་པ་དང་འདོད་པས་རབ་ཏུ་དང་བ་དང༌། བསམ་སྦྱོར་བརྟན་པ་དང་གུས་པ་དང་ཀུན་ལ་འདུད་པ་དང་བཅས་པའི་ཞེ་སར་བཅས་པ་དང༌། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་འཛེམས་པས་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང༌། ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་རྣམ་སྨིན་ལ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་དབང་པོ་ཞི་ཞིང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དགའ་བར་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །གཅིག་ལ་ཕན་བཏགས་ན་ཅིག་ཤོས་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བའི་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིས་འདོད་པ་འགལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྐྱོ་ཞིང༌། འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པས་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པར་འདི་དག་གི་སེམས་འདི་བྱུང་བས་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་པས་སྙིང་བརྩེར་ལྡན་པ་དང༌། རང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྟག་ཏུ་ཉེས་པས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་སེམས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་བློ་ལྡན་ཉེས་པར་མི་འཛིན་ཏེ།1

།ཞེས་སོགས་དང༌། བཞི་བརྒྱ་པར། ཁྲོ་ཡང་འབྱུང་པོས་བཟུང་བ་ལ། །སྨན་པ་འཁྲུག་པ་མིན་པ་ལྟར། །ཐུབ་པ་ཉོན་མོངས་དག་གཟིགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་ཟག་མིན།2

།ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགེ་བའི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བདག་མི་ཉམས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་དབང་དུ་བྱས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༠ ཤོག ༨༡༥ ཕྲེང་། ༥
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༩༣ ཕྲེང་། ༡༤

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 71

ཤིང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ང་རྒྱལ་དང༌། རློམ་སེམས་མེད་པར་རང་གི་ཡིད་འདི་རྟག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོགས་ཆེན་པོས་དུས་རིང་ཞིག་ལོན་ནས་དལ་བའི་མཆོག་ཐོབ་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྙེད་དཀའ་བ་ཡང་དང་ཡང་བསམས་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་དོན་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་སྙམ་པའི་སེམས་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་རི་རབ་ལྟར་རབ་ཏུ་མི་གཡོ་བ་བརྟན་པར་གཟུང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསླབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
མི་སློབ་པའི་རྒྱུ་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྤང་པ་དང༌། དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། ལུས་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པའི་དཔེ་དང༌། ལུས་མི་གཙང་བར་བསྒོམ་པ་དང༌། ལུས་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པ་བསམ་པ་དང༌། ལུས་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། མྱུར་དུ་འཇིག་པས་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་བར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤི་བའི་ཚེ་བྱ་རྒོད་ཤ་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་ལུས་དེ་ཕན་ཚུན་ཀུན་ཏུ་བཤལ་ཅིང་གནས་གཞན་དུ་ཁྲིད་ཀྱང༌། སེམས་ཁྱོད་མི་དགར་མི་བྱེད་ན་ད་ལྟར་རྒྱུ་ཅིའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་ཆགས་ནས་ཁ་ཏ་བྱེད་དེ། ཆགས་པ་དེ་མི་རིགས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ལུས་འདི་བདག་གིར་བཟུང་བར་བྱས་ནས་གཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་སྲུང་བར་བྱེད། འདི་ལ་ཆགས་པས་མི་འདོད་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བས་སོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་དང་ལུས་འདི་གཉིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ལུས་འདི་མྱུར་དུ་འདོར། དེས་ཀྱང་ཁྱོད་འདོར་བས་ན་ལུས་དེ་ཀོ་སྟེ་དེས་ནི་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་བདག་ཏུ་བཟུང་བར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔར་ནས་ཡུན་རིང་པོར་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་དོར་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་རྨོངས་པའི་ཡིད་ཁྱོད་མི་གཙང་བ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཤིང་གི་གཟུགས་གཙང་མ་ཞིག་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པར་མི་བྱེད་པར། མི་གཙང་བའི་ཚོགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་འདི་དྲི་ང་ཞིང་རུལ་བ་འདི་བསྲུངས་ཏེ་ཅི་ཞིག་རུང༌། ཆགས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལུས་ལ་ཆ་དང་ཆར་ཕྱེ་ནས་བརྟགས་ན་ཡིད་བརྟན་རུང་བའི་སྙིང་
པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དང༌། སྙིང་པོ་མེད་པ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་

72 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པགས་པའི་རིམ་པ་འདི་རང་གི་བློ་ཡིས་ལུས་ཀྱི་ཆ་གཞན་ལས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་ན། སྙིང་པོ་མེད་ལ་ཤ་ཡང་རུས་པའི་དྲ་བ་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་གྱིས་གུད་དུ་ཕྱེ་ནས་སྙིང་པོ་ཡོད་མེད་བརྟག་པར་བྱ་ལ། རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆ་དང་ཆར་དབྱེ་བ་བྱས་ནས་རྐང་གི་བར་དུ་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་ལུས་འདི་ལ་དཔྱད་བཟོད་པའི་སྙིང་པོ་ཅི་ཡོད་ཅེས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟག་པར་གྱིས་དང༌། ཡིད་བརྟན་རུང་བའི་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འབད་དེ་སྙིང་པོ་བཙལ་ཀྱང་ལུས་དེར་ཡིད་ཁྱོད་ཀྱིས་སྙིང་པོ་མཐོང་ན། ད་དུང་རྒྱུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ཁྱོད་ནི་ལུས་འདི་སྲུང་བར་བྱེད་དེ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་མི་རིགས་སོ།།
བཞི་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ལུས་འདི་ལ་ཅུང་ཟད་ཞེན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ལུས་ལ་ཆགས་པར་
མི་རིགས་ཏེ་ལུས་མི་གཙང་བའི་ཕུང་པོ་ཡིན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་མི་གཙང་བ་བཟར་མི་རུང་ཞིང༌། ཁྲག་ཀྱང་བཏུང་དུ་མི་རུང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ལྟོའང་གཞིབ་ཏུ་མི་རུང་ན་ལུས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱ་གལ་ཏེ་བསྲུང་ན་ཉིས་ན་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གཅིག་ཏུ་ན་ཝ་དང་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་ལུས་འདི་བསྲུང་བར་རིགས་སོ།།
ལྔ་པ་ལ་བཞི། མྱུར་དུ་འཆི་བས་འཇོམས་པའི་ལུས་འདི་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་རིགས་པ་དང༌།
བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཞེན་པས་བསྐྱང་བར་མི་རིགས་པའི་དཔེ་དང༌། གླ་རྔན་བྱིན་ནས་འདོད་དོན་སྒྲུབ་ཏུ་གཞུག་པ་དང༌། གྲུའི་བློ་བཞག་སྟེ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་སྒྲུབ་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་འདི་ལ་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི། དལ་འབྱོར་ཚང་ ིབ་ཐོབ་པའི་མིའོ་ཅོག་གི་ལུས་འདི་ནི་དགེ་བའི་ལས་ལ་བཀོལ་བར་བྱ་བ་རིགས་པ་ཉིད་དུ་ཟད་དེ། འདི་ལྟར་འདོད་དོན་མི་སྒྲུབ་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྲུངས་ཀྱང་ནི། འཆི་བདག་བརྩེ་བ་མེད་པ་ཡིས་ཁྱོད་ལ་ཕྲོགས་ནས་སྲོག་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ། བྱ་དང་ཁྱི་ལ་བྱིན་པ་ན་དེའི་ཚེ་ཡིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་བྱར་ཡོད་དེ་དང་མ་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་བྲན་གཡོག་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དུ་མི་བཏུབ་པའང་རྗེ་བོས་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་མི་སྦྱིན་པས་ཆད་པ་གཅོད་པར་བྱེད་ན། ལུས་འདི་འབད་དེ་གསོས་ཤིང་བསྙོད་ཀྱང་ཁྱོད་མི་དབང་བར་གཞན་དུ་འགྲོ་ན་ཁྱོད་ཀོ་སྟེ་ཁྱོད་ནི་ཅི་སྟེ་ཤ་ཐང་ཐང་དུ་གསོ་བར་བྱེད་དེ་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 73

པ་ནི། ལུས་འདི་ལ་འཚོ་བའི་རྐྱེན་ཟས་གོས་སོགས་གླ་རྔན་བྱིན་ནས་ནི་ད་ནི་རང་གི་དོན་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་དུ་ཆུག་ཅིག །ཕན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ལུས་འདི་ལ་ནི་ཟས་གོས་སོགས་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། ལུས་འདི་དགེ་བ་ལ་འབད་པའི་ཆེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་རྟེན་ཙམ་དུ་ལུས་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བགྲོད་པའི་གྲུའི་བློ་བཞག་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ལུས་སུ་བསྒྱུར་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐ་མལ་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀུན་མཛེས་པར་བྱ་བ་དང༌། གཞན་དང་
འགྲོགས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང༌། སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་དང་ཕྲད་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། ཡོ་བྱད་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། སྤྱོད་པ་མཛངས་པས་ཀུན་ཏུ་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གི་ལུས་སེམས་ལ་རང་དབང་ཡོད་པར་གྱིས་ཏེ་རྟག་ཏུ་གཞན་ལ་འཛུམ་པ་དང་བཅས་པའི་བཞིན་དུ་གྱིས་ལ། ཁྲོ་གཉེར་དང་ངོ་1

མ་ཟུམ་པ་བཞིན་སྡུད་པ་
ཡོངས་སུ་མཐོང་སྟེ་འགྲོ་བ་ལ་ཤ་ཚ་བའི་བཤེས་དང༌། སྨྲ་བའི་ཚེ་ཕེབས་པར་སྨྲ་བའི་གསོང་པོར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྲི་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་མ་བརྟགས་པར་བབ་ཅོལ་དུ་སྒྲ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པར་མི་དོར་རོ་སྟེ་གཞན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ནང་ན་གནས་པ་ལ་གནོད་པས་སྒོ་ཡང་དྲག་ཏུ་མི་དབྱེ་སྟེ་རྟག་ཏུ་བཅོམ་བསྐྱུང་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་ལམ་བྱའོ། །སྤྱོད་ལམ་འཇམ་པོས་དོན་གྲུབ་པའི་དཔེ་ནི་ཆུ་སྐྱར་དང་བྱི་ལ་དང༌། ཆོམ་རྐུན་པ་དག་སྒྲ་མེད་པར་འཇབ་ཅིང་འགྲོ་བ་ཡིས་རང་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ཐུབ་པས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་རྟག་ཏུ་སྤྱོད་ལམ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་ལྔ། ཕན་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། བདེན་པར་སྨྲ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ།
བསོད་ནམས་བྱེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། གཞན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༡ ན ༢ ཁྲོ་གཉེར་དང་དེ་ཟུམ་པ་

74 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

དགའ་བར་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་ཞེན་བསྐུལ་འདེབས་པ་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཤིང་རང་གིས་མ་བཅོལ་ཡང༌། རང་ལ་ཕན་པ་བྱེད་པའི་ངག་སྨྲ་བ་བྱུང་ན་དགའ་བཞིན་དུ་གུས་པས་སྤྱི་བོས་བླང་བར་གྱིས་ཏེ། ང་རྒྱལ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་རང་ལ་ལེགས་པར་འདོམས་པ་ཀུན་གྱི་སློབ་མར་འགྱུར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་པའི་ཚིག་སྨྲ་བའི་ལེགས་པར་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་དག་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་བྱེད་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ན་དངོས་སུ་བསྟོད་པས་ལེགས་པར་དགའ་བ་དང་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ནི། དངོས་སུ་སྨྲས་ན་ཁ་གསག་ཏུ་དོགས་པས་ལྐོག་ན་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
པར་བྱ་ཞིང༌། གཞན་གྱིས་རང་ལས་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ན། དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་རྗེས་སུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱིས་རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ན་ཁེངས་པ་མེད་པར་སེམས་པ་དེས་རང་ལ་སྨྲས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་མེད་བརྟགས་ལ་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་རིག་པར་བྱ་ཡི། རློམ་པ་དང་བཅས་པར་མི་བྱའོ། །ལྔ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བརྩོན་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་དགའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དགའ་བ་དེ་ནི་རིན་གྱིས་ཉོ་ནའང་དཀོན་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཞན་དགའ་བར་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཚེ་འདིར་གཞན་གྱིས་ཕྲག་དོག་མེད་པར། དགའ་བའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་དང་གཞན་དགའ་བར་བྱས་པས་བདག་ལ་ཚེ་འདིར་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་གོད་པ་ཡང་ཡོང་སྟེ་གཏན་མེད་ལ། ཚེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཁྲོ་བའི་ཉེས་པས་ཚེ་འདིར་ཡིད་མི་དགའ་ལ་ལུས་སྡུག་བསྔལ་ཞིང༌། ཚེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ངོ༌།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྨྲ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། བལྟ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌།
དགེ་བའི་ལས་འབའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དང་སྨྲ་ན་ཡང་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཡིད་ཕེབས་པ་དང༌། སྔ་ཕྱི་སོགས་འབྲེལ་བ་དང་གོ་སླ་བ་དོན་གསལ་པོས་ཡིད་ལ་འབབ་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། ཀུན་སློང་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་སྤངས་པ་དང༌། ཚིག་འཇམ་ཞིང་དུས་དང་མང་ཉུང་རན་པར་སྨྲ་བར་བྱ་སྟེ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 75

མིག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་བལྟ་ན་ཡང་སྐོམ་པས་གདུངས་པ་ཆུ་གྲང་མོ་འཐུངས་པས་སིམ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམས་ནས། བསམ་པ་དྲང་ཞིང་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བལྟ་བར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྦྱིན་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྦྱིན་པ་བྱ་བ་དང༌། དགེ་བའི་ལས་
རྣམས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱ་བ་དང༌། དགེ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་ཤིང་དགོས་པ་བརྟགས་ནས་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་བ་རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་བྱ་བ་དང༌། མངོན་ཞེན་གྱིས་བསླང་བ་སྟེ་འདུན་པ་དྲག་པོས་བྱ་བ་དང༌། མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་ཀུན་ནས་བསླང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཞིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕ་མ་སོགས་ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་དང༌། དབུལ་ཕོངས་སོགས་སྡུག་བསྔལ་ཅན་གྱི་ཞིང་ལ་བྱིན་པས་དགེ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བས་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བླང་དོར་དང་འཇུག་ལྡོག་པ་ལ་མཁས་ཤིང་དགེ་བ་ལ་དད་པ་དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་བདག་གིས་རྟག་ཏུ་བྱའོ། །གཞན་འབའ་ཞིག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་གྲོགས་སུ་ལ་ཡང་ལྟོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་ཤིང་འཕེལ་བ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་དགོས་པ་དང་དགེ་བ་ཆུང་ངུའི་ཕྱིར་ནི་ཆེ་བ་མི་བཏང་ཞིང་ཆེན་པོ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཤུགས་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་མི་ནུས་ཤིང་ནང་འདོམས་ན་ཆེན་པོ་བསྲུང་བའི་དོན་དུ་ཆུང་ངུ་བཏང་བར་བསྟན་ཏོ། །ཆེ་ཆུང་གང་གིས་འཇོག་ཅེ་ན་ཚེ་འདིའི་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་ལྟ་བུ་གཅིག་བྱས་པས་ཅིག་ཤོས་ཉམས་པར་འགྱུར་ན། གཙོ་ཆེར་གཞན་གྱི་དོན་བསམ་མོ།།
གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསླབ་པ་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་ལྷུར་
བླང་བ་དང༌། རང་ཉེས་པས་མ་གོས་པར་གཞན་བསྡུ་བའི་སྤྱོད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྲུང་ཞིང་ཉེས་པས་མི་གོས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བླང་དོར་གྱི་གནས་རིག་པར་བྱས་ཏེ་གཞན་དོན་ལ་རྟག་ཏུ་བརྩོན་

76 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པར་གནས་པར་བྱ་ལ། གཞན་དོན་ལ་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་སྒྲུབ་དགོས་པས་རང་ཉིད་ཉེས་པས་གོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རིང་བའི་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་རང་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ལ་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་གནང་བས་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་ཚོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། དེད་དཔོན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་མི་ནག་པོ་བསད་པས་བསྐལ་པ་དུ་མའི་འཁོར་བ་བརྙིལ་བར་གསུངས་པ་དང། བྲམ་ཟེའི་ཁྱིའུ་སྐར་མའི་བྱུང་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ་རིང་གཟིགས་པ་ལུས་ངག་གི་བདུན་གནང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཟང་ཟིང་གིས་བསྡུ་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱིས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། ཟས་གོས་སྦྱིན་པ་དང་མི་སྦྱིན་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། བྱ་བ་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལུས་ལ་གནོད་པར་མི་བྱ་བ་དང༌། ལུས་སྦྱིན་པར་གཏོང་བའི་དུས་དང་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ལོག་པར་ལྟུང་བ་དུད་འགྲོ་དང༌། ཡི་དྭགས་དང༌། མགོན་མེད་པའི་ནད་པ་སོགས་དང༌། བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡང་ཆ་རེ་བགོ་བར་བྱ་ཞིང༌། རང་ཉིད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཚོད་རིག་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་རན་པ་ཙམ་དུ་བཟའ་བར་བྱ་སྟེ། ཀུན་སློང་སོགས་བཤེས་སྤྲིང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་སློང་གིས་རྣམ་སྦྱར་དང༌། བླ་གོས་དང༌། ཐང་གོས་ཏེ་ཆོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པར་ཡོ་བྱད་གཞན་ཡོད་ན་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཆོས་གོས་གསུམ་ཡང་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་ཡོད་ན་སྦྱིན་པར་བྱ་ཡི། ཚན་པ་གཅིག་ལས་མེད་ན་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་བསྲུངས་ན་རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པའི་དམ་པའི་
ཆོས་ནི་སྤྱོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་ལུས་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གནོད་པར་མི་བྱ་སྟེ་རྨ་བཞིན་དུ་བསྲུངས་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་བསླབ་པ་

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 77

གསུམ་རྫོགས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མྱུར་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ནི་དགྲ་ལྟར་མཐོང་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་བསྲུང་བྱ། །ཁྲིམས་ལྡན་ཡུན་རིང་འཚོ་བ་ནི། །དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བྱེད།1

།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་དང་པོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བཏང་མོད་ཀྱང༌། ལུས་ཀྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་སློང་བའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང༌། རྗེས་སུ་འགྱོད་པ་སོགས་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་སྙིང་རྗེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར་སྦྱོར་བས་ལུས་འདི་བཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ་རྒྱས་པར་བསླབ་བཏུས་སུ་མདོ་དྲངས་པ་ལྟར་དུས་མ་ཡིན་པར་གཏོང་བ་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ངོས་ནས་སེར་སྣ་སོགས་སྦྱིན་པའི་གེགས་དང་བྲལ་ཞིང་ཉེས་མེད་དུ་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ། ཅི་ནས་ཀྱང་ཚེ་རབས་འདི་དང་གཞན་དུ་ཡང་དོན་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཚེ་བཏང་ངོ༌།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་ཉན་པ་པོའ་ལུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་དང༌། སྣོད་ ིཀྱི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་བརྟག་པ་དང༌། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དམན་པ་ལ་སྦྱར་བར་མི་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་མ་གུས་པ་ལ་ཆོས་མི་བཤད་ཅིང་སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་མིན་བཞིན་དུ་མགོ་དཀྲིས་པ་དང༌། ལག་ན་གདུགས་དང༌། མཁར་བ་དང༌། མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་དང༌། རས་ལ་སོགས་པས་མགོ་བོ་གཡོགས་པ་དག་ལའང་ཆོས་བཤད་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྣོད་མ་ཡིན་པའི་བསམ་པ་དམན་པ་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་མི་བཤད་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་མེད་པར་བུད་མེད་གཅིག་པུ་ལ་ཡང་མིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་ལྟ་བུ་དམན་པ་དང་མཆོག་གི་ཆོས་རྣམས་བཟང་ངན་དང༌། རིགས་མི་རིགས་དང༌། སངས་རྒྱ་བའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་སོགས་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་ཆོས་སྤོང་དུ་གསུངས་པས། ཀུན་ལ་མཚུངས་པར་གུས་པས་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་ཅིང་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ཆེན་པོའ་ཆོས་ཀྱི་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ིརིགས་ཅན་ཉས་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནས་འཁྲིད་པ་ལྟ་བུ་དམན་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། ལྟུང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའང་ཡོངས་སུ་དོར་བར་མི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༨༥ ཕྲེང་། ༢༠

78 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བྱ་བ་སྟེ། དེའི་སྣོད་དུ་རུང་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་དང་སྔགས་བཀླགས་པ་ཙམ་གྱིས་དག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མདོ་དང་སྔགས་ཀྱིས་གཞན་འདྲིད་པར་མི་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ཉེས་པ་དང་བཅས་ཤིང་གཞན་མ་དད་པ་སྤང་བ་དང༌། ལམ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌། ཉལ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུན་མོང་བའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཀྱང་གནང་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་བསྲུང་དགོས་ལ་གཞན་མ་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ཁྱིམ་པའི་སེམས་དཔས་ཀྱང་བསྲུང་དགོས་པས། ཁ་འགྲུ་བའི་སོ་ཤིང་དང་ནི་མཆིལ་མ་དག་དོར་བ་ན་ནི་ས་ལ་སོགས་པས་དགབ་པར་བྱ་ཞིང༌། བཤང་གཅི་དང་སྣབས་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆུ་དང་ཐང་ལ་དོར་བ་ལྷ་ལ་སོགས་པས་སྨད་པར་འགྱུར་བས་དོར་བར་མི་བྱའོ། །ཟས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཁ་བཀང་བ་དང་ཅག་ཅག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་དང༌། ལེགས་པར་ཁ་གདངས་ནས་ནི་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ཁྲི་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུག་པ་ན་རྐང་པ་གཉིས་ས་ལ་བརྐྱང་སྟེ་མི་འདུག་ཅིང༌། ལག་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་མི་མཉེའོ། །རིམ་གྱིས་ཉེད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རྟ་ལ་སོགས་པའི་བཞོན་པ་དང༌། མལ་སྟན་དང༌། གནས་དག་ཏུ་གཞན་གྱི་བུད་མེད་དང༌། ཁྱིམ་པའི་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བུད་མེད་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་མི་བྱའོ། །མདོར་བསྡུས་ན་སྤྱོད་ལམ་གང་ལ་འཇིག་རྟེན་མ་དད་པར་འགྱུར་བ་ཀུན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང༌། རང་གིས་མི་ཤེས་པ་ཡུལ་དུས་དེར་དྲིས་ནས་སྤང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལ་བརྡ་བྱེད་པའི་ཚེ་ལག་པ་གཡོན་པའི་སོར་མོ་རེ་རེས་བརྡ་ནི་མི་
བྱ་སྟེ་བརྙས་ཐབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གུས་པ་དང་བཅས་པར་གཡས་པའི་ལག་པ་དག་ནི་གྱེན་དུ་བསྟན་ནས་སོར་མོ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་བརྡ་བྱ་ཞིང་ལམ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་བྱའོ། །དགོས་པ་མེད་པར་ལག་པ་ཤས་ཆེར་དྲག་པོས་བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ་རྒོད་བག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལག་པ་ཅུང་ཟད་བསྐྱོད་པ་ལ་སྒྲ་བསྒྲགས་པ་དང་སེ་གོལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ཧ་ཅང་སྒྲ་ཆེས་པ་སོགས་སྤྱོད་ལམ་མ་བསྡམས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉལ་བའི་ཚེ་

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 79

མགོན་པོ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཚེ་གཟིམས་ལུགས་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མགོ་བསྟན་གློ་གཡས་པ་ཕབ་སྟེ་རྐང་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་གཡོན་པ་བཞག །ལག་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་མགོ་བཞག་ཆོས་གོས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཡོགས་ལ་ཉལ་བར་བྱ་ཞིང༌། ཉལ་བའི་ཚེ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ནས་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་དང༌། མྱུར་དུ་ལྡང་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྦྱར་ཏེ། གཉིད་ཀྱིས་ལུས་རྒྱས་ནས་དགེ་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྙམ་པས་ཉལ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། སྦྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དག་གི་དབྱེ་བ་ཚད་མེད་པར་ནི་གསུངས་པ་ལས་མཐའ་དག་བསྒྲུབ་མ་ནུས་ན། དང་པོ་ཁོ་ནར་རང་གི་སེམས་སྦྱོང་བའི་སྤྱོད་པ་སྔར་བཤད་པ་ནི་ངེས་པར་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་ནུས་པ་དེ་སྲིད་སྤྱད་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་བསླབ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང༌། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བསླབ་པ་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། བསླབ་པའི་གཞི་དང༌། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང༌། གང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། བསླབ་པ་ལ་འབད་ཀྱང་ཉེས་པས་གོས་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། རྩ་བའི་ལྟུང་བས་གོས་ན་བསླབ་བཏུས་ལས། རྨི་ལམ་འཕགས་པ་ནམ་སྙིང་པོའ། །མདུན་དུ་འདུག་ལ་བཤགས་པར་བྱ། ི 1

།ཞེས་པ་ལྟར་སྡིག་པ་བཤགས་
ནས་སྡོམ་པ་སླར་སོར་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་ཆུང་འབྲིང་དང༌། ཉེས་བྱས་ཞེ་དྲུག་དང༌། གཞན་ཡང་བསླབ་བཏུས་ལས་གསུངས་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་བྱུང་ན། ཉིན་ལན་གསུམ་དང་མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ་སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང༌། བསོད་ནམས་གསོག་པ་དང༌། དགེ་བ་མི་ཟད་ཅིང་སྤེལ་བའི་ཐབས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་གདོན་པར་བྱ་ཞིང༌། རྒྱལ་བ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་ནས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་ལྟུང་བའི་ལྷག་མ་དེ་ཞི་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། རང་ངམ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་དབང་ཡང་རུང་གནས་སྐབས་གང་དུ་སྒོ་གསུམ་
གྱི་བྱ་བ་ཅི་སྤྱོད་ཀྱང་རྒྱལ་བས་བསླབ་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའི་བྱ་བའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༡༡༠༦ ཕྲེང་། ༡༩

80 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཉེས་པས་མ་གོས་པར་འབད་དེ་བསླབ་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བསླབ་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་ནི་གང་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་གནས་མཐའ་དག་ལ་སློབ་པ་དེ་ལྟར་གནས་པའི་མཁས་པ་ལ་བསོད་ནམས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་པས་མ་དད་པ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགེ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་བཤེས་གཉེན་དང་བསླབ་པ་ནམ་ཡང་མི་འདོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སམ་ཡང་ན་ ིབརྒྱུད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་རུང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལས་བྱ་བ་གཞན་མི་སྤྱད་ཅིང༌། སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཏུ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བསྔོའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མཐའི་དག་ལ་མཁས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་ནི་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་བཏང་ངོ༌།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་བསླབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡོང་པོ་བཀོད་པར་ཁྱིའུ་དཔལ་འབྱུང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས། བླ་མ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་རིགས་ཀྱི་བུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། ངན་འགྲོ་རྣམས་སུ་མི་ལྟུང་ངོ་1

ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བསླབ་བོ། །གཞན་ཡང་
བསླབ་བྱའི་གནས་བསྟན་བཅོས་འདི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པའི་བསླབ་པ་གཞན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་བཀླགས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་བསླབ་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་སྣང་བ་དེ་བས་ན་མདོ་སྡེ་བཀླག་པར་བྱའོ། །ཁྱད་པར་དུ་འཇུག་སྡོམ་བླངས་པས་འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའ་མདོ་སྡེ་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རྟག་ ིཏུ་བསླབ་ཅིང་སྤྱད་པ་ནི་བསླབ་བཏུས་དེ་ལས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་རྣམས་བཏང་བསྲུང་དག་སྤེལ་བཞི་སུམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས། རྒྱ་ཆེར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཡང་ངེས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡང་ན་དེ་ཙམ་མི་ནུས་ན་རེ་ཤིག་ཅུང་ཟད་མདོར་བསྡུས་པའི་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོ་རྣམས་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བལྟའོ། །འཕགས་པ་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༨ ཤོག ༦༣༢ ཕྲེང་། ༢

ལེའུ་ལྔ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ། 81

ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་གཉིས་པའང་འབད་པས་བལྟ་བར་བྱའོ།།གཉིས་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ལས་བཀག་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་ལ་གང་ན་1

མ་

བཀག་པ་དེ་ཉིད་སྤྱད་པར་བྱ་བ་སྟེ། དགོས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་ནི་བསྲུང་ཞིང་མ་དད་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་མཐོང་ནས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་ཅིང་བསླབ་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་
བ་ལ་གཉིས། བསླབ་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་དགོས་དང༌། དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བསླབ་པ་དང་འགལ་མི་འགལ་ལུང་མ་བསྟན་དང༌། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་མདོར་བསྡུས་ན་ནི་ཤེས་བཞིན་མི་ཉམས་པར་བསྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལུས་ཀྱིས་ཏེ་སྦྱོར་བ་ཉམས་ལེན་གྱིས་འདི་དག་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཉམས་ལེན་མེད་པར་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསོག་པའི་ཚིག་ཙམ་བརྗོད་པས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་བོ། །དཔེར་ན་སྨན་དཔྱད་བཀླགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་ནད་པ་དག་ལ་ཕན་འགྱུར་རམ་སྟེ་ཕན་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །མདོར་བསྡུས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་དངོས་སམ་དེ་དང་ཐུན་མོང་ལ་སློབ་པ་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་བསྲུངས་ན་གཞན་དག་ཀྱང་བསྲུངས་བར་འགྱུར་ལ་དེ་མ་བསྲུངས་ན་གཞན་དག་ཀྱང་མ་བསྲུངས་པར་འགྱུར་བས། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ན་སྡོམ་པ་མཐའ་དག་ཉམས་པར་བསྡུ་བ་ལས་གསུངས་སོ།།
སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིན་པས་སྙམ་དུ་བཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
བསླབ་བྱ་གཞན་ནས་འཚོལ་བ་སྐད་བྱེད་པ་ནི། དོན་མ་གོ་བའི་ནོར་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་དང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་གཞིར་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤོང་བ་སོགས་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཅིང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སྡོམ་སེམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟེན་ཅིང༌། དེ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ། །སྐྱེས་བུ་གསུམ་
1 ཞོལ། ཤོག ༥༦ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༥༦ ན ༢ གང་ནི་

82 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ། །བསྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་དག །དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བསྲུང་ལ་རག་ལག་པས། །དེ་ཡི་ཚུལ་ལ་རྟག་ཏུ་མཁས་པར་བྱ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

གསུམ་པ་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་བཞི་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། བཟོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང༌།
བརྩོན་འགྲུས་ལ་སློབ་ཚུལ་དང༌། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་ལ་སློབ་ཚུལ་དང༌། ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཉེན་པོ་གྲུབ་པ་དང༌། གནས་པའི་གེགས་སྤང་བ་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་ལྷུར་བྱ་བ་དང༌། བཟོད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཡིད་ལ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁོང་ཁྲོའ་ཉེས་དམིགས་དང༌། བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ ིགསུམ། མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། ཉེས་དམིགས་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁོང་ཁྲོས་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་ཤེས་ནས་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་བའོ།།
དང་པོ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པའི་གེགས་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ཁོང་ཁྲོ་
ཡིན་པས་དེའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་དེ་འགོག་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ། བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་པ་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཆོད་པ་དང༌། བསྒོམ་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་རྩ་བ་ནས་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་སྡེ་པས་འདོན་པའི་ལུང་བསླབ་བཏུས་སུ་དྲངས་པ་ལས། དགེ་སློང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབུ་སྐྲ་དང་སེན་མོའ་མཆོད་རྟེན་ལ་སེམས་དང་བས་ཕྱག་ ིབྱས་པའི་ལུས་ཀྱིས་ཇི་ཙམ་ནོན་པའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཐུག་པའི་བར་གྱི་རྡུལ་གྱི་གྲངས་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བ་ཐོབ་པའི་དགེ་བ་དེ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 83

པ་ལ་རྨ་བྱུང་བས་འཇོམས་པར་གསུངས་སོ། །ཁོང་ཁྲོས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགེ་རྩ་གཅོད་པའི་ཁོང་ཁྲོའ་ཡུལ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །གནས་མལ་གཞིའི་མགོའ་འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ིཁོང་ཁྲོས་སྡོམ་པ་གཅོད་པར་བཤད་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་སྟོབས་ཅན་གྱིས་དགེ་རྩ་བཅད་པ་ལ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་གེ་འབར་བར་ལོག་ལྟ་དང་གནོད་སེམས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་འཇོམས་པར་བཤད་པས་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་བསྲུང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པ་དང་དགེ་བ་འཇོམས་པ་ལ་ཞེ་སྡང་ལྟ་བུའི་སྡིག་པ་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚ་གདུང་འཇོམས་པ་ལ་བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ཐུབ་མེད་པ་དེ་བས་ན་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་ལ་ནན་ཏན་དུ་སྒོ་དང་ཐབས་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁོང་ཁྲོས་ལུས་སེམས་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་པར་བྱེད་པ་དང༌།
མཛའ་བཤེས་སོགས་འཇོམས་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པས་ཞེ་སྡང་ཟུག་རྔུ་ལྟ་བུའི་སེམས་འཆང་ན་ཡིད་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་མི་མྱོང་ཞིང་ཡིད་དགའ་བ་དང༌། ལུས་བདེ་བའང་མི་འཐོབ་ལ་གཉིད་མི་འོང་ཞིང་སེམས་རྣལ་དུ་ཕེབས་པའི་བརྟན་པའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་ཅན་གང་དག་ནོར་དང་བཀུར་སྟི་ཡིས་དྲིན་བྱིན་ཏེ་བསྐྱངས་པ་ཕན་
བྱེད་དེ་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་ཞེ་སྡང་དང་ལྡན་པའི་རྗེ་དཔོན་དེ་ལ་གསོད་པར་རྒོལ་བ་ཡོད་དོ། །ཁོང་ཁྲོ་དེ་ཡིས་མཛའ་བཤེས་ཀྱང་ཡིད་སུན་ནས་སྐྱོ་བར་འགྱུར་ལ་སྦྱིན་པས་བསྡུས་ཀྱང་དགའ་བས་བསྟེན་པར་མི་བྱེད་པས་དེ་སྤོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོར་ན་ཁྲོ་བས་བདེ་བར་གནས་པ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། ཁོང་ཁྲོ་བའི་དགྲ་ཡིས་སྔར་བཤད་པའི་ཉེས་དམིགས་དེ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཕྱིའི་སྡུག་བསྔལ་དག་ནི་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོའ་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་གང་ཟག་གང་ཞིག་བསྒྲིམས་ ིཏེ་ཁྲོ་བ་འཇོམས་པ་དེ་ནི་ཚེ་འདི་དང་ཚེ་གཞན་དུ་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་སྤོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་མ་སྤངས་ན་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེས་

84 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁོང་ཁྲོའ་རྒྱུ་དགག་པར་བྱ་བ་དང༌། བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་བསྒོམ་ ིཔའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉེས་དམིགས་དང་བཅས་པ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་ལྡོག་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང༌། དེ་ལྡོག་པའི་ཐབས་དངོས་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ནས་སྤོང་བ་ལ་འབད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོང་ཁྲོས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རང་དང་རང་གི་བ་ལ་མི་འདོད་པ་བྱས་པ་དང་འདོད་པ་འགྲུབ་པའི་གེགས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་པའི་ཡིད་མི་བདེ་ནི་ཞེ་སྡང་འཕེལ་བའི་ཟས་ཡིན་པས་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཟས་རྙེད་ནས། ཞེ་སྡང་གི་ལུས་བརྟས་ཏེ་སྟོབས་རྒྱས་ནས་འདི་དང་གཞན་དུ་བདག་འཇོམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་གི་དགྲ་བོ་ཞེ་སྡང་དེའི་ཟས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་པར་གཞོམ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལས་བདག་གི་དགྲ་ཞེ་སྡང་འདི་ལ་ནི་ལས་གཞན་མེད་པས་དགྲའི་གཙོ་བོ་འདི་གཞོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཡིད་མི་བདེ་བསྐྱེད་མི་རིགས་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་
ནི། འོ་ན་ཡིད་མི་བདེ་ཇི་ལྟར་སྤང་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་བླངས་པའི་ཕན་ཡོན་བསམས་ནས་ཅི་ལ་བབ་ཀྱང་བདག་གིས་ནི་རང་གི་དགའ་བའི་ཡིད་ནི་དཀྲུག་པར་མི་བྱ་སྙམ་དུ་ལེགས་པར་བསམས་ཏེ། ཡིད་དགའ་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་མི་འདོད་པ་ཅི་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་མི་དགའ་བ་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་ཅིང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་དགེ་བ་དག་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་ཡིད་མི་བདེ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལ་མི་དགའ་བར་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་མ་ཐག་བཅོས་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ཡང་དེ་ལ་མི་དགའ་བ་བྱས་པས་ཅི་ཕན་ཏེ་ནམ་མཁའ་ཐོགས་བཅས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་མི་དགའ་བ་བྱས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་བཞིན་ནོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། མི་འདོད་པ་བྱེད་
པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ་དང༌། འདོད་པའི་གེགས་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གམ་

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 85

བདག་གི་བཤེས་རྣམས་ལ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་བརྙས་པ་སྟེ་རྙེད་པ་མ་ཐོབ་པ་དང༌། ངོར་ཞེ་གཅོད་པའི་ཚིག་རྩུབ་དང་ལྐོག་ཏུ་གྲགས་པ་མིན་པ་བརྗོད་པའི་མི་སྙན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་མི་འདོད་ཅིང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་འདོད་པ་དང༌། དེ་འདོད་མི་འདོད་པ་དགྲ་ལ་དེ་ལས་ལྡོག་པས་སོ། །མདོར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་ལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ་དང༌། བདག་གི་བཤེས་
ལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ་དང༌། བདག་གི་དགྲ་ལ་ལེགས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བ་དང༌། བརྙས་པ་སོགས་བསྒྲུབ་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་དང། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་དང༌། གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། ཟག་བཅས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་བསམ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པ་དང༌། གོམས་ན་བསྟེན་མི་དཀའ་བར་བསམ་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་འབད་པའི་ཕན་ཡོན་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ན་བདེ་བའི་རྒྱུ་ནི་རེས་འགའ་ཙམ་འབྱུང་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བས་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་དེ་ལས་མ་འདས་པས་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ཡང་བཟོད་པ་བྱ་བར་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་པར་རིགས་ཏེ། འཁོར་བའི་
སྡུག་བསྔལ་བསམ་པ་མེད་པར་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བློ་མེད་པ་དེ་བས་ན་སེམས་ཁྱོད་བརྟན་པར་མནོས་ལ་སྡུག་བསྔལ་ལ་བཟོད་པར་རིགས་ཏེ། དབང་ཕྱུག་གི་དཀའ་ཐུབ་ལྡོག་ཅིང་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྷ་མོ་ཨུ་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དད་དང་སྟེ་དད་པ་རྣམས་དེ་མཉེས་པའི་དོན་དུ་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའ་ཚེས་དགུའི་དུས་ལ་སོགས་པར་ཞག་གཅིག་གམ་གསུམ་དུ་ཟས་བཅད་ནས་ ིལུས་བསྲེག་པ་དང་གཅད་པ་སོགས་བྱེད་པ་དང༌། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཡུལ་ཀ་ན་ཊ་པ་སོགས་ཕན་ཚུལ་འགྲན་པའི་ཆེད་དུ་ལུས་གཅོད་པ་སོགས་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ནི། དོན་མེད་པར་ཡང་བཟོད་པར་བྱེད་ན་དོན་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པའི་དོན་དུ་སྡུག་

86 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བསྔལ་མྱོང་བ་བདག་ཀོ་ཅི་ཞིག་བསྡར་ཏེ་བཟོད་པར་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གོམས་ན་
བསྟེན་སླ་བར་འགྲུབ་པ་དང༌། དེ་ཉིད་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གང་ལ་བཟོད་པའི་ཡུལ་དང༌། གོམས་ན་བཟོད་པའི་སྟོབས་སྐྱེ་བའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། བཟོད་པ་གོམས་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་བཟོད་པར་འགྱུར་ཏེ་སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཐམས་ཅད་གོམས་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས་གོམས་ན་སླ་བར་མི་འགྱུར་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་གང་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་བས་ན་ཚ་གྲང་དང་གཞན་གྱིས་ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་ཆུང་ངུ་དང་དུ་བླངས་ནས་བཟོད་པ་བསྒོམས་པས་དམྱལ་བའི་མེ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་ཆེན་པོའང་བཟོད་པར་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཆིས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་གང་གིས་ཐོབ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ཤ་སྟག་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་མི་མྱོང་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་གནོད་པས་གནོད་པ་བགྱིས་ཀྱང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང༌།1

ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གནོད་པ་ཆུང་ངུ་གོམས་པས་བཟོད་པར་ནུས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྦྲུལ་གྱི་གནོད་
པ་དང་ཤ་སྦྲང་དག་དང་ནི། བཀྲེས་སྐོམ་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་དང༌། ནད་མེ་དཔལ་དང་གཡན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའི་དགོས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གོམས་ན་བཟོད་སླ་བ་དང༌། མ་གོམས་ན་དཀའ་བ་ཅིས་མ་མཐོང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བཟོད་པ་གོམས་པར་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་ཚ་གྲང་དང་ཆར་དང་རླུང་སོགས་དང༌། ནད་དང་ཐག་པས་འཆིང་བ་དང་དབྱུག་པས་རྡེག་པ་སོགས་ལ་བདག་གིས་བཟེ་རེ་སྟེ་བཟོད་སྲན་ཆུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། གནོད་པ་ཆུང་ངུ་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་གནོད་པ་ལྷག་པར་ཡང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བཟོད་པ་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་དཔའ་བ་ལ་ལ་རང་ལ་གཞན་གྱིས་མཚོན་བསྣུན་པའི་བདག་གི་ཁྲག་མཐོང་ན་དཔའ་བརྟན་ལྷག་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་ལ། བསྡར་མ་ལ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྲག་མཐོང་ན་ཡང་བོག་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༢ ཤོག ༡༩༣ ཕྲེང་། ༣

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 87

ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་མཐུ་ཆེ་ཆུང་དུ་གྱུར་པ་དང༌། ལུས་ལ་སྲ་སྙི་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངང་བརྟན་པ་དང་བསྡར་མའི་ཚུལ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བས་ན་སེམས་བརྟན་པར་གྱིས་ལ་རང་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས། སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་བྱོས་ཤིག །ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་མཁས་པས་ཚོར་བ་སྡུག་ ིབསྔལ་བྱུང་ཡང་ནི་བཟོད་པར་བྱས་ནས་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དང་བ་ཁྲོ་བས་རྙོག་པར་མི་བྱའོ།།བཞི་པ་ནི། ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་གཉེན་པོ་གཡུལ་འགྱེད་
པ་ལ་གཡུལ་འགྱེད་པའི་ཚེ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནོད་པ་མང་ཡང༌། འཇིག་རྟེན་པ་མཚོན་ཕོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་དགྲ་གསོད་པ་དཔའ་བོར་བྱེད་ན་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་འཇོམས་པ་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ལ་དཔའ་བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་མ་མ་བསད་ཀྱང་ངང་གིས་འཆི་བའི་སྐྱེ་བོ་གསོད་པ་ནི་རོ་ལ་གསོད་པ་དང་འདྲ་བས་དཔའ་བོ་ཞེས་མི་བྱའོ།།
ལྔ་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་འགག་སྡོམས་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་། དེས་སྐྱོ་བས་ང་རྒྱལ་དང༌རྒྱགས་པའི་དྲེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་གཞན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་མཐོང་ན་དེ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པས་འཁོར་བ་པ་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་ལ། སྡུག་བསྔལ་དེ་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུར་མཐོང་ནས་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པས་སྡིག་པ་ལ་འཛེམ་ཞིང༌། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་འདོད་ལ་དེ་དགེ་བའི་འབྲས་བུར་མཐོང་ནས་དགེ་བ་ལ་དགའ་བ་འབྱུང་བས་སོ།།
གཉིས་པ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྲོ་བ་དང་ཁྲོ་བ་ཅན་སོགས་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌། རང་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང༌། ཁྲོ་བ་ལྡོག་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྲོ་བ་དང་ཁྲོ་བ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་དག་

88 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གི་རྒྱུ་རྐྱེན་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཁྲོ་བ་འདོད་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཉེས་པ་མཐའ་དག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བས་རང་དབང་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕ་རོལ་པོས་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་ཁྲོ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ་རང་གི་མཁྲིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆ་མ་སྙོམས་པར་འཁྲུགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་ལ་མི་ཁྲོ་བར་སེམས་ཡོད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཅི་སྟེ་ཁྲོ། མཁྲིས་པ་སོགས་རྐྱེན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱུང་བས་མི་ཁྲོའོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ལ་ཡང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དག་ཀུན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྐུལ་བས་ཁོ་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་རྐྱེན་ཚང་བས་ནད་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་ཡང་གང་ཟག་དེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུས་ནན་གྱིས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས། ཁྲོ་ན་ཉོན་མོངས་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཕ་རོལ་པོས་གནོད་པ་བྱ་བར་བསམས་པས་ཉོན་མོངས་དང་མི་མཚུངས་
སོ་ཞེ་ན། ཁྲོ་བ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་རྒྱུ་ཚང་བས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་གྱི་ན་རང་དགར་ཁྲོ་བ་བསྐྱེད་ལ། ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་ཁྲོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཕྱེད་སྔ་མ་གང་ཟག་དང་ཕྱེད་ཕྱི་མ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྐྱེན་ལ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་དང༌། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་སྡིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་ཀུན་ཀྱང་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བས་རང་ལ་རང་དབང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆུ་ཐུར་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་བསམས་ནས་ཁྲོ་བ་དགག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཉོན་མོངས་སོགས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་རྐྱེན་རྣམས་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་གིས་སྡུག་བསྔལ་འདི་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་པ་མེད་ལ། དེས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡང་འདིས་བདག་བསྐྱེད་ཅེས་སེམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕ་རོལ་པོས་གནོད་པ་བྱ་བར་བསམས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁྲོ་བ་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་སོ།།

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 89

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གྲངས་ཅན་པའི་བདག་དང་གཙོ་བོ་རང་དབང་ཅན་དགག་པ་དང༌།
རིགས་པ་ཅན་པའི་བདག་རང་དབང་ཅན་དགག་པ་དང༌། འགྲོ་བ་ཀུན་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོས་རྣམ་འགྱུར་རང་དབང་དུ་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་དང༌། ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ལ་རང་དབང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྡུལ་མུན་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་དང༌། དེས་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་བསྡུས་པའི་གནོད་པ་སོགས་རང་དབང་དུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གང་འདོད་པ་དང་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ལ་བདག་ཅེས་བཏགས་ནས་ཡུལ་ལ་རང་དབང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་དང་གཙོ་བོའ་དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་རང་དབང་དུ་ཡུལ་ ིམྱོང་བ་དང་རྣམ་འགྱུར་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འབྱུང་བར་བྱ་ཞེས་ཆེད་དུ་བསམས་ཤིང་འབྱུང་བ་མེད་ལ་བྱ་བ་བྱེད་མི་ནུས་པ་རི་བོང་གི་རྭ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཚེ་གཙོ་བོ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་ཉིད་མ་སྐྱེས་པར་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དེ་མེད་ན་སྟེ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རིག་གིས་སྐྱེས་བུ་དེ་ཡུལ་ལ་ལོངས་མི་སྤྱོད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་འགག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྟག་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡིན་ན་ཡུལ་ལ་རྟག་ཏུ་གཡེངས་པར་འགྱུར་བས་ཏེ། ཡུལ་མི་འཛིན་པའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟག་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མི་
འཐད་པ་དང༌། རྐྱེན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་བདག་གཟུགས་ཅན་དང་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་ཅིང༌། དེས་གནོད་པ་སོགས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །ཅི་སྟེ་བདག་དེ་རྟག་དངོས་ཡིན་ན་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་མེད་པར་མངོན་ཞིང་གསལ་བར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རྟག་ཀྱང་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཅེ་ན། རྟག་པ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་པ་མི་སྲིད་ཅིང་རྩོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་གཞན་དང་ཕྲད་ན་ཡང་རྐྱེན་གྱིས་དེ་ལ་ཅི་བྱར་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་པར་ཐལ། བདག་དེ་འགྱུར་བ་མེད་

90 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྐྱེན་གྱིས་ཕན་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཡང་བདག་དེ་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་མ་འདས་ན་ཕན་པ་བྱེད་པས་བདག་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ། ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕན་པ་མི་བྱེད་ཀྱང་ཕན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་དེའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་ཕན་པ་དོན་གཞན་འདི་ཡིན་ཞེས་བདག་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ཡོད། བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དབང་ཅན་ཡིན་ལ་རྐྱེན་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་སྔ་མ་སྔ་མ་དེའི་དབང་གིས་འབྱུང་བས་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་དབང་མེད་པ་སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁྲོ་བར་མི་འགྱུར་བས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་འཇོམས་པའི་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ན་གཉེན་པོ་གང་གིས་སྤང་
བྱ་གང་ཞིག་ལྡོག་པར་བྱ་སྟེ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པས་ལྡོག་པའང་རིགས་པ་མིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ལ་བྱ་བྱེད་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སྤང་གཉེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤང་གཉེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་རྟོགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ཟད་པས་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེ་བས་ན་དགྲའམ་མཛའ་ཡང་རུང་མི་རིགས་པའི་གནོད་པ་བྱེད་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་རང་དབང་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་འདི་འདྲའི་རྐྱེན་ལས་གྱུར་ཏོ་ཞེས་དེ་ལྟར་སོམས་ཏེ། ཁྲོ་བ་དགག་ཅིང་ཡིད་བདེ་བ་མ་ཉམས་པར་བདེ་བར་མནོས་ཏེ་བཟོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྐྱེན་གྱི་གཞན་དབང་མིན་པར་རང་དགས་ཏེ་རང་དབང་དུ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པས། ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སུ་ལའང་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ན། སྡུག་བསྔལ་

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 91

འབྱུང་བ་མཐོང་བས་གང་ཟག་ལ་རང་དབང་མེད་པས་དེ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་བསྒོམ་པ་ལ་གསུམ། སྙིང་རྗེའི་
ཐབས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། ཁྲོ་བའི་རྒྱུ་དགག་པ་དང༌། མི་འདོད་པ་བྱུང་ན་རང་གི་ཉེས་པར་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང༌། མི་ཤེས་པས་རང་ཡང་གསོད་ན་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ངོ་མཚར་མི་ཆེ་བ་དང༌། དེས་ན་དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་བྱ་བར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་དག་ནི་བག་མེད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ནི་བདག་ལའང་བདག་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁ་ཅིག་ཐར་པའི་དོན་དུ་ཚེར་མ་ལ་འགྲེ་བ་དང་གཡང་དུ་མཆོང་བ་ལ་སོགས་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་བུད་མེད་དང་ནོར་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྔམ་ཞིང་ཁྲོས་པས་ཟས་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་ཉོན་མོངས་ནས་འགག་ཅིང་གཡང་སར་མཆོང་པ་དང༌། དུག་དང་མི་འཕྲོད་པ་ཟ་བ་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ངན་འགྲོའ་རྒྱུ་སྡིག་པ་སྤྱོད་པ་ཡིས་རང་ལ་ཚེ་འདི་དང་ཕྱི་མར་གནོད་ ིཔ་བྱེད་པ་ཡོད་པས་རང་ལ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁྲོ་བར་ག་ལ་རིགས། གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པས་བདག་རང་གི་སྙིང་དུ་སྡུག་ཅིང་ཕངས་པ་ཉིད་ཀྱང་གསོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་གནོད་པ་བྱེད་པ་མི་འཚམ་པར་བཟུང་ནས་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པས་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུར་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་དང༌། བདག་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སྙིང་རྗེ་བྱ་བར་འོས་ཤིང་སྙིང་རྗེ་རྒྱ་ལ་མ་སྐྱེས་ནའང་དེ་དག་ལ་ཁྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཅིའི་ཐ་ཚིག་ཡིན་ཏེ། ཁྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱིས་པ་རང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། གནོད་
པ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་དེ་གློ་བུར་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། དངོས་སམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་ལ་བརྟགས་ནས་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཚེ་བར་བྱེད་པ་བླང་དོར་མི་ཤེས་ཤིང་ཤེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཁྲོ་

92 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
བར་མི་རིགས་ཏེ་བསྲེག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མེ་ལ་ཞེ་བཀོན་ཞིང་ཁྲོ་བར་བྱེད་པ་མི་རིགས་པ་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་གཞན་ལ་འཚེ་བའི་སྐྱོན་འདི་གློ་བུར་དུ་བྱུང་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་མཛངས་ཤིང་ངེས་པ་ཡིན་ནའང༌། འོ་ནའང་གནོད་བྱེད་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་གློ་བུར་དུ་དུད་པ་འཐུལ་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ཞེ་དཀོན་ཞིང་སྐམ་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕ་རོལ་པོས་གནོད་པ་བྱས་པས་ཁྲོ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་ལ་ཁྲོ་ན་དབྱུག་པ་དང་མཚོན་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་བཀོལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་གནོད་པ་བྱས་པས། དེ་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་ལ་དེས་རང་དབང་དུ་གནོད་པ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་བུས་འཕངས་པས་གལ་ཏེ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་ན། སྐྱེས་བུ་དེ་ཡང་ཞེ་སྡང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་རྦད་པས་ཉིས་ན་སྟེ་གཉིས་སུའམ། ཅིས་ཀྱང་ཁྲོ་ན་ཞེ་སྡང་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། གཞན་གྱིས་
རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་རང་གི་ཉེས་པར་བསམ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལུས་བཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་སྔ་མར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྲེད་པ་བྱས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པ་དང༌། རང་གི་ལས་ཀྱིས་གཞན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། ཁྲོ་བ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅིང་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གིས་སྔོན་ཆད་ཚེ་སྔ་མ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་རང་ལ་འབྱུང་བ་འདི་འདྲ་བའི་གནོད་པ་བྱས་པ་དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་འཚེ་བར་བྱེད་པ་བདག་ལ་ད་ལྟ་བྱུང་བའི་གནོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་རིགས་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་བཟོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་འདིས་ཀྱང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ་ཕ་རོལ་པོ་དེའི་མཚོན་དང་བདག་གི་ལུས་གཉིས་ཀ་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་ཟག་དེས་མཚོན་ཕྱུང་། བདག་གིས་ལུས་ཕྱུང་ནས་གཉིས་ཀས་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་བྱས་པ་ཡིན་ན་གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱ་ཕ་རོལ་འབའ་ཞིག་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཤུ་བ་མིའི་གཟུགས་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་རེག་ཏུ་མི་བཟོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཅན་ལུས་སོགས་ལ་སྲེད་པ་དང༌། མ་རིག་པས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་མདོངས་པ་བདག་གིས་བཟུང་བར་གྱུར་ན་ཚེར་མས་ཀྱང་འཇོམས་ནུས་པས་དེ་ལ་གནོད་པ་སུ་ལ་ཁྲོ་རང་གི་ཉེས་པའོ་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ།།

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 93

གསུམ་པ་ནི། བྱིས་པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་ཅིང་སྲོག་གཅོད་སོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བརྐམ་ཞིང་སྲེད་པས་ན་སྔར་གྱི་རང་གི་ཉེས་པས་འཕངས་ནས་འབྲས་བུ་རང་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ལ། གཞན་ལ་བཀོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་རང་གི་ཉེས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱས་པའོ། །དཔེར་ན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་སོགས་ཀྱིས་རང་ལ་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་གཞན་གྱིས་ཆེད་དུ་མ་བྱས་ཀྱང༌། རང་གི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བས་དེ་ལ་ཁྲོར་མེད་པ་ལྟར་རང་གི་ལས་ཀྱིས་ཚེ་འདིའི་གནོད་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱ། རང་གི་ཉེས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཆད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་སྤང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། གཞན་ཡང་བདག་གི་སྔོན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྐུལ་བར་བྱས་ནས་ཚེ་འདིར་བདག་ལ་གནོད་བྱེད་གང་ཟག་ཕ་རོལ་པོ་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་དེ་ཡིས་གང་ཟག་དེ་དག་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་འདོར་བར་འགྱུར་ན་བདག་གིས་གང་ཟག་དེ་དག་མ་བརླག་གམ་ཞེས་རང་གི་སེམས་ལ་འབོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་བརླག་པར་བྱས་ཞེས་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། གཞན་ཡང་གང་ཟག་འདི་དག་ལ་ནི་བཟོད་པའི་དམིགས་རྟེན་བཅས་ནས་བཟོད་པ་བསྒོམས་པས་བདག་གི་སྡིག་པ་མང་དུ་འབྱུང་ལ། བདག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་དེ་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོར་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་དམྱལ་བར་དོང་བར་འགྱུར་བས། བདག་ནི་དགྲ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ལ་དེ་དག་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་ན་ཕན་འདོགས་བྱེད་ལ་ཁྲོ་བ་བསྒོམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་རུངས་པའི་སེམས་ཁྱོད་ཁྲོ་བར་བྱེད་དགའ་བར་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་རང་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་སྤང་པ་དང༌། རང་གཞན་
ལ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དུ་སྤང་བ་དང༌། ཕན་འདོགས་བྱེད་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་གཞན་གྱི་སྡིག་རྐྱེན་བྱས་པས་བདག་ཀྱང་དམྱལ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བདག་ལ་འདིས་ཕན་བཏགས་སྙམ་པའི་བསམ་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་ཡོད་ན་བདག་དམྱལ་བར་མི་འགྲོ་ཞིང་སྡིག་པ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕ་རོལ་པོ་བདག་གི་སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་ཟད་བྱེད་ཡིན་ཅིང་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་ཡང་དམྱལ་བར་མི་འགྲོའོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བདག་གིས་གནོད་བྱེད་ལ་བཟོད་པ་བསྒོམས་པས་བདག་སྡིག་པ་

94 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ལས་བསྲུངས་ན་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་འདིར་བསོད་ནམས་ཅི་ཞིག་བྱུང༌། དགེ་བའི་ལས་མ་བྱས་པར་གནོད་པ་འབའ་ཞིག་བྱས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གནོད་པ་བྱེད་པ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་ན་རང་གིས་ཀྱང་གནོད་ལན་བྱེད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་གནོད་ལན་དུ་གནོད་པ་བྱས་ན་གནོད་བྱེད་དེ་དག་བསྲུངས་པར་མ་གྱུར་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་དང་བྱམས་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པར་ཁས་བླངས་པའི་བདག་གི་སྤྱོད་པའང་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེས་ན་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་མཆོག་བཟོད་པའང་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་བརྙས་པ་སོགས་བསྒྲུབ་པ་ལ་བཟོད་པ་བྱ་རིགས་པ་ལ་བཞི། བརྙས་སྨོད་
སོགས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་ལ་མི་གནོད་པ་དང༌། ཁྲོ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་ལ་རང་གིས་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། རྙེད་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པས་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། གཞན་རང་ལ་མ་དད་པར་བྱེད་པས་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་སེམས་བསྲུང་ན་ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཚིག་རྩུབ་དང་མཚོན་ལ་སོགས་པ་སུས་ཀྱང་གང་དུའང་གཞོམ་མི་ནུས་པས་སོ། །དེས་ན་རྟོག་པས་ལུས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ན་ལུས་ནི་སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་གནོད་པས་ཁྲོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་རང་ལ་བརྙས་པ་དང་ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བ་དང༌། མི་སྙན་པ་ཡི་ཚིག་དེ་ཡིས་རང་གི་ལུས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན་སེམས་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་ཁྲོ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་དག་བདག་ལ་མི་དགའ་བ་དེས་ནི་ཚེ་འདི་འམ་ཚེ་རབས་གཞན་ལ་བདག་ལ་གནོད་ཅིང་ཟ་བར་མི་བྱེད་ན་བདག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་མི་འདོད་ཅིང༌། དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་མི་འདོད་པར་མི་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་ལྔ། རྙེད་པ་མྱུར་དུ་འཇིགས་པས་དེའི་བར་ཆད་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌།
ལོག་པའི་རྙེད་པ་བསྒྲུབ་པ་དགག་པ་དང༌། རྙེད་པ་ལ་སྲེད་པ་མི་རིགས་པ་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། རྙེད་པ་ལ་སྲེད་པར་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྙེད་པ་སྒྲུབ་རིགས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྙས་སྨོད་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་རྙེད་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་བརྙས་པ་སོགས་གསུམ་པོ་འདི་བདག་མི་འདོད་ཅེ་ན། གང་གི་དོན་དུ་ཁྲོ་བ་སྒོམ་པས་བདག་གི་རྙེད་པ་ཚེ་འདིར་ཡང་མྱུར་དུ་འདོར་གྱིས་ཁྲོ་བའི་སྡིག་པ་དག་ནི་རྒྱུད་ལ་བརྟན་པར་གནས་པས་རྙེད་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སླའི་ཁྲོ་

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 95

བར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ནི་རྙེད་པ་མེད་པར་དེང་སང་ཉིད་ཤི་ཡང་སླའི་གཞན་ལ་ཁྲོས་པའི་རྙེད་པ་ཐོབ་པའི་ལོག་འཚོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུན་རིང་པོ་གསོན་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །བདག་ལྟ་བུ་ཡུན་རིང་པོ་གནས་པར་གྱུར་ཀྱང་མཐར་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྨི་ལམ་དུ་ལོ་བརྒྱར་བདེ་བ་མྱོང་བ་རྨིས་ནས་སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་
པ་དང༌། གཞན་ཞིག་ཡུད་ཙམ་བདེ་བ་མྱོང་བ་རྨིས་ནས་སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སད་པར་གྱུར་པའི་ཚེ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལའང་བདེ་བ་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཚེ་རིང་བ་དང་ཚེ་ཐུང་ངུར་བདེ་བ་སྤྱད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཆི་བའི་དུས་ན་དྲན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་འདྲར་ཟད་པས་རྙེད་པ་ལ་སྲེད་པར་མི་རིགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རྙེད་པ་མང་པོ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཡུན་རིང་པོའ་དུས་སུ་བདེ་བ་སྤྱད་ཀྱང་འཆི་བའི་དུས་སུ་ཆོམ་པོས་ཕྲོགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་གོས་ ིམེད་པའི་སྒྲེན་མོ་དང༌། ནོར་མེད་པའི་ལག་པ་སྟོངས་པར་འགྲོ་དགོས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྙེད་པས་ཡུན་རིང་པོར་གསོན་པར་གྱུར་ན་སྟོབས་བཞིས་སྡིག་པ་ཟད་པ་དང༌། བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་རྙེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན་རྙེད་པའི་དོན་དུ་ཁྲོས་པར་གྱུར་ན་བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཟད་ནས་སྡིག་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རམ་སྟེ་འགྱུར་ན་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་བདག་གསོན་པ་དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཉམས་པའི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་ན་སྡིག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པའི་གསོན་པ་དེས་ཀོ་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་མེད་དོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། རང་ལ་མི་སྙན་པ་སྨྲ་བ་དད་པ་ཉམས་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲོ་ན་གཞན་ལ་མི་
སྙན་པ་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་ཁྲོ་བར་རིགས་པ་དང༌། གཞན་ལ་མ་དད་པ་ལ་བཟོད་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རང་ལ་མ་དད་པ་ལ་ཡང་བཟོད་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྙེད་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཀྱང་མི་སྙན་པ་བརྗོད་ན་རང་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དད་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པས་རང་ལ་མི་སྙན་པ་སྨྲ་བ་ལ་ཁྲོའོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་དགེ་བ་ཉམས་བྱེད་ལ་ཁྲོ་ན་གང་ཟག་གཞན་ལ་མི་སྙན་པ་བརྗོད་པ་ལའང་ཁྱོད་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་ཁྲོ་མི་བྱེད། དེས་ཀྱང་གཞན་ལ་དད་པའི་དགེ་བ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་མ་དད་པ་

96 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ནི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཟག་གཞན་ལ་རག་ལས་པས་གང་ཟག་གཞན་ལ་མི་སྙན་པ་བརྗོད་པ་དང༌། གཞན་ལ་དད་པ་མེད་པ་ལ་ཁྱོད་མི་ཁྲོ་བར་བཟོད་ན་འོ་ན་རང་ཉིད་ལ་མི་སྙན་པ་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་སེམས་ཁྱོད་ཅིས་མི་བཟོད་དེ་བཟོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཡང་ཕ་རོལ་པོའ་ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པ་ལ་ ིརག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་བདག་གི་བཤེས་ལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་ལ་
ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པས་དགག་པ་དང༌། གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐུ་གཟུགས་སོགས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བཤེས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའ་མཆོད་རྟེན་སོགས་དང་དམ་ ིཔའི་ཆོས་ལ་ངག་གིས་འཁྱལ་ཞིང་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དང༌། ལུས་ཀྱིས་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལའང་བདག་གིས་ཞེ་སྡང་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གནོད་པ་མི་མངའ་ཞིང་གནོད་བྱེད་ནི་སྙིང་རྗེའི་གནས་ཡིན་པས་བརྩེ་བ་བྱ་བར་རིགས་སོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡིད་མི་བདེས་སེམས་གཟིར་བའི་རྐྱེན་ལས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་བླ་མ་དང་དུས་གཅིག་པའི་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་མཛའ་བཤེས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལའང་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་མཐོང་ན་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་སྔོན་མི་རིགས་པ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐུལ་བའི་སྔ་མ་སྔར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལས་ཀྱི་རྐྱེན་དག་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་ནས་རང་ཉིད་ཁྲོ་བ་ལྡོག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། སེམས་ཡོད་འབའ་ཞིག་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། ཁྲོ་བར་མི་
རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རང་གི་ཉེས་པར་བསམ་པ་དང༌། བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་དགྲ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཡོད་དང༌། མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་མེད་གཉིས་ཀས་གནོད་པ་བྱས་པར་འདྲ་ན་སེམས་ཡོད་ཁོ་ན་ལ་ཅི་སྟེ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ཏེ་ཞེ་བཀོན་ཞིང་ཞེ་འཁང་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་པ་བདེ་

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 97

བས་ན་གཉེན་ལ་གནོད་པ་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་ལ་ལ་ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པས་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་བྱེད་ལ། གང་ཟག་ལ་ལ་ཁྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་ལ་རྨོངས་ཏེ་ཁྲོས་པར་གྱུར་ན་གཉིས་པོ་དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་གང་གིས་བྱ། སྐྱོན་དང་བཅས་ཏེ་གང་ཞིག་ཡིན་གཉིས་ཀ་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཚུངས་པས་གནོད་བྱེད་ལ་ལན་དུ་ཁྲོ་བ་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།།གསུམ་པ་ནི། ལས་གང་གིས་གཞན་དག་རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ལས་དེ་སྔོན་ཆད་
ཅིའི་ཕྱིར་བྱས་བྱེད་དོན་མེད་པ་ལ་རང་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལས་ངན་ལ་རག་ལས་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་བདག་གིས་ཕ་རོལ་པོ་འདི་ལ་ཅི་སྟེ་ཞེ་བཀོན་པར་བྱེད། གནོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བྱམས་པའི་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་ནམ་ཞིག་ན་འོང་ན་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ནི་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་དག་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་བྱའོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། བདག་གི་དགེ་བ་མི་ཉམས་པའི་དོན་དུ་འབད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་
ཆུང་ངུ་དང་དུ་བླངས་ནས་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལྡོག་པར་བྱ་བ་དང༌། དོན་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་དགའ་བར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ཁྱིམ་ཚིག་པར་གྱུར་པའི་མེ་ཁྱིམ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་ནི་རྩྭ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་གང་ལ་མཆེད་ནས་ཁྱིམ་ནོར་དང་བཅས་པ་ཚིག་པར་བྱེད་པར་གྱུར་ན། ཁྱིམ་ནོར་དང་བཅས་པ་བསྲུང་བའི་དོན་དུ་རྩ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ནི་ཕྱུང་སྟེ་དོར་བར་རིགས་ཀྱི་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཉེན་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་སེམས་ཆགས་ནས་དེ་དག་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཞེ་སྡང་གི་མེ་ནི་མཆེད་པར་གྱུར་པས་དགེ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ནོར་ཚིག་པར་དོགས་པ་ཡིས་ཆགས་པའི་གཞི་དེ་ནི་དེའི་མོད་ལ་དོར་བར་རིགས་ཀྱི་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཉེན་བཤེས་དང་བྲལ་ན་སྡུག་
བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གསོད་པར་འོས་པའི་མི་ཞིག་ལག་པ་བཅད་དེ་གལ་ཏེ་བསད་པ་ལས་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས་ཏེ་ལེགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་མིའི་སྡུག་བསྔལ་བཀྲེས་སྐོམ་ཙམ་གྱིས་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་ཅིས་མ་ལེགས་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་དང་དུ་བླངས་ནས་

98 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཆེན་པོ་ལྡོག་པར་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་འདི་ཙམ་མི་བཟོད་དོ་ཞེ་ན། བཀྲེས་སྐོམ་དང་མཚོན་ཅུང་ཟད་བསྣུན་པ་སོགས་ད་ལྟའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཙམ་ལའང་བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་ནུས་ན་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཁྲོ་བ་ཅི་སྟེ་ལྡོག་པར་མི་བྱེད་འབད་པས་ལྡོག་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྔར་ལུས་ཇི་ཙམ་ཆུད་ཟོས་ཀྱང་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གང་ཡང་
མ་གྲུབ་པས་འགྱོད་པ་དང༌། ད་ལྟའི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པར་བྱས་ནས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགའ་བར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བདག་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་སྲེད་པའི་འདོད་པའི་དོན་དུ་ལས་ངན་པ་ལ་ཞུགས་པས་བསྲེག་པ་ལ་སོགས་པ་དམྱལ་བར་སྡུག་བསྔལ་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་མྱོང་བར་གྱུར་ཀྱང༌། བདག་གིས་རང་གི་དོན་དང་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་འདི་ནི་དེ་ཙམ་དུ་གནོད་པ་མིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས་འགྲོ་བའི་གནོད་པ་མཐའ་དག་སེལ་བའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དང་དུ་བླངས་ནས་དགའ་བ་འབའ་ཞིག་འདིར་བྱ་བར་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་བདག་གི་དགྲ་ལ་ལེགས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ། དགྲ་ལ་
བསྟོད་པ་དང་གྲགས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་སྤང་བ་དང༌། བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་སྤང་བ་དང༌། རྙེད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་འདོད་རིགས་པ་དང༌། གཞན་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་མི་འདོད་པ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བདག་གི་དགྲ་བོ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟོད་ནས་གལ་ཏེ་བསྟོད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡིད་དགའ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་ན་བདག་གི་ཡིད་ཁྱོད་ཀྱང་ནི་དགྲ་དེ་བསྟོད་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གཞན་དེ་ལྟར་དགའ་བར་མི་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁྱོད་ཉིད་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བའི་བདེ་བ་འདི། མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་བསྔགས་པ་དང༌། གདུལ་བྱ་གཞན་སྡུད་པའི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 99

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་བདེ་བ་མི་འདོད་ན་རང་གི་བདེ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་
དང༌། དེས་ན་གཞན་བདེ་བ་འདོད་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་བསྟོད་པས་བསྟོད་ཡུལ་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བདེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གལ་ཏེ་ཁྱོད་གཞན་བསྟོད་པས་བདེ་བ་འདི་མི་འདོད་ན་རང་གི་བྲན་སོགས་ལ་གླ་རྔན་བྱིན་པས་དེ་བདེ་བར་འགྱུར་བས་གླ་རྔན་བྱིན་པ་སོགས་ཀྱང་སྤང་དགོས་པས་དེ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཚེ་འདིར་བྲན་གྱིས་ལས་མི་བྱེད་ཅིང་ཕྱི་མར་བདེ་བ་མི་མྱོང་བས་མཐོང་བ་ཚེ་འདི་དང༌། མ་མཐོང་བ་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཚེ་གཞན་བརྗོད་མཁན་ལའང་ཡིད་བདེ་བ་འདོད་པར་བྱེད་ལ་རང་གིས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཚེ་བརྗོད་མཁན་རང་ལའང་བདེ་བ་མི་འདོད་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཤིང་འགལ་བས། རང་བསྟོད་པས་གཞན་དགའ་བ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གཞན་བསྟོད་དེ་རང་དགའ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། སེམས་ཅན་རང་གིས་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་རྙེད་ནས་འདོད་པ་གྲུབ་པ་ལ་ད་ཀོ་ད་ནི་ཁྱོད་ཅི་སྟེ་ཁྲོ་བར་བྱེད་དགའ་བར་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པར་བསམ་པ་དང༌། མི་འདོད་པ་མེད་པར་
བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་རང་གིས་རྙེད་པ་གྲུབ་པ་དགའ་བར་རིགས་པ་དང༌། དཔེ་དང༌། དེ་མི་འདོད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱིས་མཆོད་པའི་གནས་འཚང་རྒྱ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདོད་ཅེས་ཁས་བླངས་ཤིང་དམ་བཅས་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་བསྙེན་བཀུར་ངན་ངོན་ཙམ་བྱུང་བ་མཐོང་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡིད་གདུང་བར་བྱེད། རང་གི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གསོ་བྱ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གསོ་བའི་བུ་ལ་སོགས་པ་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྦྱིན་པར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱིན་མ་དགོས་པར་གཉེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཚོ་བ་རྙེད་པར་གྱུར་ན་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བར་སླར་ཁྲོའམ་ཅི། དགའ་བར་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་རྙེད་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་དེ་ཅི་འགྲོ་བ་ལ་མི་འདོད་ན་སེམས་ཅན་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེ་གང་ཞིག་ཡིན།

100 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
གང་ཟག་གང་ཞིག་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་ཕྲན་ཚེགས་ལ་ཁྲོ་བ་དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ག་ལ་ཡོད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་གཞན་གྱི་རྙེད་བཀུར་ལ་ཕྲག་དོག་འབད་པས་སྤང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་རྙེད་པ་ལ་ཕྲག་དོག་མི་རིགས་པ་དང༌། རང་གི་ཡོན་ཏན་
དོར་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། རང་གི་སྡིག་པ་ལ་མྱ་ངན་བྱ་བར་རིགས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཕྲག་དོག་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དགྲ་དེས་སྦྱིན་བདག་དེ་ལས་ཟས་གོས་སོགས་རྙེད་དམ། འོན་ཏེ་སྦྱིན་བདག་རང་གི་ཁྱིམ་ན་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཟས་ནོར་ཡིན་ཡང་རུང༌། གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུའང་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འདྲ་ན་དགྲ་ལ་བྱིན་ནམ་མ་བྱིན་ཡང་རུང༌། ཕྲག་དོག་དེས་ཅི་བྱ་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱི་རྙེད་པ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་ཞིང་རང་ཉིད་རྙེད་པ་འདོད་ན་རྙེད་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བསོད་ནམས་དང་ནི་ཁྱིམ་བདག་དད་པའི་སྤྱོད་པའམ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་སོགས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ཁོང་ཁྲོས་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་འདོར། རྙེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མི་འཛིན་པར་འཇོམས་པ་རང་ཉིད་ལ་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ཁྲོ་བ་མི་བྱེད་པ་སྨྲོས་ཤིག །ཁྲོ་ན་རང་ཉིད་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁྱོད་ནི་རྙེད་པ་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་སྔོན་རང་གིས་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་མྱ་ངན་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། སྔོན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་གཞན་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲན་ཅིང་མི་བཟོད་པར་ཕྲག་དོག་བྱེད་འདོད་དམ་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ།། །།
བམ་པོ་གཉིས་པ།། །།གསུམ་པ་འདོད་པའི་གེགས་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས།
དགྲ་ལ་གནོད་པ་འབྱུང་བའི་གེགས་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་མི་རིགས་པ་དང༌། རང་དང་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཕན་པའི་གེགས་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགྲ་མི་དགའ་བས་རང་ལ་མི་ཕན་པ་དང༌། དགྲ་ལ་གནོད་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་ལ་མི་གནོད་པ་དང༌། རང་ལ་གནོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དགྲ་ལ་གནོད་པ་བྱུང་ན་དགའ་ཞིང་དེའི་གེགས་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དགྲ་ཞིག་མི་དགའ་ཞིང་མི་བདེ་ནའང་དེ་ལ་ཁྱོད་དགའ་བར་བྱར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཁྱོད་ལ་ཕན་པ་མེད་ཅིང་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དགྲ་ལ་གནོད་པ་བྱུང་ན་སྙམ་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་སྨོན་ཙམ་གྱིས་ནི་དགྲ་དེ་ལ་གནོད་པའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བས་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 101

པས་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགྲ་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བ་ལ་དགའ་བར་མི་རིགས་པ་དང། དེ་ལ་
དགའ་བར་བཟུང་ན་རང་ཉིད་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོའ་རྒྱུར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དགྲ་མ་རུངས་ ིཔར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དེ་གྲུབ་ནའང་ཁྱོད་དགྲར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཕན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དགྲ་ལ་གནོད་པ་བྱུང་ན་འདོད་པ་གྲུབ་པས་འཚེངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གནོད་སེམས་དྲག་པོ་སྐྱེས་པ་དེ་ལས་ཕུང་བའི་ཐབས་གཞན་ཅི་ཡོད་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཉ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྕགས་ཀྱུས་ཉ་བཟུང་སྟེ་འཚེད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྡང་གི་ཉ་པས་བཏབ་པ་ཡི་གནོད་སེམས་དྲག་པོའ་སྡིག་ ིཔའི་ལས་ཀྱི་འཆིལ་པ་ལྕགས་ཀྱུ་འདི་ནི་མི་བཟད་ཅིང་གཟེ་བས་ངེས་པར་ཟིན་པ་དེས་བཟུང་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་བུམ་པར་ཡང་སྟེ་ཟངས་སུ། དམྱལ་བའི་སྲུང་མས་བཅུག་ནས་བདག་འཚེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གེགས་བྱས་པ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་
དང༌། བསོད་ནམས་ཀྱི་གེགས་བྱས་པ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་ལ་བསྟོད་པ་དང་གྲགས་པའི་གེགས་བྱས་པ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། ཕན་འདོགས་པར་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བསྟོད་གྲགས་ཙམ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང༌། ཡིད་དགའ་བ་ཙམ་འདོད་དོན་དུ་མི་རིགས་པ་དང༌། དེ་ཙམ་འདོད་དོན་དུ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་བསྟོད་པ་དང་གྲགས་པའི་གེགས་བྱས་ན་མི་དགའོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་བསྟོད་པ་དང་ལྐོག་ཏུ་གྲགས་པའི་རིམ་གྲོ་ནི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་དུ་བརྗོད་པ་ལྔ་ལས་བསོད་ནམས་སུ་མི་འགྱུར་ཞིང༌། ཚེར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ་བདག་སྟོབས་རྒྱས་པའི་རྒྱུར་ཡང་འགྱུར་བ་མིན་ལ། ལུས་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་བདག་ནི་རང་གི་དོན་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་དཔྱོད་ཤེས་པར་གྱུར་ན། བསྟོད་གྲགས་དེ་ལ་རང་གི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡིད་བདེ་བ་ཙམ་འབའ་ཞིག་འདོད་དོན་ཡིན་ན་ནི་རྒྱན་པོ་འགྱེད་པ་དང་གླུ་གར་དང་གཞན་གྱི་བུད་མེད་བསྟེན་པ་སོགས་དང་ཆང་ཡང་བསྟེན་དགོས་སོ།།

102 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བསྟོད་གྲགས་ཙམ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང༌། དེ་ཉམས་པ་ལ་
མི་དགའ་བ་བྱིས་པ་དང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཏོང་ཕོད་པར་གྲགས་པའི་དོན་དུ་ཟད་པར་ནོར་གཏོང་ཞིང་དཔའ་བོར་གྲགས་པ་འདོད་ནས་གཡུལ་དུ་ཞུགས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་གསོད་པར་བྱེད་ན་བསྟོད་གྲགས་ཀྱི་ཚིག་འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། རང་ཤི་ན་བསྟོད་གྲགས་དེས་ཀོ་སུ་ལ་བདེ་བ་བསྐྱེད་ལེགས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱེ་མའི་ཁང་བུ་རྡིབ་པར་གྱུར་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ག་ཆད་ངུ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟོད་པ་དང་གྲགས་པ་ཉམས་ན་མི་དགའ་བས། རང་གི་སེམས་ནི་བྱིས་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། བདག་ལ་བསྟོད་བྱེད་དགའ་བ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང༌། དེ་
གཞན་དགའ་བ་ཡིན་པས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བོ་ཀུན་དགའ་བ་བྱ་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལ་བསྟོད་པས་དགའ་བ་ཡིན་ན་རེ་ཤིག་བསྟོད་པའི་སྒྲ་ལ་དགའ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་མེད་ཅིང་བདག་ལ་བསྟོད་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་ཡོང་ཡེ་མི་སྲིད་པས་དེ་ལ་དགའ་བར་མི་རིགས་སོ། །འོན་ཏེ་བདག་ལ་བསྟོད་པའི་ཚེ་གཞན་བསྟོད་བྱེད་དེ་དགའ་བ་ཡིན་ཞེས་གྲགས་པ་བསྟོད་བྱེད་དགའ་བ་དེ་ནི་བདག་དགའ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་གྲང་ན་སྐྱེ་བོ་གཞན་ནམ་ཡང་ནི་བདག་བསྟོད་པ་ལའང་རུང་བསྟོད་བྱེད་གཞན་དགའ་བ་དེས་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་ཕན་ཏེ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དགའ་བདེ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པས། བདག་གིས་དེ་ལ་ཤས་ཙམ་ཡང་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། རང་བསྟོད་པ་ལ་དགའ་བ་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པར་ཟད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟོད་བྱེད་དེ་བདེ་བ་ཡིས་གཞན་བདེ་བ་ཡིན་པས་བདག་བདེ་བ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ། དེ་དག་བདེ་བས་བདག་བདེ་བར་བྱ་དགོས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་སྟེ་དགྲ་ལ་བསྟོད་པས་བསྟོད་བྱེད་དེ་དགའ་བ་ཡིས་གཞན་བདེ་བར་གྱུར་ན། དེ་ལ་ཡང་བདག་ཇི་ལྟར་མི་བདེ་ཡིད་བདེ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བས་ན་གཞན་གྱིས་བདག་ནི་བསྟོད་དོ་ཞེས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་དཔྱད་ན་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ཙམ་དགའ་བའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པས། དེ་ལ་དགའ་བ་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟོད་གྲགས་ཀྱི་གེགས་བྱེད་པ་ངན་འགྲོ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 103

ལ་ཁྲོ་མི་རིགས་པ་དང༌། སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲོ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟོད་གྲགས་ལ་ཞེན་པས་ཉེས་པ་ཀུན་བསྐྱེད་པ་དང༌། དེ་འགོག་བྱེད་ངན་འགྲོ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟོད་གྲགས་འཇིགས་བྱེད་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། བསྟོད་པ་དང་གྲགས་པ་དང་རྙེད་པ་སོགས་བདག་ནི་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གཡེང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེས་ནི་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བའང་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་ཕྲག་དོག་དང་རང་གི་དགེ་བ་དང་གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའང་འཇིག་པར་བྱེད་པས་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བསྟོད་པ་དང་གྲགས་པ་སོགས་ནི་གཞིག་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ཀྱང་བག་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་དག་བདག་ནི་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་མིན་ནམ། ཇི་ལྟར་དེ་ལ་ཁྲོ་བར་བྱེད།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟོད་སོགས་ལ་གེགས་བྱེད་པ་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཡིན་པས་
ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྒོ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་བདག་ནི་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ལ་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིས་སྲིད་པར་འཆིང་ལ་འཆིང་བྱེད་དེ་མི་དགོས་སོ། །གང་དག་དེའི་གེགས་བྱས་ནས་བདག་བཅིངས་པ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྲོ་དགའ་བར་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁང་པར་འཇུག་འདོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁང་པར་མི་གཏོང་བའི་སྒོ་འཕར་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་བདག་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྲོ། བཤེས་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དགའ་བར་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་གེགས་བྱས་པས་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌།
བསོད་ནམས་ཀྱི་གེགས་མ་ཡིན་པ་དང༌། གུས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་མཆོག་ལ་གནས་པར་བྱ་བ་དང༌། དེ་ལ་གེགས་བྱེད་ན་རང་ཉིད་བསོད་ནམས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གེགས་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ནའང༌། དགྲ་འདི་ནི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གེགས་བྱེད་ཅེས་ཁྲོ་བར་བྱེད་ན། དེ་ལ་ཁྲོ་བ་མི་རིགས་ཏེ་བསོད་ནམས་དོན་དུ་གཉེར་ན་ཁྲོ་བ་བཟོད་པ་

104 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
དང་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་པའི་དཀའ་ཐུབ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ན་བདག་ནི་བཟོད་པ་དེ་ལ་མི་གནས་སམ། ཤིན་ཏུ་ཡང་གནས་པར་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ནི་ཁྲོ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་རང་སྐྱོན་གྱིས་དགྲ་འདི་ལ་བཟོད་པ་མི་བྱེད་ན་དགྲ་དེ་བཟོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུར་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་འདི་ལ་ཁྲོ་བར་བྱེད་ན། བདག་ཉིད་བསོད་ནམས་ཀྱི་གེགས་བྱེད་པར་ཟད་ཀྱི་ཕ་རོལ་པོ་གེགས་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་དཔེས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཟོད་པའི་
བསོད་ནམས་གང་ཞིག་གནོད་བྱེད་གང་ཡང་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དགྲ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་བཟོད་པའི་བསོད་ནམས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དགྲ་དེ་ཉིད་བསོད་ནམས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་དེ་ལ་གེགས་ཞེས་བྱ་ཕན་འདོགས་བྱེད་གེགས་སུ་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྫས་ཡོད་ཅིང་གཏོང་བར་སྤྲོ་བའི་དུས་སུ་ཕྱིན་པའི་སློང་མོ་པས་སྦྱིན་པའི་གེགས་བྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་པར་གྱུར་པའི་མཁན་སློབ་ལ་རབ་བྱུང་གི་གེགས་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་གུས་པར་བྱ་བ་དང༌། སྟོན་པ་ལ་དད་
པས་གུས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་ལ་ཕན་འདོགས་ཆེ་བ་དང༌། བསམ་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང༌། སྟོན་པ་དང་འདྲ་བར་བལྟ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དཀོན་པ་དང༌། དེ་ལ་དགའ་བར་རིགས་པ་དང༌། དེ་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་བྱ་བར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པའི་ཞིང་ལས་བཟོད་པའི་ཞིང་དཀོན་པས་དེ་ལ་དགའ་བར་རིགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྦྱིན་པའི་ཞིང་སློང་བ་མོད་ལ་བཟོད་པའི་ཞིང་གནོད་པར་བྱེད་པ་དཀོན་པ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རང་གིས་ཕར་གནོད་མ་བྱས་ན་འགའ་ཡང་ཚུར་གནོད་པ་མི་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བཟོད་པའི་ཞིང་དཀོན་པ་དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་ངལ་བས་མ་བསྒྲུབ་པའི་ཁྱིམ་དུ་གཏེར་ནི་བྱུང་བ་ལྟར། བདག་གི་བཟོད་པ་སྒོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པས་བདག་གིས་དགྲ་ལ་དྲིན་དུ་གཟོ་བའི་བསམ་པས་དགའ་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དགྲ་འདི་དང་བདག་གིས་བཟོད་པ་འདི་བསྒྲུབས་པས་ན་གཉིས་ཀ་བཟོད་པའི་རྒྱུ་ལ་གཏོགས་པ་དེའི་ཕྱིར། བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ནི་གནོད་

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 105

བྱེད་འདི་ལ་ཐོག་མར་བརྡར་ཞིང་བསྔོ་བར་འོས་ཏེ། འདི་ལྟར་དགྲ་དེ་ནི་བདག་གི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་བཟོད་པའི་རྒྱུ་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕན་པའི་བསམ་པ་མེད་པས་མཆོད་ཡུལ་མིན་པ་མི་འཐད་པ་དང༌།
གནོད་པའི་བསམ་པ་ཡོད་པས་མཆོད་ཡུལ་མིན་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། དེས་ན་བཟོད་པའི་དམིགས་རྐྱེན་བྱེད་པས་མཆོད་པར་འོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་མེད་པས་མཆོད་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དགེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡི་ནི་རྒྱུར་རུང་བ་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མཆོད་མཆོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་མི་མཚུངས་ཏེ་གལ་ཏེ་དགྲ་འདི་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཡོད་པས་མཆོད་བྱ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། སྨན་པ་བཞིན་དུ་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་ན་བཟོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་གིས་གནོད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་ཇི་ལྟར་གྲུབ། དེས་ན་གནོད་བྱེད་ལ་དགའ་བར་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕན་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་མི་རྫོགས་པ་དེ་བས་རབ་ཏུ་སྡང་སེམས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་སྐྱེ་བས་ན་གནོད་བྱེད་དེ་ཉིད་བཟོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས། ཕན་སེམས་མེད་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་བཞིན་དུ་མཆོད་པར་འོས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་མཚུངས་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པ་དང༌། དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གུས་པར་བྱ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། དེར་ནི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པར་མི་རིགས་སོ།1

།ཞེས་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདེབས་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་དང་ནི་རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཞེས་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་སྟོན་པ་དང་འདྲ་བར་ཐུབ་པས་གསུངས་སོ།།
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༥ ཤོག ༡༤༨ ཕྲེང་། ༡༡

106 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ལ་དད་པས་འདོད་བྱ་མཐར་ཐུག་
ཐོབ་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ལ་དད་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་མཚུངས་པ་ལ་འདོར་ལེན་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་གུས་པར་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་དད་ཅིང་མགུ་བར་བྱས་པའི་གང་ཟག་མང་པོ་ཞིག་འདི་ལྟར་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞིང་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་འགྲུབ་པར་འདྲ་བ་ལ། རྒྱལ་བ་ལ་གུས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་གུས་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་པ་འདི་ཅིའི་ཚུལ་ལུགས་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡོན་ཏན་མི་མཉམ་པས་དད་པ་མཚུངས་པར་བསྒོམ་པ་མི་འཐད་
པ་སྤང་བ་དང༌། གཉིས་ཀ་ལ་དད་པའི་ཆེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མཚུངས་པས་དད་པ་མཚུངས་པར་སྒོམ་རིགས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཤས་ཙམ་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པས་དད་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་ཡང༌། ཡོན་ཏན་མི་མཉམ་པས་སངས་རྒྱས་བཞིན་དུ་མཆོད་པར་མི་འོས་སོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་རང་གིས་མཉམ་པར་འཇོག་པ་མིན་གྱི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པར་འདྲ་བ་ལས་མཚུངས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་མཚུངས་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལའང་གུས་པར་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཞིང་དུ་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ་མཆོད་པ་ལ་
བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱམས་པའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དད་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ལ་དད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་ཆ་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་དེས་ན་དེ་དག་དང་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་མཉམ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 107

རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འགའ་ཡང་ཡོན་ཏན་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་མི་མཉམ་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོག་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཟླ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་གཅིག་པུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་གང་ཟག་འབའ་ཞིག་ལ་སྣང་ནའང་དེ་ལ་མཆོད་པའི་དོན་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཕུལ་ཡང་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས་སོ།།གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་ཡོན་ཏན་མི་མཚུངས་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཆོག་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་ཆ་ཤས་གཅིག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལའང་ཡོད་པས་ན། འདི་ཙམ་དག་གི་ཆ་བསྟུན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལྟར་གུས་པས་མཆོད་པར་བྱ་རིགས་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ་དད་པས་གུས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་བུ་
གཅིག་པ་ལྟར་བདག་གིར་མཛད་པས་གུས་པར་བྱ་བ་དང༌། དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་གུས་པར་བྱ་བ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་དགོས་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མི་མཉེས་པ་སྔར་བྱས་བཤགས་པ་དང༌། ཕྱིས་འབྱུང་སྡོམ་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ལ་བྱས་ཤེས་དྲིན་དུ་གཟོ་བའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་གུས་པར་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་གཡོ་མེད་པར་མ་བཅོལ་ཡང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་དྲངས་ནས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་དུ་གྱུར་ཅིང་སྦྱོར་བས་ཕན་པ་དཔག་མེད་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་མགུ་བར་བྱ་བས་ལན་ལོན་པ་མ་གཏོགས་པ། ཐབས་གཞན་གང་ཞིག་གིས་དྲིན་ལན་ལོན་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་དགོས་པའི་མཆོད་པ་གཞན་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སེམས་ཅན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་བཟོད་པར་བྱ་བ་དང༌། སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཁེངས་པ་སྤང་བ་དང༌། གནོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གང་གི་ཕྱིར་ཏུ་སྐུ་གཏོང་བ་དང༌། མནར་མེད་དུ་ཡང་འཇུག་པའི་ཐུབ་པ་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བཏགས་པས་ལན་ལོན་པར་འགྱུར་བས་ན་དེ་བས་སེམས་ཅན་འདི་དག་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་ཡང་ཁྲོ་བ་མི་བྱ་བར་མ་ཟད། སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པའི་

108 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བཟང་དགུ་ཞིག་ཏུ་སྤྱད་ཅིང་ཉམས་སུ་བླང་བས་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་རེ་ཤིག་བདག་གི་རྗེར་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་ནི་སེམས་ཅན་གང་གི་ཕྱིར་ཏུ་རང་གི་སྐུ་ལའང་མི་གཟིགས་པར། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ལ་རྨོངས་པ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་ན་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་བྱ་ཞིང༌། བྱ་བ་གང་ཡོད་སྒྲུབ་པའི་བྲན་གྱི་དངོས་པོ་མི་བྱ་ང་རྒྱལ་སྤངས་ནས་གུས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གནོད་པ་བྱ་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་
རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ཐབས་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གང་དག་བདེ་བས་ཐུབ་པ་རྣམས་དགེས་པར་འགྱུར་ཞིང་གང་ལ་གནོད་ན་ཐུགས་མི་དགེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ལ་ཕན་བཏགས་པས་དགའ་བས་ཐུབ་དབང་ཀུན་མཆོད་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་དགེས་ཤིང་སེམས་ཅན་དེ་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་ཐུབ་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཇི་ལྟར་ལུས་ལ་ཀུན་ནས་མེ་འབར་བ་ལ་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱིས་ཡིད་བདེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་དགེས་པའི་ཐབས་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་མི་དགེས་པ་དེ་བས་ན་
བདག་གིས་འགྲོ་བ་ལ་སྔར་གནོད་པ་བྱས་པས། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཀུན་མི་དགེས་པར་གྱུར་པའི་སྡིག་པ་གང་བྱས་པའི་སྡིག་པ་དེ་དེ་རིང་ཉིད་ནས་མི་འཆབ་པར་སོ་སོར་བཤགས་པར་བགྱི་ཡིས། སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱས་པའི་མི་དགེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཀུན་བཟོད་པར་གསོལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དགེས་པར་བགྱི་བའི་སླད་དུ་དེང་ནས་ངེས་པར་གནོད་པ་བཏུལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྲན་དུ་མཆིས་ཤིང་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །བཏུལ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་བརྩོན་པ་བརྟན་པོས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྲན་དུ་ཁས་བླང་ཞེས་པའོ། །འགྲོ་བ་མང་པོས་རྡོག་པས་བདག་གི་སྤྱི་བོར་འཚོག་གམ། བདག་འགུམས་ཀྱང་ལན་དུ་མི་བརྡོ་ཞིང་དང་དུ་བླང་བར་བགྱི་བས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་རྣམས་ཐུགས་དགེས་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་དེས་བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་བརྗེ་བ་གོམས་པའི་སྒོ་ནས་བདག་

ལེའུ་དྲུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པ། 109

ཏུ་མཛད་པས་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་མཐོང་བ་འདི་དག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གུས་པར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་སྟེར་བས་ཅིའི་ཕྱིར་གུས་པར་མི་བྱེད་དད་ཅིང་གུས་པར་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་བཟོད་པ་སྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། ཕན་ཡོན་
དཔེས་བཤད་པ་དང༌། ཕན་ཡོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་བཟོད་པར་བྱས་ཤིང་གུས་པར་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་རང་དོན་ཡང་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཆོག་གཞན་དོན་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའང་འདི་ཉིད་དོ། །དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་གིས་རྟག་ཏུ་བཟོད་པ་གསུམ་བསྒོམ་པ་འདི་ཉིད་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དཔེ་དོན་དང༌། དཔེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང༌། དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའ་འཁོར་གྱི་མི་འགའི་ཞིག་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་ཀྱང་ཕྱིས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་བལྟ་བའི་སྐྱེ་བོ་མིག་རྒྱང་རིང་པོ་དག་འཁོར་དེ་དག་ལ། གནོད་པ་བྱ་ནུས་ཀྱང་ཕྱིར་གནོད་པ་མི་བྱེད་དེ་འདི་ལྟར་གནོད་པ་བྱེད་མི་ནུས་པ་འཁོར་གྱི་མི་དེ་གཅིག་པོའ་ིནུས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་པོའ་མཐུ་སྟོབས་དེའི་མཐུ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་ ིདུ་གནོད་བྱེད་ཉམས་ཆུང་བ་འགའ་ཡང་ཁྱད་དུ་བསད་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྣམ་སྨིན་ལ་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་ཐུགས་རྗེ་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་རྣམས་མི་དགེས་པས་དེའི་དཔུང་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བས་ན་དམངས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་ལ་འཛེམ་པར་བྱ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་མགུ་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞིག་ཁྲོས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་མི་མགུ་བར་བྱ་བ་ཡིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དམྱལ་བའི་གནོད་པ་རྒྱལ་པོ་དེས་བྱེད་དམ། བྱེད་མི་ནུས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞིག་མགུ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་མགུ་བར་བྱས་པ་ཡིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་རྒྱལ་པོ་དེས་སྦྱིན་མི་སྲིད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུའི་གཙོ་བོ་དང༌། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང༌། རྣམ་

110 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་མགུ་བར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་བསམས་ནས་སེམས་ཅན་མགུ་ཞིང་བཟོད་པ་སྒོམ་རིགས་པ་ལྟ་ཞོག་ཚེ་འདི་ཕྱིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་ན་ཡང་བཟོད་པ་སྒོམ་རིགས་ཞེས་པའོ། །དོན་དེ་ལྟར་གསལ་གྱི་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་རེ་ཤིག་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཚེ་འདིའི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟོགས་པར་སླ་ན་ཡང་ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལས་རྟོགས་པར་དཀའ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་མི་རྟེན་པར་རིགས་པས་རྟོགས་ནུས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་དེའི་རྗེས་སུ་རྟོགས་དགོས་པར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀུན་བཞེད་པ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བཟོད་པ་ལས་མཐོང་བའི་ཆོས་ཚེ་འདི་ཉིད་ལའང་ཕུན་ཚོགས་རྒྱས་པའི་དཔལ་ཆེ་བ་དང༌། སྙན་པའི་གྲགས་པ་དང༌། བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པར་འགྱུར་བ་ཅིས་མ་མཐོང་དེས་ན་སེམས་ཅན་མགུ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཚེ་བཟོད་པས་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སོགས་དང་ནད་མེད་པ་དང་གྲགས་པ་ཆེ་བ་དང་བཅས་པ་ཡིས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་འཚོ་བ་དང༌། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བ་རྒྱས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་ཁྲོ་བ་ཤས་ཆེ་བ་དང་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་སྲོ་ཤི་བ་དང་མི་མོས་ཤིང་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེའི་གཉེན་པོར་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བས་མི་བརྫི་བར་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང༌། ཆོས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་མོས་པ་ཤིན་ཏུ་གནས་པའི་བཟོད་པ་བསྒོམས་པས་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་དོན་ཡོད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །སྦྱིན་སོགས་དགེ་བ་བསྐལ་པར་གོམས་ན་ཡང༌། །ཁོང་ཁྲོའ་མེ་ལྕེས་འཇོམས་པར་བྱེད་པས་ན། །ཡང་དང་ ིཡང་དུ་བཟོད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ། །ཁྲོ་བོའ་གོ་སྐབས་ཅུང་ཟད་དབྱེ་མི་བྱ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་ ིསུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱས་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བཟོད་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ། 111

གཉིས་པ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་བསླབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་དགོས་པར་བསྐུལ་བ་དང། བརྩོན་འགྲུས་ཇི་ལྟར་རྩོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དཀའ་སྤྱད་དང་གཞན་གྱི་གནོད་པ་ལ་བཟོད་པས་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཕར་ཕྱིན་ལ་བརྩོན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་གནས་ཏེ་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་རླུང་མེད་ན་གཡོ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་བརྩོན་འགྲུས་མེད་ན་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་རག་ལས་པས་འབད་པར་བྱའོ། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བརྩོན་འགྲུས་རྗེས་འགྲོ་ཞིང༌། །བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ།1

།ཞེས་བཤད་
པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ལ་སྤྲོ་བ་ལེ་ལོ་ཡིན་པས་བརྩོན་འགྲུས་གང་ཞེ་ན་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྤྲོ་བའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། མ་ཞུམ་ཞིང་མི་འཁྲུགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ་བཞིའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་དང༌། གཉེན་པོ་བརྩོན་
འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་སྤེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པར་བྱའོ། །གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་ཡིད་ལས་སུ་མི་རུང་བ་སྙོམ་ལས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཞེན་པའི་ལེ་ལོ་དང༌། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པ་དང༌། དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྒྱིད་ལུག་ནས་ངས་མི་ནུས་སྙམ་དུ་བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྙོམ་ལས་ལ་རོ་མྱང་བའི་ལེ་ལོ་སྤང་བ་དང༌། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་
པའི་ལེ་ལོ་སྤང་བ་དང༌། དགེ་བ་ལ་སྒྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེ་ལོའ་ིརྒྱུ་བརྟགས་ནས་སྤང་བ་དང༌། ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལེ་ལོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྙོམ་ལས་ལ་བདེ་བར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཞེན་པའི་བདེ་བའི་རོ་མྱང་བ་དང༌། གཉིད་ལ་བརྟེན་བའི་སྲེད་པ་ཡིས་ཀྱང་ལེ་ལོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ་འཁོར་བ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༦༠ ཕྲེང་། ༡༥

112 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

མི་སྐྲག་པར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་སྐྱོ་བ་ལས། ལེ་ལོ་ཉེ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་ནས་ལེ་ལོ་འགོག་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་ལེ་ལོ་སྤང་བ་དང༌། ཚེ་ཕྱི་
མའི་སྡུག་བསྔལ་བསམས་ནས་ལེ་ལོ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མྱུར་དུ་འཆི་བས་འཇོམས་པ་དཔེས་བཤད་པ་དང༌། རང་ཉིད་ཀྱང་འཆི་བའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་ལོང་ཡོད་བྱར་མི་རུང་བ་དང༌། དགེ་བ་ལ་མ་འབད་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུངས་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཆི་བས་འཇོམས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང༌། དེ་དཔེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་དྭགས་རྒྱར་ཆུད་ན་འཆི་བ་ལས་མི་ཐར་བ་ལྟར་རྔོན་པ་ལྟ་བུ་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྒྱ་བས་བཤོར་ཏེ་དབང་དུ་བྱས་ནས་ནི། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་ནི་ཆུད་པར་གྱུར་ནས་འཆི་བདག་ཁར་ནི་སྐྱེ་བོ་དུ་མ་སོང་བར་གྱུར་པ་དང༌། འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཅི་སྟེ་ད་དུང་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ཤེས་སམ། དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒན་གཞོན་བར་མ་ལ་སོགས་པའི་རང་སྡེ་འཆི་བདག་གིས་རིམས་ཀྱིས་གསོད་པ་ཡང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་མ་གྱུར་ཏམ་དེ་ལྟར་མཐོང་ཡང་འོན་ཀྱང་གཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྲེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་གདོལ་པས་རིམས་ཀྱིས་གསོད་པའི་མ་ཧེ་གཞན་གསོད་པ་མཐོང་ཡང༌། སྐྲག་པ་མེད་ཅིང་དལ་བར་གནས་པ་གདོལ་བ་དང་ནི་མ་ཧེ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རང་ཉིད་འཆི་བདག་གི་དབང་དུ་གྱུར་པས་ལེ་ལོ་མི་བྱ་བ་དང༌། མྱུར་
བར་འཆི་བས་དགེ་བ་ལ་འབད་པ་དང༌། འཆི་བའི་ཚེ་ལེ་ལོ་སྤོང་བ་དུས་མ་ཡིན་པ་དང༌། འདོད་པའི་ལས་མ་བྱས་པར་གློ་བུར་དུ་འཆི་བས་ལེ་ལོ་མི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཆི་བ་མེད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འབྲོས་1

པའི་ལམ་ནི་ཀུན་ནས་བཀག་ནས་སུ་གདོལ་པ་ལྟ་བུའི་འཆི་བདག་གིས་ནི་གསད་
བྱར་བལྟ་བཞིན་དུ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ནི་མ་ཧེ་བག་མེད་པ་ལྟར་ཟས་ཟ་བ་ལ་དགའ་ཞིང་འདི་ལྟར་གཉིད་ལོག་པའི་སྲེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་དགའ་བག་མེད་པར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ད་དུང་ཅུང་ཟད་ལོང་ཡོད་ཅེ་ན། མྱུར་བ་ཉིད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བས་ཇི་སྲིད་དུ་འཆི་བདག་གིས་མ་ཟིན་པ་དེ་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༨ ན ༣ འབྲོ་བའི་ལམ་ནི་

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ། 113

སྲིད་དུ་ནི་ཚོགས་བསག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། འཆི་བས་ཟིན་པ་དེའི་ཚེ་ལེ་ལོ་སྤངས་ཀྱང་ནི་དུས་མ་ཡིན་པར་འབད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། མྱུར་དུ་འཆི་བས་ལས་འདི་ནི་མ་བྱས་པ་དང་ཅུང་ཟད་བརྩམས་པ་དང༌། བྱ་བ་འདི་ཕྱེད་ཙམ་བྱས་པར་གནས་པ་ལ་གློ་བུར་དུ་འཆི་བདག་འོངས་ནས་ནི་འགྱོད་བཞིན་དུ་ཀྱི་ཧུད་བདག་བཅོམ་ཞེས་སེམས་ཤིང་བསྟབས་པས་འགྱོད་པར་གྱུར་ན། དེའི་ཚེ་ཅི་ཞིག་བྱ་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འཆི་བའི་ཚེ་མྱ་ངན་གྱིས་གདུངས་པ་དང༌། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་དགེ་བ་
ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བའི་དུས་
1

ཀྱི་ཚེ་མྱ་ངན་གྱི་ཤགས་ཀྱིས་སྐྲངས་པའི་མིག་དམར་བ་དང༌། གདོང་ལས་མཆི་མ་འཛག་པ་དང༌། འཆི་བར་ཤེས་ནས་ཉེ་དུ་རེ་ཐག་ཆད་པ་དང་རང་ཡང་འཇིགས་བཞིན་དུ་གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉའི་གདོང་ལ་བལྟ་དགོས་པས་འགྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔར་རང་གིས་སྡིག་པ་བྱས་པ་དྲན་པས་སེམས་གདུངས་པ་དང༌། དམྱལ་བར་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་མྱོང་དགོས་པ་བསྲེག་པ་ལ་སོགས་པའི་དམྱལ་བའི་སྒྲ་ནི་ཐོས་པ་ཡིས་བདག་ཀྱང་དེར་འགྲོའོ་སྙམ་དུ་སྐྲག་པས་བྲེད་ནས། མི་གཙང་བས་ལུས་གོས་ཤིང་སེམས་མྱོས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་སྐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྩོན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་ངེས་པ་དང༌། དེ་བཟོད་དཀའ་བ་དང༌། བདེ་བ་
འདོད་པ་དང༌། དགེ་བ་ལ་མི་བརྩོན་པ་འགལ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པར་བསྐུལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ནི་འཆི་བ་ན་ཉ་གསོན་པོ་བྱེ་ཚན་ལ་འགྲེ་བ་ལྟ་བུའི་ཚེ་འདིར་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་འཇིགས་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་སྡིག་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུས་དམྱལ་བ་མི་བཟད་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ནི་དངོས་སུ་མྱོང་ན་སྨོས་ཅི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔོན་སྡིག་པ་དུ་མ་བྱས་ཤིང་ད་ལྟ་ཡང་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་དམྱལ་བའི་རྒྱུ་དུ་མ་བྱེད་པ་ལ་བརྟགས་ནས་ལེ་ལོ་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དམྱལ་བར་ཁྲོ་ཆུ་ཁོལ་བའི་ཆུ་ཚན་གྱིས་ནི་རེག་པ་ན་ལུས་ཀྱང་གཞོན་ཤ་ཅན་ལ་རབ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧༨ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༧༧ བ ༢ འཆི་བའི་ཚེ་མྱ་ངན་

114 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཏུ་ཚ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས་པ་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡི་ནི་ལས་བྱས་ནས། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ལེ་ལོའ་དབང་གིས་བདེ་བར་གནས་མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟར་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །གསུམ་ ིཔ་ནི། བདེ་བའི་རྒྱུ་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འདོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལའང་སྲན་ཆུང་བའི་བཟེ་རེ་ཅན་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནོད་པ་མང་ཞིང༌། འཆི་བས་གཟུང་བཞིན་དུ་ལྷ་འདྲ་བར་ཡུན་རིང་དུ་གསོན་དུ་རེ་བ་རྣམས་ལ་འདོད་པ་མི་ཐོབ་ཅིང་མི་འདོད་པ་ཐོབ་པས་ཀྱི་ཧུད་སྡུག་བསྔལ་དག་གིས་བཅོམ་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། འོ་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལ་འབད་ན་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོལ་ནུས་པས་མིའི་ལུས་ཀྱི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ་ཅིག་ཅེས་པ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བའོ། །དལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་ན་གྲུ་འདི་ཕྱིས་ནས་རྙེད་དཀའ་བས་རྨོངས་པ་ཞེས་བོས་ནས། གྲུ་རྙེད་པའི་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག་པར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་ཆུ་བོ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱའོ། །དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་བ་རྙེད་པའི་དུས་སུ་འབད་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པའི་ལེ་ལོ་སྤང་བ་ནི། འདི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་དགའ་བའི་རྒྱུ་ནི་
མཐའ་ཡས་པའི་ཐབས་དམ་པའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་དགའ་བའི་མཆོག་སྤངས་ནས། འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་སྡིག་པ་དང་འདུ་འཛི་མང་པོའ་གཡེང་བ་དང་རྒོད་པ་སོགས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ ིམང་པོ་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་དགའ། དགའ་བར་མི་རིགས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།གསུམ་པ་སྒྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། སྒྱིད་ལུག་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པར་
གདམས་པ་དང༌། གཉེན་པོ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལུང་ལས་གསུངས་པ་དང༌། འབད་ན་ལེ་ལོ་བཀག་ནས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆོས་བཞིའི་སྒོ་ནས་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཐོག་མར་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དེ། ལམ་ལ་སློབ་པ་ལ་བསམ་པ་སྒྱིད་ལུག་པ་མེད་པ་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། སྦྱོར་བས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔུང་ཚོགས་གསོག་པ་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དངོས་གཞི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལྷུར་བླང་བ་དང༌། ལུས་སེམས་ལས་རུང་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་བདག་ཉིད་དབང་

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ། 115

དུ་བྱ་བ་དང་སྟེ་བྱས་ནས་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་དང༌། གཞན་དང་བདག་ཏུ་བརྗེ་བར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་དབང་པོ་རྣོན་པོ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པ་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་དུ་མར་ཉམས་སུ་ལེན་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། བདག་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཐོབ་ཅེས་ཞུམ་ནས་སྒྱིད་ལུག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་གསུང་བས་བདེན་པ་འདི་གསུངས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མེད་པས་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་གསུངས་ཞེ་ན་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་སློབ་སྟེ། གང་དག་སེངྒེ་དང༌། སྟག་དང༌། ཁྱི་དང༌། ཅེ་སྤྱང་དང༌། བྱ་རྒོད་དང་ཁྲུང་ཁྲུང་དང་བྱ་རོག་དང་འུག་པ་དང་སྲིན་བུ་དང༌། སྦྲང་མ་དང་སྦྲང་བུ་དང་ཤ་སྦྲང་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་ན་བདག་མིར་གྱུར་བཞིན་དུ་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པར་བྱེད་སྙམ་མོ།1

།ཞེས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་བཞི། བརྩོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནུས་པར་བསམ་པ་དང༌།
བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་བཟོད་རིགས་ ིཔ་དང༌། སྨན་པའི་རྒྱལ་པོས་ཆོ་ག་འཇམ་པོས་ནད་ཆེན་པོ་གསོ་བར་མཛད་པས་བཟོད་རིགས་པ་དང༌། དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མེད་ཅིང་བདེ་བས་2

རྒྱས་པས་དགའ་བར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་
བཤད་པ་ལྟར་སྦྲང་བུ་ཤ་སྦྲང་བུང་བ་དང༌། དེ་བཞིན་སྲིན་བུར་གང་གྱུར་པ་དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ། ཚོགས་བསགས་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དཀའ་བ་བླ་མེད་ཐོབ་པར་གསུངས་ན། བདག་ལྟ་བུ་རིགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མིར་སྐྱེས་ཏེ་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཕན་པ་དང་གནོད་པའི་བླང་དོར་ངོ་ཤེས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བླངས་ཏེ། མ་གཏང་ན་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་མི་འཐོབ་ངེས་པར་ཐོབ་ནུས་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ།།

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༤༦༡ ཕྲེང་། ༡
2 ཞོལ། ཤོག ༨༠ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༧༩ ན ༣ བདེ་བ་

116 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྐང་ལག་སོགས་གཏོང་བའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་འཇིགས་མི་རིགས་པ་
དང༌། ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་ཆ་ཙམ་ཡང་མྱོང་མི་དགོས་པ་དང༌། ནད་ཆེན་པོ་གཞོམ་པའི་ཆེད་དུ་ ིསྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་བཟོད་རིགས་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེ་བརྩོན་པས་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱང་རྐང་ལག་དང་མགོ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བཏང་དགོས་པས་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་དེ་དག་བདག་གིས་མི་ནུས་པས་བདག་ནི་འཇིགས་ཤེ་ན། དེ་དག་སྦྱིན་པར་གཏང་དགོས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལྕི་བ་དང་ཡང་བའི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་མ་དཔྱད་པར་འདོར་ལེན་ལ་རྨོངས་པས་བདག་ནི་འཇིགས་པར་ཟད་ཀྱི་འཇིགས་མི་དགོས་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཚེ་དམྱལ་བར་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གྲངས་མེད་དུ་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ལན་གྲངས་དུ་མར་ལུས་བཅད་པ་དང༌། དབུག་པ་དང༌། མེས་བསྲེག་པ་དང༌། མཚོན་གྱིས་གཤེག་པའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་གྱི་དེ་ཙམ་མྱོང་ཡང་ལུས་དོན་མེད་ལ་ཆུད་ཟོས་པ་མ་གཏོགས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་ལ་བསམས་ན་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་དཀའི་སྤྱད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ནི། སྔ་མ་ལ་ལྟོས་ན་དུས་ཐུང་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་ཚོད་ཡོད་ཅིང་བཟོད་སླ་བ་ཞིག་སྟེ། ནད་ཀྱི་ཟུག་རྔུ་ཁོང་པར་རླག་པའི་གནོད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལུས་ལ་རྨ་ཅུང་ཟད་གཏོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྨན་པ་ཀུན་ཀྱང་གསོ་སྤྱད་ཀྱི་མི་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་པ་ཡིས་ནད་མེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དེ་བས་ན་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་དག་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་མི་བདེ་བ་ཆུང་ངུ་དེ་ཡང་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྟོན་པས་གསོ་སྤྱད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་ཡང་མྱོང་མི་དགོས་པར་
ནད་ཆེན་པོ་གསོ་བའི་ཐབས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང༌། ལུས་གཏོང་བ་ལ་དཀའ་བའི་བློ་ཡོད་པའི་ཚེ་གཏོང་བ་བཀག་པ་དང༌། ཚོད་མ་གཏོང་བ་དང་འདྲ་བར་གོམས་པའི་ཚེ་ལུས་གཏོང་བར་གསུངས་པས་དཀའ་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་དཀའ་སྤྱད་ནད་གསོ་བའི་གསོ་སྤྱད་ཕལ་པ་འདི་འདྲ་བའང་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སྨན་པའི་མཆོག་གིས་མ་མཛད་དེ། ལམ་བདེ་བས་འབྲས་

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ། 117

བུ་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཆོག་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོ་ངལ་ཞིང་དུབ་པ་དང༌། འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ཡིས་འཁོར་བར་འཁྱམ་དགོས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཆེན་པོ་དཔག་མེད་གསོ་བར་མཛད་པས་དཀའ་སྤྱད་ལ་འཇིགས་པར་ག་ལ་རིགས། གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མར་སྦྱིན་པ་ལ་མ་གོམས་པའི་ཚེ་ཟན་ཆང་དང་ཚོད་མ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པ་ལའང་འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྦྱོར་བར་མཛད་ལ་དེ་ལ་དཀའ་བའི་བློ་མེད་པ་གོམས་ནས། ཕྱིས་ནས་ནི་རིམས་ཀྱིས་རང་གི་ཤ་ཡང་གཏོང་བ་ཡིན་པས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་གོམས་པས་གང་གི་ཚེ་རང་གི་ལུས་ལ་ནི་ཚོད་མ་གཏོང་བ་སོགས་
ལྟ་བུའི་བློ་སྐྱེས་ནས་དེའི་ཚེ་ཤ་ལ་སོགས་པ་གཏོང་བས། དེ་ལ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དཀའ་སྤྱད་ལ་འཇིགས་པར་མི་རིགས་སོ།།
བཞི་པ་ལ་བཞི། ལམ་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་གང་ཟག་ལ་ལུས་སེམས་མི་
བདེ་བ་ཡོད་ཀྱང་མཁས་པ་ལ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་དང༌། དེས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཁོར་བར་གནས་པ་ལ་སྐྱོ་བའི་རྒྱུ་མེད་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ལམ་བགྲོད་པ་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་མཁས་པར་བཤད་པ་དང༌། དེས་ན་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྒྱིད་ལུག་པར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེའི་བསམ་པ་དག་པ་དེས་ལུས་གཏོང་བ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད་དེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྡིག་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལུས་གཏོང་བའི་དུས་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡིད་ལ་མི་དགའ་བ་ཡང་མེད་ལ། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གིར་ཞེན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང༌། སྲོག་གཅོད་སོགས་སྡིག་པའི་སེམས་དང་ལུས་ལ་གནོད་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གནོད་པའི་རྒྱུ་ལོག་པས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། སེམས་དཔའ་རྣམས་སྦྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་འབྲས་བུ་ལུས་བདེ་
ལ་བླང་དོར་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཡིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ངུ་ལྟར་སེམས་བདེ་བ་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་ནི་སྙིང་རྗེ་ཅན་དག་ཅི་སྟེ་སྐྱོ། སྐྱོ་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཅན་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྔོན་གྱི་སྡིག་

118 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང༌། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་1

བུ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ལམ་བགྲོད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་བཤད་དོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་བས་ན་སེམས་སྐྱོ་བ་དང་ལུས་ངལ་བ་ཀུན་སེལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྟ་སྟོབས་ལྡན་ཞོན་ནས་ལུས་སེམས་བདེ་བའི་ལམ་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལ། སེམས་ཤེས་པ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྒྱིད་ལུག་པར་འགྱུར། སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྒྱིད་ལུག་པར་མི་བྱའོ།།
གཉིས་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་སྤེལ་བ་ལ་གསུམ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྟོབས་
སྤེལ་བ་དང༌། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་བླང་བ་ལྷུར་བྱ་བ་དང༌། སྤྱོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བདག་ཉིད་དབང་དུ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོབས་བཞི་ངོས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་དཔུང་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དཔུང་ཚོགས་བཞིས་གཞན་སྡེ་འཇོམས་པ་ལྟར་ལས་འབྲས་བསམས་ནས་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་མོས་པའི་སྟོབས་དང༌། མ་བརྟགས་པར་ཅི་རུང་རུང་དུ་མི་འཇུག་ལ་བརྟགས་ནས་ཞུགས་པ་མཐར་འབྱིན་པ་བརྟན་པའི་སྟོབས་དང༌། བྱིས་པ་རྩེད་མོ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་འཕྲོ་མི་གཅོད་ཅིང་ངོམས་པ་མེད་པར་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དགའ་བའི་སྟོབས་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པས་ལུས་སེམས་དུབ་ན་ངལ་གསོས་ཏེ་གསོས་མ་ཐག་རྩོམ་པ་དོར་བའི་སྟོབས་དང་བཞི་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །མོས་པའི་སྟོབས་ལ་མཚོན་ཏེ་བཤད་ན་མོས་པའི་སྟོབས་ནི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་པ་དང༌། མོས་པ་དེའི་ཕན་ཡོན་བསམ་པས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དགེ་བའི་ཆོས་སྒྲུབ་ནུས་སུ་མཐོང་ཡང་མི་འཇུག་པ་དང༌། བདག་གིས་ག་ལ་ནུས་སྙམ་དུ་ཞུམ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་ཏེ་མཐུན་རྐྱེན་མོས་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་ཏེ་བརྟན་པ་དང༌། དགའ་བ་དང༌། དོར་བའི་སྟོབས་བཞི་བསྐྱེད་ལ་དངོས་གཞི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ལྷུར་ལེན་པ་དང༌། རྗེས་ལུས་སེམས་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་བརྩོན་འགྲུས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་འབད་པར་བྱའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༨༡ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༨༠ བ ༤ རྒྱ་མཚོ་སྡུད་པར་

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ། 119

གཉིས་པ་ལ་བཞི། མོས་པའི་སྟོབས་དང༌། བརྟན་པའི་སྟོབས་དང༌། དགའ་བའི་སྟོབས་
དང༌། དོར་བའི་སྟོབས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མོས་པའི་ཡུལ་དང༌། འབྲས་བུ་དང༌། མོས་པའི་རྒྱུ་དང། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉེས་པ་དོར་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་ལེན་པ་དང༌། བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་དང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བདག་གིས་གཞོམ་པར་བྱ་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེས་པ་འཇོམས་པའི་དུས་གང་དུ་ཉེས་པ་རེ་རེ་ལའང་བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོར་གཉེན་པོ་བསྒོམས་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་ལས་ཉེས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་རྩོམ་པ་དེའི་ནི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡང་བདག་ལ་མ་མཐོང་ན་གཉེན་པོ་དེ་ཙམ་བསྒོམ་པ་ལ་མི་བཟོད་ན་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ ིདགོས་པས་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་བདག་ཀོ་ཅིའི་ཕྱིར་སྙིང་མ་གས་པར་གྱུར། བདག་གི་སྙིང་རེ་སྲ་ཞེས་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་གྱི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མང་
པོ་བདག་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་ལྟ་ཞོག་མཚན་དཔེ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ཡང་བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོས་གོམས་པར་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་ན། བདག་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་ཆ་ལ་ཡང་གོམས་པ་ནམ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཏེ། དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞེས་ཇི་ཞིག་ལྟར་རྙེད་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱེ་བ་ནི་བདག་གིས་ཚེ་འདི་ཕྱིའི་དོན་མེད་པར་ཆུད་གཟན་པར་བྱས་པ་མཚར་ཞེས་ཡི་ཆད་པའི་གཏིང་ཚིག་གོ །གསུམ་པ་ནི། སྔོན་ཆད་བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མ་མཆོད་ཅིང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོའ་བདེ་བ་ཡང་མ་བྱིན་ལ། སྤང་གཉེན་གྱི་འདོར་ལེན་ ིཚུལ་བཞིན་དུ་མ་སྒྲུབ་པས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མ་བྱས་པ་དང༌། སེམས་ཅན་དབུལ་པོའ་བསམ་པ་ ིརྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། དགྲ་དང་ནད་སོགས་ཀྱིས་འཇིགས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་མ་བྱིན་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམས་ཐག་པ་ལ་བདེ་བ་ཡང་མ་བྱིན་ན་སྔོན་ཆད་བདག་གིས་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་གང་ཡང་མ་བྱས་ཤིང་བདག་མའི་མངལ་གྱི་ཟུག་རྔུ་དང་སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་ཟད་ཀྱི། གཞན་དོན་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པས་འགྱོད་པའོ།།

120 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
གཉིས་པ་མོས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས། ཆོས་ལ་མོས་པ་གཏོང་མི་རིགས་པ་དང༌། དེའི་
རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ནི་སྔོན་དང་ད་ལྟར་ཡང་ངེས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིས་ད་དུང་འཁོར་བའི་རྒུད་པས་ཟིན་པའི་ཕོངས་པ་འདི་འདྲ་བྱུང་བར་གྱུར་ན། མཁས་པ་སུ་ཞིག་ཆོས་ལ་མོས་པ་གཏོང་རྒུད་པ་ལས་ཐར་བར་འདོད་པས་ཆོས་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དགེ་བའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་མོས་པ་ཐུབ་པས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཟླ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་མོས་པའི་རྒྱུ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ལ་
མོས་པ་དེའི་ཡང་རྩ་བ་རྟག་ཏུ་ནི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བསྒོམས་པས་སོ། །ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པར་མ་རྙེད་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ངེས་པ་མི་རྙེད་པས་འདི་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པ་སྐད་ཟེར་ནས་ལས་འབྲས་ལ་མི་བརྩི་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདྲེས་མའི་ལས་འབྲས་བསམ་པ་དང༌། གཅིག་ཏུ་དཀར་བའི་ལས་
འབྲས་བསམ་པ་དང༌། གནག་པའི་ལས་འབྲས་བསམ་པའོ། །དང་པ་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང༌། མཛའ་བཤེས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་འདོད་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བ་ནི་རྒྱུ་སྡིག་པ་སྤྱོད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་སྡིག་པ་སྤོང་བ་ལ་འབད་པ་དང༌། སྤོང་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ཡིད་ལ་བསམས་པའི་དགེ་བ་བྱས་པས་སྐྱེ་གནས་གང་དང་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེར་ནི་དགེ་བའི་བསོད་ནམས་དེས། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མངོན་པར་མཆོད་པར་འགྱུར་རོ། །བདེ་སྡུག་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྡིག་པ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གང་དང་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེར་ནི་སྡིག་པ་དེས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་འགྱུར་བས་སྡིག་པ་སྤོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ནི་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་ལོ།།

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ། 121

གཉིས་པ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་རྣམས་བདེ་བ་
ཅན་གྱི་ཞིང་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ན། སྐྱེ་གནས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་པ་དྲི་བཟང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་རེག་བྱ་བསིལ་བའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་པདྨའི་སྙིང་པོར་གནས་པའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཁ་ཟས་ཀྱིས་འཚོ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་སྙན་པ་ཐོས་པ་དང༌། དེའི་བརྗོད་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཟས་ཀྱིས་གཟི་བརྗིད་དང་མདངས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས། སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཀྱིས་ཁ་ཕྱེ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་པདྨ་ལས་བྱུང་བའོ། །ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་ལུས་མཆོག་ཅན་ནོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་འོད་དཔག་མེད་སོགས་རྒྱལ་བའི་མདུན་ན་གནས་ནས་དེའི་ཆོས་ཀྱིས་སྐྱོང་བ་སྟེ། ཁྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་བདེ་གཤེགས་སྲས་སུ་གཅིག་ཏུ་དཀར་བའི་ལས་དགེ་བས་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱིས་དམྱལ་བར་གཤིན་རྗེའི་སྐྱེས་བུས་པགས་པ་མ་ལུས་པ་བཤུས་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རབ་ཏུ་ཚ་བའི་མེ་ཡིས་བཞུས་པའི་ཟངས་ཞུན་གྱི་ཁུ་བ་ལུས་ལ་བླུགས་པར་གྱུར་པས་བཟོད་དཀའ་ལ། དེར་མ་ཟད་མེ་འབར་བའི་རལ་གྲི་དང་མདུང་ཐུང་གིས་བསྣུན་པས་ཤའི་དུམ་བུ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མར་ལྷགས་ཤིང་འཐོར་བར་གྱུར་པའོ། །གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་འབར་བའི་ལྕགས་ཀྱི་ས་གཞིར་ལྷུང་བས་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་པ་ནི། མཚམས་མེད་དང་ཆོས་སྤོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་མི་དགེ་བ་མང་པོས་དེ་དག་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། དེ་བས་ན་ལས་འབྲས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ནས་དགེ་བ་ལ་མོས་པར་བྱ་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒོ་ནས་གུས་པ་ཉིད་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་བརྟན་པའི་སྟོབས་ལ་གཉིས། བརྩོན་པ་བརྟན་པ་དང༌། བརྩམས་ནས་ཞུགས་
པ་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་རྩོམ་པ་དང༌། བརྩམས་ནས་དོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཕལ་པོ་ཆེའི་འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདོའ་ིབསྔོ་བ་དྲུག་པ་ལས། དཔེར་ན་ལྷའི་བུ་ཉི་མ་འཆར་བ་ནི་དམུས་ལོང་དང་རི་མི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པས་མི་ལྡོག་པར་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རྣམས་སྣང་བར་བྱེད་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་

122 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

དཔའ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འཆར་བ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མི་ལྡོག་ཅིང༌། འོས་སུ་གྱུར་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྨིན་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ།1

།ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་ཡིས་དགེ་
བའི་ལས་བརྩམས་ནས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་ང་རྒྱལ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དང་པོར་རང་གི་བློའ་འབྱོར་པ་ནུས་པ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་ནི། ནུས་ན་བརྩམ་པར་ ིབྱ་བའམ་ཡང་ན་མི་ནུས་ན་མི་བརྩམ་པར་བྱའོ། །མ་བརྩམས་པ་ཉིད་མཆོག་ཡིན་གྱི་བརྩམས་ནས་མཐར་མ་ཕྱིན་བར་དུ་དེ་ལས་ལྡོག་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྩམས་ནས་དོར་བ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྔ་མ་དེའི་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་འདོར་བ་དེ་གོམས་ཤིང་དམ་བཅའ་ཉམས་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་སྡིག་པ་དང༌། དེའི་རྣམ་སྨིན་སྡུག་བསྔལ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཕྱིས་བརྩམས་པའི་བྱ་བ་གཞན་དང་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱང་ནི་དམན་པར་འགྱུར་བ་དུས་རིང་པོར་འགོར་བ་དང༌། ལས་གཞན་དེ་ཡང་འགྲུབ་པར་མ་འགྱུར་བས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་བ་
དེ་ལ་ཞུགས་ནས་བྱ་བའི་ལས་དང་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་དང༌། འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པའི་ནུས་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་དག་ལ་མ་ཞུམ་ཞིང་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་ང་རྒྱལ་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་དང༌། ནུས་པ་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་
པ་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། གཞན་གྱི་དམན་པའི་ལས་ལ་ཡང་ཁུར་འཛིན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱིས་བྱ་བར་འོས་པའི་ལས་མཐོང་ན་བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་བྱའོ་ཞེས་བློའ་སྟོབས་བསྐྱེད་ ིཔ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པས་དབང་མེད་པར་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་འདིས་རང་དོན་ཡང་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པས། འགྲོ་བས་བདག་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ལྟོས་ཀྱང་ཕན་པ་མེད་པ་དེ་བས་བདག་གིས་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་འདི་ཐམས་ཅད་བྱའོ་སྙམ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཞིང་ལས་སོགས་དམན་པའི་ལས་བྱེད་ན་མགོ་ལ་སེམས་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༣༥ ཤོག ༨༣༤ ཕྲེང་། ༡༨ མིན་ནམ་སྙམ།

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ། 123

ཅན་ཁུར་ཆེན་ཁྱེར་བ་བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་དལ་བར་ཇི་ལྟར་འདུག་སྟེ་ལས་བྱའོ། །གཞན་ནི་དམན་པའི་ལས་བྱེད་ན་བདག་ནི་བཟང་པོའ་ལས་བྱེད་དོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྱེད་དོ་སྙམ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ ིང་རྒྱལ་གྱིས་འདི་མི་བྱེད་དེ་བདག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་དེས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་ལྔ། ནུས་པ་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་
དང༌། གཉེན་པོའ་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ི ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་དང༌། གཉེན་པོའ་ང་རྒྱལ་གྱི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ི ཉོན་མོངས་འཇོམས་པ་ལ་གཉེན་པོའ་ིསྟོབས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཤི་བའི་སྦྲུལ་དང་ཕྲད་པར་གྱུར་ན་བྱ་ཁྭ་ཏ་ཡང་མཁའ་ལྡིང་ལྟ་བུར་སྤྱོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཉེན་པོ་ཉམས་སྟོབས་ཆུང་ན། ལྟུང་བ་ཆུང་ངུའང་ལམ་ལ་བར་ཆད་ཀྱིས་གནོད་པར་བྱེད་པས་བསམ་པ་ཞུམ་པར་བྱས་ནས་དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རྩོལ་བ་དོར་བ་ལ་ཕོངས་པའི་གནས་སྐབས་ལས། ནམ་ཡང་ཐར་པ་ཡོད་དམ་ཅི་ལེ་ལོས་བཅོམ་ནས་ལུས་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གཉེན་པོའ་སྟོབས་བསྐྱེད་ ིཔའི་ང་རྒྱལ་དང་སྦྱོར་བས་རྩོལ་བ་བསྐྱེད་པས་ནི་སྤང་བྱ་ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་ཐུབ་པར་དཀའ་བ་དེ་བས་ན། སེམས་ནི་བརྟན་པོ་ཡིས་ལྟུང་བ་རྣམས་ནི་གཞོམ་པར་བྱ་སྟེ་བདག་ནི་ལྟུང་བས་ཕམ་པར་བྱས་ན་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བར་འདོད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་བདག་གིས་ཉེས་པ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་སྟེ། བདག་ལས་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤང་བྱ་སུ་ཡང་རྒྱལ་བར་མི་བྱའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་མཆོག་འདི་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །གང་གིས་ཅེ་1

ན་བདུད་དང་མུ་སྟེགས་སོགས་ཀྱི་རི་དྭགས་སྐྲག་པར་མཛད་པ་རྒྱལ་བ་
སེངྒེའི་སྲས་བདག་པས་ཏེ་བདག་གིས་སོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་སྨད་པ་དང༌། དེའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། དེ་
སྤང་བར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་གང་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བཅོམ་ཞིང་ཕུང་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ང་རྒྱལ་ཅན་ནི་དགྲའི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༥ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༨༤ བ ༢ ཞེ་ན་ གཙང་ཞོལ་གཉིས་སུ་ཞེ་ན་ལ་ཅེ་ན་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་འབྱུང་

124 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་རིགས་པ་ལ་སེམས་ཁེངས་པའི་འགྲོ་བ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་དགྲའི་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་ནི་ཉེས་དམིགས་འདི་དག་ཡོད་སྟེ། ངན་འགྲོར་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁྲིད་ཅིང་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཡིད་བདེ་བ་སོགས་མིའི་དགའ་སྟོན་བཅོམ་པ་དང་ཟས་མེད་པར་སློང་མོས་འཚོ་བ་དང༌། གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་གཞན་གྱི་ཟས་ཟ་བའི་བྲན་དང་ནི་ཤེས་པ་གླེན་པ་དང༌། གཟུགས་མི་སྡུག་ཅིང་ཉམ་ཆུང་བ་དང་རང་གིས་དངོས་སུ་གནོད་པ་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ལུས་ངག་གིས་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་བརྙས་པར་འགྱུར་བས་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་སྤང་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་ཁེངས་ཤིང་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱིས་དཀའ་ཐུབ་ཅན་དེ་ཡང་ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ན། སྙིང་རྗེའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དམན་པ་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་སྨྲོས་དགྲའི་དབང་དུ་སོང་བ་ང་རྒྱལ་ཅན་དུ་མི་རིགས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉེན་པོའ་ང་རྒྱལ་འཆང་བ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཆེ་ ིབས་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་དཔའ་བོ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ན། གང་ཞིག་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་རྡོ་བ་ཡང་ངེས་པར་རྩ་བ་ནས་བཅོམ་ནས། དེ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱལ་བའི་འབྲས་བུ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་དགྲ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོའ་སྟོབས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང༌། དེའི་དབང་ ིདུ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བ་དང༌། གཉེན་པོ་བརྟན་པའི་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྲོ་བ་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་གནས་ན་ཐབས་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་གཉེན་པོའ་སྟོབས་ཀྱིས་སྲན་གཟུགས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཝ་ལ་སོགས་པས་ ིསེངྒེ་ལ་མི་ཚུགས་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉམ་ང་ཆེ་ཐང་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་གྱུར་ཀྱང༌། མི་ཡིས་མིག་ནི་གཅེས་སྤྲས་ཆེན་པོས་བསྲུང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་འགྲོ་ལ་ཁང་པའི་ཉམ་ང་བ་བྱུང་བར་གྱུར་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཉེན་པོ་བརྟན་པའི་

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ། 125

ཚད་ནི་བདག་ནི་མེས་བསྲེགས་ཏེ་བསད་པར་གྱུར་ཏམ། བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་བླའི་1

རྣམ་

པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལ་འདུད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བྱ་འཇོམས་ཤིང་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་རིགས་པ་ལས་ནི་བྱ་བ་གཞན་མི་སྤྱད་དོ།།གསུམ་པ་དགའ་བའི་སྟོབས་ལ་གསུམ། རྣམ་སྨིན་ལ་མི་ལྟོས་པར་དགེ་བ་ལ་འབད་པར་
བྱ་བ་དང༌། འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དགའ་བའི་སྟོབས་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱིས་པ་ཁ་ཅིག་རྩེད་མོའ་བདེ་བའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་ ིདཔའ་འདི་ཡིས་གཞན་དོན་བྱ་བའི་ལས་གང་ཡིན་པའི་ལས་ཐོས་བསམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་དེ་ལ་ནི་ཞེན་པ་སྟེ་སྤྲོ་བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ། ལས་དེས་མི་ངོམས་ཤིང་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བྱ་བར་འདོད་པས་དགའ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལུས་སེམས་བདེ་བའི་དོན་དུ་ཞིང་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱས་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་བདེ་བར་འགྱུར་མི་འགྱུར་གཏོལ་མེད་ཅིང༌། བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་ལས་ཉིད་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་ངེས་པར་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་མི་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་བདེ་འདི་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ངོ༌། །སྤུ་གྲིའི་སོར་ཆགས་པའི་སྦྲང་རྩི་ལྕེས་མྱངས་པས་རོ་ཅུང་ཟད་མྱོང་ཡང་ལྕེ་ཆད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བར་ཇི་ཙམ་སྤྱད་ཀྱང་མི་ངོམས་ན། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་ལྷ་དང་མིའི་མངོན་མཐོ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པས་བདེ་ལ། མཐར་ཐུག་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་སྦྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟེ་ངོམས་ངོམས་པ་མེད་པ་གོམས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ལས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པར་རིགས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་སེམས་པའི་ལས་བརྩམས་པ་དེས་ཚར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཉི་མ་ཕྱེད་དུས་སུ་ཚ་བ་དང་སྐོམ་པས་གདུངས་པའི་གླང་ཆེན་མཚོ་དང་ཕྲད་ན་སྤྲོ་བཞིན་དུ་མཚོར་འཇུག་པ་ལྟར་སེམས་པའི་ལས་དེ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་དོར་བའི་སྟོབས་ལ་གཉིས། རེ་ཤིག་དོར་བ་དང༌། གཏན་དོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་བ་ལ་འབད་པས་ལུས་སེམས་དུབ་ནས་སྟོབས་ཉམས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ན་ངལ་
1 ཞོལ། ཤོག ༨༦ བ ༡ སླའི་

126 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
བསོས་ཏེ་སླར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རེ་ཤིག་དོར་བར་བྱ་ཞིང་ངལ་བསོས་ནས་བརྩམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལེགས་པར་ཟིན་ན་ལས་ཕྱི་མ་དང༌། ཕྱི་མ་སྟེ་ལས་གཞན་དང་གཞན་བྱ་བར་འདོད་པས་ཟིན་པ་དེ་སྤང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་བླང་བ་ལྷུར་བྱ་བ་ལ་ལྔ། བག་
ཡོད་ལྷུར་བླང་བ་དང༌། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལྷུར་བླང་བ་དང༌། དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཉེས་པའི་སྐབས་མི་དབྱེ་བ་དང༌། ཉེས་པ་བྱུང་བ་དེ་མ་ཐག་ལྡོག་པར་བྱ་བ་དང༌། རིགས་པའི་ལས་ལ་འབད་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཐབ་མོ་བ་རྙིང་པ་མཚོན་ཆའི་ལས་དང་དགྲ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་དགྲ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཡུལ་ངོར་རལ་ཁ་ལྷགས་པའི་ཚེ་ན་རང་མཚོན་ལས་བཟུར་ཞིང༌། དགྲ་ལ་མཚོན་འདེབས་པ་བཞིན་དུ་རང་ཉོན་མོངས་པའི་མཚོན་ལས་བཟུར་ནས་ལྡོག་པར་བྱ་ཞིང་སྟེ་ཉོན་མོངས་པས་མ་བཅོམ་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་རྣམས་གཉེན་པོའ་མཚོན་གྱིས་འཇིབས་ ི
1

པར་བཏབ་ཅིང་རྩ་བ་ནས་ཕྱུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི། གཡུལ་སྤྲོད་པའི་ཚེ་གཡུལ་དུ་ལག་ནས་རལ་གྲི་ལྷུང་བར་གྱུར་ན་གཞན་གྱིས་བསད་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་མྱུར་དུ་ལེན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པའི་མཚོན་ཤོར་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བཅོམ་ནས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བས། དམྱལ་བའི་འཇིགས་པ་དྲན་པས་དྲན་ཤེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མྱུར་དུ་བླང་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་དུག་ཅན་གྱི་མདའ་ལུས་ལ་ཟུག་ན་རྩ་སྦུབས་ཀྱི་ཁྲག་ལ་བརྟེན་བཅས་ནས་དུག་གིས་ལུས་ལ་ཁྱབ་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། དྲན་པ་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་གླགས་ནི་རྙེད་པར་གྱུར་ན་ཁྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་སེམས་ལ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་ལྡོག་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་སྒྲིམ་ཞེ་ན། ཉུང་མར་གྱིས་བཀང་བའི་སྣོད་བསྐུར་ལ་ལམ་འདྲེད་པ་ལ་འགྲོར་བཅུག་སྟེ་རལ་གྲི་ཐོགས་པ་དྲུང་དུ་བསྡད་དེ་ཐིགས་པ་གཅིག་ཙམ་བོ་ན་གསོད་པས་བསྡིགས་ན་གསོད་པའི་འཇིགས་པས་འབད་པས་སྒྲིམ་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་ནས་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༨༧ ན ༦ འཛེབས་ གཙང་། ཤོག ༨༦ བ ༡ འཇེབས་

ལེའུ་བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ། 127

བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དགེ་བ་བཅོམ་ན་དམྱལ་བར་འགྲོ་བ་དེ་བས་ན་གློ་བུར་དུ་པང་
དུ་དུག་སྦྲུལ་འོངས་ན་ཇི་ལྟར་རིངས་པས་ལྡང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་སྡུད་པའི་གཉིད་དང་སྙོམ་ལས་འོངས་ན་དམྱལ་བའི་འཇིགས་པས་མྱུར་དུ་དེ་དག་ལྡོག་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་ལྡོག་ཅེ་ན། ཉེས་པ་བྱུང་བ་རེ་རེ་ཞིང་སྔར་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་ཐོབ་ཅིང་འདོད་པ་མ་ཐོབ་ལ། ད་དུང་དེ་ལྟར་བྱེད་དམ་ཞེས་བདག་ལ་སྨད་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་ལ་དུས་ཕྱིས་ཉེས་པ་འདི་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡུན་རིང་པོ་བསམ་ཞིང་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་བཤགས་པ་བྱའོ། །ལྔ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་བྱུང་བ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་བག་ཡོད་དང་ཤེས་བཞིན་ལྷུར་བླང་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་འདི་དག་ལ་དྲན་པ་གོམས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམ་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྒྱུ་འདི་ཡིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་དགེ་བའི་བཤེས་ ིགཉེན་དང་ཕྲད་པའམ། དེ་མ་ཐག་མ་ཕྲད་ཀྱང་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་རིགས་ཤིང་འཐད་པའི་ལས་ནི་འདོད་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་སྤྱོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བདག་ཉིད་དབང་དུ་བྱ་བ་ལ་གཉིས། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་དགེ་བ་ལ་ལྡང་བ་ཡང་བར་བྱ་བ་དང༌། དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་ནས་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་པའི་སྔོན་རོལ་ནས་དགེ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཐུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བག་ཡོད་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་གཏམ་དྲན་པར་བྱས་ཏེ། བདག་ཉིད་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ལས་ལ་དན་1

གྱི་འཚེར་སྣང་དང་བྲལ་ཏེ་ལྡང་བ་ཡང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན་ཇི་ལྟར་རླུང་ནི་འགྲོ་བ་དང་འོང་བས་ཤིང་བལ་ལ་དབང་
སྒྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བས་ལུས་ངག་ལ་དབང་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་སྒོ་གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་བསྡུས་ན་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་ནི། །ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། །གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད་པ་ཡིན།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལེ་ལོ་འགོག་པའི་བརྩོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༨ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༨༧ ན ༥ ལས་ངན་གྱི་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༨ ཤོག ༣༤༠ ཕྲེང་། ༤

128 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

འགྲུས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་སེལ་བ་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་སྟོབས་བཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །འགལ་རྐྱེན་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་སྒྲུབ་ནུས་སུ་མཐོང་ཡང་མི་འཇུག་པ་དང༌། བདག་གིས་ག་ལ་ནུས་སྙམ་དུ་ཞུམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ་ད་དུང་ལོང་ཡོད་སྙམ་པའི་ཕྱི་ཤོལ་བྱེད་པ་དང༌། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའོ། །དང་པོའ་གཉེན་པོར་ལུས་ཐོབ་པ་མྱུར་དུ་འཇིགས་པ་དང༌། ཤི་ནས་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བ་ ིདང༌། དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་བ་བསམས་ནས་སྤང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པའི་གཉེན་པོར་དམ་པའི་ཆོས་འདི་ཕྱིར་དཀའ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང༌། དོན་མེད་པའི་ཅལ་ཅོལ་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་རྣམས་འདིར་དོན་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཕྱི་མར་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སུ་བསམས་ནས་སྤོང་བའོ། །ཞུམ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པས་བདག་གིས་ཐོབ་མི་ནུས་སྙམ་པ་དང༌། རྐང་ལག་གཏོང་བ་སོགས་བྱ་དཀའ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བདག་གིས་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་སྙམ་པ་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལེན་དགོས་པས་དེའི་ཚེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་མི་ནུས་སྙམ་དུ་ཞུམ་པའོ། །དང་པོའ་གཉེན་ ིཔོར་སྔར་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལམ་མཐོན་པོ་ཐོབ་ཟིན་མིན་གྱི་བདག་འདྲ་བ་ཞིག་ཁོ་ན་ཇེ་མཐོར་གཤེགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཅིང༌། སྟོན་པས་ཀྱང་བདག་ལས་ཆེས་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པར་གསུངས་པས། བདག་གིས་ཀྱང་བརྩོན་པ་མ་བཏང་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཐོབ་སྙམ་དུ་བསམ་མོ། །གཉིས་པའི་གཉེན་པོར་ལུས་ལ་སོགས་པ་གཏོང་བ་ཡང་བྱ་དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རིང་ལ་མི་གཏོང་ལ་གཏོང་བའི་ཚེ་ཚོད་མ་སོགས་སྟེར་བ་དང་འདྲ་བར་མི་དཀའོ་སྙམ་དུ་བསམ་མོ། །གསུམ་པའི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྡིག་པ་སྤངས་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་མི་འབྱུང་ལ། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་བརྟན་པས་སེམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་མེད་ཅིང༌། ལུས་སེམས་བདེ་བས་རྒྱས་ན་འཁོར་བར་བསྡད་ཀྱང་སྐྱོ་དོན་མེད་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཞུམ་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་བསྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་ལ། །དང་པོར་འཇུག་དང་ཞུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ། །འབད་པས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལ་རག་ལས་པས། །སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པར་བྱ། །བསྡུ་བའི་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 129

ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

གསུམ་པ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་
ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསམ་གཏན་བསྒོམ་པར་གདམས་པ་དང༌། ཞི་གནས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་དང༌། ཞི་གནས་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཞི་གནས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཞི་གནས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་ནས་ནི། ཡིད་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གཞག་པར་བྱ་སྟེ་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་མི་ཉོན་མོངས་པ་གཅན་གཟན་གདུག་པ་དང་འདྲ་བའི་མཆེ་བའི་ཕྲག་ན་གནས་ཏེ། དེས་ནི་མྱུར་དུ་འཇོམས་པས་སོ། །རྣམ་གཡེང་ཇི་ལྟར་སྤང་ཞེ་ན་ལུས་དང་སེམས་ནི་འདུ་འཛི་དང་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པ་ཡིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མི་འབྱུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བས་ན་ལུས་དབེན་པའི་ཐབས་འཇིག་རྟེན་པའི་གཉེན་བཤེས་སོགས་དང་འགྲོགས་པའི་འདུ་འཛི་སོགས་སྤང་བར་བྱ་ཞིང༌། སེམས་དབེན་པའི་ཐབས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སོགས་ཡོངས་སུ་དོར་བར་བྱའོ། །མདོ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་སྐྱེ་བ་ཡང་དཀོན་ན། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལྟ་ཅི་སྨོས་དེ་བས་ན་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་མི་གཡེང་བར་བྱའོ།1

།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་གྱི་འདུ་འཛི་སོགས་སྤང་བ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་
རྟོག་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདག་དང་བདག་གིར་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་སེམས་ཅན་ལ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༡༢༧༩ ཕྲེང་། ༢ ནང་དུ་དྲངས།

130 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སོགས་ལ་སྲེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞེན་པ་མི་སྤོངས་ཏེ། དེ་བས་ཞེན་པའི་རྒྱུ་དེ་དག་སྤང་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དང༌། འདུ་
འཛིའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། དབེན་པ་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆགས་པ་སྤང་བར་གདམས་པ་དང༌། ཆགས་པ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བས་ན་ཕྱི་དང་ནང་ལ་སྲེད་ལ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་སྤོངས་ལ་བླང་དོར་ལ་མཁས་པས་འོག་ནས་འཆད་པ་འདི་ལྟར་དཔྱད་ཅིང་བསམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དགེ་བའི་དམིགས་པ་གང་ལ་རྩེ་གཅིག་པ་གོམས་པར་བྱས་པས་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་ཏེ། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་འདྲེན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་རྟ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་འདྲེན་ནུས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ལ་དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བར་བྱ་སྟེ་ཞི་གནས་སྔོན་དུ་མ་བསྒྲུབ་པར་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་གནས་དེ་ཡང་ནི་ཕྱི་ནང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པས་མངོན་པར་དགའ་བས་འགྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཆགས་པས་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ནང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བ་དང༌། ཕྱི་རྙེད་བཀུར་སོགས་ལ་
ཆགས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། ཉེས་དམིགས་ཤེས་ནས་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། འདོད་པའི་དོན་དང་མི་ཕྲད་པ་དང༌། འདོད་ཡོན་གྱིས་གཡེན་སྤྱོ་བ་དང༌། ཐོབ་ཀྱང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང༌། ཐར་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་དང༌། དལ་འབྱོར་ཆུད་གསོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི་རང་ཉིད་མྱུར་དུ་འཆི་བའི་མི་རྟག་པ་སུ་ཞིག་གཉེན་བཤེས་སོགས་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་སྡུག་པ་ལ་ཆགས་པ་དེས་ནི་རྣམ་སྨིན་ཚེ་རབས་སྟོང་ཕྲག་ཏུ་ཡང་འདོད་པའི་ཡུལ་སྡུག་པ་མཐོང་བར་ཡོང་སྟེ་གཏན་ནས་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡིད་དུ་འོང་བ་མ་མཐོང་བས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན་དེ་མ་མཐོང་ན་ནི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཡིད་མི་བདེ་བས་སེམས་གཡེངས་ནས་ཡིད་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 131

འཇོག་པར་མི་འགྱུར་ལ་བདེ་བ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྡུག་པའི་དངོས་པོ་མཐོང་ཡང་སྲེད་པས་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་བས་སྔར་མ་མཐོང་ཞིང་འདོད་པའི་དུས་བཞིན་དུ་སྲེད་པས་གདུང་བར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་པར་བྱས་ན་ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཀུན་ནས་བསྒྲིབ་པ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་ཅིང༌། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་སྲེད་པས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བའི་སེམས་ཀྱང་འཇིག་པར་བྱེད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཐ་མར་ངེས་པར་འབྲལ་བས་མྱ་ངན་གྱིས་གདུང་བར་འགྱུར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་སེམས་སེམས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཚེ་འདི་དོན་མེད་པར་འདའ་བར་འགྱུར་བས་དལ་འབྱོར་ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང༌། དེ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་ཆེན་པོ་འཇིག་ཅིང་ངན་འགྲོར་འཁྲིད་པ་དང༌། བྱིས་པའི་གྲོགས་མི་བསྟེན་ཞིང་བསྟེན་པར་དཀའ་བ་དང༌། དེ་ལས་ཕན་པ་མི་ཐོབ་ཅིང་གནོད་པ་ལ་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། མྱུར་དུ་འབྲལ་བས་རྟག་པ་མེད་པའི་མཛའ་བཤེས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའི་གཡུང་དྲུང་གི་ཐར་པ་དང་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་འཇིག་ཅིང་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ་བྱིས་པ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་སྟེ། དེ་དག་དང་སྤྱོད་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་ན་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམས་དང་ད་ལྟ་མི་ལུས་ཐོབ་པ་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པར་འཁྲིད་པར་བྱེད་ན། བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་བསྟེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་འདོད་ ིདོན་མི་འགྲུབ་ཅིང་མི་འདོད་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རྒྱུད་མི་བརྟན་པས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཛའ་བར་འགྱུར་ལ་ཚིག་ངན་ཅུང་ཟད་སྨྲས་པའི་ཡུད་ཙམ་གཅིག་གིས་དགྲར་ཡང་འགྱུར་བ་དང༌། དགའ་བའི་གནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་ན་ཡང་ཁྲོ་བར་བྱེད་པས་བྱིས་པ་སོ་སོའ་ིསྐྱེ་བོ་མགུ་བར་དཀའ་ལ་རང་ལ་ཕན་པ་སྨྲས་ན་ཁྲོ་བར་བྱེད་ཅིང་དེར་མ་ཟད་བདག་ཀྱང་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཕན་པའི་རྒྱུ་དགེ་བ་ལས་ཟློག་པར་བྱེད་ལ། དེ་དག་གི་ངག་ནི་མ་མཉན་ན་བདག་ལ་ཁྲོ་བས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་བྱིས་པ་ནི་རང་ལས་མཐོ་བ་ལ་ཕྲག་དོག་དང་མཉམ་པ་ལ་འགྲན་

132 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཅིང་རང་ལས་དམའ་བ་ལ་དམིགས་ནས་ང་རྒྱལ་དང་བསྟོད་ན་དྲེགས་པ་སྐྱེ་ལ་མི་སྙན་པ་བརྗོད་ན་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བས་དུས་ནམ་ཞིག་བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་པ་ལས་ཕན་པ་ཐོབ། མི་ཐོབ་པར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་ན་གྲོགས་བྱིས་པ་གཞན་ལ་བདག་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་དང་ཡུལ་མི་སོགས་འཁོར་བར་དགའ་བའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་ཅིས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདག་དང་བྱིས་པ་གཞན་ཕན་ཚུན་གྱིས་བསྟེན་པ་དེས་ནི་སྡིག་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བས་ཕུང་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་དེས་ཀྱང་བདག་ལ་ཕན་པའི་དོན་མ་བྱས་ལ་བདག་གིས་ཀྱང་དེའི་དོན་ ིདུ་མི་འགྱུར་བས་བྱིས་པ་ལས་ཐག་རིང་བའི་དགོན་པར་བྱོལ་བར་བྱའོ། །སྐབས་འགར་ཕྲད་ན་དགའ་བས་མགུ་བར་བྱས་ཏེ་ཧ་ཅང་འདྲིས་ཆེན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་བརྡ་ཕྲད་པའི་ཐ་མལ་པ་ཙམ་ཆགས་སྡང་དང་བྲལ་བའི་སྤྱོད་པ་ལེགས་པར་བྱའོ། །གྲོང་དུ་བསོད་སྙོམས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ན་ཡང་བུང་བས་མེ་ཏོག་གི་ཁ་དོག་སོགས་ལ་མ་ཆགས་པར་སྦྲང་རྩི་ལེན་པ་བཞིན་དུ་ལུས་གནས་པར་བྱས་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཙམ་དུ་ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྙོམས་བླངས་ནས་ནི། སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་སྔོན་ཆད་མ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འདུ་འཛིའི་འདྲིས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ཕྱི་རྙེད་བཀུར་སོགས་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་
དང༌། ཡུལ་གྱི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ང་རྒྱལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང༌། ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ནི་རྙེད་པ་མང་ངོ་བདག་ལ་བཀུར་སྟི་བྱས་སོ་བདག་ལ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དགའོ་ཞེས། དེ་འདྲའི་སྙེམས་ཤིང་རྒྱགས་པ་འཆད་པར་གྱུར་ན་ང་རྒྱལ་དང་ཆགས་པའི་ཉེས་པས་དམྱལ་བར་འགྲོ་བས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་འཇིགས་པ་སྐྱེའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བས་ན་ཕན་པའི་ལས་ལ་རྣམ་པར་རྨོངས་པའི་ཡིད་ཁྱོད་ཡུལ་གང་དང་གང་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དང་དེ་བསྡོངས་ཏེ་བསྡོམས་པ་བས་སྟོང་འགྱུར་དུ། འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིང་ལྡང་ངོ༌། །དེ་བས་ན་བླང་དོར་ལ་མཁས་པས་རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱ་སྟེ་ཆགས་པ་ལས་ནི་ངན་འགྲོར་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 133

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་བརྟན་1

དུ་མི་རུང་བ་དང༌། བསྟོད་སྨད་ལ་
ཕན་གནོད་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆགས་པའི་ཡུལ་འདི་དག་བྱུང་ཡང་ཡིད་བརྟན་མེད་དེ་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོར་བར་འགྱུར་བར་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པར་གྱིས་ཏེ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག །འདི་ལྟར་རྙེད་པ་དག་ནི་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་གྲགས་པ་དང་སྙན་པ་བྱུང་བར་གྱུར་ཀྱང་འཆི་བའི་ཚེ་རྙེད་པ་དང་གྲགས་པའི་ཚོགས་དང་བཅས་ཏེ་གང་དུ་འདོད་པའི་གཏོལ་མེད་དོ་སྟེ་འཆི་བའི་ཚེ་དེ་དག་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྟོད་སྨད་ལ་ཆགས་སྡང་མི་རིགས་ཏེ་ལྐོག་ན་བདག་ལ་སྨོད་པ་གཞན་ཡོད་ན་འགའ་ཞིག་གིས་ངོར་བསྟོད་པས་བདག་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་དགའ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ལ་བསྟོད་པ་གཞན་ཡོད་ན་ཁ་ཅིག་གིས་སྨད་པས་མི་དགར་བྱར་ཅི་ཞིག་ཡོད་བསྟོད་སྨད་ཀྱིས་མཐོ་དམན་དུ་མི་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་སྡང་བར་མི་བྱའོ།།
གསུམ་པ་འདུ་འཛིའི་ཉེས་དམིགས་ལ་གཉིས། བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་པར་དཀའ་བས་དེའི་
འདུ་འཛི་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱ་བ་དང༌། དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་མགུ་བར་མི་ནུས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་དོན་མཛད་པ་རྒྱལ་བས་ཀྱང་ནི་མི་མགུ་ན་བསམ་པ་མི་ཤེས་པའི་བདག་འདྲ་བའི་ངན་པས་མགུ་མི་ནུས་པ་སྨོས་ཅི་དགོས། དེ་བས་ན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགྲོགས་པའི་བསམ་པ་བཏང་བར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གྲོགས་རྙེད་པ་མེད་པ་ལ་འདི་ནི་སྔོན་བསོད་ནམས་མ་བྱས་པའོ་ཞེས་འཕྱ་ཞིང་སྨོད་ལ། རྙེད་པ་ཅན་ལ་ལོག་འཚོ་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་མི་སྙན་པ་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་འགྲོགས་དཀའ་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་བྱིས་པ་དེ་དག་གིས་བདག་ལ་དགའ་བ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། མི་འགྱུར་བས་འགྲོགས་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱིས་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་རང་དོན་ནི་གཞན་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་མེད་པར་དགའ་བ་མི་འབྱུང་བས་བྱིས་པ་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་འགའི་ཡང་གྲོགས་དང་བཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཟླ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་ལས། སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་མཛའི་བ་མེད། །ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་དག་སྨྲས་ན་ཡང༌། །ཡིད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༡ བ ༦ ཡིད་བརྟོན་དུ་

134 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

མི་ཆེ་ཤིང་ཞེ་སྡང་ཁྲོ་བ་དག །མངོན་པར་སྟོན་པ་འདི་ནི་བྱིས་པའི་ལས།1

།ཞེས་དང༌། བྱིས་པ་དག་
ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བསྟེན་ཀྱང༌། །དེ་དག་ཕྱིར་ཞིང་མི་མཛའ་འགྲས་འགྱུར་ཞེས། །བྱིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུས་ཤེས་ནས། །མཁས་པ་བྱིས་པ་དག་དང་བརྟེན་མི་བྱེད།2

།ཅེས་གསུངས་སོ།།
བཞི་པ་དབེན་པ་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་ལྔ། གྲོགས་དང༌། གནས་དང༌། འཚོ་བའི་ཁྱད་
པར་དང༌། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། མི་གཡེང་བའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་དག་བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་པ་སྤངས་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ནགས་ན་རི་དྭགས་དང་བྱ་རྣམས་དང་ཤིང་རྣམས་མི་སྙན་པ་རྗོད་པར་མི་བྱེད་པ་འགྲོགས་ན་བདེ་བ་དེ་དག་དང་ནམ་ཞིག་ལྷན་ཅིག་བདག་གནས་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་སྨོན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་བྲག་དང་སའི་ཕུག་གམ་ལྷ་ཁང་སྟོང་པའམ་ལྗོན་ཤིང་གི་དྲུང་དུ་ཇི་སྲིད་འདོད་པར་གནས་བཅས་ཏེ་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་སྔར་སྤངས་པ་དེ་དག་ཕྱིར་ལེན་པར་མི་འདོད་པས་ན་ནམ་ཞིག་རྒྱབ་ཏུ་མི་བལྟ་ཞིང༌། དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞིག་གུ་སྙམ་དུ་སྨོན་པར་བྱའོ། །ས་ཕྱོགས་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བཟུང་བ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡངས་པ་རྣམས་སུ་རང་དབང་དུ་སྤྱོད་ཅིང་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་མེད་པར་ནམ་ཞིག་བདག་ནི་གནས་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་སྨོན་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་ལས་བྱས་པའི་ལྷུང་བཟེད་དང་རིལ་བ་ལ་སོགས་ཡོ་བྱད་ཉི་ཚེ་ཉུང་ཟད་དང༌། སྐྱེ་བོ་གཞན་ཀུན་ལ་མི་མཁོ་བའི་གོས་ལ་སོགས་པ་འཆང་ཞིང་འཕྲོག་རྒྱུ་མེད་པས་ལུས་འདི་བཙན་པའི་གནས་སུ་སྦ་བར་མ་བྱས་ཀྱང༌། ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་མེད་པར་གནས་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར་སྙམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྨོན་པར་བྱ་ཞིང༌། སྦྱོར་བས་ཀྱང་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། ལུས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང༌། མཛའ་བཤེས་
ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་ལུས་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ནི་དུར་ཁྲོད་དུ་སོང་ནས་གཞན་དག་གི་ཤི་བའི་རོ་དང་རུས་གོང་དག་དང་བདག་གི་ལུས་གཉིས་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༦༧ ཕྲེང་། ༡༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༡༢༦༦ ཕྲེང་། ༡༩

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 135

མཚུངས་པར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ཏུ་ནི། ནམ་ཞིག་བདག་གི་ལུས་འདི་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་མགོ་སྙོམ་བྱེད་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་སྨོན་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་བེམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །མི་གཙང་བའི་བློ་བསྐྱེད་པ་ནི་བདག་གི་ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱང་རུལ་བར་གྱུར་པའི་གང་གི་དྲི་ཡིས་མི་གཙང་བ་ལ་སྲེད་པའི་ཝ་དག་ཀྱང་དྲི་ང་བས་དྲུང་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་འདོད་པར་མི་འགྱུར་བ་བདག་མེད་དེ་ལྟ་བུར་ནི་འགྱུར་བར་འོང་སྙམ་དུ་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རོ་དང་མགོ་སྙོམ་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཛའ་བཤེས་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་
དང༌། གནས་གཅིག་ཏུ་ཞག་གཅིག་གི་འགྲོན་པོ་དང་མཚུངས་པར་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཛའ་བཤེས་ལ་མི་འབྲལ་བའི་སྲེད་པ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། རང་གི་ལུས་འདི་གཅིག་བུ་བྱུང་བ་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤ་རུས་དག་ཀྱང་ཞིག་སྟེ་སོ་སོར་འགྱེས་པར་འགྱུར་ན། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལས་སོ་སོ་བའི་དབང་གིས་འོངས་པའི་མཛའ་བ་གཞན་དང་འབྲལ་བ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྨོས་མྱུར་དུ་འབྲལ་བར་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུང་ཟད་ལྷན་ཅིག་གནས་ཀྱང་དེ་ལ་ཞེན་པ་དགོས་པ་མེད་དེ་སྐྱེ་ནའང་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་སྐྱེ་1

འགྱུར་ཞིང་འཆི་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་པུ་འཆི་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡིག་པ་
བསགས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་སྐལ་བ་གཞན་དག་གིས་མི་ལེན་ན། དགེ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་མཛའ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཕན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འགྲོན་པོ་ལམ་དག་ཏུ་ནི་ཞུགས་པ་རྣམས་གནས་ཁང་གཅིག་ཏུ་ཞག་གཅིག་ཇི་ལྟར་གནས་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྲིད་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའང་རིགས་གཅིག་པ་དང༌། རྣག་གི་གཉེན་མཚམས་སོགས་དང་སྐྱེ་གནས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་ཟད་པས་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ།།
ལྔ་པ་མི་གཡེང་བའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས། མཁས་པས་དབེན་པ་བསྟེན་པར་རིགས་པ་
དང༌། དབེན་པ་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་པའི་མཐའ་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་པས་ཤི་བའི་ཚེ་གཉེན་བཤེས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པ་མྱ་ངན་གྱིས་ཀུན་ནས་གདུང་བཞིན་དུ་ཇི་སྲིད་སྐྱེས་བུ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༣ བ ༢ སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་

136 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
བཞི་ཡིས་ནི་ཁྱིམ་ནས་ཁྲི་དེ་ལས་རོ་དེ་ནི་མ་བཏེག་པའི་གོང་རོལ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་ནགས་སུ་སོང་ནས་དབེན་པ་བསྟེན་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མྱ་ངན་གྱིས་གདུངས་པ་སོགས་མེད་པ་དང༌། དགེ་བའི་ཕྱོགས་
མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བ་དང༌། དེས་ན་བདག་ཉིད་དབེན་པ་བསྟེན་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནགས་ན་གནས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཆགས་སྡང་སྐྱེ་བའི་བཤེས་མེད་ཅིང་གནོད་པ་བྱས་དོགས་པའི་ཁོན་པའང་མེད་པར་བྱས་ནས་རང་གི་ལུས་འདི་གཅིག་པུ་དབེན་པར་གནས་ཏེ། གཉེན་བཤེས་རྣམས་དོར་བས་ཤི་བའི་སྔ་ནས་ཀྱང་ཤི་བ་དང་འདྲ་བར་བརྩིས་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་ཤི་ནའང་མྱ་ངན་བྱེད་པ་སུ་ཡང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དབེན་པར་གནས་ན་གཉེན་དང་དགྲ་ལ་སོགས་པ་དྲུང་ན་འཁོད་པ་སུ་དག་ཀྱང་མྱ་ངན་དང་གནོད་པ་བྱེད་པ་མེད་པས་ནགས་ན་གནས་པ་འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་སོགས། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་སུས་ཀྱང་གཡེངས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པས་མཁས་པས་འདུ་འཛིན་སྤངས་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་ན་ཤིན་ཏུ་མདངས་དགའ་བ་སྟེ་ལུས་སེམས་ལ་བདེ་བ་འཕེལ་བའི་ནགས་ཚལ་དུ་གནས་པས་འཚོ་བ་རྙེད་སླ་བས་ཚེགས་ཆུང་ཞིང༌། ནད་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པས་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པར་བདག་ཉིད་གཅིག་པུ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། གནོད་པ་ཆུང་ཞིང་དགེ་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་རྟོག་སྤང་བ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྒོམ་པ་དང༌།
དབེན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་ལ་སྦྱང་བའི་འབྲས་བུ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པར་བསམ་པ་དང༌། ལུས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མི་གཙང་བར་བསམ་པ་དང༌། མི་འདོད་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པར་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པར་གདམས་པ་དང༌། འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་དང་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་གཞན་ནི་ཀུན་བཏང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྒོམ་པའི་བདག་ལ་སེམས་པ་གཅིག་པུ་ཡིས་དགེ་བ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཏེ་དུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 137

བརྩོན་པ་བསྐྱེད་དེ་འབད་པར་བྱའོ། །ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཁྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགོན་པ་ལ་གནས་པས་འདི་ལྟར་བདག་ཅིའི་ཕྱིར་དགོན་པ་ལ་གནས། དགོན་པ་ལ་གནས་པ་འབའ་ཞིག་ནི་དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། གང་གི་ཕྱིར་བདག་དགོན་པ་ལ་གནས་པས་འདི་ལྟ་སྟེ་དགེ་སྦྱོང་གི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ་1

ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ལ་སྲེད་པས་འཇིག་
རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་ཏུའང་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཕུང་ཁྲོལ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། འདིར་ནི་བསད་པ་དང་བཅིང་བ་དང་གཅོད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་ནི་དམྱལ་བ་སོགས་བསྒྲུབ་སྟེ། བུ་མོ་ཟླ་མཆོག་གིས་ཞུས་པ་ལས། འདོད་པའི་རྒྱུས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ལྟུང༌། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོར་འགྱུར།2

།ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བལྟས་ཏེ་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང༌།
གསོན་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་ཏེ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག །རོ་མྱང་བར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་དང༌། མཐར་དུར་ཁྲོད་དུ་བོར་བ་ལས་མ་འདས་པ་དང༌། རང་གཞན་གྱི་ལུས་སེར་སྣས་བསྲུང་བ་མི་རིགས་པ་དང༌། རྒྱན་གདགས་པར་མི་རིགས་པ་དང༌། ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པར་རིགས་པ་དང༌། གོས་ཀྱིས་གཡོགས་པ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕོ་ཉ་དང་ཕོ་ཉ་མོ་ལ་ཁྱིམ་ཐོབ་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཏུ་བདག་ཆེ་གེ་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་གྱིས་ཞེས་ལན་དུ་མར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང༌། སྡིག་པ་རྣམས་སམ་གཏམ་ངན་གྱི་གྲགས་མིན་ལའང་བུད་མེད་གང་གི་དོན་དུ་མ་འཛེམས་པར་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་གནོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་ལ་ཡང་བདག་ཞུགས་ཤིང་དེའི་ཆེད་དུ་རྫས་ཀྱང་ཟད་པར་བྱས་པར་གྱུར་ཏེ། བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་གང་ལ་ཡོངས་སུ་འཁྱུད་པས་ན་མཆོག་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ལུས་དེ་དག་ཉིད་ཀེང་རུས་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་མིན་ན་དང་པོ་ནས་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་ནི་བདག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡང་མིན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་རབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཞེན་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་འགྲོ། འདོད་པ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༢ ཤོག ༨༢༩ ཕྲེང་། ༡༧
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༦༢༣ ཕྲེང་། ༢༡

138 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

སྤངས་ནས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བུད་མེད་གང་ཞིག་དང་པོ་གསར་པའི་ཚེ་འབད་དེ་གདོད་1

པ་བཏེག་ནས་
དྲངས་ཀྱང་ངོ་ཚ་བས་འོག་ཏུ་ལྟ་བར་བྱེད་ལ། དུར་ཁྲོད་དུ་སོང་བ་ལས་སྔོན་ནི་གཞན་གྱིས་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་ཡང་གོས་ཀྱིས་གདོང་ནི་གཡོགས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཁྱོད་ཉོན་མོངས་ཤིང་ཆགས་པའི་གདོང་དེ་ནི་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་དུ། ཤི་བའི་ཚེ་དུར་ཁྲོད་དུ་བྱ་རྒོད་ཀྱིས་གོས་བསལ་ཏེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་འབྲོས་ཤིང་འབྱེར་བར་བྱེད་དེའི་ཚེ་ཡང་ཆགས་པར་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་བུད་མེད་ལ་སྐྱེས་པ་གཞན་རྣམས་མིག་གིས་བལྟ་ན་ཡང་མིག་སེར་གྱིས་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ལུས་དེ་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་བྱ་རྒོད་ལ་སོགས་པ་དེས་ཟན་དེའི་ཚེ་སེར་སྣ་ཅན་ཁྱོད་ཅིས་མི་བསྲུང་ཆགས་ནས་བསྲུང་བར་རིགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། གཞན་ཡང་དུར་ཁྲོད་དུ་ཤའི་ཕུང་པོ་འདི་མཐོང་ནས་བྱ་རྒོད་དང་ཝ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་ཟ་བར་བྱེད་ན་བྱ་རྒོད་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་ཟས་ལ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་དང་ཙན་དན་དང་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་མཆོད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད། གསོན་པའི་ཚེ་ཡང་རྒྱན་གདགས་པར་མི་རིགས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། དུར་ཁྲོད་དུ་གནས་པའི་ཚེ་རུས་གོང་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ནི་མི་འགུལ་ཡང་ནི་ཁྱོད་སྐྲག་པས་འབྲོས་ན། ད་ལྟ་གསོན་པའི་ཚེ་རོ་ལངས་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་སེམས་པའི་ཀུན་སློང་འགའ་ཡིས་ཀྱང་བསྐྱོད་པར་གྱུར་ན་སྟེ། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཅིས་མི་འཇིགས་རོ་ལངས་བཞིན་དུ་འཇིགས་པར་རིགས་ཀྱི་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །དྲུག་པ་ནི། ལུས་གང་ལ་གོས་གཡོགས་ཀྱང་འདི་ལ་ཆགས་པ་ཁྱོད་དུར་ཁྲོད་དུ་བོར་བའི་ཚེ་དེ་མ་གཡོགས་ན་ཅིས་མི་འདོད་དེ་ལ་ཡང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དུར་ཁྲོད་དུ་བོར་བ་དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་ན་ནི་གོས་གཡོགས་པ་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་འཁྱུད་མི་གཙང་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མི་གཙང་བར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་
དང༌། རྟགས་ལས་ངེས་པས་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང༌། དེས་ན་གཙང་བར་ཞེན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང༌། གཙང་བར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང༌། 1 ཞོལ། ཤོག ༩༥ ན ༥ འདོད་པ་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 139

ལུས་སེམས་སོ་སོར་ཆགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཉེས་པ་དེ་དག་རང་ལ་སྦྱར་ནས་བསམ་པ་དང༌། དབྱིབས་ཆགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུད་མེད་ཀྱི་ཁ་ཆུ་ལ་དགའོ་ཞེ་ན་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཟས་ནི་གཅིག་པུ་ཉིད་ལས་ནི་འབྲས་བུ་བཤང་གཅི་དང་ཁ་ཆུ་གཉིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ལས་བཤང་བ་ལ་མི་དགའ་ཞིང༌། ཁ་ཆུ་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་དགའ་རྒྱུ་མི་གཙང་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་འབྲས་བུ་མི་གཙང་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་བལ་རེག་ན་འཇམ་པ་ཡི་སྔས་ལ་ཡང་བུད་མེད་ཀྱི་རེག་བྱ་ལྟར་དགའ་བར་མི་བྱེད་པ་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་འཛག་བཞིན་དུ་དྲི་ང་བ་འཛག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ལྡན་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་རྨོངས་ནས་ཆགས་པར་བྱེད་དོ། །འདོད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་རྨོངས་པ་རྣམས་ཤིང་བལ་ལ་རེག་ན་འཇམ་པ་ལ་འདི་ལ་ཉལ་པོ་བྱ་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་ཤིང་བལ་དེ་ལ་ཁྲོ་བ་དག་ཏུ་བྱེད་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་གཙང་བ་ལ་ཆགས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན་རུས་པའི་གཟེབ་རྒྱུས་པའི་དྲ་བས་སྦྲེལ་བ་ལ་ཤའི་འདམ་གྱིས་ཞལ་ཞལ་བྱས་པ་གཞན་བུད་མེད་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་པང་དུ་འཁྱུད། དེ་མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཁྱོད་རྟག་ཏུ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་མི་གཙང་བའི་རྐྱལ་པ་གཞན་དག་ལའང་མི་གཙང་བ་ལ་སྲེད་ཅིང་བརྐམ་པས། རང་གི་ལུས་ཀྱིས་མ་ཚིམ་བར་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་པར་བྱེད་བྱེད་མི་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། བདག་ནི་ཤིང་བལ་གྱི་རེག་བྱ་ལ་མི་དགའི་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཤ་འདི་ལ་
དགའ་ཞེས་རེག་པ་དང་བལྟ་བར་འདོད་ན་ཀོ་འདོད་ན་ནི་སེམས་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤི་བའི་ཤ་ནི་ཁྱོད་ཀོ་ཅིས་མི་འདོད་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ན་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པས་ལུས་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །གཞན་གྱི་སེམས་ལ་ཆགས་སོ་ཞེ་ན་ཁྱོད་འདོད་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་རེག་པ་དང་བལྟ་བར་མི་ནུས་ལ། གང་ཞིག་རེག་པར་ནུས་པ་དེ་ཤེས་པ་མིན་པས་དོན་མེད་པའི་ལུས་ལ་འཁྱུད་ཅིང་ཆགས་པ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཕན་པས་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། གཞན་ཡང་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་ལུས་མི་རྟོགས་པ་ངོ་མཚར་མི་ཆེ་ཡི། དུས་རྒྱུན་དུ་མི་གཙང་བ་འཛག་པ་རང་ཉིད་མི་གཙང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་

140 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

མི་འགྱུར་བ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་པ་བསྟིང་ཚིག་སྟེ། མི་གཙང་བར་ཤེས་ནས་ཆགས་པ་དགག་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་ནི། སྤྲིན་དང་བྲལ་བའི་ཉི་ཟེར་གྱིས་ཕྱེ་བའི་པདྨ་གཞོན་ནུ་ལ་དེ་དག་ཚང་ན་དེ་སྤངས་ནས་ནི་མི་གཙང་བ་ལ་ཞེན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་མི་གཙང་བའི་གཟེབ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དགའ། དགའ་བར་མི་རིགས་པས་དབྱིབས་ལ་ཡང་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། མི་གཙང་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་མི་གཙང་བར་བསམ་པ་
དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་མི་གཙང་བར་བསམ་པ་དང༌། ལུས་མི་གཙང་བ་དཔེས་བསྟན་པ་དང༌། རང་གི་ལུས་མི་གཙང་བར་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་ས་ཕྱོགས་མི་གཙང་བ་ངན་སྐྱུགས་སོགས་དག་གིས་གོས་པ་ལ་གལ་ཏེ་རེག་པར་མི་འདོད་ན་ལུས་གང་ལས་མི་གཙང་བ་དེ་ནི་བྱུང་བ་ཡི་ལུས་ལ་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་རེག་པར་འདོད་འདོད་པར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་གཙང་བ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ན་མི་གཙང་བའི་ཞིང་མའི་མངལ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་ཅིང༌། མངལ་དེའི་ས་བོན་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་གཞན་ཁྱོད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་པང་དུ་འཁྱུད་ཅིང་ཆགས་པར་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཁྱོད་མི་གཙང་བ་ལས་བྱུང་བའི་མི་གཙང་བའི་སྲིན་བུ་ཆུང་ངུའང་ཁྱོད་འདོད་པར་མི་བྱེད་ལ། མི་གཙང་བ་མང་པོའ་རང་བཞིན་གྱི་ ིལུས་མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གི་རང་བཞིན་ལས་སྐྱེས་པའང་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་བྱེད། ཁྱོད་ནི་རང་གི་མི་གཙང་བ་ལ་སྨོད་པར་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་རྐྱལ་པ་མི་གཙང་བ་ལ་བརྐམ་པས་མི་གཙང་བའི་ཕུང་པོ་གཞན་ཡང་འདོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། ལུས་མི་གཙང་བར་བསམ་པ་དང༌། དེ་ལ་ཆགས་ན་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ལུས་
ལའང་ཆགས་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ག་བུར་ལ་སོགས་པ་སྨན་ཡིད་འོང་དང་འབྲས་ཆན་དག་གམ་སྔོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོད་མའང་རུང༌། ཁར་བཅུག་སྟེ་ཕྱིར་ཕྱུང་ནས་བོར་བ་ཡིས་ས་ཡང་མི་གཙང་བས་བཙོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ད་ལྟར་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་འདི་འདྲ་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ཀྱང་གཙང་ངམ་སྙམ་དུ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་དུར་ཁྲོད་དག་ཏུ་བོར་བའི་ལུས་མི་གཙང་བ་གཞན་ཡང་བལྟ་བར་གྱིས་དང༌། ལུས་གང་ལས་པགས་པའི་ཁ་ཕྱེ་ན་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཤེས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་རང་དང་བུད་མེད་ཀྱི་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 141

ལུས་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་ཞིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མི་རིགས་པས། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རོ་དང་མཚུངས་པར་བསམས་ནས་ཆགས་པ་སྤང་བར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཅོས་མའི་རྒྱན་གྱིས་ལུས་གཙང་བར་མི་ནུས་པ་དང༌། ལུས་འཇིག་
པའི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་དང༌། ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུས་མི་གཙང་བ་ཙན་དན་སོགས་ཀྱི་དྲིས་གཙང་བར་བྱེད་མི་ནུས་པ་དང༌། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དྲི་གཞན་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་མི་གཙང་བར་གྱུར་ཀྱང་ཙན་དན་ལ་སོགས་པའི་དྲི་ཞིམ་པོ་བསྐུས་པས་འདོད་པར་རིགས་སོ། །ཞེ་ན། ལུས་ལ་བསྐུས་པའི་དྲི་དེ་ཡང་ག་པུར་དང་ཙན་དན་སོགས་ཀྱི་ཡིན་ལ། གཞན་ལུས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་གཞན་གྱི་དྲི་དེས་ལུས་གཞན་དག་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་ང་བས་འདི་ལ་མ་ཆགས་ན་ལེགས་པ་མིན་ནམ་ལུས་ལ་ཆགས་པས་སྡུག་བསྔལ་དུ་མའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་དོན་མེད་པ་ལ་སྲེད་པ་དག་ལུས་ལ་ཆགས་པའི་ཆེད་དུ་ཇི་སྟེ་ལུས་དེ་ལ་ཙན་དན་ལ་སོགས་པའི་དྲི་ཞིམ་པོ་སྐུད་པར་བྱེད། འོན་ཏེ་དྲི་ཞིམ་པོ་དེ་ཙན་དན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་ལུས་ལ་འདིར་ནི་དྲིའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་བྱུང༌། ཅི་ཡང་མེད་པས་གཞན་གྱི་དྲི་ཡིས་གཞན་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྲ་དང་སེན་མོ་སོགས་བྱི་དོར་བྱས་པས་མཛེས་ཤིང་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྲ་སེན་རིང་བ་དང་སོ་སྐྱ་ཞིང་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་འདམ་གྱི་དྲིས་བསྒོས་པས་དུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཅེར་བུ་འཇིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ན། རང་གསོད་པར་བྱེད་པ་རང་ལ་གནོད་པའི་མཚོན་བཞིན་དུ་དེ་འབད་པས་ཅིའི་ཕྱིར་བྱི་དོར་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་བདག་ལ་རྨོངས་པའི་འབད་པ་ཡིས་ཉོན་མོངས་པས་རྒྱུད་འཁྲུལ་བའི་སྨྱོས་པས་ས་འདི་1

ཀུན་ཏུ་འཁྲུགས་པ་སྟེ། གང་ཞིང་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དུར་ཁྲོད་དུ་རུས་
གོང་འབའ་ཞིག་མཐོང་ནས་ནི་ལུས་ལ་དུར་ཁྲོད་དུ་ནི་ཡིད་འབྱུང་ན་ཀུན་སློང་གི་དབང་གིས་འགུལ་ཞིང་གཡོ་བའི་རུས་གོང་གིས་ཁྱབ་པའི་གྲོང་གི་དུར་ཁྲོད་ལ་དགའ་འམ་དགའ་བར་མི་རིགས་སོ།།གསུམ་པ་མི་འདོད་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་བསམ་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༨ ན ༡ ས་ཉིད

142 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མི་གཙང་བར་གྱུར་པ་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་དེའང་ནོར་ལ་སོགས་པའི་རིན་མེད་པར་ནི་མི་རྙེད་དོ། །དེ་དང་རང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ནོར་བསྒྲུབས་པས་ཚེ་འདིར་ངལ་དུབ་ཀྱིས་ཤ་ཐང་བ་དང༌། ཚེ་ཕྱི་མར་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པའི་དོན་མི་ཐོབ་པ་དང༌། མི་འདོད་པ་དུ་མའི་སྐྱོན་དང་འབྲེལ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འདོད་པ་བསྟེན་པའི་སྐབས་མེད་པ་དང༌། ངལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འདོད་པ་བསྟེན་མི་ནུས་པ་དང༌། ཡུལ་གྱིས་བསྐལ་པས་འདོད་པའི་དོན་དང་ཕྲད་དཀའ་བ་དང༌། གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱིས་པ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་བུད་མེད་རྙེད་པའི་དོན་དུ་ནོར་སྤེལ་མི་ནུས་པས་དར་ལ་བབ་པ་ན་དེ་མི་རྙེད་པས་ལོངས་སྤྱོད་འདིས་ཅི་བདེ། དར་ལ་བབ་པའི་ཚེ་ནོར་གསོག་པ་ཡིས་ཚེ་གཏུགས་པར་གྱུར་ན་ལུས་རྒས་ནས་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་བསྟེན་པར་མི་ནུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་ལྡན་བྲན་ལ་སོགས་པ་ངན་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཉིན་རང་ལས་ཀྱིས་ལུས་ཡོངས་སུ་དུབ་སྟེ་མཚན་མོ་ཁྱིམ་དུ་འོངས་ནས་ཆད་པའི་ལུས་རོ་དང་འདྲ་བར་ཉལ་བར་བྱེད་པས། འདོད་པ་མི་དྲན་ཅིང་བསྟེན་མི་ནུས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བྱེས་སུ་བགྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། རང་གི་ཡུལ་ལས་རིང་དུ་སོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཅན་དག་བུད་མེད་དང་ཕྲད་པར་འདོད་བཞིན་དུ་བུད་མེད་རྣམས་ཡུན་རིང་པོ་འཁྱུད་འཁོར་ལོས་ཀྱང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ན། འདོད་པ་བསྟེན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། བཞི་པ་ནི། བདག་ལ་ཕན་པར་འདོད་པ་རྣམས་དེའི་ཐབས་ལ་རྨོངས་པས་རྙེད་པ་སོགས་གང་གི་དོན་ཉིད་དུ་རང་གི་ལུས་བཙོངས་པ་ཡང་གླ་རྔན་དེ་མ་ཐོབ་པར་རང་ལ་ཕན་པའི་དོན་མེད་པའི་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་བདས་ནས། འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ཞིང་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།།གཉིས་པ་ལ་ལྔ། རང་དབང་མེད་ཅིང་མྱུར་དུ་སྲོག་འདོར་བ་དང༌། གཞན་གྱི་དབང་དུ་
གྱུར་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་དང་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་བ་དང༌། ཐར་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཅིང་དལ་འབྱོར་ཆུད་གསོན་པ་དང༌། ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་བསྐྱེད་པ་དང༌། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་ཉེས་དམིགས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་རང་གི་ལུས་བྲན་དུ་བཙོངས་ཤིང་དབང་མེད་གཞན་གྱིས་བཀོལ་བར་གྱུར་ཏེ། དེར་ཆུང་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 143

མ་དག་ཀྱང་བུ་བྱུང་ན་རང་གི་ཁྱིམ་མེད་པས་ཤིང་དྲུང་ངམ་དགོན་པ་གང་བབ་བབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་བཙའ་བར་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། འདོད་པས་བསླུས་པའི་གླེན་པ་དག་སྲོག་ཡུན་རིང་དུ་འཚོ་འདོད་པས་རྙེད་པས་འཚོ་བར་བྱའོ་ཞེས་རྙེད་པའི་ཆེད་དུ། སྲོག་སྟོར་དོགས་བཞིན་དུ་གཡུལ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །རང་ལ་ཁེ་བཙལ་བའི་ཕྱིར་བྲན་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱོང་བར་བྱེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཆེད་དུ་འདོད་ལྡན་ལ་ལ་ལུས་ལ་བཅད་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་རྒྱལ་
པོའ་ཆད་པས་གསལ་ཤིང་གི་རྩེ་ལ་བཙུགས་པ་དང༌། ཁ་ཅིག་མདུང་ཐུང་དང་རལ་གྲི་ལ་སོགས་ ིཔ་དག་གིས་བསྣུན་ཅིང་ཁ་ཅིག་ནན་གྱིས་མེར་བསྲེགས་པ་དག་ཀྱང་སྣང་ངོ༌། །ནོར་བསག་པ་དང་བསྲུང་བ་དང་ཐ་མར་བརླག་པའི་གདུང་བ་ཡིས་ནོར་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕུང་ཁྲོལ་མཐའ་ཡས་པའི་རྩ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ནོར་ལ་ཆགས་པས་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཡིད་གཡེངས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བས། སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྐབས་མེད་དོ། །ཚེ་འདི་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་འདོད་པ་ལ་སྲེད་པའི་འདོད་ལྡན་རྣམས་ལ་སྔར་བཤད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་དམིགས་མང་ལ། བདེ་བའི་མནོག་ཆུང་སྟེ་དཔེར་ན་ཤིང་རྟ་འདྲེན་པའི་ཕྱུགས་དག་གིས་འགྲོ་བཞིན་དུ་རྩྭ་ནི་ཁམ་འགའ་ཟོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཚེ་འདི་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་མི་ལས་དུད་འགྲོ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡང་ཡོད་པས་ཕྱུགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ནའང་མི་དཀོན་པའི་ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་མནོག་ཆུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དོན་དུ། དལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྙེད་ན་དོན་ཆེ་ཞིང་རྙེད་དཀའ་བ་འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་སྲེད་པའི་ལས་ཀྱིས་མནར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ཞིང་ཆུད་གསོན་པས་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་བསམས་ཏེ། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་ཡང་ངེས་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལ་ཆགས་པས་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟུང་བར་བྱེད་པས། དོན་ཆེན་པོ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདོད་པ་ལ་བཀོལ་བས་དུབ་པའི་ཚེགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བྱེ་བའི་ཆ་ཙམ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་ན། ངན་པ་ལ་ཆགས་པ་

144 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

རྣམས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་དོ། །འདོད་ལྡན་འདོད་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་མྱོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ་པས་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ལ་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མེད་དོ།།
ལྔ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང༌། དབེན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་དོན་དུ་སྡིག་པ་སྤྱད་པས་འབྲས་བུ་དམྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པར་བྱས་ན་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་མཚོན་དང་ནི། དུག་དང་མེ་དང་གཡང་ས་དང་དགྲ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་མི་ཕོད་པས། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དབེན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོ་བར་བྱས་ཏེ་དབེན་པ་ལ་ནི་དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་དབེན་པར་བསམ་གཏན་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གནས་ལ་སོགས་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། རང་དབང་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཆོག་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དབེན་པའི་གནས་ཇི་ལྟ་བུར་གནས་པར་བྱ་ཞེ་ན། འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་ཞིང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བདེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལྟར། ཕྱིའི་རྩོད་པ་དང་གཞན་གྱི་ཆགས་སྡང་གི་རྐྱེན་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་གཡེང་ཞི་བའི་ནགས་ཀྱི་ནང་དག་ཏུ། སྔོན་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐལ་ལྡན་དག་ཟླ་འོད་བསིལ་བ་ཙན་དན་གྱིས་བྱུགས་ནས་བསིལ་བའི་གནས་ལྟར། ཤིན་ཏུ་ཡངས་པའི་རྡོ་ལེབ་ཁང་བཟང་དང་འདྲ་བ་ཉམས་དགའ་བར་ཡིད་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྲ་མེད་ཅིང༌། འཇམ་ཞིང་ཞི་བའི་ནགས་ཀྱི་རླུང་གཡོབ་པ་ཡིས་མཛེས་པར་བྱས་པའི་གནས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་སེམས་ཤིང་འཆག་པར་བྱེད་པས། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབེན་པ་བསྟེན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བདེ་བ་གང་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་གཞན་མེད་པའི་ཁང་སྟོང་དང༌། ཤིང་དྲུང་དང། རི་ཕུག་དག་ཏུ་གནས་ནས་གང་དུ་ཇི་སྲིད་སྡོད་འདོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་གནས་ཤིང་ཡོ་བྱད་མང་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང༌། དེ་དག་མི་ཉམས་པར་བསྲུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་སྤངས་ཏེ། རེ་དོགས་ཀྱི་ལྟོས་པ་མེད་པར་བག་ཡངས་སུ་སྤྱོད་པས་གནས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གནས་དང་ལོངས་སྤྱོད་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 145

སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རང་དབང་དུ་སྤྱོད་ཅིང་དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ལ། སྐྱེ་བོ་གང་དང་ཡང་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་གནས་སུ་ཟས་གོས་སོགས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྷ་དང་མིའི་དབང་པོས་ཀྱང་ནི་དེ་རྙེད་དཀའ་བས་མཁས་པས་དབེན་པ་བསྟེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ཞི་གནས་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། བདག་གཞན་མཉམ་པར་སྒོམ་
པའི་ཚུལ་དང༌། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིས་འདུ་འཛི་ལ་སོགས་པས་དབེན་པའི་བས་མཐའི་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་བྱས་ནས་འདོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཐབས་གང་གི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་ཞེ་ན་བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་འབད་དེ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་བདག་གི་བདེ་བ་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་ཆེད་དུ་འགོག་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་ལ་ཡང་འདོར་ལེན་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་གཞན་གྱི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བར་མཉམ་པས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་བཞིན་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་བསྲུང་བར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ལ་བཞི། བདག་གཞན་མཉམ་པར་སྒོམ་པའི་དོན་བཤད་པ་དང༌། བདག་གཞན་
མཉམ་པར་སྒོམ་ཚུལ་དང༌། དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་དང༌། བདག་གཞན་མཉམ་པར་གོམས་ན་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ནུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དུ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བདེ་སྡུག་གི་འདོར་ལེན་ལ་རང་དང་མཚུངས་པར་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། རང་གི་ལུས་ལ་རྐང་པ་དང་ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་མང་ཡང་ངའི་སྙམ་དུ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བའི་ལུས་སུ་གཅིག་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་དག་གི་བདེ་སྡུག་དག་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་སྟེ། ཁྱད་པར་མེད་པར་དམིགས་ནས་ཐམས་ཅད་བདག་དང་འདྲ་བར་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་བདེ་བ་འདི་བདག་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ། སྡུག་བསྔལ་འདི་བདག་གིས་བསལ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་འདི་ཀུན་དེ་དག་འདྲ་བར་སྒོམ་པའི་དོན་ནོ།།

146 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེ་སྡུག་གི་འདོར་ལེན་མཚུངས་པ་མི་རིགས་པ་སྤང་པ་དང༌།
མཚུངས་པར་བསྒོམ་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བདག་ལ་མི་གནོད་པ་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཞན་ལ་མི་གནོད་པ་དང་འདྲ་བས། དེ་ཆེད་དུ་སེལ་བ་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་དང་མཚུངས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་རང་ལ་མི་གནོད་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་མི་གནོད་པ་དེ་ལྟ་ནའང་དེ་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་བཟོད་པ་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་བདག་ཏུ་གཟུང་བ་གོམས་པས་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དག་བདག་ལ་འབབ་པར་མི་འགྱུར་ཡང༌། དེ་ལྟ་ནའང་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་བདག་གིས་བསལ་བར་བྱ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་རང་གིས་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ན་བཟོད་པར་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བ་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད་པ་དང༌། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། བདག་གཞན་མཉམ་པར་བསྒོམ་དུ་མི་རུང་སྙམ་པའི་གེགས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཅན། བདག་གིས་བསལ་བར་རིགས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་བཞིན་ནོ། །བདག་གིས་གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་པོ་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་གིས་ལུས་ལ་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁྱབ་བསྒྲུབ་དངོས་དང༌། དེའི་གེགས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་ལ་དམིགས་ནས་འདོར་ལེན་མཚུངས་པར་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། གང་གི་ཚེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་བདེ་བ་འདོད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་བདག་དང་གང་ཟག་གཞན་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་གཅིག་པུ་བདེ་བར་བརྩོན་པར་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་བདེ་བ་ལ་མི་བརྩོན་པ་མི་རིགས་སོ། །གང་གི་ཚེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པར་མཚུངས་པ་ལ་བདག་དང་གཞན་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ན་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་བདེ་བ་བསྲུང་བ་མིན་པར་བདག་གི་བདེ་བ་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་ཅིང་མི་ཉམས་པར་སྲུང་བར་བྱེད། གཉིས་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 147

ཀ་མཚུངས་པར་བསྒྲུབ་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བས་བདག་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་
མི་བསྲུང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ་རྒས་པའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་དོགས་ནས་གཞོན་པའི་ཚེ་ནོར་གསོག་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སང་དང་ཕྱི་དྲོ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་དོགས་ནས་དེ་རིང་དང་སྔ་དྲོའ་ིདུས་ནས་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཕྱི་མའི་དུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྔ་མའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་གནོད་པར་མི་བྱེད་ན་དེ་བྱུང་དོགས་ནས་ཅིས་བསྲུང་བསྲུང་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཚེ་འདིར་བདག་གིས་ཕྱི་མའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལྡོག་པར་མ་བྱས་ན་ཕྱི་མར་བདག་གིས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས་པས་དེ་ལྡོག་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཚེ་འདིའི་བདག་གིས་ཕྱི་མའི་དུས་སུ་སྡུག་བསྔལ་དེ་ནི་མྱོང་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཤི་བའི་གང་ཟག་དེའང་གཞན་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་གང་ཟག་དེའང་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སོ་སོ་ཐ་དད་ཡིན་པས་གཅིག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སེལ་མི་རིགས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ནས་འགོག་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གང་གི་ཚེ་ཆ་གང་གི་སྡུག་བསྔལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྲུང་ཞིང་སེལ་དགོས་ན། ཚེར་མ་ཟུག་པ་ལྟ་བུའི་རྐང་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལག་པའི་མིན་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ལག་པ་དེས་ནི་རྐང་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་བསྲུང་བར་བྱ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སེལ་བར་རིགས་པ་མིན་ཡང༌། འདིར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་སྔ་དྲོ་ཕྱི་དྲོ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་པོ་དེའི་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་གོམས་པ་ལས་གཅིག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སེལ་བ་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། རང་དབང་བའི་བདག་དང་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མི་རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མི་ནུས་པར་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་དེས་ཕུང་ཁྲོལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ་གང་ཟག་སོ་སོ་བ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ལ་གང་ཟག་

148 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གཅིག་གི་རྐང་ལག་ཚོགས་པ་གཅིག་ཅིང༌། རྒན་གཞོན་དང་ཚེ་སྔ་ཕྱི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་ཕྱི་མ་ལ་གཅིག་གི་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་གིས་སེལ་བར་རིགས་ལ། སྔ་མ་ལ་དེ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རང་དབང་བའི་རྒྱུད་དང་ཚོགས་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུད་དང་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྲེང་བ་དང་དམག་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཆ་དུ་མ་ལ་བཏགས་པའི་རྫུན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་ཅན་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་དང༌། ཚོགས་པ་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་གི་བདག་གི་བས་བསྡུས་པ་གང་ཟག་དེའི་དབང་བསྒྱུར་བྱ་ཡིན་པས་ཡུལ་དུས་ཐ་དད་ཀྱང་གཅིག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་སེལ་ལོ་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་རང་དབང་བ་དེས་བདེ་སྡུག་འདི་སུ་ཞིག་དབང་བར་འགྱུར་སུའི་ཡང་དབང་བསྒྱུར་བྱ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རང་དབང་བའི་བདག་པོ་མེད་པར་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་བདག་གཞན་དེ་དག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་ཡོད་པས། རང་གི་སྡུག་བསྔལ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་འབད་པར་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེས་ན་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་རང་གིས་བསལ་བར་བྱ་བ་རིགས་ཀྱི་རང་དང་གཞན་རིས་སུ་གཅོད་པའི་ངེས་པས་དེར་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་བསལ་དགོས་པས་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་བདག་ལ་མི་གནོད་པས། ཅིའི་ཕྱིར་ལྡོག་པར་བྱ་ཞེས་བརྩད་དུ་མེད་པས་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་གལ་ཏེ་ལྡོག་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་རིགས་ལ། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་དེ་མིན་ན་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཀྱང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བཞིན་དུ། བསལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་བདག་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གཅེས་པར་གཟུང་ནས་དེའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསམས་པས་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བསམས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྙིང་རྗེས་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བདག་གིར་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 149

བྱས་ན། སྡུག་བསྔལ་མང་པོར་འགྱུར་བས་ཅིའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་མི་སྤོང་བར་ནན་གྱིས་བསྐྱེད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་པར་བྱས་ན་ཇི་ལྟར་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་རང་གི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་ཅུང་ཟད་བྱུང་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་གིས་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ན། དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་རང་དང་གཞན་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེ་ཏོག་ཟླ་མཛེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གསོད་པའི་རྒྱལ་པོའ་གནོད་པ་ཤེས་ཀྱང་ནི། བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་མ་བསལ་ཏེ་ ིདང་དུ་བླངས་པས་སེམས་ཅན་མང་པོའ་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་གཟིགས་ནས་དེའི་ཕྱིར་ཏུ་ ིའཁོར་གྱིས་ལྡོག་ཀྱང་མ་གསན་པར་གྲོང་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་ལྔ། གཞན་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང༌།
དེའི་བདེ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང༌། རང་གི་དྲེགས་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་དང༌། ལན་དང་རྣམ་སྨིན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བདག་གཞན་མཉམ་པར་བསྒོམ་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རང་གི་རྒྱུད་ནི་བདག་གཞན་མཉམ་པ་བསྒོམ་པ་གོམས་པར་གྱུར་པ་ན་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་དགའ་བས་དེ་སེལ་བར་འདོད་པ་ལ་པདྨའི་མཚོ་རུ་ངང་པ་འཇུག་པ་ལྟར། རང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་སྤྲོ་བཞིན་དུ་མནར་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ན་ཐུགས་དགའ་བའི་རྒྱ་མཚོས་ལེགས་པར་གང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པས་ངོམས་ཤིང༌ཆོག་པ་མིན་ནམ་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་ཐར་པ་འདོད་པ་ཅི་ཞིག་བྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བྱས་པ་དྲན་པར་བྱས་ནས་དེའི་དོན་དུ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་ལ་ལྷག་པར་དགའ་བ་དེ་ལྟ་བས་ན་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་ཀྱང་ངས་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་སོ་སྙམ་པའི་རློམ་སེམས་དང་ནི་དེ་ལ་ངོ་མཚར་མེད་དོ།།

150 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བཞི་པ་ནི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞན་དོན་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་དགའ་བས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་
བུའི་རེ་བ་མེད་དོ། །ལྔ་པ་ནི། བདག་གཞན་མཉམ་པར་བསྒོམ་རིགས་པ་དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་ཆུང་ངུ་ན་ཚིག་མི་སྙན་པ་ཙམ་ལས་ཀྱང་བདག་བསྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་མི་འདོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡང་བསྲུང་སེམས་དང༌། སྙིང་རྗེའི་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་ལུས་ལ་ངའོ་སྙམ་པ་དང་གཞན་གྱི་མིག་ལ་ངའི་མིག་གོ་སྙམ་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བས་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་ལ་རང་གི་དང་འདྲ་བའི་འདོར་ལེན་གྱི་བློ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། མ་གོམས་ན་བདེན་མོད་ཀྱི་གོམས་པ་ཡིས་ནི་གཞན་ཕ་དང་མ་དག་གི་ཁུ་བ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལ་བདག་གི་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་གོ་ཞེས་ནི་ཤེས་ཤིང་འཛིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན། གཞན་གྱི་ལུས་ལ་ཡང་བདག་ཅེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཟུང་སྟེ་གཟུངས་ཤིག་དང༌། གོམས་པར་བྱས་ན་རང་གི་དང་འདྲ་བའི་བློ་སྐྱེའོ། །དེས་ན་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཕན་ཡོན་བསམས་ནས་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །འགྱུར་ཁ་ཅིག་ལས་དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི་ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་མི་འབྱུང་ངོ༌། དེས་ན་བདག་གི་ལུས་འདི་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཆེད་དུ་བཀག་ནས་གཞན་དུ་ཡང་བཞག་པ་དེ་ལྟར་གོམས་ན་དཀའ་བ་མེད་པ་བདག་གཅེས་འཛིན་གོམས་པ་དང་འདྲའོ།།
གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལྟར་གོམས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ནི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་སྐྱོན་དང་བཅས་པས་ཆེད་ཆེར་འགོག་པ་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཡང་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། བདག་གཅེས་འཛིན་ཡོངས་སུ་དོར་བ་དང་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་ཞིང་བླང་བ་ནི་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པས་བདག་ཏུ་གཟུང་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་རང་གི་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ཐ་དད་ཀྱང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་བསྲུང་བྱར་འདོད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དུ་མ་ཡིན་ཡང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་གོམས་ན་རང་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 151

གི་ལུས་ལྟར་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་འགྲོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་བསྲུང་བྱར་མི་འདོད་དེ་འདོད་པར་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌། བརྗེས་ནས་བསམ་
པས་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང༌། སྦྱོར་བས་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་གཅེས་འཛིན་གོམས་པར་བྱ་བ་དང༌། བདག་གཅེས་འཛིན་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང༌། བདག་དང་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། བདག་གཞན་བརྗེ་ནུས་ཤིང་རློམ་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་དང༌། རྣམ་སྨིན་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང༌། དེས་ན་གཞན་དོན་ཆེད་ཆེར་བྱ་བ་དང༌། གོམས་ན་བསྐྱེད་ནུས་པ་དང༌། བདག་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྒྲོལ་འདོད་པས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བསྒོམ་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བློ་གོམས་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ལུས་འདི་ལ་གོམས་པས་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་བློ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་གཅེས་འཛིན་གོམས་པས་བདག་གི་བའི་བློ་ཅིས་མི་སྐྱེ་གོམས་པས་ངེས་པར་སྐྱེའོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་བདག་ཏུ་གཟུང་བ་གོམས་པ་དེ་ལྟ་ནའང་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་ཀྱང་ངོ་མཚར་དང་རློམ་སེམས་མི་འབྱུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་གི་ཟས་ཟོས་ནས་ལན་ལ་རེ་བ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་ཆུད་དུ་ན་ཚིག་མི་སྙན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་བསྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྲུང་སེམས་དང་སྙིང་རྗེའི་སེམས་ནི་གོམས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ཡང་བསྲུང་དགོས་པ་དེ་བས་ན་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་ཡི་ཐ་ན་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཚ་བའི་འཇིགས་པའང་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བདག་གི་མིང་འཛིན་པ་དེ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཚ་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་རང་གི་མཚན་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། །སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་མཚན་ལན་གསུམ་དྲན་པ་ལ་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཕན་ཡོན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་གོམས་པར་དཀའོ་ཞེ་ན། གོམས་པ་དཀའ་བ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པར་མི་བྱ་སྟེ་གོམས་ན་བསྐྱེད་ནུས་པ་ནི་འདི་ལྟར་

152 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
གོམས་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི་སྔར་གང་གི་མིང་ཐོས་ན་འཇིགས་པའི་དགྲ་ཡང་ཕྱིས་མཛའ་བར་བྱས་པ་ན། དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ལྔ་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི་སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་རྒུད་པ་ལས་མྱུར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས་བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བྱ་བ་སྣོད་མིན་ལ་གསང་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་གསང་ ིབའི་དམ་པ་སྤྱད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་གཅེས་འཛིན་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང༌།
ཉེས་སྤྱོད་མཐའ་དག་ལ་སྦྱོར་བྱེད་ཡིན་པ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གཞན་མ་བརྗེས་པར་བདག་གི་ལུས་གང་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་སྡིག་སྦྲུལ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་གནས་ཆུང་ངུ་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བའི་ལུས་དེ་ལ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་དགྲ་བཞིན་དུ་སྡང་བར་མི་བྱེད་པར་གཅེས་པར་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གཅེས་པར་གཟུང་བས་ལུས་གང་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་སོགས་ནད་གསོ་བའི་ཆོ་ག་བྱེད་འདོད་པས། བྱ་དང་ཉ་དང་རི་དྭགས་དག་གསོད་པར་བྱེད་ཅིང་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་བསྒུགས་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་ནོར་འཕྲོག་པ་དང༌། གཅེས་པར་གཟུང་བའི་ལུས་གང་ཞིག་ཁེ་དང་རིམ་གྲོའ་ཕྱིར་ཏུ་ཕན་བཏགས་ ིཔའི་ཕ་དང་མ་ཡང་གསོད་པར་བྱེད་ཅིང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་བརྐུས་ནས་སྡིག་པ་དེས་ནི་མནར་མེད་དུ་བསྲེག་པར་འགྱུར་ན་མཁས་པ་སུ་ཞིག་ལུས་དེ་ལ་གཅེས་པར་གཟུང་ནས་འདོད་ཅིང་བསྲུང་བ་དང་མཆོད་པར་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་ལུས་འདི་ལ་སུ་ཞིག་དགྲ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་མི་བྱེད་བརྙས་པར་མི་བྱེད། གཅེས་པར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདག་གཞན་གཅེས་པར་གཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཕན་ཡོན་
གྱི་རྣམ་གྲངས་དང༌། དེས་ན་བདག་གཅེས་འཛིན་དོར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། །དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། སྦྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གནོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། བསྟོད་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། ལས་ལ་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང། ཕན་བདེའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སེར་སྣའི་དབང་གིས་ནོར་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་བྱིན་ན་རང་ཉིད་ཅི་ལོངས་སྤྱོད་ཅེས་བདག་དོན་འབའ་ཞིག་སེམས་པ་འདྲེའི་ཚུལ་ཏེ་འཇིགས་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 153

པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་གིས་ལོངས་སྤྱད་ན་གཞན་ལ་ཅི་སྦྱིན་ཞེས་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་སེམས་པ་ལྷའི་ཆོས་ཏེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་གཞན་ལ་སྲོག་གཅོད་སོགས་གནོད་པ་བྱས་ན་རང་ཉིད་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟུང་1

བར་འགྱུར་ལ། གཞན་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་
པ་བྱས་ན་སྟེ་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་བཏང་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།གསུམ་པ་ནི། བདག་ཉིད་བསྟོད་པ་དང་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐོ་བར་འདོད་པ་
དེ་ཕྱི་མར་ངན་འགྲོ་དང་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་རིགས་དང་གཟུགས་ངན་པ་དང༌། ཤེས་པ་གླེན་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །མཐོ་བར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྤོས་ཏེ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོ་དང་བཀུར་སྟི་རིམ་གྲོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། བདག་གི་དོན་དུ་གཞན་རང་དབང་མེད་པར་བྲན་དུ་བཀོལ་ན་རང་ཉིད་ཕྱི་མར་རིགས་ངན་དང་བྲན་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་ཕན་བདེའི་དོན་དུ་བདག་སྤྱད་ཅིང་བཀོལ་ན་ཕྱི་མར་བདག་ཉིད་རྗེ་དཔོན་ཉིད་དང་རིགས་དང་གཟུགས་བཟང་བ་སོགས་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། མདོར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་བདེ་བ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་གཞན་བདེ་བ་འདོད་པ་གཞན་དོན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ཀུན་བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་རང་བདེ་བ་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བས་བདག་གཅེས་འཛིན་འབད་པས་དགག་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། མང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟ་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་བྱིས་པ་རང་
གི་དོན་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱེད་པས་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དང༌། ཐུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པས་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ལྟོས་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་གྱིས་ཤིག།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌།
ཉེས་དམིགས་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། དེས་ན་བདག་གཅེས་འཛིན་འདོར་བར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དག་ཡང་དག་བརྗེ་བ་སྟེ་སྔར་རང་གི་བདེ་བ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༥ བ ༥ ལྷུང་

154 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་ཆེད་དུ་སེལ་བ་དེ་ལས་ལྡོག་ནས་གཞན་གཅེས་པར་གཟུང་སྟེ། དེའི་བདེ་བ་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་འབད་པས་སེལ་བ་མ་བྱས་ན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་དེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་འཁོར་བར་གནས་པས་ཆོག་མོད་སྙམ་ན་འཁོར་བ་ན་ཡང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བདེ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གཅེས་འཛིན་དོར་ཏེ་གཞན་གཅེས་འཛིན་གོམས་པར་མ་བྱས་ན་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་ཕར་ཞོག་གི་ཚེ་འདིར་ཡང་བྲན་གཡོག་ལས་མི་བྱེད་པ་དང༌། རྗེ་དཔོན་ལས་བྱས་པ་ལ་རྔན་པ་མི་སྟེར་བའི་ཚེ་འདིའི་དོན་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་དོན་ཆེད་ཆེར་མ་བྱས་པས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་ཚེ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྤངས་པས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བདེ་སྐྱིད་ཡོངས་སུ་དོར་བར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ལ་གནོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བྱས་པའི་རྒྱུས་བདེ་སྡུག་གི་ཐབས་ལ་རྨོངས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་ཅིང་བཟོད་དཀའ་བ་རྒྱུད་ལ་ལེན་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་དག་ན་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་འཚེ་བ་གང་ཡོད་དང༌། སེམས་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེ་ཀུན་བདག་ཏུ་དམིགས་ནས་བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་ན། མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་འདྲེ་ཆེན་དེས་ཀོ་སྟེ་དེས་ནི་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་ནན་གྱིས་སྤང་བར་བྱའོ། །བདག་ཉིད་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན་རང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སྤང་བར་མི་ནུས་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་མེ་ནི་ལག་པས་བཟུང་ནས་མ་བཏང་ན་བསྲེག་པ་སྤོང་བར་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་དང༌། བརྗེས་ནས་ལོག་
པར་སྦྱོར་བ་དགག་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ཡལ་བར་དོར་ནས་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་གི་གནོད་པ་ཞི་བ་དང༌། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དོར་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཞན་ལ་བཏང་བ་དང༌། གཞན་རྣམས་བདག་བཞིན་གཅེས་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །རང་ཉིད་ད་ནི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 155

ཡིད་ཁྱོད་ངེས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ་དེང་ཕྱིན་ཆད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཀུན་བསྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པར་ད་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་དོན་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་གཞན་མི་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་བྲན་དུ་བསྔོས་ན་གང་གི་བྲན་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་གི་མིག་ལ་སོགས་པས་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་མི་རིགས་པས། སེམས་ཅན་གཞན་དབང་བའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས་སེམས་ཅན་ལ་སྡང་མིག་བལྟ་བ་སོགས་དང༌། རང་དོན་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་བསྒྲུབ་དགོས་ཤིང་དེ་དབང་བའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས་སེམས་ཅན་དེ་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་བྱ་མི་རིགས་པས་སེམས་ཅན་ལ་སྒོ་གསུམ་གྱིས་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་མཐོང་ན་ཡང་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྡོམ་སེམས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་ཟས་གོས་སོགས་བདག་གི་ལུས་ལ་ཅི་མཐོང་བ་དེ་དང་དེ་ནི་རང་ལ་ཕྲོགས་ནས་ཀྱང་སྟེ། བདག་གིར་འཛིན་པ་བསལ་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་ནི་ཕན་པར་སྤྱོད་པ་བྲན་གྱིས་རྗེ་བོའ་ཟས་གོས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལྟར་དྲན་པ་མི་བརྗེད་པར་བྱའོ།། ིགཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྗེས་ནས་བསམ་པས་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསྟན་
པ་དང༌། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་རང་ལས་དམན་པ་དང་མཉམ་པ་དང་རང་ལས་ལྷག་པ་སོགས་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བདག་ཏུ་བྱས་པ་དང༌། བདག་ཉིད་གཞན་ཉིད་དུ་ནི་བྱས་ནས་ཏེ་བདག་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་གོ་ས་སྤོས་ནས་ངེས་ཤེས་དྲངས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སུ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷ་སྦྱིན་ཡིན་ན། ལྷ་སྦྱིན་དེ་ལ་ཕྲག་དོག་དང་ནི་མཉམ་པ་ཡིན་ན་འགྲན་སེམས་དང་དམན་པ་ཡིན་ན་ང་རྒྱལ་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། མཐོ་བ་ལ་ཕྲག་དོག་བསྒོམ་ཚུལ་དང༌། མཉམ་པ་ལ་འགྲན་སེམས་
བསྒོམ་ཚུལ་དང༌། དམན་པ་ལ་ང་རྒྱལ་བསྒོམ་ཚུལ་དང༌། སྒོམ་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒོམ་པའི་ཚུལ་དང༌། བསྒོམས་ནས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷ་སྦྱིན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པའི་ཚེ་ལྷ་སྦྱིན་འདི་ནི་གཞན་གྱིས་བཀུར་སྟི་བྱས་ལ་སེམས་ཅན་བདག་ཏུ་གཟུང་ནས་བདག་ནི་ཡོན་ཏན་དམན་པས་བཀུར་སྟི་བྱས་

156 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པ་མིན་ནོ། །ལྷ་སྦྱིན་འདི་བཞིན་བདག་གིས་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་མ་རྙེད་ཅིང་བྱང་སེམས་ལྷ་སྦྱིན་འདི་ནི་བསྟོད་པར་བྱས་ལ་བདག་ཅག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྨོད་དོ། །འདི་བདེ་ལ་བདག་ཅག་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདག་ནི་ཁུར་ཁྱེར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་བྱེད་པ་དང༌། ལྷ་སྦྱིན་འདི་ནི་བདེ་བ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །བྱང་སེམས་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆེ་བར་གྲགས་པ་དང༌། བདག་དམན་པ་དང་ཡོན་ཏན་མེད་པར་གྲག་གོ །དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་འབད་པས་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ལ་བདག་ཅག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། བདག་ཅག་སེམས་ཅན་ཀུན་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་འབད་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།།འདི་མཐོ་ལ་བདག་ཅག་དམན་པ་ཡང་ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་
ཆེས་ལྷག་པའི་གང་ཟག་གང་བས་བྱང་སེམས་འདི་དམན་པ་དེ་ཡོད་ཅིང་སེམས་ཅན་དམན་པ་གང་བས་བདག་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པས་བདག་ཅག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཞུམ་པ་བྱེད་མི་དགོས་ཀྱི་འབད་པས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །སྙམ་དུ་གཞན་བདག་ཏུ་གཟུང་ནས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱང་སེམས་ལྷ་སྦྱིན་ལས་ཁྱོད་དམན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་ཉམས་པ་དང་འཚོ་བས་རྒུད་པ་སོགས་ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པ་ཉམས་པ་ནི་གློ་བུར་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པའི་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱོན་མིན་ནོ། །ཡང་ན་རྐང་པ་འདི་ལ། གློ་བུར་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་མིན། །ཞེས་འདོན་ནོ།།གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ལྷ་སྦྱིན་ཁྱོད་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ཅི་ནུས་ཀྱིས་བདག་ནི་
ཁྱོད་ཀྱིས་རྒུད་པ་གསོ་དགོས་ཏེ་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་གནོད་པའང་བདག་གིས་དང་དུ་བླང་དགོས་སོ། །འོན་ཏེ་བདག་ཅག་རྣམས་ལྷ་སྦྱིན་འདིའི་གསོ་བྱ་མིན་ཞིང་ཕན་མི་འདོགས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྙས་པ་བྱེད། བདག་ལ་བྱང་སེམས་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཅི་བྱ་བྱང་སེམས་ལྷ་སྦྱིན་འདི་བདག་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ཡང་བདག་ཅག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་མེད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་ཉམས་པས་ངན་འགྲོ་དང་སྦྲུལ་དང་གཅན་གཟན་གདུག་པ་ལྟ་བུའི་ཁར་གནས་པས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་མེད་པ་ལྷ་སྦྱིན་འདི་རང་ཅག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད། ཕྱིར་ལ་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཅན་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 157

དུ་རློམ་པ་ཡིས་བདག་ཅག་སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅན་མཁས་པ་བདག་ལ་བསྡོ་བར་འདོད་པ་སྟེ། ལྷག་པར་འདོད་ཅིང་བརྙས་པ་བྱེད་པར་མི་རིགས་པའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདག་གི་བློ་བཞག་པ་དང༌། བྱང་སེམས་རང་ཉིད་གཞན་དུ་བྱས་ནས་རང་ཉིད་ལ་དེས་གནོད་པ་བྱེད་པ་སོགས་མི་རིགས་པར་སེམས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྙེད་བཀུར་ལ་འགྲན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་བསྒྲགས་པ་ལ་འགྲན་པ་དང༌།
ལེགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་འགྲན་པ་དང༌། གནོད་པ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཅག་སེམས་ཅན་དང་རིགས་ལ་སོགས་པས་མཉམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་རྙེད་པ་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་གང་གིས་བྱང་སེམས་དེ་ལས་སེམས་ཅན་རང་ནི་ལྷག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བདག་གི་རྙེད་པ་དང༌། བཀུར་སྟི་ནི་བྱང་སེམས་ལྷ་སྦྱིན་འདི་དང་རྩོད་པ་ཡིས་ཀྱང་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅི་ནས་བདག་ཅག་གི་ཡོན་ཏན་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ལེགས་པར་བསྒྲགས་ཤིང་གསལ་བ་དང༌། གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་འདིའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡོད་པ་སུས་ཀྱང་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་བདག་གི་སྐྱོན་ཡང་སྦ་བར་བྱ་ཞིང་འདིའི་སྐྱོན་རྣམས་གསལ་བར་བསྒྲགས་ན་སེམས་ཅན་བདག་ནི་གཞན་གྱིས་མཆོད་པར་འགྱུར་བར་བྱ་ཞིང༌། འདི་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མིན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བདག་དེང་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་རྙེད་པ་ལེགས་པར་རྙེད་ཅིང་གཞན་གྱིས་བདག་ནི་བཀུར་བར་འགྱུར་བར་བྱ་ལ་འདི་ལ་དེ་དག་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་སེམས་ལྷ་སྦྱིན་འདི་ནི་མ་རུངས་ཤིང་བརླག་པར་བྱས་པ་ལ་ཡུན་རིང་པོའ་བར་དུ་བདག་ནི་དགའི་བས་བལྟ་བར་བྱའོ། །བྱང་སེམས་འདི་ནི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་དང་ཕན་ཚུན་ཀུན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་པས་སྨོད་པ་དག་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་བདག་གཞན་བརྗེས་ནས་སེམས་ཅན་གཟེངས་བསྟོད་ཅིང་རང་ཉིད་ཡོན་ཏན་གྱིས་རློམ་པ་དགག་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་བཞི། ང་རྒྱལ་སྒོམ་པའི་རྣམ་པ་དང༌། སྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། བསྒོམས་
ནས་སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་བླང་བའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ལྟ་བུའི་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་ལས་ཡོན་ཏན་ཆེས་ལྷག་པ་བདག་ཏུ་གཟུང་

158 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ནས་ང་རྒྱལ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་སེམས་ལྷ་སྦྱིན་ཉོན་མོངས་ཏེ་དམན་པ་འདི་ཡང་བདག་ཅག་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་འགྲན་ཞེས་གྲགས་ན། བྱང་སེམས་ལྷ་སྦྱིན་འདི་བདག་དང་ཐོས་པ་དང་ཤེས་རབ་བམ་གཟུགས་དང་རིགས་དང་ནོར་གྱིས་མཉམ་མམ་ཅི། གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་མཉམ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་མཉམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་ལ་གྲགས་པ་ཡི་ལྷ་སྦྱིན་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཐོས་ནས་ནི། བ་སྤུ་ལྡང་བའི་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་བདེ་སྐྱིད་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅི་སྟེ་འདི་ལ་ཟས་ནོར་སོགས་ཀྱི་རྙེད་པ་ཡོད་ཀྱང་གལ་ཏེ་ངའི་སྟེ་ངེད་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་ན། འདི་ལ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་སྲོག་འཚོ་བའི་རྐྱེན་ཙམ་བྱིན་ནས་ལྷག་མ་དེ་རྣམས་བདག་གི་ནུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྙེད་པ་དེ་བླང་བར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་སེམས་འདི་ནི་སྙོམས་ལས་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་ཉམས་པར་བྱ་ཞིང་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཁུར་དུ་བསྐུར་ནས་བདག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་གནོད་པ་དང་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ལ་བཞི། བདག་གཅེས་པར་གཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང༌། གཞན་
གཅེས་པར་གཟུང་བ་ལ་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་བྱེད་དང༌། ཕན་ཡོན་ཉིད་བཤད་པ་དང༌། དེས་ན་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་འབད་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ནས་རང་ཉིད་གཅེས་པར་གཟུང་བ་འདི་ཡིས་ཚེ་རབས་བརྒྱ་ཕྲག་ཐམས་ཅད་དུ་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཚེ་བདག་ལ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་བྱས་ཤིང་ཡིད་ཁྱོད་རང་དོན་འབའ་ཞིག་བྱེད་འདོད་པས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་འདས་པར་གྱུར་ཀྱང་དོན་མེད་པའི་དལ་
1

བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་ལྷ་སྦྱིན་རང་གིས་རང་ལ་དེ་ལྟར་སེམས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་གཞན་གཅེས་པར་གཟུང་ནས་ངེས་པར་གཞན་དག་གི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་གྱིས་དང༌། ཐུབ་པའི་བཀའ་ནི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བས་བདག་གཅེས་འཛིན་ལ་དགྲར་བལྟས་ནས་གཞན་
1 གཙང་། ཤོག ༡༠༨ བ ༡ ངལ་བ་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 159

གཅེས་པར་གཟུང་བ་དེའི་ཡོན་ཏན་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཕྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།གསུམ་པ་ནི། གཞན་དོན་ཡུན་རིང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔ་རོལ་གྱི་དུས་སུ་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ལས་འདི་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བདེ་བ་མིན་པ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བའི་གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་འགྱུར་མི་སྲིད་པས། དོན་མེད་ཀྱི་བྱ་བས་དུས་འདས་པ་ལ་འགྱོད་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་གོམས་པས་གོམས་པར་མི་ནུས་སྙམ་ན། གཞན་དོན་ལ་ཕན་ཡོན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་གཞན་ཕ་མ་དག་གི་ཁུ་བ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ལུས་འདི་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངར་འཛིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གཞན་ལའང་བདག་ཏུ་གཟུང་ནས་གཅེས་པར་འཛིན་པ་གོམས་པར་གྱིས་དང་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་སྦྱོར་བས་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། བདག་གཞན་བརྗེས་
ནས་སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་སེམས་དབང་དུ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་གི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། རང་ཉིད་གཞན་དོན་དུ་དམན་པའི་གནས་ལྷུར་བླང་བ་དང༌། སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། རང་ལ་ཕྲག་དོག་བྱ་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བསམ་པ་སྦྱངས་ནས་སྦྱོར་བས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་ལ་རྟོག་ཆེན་ཞེས་པ་བྱ་ར་བ་བྱས་ནས་རང་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་མི་བྱེད་བརྟག་པ་བྱས་ནས་ནི། བདག་གི་ལུས་ལ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཅི་སྣང་བ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ཕྲོགས་ཏེ་བདག་གིར་འཛིན་པ་བཏང་བ་བྱས་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན་པར་སྤྱོད་ཅིག་ཅེས་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ལ་གྲོས་འདེབས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཕྲག་དོག་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། བདག་སྐྱིད་ཅིང་སེམས་ཅན་གཞན་ནི་མི་སྐྱིད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པས་བདག་མཐོ་ལ་གཞན་དམའ་བ་དང༌། བདག་ནི་རང་ལ་ཕན་པའི་ལས་དགེ་བ་བྱེད་ལ་གཞན་ནི་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མིན་པས་བདག་བདེ་ལ་སེམས་ཅན་མི་བདེ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་པས་བདག་མཐོ་བ་ལ་ཕྲག་དོག་ཅིས་མི་བྱེད་བྱེད་པར་རིགས་སོ།།

160 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་གི་སྐྱོན་བརྟག་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ལ་ཉེས་པ་བྱས་པ་
བཤགས་པ་དང༌། དམན་པའི་གནས་ལྷུར་བླང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ནི་ཟས་གོས་སོགས་བདེ་བ་ཅི་ཡོད་དང་བྲལ་བར་གྱིས་ཏེ་གཞན་ལ་ཐོང་ལ། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བདག་ལ་སྦྱོར་ཞིང་བླང་བར་བྱའོ། །རང་གིས་ཉེས་པ་བྱས་པ་ལ་རེས་འགའ་འདི་ནི་ཅི་བྱེད་ཅེས་བྱང་སེམས་བདག་གི་སྐྱོན་ལ་བརྟག་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་རང་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་བྱས་པ་ཡང་སེམས་རང་གི་སྐྱོན་དུ་བསྒྱུར་བར་བྱོས་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་རང་གིས་མྱོང་བར་གྱུར་ཅིག་པའི་ཁུར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ལ་བདག་གིས་ཉེས་པ་ཆུང་ངུ་བྱས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་ཤོགས་ཏེ་རང་གི་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པའོ། །གཞན་གྱི་གྲགས་པ་དང་སྙན་པ་བརྗོད་པ་ཐོས་ན་རང་གིས་ཀྱང་ལྷག་པར་བརྗོད་པས་བསྟོད་པར་བྱ་ཞིང༌། རང་གི་གྲགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་གཅེས་པ་མི་མངོན་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་ནི་བྲན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁུར་ལྷག་པར་འཁུར་བ་ཐ་མ་ལྟར་ང་རྒྱལ་མེད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྣམས་ཀུན་ལ་བཀོལ་བར་གྱིས་ཏེ་བདག་འདི་ནི་སྐྱོན་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་སྟེ། ཐོས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པར་བྱའམ་སྙམ་ན། གློ་བུར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཤས་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མི་བསྟོད་པར་བྱང་སེམས་གང་ལ་དམིགས་ནས་འདིའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ནས་ཀྱང་གང་ཟག་འགས་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་གསང་བར་གྱིས་ཤིག་པ་སྟེ། རང་གི་ཡོན་ཏན་མི་སྒྲོག་པར་བསམ་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། མདོར་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཏུ་ཡིད་ཁྱོད་ཀྱིས་
གཞན་ལ་གནོད་པ་ཇི་སྙེད་བྱས་པ་གང་ཡིན་པའི་གནོད་པ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ལ་ནི་འབབ་པར་གྱིས་ཤིག་སྙམ་དུ་བསམ་མོ། །གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འཁུར་བར་མི་བཟོད་དོ་སྙམ་ན་བྱང་སེམས་རང་གི་ཡིད་འདི་ནི་གཉའ་དྲག་སྟེ་ཐོད་རྒལ་དུ་ཕོད་ཁ་མ་ཆེ་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དུ་ཤེད་བསྐྱེད་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། འོ་ན་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་ཞེ་ན་བག་མ་གསར་པའི་ངང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ངོ་ཚ་བ་དང༌། གཞན་གྱིས་སྨད་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་དང་སྤྱོད་ལམ་བསྡམས་ཏེ་བཞག་པར་བྱའོ། །གཉའ་དྲག་ལ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་འགྱུར་ལས་རྩུབ་འགྱུར་ཚུལ་དུ་ཞེས་འབྱུང་ངོ༌།།

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 161

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྒོད་བག་ཏུ་གནས་པ་ཚར་བཅད་པའི་ཚུལ་དང༌། རང་དོན་འབའ་
ཞིག་ལ་སྦྱོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། ལུས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་བརྟག་པ་དང༌། སེམས་དབང་དུ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་དེ་བྱ་ཞིང་སྦྱོར་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གནས་པར་བྱ་ལ་རྟ་དུལ་བ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་དུ་རུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དོན་མི་བྱ་བ་དེ་ལྟར་འདོད་ན་སེམས་འདི་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་དབང་དུ་བྱ་སྟེ་གཉེན་པོ་དེ་ལས་འདས་ན་ཚར་གཅད་པར་བྱ་ཞིང་དུལ་བར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་རང་གིས་རང་ལ་དེ་ལྟར་གདམས་ཀྱང་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལ་སྙད་བཏགས་ནས་སེམས་ཁྱོད་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན། བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སེམས་ཁྱོད་ལ་འདི་ཕྱིའི་ཉེས་པ་ཀུན་བརྟེན་པས་ན་སེམས་ཁྱོད་ཉིད་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བར་ཟད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་རང་དོན་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པ་དོར་
བ་དང༌། གཞན་དོན་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གཅེས་འཛིན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་གང་བརླག་བའི་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་མ་ཤེས་པའི་སྔོན་གྱི་དུས་དེ་ཉེས་པའི་རྩ་བར་མ་ཤེས་པའི་དུས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པའི་རྩ་བར་ངས་མཐོང་ཁྱོད་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ད་གང་དུ་འགྲོ་འགྲོ་དབང་མེད་པར་བདག་གཅེས་འཛིན་ཁྱོད་ཀྱི་དྲེགས་པ་ཀུན་རྩ་བ་ནས་གཞོམ་པར་བྱའོ། །ད་དུང་དུ་བདག་ལ་རང་གི་དོན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་དབང་ཡོད་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དོར་ཅིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་དུ་མི་གཞུག་གོ །གཉིས་པ་ནི། བདག་གིས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཁྱོད་བཙོངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ་སྐྱོ་བར་མ་སེམས་པར་སེམས་ཅན་ཅི་འདོད་པའི་ཞོ་ཤ་ཕུལ་ཅིག།།གལ་ཏེ་རང་དོན་འབའ་ཞིག་སེམས་ཤིང་བག་མེད་པར་གྱུར་ནས་ཁྱོད་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་བྱིན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྡིག་པའི་ལས་བསགས་ནས་ཁོ་བོ་དམྱལ་བ་ཡི་བསྲུང་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་དུ་ངེས་པས་བདག་གཅེས་འཛིན་ཁྱོད་གཞོམ་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་ཡང་རེ་ལྟ་ཞིག་ཁོ་བོ་དམྱལ་སྲུངས་རྣམས་ལ་བྱིན་པས་ཡུན་རིང་པོར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ལ་ད་ནི་སྔར་གྱི་ཁོན་རྣམས་དྲན་པར་བྱས་ཏེ། ཉེས་པའི་རྩ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་དོན་འབའ་ཞིག་བྱ་བར་སེམས་པ་གཞོམ་པར་བྱའོ། །དེ་སྟེ་བདག་ནི་ཡུན་རིང་པོའ་བར་དགའི་བདེ་

162 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདོད་ན་རང་ལ་བདག་གིས་གཅེས་པར་གཟུང་ནས་དགའ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་སྟེ་བདག་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྲུང་འདོད་ན་སེམས་ཅན་གཞན་དག་གཅེས་པར་གཟུང་ནས་རྟག་ཏུ་བསྲུང་བར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་དང༌། གཡོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང༌།
རྨོངས་པའི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུས་ལ་སྲེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། དེས་ན་ལུས་ལ་ཆགས་བྲལ་བསྒོམ་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་བྱེད་འདོད་པས་སྲེད་པས་ལུས་བསྐྱང་བར་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རང་གི་ལུས་འདི་ནི་སྲེད་པས་གཅེས་པར་གཟུང་ནས་1

ཟས་གོས་སོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ་བསྐྱངས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ནི་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་མ་གྲུབ་ན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ཡང་མི་བཟོད་པའི་གཟེ་རེ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་ལྟུང་བས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱང་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན་དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་དེ་ཡི་ཡང་སྲེད་པ་ལེགས་པར་འཕེལ་ནས་འདོད་པས་ས་འདིའི་སྟེང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་ནུས་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་སྲེད་པ་དེའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་སུས་བྱེད་ནུས་ཏེ་འདོད་ཡོན་ལ་སྲེད་པས་ངོམས་པ་མི་སྲིད་དོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ང་ལ་ནུ་གླིང་བཞི་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྟན་གྱི་ཕྱེད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཀྱང་མ་ངོམས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཡང་སྲེད་པས་ནི་ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་དང༌། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཡིད་མི་བདེ་འབའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གང་ཞིག་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་དེའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཟད་མི་ཤེས་ཏེ། ནམ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕོངས་པའི་བྲེལ་བ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་བས་ན་ལུས་ཀྱི་དོན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སྲེད་པའི་འདོད་པ་ནི་གཉེན་པོ་མ་བསྟེན་ན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཡོན་ལ་སྲེད་པས་སྐབས་གཡོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་ཡིད་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་འོང་མི་འཛིན་པ་དེ་ནི་ནོར་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༢ ན ༢ གཟུང་བས་

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་བསྟན་པ། 163

གྱུར་པ་དངོས་པོ་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལུས་འདི་ནི་ཐ་མར་ཐལ་བའི་མཐར་གཏུགས་ཤིང་དེར་ཟད་པ་དང༌།
ལུས་རང་ཉིད་མི་གཡོ་བས་གཞན་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་དང༌། ཤ་ཁྲག་སོགས་མི་གཙང་བའི་ཕུང་པོའ་གཟུགས་ནི་འཇིགས་པ་མི་བཟད་པ་དུ་མའི་གནས་ཡིན་པས་ལུས་འདི་ལ་ ིཅིའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་འཛིན། བདག་ཏུ་གཟུང་ན་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མྱོང་དགོས་པས་གསོན་ནམ་ཤི་ཡང་སླ་བདག་ལ་ལུས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་འདིས་ཅི་བྱ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གཡོ་བ་མེད་པ་བོང་བ་སོགས་དང་ལུས་འདི་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ན་ཀྱེ་མ་ལུས་ལ་སྲེད་པ་མི་བཟོད་པས་ཀྱི་ཧུད་ཅིའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ་སེལ་བར་མི་བྱེད་ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ལ་བཞི། ལེགས་ཉེས་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། བསྟོད་སྨད་ལ་རྨོངས་པ་དང༌། དེ་
ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། ལུས་ལ་སྲེད་པ་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་ཡང་དལ་འབྱོར་ལ་སྙིང་པོ་བླང་བའི་ཆེད་དུ་བསྲུང་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ཁྱོད་ལུས་ཀྱི་རིམ་གྲོའ་ཁ་ཏ་བྱས་ ིཔ་ཡིས་དོན་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་ཉེ་བར་བསགས་ནས། ཕན་གནོད་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་བསྐྱངས་ཀྱང་དྲིན་གཟོ་མེད་པ་ཤིང་དང་མཚུངས་པའི་ལུས་འདི་ལ་ཆགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ། །བདག་གིས་འདི་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའམ་བྱ་རྒོད་སོགས་ཀྱིས་ཟོས་ཀྱང་རུང་ལུས་ཁོ་རང་ལ་ཕན་གནོད་བྱེད་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཞེ་སྡང་ཡོད་པ་མིན་ན། རང་ཉིད་ཅི་སྟེ་དེ་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལུས་དེ་ལ་སྐྱོན་གང་ཞིག་གིས་སྨོད་པས་ཁྲོ་བ་དང་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་
གིས་བསྟོད་པས་མགུ་བར་གྱུར་པ་གལ་ཏེ་བསྟོད་སྨད་དེ་ཉིད་ལུས་རང་གིས་ཤེས་པ་མེད་ན་ཡིད་བདག་གིས་གང་གི་དོན་དུ་ཆགས་སྡང་གི་སྒོ་ནས་ངལ་བ་བྱས་བྱེད་པ་དོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུས་རང་གིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་གང་ཞིག་བདག་གི་ལུས་འདི་འདོད་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྱུར་པ་དེ་དང་བདག་བཤེས་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་

164 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
ཅད་རང་གི་ལུས་འདོད་པས་གཞན་གྱི་ལུས་དེ་ལའང་བདག་ཀོ་ཅིས་མི་དགའ། རང་གི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་སྨོད་པར་མི་རིགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ལུས་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དེ་བས་ན་བདག་གིས་རང་གི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ལུས་སྦྱིན་པར་བཏང་བར་བྱའོ། །བཞི་བརྒྱ་པར། ལུས་ནི་དགྲ་ལྟར་མཐོང་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་བསྲུང་བྱ། །ཁྲིམས་ལྡན་ཡུན་རིང་འཚོ་བ་ནི། །དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་པོ་བྱེད།1

།ཅེས་
བཤད་པ་ལྟར་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་མང་པོ་འགྲུབ་པ་དེས་ན་ལུས་འདི་ལ་ཉེས་པ་མང་ཡང༌། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཁུར་གྱི་དོན་དུ་ཤིང་རྟ་འཛིན་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྱད་བཞིན་དུ་གཞན་2

དོན་དུ་
གཟུང་བར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། དགེ་བའི་བར་ཆད་ལོག་པར་བྱ་བ་དང༌། གཉེན་པོ་ལ་བརྩོན་
པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང༌། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བས་ན་འདོད་པའི་སྲེད་པ་དང་བརྣབ་སེམས་དང་གནོད་སེམས་སོགས་ཞི་གནས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཞོལ་བ་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པས་ཆོག་གི་བདག་གིས་བླང་དོར་ལ་མཁས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྙེགས་ཏེ། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བག་ཡོད་པའི་གཏམ་ནི་དྲན་པར་བྱས་ནས་གཉིད་དང་རྨུགས་པ་སོགས་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་ཆད་རྣམས། བཤེས་སྤྲིང་ལས། རྒོད་དང་འགྱོད་དང་གནོད་སེམས་རྨུགས་པ་དང༌། །གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་འདི་དག་དགེ་བའི་ནོར། །འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྐུན་ལེགས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད།3

།ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་འབད་པས་བཟློག་པར་བྱ་ཞིང་སྤང་བར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་སྲས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལྟར་གཉེན་པོའ་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ ིཔའི་བསླན་ནི་གཟུགས་པར་བྱ་སྟེ་ཉིན་མཚན་ཕྱེད་པར་ཏེ་རྟག་པར་མ་འབད་ན། བདག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ནམ་མཐར་ཕྱིན་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༨༥ ཕྲེང་། ༢༠
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༣ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༡༢ ན ༣ སྤྱད་བཞིན་དུ་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༦༧༤ ཕྲེང་། ༡༡

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 165

བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་བསལ་བའི་ཕྱིར་
ཏུ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་དགོས་པས་ཞི་གནས་སྐྱེ་བའི་གེགས་ལོག་པའི་ལམ་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་སོགས་མཐའ་དག་ལས་སེམས་བསླན་ཏེ། སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པའི་དམིགས་པ་ལ་རྟག་པར་ཡང་བདག་གིས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་ཞི་གནས་ཐུན་མོང་བ་སྒྲུབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་གསུངས་པ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྒྲུབ་ཚུལ་གཞུང་འདི་དང་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་སྒོམ་རིམ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ཞི་གནས་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང༌། མ་བསྒོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་སོགས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང༌། རྒྱས་པར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གནས་ལུགས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །སྒྲིབ་གཉིས་ས་བོན་རྩད་ནས་འཇོམས་པ་ཡང༌། །གཡོ་མེད་ཏིང་འཛིན་གནས་ལ་རག་ལས་པས། །ཐོག་མར་ཞི་གནས་སྒྲུབ་ལ་མཁས་པར་བྱ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བསམ་གཏན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

བཞི་པ་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ལ་བསླབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་
དང༌། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དང༌། དེས་ན་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དགོས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ཅི་དགོས་སྙམ་ན། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་

166 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད།1

།ཅེས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ང་དང་ང་ཡི་བ་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་མི་ལྡོག་པར་གསུངས་ལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་འཇིག་ལྟ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་སུ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང༌། དེ་ལ་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཟད་དགོས་པས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་ལྟར། སློབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བཞེད་དེ། འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདྲེན་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པའི་དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་ ིཔར་བྱའོ། །གཞུང་འདིས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་འདིའི་རྣམ་བཤད་བྱེད་པ་དུ་མས་འཆད་པ་ནི། གཞུང་གི་དོན་ཕྱི་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་གསལ་བར་རྟོགས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
ཡན་ལག་འདི་དག་ཅེས་པ་ལེའུ་བརྒྱད་པ་ནས་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཙམ་ལ་འཆད་པ་
དང༌། སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་འཆད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། ལེའུ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཙམ་གྱི་འབྲེལ་ལ་སྦྱར་ན་སྔ་མ་ཡང་རུང་མོད་ཀྱང་འདིར་ཕྱི་མ་ལྟར་བཤད་ན་ལེགས་སོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་ཞེས་པ་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་བཅད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱིན་སོགས་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཚོགས་བསག་དགོས་ཀྱང་འདིར་བཤད་པ་འདྲ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཞི་འཚོས་སྟོང་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དེ་དག་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའང་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་མྱོང་ལའང་དེ་དག་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མཚུངས་སོ། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་དག་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའང་མིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༦ ཤོག ༢༩༡ ཕྲེང་། ༡༤

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 167

སྔོན་དུ་མ་སོང་ཡང་ཉན་རང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་སྐུའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ཅིང་སྦྱིན་སོགས་ཐབས་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱིན་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་དགོས་པས་དེ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཤེས་རབ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་གསུངས་ཞེས་གོ་ལྡོག་ན་ཡང་མཚུངས་སོ།།
དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་ན་སྒྲིབ་གཉིས་གང་གི་ཡང་ས་བོན་ཟད་པར་
བྱེད་མི་ནུས་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པ་ཙམ་ལ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་མི་དགོས་ཀྱང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པ་ལ་དགོས་ཤིང་འདིར་ཡང་གཙོ་བོ་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་འདི་དག་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཞིང་སློབ་དཔོན་འདི་ཡང་དེ་ལྟར་ཏུ་མཛད་དོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།1

།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། བསླབ་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། མཉམ་བཞག་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་
དུ། །ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས།2

།ཞེས་གསུངས་པའི་མཉམ་གཞག་ཞི་གནས་དང༌། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལྷག་མཐོང་ཡིན་པས་ལེའུ་བརྒྱད་པ་ནས་3

བཤད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
ཕར་ཕྱིན་འདིར་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བར་འདོད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྔར་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་རྒྱུ་ཚོགས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ནའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང༌། ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༥ ཤོག ༡༢༢ ཕྲེང་། ༡
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༤ ཤོག ༡༠༠༦ ཕྲེང་། ༨
3 ཞོལ། ཤོག ༡༡༥ བ ༢ ལེའུ་བརྒྱད་པའི་བསམ་གཏན་

168 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། སྟོང་ཉིད་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསླབ་བཏུས་སུ་ཡབ་སྲས་འཇལ་བའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་གཟིགས་རབ་ཏུ་མཁྱེན། ལེགས་པར་མངོན་དུ་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ་1

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཞེས་པས་ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞི་དང༌། འདིར་
ཟད་དོ་ཞེས་པས་བདེན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་དང༌། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་བློ་གང་གིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་སྤྱོད་འཇུག་གི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི་ལོག་པར་འཆད་པའོ།།
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་དབྱེ་བའི་ངོ་
བོའོ། །ཕྱེ་བའི་དོན་ལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ངོ་བོ་ཡོད་ལ་དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ཅན་རྣམས་བདེན་སྟོང་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་གནོད་པ་དེ་དག་འཇུག་ལ། ཐ་མི་དད་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ནས་བཤད་པའི་གནོད་པར་འགྱུར་བས་བྱས་མི་རྟག་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོ། །དེས་ན་ཤེས་པར་བྱ་བ་འདི་ནི་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་དེར་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་དོ། །དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ་གཉིས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་ཀྱིས་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༢ ཤོག ༡༤༧ ཕྲེང་། ༡༢

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 169

ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་གྱི་སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག །དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན།1

།ཞེས་པའི་རྐང་པ་དང་པོ་དམ་བཅའ་དང༌། ཕྱི་མ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་དོན་དམ་
བདེན་པ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་སྟེ་བློ་དང་བློའ་ཡུལ་ཡིན་ན་ ིཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་རྐང་པ་འོག་མས་བསྟན་པས་གྲུབ་བོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་བློ་མེད་པར་ཁས་ལེན་ན་རྒྱང་པན་གྱི་གཞུང་བཙུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་དུ་རིག་པ་ཡོད་ལ་དེ་ནས་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་ཅིང༌། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་ཐ་མ་ཚུན་ཆད་དུ་བློ་ཡོད་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དོན་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་དྲི་མ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་ཁས་མི་ལེན་ན། དྲི་མ་ཟད་པ་མི་སྲིད་པས་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གང་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་སྐུར་འདེབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཁས་ལེན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡུལ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་བློ་མི་འདོད་པ་འགལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། དོན་དམ་མི་འཇལ་བས་ཁྱབ་པར་འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་འཇལ་བ་མི་སྲིད་པས་འཇལ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ན་བདེན་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ་དེ་མིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། རྩོད་ཟློག་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལྡོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྱུར།2

།ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྐང་པ་དང་པོས་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་
ཉིད་དང༌། གཉིས་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་བློ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་གྱི་བློ་ཙམ་མིན་ལ། དེ་ཡང་འཇལ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་སྦྱར་ཏེ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་མཚན་གཞི་དོན་དམ་བདེན་པར་མཚོན་ལ། རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ལ་རང་ཉིད་གཉིས་སུ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༡༧ ཕྲེང་། ༦
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༧༦ ཕྲེང་། ༡༩

170 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པ་གང་ཞིག་རང་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའོ།།
འདི་ནི་འཇུག་པ་ལས། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི། །ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་
ཞིག་རྣམ་བརྟགས་པ། །དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་དག་པས། །མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་གྱིས།1

།ཞེས་བཤད་པ་དང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་མཚན་གཞི་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ལ་རང་ཉིད་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །འདི་དག་གི་མཐའ་གཅོད་རྒྱས་པར་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དགོས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་དེས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་དང༌། ཇི་སྙེད་པ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པས་མཁྱེན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཁྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཁ་ཅིག་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་སྣང་བར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། སྣང་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པས་ཐ་དད་དུ་སྣང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་པས་རང་ཉིད་རང་དང་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སྣང་ན་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་བ་ལྡོག་ཏུ་མེད་དོ།།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་རང་དང་གྲུབ་བདེ་ངོ་བོ་གཅིག་
པ་མཐའ་དག་ལ་སྣང་ནས་རྟོགས་ལ། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་སམ་མི་འདོགས་ཀྱང་རུང་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་མི་སྣང་ཡང་རྟོགས་པའོ། །སོ་སོའ་སྐྱེ་བོའི་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ ིཡིན་ན་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པས་རང་ལ་རང་ཉིད་མི་སྣང་ཡང༌། རང་དང་གྲུབ་བདེ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཆ་གཞན་རང་ལ་སྣང་ནས་རྟོགས་པར་བཞག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཤགས་རྟོགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཤགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྲིད་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༠ ཤོག ༥༢༢ ཕྲེང་། ༡༡

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 171

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་དབྱེ་བ་དང་། བློ་མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ནི་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཏེ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མཐོང་སྟེ། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང༌། ཕལ་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བའོ། །གཙོ་བོའ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་གྲུབ་མཐས་བློ་ ིམ་བསྒྱུར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཕལ་པ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་དངོས་པོ་ཙམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་ཡིན་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེས་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ལ་གནོད་ཅིང་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་ལ་གནོད་དེ། དབུ་མ་པས་སེམས་ཙམ་པ་ཤེས་པ་བདེན་པར་འདོད་པ་རིགས་པས་ཁེགས་ལ། དེས་མདོ་སྡེ་པ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པས་ཁེགས་པའོ། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནང་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་གནོད་དམ་སྙམ་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་བློའ་ཁྱད་པར་གྱིས་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་གོང་མ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་དང་ ིཔོ་ལ་སོགས་པ་ས་འོག་མ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་སྟེ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བློ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ས་འོག་མར་སྒོམ་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་གནོད་མ་ནུས་པས་གོང་མར་གནོད་པ་སོགས་ཀྱང་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞུང་འདི་དག་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི་བློ་ལ་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་བློ་དང་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་མི་གནོད་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དུ་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དོན་དམ་རྟོགས་པའི་བློས་མཐར་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་གནོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་བློའ་ཁྱད་པར་གྱིས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་དངོས་ཁས་བླངས་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ ི

172 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་གནོད་པ་དང༌། དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཁས་ལེན་པ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་གནོད་པ་དང༌། སེམས་ཙམ་པས་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དབུ་མ་པའི་རིགས་པས་གནོད་པ་སོགས་འོག་མ་འོག་མའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དོན་ལ་གོང་མ་གོང་མའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཤད་པ་སྔ་མ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཞེད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དེ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕལ་པའི་གྲུབ་
མཐའ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་རིགས་པས་གནོད་པ་མི་འཐད་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་མེད་ན་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་སོགས་ལ་སློབ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ནི་རྫུན་པར་གྲགས་ཤིང་འདོད་པའི་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་ན་སྦྱིན་སོགས་ལ་སློབ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་སོགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པ་རྫུན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་ན་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མིང་མི་ཐོབ་ཅིང་དེའི་དམིགས་བུ་དང་བཅས་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བགྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙོ་སྲེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མེ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ཁྱེད་ཀྱང་ཁས་ལེན་ན། ཁོ་བོ་ཅག་འདི་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་པས་འུ་བུ་ཅག་རྩོད་དོན་མེད་ལ་འདི་ཁས་མི་ལེན་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་དུ་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་དག་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཡེ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་སྙམ་པ་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་རྩོད་པའོ། །དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་མེ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀས་ཚད་མས་མཐོང་ཞིང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ཅིང་ཁས་ལེན་པར་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 173

བྱེད་ཀྱི་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མིན་ལ། དབུ་མ་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་འདིར་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དབུ་མ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་པ་སྔ་མ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་སྨྲ་བ་སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། སེམས་
ཙམ་པའི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་དབུ་མ་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་དགག་པ་དང༌། ལུང་གིས་གནོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་ནི་གྲགས་པས་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚད་མ་དེས་གྲུབ་པ་དང་དེ་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ ིའགྱུར་བ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན།1

།ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་ཤིང་གྲགས་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་རྫུན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཙང་བ་སོགས་སུ་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རྫུན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་སྟོན་པའི་ལུང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་
པ་དང༌། ངེས་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། དེ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན། མདོ་ལས་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་དོན་དུ་ནི་མགོན་པོས་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དངོས་པོ་དེ་དག་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༦༤ ཕྲེང་། ༡༥

174 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
གསུམ་པ་ལ་ལྔ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་དང༌། ཚོགས་གསོག་པ་མི་འཐད་པ་
སྤང་བ་དང༌། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང༌། དགེ་སྡིག་གི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང༌། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པ་འགལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་སྔ་དྲོའ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཕྱི་དྲོ་ ིཡོད་པ་སོགས་རྟག་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ན་གཟུགས་སོགས་རྟག་པར་གྲགས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ་མི་རྟག་སོགས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མི་རྟག་སོགས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་གཙང་བདེ་རྟག་སོགས་སུ་ཞེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་བཞེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་ཡིན་ན་བུད་མེད་མི་གཙང་བར་ངེས་པར་རྟོག་པ་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་བུད་མེད་གཙང་བར་ཞེན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་རྒྱལ་བ་མཆོད་པ་སོགས་ལ་བསོད་ནམས་འབྱུང་
བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ་བདེན་མེད་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱལ་བ་ལ་མཆོད་པ་ལ་བསོད་ནམས་འབྱུང་བ་ནི། ཅི་ལྟར་ཁྱོད་རྒྱལ་བ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་བསོད་ནམས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །བདེན་རུང་མི་བདེན་རུང་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པར་བསོད་ནམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་བདེན་མེད་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་ན་སྒྱུ་མའི་སེམས་ཅན་ཞིག་ནས་སླར་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཤི་ནས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན་སྒྱུ་མ་དང་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བར་ཁས་མ་བླངས་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་འདྲ་བར་ཁས་བླངས་ལ། དེ་ཙམ་ལ་སྐྱོན་དེ་འཇུག་ན་ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་རྫུན་པར་ཁས་བླངས་པས་སྤྲུལ་གཞི་དེ་ལྟར་སྣང་ན་བོང་བུར་ཇི་ལྟར་མི་སྣང་ཞེས་སྨྲས་ན་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་རྫུན་པ་ལ་ཡང་ཇི་སྲིད་རྐྱེན་རྣམས་ཚོགས་པར་གྱུར་ན་དུས་དེ་སྲིད་སྒྱུ་མའང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ཚོགས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་མི་མཚུངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱུན་རིང་བའི་ཕྱིར་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 175

རོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་རིང་བ་ཙམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་སྒྱུ་མ་རྒྱུན་ཐུང་བས་རྫུན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་སོགས་ཀྱང་རྒྱུན་རིང་ཐུང་ཡོད་པས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཁས་བླང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྨི་ལམ་དུ་བསྐལ་པ་དྲན་པ་ཞག་གཅིག་དྲན་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་ན་སེམས་ཅན་བསད་པ་སོགས་ལ་སྡིག་
པ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་བསད་པ་སོགས་ལ་ཡང་མིར་འདུ་ཤེས་ཏེ་གསོད་འདོད་ཀྱིས་མཚོན་བསྣུན་པ་སོགས་བྱས་ན་སྦྱོར་བའི་སྡིག་པ་ཡོད་ལ་སྲོག་གཅོད་དངོས་གཞིའི་སྡིག་པ་མེད་དེ་དེ་ལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །མི་ལ་སོགས་པ་སྒྱུ་མའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བཏགས་པས་བསོད་ནམས་དང་ནི་གནོད་པ་བྱས་པས་སྡིག་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་མེད་པར་མཚུངས་པ་ལ་སེམས་ཡོད་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྱུ་མའི་རྫས་སྨན་དང་སྔགས་རྣམས་ལ་སྒྱུ་མ་སེམས་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་ལ་སེམས་ནི་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །སྣ་ཚོགས་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་སྒྱུ་མ་དེ་ཡང་སྣ་ཚོགས་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ་ཡང་གི་སྒྲས་སེམས་ཅན་དུ་མ་ཟད་པའོ། །འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་ལ་རྒྱུ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་དགོས་པ་ནི་རྐྱེན་གཅིག་གིས་ནི་འབྲས་བུ་ཀུན་བསྐྱེད་ནུས་པ་གང་ནའང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ལྔ་པ་ནི། དབུ་མ་པས་དོན་དམ་དུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་སོགས་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་སུ་ཁས་བླངས་ཤིང་སྐྱེ་རྒ་སོགས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་རྣམས་འཁོར་བར་ཁས་བླངས་པ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ན་མྱང་འདས་ཡིན་ཞིང་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་ཡང་འཁོར་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་འཆིའི་རྒྱུན་གྱིས་འཁོར་བ་དེ་ལྟ་ན། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས་དང་གློ་

176 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བུར་རྣམ་དག་གི་མྱང་འདས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ལམ་ལ་གོམས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ལམ་ལ་གོམས་མ་གོམས་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་མྱང་འདས་ནི་སྐྱེ་འཆིའི་རྒྱུན་གྱིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཆད་པ་ལས་ཐོབ་དགོས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཡང་རྐྱེན་རྣམས་རྒྱུན་ནི་མ་ཆད་ན་འཁོར་བར་མ་ཟད་སྒྱུ་མའང་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་རྒྱུན་ནི་ཆད་པ་ན་འཁོར་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །སྔར་གྱི་རྩོད་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་མྱང་འདས་དང་མྱང་འདས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་ལན་འདེབས་དགོས་ཀྱི་གཞན་གྱིས་ལན་མི་ཐེབས་ཏེ། སངས་རྒྱས་མི་འཁོར་ལ་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་འདོད་པས་སོ།།
གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་སྒྱུ་མ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པའང་ཡོད་པ་མིན་ན་སྒྱུ་མ་བློ་གང་གིས་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་བས་སྒྱུ་མའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་འདི་ཡང་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་སྙམ་པའི་རྩོད་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་མཚུངས་པ་དང། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་ཚེ་
སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ལ་གཟུང་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་དེ་དམིགས་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་ལ། སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ཁྱོད་ལྟར་ན་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ་གཟུང་བྱ་དོན་དུ་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་མེད་ནའང་དེའི་ཚེ་གཟུང་བྱ་ཅི་ཞིག་དམིགས་ཏེ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་འཛིན་བྱེད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ་གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་དེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རྫས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དང༌། དྲིས་པའི་ལན་གྱི་རང་རིག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་ཚེ་སེམས་ཉིད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་དེའི་ཚེ་དོན་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཚད་མ་གང་གིས་མཐོང་སྟེ་མཐོང་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 177

གཉིས་པ་རང་རིག་དགག་པ་ལ། ཤེས་པ་འདི་ལ་ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང༌།
ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་ཕྱི་མ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་དེས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལུང་གིས་དགག་པ་དང༌། རིགས་པས་དགག་པ་དང༌། རང་རིག་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་དང༌། བཏགས་ཡོད་རྣམས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མྱོང་ཞིང་རིག་པ་མི་འཐད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་བཅད་པར་མི་ནུས་པ་སོགས་དཔེར་བཞག་ནས་སེམས་ཀྱིས་སེམས་མི་མཐོང་ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེར་ན་རལ་གྲིའི་སོ་ནི་རང་ལ་རང་གིས་ཅི་ལྟར་ཡང་མི་གཅོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱིས་ཡིད་མི་མཐོང་ངོ༌། །རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་རིག་པར་ཁས་ལེན་པས་དེའི་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་འཆར་རྒྱུ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱང་མེད་པའི་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་རང་རིག་ཁས་བླངས་ན་རལ་གྲིའི་སོ་རང་གིས་གཅོད་པ་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང༌། ཚད་མས་གཞལ་བྱ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ། དཔེ་དགག་པ་དང༌། དོན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མར་མེའི་དཔེ་དགག་
པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་མར་མེ་རང་གི་དངོས་པོ་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཡང་དག་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པས་ཀྱང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་རིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ་མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མར་མེ་རང་གིས་གསལ་བར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གིས་རང་གསལ་མི་དགོས་ཤིང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་མུན་པས་ཀྱང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་མུན་པ་ལ་མུན་གྱིས་1

བསྒྲིབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲིབས་ན་བུམ་པ་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་བཞིན་
དུ་མུན་པའང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ནི་རྩ་ཤེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱས་པར་ཤེས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༢ བ ༤ མུན་པས་བསྒྲིགས་

178 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
པར་བྱའོ། །ཤེལ་གྱི་དཔེ་དགག་པ་ནི་དཔེན་ན་ཤེལ་བཞིན་དུ་ཤེལ་དཀར་པོ་གཞིའི་དབང་གིས་སྔོན་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་ལ། བཻཌཱུརྱའི་སྔོན་པོ་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་པོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་རིག་པ་ནི་ཤེས་པ་གཞན་ལ་ནི་ལྟོས་པ་དང༌། ཤེས་པ་ནི་རང་གིས་རང་རིག་པ་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡང་མཐོང་ཞེ་ན། བཻ་ཌཱུརྱའི་སྔོན་པ་སྔོན་པོར་རྒྱུ་གཞན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་དཔེ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་པ་ལ་སྔོན་པོ་དེ་རང་གི་བདག་གིས་སྔོན་པོའ་བདག་ཉིད་དུ་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ིགཉིས་པ་ནི། མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་མར་མེ་གསལ་བ་ཉིད་
དོ་ཞེས་ཤེས་པས་ཤེས་ཞེས་དེ་ལྟར་རྗོད་པར་བྱེད་ན་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་གསལ་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་བློ་ནི་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གང་གིས་ཤེས་ནས་དེ་སྐད་དུ་རྗོད་པར་བྱེད་དེ་མི་རིགས་སོ། །རྫས་གཞན་གྱིས་རིག་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་རང་གིས་ཀྱང་མི་རིག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་རིག་ན་གང་གི་ཚེ་རིག་བྱེད་འགས་ཀྱང་ཤེས་པ་དེ་མཐོང་བ་མིན་ན། ཤེས་པ་དེ་ནི་གསལ་བའམ་ནི་མི་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་ནི་བརྗོད་ཀྱང་དོན་མེད་དེ། ཁྱད་གཞི་ཤེས་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མོ་གཤམ་བུ་མོ་མི་སྲིད་ན་དེའི་འགྱིང་བག་བརྗོད་པ་དོན་མེད་བཞིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་དཔེ་དང༌། རང་རིག་མེད་ན་
གཞན་རིག་མི་འཐད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་པ་མིན་ན་ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་དྲན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མྱོང་བ་དཔོག་ནུས་ན་དེ་ཡང་ངས་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་དྲན་པའི་ཚེ། དྲན་པ་མྱོང་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་ཡུལ་མྱོང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ་ཡུལ་མྱོང་དེ་ཉིད་སྔོ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །ངས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་ཡུལ་ཅན་མྱོང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ་ཡུལ་ཅན་མྱོང་བ་དེ་ནི་རང་རིག་ཡིན་ལ། སྔོ་འཛིན་མྱོང་བྱེད་གང་ཡིན་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་རིག་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ཅན་དྲན་པས་རང་རིག་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྔོ་འཛིན་གྱིས་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 179

ཡུལ་གཞན་སྔོན་པོ་མྱོང་བ་ན་སྔར་སྔོན་པོ་འདི་མཐོང་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་བ་ལས་ཏེ་འབྲེལ་བར་དྲན་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། ཡུལ་ཅན་མྱོང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱི་བའི་དུག་རྨུགས་པའི་དུས་མ་མྱོང་ཡང་ཕྱིས་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་དགུན་གྱི་དུས་སུ་བྱི་བས་ལུས་ལ་རྨུགས་པ་ན་བྱི་དུག་ཞུགས་ཡོད་ཀྱང་རྨུགས་པ་མྱོང་གི་དུག་མི་མྱོང་ངོ༌། །དེ་ལས་དུས་ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཐོས་པ་ན་རྨུགས་པའི་ཚེ་དུག་ཞུགས་པར་འདུག་སྙམ་དུ་དྲན་ཀྱང་སྔར་གྱི་ཚེ་དུག་མ་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱི་བས་རྨུགས་པ་ནི་སྔོ་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །རྨུགས་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་དུག་ཞུགས་པ་ནི་ཡུལ་བཟུང་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་དང་འདྲའོ། །དེའི་ཚེ་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་རང་མ་མྱོང་བ་ནི་རྨུགས་པའི་ཚེ་དུག་མ་མྱོང་བ་དང་འདྲའོ། །ཕྱིས་རྨུགས་པ་དྲན་པ་ནི་ཡུལ་མྱོང་བ་དྲན་པ་དང་འདྲའོ། །ཡུལ་མྱོང་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མ་མྱོང་ཡང་དྲན་པ་ནི་རྨུགས་པ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་སྔར་ཞུགས་པའི་དུག་མ་མྱོང་བ་དྲན་པ་དང་འདྲའོ། །འདི་ནི་རང་རིག་མེད་པར་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རིགས་པ་མཁས་པའི་དབང་པོས་མཛད་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་སྣང་སྟེ་སྤྱོད་འཇུག་གི་བཤད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་བཞིན་དུ་མ་ཐོན་པ་འདྲའོ། །འདི་ནི་སྤྱིར་ཕྱིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔར་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེས་རང་གིས་རང་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་1

པ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་

ཀྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་པས། སྤྱོད་འཇུག་གི་དགོངས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་འགོག་པ་མིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོའ་བཞེད་པ་གཏན་མིན་ཞེས་གསུང་ངོ༌།། ིརང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་དགག་པ་ནི། ཞི་གནས་བསྒྲུབས་ནས་རྣམ་གནས་སྦྱངས་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་གཞན་དག་དང་ལྡན་པ་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་རང་གི་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རིང་བའི་ཁབ་མཐོང་ན་ཉེ་བའི་རི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མིག་སྨན་གྲུབ་པའི་རྫས་མིག་ལ་བྱུགས་པའི་མིག་སྨན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ས་འོག་གི་བུམ་སོགས་ཀྱི་གཏེར་མཐོང་ཡང་མིག་སྨན་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་པ་བཞིན་དུ་རང་རིག་ཡོད་པ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ༌། །ཡང་ན་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༣ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༢༢ ན ༦ ཅེས་པ་

180 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

འདི་ལྟར་བཤད་དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པས། གསལ་བྱ་དང་གསལ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུབ་པར་མ་ཟད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡང་ངེས་པར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་འོག་གི་གཏེར་ཆེན་པོའ་བུམ་པ་མཐོང་བའི་གསང་སྔགས་གྲུབ་པའི་མིག་སྨན་མིག་ལ་བྱུགས་པའི་ ིསྦྱོར་བ་ལས་ས་འོག་གི་བུམ་པ་མཐོང་བའི་ཚེ་ན་གསལ་བྱ་བུམ་པ་གསལ་བྱེད་མིག་སྨན་ཉིད་དང་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་མ་ཟད་རང་རིག་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། སེམས་ལས་སྒྱུ་མ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་
པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་རང་རིག་མེད་ན་དྲན་པ་མེད་པས་ཡུལ་མྱོང་བ་དང་མཐོང་ཐོས་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་དང་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀུན་རྫོབ་འདིར་ནི་དགག་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དེ་དགག་མི་དགོས་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེད་ཅིང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགག་མི་ནུས་ཏེ་འགོག་ན་ལུང་རིགས་ཀྱིས་འགོག་དགོས་ན་དེ་འགོག་ན་ལུང་རིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཀག་ན་སྐྱོན་ཡོད་དེ་ཆད་ལྟ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡུལ་དེ་དག་བདེན་པར་རྟོག་པ་ལྡོག་བྱ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་ལོག་ན་འཁོར་བ་མི་ལྡོག་ཅིང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན་པས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་གསལ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་རག་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་ཙམ་དགག་བྱ་མིན་ལ་དེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་དང་ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུ་གཟུང་ཡང་དགག་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་སླར་འོངས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པས་སེམས་ལས་སྒྱུ་མ་སྟེ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྫས་གཞན་མིན་ཞིང༌། སྔར་དེ་ཚེ་གང་ཞིག་གང་གིས་མཐོང་ཞེས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་པས་དེ་གཉིས་གཞན་མིན་པར་ཡང་མི་རྟག་གོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་དགོས་ལ་ཕྱི་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 181

རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་དེ་སེམས་ལས་རྫས་གཞན་མིན་ཏེ་རྫས་གཞན་དུ་ཐལ་ལོ། །རྫས་གཞན་མིན་ཞེ་ན་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་པར་ཐལ། སྣང་བ་རྣམས་རྫུན་པར་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མ་སྟེ་དོན་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མིན་ཡང་སེམས་ཀྱི་བལྟ་བྱ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཤེས་པ་དྲུག་ལྟ་བྱེད་ཡིན་པའང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔར། གལ་ཏེ་འཁྲུལ་བ་ཡོད་མིན་ན།།ཞེས་པའི་སྐྱོན་དེ་དབུ་མ་པ་ལ་མེད་ཅིང་ཁྱེད་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ན་མཛེས་སོ།།
བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་སོགས་རྫུན་པ་དང་བཏགས་པར་ཡོད་པ་རྣམས་དངོས་པོ་
བདེན་གྲུབ་རེའི་རྟེན་ཅན་ནམ་གཞི་ཅན་ཡིན་ཏེ་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞི་བདེན་པ་རེ་ཡོད་པས་སོ། །དཔེར་ན་སྡོང་དུམ་ལ་མིར་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡང་སྡོང་དུམ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་བརྟེན་ན་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ་རྩོད་པ་འདི་བསླབ་བཏུས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་བཤད་པ་འདིའི་དོན་མིན་ནོ། །འཁོར་བ་སོགས་དངོས་མེད་དེ་རྫུན་པ་རྣམས་འཁྲུལ་གཞི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་འཆིང་གྲོལ་སོགས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བརྟེན་པའི་གཞི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་འདི་བསླབ་བཏུས་སུ་གསུངས་སོ། །སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་སེམས་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་འཁྲུལ་བ་སོགས་ཀྱི་གྲོགས་མེད་པར་རང་རིག་རང་གསལ་གཅིག་པུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྣང་བ་འདི་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པས་ཕྱི་དོན་མེད་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པའང་སྔར་བཀག་པས་ཤེས་པ་མིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་བསླད་ཀྱང་ཤེས་པའི་རྫས་ལ་བསླད་1

བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་གང་གི་ཚེ་སེམས་ནི་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ། སེམས་ཐམས་ཅད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༥ བ ༡ བསླད་པ་ གཙང་། ཤོག ༡༢༤ ན ༡ བསླང་བ་

182 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སེམས་ཙམ་ཏུ་བརྟགས་པ་སྟེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལའང་ཡོན་ཏན་ཏེ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་དབུ་མ་ལའང་དགོས་ནུས་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་
ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཡང་དེས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་ན་ནི་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ངལ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། དགོས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་དེས་ཉོན་མོངས་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་གི་ཚེ་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་ལ་དེ་བྱེད་པ་པོ་སྒྱུ་མ་མཁན་ཉིད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུད་མེད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་འདི་ལོངས་སྤྱད་རུང་དུ་སོང་ན་སྙམ་དུ་སྒྱུ་མ་མཁན་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ནི་དང་པོ་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཙམ་ལས་མེད་པས་སོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྱུ་མ་མཁན་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤོང་བ་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང༌། སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྱུ་མ་མཁན་སྒྱུ་མ་དེ་བྱེད་པ་པོ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་སྟེ་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་ལ་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་ཏེ་བདེན་འཛིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས་ཤིང༌། བདེན་པར་འཛིན་པ་དེས་ན་དེ་མཐོང་བའི་དུས་ན་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བག་ཆགས་ཉམ་ཆུང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །སྔ་མ་དག་གིས་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་བུད་མེད་ཀྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པ་ནི་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཙམ་ཡིན་པས་དེས་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་ལ། ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཁྱབ་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་མཛད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ནི་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ་དགག་བྱའི་ངོས་འཛིན་དང་དེ་ཆོས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པར་རྟོགས་ན་གཞན་ལའང་གོ་འོང་བ་སོགས་གཞན་ལས་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པས་སོ། །དེས་ན་སྤྱིར་འཁྲུལ་པ་ལ་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བ་རབ་རིབ་ཀྱིས་སྐྲ་ཤད་འཛག་པར་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་སྐྲ་ཤད་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 183

མེད་པར་གོ་བས་འཁྲུལ་བ་དེ་མི་ལྡོག་གི་དེ་ལྡོག་པ་ལ་མིག་གི་རབ་རིབ་སེལ་ཐབས་བྱེད་དགོས་སོ། །རྟོག་པ་འཁྲུལ་བ་ལའང་འཕྲལ་དུ་གློ་བུར་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་སོགས་ནི་ཐག་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་འཁྲུལ་བ་དེ་ལྡོག་གི །དེ་ལྡོག་པ་ལ་གོ་བ་དེ་རིང་དུ་གོམས་པ་སོགས་མི་དགོས་སོ།།
འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་གཟིགས་པའི་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་རྒྱུད་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འདྲིས་ཤིང༌། དེས་རྒྱུད་ཚོས་པ་བཞིན་དུ་སོང་བས་དེའི་ས་བོན་ལྟ་ཞོག་མངོན་གྱུར་རགས་པའང་བདེན་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ག་ལ་ལྡོག་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀུན་བཏགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་མི་སྤོང་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུན་རིང་དུ་སྒོམ་པའི་སྒོམ་ལམ་སོགས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལའང་མཐར་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་འབྱུང་བ་ཁས་བླངས་ཤིང་དེས་ཆོག་གི་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་སྤོང་དགོས་ཞེས་ཁས་མ་བླངས་ཤིང་ལེན་ཡང་ག་ལ་དགོས་ཞེ་ན་ལན་བསྡུས་པའོ། །སྒྱུ་མ་མཁན་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་དེ་བྱེད་པས་ནི་དམིགས་ཡུལ་ཤེས་བྱ་སྟེ་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་ལ་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་ཏེ་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་ཤིང་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེས་ན་སྒྱུ་མའི་བུད་མེད་བུད་མེད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་མཐོང་བ་ན། དེའི་སྟོང་ཉིད་བག་ཆགས་དེ་ཉམ་ཆུང་བ་སྟེ་བདེན་འཛིན་ལ་གནོད་པའི་ནུས་པ་མེད་དེ་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་མེད་པས་སོ། །ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་ཞེས་པའི་བག་ཆགས་ནི་བདེན་འཛིན་ལ་བྱས་པ་དང་དེའི་ས་བོན་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྔ་མའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་
ཉིད་བག་ཆགས་གོམས་པ་སྟེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་ན་དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བག་ཆགས་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞིང་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་པ་སྟེ་བདེན་མེད་ཉིད་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་གོམས་པས་ནི་བདེན་མེད་བདེན་འཛིན་དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །དགག་བྱ་རགས་པ་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་ན་བཀག་པ་བདེན་གྲུབ་ཕྱིས་དགག་དགོས་ཀྱང་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པའི་ཡོད་པ་བདེན་ཚད་དུ་བྱས་པའི་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་བཀག་པའི་

184 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བཀག་པ་བདེན་འཛིན་ནི། དུས་དེའི་ཚེ་ཉིད་ནས་འགོག་སྟེ་དེ་མ་ཐག་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་བདེན་པར་མེད་དེ་ཞེས་བརྟག་བྱའི་དངོས་པོ་
བདེན་པར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པས། བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་བདེན་པའི་དངོས་མེད་རྟེན་ཆོས་ཅན་བདེན་གྲུབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བཀག་པ་བདེན་གྲུབ་བློ་དེའི་མདུན་དུ་ཇི་ལྟར་གནས་ཏེ་ཆོས་ཅན་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་མེད་པས་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་དགོས་ལ་དེ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་སྔར་ནས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དག་བདེན་གྲུབ་གང་ཡང་བློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ་དེའི་ཚེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་མཐའ་དག་མེད་པར་རྟོགས་པར་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་དོན་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཡང་ཞི་ལ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་ནི་གཉིས་སྣང་མ་ཁེགས་ཀྱང་ངེས་དོན་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚིགས་བཅད་འདི་དང་འོག་མ་ལྔས་འབྲས་བུའི་གནས་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།
སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་ན་རེ། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་
ཤེས་བྱ་མེད་པར་བསྟན་བཅོས་འདི་དང་བདེན་གཉིས་མཁན་པོའ་བཞེད་པར་བྱས་ནས། ཁོ་བོས་ ིནི་ཤེས་བྱ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཚད་མ་མ་རིག་གོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་རང་ཉིད་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའ་བཞེད་པ་ཅུང་ཟད་མ་གོ་བར་གསལ་ཞིང༌། ིརང་ཉིད་ཀྱང་རྟག་ལྟའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པར་རློམ་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་སྐོང་བ་འཐད་པ་དཔེ་དང་
བཅས་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ན་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ཡང་མེད་པས་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་མི་ལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 185

བུ་དང་ལྷ་ལ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་སྐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱའི་སངས་རྒྱས་དང་ཕྲད་པ་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་མཐུ་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའི་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་སྣང་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་འདས་ནས་དུས་རིང་པོ་ལོན་པས་དེས་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་ཅིང་སྨོན་ལམ་འདེབས་མཁན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་དེའི་འབྲས་བུ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་དཔེར་ན་བྲམ་ཟེས་དུག་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་མཆོད་སྡོང་བསྒྲུབས་ནས་བྲམ་ཟེ་འདས་པར་གྱུར་པ་དེ་འདས་ནས་ཡུན་རིང་ལོན་ཡང་མཆོད་སྡོང་དེ་ད་ལྟར་དུག་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱེད་ནུས་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བའི་མཆོད་སྡོང་བསྒྲུབས་པ་ཡང༌། སྒྲུབ་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཛད་པ་མི་འགལ་ཞིང་འདི་ནི་རྒྱུན་འཇོག་མ་ཤེས་པའི་རྩོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ལ་རྟོག་པའི་སེམས་མེད་པ་ལ་
མཆོད་པ་བྱས་ནས་ཅི་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ་མཆོད་པ་ལེན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་མཆོད་པ་བྱས་པས་བསོད་ནམས་འབྱུང་བ་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་སྐུ་དངོས་སུ་བཞུགས་པའམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་ཀྱི་སྐུ་གདུང་ལ་མཆོད་པ་གཉིས་བསོད་ནམས་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བྱམས་པ་སེངྒེ་སྒྲའི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བའི་ཕན་ཡོན་ལས་ཀྱང༌། གང་ཞིག་བཞུགས་ལ་མཆོད་པ་དང༌། །མྱ་ངན་འདས་པའི་སྐུ་གདུང་ལ། །སེམས་ནི་མཉམ་པར་དང་བ་ཡི། །བསོད་ནམས་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད།1

།ཅེས་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་
སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུའང་རུང་སྟེ་དེར་མཆོད་པ་བྱས་པས་འབྲས་བུ་འབྱུང་ 1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༢ ཤོག ༥༧༣ ཕྲེང་། ༢

186 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཁྱོད་རང་བདེན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་རེ་ཤིག་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱས་ནས་བདེན་ཡང་རུང་རྫུན་ཡང་རུང་ངེད་ལ་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་བྱུང་བ་དེས་ཆོག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྒྲུབ་པ་
ལ། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གོམས་པས་གྲོལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པར་མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོ་སྡེ་བཀར་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་དག་ཕྱོགས་སྔའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཞར་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ིམདོ་སྡེ་ཚད་མར་བཞེད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མི་དགོས་པར་བཞེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་བཀག་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་བསྒྲུབ་བཞེད་ནས་གཞུང་འདི་དག་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་
དུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དེས་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་རིགས་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོ་སྡེ་ ིབཀར་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ངེས་པར་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེའི་ལུང་ལས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་ནི་གོམས་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ག་ཐོབ་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་དངོས་པོའ་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་པ་དང༌། དུས་གསུམ་ ིགའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱུན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་བར་རྣམས་ཤེར་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 187

ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་རྐྱང་པ་ལ་བྱེད་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་མདོ་ཕྱོགས་ནས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་སྟོན་
པའི་ལུང་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་མ་དྲངས་སོ། །གཞུང་རྐང་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་གི་བློ་ངོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀར་བསྒྲུབ་བཞེད་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་འདི་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལུང་ཚད་མར་མི་འདོད་ན་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་རིགས་པ་དང་བྲལ་ ིབར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དང་པོ་ནས་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མི་དགོས་ལ་འདིར་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་འདིའི་ཁྱབ་པ་འོག་ནས་འགོ་མཚུངས་དང་རྣལ་མའི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་བཀར་མི་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་བཞེད་ནས་གཞུང་འདི་དག་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། གཏན་ཚིགས་འདིའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གའི་ལམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་འདིའི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་ཆེན་བཀར་བསྒྲུབ་པ་མིན་ཡང་ཐེག་ཆེན་བཀར་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགོ་མཚུངས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། རྣལ་མའི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོ་སྡེ་ངེད་ལ་བཀར་མ་གྲུབ་ཅིང་ཚད་མར་ཁས་མི་ ིལེན་པས་ངེད་ལ་མ་གྲུབ་ན་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཉན་རང་གི་ཡང་ལམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་ཁྱོད་རང་ཚད་མར་འདོད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་འདི་རྣམས་བཀའ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་གྲུབ་དྲིས་པས་དེ་དག་བཀའ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འུ་བུ་ཅག་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེག་པ་དམན་པའི་མདོ་སྡེ་འདི་བཀར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་ཏེ་ཁྱོད་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་ལུང་དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་མ་ཕེབས་པའི་དང་པོ་ཁྱོད་ལ་ཡང་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་འདི་ཚད་མར་མ་གྲུབ་ལ། དུས་ཕྱིས་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་རྐྱེན་ཏེ་ཐབས་དག་གང་འདུལ་བ་ལ་གནང། མདོ་སྡེ་ལ་འཇུག །མངོན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་སོགས་ལུང་དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་

188 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

འབེབས་པའི་ཐབས་གང་གིས་ནི་ལུང་ཚད་མ་དེར་ཡིད་ཆེས་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་འདོད་པས་ཚད་མར་བདེན་ན་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་སོགས་ཀྱང་བདེན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེད་འདོད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་བཀར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པས་རྩོད་པ་མེད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ངེད་མི་འདོད་པས་རྩོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ལ་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་རྩོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་ཀྱང་ནང་ཚན་གྱི་ལུང་གཞན་བར་སྲིད་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སོགས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་ལས་བཀར་འདོད་ཀྱང༌། ལ་ལས་དེ་མི་འདོད་པས་སྡེ་པ་ནང་དུ་རང་དང་གཞན་རྩོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་པ་དོར་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་མྱང་
འདས་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་དང༌། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ན་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པ་དང༌། དེས་ན་ཐར་པ་ཙམ་འདོད་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལས་མངོན་སུམ་དུ་ཐོས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལ་བསྡུ་བ་མཛད་པ་ཡིན་པས། དགེ་སློང་དུ་མ་བཤད་པའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྟེ་ཡིན་པ་ལ་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱང་དཀའ་བར་གནས་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དགྲ་བཅོམ་པ་མི་ཐོབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམས་ལ་དགྲ་བཅོམ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པའང་འདིས་སྟོན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྒྲས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་ན་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའང་དཀའ་བར་གནས་ཏེ་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 189

ཀྱི་མྱང་འདས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་རིགས་པས་སུན་མ་ཕྱུང་བར་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྐང་པ་སྔ་མ་གཉིས་དམ་བཅར་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་གཉིས་རྟགས་སུ་བྱ་སྟེ་བདེན་འཛིན་ཇི་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པས་གྲོལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཙམ་རེ་ཤིག་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དེའི་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་པ་དེར་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་ཟད་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་མཚུངས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདོད་མི་ནུས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཤིག་མེད་ཀྱང་མངོན་གྱུར་ཙམ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་ཞེས་པ་ནི་ཕྱོགས་སྔ་མའི་ལུགས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ནི། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི།1

།ཞེས་བཤད་པ་
བཞིན་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཏེ་གྲོལ་བ་འཐོབ་ན་ཞེས་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་འཐོབ་མི་འཐོབ་ལ་རྩོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བདེན་པ་མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་ནུས་པ་ཁས་བླངས་
ནས་དེས་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་འདིའི་དོན་གཏན་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལམ་དེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཉོན་མོངས་སུ་བཞག་པ་རྣམས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པས་རེ་ཤིག་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཚེ། ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འཇོག་ན་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཙམ་རེ་ཤིག་སྤངས་པས་དེའི་དེ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༢༠ ཕྲེང་། ༡༥

190 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

མ་ཐག་ཏུ་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདོད་པར་མི་ནུས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན།1

།ཞེས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཤིག་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་མི་ནུས་པ་མཐོང་བས་སོ། །ཞེས་པས་སྟོན་ནོ། །གཞུང་དེ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་དང་བོད་རྣམས་ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་དང་འཕགས་པ་སོར་ཕྲེང་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྔོན་སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འབྱིན་པ་མཐོང་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཚེ་འདིའི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མིན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པའི་ནུས་པ་མི་ལྡོག་པས་གྲོལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམས་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་སྤངས་པ་རེ་
ཤིག་པ་ཙམ་མིན་པའི་སྲིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་སྲེད་པ་ནི་ལམ་དེས་ཟད་པར་སྤངས་པས་ས་བོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་མི་ལེན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་དགྲ་བཅོམ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲེད་པ་འདི་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང༌། མངོན་པ་ནས་ཀུན་རྨོངས་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྲེད་པ་ལ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་གཅིག་དང་མིན་པ་གཅིག་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མེད་དེ་འདོད་དགོས་སོ། །གཞུང་དེས་ནི་སྡེ་པ་གཉིས་དང་ཐེག་ཆེན་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲེད་པ་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་རང་ལུགས་ཀྱི་སྲེད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་འདོད་པ་གཏན་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་གྱིས་དྲངས་པའི་སྲེད་པ་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཤིག་སྤངས་ཀྱང་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟས་དྲངས་པའི་སྲེད་པ་ཅི་སྟེ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པས། སྔར་བཤད་པའི་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་ལ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་འཇིག་ལྟ་དང་སྲེད་པ་མངོན་གྱུར་བ་ཡང་མི་ལྡོག་གོ །གལ་ཏེ་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༢༡ ཕྲེང་། ༥

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 191

སྤངས་ན་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པར་ནི་འདྲ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡོད་མེད་ལ་ཁྱད་པར་མ་བྱུང་ན་སྲེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་དོན་མེད་དོ།།
སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་ཚོར་བ་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མ་སྤངས་པས་ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་མི་འབྲལ་བར་སྲེད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྲེད་པ་ངེས་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་ཚོར་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ཁྱོད་དགྲ་བཅོམ་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པ་དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དེ་སྲིད་དུ་དེས་དྲངས་པའི་སྲེད་པ་མངོན་གྱུར་ཡང་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་དོ།།
བཞི་པ་ནི། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པ་དང་ནི་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཤིག་འགགས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སླར་ཡང་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མ་ཟད་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཙམ་1

ཐོབ་པར་འདོད་པ་ལ་
ཡང་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་བར་ངེས་པར་འདོད་པར་བྱའོ། །རྩེགས་དབང་ཕྱུག་སེངྒེ་ལ་སོགས་པ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པ་སྤྱོད་འཇུག་གི་དགོངས་པར་བྱེད་པ་དང་ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཞེས་པ་ལ་རྒྱུས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཞེས་སྐྱོན་འཛིན་པ་ནི་ཕྱོགས་སྔའི་ནམ་མ་ལངས་ཤིང་ཚོགས་པར་དབྱུང་དུ་མི་རུང་བའི་གཏམ་མོ། །གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་འདིའི་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞུང་འདིའི་མཇུག་ཏུ་ངག་གང་མདོ་སྡེ་ལ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་འདུག་པ་ཐེག་ཆེན་བཀར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་འདོད་པར་འདུག་པ་ལ། བསྟན་རྩ་དགེ་སློང་ཉིད་ཡིན་ན།2

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་གོང་དུ་འོང་རྒྱུར་འདུག་པ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱང་མ་ཤེས་ཤིང་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༢ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༣༠ བ ༡ འབྲས་བུ་ཅི་ཐོབ་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༢༡ ཕྲེང་། ༢

192 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་མིན་ནོ་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་མཁན་པོ་འཆད་དོ།།
གང་ལྟར་ཡང་དོན་ནི་ངག་གང་ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་སྟོན་པས་མདོ་སྡེ་ལ་
འཇུག །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་སྟོན་པས་འདུལ་བ་ལ་སྣང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྟོན་པས་མངོན་པ་དང་མི་འགལ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དུ་འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་མདོ་སྡེ་ཕལ་ ིཆེར་བསླབ་པ་གསུམ་སྟོན་པས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད། ཁྱོད་ཀྱིས་བཀའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་དེ་ཚང་བར་མ་རྟོགས་པའི་མདོ་གཅིག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་ན། ཁྱོད་འདོད་པའི་བཀའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་གཅིག་མཐོང་བས་ཁྱོད་མདོ་སྡེར་འདོད་པ་དང་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བས་གསུངས་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད། ཡུམ་རྒྱས་པ་སོགས་བཀའ་ཡིན་ན་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པས་དེའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་རིགས་པ་ལ་མ་རྟོགས་པས་བཀའ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བར་འདོད་པའི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཀར་གཟུང་བྱ་མིན་པར་སུ་ཞིག་བྱེད་དེ་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་འགྲུབ་པ་ངེས་པར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་རག་
ལུས་ཏེ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་རྨོངས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ། སོ་སོའ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལྟར་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པས་ལས་ ིཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྟག་མཐར་ལྟུང་བ་དང༌། ཉན་རང་རྣམས་ལྟར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ནས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཆད་པ་ལས་བྱུང་བའི་མྱང་འདས་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པའི་ཆད་མཐར་ལྟུང་བའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་བར་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་ན་འཁོར་བར་གནས་སུ་ཟིན་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རང་མཚན་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ནས་དེས་སུན་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྟུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སུན་འབྱིན་པ་ནི་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 193

འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འོག་ནས་འཆད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བར་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མུན་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་མྱུར་དུ་སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདོད་པས་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་སྒོམ་1

མི་བྱེད་དེ་དེ་དང་བྲལ་ན་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་
ས་བོན་ཡང་སྤོང་མི་ནུས་སོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མཐར་ཐུག་པ་དང་མངོན་གྱུར་ནི་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྣང་བའི་སྣང་ཆ་སོགས་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་སྣང་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་ངོ༌།།
དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྲག་པས་དེ་བསྒོམ་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་པོ་གང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་དེ་ལ་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རིགས་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་འཇིགས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་སྟེ་འཇིགས་པར་མི་རིགས་ཏེ་དེ་འཇིགས་པ་ཟད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་འགའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ནི་དེར་ཞེན་པ་ལས་ཡུལ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལས་འཇིགས་པ་སྐྱེ་རིགས་པར་འགྱུར་ན་བདག་ཉིད་འགའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པས་འཇིགས་པར་འགྱུར་བ་པོ་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་སེམས་པའི་བློས་ཁ་ནང་དུ་ལོག་ལ་སོམས་ཤིག་དང་བདག་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དགག་པ་དང༌། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་དགག་པ་དང༌། བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༣ ན ༤ སྒོམ་པར་

194 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་གང་ཟག་དང་
ཕུང་པོ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་རུང༌། གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བ་དང་མ་སྒྱུར་བ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་ཞུགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ངམ་ངམ་ཤགས་ཀྱིས་1

སྐྱེ་བ་དེ་ནི། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་ལ་
བདེན་འཛིན་ཡིན་ཡང་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་ཞུགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཐད་སྙམ་པ་དང༌། བདེན་པར་གྲུབ་སྙམ་པ་ནི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྗས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་ཡོད་ལ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རྗེ་བོ་དང་ཁོལ་པོ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་འབའ་ཞིག་གོ །མདོར་ན་གྲུབ་མཐའི་དཔྱད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངམ་ངམ་ཤགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་བདག་འཛིན་གཉིས་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བདག་འཛིན་ནི་ཀུན་བཏགས་སོ། །སྔ་མའི་ཞེན་ཡུལ་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་སྔ་མ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
སོ་དང་སེན་མོ་སོགས་བདག་ཡིན་པ་འགོག་པ་འདི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་
ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་དག་ང་ཡི་བར་འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱི་ངར་འཛིན་པ་མེད་པས་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་སོགས་དང་དོན་གཅིག་པས་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་དང་ང་ཡི་བའི་རང་ལྡོག་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཇིག་ལྟས་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པས་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་དེའི་མཚན་གཞིར་ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་དང་ ིདེའི་ཡ་གྱལ་དང་ཆ་ཤས་དང༌། དེ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་རུང་གཅིག་ངའི་2

མཚན་གཞིར་
སྒྲུབ་དགོས་ལ་དེ་རྣམས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕུང་པོའ་ཡ་གྱལ་བདག་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༣ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༣༢ ན ༢ ཤུགས་ཀྱི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣༤ ན ༥ དེའི་མཚན་གཞིར་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 195

གི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་སོ་དང་སེན་མོ་བདག་མ་ཡིན་བདག་གི་མཚན་གཞི་ནི་རུས་པ་དང་ཁྲག་མ་ཡིན་སྣབས་མིན་བད་ཀན་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ལ་བདག་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཆུ་སེར་དང་ནི་རྣག་ཀྱང་ངའི་མཚན་གཞི་མིན་བདག་གི་མཚན་གཞི་ནི་ཞག་དང་རྡུལ་མིན་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་སྔ་མའོ། །གློ་མཆིན་དག་ཀྱང་བདག་གི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་ལ་རྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ཁྲོལ་གཞན་ཡང་བདག་གི་མཚན་གཞི་མིན་ཏེ་བདག་ནི་ཕྱི་ས་གཅིན་མ་ཡིན་ཤ་དང་པགས་པ་བདག་མིན་ཏེ་དེ་དག་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲོད་དང་རླུང་ཡང་བདག་མ་ཡིན་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་བུ་ག་སོགས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་ཏེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ན་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་ཕུང་པོ་འཛིན་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་གང་ཟག་རྗེ་བོ་དང་ཕུང་པོ་ཁོལ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བསྟན་པ་འདི་དག་ནི་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཁམས་དྲུག་གང་ཟག་ཡིན་པ་བཀག་པ་དང་དོན་གཅིག་པས་སོ། །བུ་ག་མིན་ཞེས་པ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་ཟག་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཕུང་པོའ་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་དང་ཡ་གྱལ་དང་ཆ་ཤས་གང་ཡང་གང་ ིཟག་གི་མཚན་གཞིར་གཟུང་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཞན་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའོ། །འོ་ན་གང་ཟག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཁྱོད་ལ་ལྷ་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་སོགས་མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པ་འདིས་མི་ཆོག་གམ་གང་ཟག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཅིག་འདོད་ན་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བར་འགྱུར་བས་དེ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གྲངས་ཅན་བདག་ཤེས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་པ་
བདག་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །ཕྱི་རོལ་པའི་བདག་རྫས་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་དེ་རྣམས་བེམ་རིག་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས་འདི་གཉིས་བཀག་པས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འགོག་ནུས་པར་དགོངས་ནས་གཉིས་པོ་དགག་པ་འདིར་གསུངས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཀག་པ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་ཤེས་བྱ་ཉི་ཤ་

196 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
རྩ་ལྔར་གྲངས་ངེས་པ་ལ་གཙོ་བོ་སོགས་ཉེར་བཞི་བེམ་པོ་དང་ཉེར་ལྔ་པ་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་མྱོང་བ་དང་སེམས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཏུ་འདོད་ལ། གཙོ་བོས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་བྱེད་ཤེས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་མི་ཤེས་ལ་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུས་ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་ཤེས་ཀྱང་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚེ་བློའམ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ་ལ་ཕྱི་ནས་སྒྲ་སོགས་དེ་ཙམ་ལྔ་ཡང་སྣང་། ནང་ནས་སྐྱེས་བུ་ཡང་སྣང་ནས་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང༌། བློས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྤྱོད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པར་བྱས་པ་ལས་འཁོར་བར་འདོད་དོ།།
འདིར་ཞིབ་ཏུ་མ་སྤྲོས་ཤིང་འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གྲངས་ཅན་
གྱི་ལུགས་འདི་ལ་མིང་གཞན་བཏགས་ནས་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པར་འདོད་པ་དུ་མ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་དང་ཤེས་པ་རྟག་པར་འདོད་མི་འདོད་མུ་བཞི་འོང་ཡང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ཀ་རྟག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་དང་སྒྲ་སོགས་དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་རྟག་དངོས་ཡིན་ན་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་དེས་སྒྲ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ན་སྒྲ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཡུལ་ཤེས་བྱ་ནི་དོན་ཅི་ཞིག་རིག་ནས་ཡུལ་གང་གི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཞེས་པར་རྗོད་པར་བྱེད་དེ་བརྗོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་རྟག་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་ཤིང་ཡང་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་སྒྲ་སོགས་ཉེ་བར་གནས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད་ཅེས་ངེས་ཏེ་དེ་མེད་ན་ཤེས་པར་འཇོག་བྱེད་མེད་པས་སྐྱེས་བུས་སྒྲ་མི་འཛིན་པའི་དུས་མེད་པར་ཁས་བླང་དགོས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྒྲ་མེད་པ་དེའི་
ཚེ་སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་སོ་ཞེ་ན་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ་སྒྲ་ཐོས་པའང་ཇི་སྟེ་མིན་ཏེ་ཐོས་པར་ཐལ། དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཤེས་པ་དེའི་ཚེ་སྒྲ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་མེད་པས་སྒྲ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡུལ་སྒྲ་མེད་པ་དེས་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 197

ན་སྒྲ་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའང་མེད་པར་འགྱུར་ལ་འདོད་ན་སྐྱེས་བུ་རྟག་ཁྱབ་ཏུ་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་འཛིན་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུགས་འཛིན་ཤེས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྣམ་པ་ལེགས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་གཅིག་བལྟོས་ས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ཕ་དང་བུར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྱུར་དང་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཚེ་སྒྲའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་སྒྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་དེ་གཟུགས་སྒྲ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་ཡང་སྒྲའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འཇོག་གོ་ཞེ་ན་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་ནི་བལྟོས་ས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ཕ་དང་བུ་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་སྙིང་སྟོབས་དང་རྡུལ་དང་ནི་མུན་པ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་གཙོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ལ་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་བུ་མིན།1

ཕའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཕ་ཡང་མིན་ཏེ།
གྲངས་ཅན་གྱིས། ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཆོག །མཐོང་བའི་ལམ་དུ་འགྲོ་མ་ཡིན། །མཐོང་བའི་ལམ་དུ་གང་གྱུར་དེ། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་གསོག2

།ཅེས་རང་བཞིན་ནམ་ཡང་མཐོང་བའི་
ལམ་དུ་མི་འགྲོ་ཞིང་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་ཕ་དང་བུ་ལ་སོགས་པ་རྫུན་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཕ་དེ་ཉིད་བུ་དང་བུ་དེ་ཉིད་ཕར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཕ་བུ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕ་དང་བུའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པས་བལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་གནས་སྐབས་སོ་སོར་བཞག་པ་མེད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་གཟུགས་འཛིན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་དེ། དེར་ཡོད་ན་ནི་ཚད་མས་མཐོང་དགོས་པ་ལ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གོས་ལ་སོགས་པའི་ཆ་བྱད་སྔ་མ་བཏང་ནས་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་གར་མཁན་ལྟ་བུར་
གཟུགས་འཛིན་གྱི་ཚུལ་ཏེ་རྣམ་འགྱུར་གཞན་གྱིས་སྒྲ་འཛིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ན་འོ་ན་ཤེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༦ ན ༢ བུ་མིན་པའི་གནས་སྐབས་ གཙང་། ཤོག ༡༣༤ ན ༦ བུ་མིན་ཕའི་གནས་སྐབས་
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢ ཤོག ༩༦༦ ཕྲེང་། ༢ ནང་དུ་གསལ།

198 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
རིག་དེ་རྟག་དངོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་ལུགས་གཞན་བཏང་ནས་གཞན་ལེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་འཛིན་ལས་ཚུལ་གཞན་གཟུགས་འཛིན་དེ་ཉིད་སྒྲ་འཛིན་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་དེ་ནི་སྔོན་མེད་ཞིག་སྟེ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཕྱིས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ཉིད་སྔར་གྱི་ཚུལ་དེ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཕྱིས་ཀྱི་གཅིག་པུ་དེ་ནི་སྔོན་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་གཞན་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཡང་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་གཅིག་སྔོན་མེད་ཞིག་སྟེ་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་1

འཆད་དོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་གཞན་དུ་སྣང་བ་དེ་
སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤེས་པ་དེའི་རང་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྨྲོས་ཤིག་སྟེ་སྨྲར་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་གང་དུ་སྣང་བ་དེ་སྣང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཀུན་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ཆ་མེད་ཀྱི་རྟག་ཁྱབ་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་པ་ཅན་ཤེས་རིག་དང་སེམས་མེད་བེམ་པོ་གཙོ་བོ་དེ་དག་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་རྟག་ཁྱབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྫུན་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་འདྲ་བའི་སྟེ་མཚུངས་པའི་རྟེན་སྤྱི་གཙོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་རྫུན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གང་དག་བདག་སེམས་མེད་པ་བེམ་
པོར་འདོད་པ་ཡང་བདག་མིན་ཏེ་སེམས་མེད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་སོགས་བཞིན་ནོ། །འོན་ཏེ་བདག་རང་ཉིད་བེམ་པོ་ཡིན་ཡང་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཤེས་པར་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བདག་དེ་ཡུལ་སྔར་མི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་ཡོད་པ་དེ་འཇིག་པར་ཐལ། ཕྱིས་རྐྱེན་གཞན་གྱི་སྟོབས་ལས་ཡུལ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༦ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༣༤ བ ༦ ཅེས་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 199

སྟེ་བདག་ལ་འགྱུར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་བླངས་ན་སེམས་པས་བདག་དེ་ལ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱས་ནས་ཡུལ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་འགྱུར་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དེ་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་བྱ་བ་དང་བྲལ་བར་ཁས་བླངས་པས་1

ནམ་

མཁའ་བདག་ཏུ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བདག་ཁས་བླངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ་ཕན་གནོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལས་འབྲས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང༌། སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བཅིངས་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་པ་མིན་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དགེ་མི་དགེའི་ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་རིགས་པ་མིན་ཏེ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བྱས་ནས་ནི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པས་ན་ཕྱིས་ལས་དེ་བྱེད་པ་པོ་སུའི་ལས་སུ་འགྱུར་ཏེ་འབྲས་བུ་མྱོང་དུས་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་2

ནི། རྒྱུ་ལས་བྱེད་པའི་བྱ་བའི་དུས་དང་འབྲས་བུ་ལོངས་
སྤྱོད་པའི་དུས་ཀྱི་གཞི་གང་ཟག་རྫས་ཐ་དད་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་དུས་དེར་བདག་སྟེ་ལས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ཡང་འུ་བུ་ཅག་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པས། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་རྩོད་པ་དོན་མེད་མ་ཡིན་ནམ་རྒྱུ་ལས་བྱེད་དུས་ན་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་མེད་མྱོང་དུས་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ན་ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་ལྡན་ཏེ་རྒྱུ་གསོག་དུས་ན་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་དང་བཅས་ཞེས་མཐོང་བ་འདི་ནི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཕུང་པོའ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་ ི 3

བ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་
བསྟན་པ་སྟེ་གདགས་སོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༧ ན ༣ བླངས་པས་ན་ གཙང་། ཤོག ༡༣༥ བ ༡ བླངས་པར་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣༧ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༣༥ བ ༤ གཉིས་པ་ལ་ནི།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༣༧ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༣༥ བ ༦ འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་པོ་

200 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

རྒྱུན་ཞེས་པ་ནི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ཉེ་བར་བླང་བྱར་ཡོད་
པའི་ཆ་ཅན་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་སྟེ་མདོར་ན་གང་ཟག་འདིས་ལས་ཀྱང་བྱས་འབྲས་བུ་ཡང་མྱོང་ཞེས་པ་འཐད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་དུས་གཅིག་པ་སུས་ཀྱང་བཞག་མི་ནུས་སོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་སེམས་བདག་མིན་ཏེ་དེ་ནི་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པས་བདག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ད་ལྟར་བ་བདག་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དེ་ཞིག་ན་ཡང་ཁྱོད་འདོད་པའི་བདག་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཆུ་ཤིང་གི་སྡོང་པོ་དག་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ཡིས་བཙལ་ན་བདག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་འོག་ནས་འཆད་པའི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ན་སུ་
ལ་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། སྙིང་རྗེའི་དམིགས་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་ཡུལ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་རྨོངས་པས་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དེ་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྨོངས་པས་བཏགས་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་བྱས་ན་དེས་སེམས་ཅན་བདེན་པར་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དེས་བཏགས་པ་ལྟར་ཏུ་གྲུབ་པ་བཀག་པས་སེམས་ཅན་མི་ཁེགས་ཏེ་དེ་བཀག་པས་སེམས་ཅན་བཏགས་ཡོད་མིང་རྐྱང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྨོངས་པ་མ་རིག་པ་ཙམ་ལ་བྱས་ནས་དེས་བཏགས་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཡོད་ཅེས་པའོ།།
སེམས་ཅན་མེད་ན་སྙིང་རྗེ་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་དེ་གང་ཟག་སུའི་ཐོབ་བྱ་
ཡིན་ཏེ་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྲས་དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པ་བདེན་ཏེ་འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་སུ་རྨོངས་པ་ལས་སྙིང་རྗེ་གོམས་པ་སོགས་མི་འགལ་བར་འདོད་དོ། །སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སངས་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 201

རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྨོངས་པ་ལྡོག་1

མི་བྱ་སྟེ་རེ་
ཤིག་ལ་ལྡོག་མི་ནུས། མ་ལྡོག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་འདིས་ནི་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྨོངས་པ་ལ་སྦྱོར་ན་བདེན་པར་རྨོངས་པ་སྟེ་བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་ལའང་སྦྱར་དུ་རུང་མོད། དེ་ལས་གཞན་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་པའི་སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལྡོག་བྱ་མིན་པའི་དོན་ནོ། །འོ་ན་སྔར་རྨོངས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་བཀག་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྔར་འདིར་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ལྟར། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུའི་ང་རྒྱལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི་བདག་ཏུ་རྨོངས་པས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལྡོག་དགོས་ཤིང་ལྡོག་ནུས་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲ་བའི་རྨོངས་པ་ལྡོག་པ་དེ་ལས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་ལྡོག་པ་མེད་པ་སྟེ། ལྡོག་མི་ནུས་ལ་ལན་ཅིག་ལྡོག་ཀྱང་འཁོར་བའི་ཕུང་པོ་ལྟར་སླར་ཡང་འབྱུང་བས་གཏན་ཟད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་ལྡོག་མི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དངོས་པོའ་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ ིཔས་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆུང་ཞིང་དམན་ལ་བདག་མེད་བསྒོམ་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་ཅིག་ཤོས་རྩ་བ་ནས་ ིདྲུངས་2

འབྱིན་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིའི་
སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་པ་དང༌། བདེན་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཀླན་ཀ་སྤང་བ་དང༌། བདག་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བསྒོམ་པ་དང༌། ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང༌། སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང༌། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བསྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཆ་ཅན་ལུས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༨ ན ༥ ལྡོག་པར་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣༨ བ ༤ དྲུངས་ནས་འབྱིན་

202 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ལ་དབབ་པ་དང༌། ཆ་ཤས་ཡན་ལག་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང༌། དེས་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལུས་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང༌། དེས་གང་ཟག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོ་བ་དང་དེ་རྣམས་བསྡོམས་པའི་ཚོགས་པ་དང་དེ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་རུང་གཅིག་ལུས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་རྙེད་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པའི་ཚོགས་པ་ལུས་ཡིན་མོད་དེ་ལ་དོགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་ན། ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལུས་སུ་མི་རིགས་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཐར་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལུས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་ལུས་དེ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཇི་ལྟར་ཡོད་བཙལ་བའི་ཚེ་སྐྱེས་བུའི་རྐང་པ་དང་བྱིན་པ་སྐྱེས་བུའི་ལུས་མིན་ལ། བརླ་དང་རྐེད་པའང་ལུས་མ་ཡིན་ལྟོ་དང་རྒྱབ་ཀྱང་ལུས་མིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་བུའི་ལུས་སུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། བྲང་དང་དཔུང་པའང་ལུས་མ་ཡིན་ལ། རྩིབ་ལོགས་དང་ལག་པའང་ལུས་མ་ཡིན་མཆན་ཁུང་དང་ཕྲག་པའང་ལུས་མ་ཡིན་ནང་ཁྲོལ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་ལུས་དེ་མིན་ལ་མགོ་དང་མགྲིན་པའང་སྐྱེས་བུའི་ལུས་མིན་ན་ཡན་ལག་འདི་རྣམས་ལ་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གང་ཡང་མིན་ལ། དེ་རྣམས་ཚོགས་པ་དང་དེ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་སྐྱེས་བུའི་ལུས་མ་ཡིན་པས་ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།
རགས་པའི་ལུས་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་
རྣམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལུས་འདི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱོགས་རེ་ཡིས་ནི་སྟེ་ལག་པ་ལའང་ཆ་གཅིག་བྱིན་པ་ལའང་ཆ་གཅིག་སོགས་ཀྱིས་གནས་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་ཆ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆ་ཅན་ཏེ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཆ་ཅན་དེས་ལག་པ་སོགས་ལ་ཁྱབ་པའི་ཁོ་རང་གི་ཆ་རྣམས་ལག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་མོད། ཆ་ལག་པ་ལྟ་བུ་དེ་རང་ཉིད་ནི་ཆ་གང་ལ་གནས་པ་དེ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལག་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་རང་གི་ཆ་སོར་མོ་སོགས་ལ་གནས་ལ་སོར་མོ་སོགས་ཀྱང་རང་གི་ཆ་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 203

ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཡིན་པས་ཆ་སོ་སོ་ཡན་ལག་སོ་སོ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བརྟག་པ་ཕྱི་མ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཀུན་གྱི་ལུས་ཡན་ལག་ཅན་རྫོགས་པ་ལག་སོགས་ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་གནས་ན་ནི་ལག་སོགས་དེ་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་གྲངས་དེ་སྲིད་ཀྱི་ནི་ལུས་སུ་འགྱུར་བས་ཆ་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྫུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།
དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ན་སངས་རྒྱས་པ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཕྱི་དང་མུ་སྟེགས་པ་འདོད་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་གང་ན་ཡང་ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་ལག་སོགས་ལ་ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །ལག་སོགས་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་ལུས་མེད་ན་ལུས་དེ་ནི་ཅི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་དོ། །ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ནི་དེས་ན་ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ལག་སོགས་ལ་བདེན་པར་རྨོངས་པ་ཡིས་ནི་ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་དང་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐོ་ཡོར་ལ་ནི་མིའི་བློ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྲིད་ཐོ་ཡོར་དང་སྣང་བ་མི་གསལ་བ་སོགས་འཁྲུལ་པའི་རྐྱེན་ཚོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལུས་ནི་སྐྱེས་པ་སྟེ་མི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཇི་སྲིད་ལག་སོགས་ལ་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་དེ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡན་ལག་ཡོད་པ་དེར་ལུས་སུ་སྣང་བ་ལ། ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་
བདེན་པར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷུ་དང་སོར་མོའ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ ིཕྱིར་ལག་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་སྲིད་དོ། །སོར་མོ་དེ་ཡང་ཚིགས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཚིགས་ཀྱང་རང་གི་ཆ་དང་ཆར་ཕྱེ་བས་དཔྱད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ལ་ཚིགས་ཀྱི་ཆ་ཡང་རྡུལ་ཕྲན་དུ་ཕྱེ་བ་སྟེ་དབྱེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །རྡུལ་ཕྲན་དེའང་ཤར་ལ་

204 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡིས་ཕྱེ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཆར་དབྱེ་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆ་ཤས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྡུལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ་ཡོད་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལ་ནི། དྲུག་གིས་ཅིག་ཆར་སྦྱར་བ་ན།1

།ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་མ་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན་ཚུགས་ཐུབ་པ་ལྟར་
སྣང་ཞིང་དཔྱད་པའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་ཆགས་ཏེ་ཆགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཕེར་བ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།བཞི་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུའི་ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་པ་གང་བུད་མེད་གང་སྟེ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གཞུང་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱིས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་ཁེགས་པ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་ནི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་ལ། བདག་མེད་གཉིས་ལ་རྟོགས་དཀའ་སླ་ཡང་མེད་དེ་གཞི་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་རྫས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཕྲ་རགས་ཀྱང་མི་འབྱེད་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་བདག་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མི་འབྱེད་པས་སོ། །གང་དག་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་འོས་མེད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་ནི་གཏིང་མ་དཔོགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམ་པ་ལ་བཞི། ཚོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང༌། རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང༌། དམིགས་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང༌། ཚོར་བའི་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཚོར་བ་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། དེས་ན་ཚོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་གདམས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༧ ཤོག ༩ ཕྲེང་། ༡༢

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 205

པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། མྱོང་བྱ་སྡུག་བསྔལ་དང་མྱོང་བྱེད་ཚོར་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་ན་ཅི་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་རིགས་པས་ཚོར་བ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅིས་མི་གནོད་དེ་གནོད་པས་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་ན་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྔ་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདེ་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་བུ་ཤི་བ་སོགས་ཀྱི་མྱ་ངན་གྱིས་གདུང་
བ་སོགས་ལ་ཁ་ཟས་ཞིམ་པོ་སོགས་ཟོས་པས་དེའི་ཡིད་ཅི་སྟེ་དགའ་མི་བྱེད་དེ་བདེ་བར་བྱེད་པར་ཐལ། བཟའ་བཏུང་ཞིམ་པོ་སོགས་ཀྱིས་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ་མྱ་ངན་གྱིས་གདུངས་པའི་དུས་བདེ་བ་དེ་སྐྱེས་ཡོད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་བདེ་བ་དེ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་དེ་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ལ་ཡང་ལན་དུ་སྦྱར་རོ། །གལ་ཏེ་བདེ་བ་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་མོ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མྱོང་བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་མོ་ཡོད་ན་བདེ་བ་སྟོབས་ལྡན་འདིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་གནོད་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་ནས་བདེ་བ་སྟོབས་ལྡན་མྱོང་བར་འཇོག །བདེ་བ་སྟོབས་ལྡན་དེས་སྡུག་བསྔལ་འདིའི་རགས་པ་བསལ་བ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་མོ་དེ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་གཞན་དགའ་བ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེ་བ་ཕྲ་བ་ཉིད་དེའང་བདེ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་བདེ་བ་ཕྲ་མོ་ཡིན་ན་བདེ་བ་ཡིན་དགོས་པས་སོ། །བདེ་ན་མྱ་ངན་གདུང་སོགས་ལ།1

།ཞེས་པའི་སྐྱོན་སྤོང་བར་འདོད་ནས་གལ་ཏེ་བཟའ་བཏུང་
ཞིམ་པ་སོགས་ལས་བདེ་བ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་དང་འགལ་བ་བདེ་བའི་རྐྱེན་སྐྱེས་པས་ན་དེའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེ་སྡུག་གི་ཚོར་བ་རྟོག་པས་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་བཏགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པ་མིན་ནམ་སྟེ་གྲུབ་པར་ཐལ། བཟའ་བཏུང་གཅིག་ཉིད་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༡ ཤོག ༡༠༢༥ ཕྲེང་། ༡

206 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

རྟོག་པའི་དབང་གིས་བདེ་སྡུག་གཉིས་ཀའི་རྒྱུར་བཏགས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཚོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཚོར་བ་བདེན་འཛིན་
འདི་ཡི་ནི་གཉེན་པོར་ཚོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་འདི་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་ཞིང་ལས་བྱུང་བའི་ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང༌། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པའི་བསམ་གཏན་གོམས་པར་བྱས་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྟོགས་པའི་ལུས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐ་མལ་པའི་ཟས་ཀྱིས་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་འདིས་ཐ་མལ་པའི་ལུས་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབང་དོན་ཕྲད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །རྣམ་ཤེས་ལ་
ཕྲད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག །དེས་ན་དེ་གསུམ་ཕྲད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རེག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྡུལ་ཕྲན་ལ་ཕྲད་པ་དགག་པར་བྱ་སྟེ་གལ་ཏེ་དབང་དོན་གཉིས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཕྲད་ན་རྡུལ་དེ་གཉིས་ལ་བར་ཡོད་དམ་མེད། བར་བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་རྡུལ་དེ་དག་གང་དུ་ཕྲད་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཕྲད་པར་ཐལ་བར་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། བར་དེར་ཡང་སྣང་མུན་གང་རུང་གི་རྡུལ་ཡོད་ལ་དེ་ལ་ཡང་བར་ཡོད་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བར་མེད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་རྡུལ་ཆ་མེད་གཉིས་ཕྲད་པའི་ཚེ་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་ངོས་གཉིས་མེད་པས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྲད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པས་རྡུལ་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་ཕྲད་པ་པོ་གང་ཞིག་ཕྲད་པ་གང་དང་ཕྲད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ན་གཉིས་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྡུལ་ཕྲན་རྡུལ་ཕྲན་གཞན་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་ཐིམ་པ་མེད་དེ་རྡུལ་ཕྲན་དེ་དག་བར་སྐབས་སྟོང་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་བོང་ཚོད་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྲད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་པའོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ་རྡུལ་ཕྲན་ཕན་ཚུན་མ་ཞུགས་ཤིང་མ་ཐིམ་པ་ལ་འདྲེས་པ་མེད་ཅིང་མ་འདྲེས་པའི་ཆ་མེད་ལ་ཕྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆ་མེད་པ་ལའང་ཕྲད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་སྲིད་པས་གལ་ཏེ་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 207

ཕྲད་པ་དང་ཆ་མེད་པར་ཡོད་པ་མཐོང་ན་བསྟན་པར་གྱིས་ཏེ་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་གཟུགས་ལུས་མེད་པ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྲད་པ་འཐད་པ་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། རགས་པ་ལ་ཕྲད་པ་དགག་པ་ནི་རྡུལ་དུ་མ་ཚོགས་པའི་རགས་པ་ལའང་ཕྲད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ་དེ་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔར་ནི་ཅི་ལྟར་ཚིགས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་བཞིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཕྲད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་རེག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་ཚོར་བ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱུ་གང་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་རྫུན་པ་ལ་འབྲས་བུ་བདེན་གྲུབ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན་དེའི་དོན་དུ་ངལ་བའམ་འབད་པ་འདི་ཅིའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ་དོན་མེད་པས་སོ། །ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་ངལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ་ཡུལ་གང་ལས་གང་ཟག་གང་ལ་གནོད་པ་འགྱུར་ཏེ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་བདེ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རང་མཚན་པ་ཡོད་1

པ་ལྟར་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ནི་མེད་
དོ། །དེའང་དཔེར་ན་གྲང་བས་ཉེན་པ་ཉི་མ་ལ་བསྡད་པའི་ཚེ་གྲང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཅུང་ཟད་ཤགས་ཆུང་ངུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་དེར་སིམ་པར་མྱོང་བའི་མྱོང་བྱེད་དེ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཚེ་ཡང་གྲང་བས་ཉེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དེ་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཟད་མ་ཐག་བར་མ་ཆད་དུ་ཚ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འགོ་བརྩམས་འོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེ་བར་འདོགས་པའི་གཞིར་སྡུག་བསྔལ་དགོས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བློ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་བདེ་བ་མི་དགོས་པས་སོ། །དཔེར་ན་སྔོན་པོ་དང་རིང་ཐུང་བཞིན་ནོ།།
ཚོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་ན་སྲེད་པ་ལྡོག་པར་བསྟན་པ་ནི་གང་
གི་ཚེ་ཚོར་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཡང་མེད་ཅིང་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱ་ཚོར་བའང་རང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༢ བ ༤ རང་མཚན་པ་མེད་པ་ལྟར་

208 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེའི་ཚེ་ཚོར་བྱ་ཚོར་བྱེད་རང་བཞིན་མེད་པའི་གནས་སྐབས་འདི་མཐོང་ནས་སྲེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྲེད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྲེད་པ་རྣམས་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའམ་ནི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་རེག་པའང་རུང་སྟེ་ཚོར་བ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཚོར་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ཚོར་བ་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་སེམས་དེ་ཡིས་རང་བཞིན་གྱིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་ལས་སྔ་བ་དང་ཕྱི་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་ཚོར་བ་དྲན་པར་འགྱུར་གྱི་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དུས་ན་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཚོར་བ་རང་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་མྱོང་བ་མིན་ཏེ། རང་རིག་བཀག་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་མ་ཟད་ཚོར་བ་པོ་འགའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚོར་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕུང་པོའ་ཚོགས་ ིའདི་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བས་ཕན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཡིས་ཅི་སྟེ་གནོད་པར་བྱ་བ་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པས། ཚོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་སེམས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམ་པ་ལ་གཉིས། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པར་བསྟན་པ་དང༌། རྣམ་ཤེས་ལྔ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ་དབང་པོ་དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མིན་ལ་དེ་དག་གི་བར་ནའང་སྟེ་དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་ལའང་གནས་པ་མིན་ཏེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་བདུན་དྲན་པར་བྱའོ། །མུ་སྟེགས་པས་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུས་བཏགས་པའི་ནང་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 209
ནའང་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མིན་ལ། ཕྱི་ལག་པ་སོགས་ལའང་གནས་པ་མིན་ཞིང་ཕྱི་ནང་ལས་གཞན་དུའང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྙེད་པ་མ་ཡིན་ལ་གང་ཞིག་ལུས་མིན་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུའང་བདེན་མིན་ལ། སེམས་དེ་ལུས་དང་འདྲེས་པ་མིན་ཞིང་ལུས་ལས་ལོགས་སུའང་ཡན་དགར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཡུལ་ལས་སྔར་1

དབང་ཤེས་ཡོད་ན་དེ་ནི་ཅི་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་སྟེ་
དམིགས་རྐྱེན་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དུས་ལྷན་ཅིག་ན་དབང་ཤེས་དེ་ནི་ཅི་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་སྟེ་དབང་ཤེས་མ་སྐྱེས་ན་དམིགས་རྐྱེན་མ་སྐྱེས་པས་བསྐྱེད་མི་ནུས། དམིགས་རྐྱེན་སྐྱེས་ན་ཤེས་པའང་སྐྱེས་ཟིན་པས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་དབང་ཤེས་ཤེས་བྱའི་ཕྱིས་ཡོད་ན་དེའི་ཚེ་དབང་པོའ་ཤེས་པ་རྐྱེན་གང་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་སྟེ་མི་ ིའཐད་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ཞིག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་ས་བོན་ཚིག་པ་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྔ་མ་མ་ཞིག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་དུས་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་མ་ཆོད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལྟར་ན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་འགྱུར་ལ། ཆོད་མ་ཆོད་ཆ་གཉིས་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉམས་པས་བདེན་མེད་དུ་གྲུབ་བོ། །བཞི་པ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམ་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་
དང༌། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང༌། དོན་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྔར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྔ་ཕྱི་ལ་བཏགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་དེ་མཚུངས་ཤིང་ 1 གཙང་། ཤོག ༡༤༢ ན ༡ ཡུལ་ལས་སྦྱར་

210 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་ན་ཆོས་གང་ཡང་བཞག་ས་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལ་བདེན་གཉིས་ག་ལ་ཡོད་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་ལ། གལ་ཏེ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་ངོར་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་བདེན་པར་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཡང་ཐག་པའི་ངོས་ནས་སྦྲུལ་དུ་མེད་ཀྱང་སྦྲུལ་དུ་ཞེན་པའི་ངོར་སྦྲུལ་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བློ་གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་རློམས་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་ག་ལ་འདའ་སྟེ་ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་རྨོངས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ལན་ནི། དབུ་མ་པས་ཁས་བླངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་བློ་གཞན་བདེན་འཛིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་ཡོད་པར་རློམས་པ་ཙམ་དེ་ནི་དབུ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་མིན་ཏེ་རང་གི་ལུགས་ནི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡོད་པ་དེ་མ་འཆོལ་བར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པ་ཡོད་པར་འཇོག་ཐུབ་ན་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་རང་ལུགས་ལ་བྱ་བྱེད་ཚད་མས་གྲུབ་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པ་ཉམས་སོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་དང་རྟོག་པར་བྱ་བ་ཡུལ་གཉིས་པོ་དག་རྩ་ཤེ་ལས། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་།1

།ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་སྟེ་ལྟོས་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་མིང་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་སྟེ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་རྣམ་
དཔྱོད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དཔྱོད་པར་བྱེད་ན། དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་དཔྱོད་མཁན་གྱི་བློ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༤ ཕྲེང་། ༡༣

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 211

དེ་དཔྱད་བྱ་དེའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པས་དེ་བདེན་མེད་དུ་དཔྱད་དགོས་སམ་མི་དགོས། མི་དགོས་ན་གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཡིན་པ་ཉམས། དགོས་ན་དཔྱོད་བྱེད་དེ་ཡང་ནི་རྣམ་དཔྱོད་གཞན་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་དཔྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་དཔྱོད་བྱེད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ལ་དེ་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དཔྱད་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་བདེན་མེད་དུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་དེ་ལ་ནི་དེའི་འཛིན་སྟངས་མ་ཡལ་བ་དེ་སྲིད་དུ་སླར་ཡང་བདེན་མེད་དུ་དཔྱོད་དགོས་པའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་བདེན་གྲུབ་བློ་དེའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ་འདི་བདེན་པར་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་སྙམ་དུ་དཔྱོད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་པའི་བློ་སྐྱེས་མ་ཐག་བདེན་པར་མེད་སྙམ་པའི་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་བློ་དེ་ཉིད་ཡང་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་དཔྱོད་དགོས་པ་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཁྱོད་ལ་འགྱུར་ཞིང༌། དཔྱོད་བྱེད་གཞན་དགོས་ན་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ལྷག་མ་ལས་པར་འགྱུར་ན་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་མཐའ་དག་ཚད་མ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡོག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆོས་ཅན་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དགག་བྱ་དང་བཀག་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་འདས་པར་བརྗོད་ལ། དོན་དེ་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་ཡང་བརྗོད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་གང་གི་ལྟར་ན་དོན་ཤེས་འདི་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་གནས་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དེ་ཚད་མ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དཔེ་ལས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པར་འཇོག་གོ་ཞེ་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཅི་ཡོད་མེད་དེ། རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རིག་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་བདེན་པ་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་འདི་ལས་ཤེས་པ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་ལའང་རྒྱབ་རྟེན་ཅི་ཡོད་ཚད་མས་འཇོག་ན་ངེས་ཏེ་

212 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

དོན་ཤེས་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་གསལ་བར་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རིང་ཐུང་དང་ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བུ་མེད་ན་ཕ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་ཕར་འཇོག་བྱེད་མེད་པས་སོ། །ཕ་མེད་ན་བུ་དེ་ཉིད་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བུ་མེད་པར་ནི་ཕ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པས་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་པ་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་ས་བོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ས་བོན་མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལས་རྟོག་པ་སྟེ་དཔོག་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིས། ཤེས་བྱ་དོན་དམ་བདེན་གྲུབ་དེ་ཡོད་པ་ནི་ཅིས་མི་རྟོགས་ཏེ་རྟོགས་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ་མྱུ་གུ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཚད་མའི་ཤེས་པ་ཡིས་མྱུ་གུ་མཐོང་ནས་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་དེ་རྟོགས་པས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཚད་མ་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ་རང་རིག་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རིག་བྱེད་གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་བདག་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགོད་པ་ལ་གསུམ། རྡོ་རྗེ་གཟེགས་
མའི་གཏན་ཚིགས་དང༌། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང༌། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དགག་བ་དང༌། རྟག་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང༌། གཙོ་བོ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང༌། རྒྱུ་མེད་དགག་པའི་དོན་བསྡུ་བ་དང༌། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱང་པན་པ་སོགས་ན་རེ། རྨ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ལ། པདྨའི་འདབ་མའི་གཙུབ་པ་དང་འཇམ་ཤ་སོགས་དང་ཚེར་མའི་རྣོ་བ་སོགས་བྱེད་པ་པོ་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ་རེ་ཤིག་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོན་ཐོག་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། པདྨའི་སྡོང་བུའི་ཁ་དོག་དང་འདབ་མའི་གྲངས་སོགས་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་ནི་རྒྱུའི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ་རྒྱུའི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་གང་གིས་བྱས་ཤེ་ན། སྔར་གྱི་རྒྱུ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་ཉིད་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 213

ལས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་1

ཡིས་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་བསྐྱེད་ནུས་ཤེ་ན། དེ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་
སྐྱོན་མེད་དེ། སྔར་གྱི་རྒྱུའི་མཐུ་ཉིད་ལས་རྒྱུ་མི་འདྲ་བས་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བསྐྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབང་ཕྱུག་གི་དོན་དྲིས་ལ་དགག་པ་དང༌། རྟག་པ་ཡིན་ན་རྐྱེན་
ལྡན་ཀུན་གྱི་རྒྱུར་མི་རུང་བ་དང༌། རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པ་རྒྱུ་མེད་ཡིན་པ་དགག་2

བཤད་ཟིན་དྲན་པ་དང་
སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དབང་ཕྱུག་ལྷར་ཁས་ལེན་པ་དག་ན་རེ། དབང་ཕྱུག་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེས་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་ཡིན་པས་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རེ་ཤིག་དབང་ཕྱུག་གི་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་སྨྲོས་ཤིག་ཅེས་དྲིས་པས། ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་འབྲས་བུ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པས་འབྱུང་བ་ལ་ཟེར་ཏོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མོད་འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་འབྲས་བུ་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་མོད་ཀྱི། དོན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་མིང་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་ཡང་དབང་ཕྱུག་སྒྲུབ་པའི་ཚེགས་ཆེན་པོས་ཅི་ཞིག་ངལ་ཏེ་ངལ་བ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་སོགས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་འདི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་མི་རིགས་པ་ནི་འོན་ཀྱང་ཞེས་པའོ།།
ས་སོགས་འབྱུང་བ་རྣམས་རྫས་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང༌། སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པ་
དང་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་ལ་བློ་སྔོན་དུ་གཏོང་བའི་གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། འབྱུང་བ་ལྷ་མིན་ཞིང་རྐང་པ་སོགས་ཀྱི་བགོམ་3

བྱ་ཉིད་དང༌། མི་གཙང་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་དབང་ཕྱུག་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྟག་པ་
དང་གཅིག་པུ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བློ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་དང་ལྷར་ཁས་བླངས་ཤིང་མི་གཙང་བ་དང་བགོམ་4

བྱ་མིན་པར་ཁས་བླངསཔའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་དབང་ཕྱུག་གོ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༦ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༤༤ བ ༢ མི་འདྲ་ན་ཡིས་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤༦ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༤༤ བ ༣ དགག་པ་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༤༧ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༤༥ ན ༡ བསྒོམ་བྱ་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༤༧ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༤༥ ན ༢ བསྒོམ་བྱ་

214 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
ཆོས་ཅན། དབང་ཕྱུག་མིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་དོན་དུ་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་རྟག་པའང་དབང་ཕྱུག་མིན་ཏེ། དེ་བེམ་རིག་གཉིས་ཀ་སྔར་ནི་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་དེ་བསམ་བྱ་མིན་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བསམ་བྱ་མིན་1

པ་བྱེད་པ་པོར་བྱེད་
པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་སུ་ཡིན་མི་ཤེས་པ་བསམ་དུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སོགས་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་
ན། ཁྱོད་འདོད་པའི་དབང་ཕྱུག་དེས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་ཡིན་དྲིས་པས་བདག་གོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་དེ་དང་ས་སོགས་དང་དབང་ཕྱུག་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའི་ངོ་བོའང་རུང་སྟེ་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དང་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་དང་དབང་ཕྱུག་སོགས་རྟག་པ་མིན་ནམ་སྟེ་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པས་དེ་དག་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔོར་སྣང་དབང་པོའ་ཤེས་པ་སོགས་ཤེས་བྱ་སྔོན་པོ་སོགས་ ིལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་བསྐྱེད་པ་སྨྲོས་ཤིག་སྟེ་དེས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
རྒྱུ་དབང་ཕྱུག་རྟག་དངོས་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་ན་ད་ལྟར་གྱི་ཚོར་བ་སོགས་འབྲས་བུའི་ཐོག་མ་ག་ལ་ཡོད་དེ། དེ་རིང་གི་ཚོར་བ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་དེས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་དུས་རྟག་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་གང་ཞིག་རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མིན་2

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་ཕྱུག་དེས་བྱས་པ་མིན་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ན་
དབང་ཕྱུག་དེས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་འདི་རྐྱེན་གང་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་འདོད་པ་དེ་ཡང་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱ་དགོས་ཤིང་དེས་བྱས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་གིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ན་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཚོགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༧ ན ༣ དེ་ཡང་བསམ་བྱ་ཡིན་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༤༧ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༤༥ བ ༢ ལྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 215

པ་ཉིད་རྒྱུ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི་དབང་ཕྱུག་རང་དབང་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་དབང་མེད་ཅིང་ཚོགས་པ་དེ་མེད་པར་ནི་དབང་ཕྱུག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པའི་དབང་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ལས་ཀྱིས་བྱེད་ན་དབང་ཕྱུག་དེ་གཞན་གྱི་དབང་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རང་དབང་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །དབང་ཕྱུག་དེ་འབྲས་བུ་བྱེད་འདོད་ནས་འབྲས་བུ་བྱེད་ནའང་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་པར་འགྱུར་ལ་འདོད་པས་འབྲས་བུ་བྱེད་ནའང་དེ་དབང་ཕྱུག་ག་ལ་ཡིན་ཏེ་འདོད་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་གང་དག་རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པ་འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་སྔར་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པས་ལྡོག་ཟིན་པས་ཤི་ཟིན་པ་ལ་མནན་མི་དགོས་སོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་དགོད་པ་དང༌། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གྲངས་
ཅན་པ་ན་རེ། རང་བཞིན་ལས་ཆེན་དེ་ལས་ང་རྒྱལ་ཏེ། །དེ་ལས་ཚོགས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་འབྱུང༌། །བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན།1

།ཞེས་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་པ་སོགས་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དེ་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་པའི་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ནི་གྲངས་ཅན་འདོད་དོ། །བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྙིང་སྟོབས་དང་རྡུལ་དང་མུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ན་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱར་རབ་ཏུ་བརྗོད་དེ་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པ་འདི་ནི་འགྲོ་བ་སྟེ་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དབུ་མ་པ་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
གཙོ་བོ་ཆ་མེད་ཀྱི་རྟག་པ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང༌། འབྲས་བུ་སྔར་མེད་གསར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་བདེ་སོགས་རང་བཞིན་གསུམ་ཡོད་ན་དེ་རིགས་པ་མིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་མི་སྲིད་ན་དུ་མའང་
1 ཝ་ཎ་དེབ་གཟུགས་ཤོག ༡ ཕྲེང་། ༡༢

216 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

མི་སྲིད་པས་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་སོ་སོར་རེ་རེ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་དེ་མེད་ན་སྒྲ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་རིང་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཙམ་ལྔ་གཙོ་བོའ་རྣམ་འགྱུར་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་མེད་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གོས་ལ་ ིསོགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་བདེ་སོགས་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྲིད་པའང་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གོས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བདེ་སོགས་དེའི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུའོ་ཞེ་1

ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་དཔྱད་ཟིན་པ་མིན་ཏེ་བདེན་པ་བཀག་
ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་སྣམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་བདེ་སོགས་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་དེ་ལས་སྣམ་སོགས་འབྱུང་བའང་མེད་དེ་གཙོ་བོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྣམ་སོགས་ལས་ནི་བདེ་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ཕྱིས་སྣམ་བུ་སོགས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་བདེ་སོགས་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། གཙོ་བོ་རྟག་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེ་བའི་གསལ་བ་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཡང་བདེ་བ་མྱོང་བ་ཅི་ཕྱིར་འཛིན་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་བདེ་བ་དེ་ཉིད་ཕྲ་མོར་གྱུར་ན་དེ་རགས་པ་དང་དེ་དོར་ནས་ཕྲ་བའང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་སོགས་ཕྲ་བ་དོར་ནས་རགས་པ་དང་རགས་པ་དོར་ནས་ཕྲ་བར་འགྱུར་བས་ཏེ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཕྲ་རགས་དེ་དག་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཅིས་མི་འདོད་དེ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རགས་པ་བདེ་བ་ལས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཞན་ནམ་རྫས་གཞན་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རགས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༤༨ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༤༦ བ ༢ རང་བཞིན་དུ་བདེན་ན་དངོས་པོ་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 217

པ་ལོག་ཀྱང་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བས་བདེ་བ་གསལ་བར་མྱོང་བ་རགས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །རྫས་གཞན་མིན་ན་བདེ་བ་ཡང་གསལ་བར་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་རགས་པ་འགགས་ན་བདེ་བ་ཡང་འགག་པས་སོ། །འདོད་ན་བདེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟག་པ་ཉམས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་དགོས་པས་རྒྱུ་དུས་ན་མེད་པ་དགའ་ཡང་ནི་
སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་དོན་གང་ཡིན། རང་བཞིན་སྔར་ཡོད་ཀྱང་གནས་སྐབས་བློ་ཡུལ་དུ་སྔར་མི་གསལ་བ་མངོན་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མངོན་པར་གསལ་བ་རྒྱུ་དུས་ན་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ནི་ཁས་བླངས་པས་སྔར་མེད་གསར་སྐྱེའི་འབྲས་བུ་ཁྱོད་མི་འདོད་ཀྱང་གནས་པ་ཉིད་དེ་དོན་ཁས་བླངས་ནས་ཐ་སྙད་མི་འདོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཡང་ན་གསལ་བ་སྟེ་རྣམ་འགྱུར་སྔར་མེད་གསར་སྐྱེ་ཁྱོད་མི་འདོད་ཀྱང་གནས་པ་ཁས་བླངས་དགོས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནས་ན་ཟན་ཟ་བ་མི་གཙང་བ་ཟ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཟན་གྱི་རང་བཞིན་དང་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གནས་ལུགས་དང་དོན་དམ་པ་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་རྟག་པར་ཁས་བླངས་ལ། ཟན་གྱི་རང་བཞིན་དང་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པས་སོ།།
གཞན་ཡང་རས་ཀྱི་རིན་གྱིས་རས་བལ་གྱི་ས་བོན་ཉོས་ལ་བགོ་བར་གྱིས་ཏེ་གོན་པས་
ཆོག་པར་ཐལ། རས་གོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་རས་བལ་གྱི་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་རྨོངས་པས་རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བས་ན་རས་བལ་གྱི་ས་བོན་མི་གོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གྲངས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་གླིང་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འདོད་པས་རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པས་ཁྱོད་ཟན་ཟ་མི་གཙང་ཟ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཡོད་པས་རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཅི་སྟེ་མཐོང་མ་ཡིན་ཏེ་མཐོང་བར་ཐལ། རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་གྲངས་ཅན་གྱིས་བཞག་པ་དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྐང་པ་སྔ་མ་ལ་དེ་ཉིད་ཤེས་པར་

218 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

འདོད་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པས་ཀྱང་རས་བལ་གྱི་ས་བོན་མི་གོན་པར་རས་གོས་ནན་གྱིས་གྱོན་པར་མཐོང་བས་རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུ་མེད་པར་གསལ་ལོ།།
གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་ཚད་མ་ཉིད་མིན་པས་ན་མི་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་
ན་འཇིག་རྟེན་པས་གསལ་བ་རྣམ་འགྱུར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་བའང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དབུ་མ་པ་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ལྟར་ན་ཡང་ཚད་མ་དོན་དམ་པར་ཚད་མ་མིན་ན་རྫུན་པའི་ཚད་མ་དེས་གཞལ་བྱ་གཞལ་བའང་གཞལ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྫུན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་ཐལ། འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་དུ་ན་ཁྱོད་འདོད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྫུན་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྟོང་ཉིད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་རྫུན་པ་དང་དེས་བཞག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་རྫུན་པ་ཡིན་པར་ཆེས་འཐད་དེ། རྟོག་པས་བདེན་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པའི་དགག་པ་ངེས་པ་དེ་དགག་བྱའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ལ་རྟོག་པས་མ་རེག་པར་ཏེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་བདེན་སྟོང་དེའི་དངོས་པོར་བདེན་མེད་དེ་རྟོག་པས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་རྫུན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་སྲིད་པས་དགག་བྱ་དེ་བཀག་པ་དེ་འདི་དངོས་མེད་གསལ་བར་རྫུན་ནོ། །སྔ་མའི་དཔེ་ནི་རྟོག་པ་ལ་མོ་གཤམ་བུའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མོ་གཤམ་བུ་ཤི་བའི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བ་བཞིན་ནོ།།
དགག་བྱ་བཀག་པའི་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་གྲུབ་ན་རིག་ཤེས་རྗེས་དཔག་ལ་བདེན་སྟོང་
སྣང་བ་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡ་གྱལ་བཀག་པའི་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་དེ་ལ་དགག་བྱ་བདེན་པར་སྣང་བས་བདེན་སྣང་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་བདེན་གྲུབ་ཡོད་དགོས་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཀག་པའི་བདེན་སྟོང་ཡང་རྫུན་པ་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་བོ། །དེ་ནི་རྩ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད།1

།ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༧ ཤོག ༡༩ ཕྲེང་། ༡༧

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 219

སྤྱི་མ་ཤར་བར་བདེན་སྟོང་ལེགས་པར་མི་ངེས་པས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པ་དགག་བྱའི་ཚད་འཛིན་ལ་མཁས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དཔེར་ན་རྨི་ལམ་དུ་བུ་ཤི་བ་དམིགས་པ་ལ་བུ་དེ་མེད་སྙམ་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་བུ་དེ་ཡོད་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གེགས་ཡིན་ཡང་། རྨི་ལམ་གྱི་སྤང་གཉེན་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་རྫུན་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་རྫུན་པས་སྤང་བྱ་རྫུན་པ་འཇོམས་པ་དང༌། ཚད་མ་རྫུན་པས་གཞལ་བྱ་རྫུན་པ་འཇལ་བ་མི་འགལ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་བླངས་པས་ཚད་མ་རྫུན་པ་འཇོག་མི་ཤེས་པས་1

མཚུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི།
རྒྱུ་མཚན་དེ་བས་ན་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་མ་ཟད། འབྲས་བུ་འགའ་ཡང་རྒྱུ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པའི་མཇུག་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ།།
ལྔ་པ་ནི། གཞུང་རྐང་པ་བཞི་པོ་འདིས་མུ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་མཇུག་སྡུད་ལ་སྦྱར་ཡང་རུང་ཞིང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ལ་གནས་པའམ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་འཁར་གཞོང་ལ་རྒ་ཤག་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་དུས་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྐྱེན་རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བར་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྐྱེན་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་ལས་འོངས་པའང་མ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འགགས་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་དོ། །མདོར་ན་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། བདག་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྨོངས་པ་མ་རིག་པས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༠ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༤༨ བ ༢ འཇོག་མི་ཤེས་པས་མི་མཚུངས་སོ།

220 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བདེན་པར་གང་བྱས་ཤིང་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་འདི་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ལས་ནི་ཁྱད་ཅི་ཡོད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སོགས་གང་ཡིན་པ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གང་སྤྲུལ་པའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་སྐྱེས་པའི་ཚེ་གཞན་ནས་འོང་དགོས་ཤིང༌། འགགས་པའི་ཚེ་གཞན་དུ་འགྲོ་དགོས་ན་གང་ནས་འོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་གང་དུ་འགྲོ་བའང་རྟག་པར་གྱིས་ཏེ་འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་མེད་པས་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ཞེས་པའོ། །འདུ་བྱེད་དང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གང་དང་ནི་ཉེ་བ་ཡིས་སྐྱེ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་རྒྱུ་དེ་དག་མེད་ན་སྐྱེ་བ་མིན་པ་བཅོས་བུ་ཡིན་པས་གཟུགས་བརྙན་དང་མཚུངས་པ་དེ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །སྒྱུ་མ་ཞེས་པ་བཞིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་ནས་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་གཏན་ཚིགས་དང༌། དེ་ནས་ཕྱེད་ཀྱིས་དཔེ་དང་ཐ་མས་དམ་བཅའ་བསྟན་ཏོ། །རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་ལ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབས་ནས་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང༌། དེས་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ། དེས་ན་སྲིད་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ལ་རྒྱུ་ཡིས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་འབྲས་བུ་དེ་ནི་མེད་ན་ཡང་རྒྱུ་ཡིས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་བསྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་པ་སྐྱེ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི་གཏན་མེད་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡང་གྲངས་ཅན་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་ཕལ་ཆེར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པའོ།།དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྒྱུ་འབྲས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་གཟུགས་བརྙན་ཁས་ལེན་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 221

པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་མེད་རྒྱུའི་བྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་གྲུབ་ཟིན་པས་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཀྱང་མེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འབྱུང་ཞེ་ན་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་རྒྱུ་ཡིས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་དངོས་པོར་བསྒྱུར་དུ་མེད་དེ། དངོས་མེད་དངོས་པོར་སུ་གང་གིས་ཀྱང་བྱ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འགྱུར་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་མ་བཏང་བའམ་བཏང་ནས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་གནས་སྐབས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལས་དངོས་པོར་འགྱུར་རྒྱུ་གཉིས་ལས་གཞན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་མ་བཏང་ན་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཚེ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྲིད་པ་མིན་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཏེ་མེད་པའི་དུས་ན་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་འགྱུར་ན་དངོས་པོ་སྐྱེས་པར་མ་གྱུར་པར་དངོས་མེད་དང་ནི་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་ལ་དངོས་མེད་དང་ནི་མ་བྲལ་ན་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་དེ་གནས་སྐབས་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོའང་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། ཕྱེད་དངོས་པོ་དང་ཕྱེད་དངོས་མེད་ཡིན་ན་གཅིག་ཉིད་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ཡེ་མེད་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་
ནོ། །མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའང་མི་སྐྱེ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ནའང་རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་
དེ་ལྟར་ན་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་དངོས་པོའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ཉིད་དང་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་དོ།།

222 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

གསུམ་པ་ནི། སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལ་བྱ་
བྱེད་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་ཆུ་ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ་ཚུགས་ཐུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པར་འགྲོ་མི་འགྲོའ་ས་ཚིགས་ནི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ ིབཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམ་པར་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཚོལ་འདོད་ནས་དཔྱོད་པ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་འགྲོ་ལ། དེ་ལྟར་མིན་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚིམས་ནས་ལྷ་སྦྱིན་འོངས་མ་འོངས་སོགས་དཔྱོད་པ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་ཆུད་པའི་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་དེ་སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདི་ལ་མི་སྐྱེ་སུ་ཡང་འཆི་བ་མེད།1

།ཅེས་སོགས་དང༌། འཕགས་པ་ཉེ་བ་འཁོར་
གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་ལ་གཞལ་བྱས་ན། །འབྲས་བུ་ཀུན་མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའང་མེད།2

།ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།
གསུམ་པ་དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འབད་རིགས་པར་གདམས་པ་ལ་གསུམ།
གདམས་པ་དངོས་དང༌། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ་དམིགས་ ིཔ་བསྟན་པ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ་རྣམ་པའི་འཛིན་སྟངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གནས་ ིལུགས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང༌། དེ་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ངོས་ནས་གཞལ་ན་རྙེད་པ་གང་གིས་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ཐོབ་པ་ཅི་ཡོད་རྙེད་པ་གང་ཞིག་ཤོར་བས་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཤོར་བ་ཅི་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། གང་གིས་རིམ་གྲོ་བྱས་པའམ་ཡོངས་སུ་བརྙས་པའི་ཕན་པ་བྱས་པ་དང་གནོད་པ་བྱས་པའང་ཅི་ཞིག་ཡོད་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དང་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༥ ཤོག ༢༣༠ ཕྲེང་། ༤
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༤༣ ཤོག ༣༦༠ ཕྲེང་། ༤

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 223

སླད་1

བའི་དོན་དུ་འབད་པ་བྱེད་པ་བདེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་བདེན་པ་བ་གང་ལས་ཡིན་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང༌། འདོད་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མི་དགར་ཅི་ཡོད་དགར་ཅི་ཡོད་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དེ་ཉིད་དུ་ནི་བཙལ་བྱས་ན་སྲེད་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་གང་ལ་སྲེད་པ་པོ་གང་ཞིག་སྲེད་ཅིང་དམིགས་པ་གང་ལ་སྲེད་དེ་སྲེད་པའི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ལས་དང་ལས་གསོག་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དཔྱད་ན་གསོན་པོའ་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདི། གང་ཞིག་སྲིད་པ་འདིར་ནི་འཆི་འགྱུར་ཏེ། འཆི་བ་རང་ ིབཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚེ་ཕྱི་མ་འབྱུང་འགྱུར་གང་ཡིན་སྐྱེ་བ་སྔ་མར་འབྱུང་འགྱུར་གང༌། ཕན་འདོགས་པའི་གཉེན་གང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཤེས་ཀྱང་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་རོ་སྙོམས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་ནི་གཞུང་རྩོམ་པ་པོ་བདག་འདྲ་བས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་གྱིས་ཏེ་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་འདྲ་བ་ནི་རྩོམ་པ་པོའ་ཁེངས་སྐྱུང་བ་དང་གཙོ་བོ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ ིགདམས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་ལྔ། ཚེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་དང༌། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་དང༌།
བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ལོང་མེད་བསམ་པ་དང༌། དལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་བསམ་པ་དང༌། དེས་ན་རང་གཞན་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མྱ་ངན་བྱ་བར་འོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚེ་འདིར་ཡང་བདག་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་ལས་མ་འདས་ཏེ་རང་གཞན་རྣམས་ནི་བདེ་བར་འདོད་པས་དགྲ་ལ་འཐབ་པ་དང༌། གཉེན་ལ་སྤྲོ་བའི་རྒྱུ་དག་གིས་རབ་ཏུ་འཁྲུག་པ་དང་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང༌། འདོད་པ་མ་གྲུབ་ན་མྱ་ངན་དང་འདོད་པའི་དོན་དུ་འབད་རྩོལ་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་རྩོད་པ་དང་བདག་གཞན་ཕན་ཚུན་ལུས་གཅོད་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༣ ན ༢ སྤང་བའི་ གཙང་། ཤོག ༡༥༡ ན ༢ སླང་བའི་

224 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།
དང་འབིགས་པ་དང་གཞན་ཡང་དག་1

ཡིད་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པ་དག་
གིས་ནི་ཚེགས་ཆེན་པོ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་དཀའ་བ་ཆེན་པོས་འཚོ་དགོས་པར་སྣང་བས་མཁས་པ་དག་གིས་ཚེ་འདིའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྲེད་པར་མི་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ལན་རེ་ཙམ་ཕྲད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོར་
གློག་འགྱུ་བ་བཞིན་དུ་དུས་ཅུང་ཟད་རེ་ཡང་དང་ཡང་འོངས་ཏེ་བདེ་བ་མང་པོ་ལོངས་སྤྱད་སྤྱད་ནས་ཡང་ཤི་ནས་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་རྩུབ་པ་ཚ་བ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་བར་དུ་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་མི་བཟད་པ་རྣམས་སུ་ལྟུང་ཞིང༌། སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་དགོས་པས་ངན་འགྲོའ་ཉེས་དམིགས་བསམ་པར་བྱའོ། །སྲིད་པ་སྤྱིའི་ཉེས་ ིདམིགས་སེམས་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྲིད་པ་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གནོད་པའི་གཡང་ས་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ་དེ་དག་ལས་མི་འདའ་བའི་རྒྱུ་ནི་སྲིད་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མིན་པར་སྲིད་པའི་ཞགས་པས་བཅིངས་པ་འདི་འདྲ་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་དེར་ཡང་ཕན་ཚུན་འགལ་བས་ན་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ན་ཐར་པའི་རྒྱུ་དང་འགལ་བ་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །སྲིད་པ་འཁོར་བ་ན་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་འདི་འདྲ་མེད་པས་སྲིད་པ་དེར་ཡང་དཔེ་མེད་པའི་སྲིད་པ་དེར་ཡང་དཔེ་མེད་པའི་མི་བཟད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྲིད་པ་དེར་ནི་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགེ་བ་སྒྲུབ་པའི་སྟོབས་ཆུང་
ཞིང་དེར་ནི་དགེ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དལ་འབྱོར་གྱི་ཚེ་ཡང་ཐུང་བ་ཉིད་དང༌། དེར་ཅུང་ཟད་གནས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་གསོན་དུ་རེ་བའི་ཐད་ས་2

ཁྲུས་དང་སྐུ་མཉེ་སོགས་དང་ནད་མེད་
ཀྱི་རྒྱུ་སྨན་བསྟེན་པ་སོགས་བྱེད་པ་དང་བཀྲེས་པ་དང་ལམ་གྱིས་ངལ་བ་དང་གཉིད་དང་ཕྱི་ནང་གི་གནོད་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཉེ་བར་འཚེ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྡིག་གྲོགས་ཀྱི་བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༣ བ ༣ ངག་ཡིད་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༥༤ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༤༢ ན ༤ སྐུ་ཁྲུས་དང་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 225

སོགས་དོན་མེད་ཀྱིས་ཆོས་བྱེད་པའི་ལོང་མེད་པར་ཚེ་འདི་དོན་མེད་མྱུར་བོར་ཏེ་མགྱོགས་པར་འདའ་ཞིང་འཇིག་པར་འགྱུར་ལ། སྲིད་པ་ལས་འདའ་བའི་རྒྱུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་བས་འཁོར་བ་ལྡོག་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ནི། བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒོམས་ནས་འཁོར་བ་
ལྡོག་པས་ཆོག་གོ་ཞེ་ན། འཁོར་བ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་འདུ་འཛི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཡེང་ཚེ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པ་ནི་ལྡོག་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་དེ་ལྡོག་པའི་ཐབས་ནི་ག་ལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྡོག་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་ཉེར་འཚེ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་སྒྲུབ་པའི་དུས་དེར་ཡང་ངན་སོང་ཆེན་པོར་ནི་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ལྷའི་བུའི་བདུད་ལ་སོགས་པ་ནི་བརྩོན་པར་བྱེད་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་འགལ་རྐྱེན་མང་ཞིང་ལྡོག་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །བདེར་1

འགྲོར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་
སོགས་ལ་དད་པ་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པས་རྙེད་མི་དཀའོ་ཞེ་ན། བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་པའི་དུས་དེར་ཡང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བའི་ལོག་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱང་བརྒལ་དཀའ་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་རྙེད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚེ་འདིར་མ་རྙེད་ཀྱང་ཕྱི་མར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཙལ་ནས་བསྒྲུབས་པས་ཆོག་གོ་ཞེ་ན། ཚེ་འདིར་དགེ་བཤེས་རྙེད་དུས་ལེགས་པར་མ་འབད་ན་སླར་ཡང་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་དལ་བ་རྙེད་དཀའ་ཞིང་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་རྙེད་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དགེ་བཤེས་དང་ཕྲད་པའང་ཤིན་ཏུ་དཀའོ།།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཇལ་ཞིང་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་བག་
ཡོད་པས་ལེགས་པར་མ་འབད་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཆུ་བོ་ཡང་བརྒལ་དཀའ་སྟེ་ཐར་པ་མ་ཐོབ་པར་དུ་ནར་མར་འབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཨེ་མ་ཞེས་པ་ནི་ཞུམ་ཞིང་སྐྱོ་བའི་དོན་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པར་འགྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་གཅིག་ལས་ཐར་ཡང༌།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༤ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༥༢ བ ༥ བདེ་འགྲོར་

226 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

ཡང་སྡུག་བསྔལ་གཞན་དུ་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་དེས་ན་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།
ལྔ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་བཟུང་ནས་རང་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་ནང་དུ་བྱིང་བ་མི་མཐོང་པ་གང་ཡིན་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆུ་བོར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་རྗེས་སུ་བརྩེ་བས་ན་ཀྱི་ཧུད་འདི་དག་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ལ་མྱ་ངན་བྱ་བར་འོས་པས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་ལོག་པའི་སྟོན་པས་བསླུས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་འགའ་ཞིག་ཡང་ཡང་ཁྲུས་བྱས་ཏེ། ཡང་ཡང་མེར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ན་ལུས་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་གདུངས་པས་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བར་གནས་ཀྱང༌། དེ་ཉིད་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་བཟུང་ནས་བདག་ཉིད་བདེ་བར་རློམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྒ་བ་དང་འཆི་བ་མེད་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པས་གནས་པ་རྣམས་ལ་མཐར་གྱིས་བཅོས་སུ་མེད་ཅིང་སྤང་དུ་མེད་པ་འཆི་བདག་གིས་དང་པོ་ཉིད་དུ་བསད་1

བྱས་ནས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་ལྟུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་འོང་བར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྔར་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་རྒྱུད་ལ་
འོང་བ་དེ་དག་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བའི་མནར་ལུགས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མེས་གདུངས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤྲིན་ལས་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་སྨན་དང་ཁ་ཟས་སོགས་རང་གི་བདེ་བའི་འཚོག་ཆས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བྱེད་པར་བདག་ནམ་ཞིག་འགྱུར་སྙམ་དུ་སེམས་ ིཅན་ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་ལས་མ་ཐར་ན། ཐར་པར་གྱུར་ཅིག །ཐར་པ་དེ་བདག་གིས་བྱའོ་སྙམ་ ིདུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱུར་སྨོན་པ་ནི་བདག་ནམ་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་དུ་གུས་པར་དེའི་ཐབས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་ཏེ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་དམིགས་པས་འཁོར་བར་ཕུང་བར་འགྱུར་བའི་སེམས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༥ ན ༥ བསད་པར་བྱས་ནས་

ལེའུ་དགུ་པ་ཤེས་རབ་བསྟན་པ། 227

ཅན་རྣམས་ལ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར་སྙམ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་མ་བྲལ་ན་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །བྲལ་བ་དེ་བདག་གིས་བྱའོ་སྙམ་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ ིབྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་དགོད་འདོད་པ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།
མདོར་ན་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་ངའོ་
སྙམ་པའི་ང་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པར་ཟད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། རང་དབང་བའི་སྡོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་གང་ཟག་གི་ཡོད་པ་ནི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པ་ཙམ་དང༌། བཏགས་ནས་ཡོད་པ་དང་ལྟོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ནས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ། ཇི་སྲིད་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་མ་རྙེད་པ། །དེ་སྲིད་སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་བྱེད་ལམ། །རྟེན་འབྱུང་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་ནི། །ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །བདག་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག །ཡོད་པ་དེ་ཀུན་བླ་མའི་དྲིན་ཡིན་པས། །དགེ་བ་དེ་ཡིས་བདག་གི་མ་རྣམས་ཀུན། །ཐེག་མཆོག་བཤེས་དང་ཕྲད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པར། །འཕགས་མཆོག་གོ་འཕང་རེག་པར་མི་ནུས་པས། །སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་དོན་དུ་མཐའ་དཔྱད་ནས། །ཚུལ་བཞིན་འབད་པས་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་རྙེད་དཀའ་བ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་བདེན་གཉིས་སྨྲ་བ་དག །ཞིང་འདིར་རིང་པོར་མི་ཐོགས་ནུབ་འགྱུར་བས། །རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་མྱུར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ལེའུ་དགུ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

228 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བཞི་པ་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གཞན་དོན་དུ་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་བསྔོས་
པའི་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འགྲོ་བ་ཀུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་བསྔོ་བས་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། བསྔོ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་བདག་གིས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་གང་ཟག་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་བསྡུས་ཏེ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་གང་ཐོབ་པ་དེ་དང༌། བསྟན་བཅོས་འདི་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་དང་དོན་སེམས་པའི་དགེ་བ་གང་ཡོད་པ་དེས་འགྲོ་བ་ཀུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆུ་ཐིགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་ལྷུང༌། །རྒྱ་མཚོ་མ་སྐམས་བར་དུ་དེ་མི་ཟད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་བསྔོས་དགེ་བ་ཡང༌། །བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་ཟད།1

།ཅེས་དང༌། གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་དགེ་བ་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་འབྱིན་པ་རྣམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱིན་པ་དང༌། མ་བསྔོས་ན་བར་སྐབས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ནམ་ཡང་མི་ཟད་ཅིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་བསམས་ནས། དགེ་བ་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཆེད་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་རྟོགས་པ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོངས་སུ་བསྔོར་མི་འཇུག་པའོ།2

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགེ་བ་དེ་ཡང་ལེའུ་དགུ་པ་ནས་བཤད་པ་
ལྟར་གྱི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩིས་ཟིན་པའི་ངང་ནས་བྱ་ལ། བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་ཁྱད་པར་ཆེར་མེད་མོད་ཀྱི་འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྨོན་ལམ་དང༌། རྒྱུའི་དགེ་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་འདུན་པས་ཁྱད་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༥༨ ཤོག ༡༡༨ ཕྲེང་། ༡༧ མིན་ནམ་སྙམ།
2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༥ ཤོག ༧༠༢ ཕྲེང་། ༡༩

ལེའུ་བཅུ་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ། 229

པར་དུ་བྱས་པ་བསྔོ་བའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། རང་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། བདེ་བའི་
འབྱུང་གནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་དུ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ནད་པ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། བདེ་ ིའགྲོའ་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ ིལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བའི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བའི་དོན་དུ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ན་ལུས་དང་སེམས་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཟིན་པའི་ནད་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་བདག་གི་བདེ་བ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནད་ལས་ཐར་ནས་ལུས་བདེ་བ་དང་ཡིད་དགའ་བས་གང་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་དེ་དག་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་དུ་དུས་ནམ་ཡང་བདེ་བ་ཉམས་པར་མ་གྱུར་ཅིང་མཐར་འགྲོ་བས་བླ་ན་མེད་པ་ཡི་བདེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་པའོ། །རྐང་པ་བཞིའི་དང་པོ་ལ་འགྱུར་ཁ་ཅིག་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དོན་འདྲའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་དང༌། དུད་འགྲོ་དང༌། ཡི་དྭགས་ཀྱི་
དོན་དུ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་མྱུར་དུ་ཞི་བར་བསྔོ་བ་དང༌། གཞན་གྱི་མཐུས་ཞི་བར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྡུག་བསྔལ་སྤྱིར་ཞི་བར་བསྔོ་བ་དང༌། གྲང་དམྱལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་དང༌། ཚ་དམྱལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཚ་གྲང་གི་དམྱལ་བ་དག་གང་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་རྣམས་དེ་དག་ཏུ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བདེ་བས་ཡིད་དགའ་བར་ཤོག་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། ཆུ་བུར་ཅན་ལ་སོགས་པའི་གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ན་གྲང་བས་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་དྲོ་བ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག།
གསུམ་པ་ལ་བཞི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བའི་ཆུས་

230 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བསྔོ་བ་དང༌། ཉེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་དང༌། དམྱལ་བའི་1

གནས་

དངོས་གཞི་དང༌། ཉེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གཞན་ཞི་བར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པའི་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཆུ་བོ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་ཚ་བས་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་བསིལ་བར་ཤོག་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། ཚ་དམྱལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་པའི་རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ཡང་དམྱལ་བ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྐྱེད་མོ་ཚལ་དགའ་བའི་ཚལ་སྡུག་གུར་གྱུར་པར་ཤོག །ལྕགས་ཀྱི་ཤལ་མ་རིའི་སྡོང་པོ་དག་ཚེར་མ་སོར་བཅུ་དྲུག་པ་ཁ་ཐུར་དུ་བལྟ་བ་ཡང་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུངས་པར་ཤོག །སྡོང་པོ་དེ་ལ་བྱ་ཐིང་རིལ་དང་ངུར་པ་དག་དང་ངང་པ་དང༌། བཞད་སོགས་སྐད་སྙན་པ་འབྱིན་པས་མཛེས་པར་གྱུར་ཅིག །པདྨའི་དྲི་བསུང་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པའི་མཚོ་དག་གིས་དམྱལ་བའི་ས་ཕྱོགས་དག་ནི་ཉམས་དགའ་བར་ཤོག །གསུམ་པ་ནི། ཚ་དམྱལ་གྱི་མེ་འབར་བའི་སོལ་ཕུང་དེ་ཡང་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་གྱུར་ཅིག །ལྕགས་བསྲེགས་ཀྱི་ས་གཞི་དེ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཤེལ་གྱི་ས་གཞི་སྟར་བར་ཤོག །རི་རའི་གདོང་པ་འདྲ་བ་སོགས་ཕན་ཚུན་བསྡུས་ནས་དེའི་བར་དུ་བཙིར་ཏེ་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་རི་བོ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་གྱུར་ནས་དེར་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་གང་བར་ཤོག །མེའི་འདག་མ་དང་རྡོ་བསྲེགས་པ་དང་མཚོན་གྱི་ཆར་པ་དག་དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་མེ་ཏོག་ཆར་པར་གྱུར་ཅིག །ཡང་བསོས་ལ་སོགས་པར་ཕན་ཚུན་མཚོན་གྱིས་འདེབས་པ་དེ་ཡང་ནི་དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་རྩེད་མོ་རྩེ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་མེ་ཏོག་འཕེན་པར་ཤོག །བཞི་པ་ནི༌། ཁྲོ་ཆུ་ཁོལ་བའི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་པ་མེ་དང་འདྲ་བའི་ནང་དུ་བྱིང་བ་དག་ཤ་ཀུན་ཞིག་པར་གྱུར་པའི་རུས་གོང་མེ་ཏོག་ཀུན་དའི་མདོག་ལྟར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱང་བདག་གི་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷའི་ལུས་ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་ནས་ལྷ་མོ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཁྲུས་ཀྱི་རྫིང་བུར་དལ་གྱིས་འབབ་ཅིང་རྩེ་བའི་ཕྱིར་གནས་པར་ཤོག།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་དང༌། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དང༌། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང༌། ཉེ་བའི་སྲས་གཞན་གྱི་ནུས་པས་ཞི་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༧ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༥༥ བ ༣ དམྱལ་གནས་

ལེའུ་བཅུ་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ། 231

བར་སྨོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམྱལ་བར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གློ་བུར་དུ་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དམྱལ་བའི་གནས་འདིར་ནི་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་གཤིན་རྗེའི་མི་དང༌། ཁྭ་དང་བྱ་རྒོད་མི་བཟད་པ་རྣམས་སྐྲག་པར་བྱེད་ཅིང་ཀུན་ནས་མུན་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་ནས་ལུས་བདེ་བ་དང་ཡིད་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་བཟང་པོ་འདི་ཀོ་སུའི་ཡིན་སྙམ་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་གྱེན་དུ་བལྟས་པས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ན་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གཟི་བརྗིད་འབར་བར་བཞུགས་པ་མཐོང་ནས་མགོན་པོ་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཤགས་ཀྱིས་སྔོན་བསགས་པའི་སྡིག་པ་དང་བྲལ་ནས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པར་ཤོག །གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་པ་སྤོས་ཆུ་དང་འདྲེས་པ་འབབ་པ་ཡིས་དམྱལ་བའི་མེ་དག་ཆིལ་ཆིལ་གསོད་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་བདག་ཅག་གློ་བུར་དུ་བདེ་བས་ཚིམ་པ་འདི་རྒྱུ་ཅི་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་བལྟས་པ་དང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་ན་པདྨ་བསྣམས་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་མཐོང་བར་ཤོག །གསུམ་པ་ནི། གྲོགས་སྦྲོན་པ་ནི་གྲོགས་དག་ཚུར་ཤོག་ཚུར་ཤོག་དམྱལ་བའི་འཇིགས་པ་བོར་ལ་རིངས་པར་ཚུར་ཤོག །འུ་བུའི་ཐད་དུ་གང་གི་མཐུ་ཡིས་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྡལ་ཀུན་བྲལ་ཞིང་སེམས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་དགའ་བའི་ཤགས་ཕྱིན་ལ་འགྲོ་བ་ཀུན་སྐྱོབ་པའི་འོད་དང་བརྩེ་བའི་མ་ནི་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་གཞོན་ནུ་དབུ་ལ་ཟུར་ཕུད་ཅན་འོད་འབར་བ་1

བདག་

ཅག་སེམས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་སུ་ཞིག་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཅེས་བོས་ནས་འོངས་པ་དང༌། གྲོགས་དག་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་བརྒྱའི་ཅོད་པན་དག་གིས་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་ལ་མཆོད་ཅིང་ཐུགས་རྗེས་བརླན་པའི་སྤྱན་དང་ལྡན་ཞིང་དབུ་ལ་མེ་ཏོག་དུ་མའི་ཚོགས་ཀྱི་ཆར་འབབ་པ་བསྟོད་པ་སྒྲོགས་ཤིང་གླུ་ལེན་པའི་ལྷ་མོ་སྟོང་ཕྲག་དང་ལྡན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་དང་བཅས་པ་འདི་ལྟོས་ཞེས་བྱས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་དབུགས་འབྱིན་པ་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་དགའ་བའི་ཀུ་ཅོ་འདོན་པར་ཤོག།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་གི་དགེ་རྩས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱམས་པ་དང་
སའི་སྙིང་པོ་དང་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་སྒྲིབ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༥༨ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༥༦ ན ༤ འོད་འབར་དང་

232 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

པ་མེད་པའི་སྤྲིན་ལས་བདེ་བ་དང་བསིལ་ཞིང་དྲི་ཞིམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆར་པ་འབེབས་པ་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་དེ་དག་མངོན་པར་དགའ་བར་གྱུར་ཅིག །གཉིས་པ་དུད་འགྲོའ་སྡུག་ ིབསྔལ་ཞི་བར་བསྔོ་བ་ནི། རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་དུད་འགྲོ་རྣམས་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བའི་འཇིགས་པ་སོགས་དང་བྲལ་བར་ཤོག །གསུམ་པ་ནི། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པའི་མི་ཟས་གོས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག །འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་གི་ཕྱག་ནས་འབབ་པའི་བདུད་རྩི་འོ་མའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་ཟས་སྐོམ་གྱིས་ཚིམ་པར་བྱས་ཤིང་ཁྲུས་བྱས་ནས་རྟག་ཏུ་བསིལ་བར་ཤོག།
གསུམ་པ་བདེ་འགྲོའ་དོན་དུ་བསྔོ་བ་ལ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་བསྔོ་བ་དང༌། ིའདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་ཅིང་མངལ་གྱི་ཟུག་རྔུ་མེད་པར་བསྔོ་བ་དང༌། དབུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པར་བསྔོ་བ་དང༌། ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་སྡང་བ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་བསྔོ་བ་དང༌། ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་གནོད་པ་ཞི་བར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་འོན་པས་རྟག་ཏུ་སྒྲ་ཐོས་པར་ཤོག །ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཇི་བཞིན་དུ་སྦྲུམ་མའང་གནོད་པ་མེད་པར་བཙའ་བར་ཤོག །ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གོས་མེད་པའི་གཅེར་བུ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་དག་དང་བཀྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་དོག་དང་དྲི་རོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཟས་དང་ནི་སྐོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆུ་དག་དང་བཏུང་བ་ཞིམ་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག །ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཕོངས་པའི་བཀྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་ཐོབ་པར་ཤོག །འདོད་པ་དང་བྲལ་བའི་མྱ་ངན་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ཡིད་དགའ་བ་ཐོབ་པར་ཤོག །ཕུན་ཚོགས་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་གསོས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེས་བརྫི་བར་མི་ནུས་པའི་བརྟན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག།
གསུམ་པ་ནི། བདག་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་མཐུས་སེམས་ཅན་ནད་པ་ཇི་
སྙེད་ཡོད་པ་མྱུར་དུ་ནད་ལས་ཐར་བར་ཤོག །འགྲོ་བའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ནད་ནི་མ་ལུས་པ་རྟག་

ལེའུ་བཅུ་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ། 233

ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཤོག །ཕ་རོལ་གྱི་དགྲའི་འཇིགས་པས་སྐྲག་པ་རྣམས་ནི་འཇིགས་པ་མེད་པར་ཤོག །རང་དབང་མེད་པར་གཞན་གྱིས་བཅིངས་པ་རྣམས་ནི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཅིག །དབང་ཆུང་བས་མཐུ་སྟོབས་མེད་པ་རྣམས་ནི་མཐུ་དང་ལྡན་ཞིང་ཕན་ཚུན་སེམས་ནི་གཉེན་པ་ཕན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །བཞི་པ་ནི། ཚོང་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུར་འགྲོ་བའི་འགྲོན་པོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་བདེ་བར་ཤོག །དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་དེ་འབད་མི་དགོས་པར་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག །རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་དང་གྲུ་ཆེན་པོ་གཟིངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་བསམས་པ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་གྱུར་ཏེ་ཆུའི་ངོགས་སུ་བདེ་བར་ཕྱིན་ནས་གཉེན་དང་ལྷན་ཅིག་དགའ་བར་ཤོག །མྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གོལ་བར་འཁྱམས་པ་རྣམས་དབུགས་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་འགྲོན་པ་དག་དང་ཕྲད་པར་གྱུར་ནས་ཆོམ་རྐུན་པ་དང་སྟག་སོགས་ཀྱི་འཇིགས་པ་མེད་པར་མི་ངལ་བར་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲོ་བར་ཤོག །འབྲོག་དགོན་པ་སོགས་ལམ་མེད་ཅིང་ཉམ་ང་བར་བྱིས་པ་དང་རྒན་པོ་མགོན་མེད་པ་གཉིད་ལོག་སྟེ་མྱོས་ཤིང་རབ་ཏུ་མྱོས་པ་རྣམས་དཀར་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་དག་སྲུང་བ་བྱེད་པར་ཤོག།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་མིའི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་
བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་པར་བསྔོ་བ་དང༌། ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བསྔོ་བ་དང༌། གནས་སྐབས་འབྱོར་བ་དང་བདེ་བར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྟེན་དལ་འབྱོར་ཐོབ་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྔོ་བ་དང༌། འཚེ་བ་མེད་ཅིང་གཟི་བརྗིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྔོ་བ་དང་། གཟུགས་ཕུན་ཚོགས་དང་དམན་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བསྔོ་བ་དང༌། དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་སྒྲུབ་ཏུ་མི་དལ་བའི་གནས་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལས་ཐར་པ་དང༌། དད་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པའི་སྙིང་བརྩེར་ལྡན་ཞིང་ཟས་དང་སྤྱོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར་ནས་རྟག་ཏུ་ཚེ་རབས་དྲན་པར་གྱུར་ཅིག །ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཤོག །གཉིས་པ་ནི། ཕན་ཚུན་རྩོད་པ་མེད་ཅིང་གཞན་གྱིས་འཚེ་བ་མེད་པར་

234 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

རང་དབང་དུ་ནི་སྤྱོད་པར་ཤོག །གཞན་གྱིས་བརྙས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གཟི་བརྗིད་ཆུང་ངུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོར་ཤོག །གསུམ་པ་ནི། ཚ་གྲང་གིས་ལུས་གདུངས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཅན་གང་གཟུགས་ངན་པ་དེ་དག་གཟུགས་བཟང་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག །འཇིག་རྟེན་ན་བུད་མེད་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིག་རིགས་ཉམས་པའི་མ་རབས་རྣམས་ནི་རིགས་མཐོ་བ་ཐོབ་ཅིང་ཐོབ་ནས་ང་རྒྱལ་དག་ཀྱང་བཅོམ་པར་ཤོག །བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་གི་བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ་སྲོག་གཅོད་སོགས་འགལ་རྐྱེན་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི་རྟག་ཏུ་དགེ་བ་བྱེད་པར་ཤོག།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐར་ལམ་སྒྲུབ་པའི་བསམ་སྦྱོར་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་པར་སྨོན་པ་
དང༌། མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་མེད་པར་སྨོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་སྦྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་གཞོལ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། བདག་རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཞིང་དགེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་བདུད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་སྤངས་པར་ཤོག །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཚེ་རིང་ཞིང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དག་པར་བསྔོ་བ་དང༌། ཕན་འདོགས་པའི་སྐྱེ་བོས་གང་ཞིང་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པར་བསྔོ་བ་དང༌། དགོས་པའི་ཡོ་བྱད་ཚང་ཞིང་གནོད་པ་ཞི་བར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ནས་ཚེ་ཡང་དཔག་མེད་རིང་པོ་ཐུབ་པར་ཤོག་ཚེ་རིང་པ་དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་བདེ་བར་འཚོ་བར་འགྱུར་ཞིང་འཆི་བའི་སྒྲ་ཡང་གྲག་པར་མ་གྱུར་ཅིག །དཔག་བསམ་ཤིང་གི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་ཆོས་ཉན་པ་དང་སྒྲོགས་པས་གང་བ་ཡིས་ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གང་བར་ཤོག །ས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ས་གཞི་དག་ས་ཚ་སྒོ་ཅན་དང་རྡོ་བ་དང་ཚེར་མ་དང་བསེག་མ་ལ་སོགས་མེད་པ་དང༌། ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ་པ་བཻཌཱུརྱའི་རང་བཞིན་འཇམ་པོར་འབྱུང་གྱུར་ཅིག།
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གསུང་བའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོད་དགུར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མང་པོ་དག་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལེགས་པས་ས་སྟེང་དག་རྒྱན་པར་མཛད་

ལེའུ་བཅུ་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ། 235

པས་བཞུགས་གྱུར་ཅིག །དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟར་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱིས་བྱ་དང་ནི་ཤིང་དང་འོད་ཟེར་ཐམས་ཅད་དང༌། ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཐོས་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་དེ་དག་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་དང་ཕྲད་པར་གྱུར་ཅིག །མཆོད་པའི་སྤྲིན་ནི་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པས་འགྲོ་བའི་བླ་མ་སངས་རྒྱས་མཆོད་པར་ཤོག །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་ལྷ་ཡང་དུས་སུ་ཆར་འབེབས་ཤིང་ལོ་ཐོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག་མིའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་བཞིན་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་འཇིག་རྟེན་དག་ཀྱང་བདེ་སྐྱིད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་སྒོ་ནས་དར་བར་ཤོག །སྨན་རྣམས་ནད་ཞི་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་ཞི་རྒྱས་སོགས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་བཟླས་བརྗོད་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་གྲུབ་པར་ཤོག །མཁའ་འགྲོ་དང་སྲིན་པོ་དང་གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །མི་འདོད་པ་དང་བྲལ་བར་བསྔོ་བ་ནི། སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ལུས་སྡུག་བསྔལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་འཇིགས་པ་དང་གཞན་གྱིས་བརྙས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་འགའ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག།
གཉིས་པ་ལ་ལྔ། དགེ་འདུན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱིར་བསྔོ་བ་དང༌། དགེ་སློང་གི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་
དང༌། དགེ་སློང་མའི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྔོ་བ་དང༌། འབྲས་བུ་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཀློག་པ་དང་ཁ་ཏོན་གྱིས་དར་ཞིང་རྒྱས་པས་ལེགས་པར་གནས་པར་ཤོག །དུས་རྟག་ཏུ་དགེ་འདུན་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཐུགས་མཐུན་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡང་ཇི་ལྟར་དགོངས་པ་བཞིན་འགྲུབ་པར་ཤོག །གཉིས་པ་ནི། བསླབ་པ་མ་ཉམས་པར་བསྲུང་བར་འདོད་པའི་དགེ་སློང་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་འདུ་འཛིས་དབེན་པ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཤོག །སེམས་ཀྱི་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བས་བརྒྱན་ནས་སེམས་ནི་ལས་རུང་གིས་དགེ་བ་བསྒོམ་པར་གྱུར་ཅིག །གསུམ་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྙེད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་འཐབ་པ་དང་གཞན་གྱིས་རྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་སྤངས་པར་ཤོག།

236 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བཞི་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཀུན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་མེད་པར་མཐར་ཕྱིན་
པར་གྱུར་ཅིག །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་འགའ་བྱུང་ན་དེས་ཡིད་བྱུང་ནས་ཏེ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་ནས་རྟག་ཏུ་སྡིག་པ་ཟད་བྱེད་ཤོག །དེ་ནས་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་དེར་ཡང་བརྟུལ་ཞུགས་མི་ཉམས་པར་ཤོག །འཇིག་རྟེན་གྱིས་མཁས་པ་རྣམས་ནི་བཀུར་བ་དང་བསོད་སྙོམས་དག་ཀྱང་རྙེད་པར་ཤོག །རྒྱུད་ནི་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྙན་པའི་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །ལྔ་པ་ནི། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་མི་མྱོང་ཞིང་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དྲག་པོའ་བཀའི་བ་སྤྱད་པ་མེད་པར་ཡང་ལྷ་བས་ལྷག་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུབ་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ལུས་ཀྱིས་ནི་མཁས་པ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག །བཞི་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་ནི། དགེ་བ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་མཐུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ལན་མང་དུ་བསྟི་སྟང་དུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་བསླབས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་འགྲུབ་པར་བསྔོ་བ་
དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྔོ་བ་དང༌། ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་འགྲུབ་པར་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མཛད་པར་ཐུགས་ལ་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འགྲུབ་པར་ཤོག །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་མགོན་པོ་རྒྱལ་བ་ཡིས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པར་གང་དགོངས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བ་དེ་འབྱོར་བར་ཤོག །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག།
གཉིས་པ་རང་དོན་དུ་བསྔོ་བ་ལ་བཞི། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་སྨོན་པ་དང༌།
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་སྨོན་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པར་སྨོན་པ་དང༌། གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པར་སྨོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་བ་དེ་དག་

ལེའུ་བཅུ་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ། 237

གི་མཐུས་བདག་ཀྱང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་རྟག་ཏུ་ཚེ་རབས་དྲན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་སྣོད་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཐོབ་པར་ཤོག །བདག་ནི་ཁ་ཟས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱི་ནས་ཀྱང་ལུས་ཉམས་དང་ལྡན་ཞིང་བདེ་བར་འཚོ་བར་ཤོག །ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ལུས་སེམས་འདུ་འཛིས་དབེན་པར་གནས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་སོགས་བལྟ་བར་འདོད་པའམ་དོན་ལྡན་གྱི་ཡི་གེ་ཅུང་ཟད་འདྲི་བར་འདོད་ན་ཡང་མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དེ་ཉིད་ནི་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་གེགས་མེད་པར་ཡང་དེ་མ་ཐག་མཐོང་བར་ཤོག །གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ། ཇི་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་པ་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གི་སྤྱོད་པའང་དེ་འདྲ་བར་ཤོག །བཞི་པ་ནི། ཇི་སྲིད་འཁོར་བ་གནས་པ་དང་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་འགྲོ་བ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་ནི་གནས་པར་གྱུར་ནས་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་སེལ་བར་ཤོག །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་དེ་ཀུན་བདག་ལ་སྨིན་པར་གྱུར་ཅིག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག།
གསུམ་པ་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་བསྔོ་བ་ནི། དགེ་བ་ཇི་སྙེད་
ཡོད་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་ལ་ཟླ་མེད་པའི་སྨན་གཅིག་པུ་དང༌། འགྲོ་བའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་བཅས་ཏེ། ཡུན་རིང་པོ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །གསུམ་པ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། བདག་རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁྱད་པར་ཅན་གང་གི་དྲིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་དང༌། སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པ་དང༌། དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དགེ་བའི་བློ་འབྱུང་བའི་བདག་རྐྱེན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་གི་དྲིན་གྱིས་བདག་བསླབ་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་དར་བར་

238 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

མཛད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཡང་བདག་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ལེའུ་ཐ་མ་འདིས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྨོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བསྔོ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གཞན་དོན་དུ་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང༌། གོང་དུ་ཡང་བར་སྐབས་སུ་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སློབ་པའི་ལེའུ་ལོགས་པ་མ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དང༌། །ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཙམ་གྱི་དགེ་བའང་རུང༌། །དགེ་བ་ནམ་ཡང་ཟད་པ་མེད་པ་དང༌། །གོང་དུ་སྤེལ་ཕྱིར་བསྔོ་བས་བརྒྱན་པ་གཅེས། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཡོངས་སུ་བསྔོ་བའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང༌། གང་གིས་
བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤཱན་ཏ་དེ་བ་ཞི་བའི་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང༌། རྒྱལ་སྲིད་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དོར་ནས་ངོ་མཚར་བའི་སྤྱོད་པ་དུ་མ་དང་ལྡན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་ཁྱད་པར་དུ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་ནས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པར་མཛད་པ་དེས་མཛད་པ་དང༌། དེའི་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྫོགས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སརྦ་ཛྙཱ་དེ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལྷ་དང༌། ཞུ་ཆེན་
གྱི་ལོཙྪ་བ་བནྡེ་དཔལ་རྩེགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་ལ་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས། སླད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྷརྨ་ཤྲཱི་བྷཱ་ཏྲ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་དང༌། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །ཡང་སླད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་དང༌། ལོཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་དཔེ་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པ་ལྟར་བསྒྱུར་ཅིང་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །ཡང་དུས་ཕྱིས་བལ་ཡུལ་གྱི་པཎྜི་ཏ་བལ་པོ་བྷ་ཏན་ཏ་བ་ཐམས་

ལེའུ་བཅུ་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ། 239

ཅད་མཁྱེན་པ་ཆུང་ངུར་གྲགས་པ་སུ་མ་ཏི་ཀིརྟི་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་གྲགས་པ་དང༌། བོད་ཀྱི་ལོཙྪ་བ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་དང་བསྟུན་ནས། ལེགས་པར་བཅོས་ཤིང་བསྒྱུར་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །རྔོག་འགྱུར་གྱི་རྩ་བ་རྐྱང་པ་དང་འགྲེལ་པའི་འགྱུར་གྱི་རྩ་ཚིག་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣང་ཞིང༌། རྩ་བ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་སྣང་བས་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ནས་བཀོད་པའོ།།
ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་གི་གོ་བསྣམས་ཤིང༌། །ཤེས་རབ་མཚོན་གྱིས་གཞན་སྡེ་
མ་ལུས་འཇོམས། །དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི། །གཞུང་གི་ཚིག་དོན་ཙམ་ཞིག་ལེགས་པར་བཤད། །སྔོན་ཆད་ཕྱོགས་འདིར་རྣམ་བཤད་མང་ཡོད་ཀྱང༌། །སྐར་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་ཇི་བཞིན་དུ། །འཕགས་མཆོག་ཀུན་གྱིས་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་ལམ། །རྟེན་འབྱུང་མཐའ་བྲལ་ཇི་བཞིན་གསལ་མ་ནུས། །མཚུངས་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྡན་བླ་མ་དང༌། །ཐུགས་རྗེའི་དབང་གྱུར་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང༌། །གྲགས་པའི་འོད་སྟོང་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བ་ཅན། །བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས། །རྟེན་འབྱུང་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་དོན། །མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་གྲགས་ཞི་བའི་ལྷ། །དགོངས་པ་གཅིག་པ་ཇི་བཞིན་གསལ་བར་བཤད། །རྒྱལ་སྲས་དམ་པའི་གསུང་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ། །བློ་གྲོས་ཉམ་ཆུང་སྦྱངས་པའི་སྟོབས་དམན་པས། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་རྣམས། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། །འདིར་འབད་དགེ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །སྲིད་ཞིའི་རྒུད་པས་བཅིངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་སྤྱོད་པ་འདིར་ཞུགས་ནས། །མི་གནས་མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་པར་ཤོག །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་མནོས་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་ནམ་ཡང་མ་བྲལ་བས། །དལ་འབྱོར་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་པར་ཤོག།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི། འགྲོ་བ་དུ་མའི་འདྲེན་པ་དམ་པ་སྡོམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་ཐོས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ། བླ་མ་ཆོས་སྒོ་བ་བསོད་ནམས་དཔལ་བས་ཀྱང་ལན་དུ་མར་

240 སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད།

བསྐུལ་བ་དང༌། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁུར་འཛིན་པས་མི་ངལ་ཞིང་མདོ་སྔགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གཞུང་གི་གནད་དུ་མ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་མཛད་པ་བཤེས་གཉེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང༌། བླ་མ་གྲགས་སེང་བ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་ཁམས་སྟོད་ནས་འབུལ་བ་མེ་ཏོག་དང་བཅས་ཏེ་ཡང་ཡང་བསྐུལ་ཞིང༌། ཁྱད་པར་དུ་བླ་མ་གྲགས་སེང་བས་མེ་ཏོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ་ནན་ཆེར་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང༌། སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་ཡུན་རིང་དུ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་ ིཔའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས། རིགས་པར་སྨྲ་བ་དགེ་སློང་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྡོམ་བརྩོན་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །།སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།

༄༅། །ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།། ི

༄༅། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་གི་མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱའི་
གནས་ཀུན་གཟིགས། །བརྩེ་བས་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་སླད་དུ། །ལྷུན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་མཛད་པ་ཅན། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་རྣམས་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད། །མཐོང་ཐོས་དྲན་དང་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང༌། །སྲིད་ཞིའི་རྒུད་པ་མ་ལུས་འཇོམས་མཛད་ཅིང༌། །འཇིག་རྟེན་ལྷ་མི་ཀུན་གྱིས་མཆོད་བྱ་བ། །བཅོམ་ལྡན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རྟག་སྐྱོངས་ཤིག །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་སོན། །གསུང་རབ་སེངྒེའི་ང་རོའ་སྒྲ་སྐད་ཀྱིས། །རྟོག་གེ་ངན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ ིའཇིག་པ། །ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གུས་པས་འདུད། །ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྟོན་དང་བསྟན་པ་མཆོག །དངོས་པོ་སྟོབས་ཤགས་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བའི་མིག་གཅིག་པུ། །ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བཤད་པར་བྱ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའ་བཞེད་གཞུང་ ིདྲི་མ་མེད། །ཆེས་ཆེར་ཉམས་པར་གྱུར་པ་མཐོང་བཞིན་དུ། །འཆད་དང་རྩོམ་དང་སྒོམ་ལ་མི་བརྩོན་པ། །རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་ཡང་མཁས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཡིན། །དངོས་པོ་ཕལ་པ་ཅུང་ཟད་རྙེད་པ་ཡང༌། །ལྷག་བསམ་དག་པས་གཞན་ལ་སྦྱིན་འོས་ན། །ལེགས་བཤད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏེར་རྙེད་པ། །སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་སྦྱིན་ལ་བརྩོན་མི་བྱེད།།
དེ་ལ་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ ིཔའི་ཚུལ་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང༌། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས། གསུང་རབ་མཐའ་དག་འཆད་པར་བྱེད་ལ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ལུགས་སྔ་མ་ལྟར་བཞེད་ཅིང༌། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་མོས་པ་རྣམས་རྗེས་

242 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིསུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས།1

ཤེས་བྱའི་
གནས་རྣམས་ཀུན་བརྟགས་དང༌། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་མཛད་དོ།།
༈ བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་བསྡུས་པ་སོགས་སུ་
མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་ཅིང༌། འདིར་ནི་ཤེས་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་མེད་ཤེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ན། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གང་ལའང་མི་སླུ་བར་གཟིགས་ནས། ཐུབ་པ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དང༌། དེའི་བསྟན་པ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང༌། གྲངས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་དང༌། འབྲས་བུ་རྣམས་ལུགས་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་ནས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་འཆད་པ་འདི་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། མཚན་གྱི་དོན་དང༌། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་དང༌། བསྟན་བཅོས་དངོས་དང༌། མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་བཞི་ཡོད་པ་ལ་2

སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སྐད་དུ། པྲ་མ་ཎ་དང།
ས་མུད་ཙ་དང༌། ནཱ་མ་དང་། པྲ་ཀ་ར་རྣམས་རིམས་བཞིན་དུ། བོད་སྐད་དུ་3ན།3

ཚད་མ་དང་ཀུན་
ལས་བཏུས་དང༌། ཞེས་4

བྱ་བ་དང། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །པྲ་རབ་དང༌། དང་པོ་
སོགས་ལ་འཇུག་ཅིང༌། མ་ཎ་ཡིད་ལའང་འཇུག་པས། ཡིད་དང་པོ་ཞེས་པར་འགྱུར། དང་པོར་མི་སླུ་བ་དང་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་དང་པོའ་དོན། དོན་འགྱུར་དུ་བྱས་ནས་ཚད་མ་ཞེས་བསྒྱུར་རོ། །ཀུན་ ིབཏུས་ལྟ་བུའི་མཚན་དོན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པ་སྟེ། བསྒྱུར་བའི་བར་ཆད་ཞི་བའི་
ཆེད་དོ། །རྩ་བ་དང། འགྲེལ་པ་ཕལ་ཆེར་ལ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི། ལོཙྪ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་པ་འདྲ་སྟེ། དོན་གྱི་གཙོ་བོ་དབང་བཙན་པར་བྱས་ན། གཞན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢ ན ༣ ཕྱེ་ན་
2 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༡ ལས་
3 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༢ བོད་སྐད་དུ།
4 ཞོལ། ཤོག ༢ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༢ བ ༦ ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 243

གྱིས་བཏགས་བའི་བདག་བཀག་ནས། བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་ཡིན་པས། མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས། བཀས་བཅད་ལྟར་ན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་མཆོད་པར་བྱ་བར་རིགས་སོ། །ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་མ་འདུས་པར་འདོད་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར་འོག་ནས་འཆད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་པ།
བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་བརྗོད་དང༌། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟོད་པ་དང། ཕྱག་འཚལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགོས་དོན་དང༌། བསྡུས་དོན་དང༌། ཚིག་དོན་ནོ།1

།དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་ལ་གུས་པ་སྐྱེས་ན།2

རྩོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
བར་ཆད་ཞི་བ་དང༌། དད་ཅིང་གུས་པ་ལས་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་ནས། མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ཕུན་ཚོགས་དང༌། འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐུབ་པ་ལ་བསྟོད་པ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་བུའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། ཐུབ་པ་ཡང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་བྱེད་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་མཚུངས་པ་དང༌། དེ་ཡང་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པས། ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་སྨོས་སོ། །ཚད་མའི་སྒོ་ནས་ཐུབ་པ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདིར་བཤད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོས་རང་དབང་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མར་གྱུར་པ་སྨོས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཡོད་པ་བཀག་ནས། རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་འཁྲུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དེའི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ནི།
འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པར་བཞེད་པ་
1 གཙང་། ཤོག ༣ ན ༥ ཏོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༣ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༣ ན ༥ སྐྱེས་ནས་རྩོམ་པ་

244 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའོ། །འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལས། སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པས་ཕན་བཞེད་ལྡན་ཞེས་འབྱུང་ལ། ཁ་ཅིག་ཕན་བཞེད་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་ལ་སྦྱོར་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་རིགས་པས། བདག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་པ་དངོས་ཐུབ་པ་ཡིན་ཡང༌། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་ཐབས་རྫོགས་པར་སྟོན་ནུས་པ་ལ། དེའི་ཐབས་གཞན་དོན་དུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་མང་པོར་གོམས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་ཏེ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའོ། །ཐུབ་པ་རྒྱུ་མེད་དང༌། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་1

སྐྱེས་པ་
མིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་བསམ་སྦྱོར་ཕུན་ཚོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་2

པའོ། །འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་
ལ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སུ་ག་ཏའི་སྒྲ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལ་འཇུག་པས། སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའོ། །དེའང་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། བདག་མེད་པ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་3

པས་སྐྱེས་བུ་གཟུགས་ལེགས་པ་
བཞིན་དུ་ལེགས་པར་གཤེགས་པ་དང༌། རིམས་ནད་ལེགས་པར་བྱང་བ་བཞིན་དུ་སླར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་གཤེགས་པ་དང༌། བུམ་པ་ལེགས་པར་གང་བ་བཞིན་དུ་མ་ལུས་པར་གཤེགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་པའི་ཆགས་བྲལ་དང༌། སློབ་པ་དང༌། དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ།།
གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་ནུས་ཤིང༌། ཉེ་རིང་
མེད་པར་སྐྱབས་མཛད་པས་ཐུབ་པ་ལ་སྐྱོབ་པ་ཞེས་གཞན་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའོ། །ཐུབ་པ་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྡན་ཏེ། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །ཡང་ལུགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༤་ན ༡ རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༤ ན ༡ ཅེས་པའོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༣ བ ༥ སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ གཙང་། ཤོག ༤ ན ༣ སྟོབས་ཀྱི་ཐོབ་པ་

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 245

ལས་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པས། སྐྱོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པ་དང༌། མཁྱེན་པ་བརྟན་པ་དང་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་ནུས་ལ། དེ་ལས་བདག་མེད་པའི་དོན་གོམས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་གྲུབ་ཅིང༌། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་བོ། །ལུགས་བཟློག་གི་མཁྱེན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱིས་ཀྱང༌། གང་ཟག་གསུམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གྲུབ་བོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་གཉིས་མཛད་པ་ནི། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པར་རྒོལ་བ་སྤངས་ནས། སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། ཚིགས་བཅད་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་བཤད་པ་མཛད་ལ། རྒྱུ་དེས་འབྲས་བུ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གཤེགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པར་རྒོལ་བ་སྤངས་ནས། དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། ལུགས་ལས་བཟློག་པའི་བཤད་པ་མཛད་དོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཐུབ་པ་ལ་སྒོ་གསུམ་གུས་པའི་སྒོ་ནས་
འདུད་ཅིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ནས་ཞེས་པ་ནི། ཁྲུས་བྱས་ནས་ཟས་ཟའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། འོག་མ་འདྲེན་པའི་ཚིག་སྟེ། ཕྱག་འཚལ་ནས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་བྱེད་ཅེས་པའོ། །བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་རྩོམ་པར་བྱེད་དོ།1

།དགོས་པ་
ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ཞེ་ན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་བཏགས་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དང༌། མངོན་སུམ་ཚད་མ་སོགས་དགག་པ་དང༌། རང་གི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་དང༌། མངོན་སུམ་ཚད་མ་སོགས་ཚད་མ་སྐྱོན་མེད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟློས་པའི་ཉེས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པའི་སྒོ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྒོ་ཙམ་འདི་ནི་དམ་པའི་དོན་གྱི་ཚུལ། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་སྔ་མས་མདོར་
1 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༤ བ ༥ པར་བྱའོ།།

246 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབསྡུས་པ་ལ་དགའ་བ་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང༌། གཡོ་སྒྱུ་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཕྱེད་ཕྱི་མས། དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་དམན་པར་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཡང༌། རིགས་པའི་སྒོ་དེར། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱིར་བཏང་ཙམ་གསུངས་ཀྱི། དམིགས་བསལ་གྱི་ཚིག་མ་གསུངས་པས། དབང་པོ་རྟུལ་པོས་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པར་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཟློས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་གཞུང་སྒོས་སུ་འཐོར་ནས་བསྟན་པ་རྣམས་ལས་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་གཞན་རྣམས་ལ་ཁ་འཕངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདིར་མ་བསྟན་པར་ཁ་འཕངས་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། རིགས་སྒོ་དང༌། ལུང་གི་རབ་བྱེད་སོགས་རང་གི་གཞུང་ཀུན་ལས་རྫོགས་པར་བཏུས་ཏེ་འདིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ། གཞན་གྱི་ཚད་མ་དགག་པ་དང༌། རང་གི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བསྒྲུབ་པ་བརྗོད་བྱ་དང༌། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་དང༌། དེ་དག་སྔ་མ་མེད་པར་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བ་འབྲེལ་བའོ། །བཤད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དམ་བཅས་པའི་ཁུར་མི་འདོར་ཞིང་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་སྔ་མའི་དོན་བཤད་པ་ན། ཐུབ་པ་ལ་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པས། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སུ་གཟིགས་ནས་ལེའུ་ཟུར་པ་མཛད་པའོ།།
གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་གཞལ་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་
རྟོགས་པའི་ཐབས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཚན་བཤད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་ལུགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་དགག་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བཤད་པའོ། །རིག་པའི་སྒོར། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ལྟར་སྣང་བཅས་པ་བདག་རིག་བྱེད། །སྒྲུབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱིན་ངག །ལྟར་སྣང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 247

བྱེད།1

།ཅེས་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་དོན་ཚན་གཉིས་སུ་བསྡུས་པ་ལྟར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་དང༌། ལྐོག་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བཤད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་ལུགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པ་དང༌། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མངོན་སུམ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚད་མའི་གྲངས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་དང༌། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་དང༌། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྟན་པ་དང༌། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གྲངས་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པའོ།།
དང་པོ་ནི། འདི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་མང་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ནི་རང་ཁོ་ན་ལས་ཚད་མར་
ངེས་པས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་དགོས་པ་མེད་པར་སྨྲ་བ་དང༌། ཚད་མ་ལ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་འཛིན་པས་ཁྱབ་པར་བཟུང་ནས། མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཚད་མར་འདོད་པ་དང༌། དཔེ་ཉེར་འཇལ་དང༌། དོན་གྱིས་གོ་བ་དང༌། ཞེས་གྲགས་པ་དང༌། སྙམ་སེམས་པ་དང༌། སྒྲ་ཙམ་ལས་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དཔོག་པ་ཚད་མ་གཉིས་ལས་གཞན་ཡོད་པར་འདོད་པ་པོ་སོགས་དེ་ལ་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་བསྟན་པས། གྲུབ་ཆེན་ལྷ་དབང་བློ་བཞེད་པ་ལྟར། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང༌། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ཤིང༌། དེ་ཡང་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས། གཞལ་བྱ་ཕུང་སུམ་དུ་འདོད་པ་དང༌། གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་མ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དག་ཁེགས་ཤིང༌། ཚད་མའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་མི་ཁེགས་སོ།།
ཚད་མའི་འབྲས་བུ་མ་བཤད་ན། ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་མི་ཁེགས་ཤིང༌།
དེ་ཡང་དོན་ལྡོག་འབྲས་བུར་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ཚད་མ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན། ཚད་མའི་ངོ་བོའ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ལས་རྫས་གཞན་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཚད་མར་ ིམི་འགྱུར་བས་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡང་བསལ་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཚད་མ་ལ་གཉིས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༥༣ ཕྲེང་། ༤

248 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་གི་སྒྲས་གཉིས་ཀ་ཚད་མར་སྟོབས་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བསྡུ་བའི་ཚིག་ཡིན་གྱི་དབྱེ་བའི་ཆེད་ནི་མིན་ནོ། །ཚད་མ་བཞིར་བྱས་པ་ལ་མངོན་རྗེས་སུ་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་པས། གཉིས་སུ་མ་ངེས་པར་འདོད་པ་ནི། ངོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཚད་མ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་གཉིས་དང་ཚད་མའོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས། རང་ཉིད་རང་གི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་དུ་འདོད་པ་དག་ལ་ནི། གྲངས་ངེས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་སྤྲོས་སོ། །མངོན་རྗེས་གཉིས་ཚད་མར་གྲུབ་ཟིན་པས། ཡང་ཚད་མའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་གྲུབ་པའོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚད་མ་གཉིས་ཁོ་ནའོ། །གང་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་པས་དོན་ཡིན་པས་འགྲེལ་པར་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྨོས་སོ། །ཚད་མ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་ན། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དང༌། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཁས་མ་བླངས་པས་ཚད་མ་དང༌། ཚད་མ་མིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང༌། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་དཔོག་མི་ནུས་པས། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དགག་པ་བྱེད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་འགོག་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་1

རང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཚད་མར་སོང་བ་རང་སྤྱི་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། །རྟོགས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད།2

།ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱི་མཚན་གཟུང་
བའི་སྒོ་ནས་ལྐོག་གྱུར་རང་མཚན་འཇལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་མཚན་གཞི་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་གཞན་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་པས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༦ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༦ བ ༦ གཞལ་བྱ་རང་གི་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༣༡ ཕྲེང་། ༢

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 249

རྟོགས་པའོ། །དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ཤིང་གསལ་བར་སྣང་བས། གཞལ་བྱ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ལ། ཡུལ་ཡིན་པས་གཉིས་སུ་མ་ངེས་སོ། །ཞེ་ན། རབ་རིབ་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་ནི་མེད་པས་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ཞིང༌། ཐ་སྙད་བྱེད་པ་རྣམས་ཡུལ་དུ་མོས་པ་ཡང་མེད་ལ་སྐྲ་ཤད་སྣང་བའི་གཞི་ནི། དབང་ཤེས་ཉིད་དེར་སྣང་བ་ཡིན་པ་རང་མཚན་དང༌། སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ནི་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས། གཉིས་སུ་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་སྤྱི་འདྲེས་པ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་པ་དགག་པ་
དང༌། ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟག་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི། རང་སྤྱི་འདྲེས་པ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་རང་མཚན་ཡིན་ལ་མི་རྟག་པ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ཞིང༌། དེ་གཉིས་འདྲེས་པར་འཛིན་པས་ཚད་མ་གཉིས་པོ་མིན་ནོ། །ཞེ་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་པ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་དེས་ནི་ཁ་དོག་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཁ་དོག་གི་སྤྱི་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་སྤྱི་མཚན་གཟུང་1

ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱད་པར་རང་མཚན་ལ་མི་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཁ་དོག་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འོ་ན་མི་རྟག་པ་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སུ་ཐལ་བ་དང༌། ཁ་དོག་རང་མཚན་པ་
མི་རྟག་པར་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁ་དོག་དང་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱར་ནས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང༌། ཁ་དོག་རང་མཚན་པ་དང་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་པའི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཛིན་པའི་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་ ིཤེས་ལ་བརྗོད་ན་ནི། དེ་དཔྱད་ཤེས་ཡིན་པས་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པར་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་ ི 1 ཞོལ། ཤོག ༧ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༧ ན ༦ སྤྱི་མཚན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་

250 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པས། ཚད་མ་དེས་རྟོགས་ཟིན་པའོ། །དེའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་མིན་གྱི་རང་གི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་དུས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པ། གཞན་དུ་ན་སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་དོ། །མི་རྟག་པའོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན། སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡང་ཞིག་པས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་ཁང་ནང་དུ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཙན་དན་གྱི་མེ་རྟོགས་ནས། ཕྱིས་ཕྱི་རོལ་ནས་དུ་བ་མཐོང་བ་ན་ཙན་དན་གྱི་མེའོ་སྙམ་པའི་ཤེས་1

པ་དེ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་
མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པས་རྗེས་དཔག་མིན་ཞིང༌། རང་མཚན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པས། ཕུང་གསུམ་པའོ། །ཞེ་ན། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པས་དོན་ལ་སྔར་གྱི་དེའོ་སྙམ་པའི་ཡུལ་དེ་ཡང་ཡང་ཤེས་པའང་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ཀུན་ཚད་མར་འགྱུར་བས་ཚད་མ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི། ཐུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །གྲངས་ཅན་གྱི་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་རྟོགས་ཟིན་མ་བརྗེད་པར་ཡང་ཡང༌རྟོགས་པ་ཚད་མར་དགག་པའི་ཆེད་དུ། འགྲེལ་པར་ལན་ཅིག་མིན་པར་ཞེས་སྨྲོས་སོ། །དཔེར་ན། དྲན་པ་དང༌། འདོད་པ་དང༌། ཞེ་སྡང་སོགས་ཚད་མ་ཕུང་སུམ་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །སྔར་བཤད་པ་དེ་ཡང་སྔ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བའི་དྲན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཏང་དང༌། མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་
བ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྷག་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་སྡེ་ཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ནི། མངོན་སུམ་མོ། །དངོས་བསྟན་སྤྱིར་བཏང་གི་2

ཚིག་ལས་མ་བྱུང་ཡང༌། འོག་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་
འཕངས་པའི་མ་འཁྲུལ་བ་ཡང༌། འདིར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །རང་འགྲེལ་དུ་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེ་ན། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་རིགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༧ བ ༥ མེའོ་སྙམ་རྟགས་ལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༧ བ ༦ སྤྱིར་བཏང་བའི་

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 251

དང་ཡོན་ཏན་སོགས་སྦྱོར་བའི་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པའོ། །སོགས་པས་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡང་བསྡུས་ཀྱང༌། ནུས་པ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ལོགས་སུ་བྱས་སོ། །འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་རྣམས་ལ་མིང་གི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་དེ། ལྷས་བྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྔ་མ་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང༌། ཕྱི་མ་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་བཤད་པར་བྱ་ཞིང༌། ཡང་སྔ་མ་རང་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པའོ། །གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་རྟོག་པའི་བདག་རྐྱེན། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་1

བ་ལང་ཞེས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པ་དང༌། བྱ་བའི་སྒོ་ནས་འབྲས་འཚེད་པ་2

ཞེས་པ་དང༌། རྫས་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང༌། འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱེ་
བས་དབྱུག་པ་ཅན་དང༌། རྭ་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་དག་གིས་རིགས་3

ཡོན་ཏན་སོགས་དོན་
གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས། སྒྲས་བརྗོད་ཅིང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་པས་དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འདོད་དོ།།
རང་ལུགས་ལས4

། སྒྲ་དེ་དག་གི་བདག་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཁྱད་
གཞི་ཁྱད་ཆོས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ཡང་མིང་དང་བསྲེས་ནས་འཛིན་པས་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པའོ། །བརྡ་ལ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་མ་ཟད་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་དང༌། རྗོད་བྱེད་འདྲེར་རུང་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་ཡང་བསྟན་ཏོ། །རྩ་བའི་ཚིག་འདི་ལྟར་ན། སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབས་ནས། དེ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་ཚོགས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཚོན་པས་མཚན་ཉིད་རྗེས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང༌། མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། མཚན་གཞི་གྲུབ་ཟིན་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། མཚན་ཉིད་མ་འཁྲུལ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང༌། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས། སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་མངོན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༨ བ ༡ རིགས་ཀྱི་སྨྲ་བང་ཞེས་པ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༤ འཚེད་ཞེས་པ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༨ བ ༣ རིགས་དང་ཡོན་ཏན་
4 ཞོལ། ཤོག ༨ ན ༥ རང་ལུགས་ལ།

252 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིསུམ་དུ་མཚོན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང༌། རང་རིག་ ིམངོན་སུམ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང༌། རྟོག་བྲལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྨོས་པ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་དང༌། ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་རྐྱེན་དང་དམིགས་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པ་ལ་དབང་ཤེས་ཞེས་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་གྱི། ཡུལ་ཤེས་ཞེས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེས་པ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པ་དེའི་ཐ་སྙད་དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོའ་སྒོ་ནས་ཐ་ ིསྙད་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱས་པས་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་ནུས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ཞེས་པའི་མིང་སྦྱོར་བར་འོས་ཏེ། མིང་དེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཤེས་ཞེས་དངོས་མིང་དུ་སྦྱར་བར་མི་འོས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །ཡུལ་རྣམས་ནི། རྒྱུ་གཞན་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཤེས་ཞེས་སྨོས་ན། ཅི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་སམ། ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་སྙམ་དུ། རེ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་གྱི་བདེ་བླག་ཏུ་མི་གོ་བས་སོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་རྔའི་སྒྲ་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཞེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་སྟོན་པ་མཐོང་གི །དབྱུག་གུའི་སྒྲ་དང་སའི་མྱུ་གུ་ཞེས་སྨོས་ན། དོན་གཞན་ལ་ཡང་གོ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པར་བསྟན་པས་ཀྱང༌། རྟོག་བྲལ་དུ་གོ་བར་བྱེད་དེ། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའ་སྙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ ི 1

ཞེས་པའི་ཚིག་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས། དོན་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་མ་འཁྲུལ་བ་བསྟན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་ཡིན་ན། མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ནི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༠ ཕྲེང་། ༤ ནང་དུ་དྲངས།

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 253

བསགས་པ་1

ཞེས་བཤད་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། གང་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ལ། སོ་སོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི། རྫས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་མ་ཡིན་2

ཞེས་པ་འགལ་ཏེ་བསགས་པ་ནི་ཚོགས་པ་ཡིན་ལ། ཚོགས་པ་སྤྱི་ཡིན་ཞིང༌། སྤྱི་མཚན་གྱི་བློ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོག་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདི་གཟུགས་སོ་སྙམ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་སྔ་མའི་དོན་ནི། ཡ་གྱལ་དུ་མ་འདུས་པའི་ཚོགས་སྤྱི་གཟུང་ངོར་ཤར་བས། སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་དོན་ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོ་སོ་མང་པོས་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དང་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ཡང་རང་མཚན་3

མ་ཡིན་པའི་དུ་མ་འདུས་པའི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་
པ་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ནང་གི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་པ་རེ་རེ་ལ་བསགས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་ཐལ། དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་དེར་རང་གི་གཟུང་དོན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དུ་མས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། བསགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། འདིར་རྫས་ཀྱི་རང་མཚན་ནི། ཟླ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་ལ། དེས་དབང་ཤེས་སྐྱེད་མི་ནུས། དབང་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་དུ་མས་མཚུངས་པར་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེའི་ཚེ་རྗེས་ཀྱི་ངེས་པས་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་ནུས་པས། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དང༌། རྫས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །རྩ་ཚིག་འདིས་ལུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ལན་བསྟན་4

པས། ཕྱི་མ་དང་མཐུན་པར་ཡང་
བསྡུས་དོན་སྦྱར་རོ། །རིམས་ཀྱིས་གཟུང་ཡང་འཇུག་པ་མྱུར་བས་གཅིག་ཅར་དུ་གཟུང་ངོ་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་བས་རྟོག་པའོ་སྙམ་ན། འཛིན་པ་མྱུར་བ་གཅིག་ཅར་དུ་གཟུང་བར་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ན། རྣམ་འགྲེལ་དུ་རིམས་བཞིན་འབབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཞེས་སོགས་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། དོན་འདིས་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས་དབང་ཤེས་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥ ཕྲེང་། ༡ ཚད་མ་མདོ་མིན་ནམ་སྙམ།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༠ ཕྲེང་། ༨
3 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༩ བ ༥ དེ་ཡང་རང་མ་ཡིན་པའི་
4 ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༤ ལན་བསྟོན་པས།

254 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིརྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་མའི་ངོ་བོ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་ནི་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པའི་ཚེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་བདག་ ིརྐྱེན་ལས་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་རྣམས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་ ིསྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་སོགས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་དཀར་པོ་མཐོང་བའི་ཚེ། དཀར་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་1

ལས་དོན་གཞན་མི་འཛིན་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་དཀར་པོ་དང་དཀར་པོ་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང༌། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྦྱར་རོ། །རྟོག་པས་བཏགས་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང༌། གཟུང་ཡུལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་རིག་པར་བྱ་བ་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གསལ་བར་བསྟན་མི་ནུས་ཤིང༌། བསྟན་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་རང་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ ིལྡོག་པ་2

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །རང་འགྲེལ་དུ། དབང་པོ་ལྔ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་3

ཞེས་པ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚིག་གིས་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྟན་
ཟིན་ཡང༌། འདིར་ཡང་སྨོས་པ་ནི། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྔ་པོར་མ་ཟད་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཟད་ཡིད་དབང་གི་བདག་རྐྱེན་དང༌། དབང་ ིམངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཀྱང་གཟུང་དོན་དང༌བཅས་པའི་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བས་མངོན་སུམ་སྟེ། ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་བསྡུ་བའི་དོན་ཏེ། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཟད་ཅེས་ ིཔའོ། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་དང༌། དེའི་སྟེང་གི་ ིཡུལ་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེད་པའི་ཆ་བདག་རྐྱེན་དང༌། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༠ ན ༦ སྤྱི་དོན་གཞན་མི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཀར་པོ་དང་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༤༦ ཕྲེང་། ༡༨
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༢ ཤོག ༡༤༩ ཕྲེང་། ༢༠

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 255

དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་ ིརྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་དོན་རྒྱས་པར། གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ལ་སོགས་པས་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དང༌། བདེ་བ་
དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་དུ། འདོད་ཆགས་དང༌། ཞེ་སྡང་དང༌། གཏི་མུག་དང༌། བདེ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། དབང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་བཤད། ཆགས་སོགས་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་བློས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་རིག་པའོ་1

ཞེས་པ་སྟེ། རང་
ཉིད་ལ་རིག་པ་ནི་རང་རིག་གོ །འདིས་རིག་པར་བྱ་བས་ན་རིག་པ་སྟེ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་བཤད་པ། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཅེས་ཆགས་སོགས་རང་རིག་གི་རིག་བྱར་བཤད་ཀྱི། རིག་བྱེད་དུ་མ་བཤད་ལ། འཛིན་རྣམ་ཉིད་རིག་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དབང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དོན་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་རིག་ཀྱང༌། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་མ་ཡིན་གྱི། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་པའི་དོན་ཏོ། །རྟོག་གེ་འབར་བ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་སྐྱོན་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེར་དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་ཡང་། ཤེས་པ་ཀུན་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཆགས་སོགས་རང་རིག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༨ ཤོག ༦༢ ཕྲེང་། ༡

256 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབའོ། །དང་པོ་ནི། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བླ་མ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་བསྟན་པའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྒྲ་སྤྱི་དང༌། དོན་སྤྱི་གང་དང་ཡང་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཙམ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྟེ། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཙམ་སྒྲ་སྨོས་པ་ནི་སྒྲོ་མ་བཏགས་པའི་དོན་འཛིན་པ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། སྔར་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་གྱིས་ཁྱབ་པ་བསྟན་ཟིན་ཡང༌། འདི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། བདེན་པ་བཞིའི་དོན་ལ་སྒོམ་པ་རྫོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་བ་སྟོན་པའོ། །ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་1

སུམ་གྱི་ངོར་དགག་གཞི་རང་མཚན་དེ་ཉིད་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། མེད་དགག་གིས་བསྡུས་
པའི་བདག་མེད་ནི་ཤགས་ལ་རྟོགས་པར་འདོད་པའོ། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་དོན། ཚུལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཕྱོགས་སྔ་མར་བྱས་ནས་དགག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་བཞི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་སོགས་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བསྟན་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ།།གཉིས་པ་ནི། ཆགས་སོགས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། བདེན་ཏེ་ཤེས་པ་གང་བརྡ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་བྱ་འཛིན་མི་ནུས་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ལ། རྟོག་པའང་བརྡ་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བས། རང་ཉིད་རང་ལ་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟོག་པའང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མྱོང་བྱ་ཡིན་པས་རང་རིག་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་མྱོང་བྱེད་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འདོད་པས། དེ་ལ་དངོས་མིང་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་ནི། གཟུང་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། གཟུང་ཡུལ་གྱི་དོན་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱི་དང༌། དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན་2

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༡ བ ༥ རྟོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ངོར་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༥༡ ཕྲེང་། ༡༨

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 257

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། བསླད་པ་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྣང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སོགས། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང༌། བུམ་པའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལ། བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་འཇུག་པས། བརྡའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང༌། འདི་ཡང་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་ལུགས་གཉིས་སུ། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པར་བཤད་ལ། དོན་ནི་སྒྲོ་བཏགས་འཛིན་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདིས་རྗེས་སུ་དཔོག་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པར་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་ནི། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གོ །རང་འགྲེལ་དུ། འབྲས་བུའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས། སྔ་མ་རྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་ཕྱི་མ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ལ་བཤད་དོ། །འདས་པའི་དོན་དྲན་པ་དང༌། མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་པར་འདོད་པར་1

ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་ཚིག་གིས་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ལ་བསླད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལོགས་སུ་བཀར་ཏེ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ན། སྔར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚིག་སྤྱིར་བཏང་གི་ཚིག་ཏུ་རྟོགས་ནས། མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྷག་མར་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དེར་མ་ཟད་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ངོ༌། །རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ན། མངོན་སུམ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་པར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚིག་ལས་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་རོ།།
མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་ན། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རྟོག་གེ་པའི་འཛིན་སྟངས་
ལ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པའི་དགོས་པ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ། དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཞེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དགག་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༢ བ ༢ མངོན་པར་འདོད་མི་ཤེས་པ་ནི་

258 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔའི་ཆེད་དུ། བརྡའི་རྟེན་ཅན་དང༌། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ། རྩོད་གཞི་དང༌། ཕྱི་མ་མཚན་གཞི་དོན་ཚན་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་མཐུན་དཔེར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚིག་ལ། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་བློས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། དང་པོར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང༌། བསླུ་བ་མེད་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དོན་གང་ལ་ཡང་མི་སླུ་བ་མ་ཚང་བ་སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་མོད། མིག་སེར་གྱིས་ཉེ་བར་བསླད་པའི་མིག་ཅན་ལ་དུང་སེར་པོར་སྣང་བ་དང༌། གྲུ་དང་བཞོན་པའི་དབང་གིས་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བའི་དབང་པོའ་ཤེས་པ་ ིསོགས་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་མིན་ལ། འདོད་པའི་དོན་དུང་དང༌། ལྗོན་ཤིང་སོགས་ལ་བསླུ་བ་མེད་པས་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ།།
འོ་ན་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་པའི་ཚིག་ནི། དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་ཤེས་པ་ཀུན་མངོན་སུམ་
ལྟར་སྣང་དུ་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚིག་རྣམས་ནི་ངེས་བཟུང་གི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པས། རབ་རིབ་ཀྱིས་1

བསླད་པའི་དབང་གིས་གང་ལ་བསླུ་བ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་
ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པས། ཁ་དོག་སེར་པོ་དང༌། ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བ་ལ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དུང་དང༌། ལྗོན་ཤིང་ལ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང༌། གང་ལ་བསླུ་བའི་ཆ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། རྒྱལ་རྔ་བདུན་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི། ཡུལ་དང༌། དུས་དང་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པ། ཆ་གང་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་རུང་བར་བཞེད་དེ། དུང་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དེ་ཉིད། དུང་གི་ཆ་གང་ལ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་རྟོགས་མེད་པའི་ཤགས་རྟོགས་མི་རུང་བས། སེར་པོ་སྣང་བ་མ་གཏོགས་དུང་གི་ཆ་གང་གི་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་དཀར་པོ་མི་སྣང་ཡང༌། དུང་གི་དབྱིབས་སྣང་བས་སོ་ཞེ་ན། དུང་གི་དབྱིབས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། སེར་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས། དེའི་ཁ་དོག་མི་སྣང་བར་དབྱིབས་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་རིགས་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༤ རབ་རིབ་བསླད་པས་

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 259

པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།
དུང་ཐོབ་པ་ཡང་དུང་གི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། སྔ་
མ་དོན་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་སྣང་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒོའ་བུ་ག་ན་ནོར་བུའི་ ིའོད་འདུག་པ་མཐོང་བའི་ཚེ། དེ་ན་ནོར་བུ་འདུག་གོ་སྙམ་པ་ནི་ཡུལ་སྤངས་པ་ཡིན་པས། བློ་དེ་ནོར་བུའི་ཆ་གང་ལ་ཡང་ཚད་མར་མི་རུང་བས་ཡུལ་གྱི་ཆ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་སོང་བ་མིན་ཞིང་། དེའི་1

ཆ་གཞན་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཀག་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱི་བསམ་པ་རིག་པར་དཀའ་མོད། འདྲེན་བྱེད་དམ་པ་རྣམས་ལུགས་ཕྱི་མ་འཐད་པར་བཞེད་པས། ཕྱི་མ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
ཁྱད་པར་དུ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་བཞེད་པ་ལྟར་འཐད་པས། ལུགས་དེ་ལ་སྣང་ཡུལ་ལ་2

འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞི་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ཡིན་3

ལ། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང༌། སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་
བུ་འཁྲུལ་རྒྱུ་དེ་དག་གིས་མ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས། མདོ་4

སེམས་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་རྒྱུ་དེ་དག་གིས་མ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཀྱང༌། ཤེས་པ་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པ་མདོ་སྡེ་པས་འདོད་ཀྱི། སེམས་ཙམ་པས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས། མངོན་སུམ་དུ་རྣམ་ངེས་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་དོན་ཡང་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ་གཉིས། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང༌།
རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་ཁས་བླངས་པའི་ཚད་འབྲས་སྤྱིར་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༥ མིན་ཞིང་གི་ཆ་གཞན་ གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༤ མིན་ཞིང་བའི་ཆ་ལ་གཞན་ལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༦ སྣང་ཡུལ་མ་འཁྲུལ་པའི་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༦ དོན་ལ།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༣ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༦ དོན་སེམས་གཉིས་ཀས་

260 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབཤད་པ་དང༌། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ། དོན་ཁས་བླངས་ཀྱང་རང་བཞིན་འབྲས་བུར་རིགས་པ་དང༌། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ནི། ཚད་འབྲས་བཤད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་དང༌། གཞན་སྡེ་དག་ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་སླུ་བ་དང༌། མ་ཤེས་དོན་གསལ་ངེས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མཚན་ཉིད་གང་དུ་འཇུག་པའི་མཚན་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་མ་ངེས་པར་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང༌། མ་ཤར་བ་ལ་རྟོགས་པ་དང། །མ་རྟོགས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་རིག་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཡུལ་རྣམས་ལས་ནི་བྱུང་བའི།1

ཞེས་
སོགས་ཚུལ་གཉིས་དང༌། རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་མ་
ཡིན་པའི་བྱ་བ་གང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དེའི་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཚད་མས་འབྲས་བུ་འཇོག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི། བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དོན་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་རྟོགས་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཚད་མ་དང༌། དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དཔང་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཞ་མ་སེང་རྒྱལ་གྱི་འགྱུར་ལ་གཞན་དུ་འབྱུང་ངོ༌། །དོན་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཡང༌། ཚད་མར་བཞག་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་སྟེ། ཚད་མར་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་དང༌། ཡུལ་ཐག་ཉེ་རིང་དང༌། ཡིད་བྱེད་གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང༌། གཟུགས་མཐོང་ལ་སྒྲ་མ་ཐོས་པ་དང༌། སྔོན་པོ་རྟོགས་ལ་སེར་པོ་མ་རྟོགས་པ་སོགས། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༥༨ ཕྲེང་། ༡༨

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 261

དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་བཞག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་མེད་ན། རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། དབང་དོན་ཕྲད་
པ་དང༌། དོན་ལ་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་དང༌། ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང༌། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའ་འཇུག་པ་ཁས་བླངས་མི་ནུས་པས། དེ་དག་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ ིབུའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་ལ། ཕའི་གཟུགས་འཛིན་ཏོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པའི་ཕྱི་རོལ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་འཛིན་ཏོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་འབྲས་བུར་འཇོག་པའི་ཚེ་ནི། དཔེར་ན། སྔོན་འཛིན་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་ལ་སྔོན་པོའི་གྲུབ་སྡེ་རྫས་ ིགཅིག་གི་ཆོས་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཡང༌། དེ་དག་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གཟུང་དོན་གང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཉིད་ལ། འཛིན་རྣམ་གྱི་ངེས་པ་གསར་དུ་འདྲེན་ནུས་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་ཆ་དེ་ཉིད། དབང་མངོན་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ཡང༌། དེ་རྟོགས་པར་བཞག་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུའོ། །རྣམ་གཞག་འདི་གཙོ་བོར་མདོ་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་ཅིང་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་འདོད་པས། འོག་མ་འདི་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཡང་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་ཚེ་ནའང་ཕྱི་དོན་
ཁས་བླངས་ཀྱང་རུང་མ་བླངས་ཀྱང་རུང༌། རང་རིག་འབྲས་བུར་རིགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དེའི་ངོ་བོ་སིམ་པ་དང༌། གདུང་བར་འཛིན་རྣམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། འཛིན་རྣམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་མྱོང་བར། དོན་འདོད་མི་འདོད་དུ་བཞག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ་དུ། ཤེས་པ་ནི་སྣང་བ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་ཏེ་རང་གི་སྣང་བ་དང་ཡུལ་སྣང་བའོ། །སྣང་བ་དེ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ།1

།ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལས། སྔ་མ་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༢ ཕྲེང་། ༡༩

262 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིསིམ་གདུང་གི་ངོ་བོར་འཛིན་རྣམ་གྱིས་མྱོང་བའི་དབང་གིས། ཡུལ་འདོད་མི་འདོད་དུ་འཇོག་པས། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་འདོད་མི་འདོད་དུ་གྲུབ་ན། དགྲ་གཉེན་གང་གིས་བལྟས་ཀྱང་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་གཉིས་སུ་སྣང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། སྔོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་སྔོན་པོའ་སྣང་བ་ཉིད་དེ། སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་ ིཔ་འདིའི་འཇོག་བྱེད་ཚད་མར་རིགས་ཏེ། སྔོན་པོའ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཚད་མ་དེ་ཡིས་སྔོན་པོ་དངོས་ ིསུ་འཇལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཚད་འབྲས་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་དོན་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྔོན་པོའ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས། ིསྔོན་པོ་རྟོགས་པར་འཇོག་པས་སྔོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་ལ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པ་ནི་རྣམ་ངེས་ལས། རང་བཞིན་སེམས་པ་ཡིན་ན་ནི། །དོན་རིག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར།1

།ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་སྔོན་པོ་དང་སྔོར་སྣང་ཤེས་པ་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་
པ། རང་བཞིན་སེམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དེ་ལྟར་ངེས་ནུས་པའི་དབང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་རྣམ་གྱིས་གཟུང་རྣམ་ཇི་ལྟར་
མྱོང་བའི་དབང་གིས་དོན་མྱོང་བར་བཞག་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གནོད་པར་འགྱུར་བས་རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་གཞག་འདི་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་སྨྲ་བ་དང༌། ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པར་འདོད་པ་ནི། མུ་ཅོར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་སྔོན་པོའ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས། དེ་ལ་ ིགསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་འབྲས་བུའོ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་དང༌། ཆོས་མཆོག་གཉིས་ཀས་གཞལ་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ། མདོ་སྡེ་པ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་སྟོན་པ་ལ་བཤད་དོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྨྲས་པ་གང་གི་ཚེ། གཟུང་བའི་སྣང་བ་དེ་ཡང་གཞལ་བྱ་དང༌། ཚད་མ་
1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༤༣ ཕྲེང་། ༩

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 263

དང་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་འཛིན་རྣམ་དང་རྣམ་རིག་སྟེ། རང་རིག་གོ །དེ་ཡང་འདི་རིག་པར་བྱ་བས་ན། རང་རིག་ཅེས་ལས་སུ་གྱུར་པ་དེ་རིག་པའི་བྱ་བ་འབྲས་བུ་དང༌། དེས་རིག་པར་བྱེད་པ་ཚད་མའོ། །རྣམ་གཞག་དེ་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཤེས་པ་རང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོའ་རྣམ་པ་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སོ། །ཚད་མ་དང་ ིའབྲས་བུ་དང་གཞལ་བྱ་དེ་གསུམ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུང་འཛིན་རིག་པ་གསུམ་ག་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རྫས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན། དབང་མངོན་ཚད་འབྲས་སུ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། དབང་པོའ་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་བྱ་རྫས་ཐ་དད་ ིདུ་སྣང་བ་དང༌། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་འཁྲུལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང༌། གཞལ་བྱའི་རྣམ་གཞག་ངེས་པར་ཁས་བླངས་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཙམ་རྣམ་རྫུན་པས་དོན་དུ་སྣང་བ་དང༌། རགས་པར་སྣང་བ་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་བཞག་པར་འདོད་ལ། རྣམ་བདེན་པས་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཆ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང༌། སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་རགས་པར་སྣང་བའི་ཆ་མ་རིག་པས་བསླད་པ་མ་ཡིན་པས། རྣམ་བདེན་རྫུན་རྩོད་པའི་གཞི་ནི། རགས་པར་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས། བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་
པ་དང༌། རང་རིག་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡུལ་ཤེས་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དུས་ཕྱིས་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་1

སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ། དེ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དེས། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དུ་2

བྱས་ནས་དྲན་པའི་དབྱེ་བས་ཡུལ་ཤེས་པའི་བློ་ནི། གཟུང་
རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ། །རང་གི་སྡེ་པ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སོགས་དང༌། གཞན་སྡེ་སྤྱོད་པ་པ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་ཁས་མ་བླངས་པས། དེ་དག་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༦ བ ༥ ཡུལ་ཤེས་པ་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དེའི་ཤེས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༦ ན ༦ ཁྱད་པར་བྱས་ནས་དྲན་པའི་དབྱེ་བས་ཡུལ་ཤེས་བྱའི་བློ་ནི་ གཙང་། ཤོག ༡༦ བ ༥ ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དྲན་པའི་དབྱེ་བས་ཡུལ་ཤེས་བྱའི་བློ་ནི་

264 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འགྱུར་ཁ་ཅིག་ལས། ཡུལ་ཤེས་པ་དང་དེ་ཤེས་པའི་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་དབང་ཤེས་དང་། དེ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་པོ་གཉིས་ཡུལ་1

མི་འདྲ་བར་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལས།
བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་འཆད་པ་ནི་དེའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས། ལས་དབྱེ་བའི་བསྡུ་བ་བྱས་པ་ལ་སྒོས་སུ་དགག་པ་མཛད་ནས། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཤེས་པའི་དྲན་ཤེས་དེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དྲན་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ལས། ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་ཀྱང༌། བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མ་དྲན་ན་འཛིན་རྣམ་རྐྱང་པ་ཅན་དུ་དྲན་དགོས་པས། ཤེས་པ་སྔ་ཕྱི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དབྱེ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་རིག་ལ། སེར་པོ་མི་རིག་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ། འདྲ་མི་འདྲ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུལ་ཤེས་དང༌། དྲན་ཤེས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སོགས་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་གཟུང་རྣམ་རེ་རེས་ལྷག་པའོ། །སྒྲུབ་ཚུལ་འདི་མ་ཤེས་ན། སྡེ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་གཞི་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཞར་ལ་རང་རིག་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་གཉིས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་དུས་ཕྱིས་མི་འདྲ་བར་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མེད་ན་དེ་ལ་2

འདྲ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བཞག་མི་ནུས་
ཏེ། འཛིན་རྣམ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དབྱེ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ན། དངོས་སུ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དང་ནི་ཤགས་ལ་རང་རིག་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་འཛིན་རྣམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བར་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་འདི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྲུབ་མི་འགྱུར།3

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཡུལ་དམིགས་པ་དེ་མ་དམིགས་ན་ཡུལ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༡ དང་པོ་མི་འདྲ་བར་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༦ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༦ དེ་འདྲ་མི་འདྲ་བའི་
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༦༤༥ ཕྲེང་། ༡༨

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 265

དག་རྒྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཉམས་མྱོང་རྣམ་ངེས་དེ་ཡང་ནི།1

།ཞེས་སོགས་དང༌། དེ་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་མྱོང་བ་ལ།2

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།3
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་པར་
སྒྲུབ་ན། གྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། རང་གིས་མྱོང་བ་མ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་དེ་ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དང༌། ཤེས་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དྲན་པ་དོན་གཞན་གྱིས་དྲན་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་མྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་རྒྱུད་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྔ་མ་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་མྱོང་4

དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་མ་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་ལའང་མྱོང་བྱེད་ཡོད་དགོས་ཏེ། དྲན་པ་སྟེ་དྲན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་གཟུགས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །གཟུགས་འཛིན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་དམིགས་པ་མི་སྲིད་པས། གཟུང་འཛིན་དམིགས་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་རྒྱུད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཡུལ་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཤིན་ཏུ་ཉེ་ལ་བར་མེད་པའི་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རང་རིག་དང་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་མེད་པ་ངེས་པར་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ་5

ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་ལུགས་དགག་པ་དང༌། གཞན་སྡེས་བཏགས་ ིཔའི་མངོན་སུམ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་སྒྲུབ་ན་བཤད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༥༩ ཕྲེང་། ༡༨
2 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༣ མྱོང་བ་དང་།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༦༣ ཕྲེང་། ༡༥
4 ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༧ བ ༥ གཞན་གྱིས་དགོས་ལ།
5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༦༩ ཕྲེང་། ༥

266 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཉིད་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང༌། རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་བརྟགས་

1

ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་རྩོད་སྒྲུབ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ཚད་མར་བཟུང་ནས། སློབ་དཔོན་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་དག་མི་རིགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་སྒྲུབ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རང་ལུགས་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ནས་བཤད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྙིང་པོ་མེད་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་པ་ལས་གཞན་དུ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་གསུངས་མི་རིགས་ལ། མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དང༌། ལྟག་ཆོད་དང་དེའི་ལན་རྩོད་སྒྲུབ་ལས་ཆ་ཤས་སུ་གསུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྩོད་སྒྲུབ་ལས་གཞན་དུ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཆ་ཤས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་ཆ་ཤས་ཕྱེ་ནས་ཁ་ཅིག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཡང་ཕལ་ཆེར་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་ལ་སྐྱོན་དང་བཅས་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་པའི་དོན་ནོ།2

།དེས་
ན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཁོ་བོས་རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་རྣམས་ལ། ཉེས་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་པར་བྱ་བ་སྟེ། བརྟགས་པ་ན་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། ཤེས་རབ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཡིན་གྱི། ཕྱིས་བློ་བྱང་བར་གྱུར་པ་ན། དེ་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱེས་སོ་ཞེས།3

སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་བཞེད་པར་མངོན་གྱི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་
མཛད་དམ་མ་མཛད་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དོན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དགོད་པ་དང༌། དེ་ ིབརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་གཞན་ལས་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་དང༌། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༧ བ ༣ རྟོགས་ལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༡ བསྟན་པའི་དོན།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༨ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༨ བ ༣ སྐྱེས་སོ།

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 267

བསལ་ཏེ། ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དངུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱང༌། དེ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཉ་ཕྱིས་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་ཡང་བསལ་ཏེ། བུམ་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱང་དེ་རྫས་སུ་མེད་པས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཡང་བསལ་ཏེ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་གི །མེ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་དོན་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་པ་དང༌།
དམིགས་རྐྱེན་གྱི་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་པའི་དོན་གྱི་སྒྲས་རྐྱེན་ཀུན་བརྗོད་པ་དགག་པ་དང༌། དམིགས་རྐྱེན་འབའ་ཞིག་བརྗོད་ན་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་དོན་དེ་ལས་སྐྱེས་པས་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར། དོན་དེ་ཞེས་པའི་སྒྲས་རྐྱེན་ཀུན་བརྗོད་ན་ནི། མངོན་སུམ་མེད་དེ་དམིགས་རྐྱེན་འབའ་ཞིག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གང་དེ་དམིགས་རྐྱེན་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་དེར་ཐལ། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་རྣམས།།ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་འབྱུང་བས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་དམིགས་རྐྱེན་ཡུལ་ལ་བརྗོད་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། དོན་དེ་ཤེས་པའི་སྒྲས་དམིགས་རྐྱེན་རྐྱེན་1

འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྟན་ན་ཡང༌། དམིགས་རྐྱེན་ཁོ་ན་ཀུན་གྱིས་སྒྲས་བརྗོད་པ་
ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ།2

།ཞེས་གྲུབ་མཐའ་ལས་འབྱུང་བས་
སོ། །རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོས་དོན་གྱི་སྒྲས་དམིགས་རྐྱེན་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང༌། རྐྱེན་བཞི་པོ་ཡང༌། གྲུབ་མཐའ་ལས་སྤྱིར་3

དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་མཐའ་གཅོད་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་དེ་ལྟར་བཀག་པའོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༤ དམིགས་རྐྱེན་འབའ་ཞིག་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩ ཤོག ༡༣ ཕྲེང་། ༢༡
3 ཞོལ། ཤོག ༡༨ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༦ གྲུབ་མཐའ་ལས་ཕྱིར་

268 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགཉིས་པ་ནི། དམིགས་པའི་ཞེས་པ་གང་དམིགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་
པ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ་གཟུགས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དང༌། རོ་སྐྱུར་བ་འདོད་པ་དང་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་དྲན་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པའང་ཆོས་ཅན། གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལས་སྐྱེས་1

ཤིང་དེའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་
འདོགས་པས། མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་རྒྱུ་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཡང༌། མེ་ལ་དམིགས་ཤིང་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་དེའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་པས། མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བ་ལས་མ་འདས་སོ། །གཟུགས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དམིགས་པ་དེའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱང༌། དེའི་སྔ་ལོགས་ན་མེད་པས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་མི་སྐྱེད་ཀྱང༌། བརྒྱུད་ནས་སྐྱེད་པས་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་རྡུལ་ཕྲན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་འདོད་པ་དེ་ལ། ཡང་སྨྲས་པ། དོན་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དང༌། མཐུན་པའི་དོན་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ། འོན་དེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་ཡང༌། དོན་དེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས། དོན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དང་མཐུན་པར་གཟུགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྣང་ལ། རགས་པ་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་2

དུ་ཐལ། ལྔ་

པོ་རྡུལ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། བསགས་པ་དང་ཚོགས་པ་རྫས་སུ་མེད་པས། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ངོར་མེད་པར་ཁས་བླངས་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དང་མཐུན་པར་དམིགས་རྐྱེན་དུ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་བོ། །གལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༢ སྐྱེལ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༢༠ ན ༢ ཡུལ་དུ་ཐལ།

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 269

ཏེ་རགས་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། དོན་དམ་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོ་སོ་བ་རྣམས་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོ་སོ་བ་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱང་དེའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་མ་1

བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ། །ཞ་མའི་འགྱུར་ལས། སེམས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ལྔ་རྣམས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །འོན་ཏེ་རྡུལ་ཕྲན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་རྡུལ་ཕྲན་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱུར་ཁྱོད་ཀྱི་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ་དུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང༌། དམིགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་དང༌། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཤེས་པ། སྒྲའི་ཤེས་པ། ཞེས་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མཐོང་སྟེ། ཡུལ་གྱི་དོན་གྱི་ངོ་བོས་དབེན་པ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྙད་དུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འདི་ཡང༌། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ངོར་ཆ་བཅས་སུ་མེད་པར་རྡུལ་སིལ་བུར་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ལ། ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་2

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་དག་ནི་རྩོད་
སྒྲུབ་མཁན་པོས་རྡུལ་ཕྲན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ལ། ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་བཞེད་པ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་པས། རྩོད་སྒྲུབ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ།།གཉིས་པ་ལ་བཞི། རིག་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་
པ་དང༌། སེར་སྐྱ་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། དཔྱོད་པ་པའི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྐང་མིག་པའི་རྗེས་འབྲང་རིག་པ་ཅན་རྣམས་ནི། སྣ་དང༌། ལྕེ་དང༌། མིག་དང༌། པགས་པ་དང༌། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དང༌།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༢༠ ན ༤ ཐ་སྙད་དུ་མ་བྱས་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༢༠ བ ༣ བྱ་བ་དེས་ནིའི་ཕྱིར། །དེས་ན་

270 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིདྲི་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཕྲད་པ་ནི། དབང་དོན་འབྲེལ་བ་སྟེ། འབྲེལ་དེ་ཡང་སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང༌། འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མིག་གི་དབང་པོ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བུམ་པ་དང༌། སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང༌། བུམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་དྲི་སོགས་དང་སྦྱོར་བ་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང༌། གཟུགས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ལ་འདུས་པ་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང༌། གཟུགས་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའོ། །མིག་གི་དབང་པོ་ལ་ཕྱོགས་བུམ་གདོང་དང༌། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས། དངོས་འབྲེལ་གཉིས་དང་བརྒྱུད་འབྲེལ་བཞིའོ། །རྣ་བའི་དབང་པོ་སྒྲ་དང་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་སྟེ། ནམ་མཁའ་རྟག་ཁྱབ་ཏུ་ཡོད་པས་རྣ་བའི་དབང་པོའ་ནང་གི་ནམ་མཁའི་ལ་ཡང་འདུ་ཞིང་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་འདུ་བས་སོ། །བདག་ནི་ཡིད་དང་སྦྱར་བས་རྫས་སུ་འདོད་ལ། དབང་དོན་ཕྲད་པས་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་སོགས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་བསལ་ལོ། །ཕྲད་པ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པས། བེམ་པོས་བསྡུས་པའི་བདེ་སོགས་བསལ་ཞིང་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང༌། རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་བསྟན་པར་མི་ནུས་པས། ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་མིན་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་འདིའོ་ཞེས་ ིཞེན་པའི་བདག་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འཁྲུལ་བ་མེད་པས་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་སོགས་བསལ་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་པར་འདོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བློ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་བྱ་བ་དང༌། འཁྲུལ་བ་དང༌། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས། དབང་དོན་ཕྲད་པར་གྲུབ་ཟིན་ནས། མཚན་ཉིད་ལྷག་མ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་འཁྲུལ་བ་སྲིད་པའི་ཡུལ་ལ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་གྲང་ན་ཡང༌། དབང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་ལྷག་མ་རྣམས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དབང་དོན་ཕྲད་པས་བསལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སེལ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་པ་མེད་ལ། ཡང་མ་འཁྲུལ་བས་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་བསལ་ཟིན་པས། དེ་སེལ་བ་ལ་ལོགས་སུ་སྨོས་པ་དགོས་པ་མེད་དོ། །རྐང་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཞ་མའི་རྩ་བའི་འགྱུར་ལ་མ་བྱུང་ཡང༌། འགྲེལ་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་ན་རྩ་ཚིག་ཏུ་མངོན་ནོ། །རྐང་པ་སྔ་

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 271

མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དབང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པར་གྲུབ་ཟིན་ནས། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རྣམ་བཅད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་པ་དང༌། དབང་པོ་ལྔའི་གྲངས་
ངེས་མི་འཐད་པ་དང༌། ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣ་ལྕེ་ལུས་གསུམ་གྱི་དབང་པོས་དོན་དང་འཕྲད་ནས་འཛིན་ཡང༌། མིག་དང་རྣ་བའི་དབང་པོས་བར་དང་བཅས་པའི་དོན་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དབང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་གི་སྒྲས་ཉེས་པ་འོག་མ་སྡུད་པའོ། །དབང་པོ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་དབང་པོ་ལས་བོང་ཚོད་ལྷག་མའང་འཛིན་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟགས་སྔ་མ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རིགས་པ་ཅན་པས་སྣའི་དབང་པོ་ལས་བོང་ཚོད་ལྷག་པའི་དྲི་འཛིན་པར་འདོད་པས་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དང་ཕྲད་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མིག་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་གཉིས་དབང་རྟེན་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱུང་ནས་དོན་འཛིན་པས་བར་བཅས་དང༌། བོང་ཚོད་ལྷག་པ་འཛིན་པ་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་གཉིས་དབང་རྟེན་ལས་ཕྱིར་མི་འཕོ་ཞིང༌། འཕོས་ནས་ཡུལ་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་དབང་རྟེན་གཉིས་བར་ཆོད་འཐུག་པོས་བསྒྲིབས་ཀྱང༌། རྒྱང་རིང་པོའ་གཟུགས་དང་ ིསྒྲ་འཛིན་དགོས་ན་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་གཉིས་ཕྱིར་འཕོ་རུ་ཆུག་ནའང་གཟུགས་དང་སྒྲའི་ཡུལ་ལ་འཛིན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྟེན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དབང་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཤིང་བར་དུ་ཆོད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་དོན་འཛིན་པ་ཁས་བླངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སོགས་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ལ་ཁྱོད་འདོད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འམ་གྱི་སྒྲས་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ། བདེ་སོགས་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་འདོད་

272 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔའི་མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྔ་ལས་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བདག་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡང་འཐོབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྣ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཞན་གྱི་སྒྲ་སྨོས་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་གཞུང་ལུགས་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚད་འབྲས་རྫས་1

གཞན་མི་འཐད་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང།
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེན་ཅིང་ངེས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ལ་རྫས་ཐ་དད་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་2

ཡང་ཚད་མ་ཉིད་ལས་དོན་གཞན་པ་ཁྱད་
པར་ཅན་རྫས་འཇལ་བའི་ཤེས་པ་འབྲས་བུར་སྨྲ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། སྤྱི་སོགས་ཁྱད་ཆོས་འཇལ་བ་ཚད་མ་དང་རྫས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཁྱད་པར་འཇལ་བ་འབྲས་བུར་འདོད་པའོ། །ཁ་ཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཁྱད་པར་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཅིང༌། འབྲས་བུ་དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་གཞི་ལ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཚད་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྟ་རེས་སེང་ལྡེང་གི་ཡུལ་བཅད་ཅིང་རྙེད་པས་པ་ལ་ཤ་ཆད་པ་འབྲས་བུར་མི་རིགས་པ་བཞིན་དེ་ལ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་པའི་དོན་འབྲས་བུར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་གཉིས་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་པ་ན། རང་ཉིད་གཟུང་བྱ་དང་
འཛིན་པ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་འཇལ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་དེ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

1 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༡ ཚད་འབྲས་མི་འཐད་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༡ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༢༢ བ ༣ ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 273

དེ་ལྟ་ན་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་རྫས་འཇལ་བའི་ཤེས་པ་ལའང་དེ་ལྟར་འགྱུར་ནའང༌། དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཅིང༌། ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ། རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་འདི་ནི་མཐའ་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་ཅན་པའི་རྩ་བའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མ་ནི་གཞལ་བྱ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། སྔར་ཡོད་ཀྱི་མ་རྟོགས་པ་དང༌། ལོག་པར་རྟོགས་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་མ་ལོག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཀུན་ལ་མ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྔར་ཡོད་ལོག་པར་བྱེད་པའི་ངེས་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་སྔར་མེད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་བཟླས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། གཞལ་བྱར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་སྔར་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་སོགས་ལོག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་འབྲས་བུར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པས་གཞལ་བྱ་མི་འཇལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་
བསྟན་བཅོས་ལས། གང་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ་དེ་ལ་རྫས་ལས་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི་བདག་དང༌། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དང༌། ཡིད་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ཕྲད་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིག་པ་ཅན་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། དངོས་འབྲེལ་གཉིས། བརྒྱུད་འབྲེལ་བཞིའོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་དང་དོན་དུ་ཕྲད་པ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བདག་དང་ཡིད་དུ་ཕྲད་པ་ཚད་མའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།1

། ཚད་མ་དེ་ལས་གང་གྲུབ་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། བུམ་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱི་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་བུམ་པའོ་སྙམ་པ་དང་གཟུགས་སོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ལས་ཚད་མ་གཞན་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང༌། གཟུང་དོན་ཉེ་བ་འདིའོ་སྙམ་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་མཚན་ཉིད་དང༌། ཚད་མ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་ཁོ་ནར་འདོད་པའོ། །དོན་བསྡུས་ན། དབང་དོན་དང་ཕྲད་པའམ་བདག་དང་ཡིད་ཕྲད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༡ ཞེས་ཟེར་ཏོ།།

274 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིསྤྱི་དོན་གཞན་མཐོང་བའི་དབང་གིས་འདི་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་རྫས་ངེས་པ་དང༌། སྔོན་པོའོ་1

སྙམ་

དུ་ངེས་པའི་མངོན་སུམ་དེ། ཚད་མའི་འབྲས་བུར་འདོད་ལ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་དེ་བུམ་པའི་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ཀུན་གྱི་རྫས་སུ་འདོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁས་བླངས་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང༌། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཐེ་ཚོམ་དུ་གཏན་ལ་ཕེབས་པའི་ཤེས་པ་དང༌།2

ལས་གྲུབ་པ་ནི། མངོན་སུམ་
དང་རྟགས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དག་གོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། མངོན་སུམ་དོན་ལ་ལྟ་བ་ཙམ་ཡིན་པས། རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་མི་སྲིད་ལ་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ནི་བརྟགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་དབང་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་ཕྲད་པ་ཚད་མ་ཡིན་ན། བུམ་པའི་རྫས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ཕྲད་པས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བུམ་པའི་གཟུགས་ཁོ་ན་རྟོགས་ལ། དྲི་ལ་སོགས་པ་3

རྟོགས་པ་འགལ་ཏེ། བུམ་པའི་ཆོས་ཀུན་དང་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་ཆོས་འབྲེལ་བར་
ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། བདག་དང་ཡིད་ཕྲད་པ་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་དག་གི་ཚད་མར་མི་རུང་སྟེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་འགལ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚད་འབྲས་སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། ཧ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ་དང༌།
དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་བུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར་གཟུང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་འཛིན་པ་དང༌། རྫས་བུམ་པ་སོགས་དང་ཡོན་ཏན་སྔོན་པོ་སོགས་དང༌། ལས་འགྲོ་བ་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་འདིའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཞེས་སྦྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དབང་པོའ་ིམངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་དཀར་པོའ་ཞེས་སོགས་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ཁྱད་གཞི་རྫས་སྦྱར་ ིབར་མི་བྱ་སྟེ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༢ བ ༥ སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ངེས་པའི་མངོན་སུམ་དང་། གཙང་། ཤོག ༢༣ བ ༣ སྔོན་པོ་སྙམ་དུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༡ ཤེས་པ་དག་ལས་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༣ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༢༤ ན ༡ དྲི་ལ་སོགས་པ་མ་རྟོགས་པ་

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 275

ཡིན་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་བལྟ་བའི་དོན་ཅན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་བློ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དྲི་མངར་རོ་སྙམ་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། འདིའོ་སྙམ་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དྲི་རོ་གཉིས་དབང་ཤེས་གཅིག་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་མ་ཡིན་པ་དུ་མར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཡང་གཟུང་དོན་ཡིན། དྲི་རོ་སོགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་ཁྱོད་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་དྲི་རོ་སོགས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་དྲི་རོ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད། དེ་དག་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་རྫས་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་གཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། གཟུགས་
དྲི་སོགས་དུ་མར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡོད་པ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ཡང༌། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ཉིད་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ཡང༌། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཞིན་གཞན་ལ་ཡང་མཐོང་བས་གཟུགས་སོགས་གཅིག་དང༌། རྫས་དུ་མར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་རྫས་གཅིག་ཁོ་ན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བུམ་པའི་གཟུགས་སོ་སྙམ་པ་དང་བུམ་པའི་དྲིའོ་སྙམ་པ་སོགས་དབང་པོའ་སྒོ་ལས་དབང་ ིཤེས་གཞན་གྱི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྫས་དེ་དབང་ཤེས་གཞན་གྱིས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་དབང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་དབང་པོ་གཞན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་དྲི་སོགས་དབང་པོ་གཅིག་གིས་འཛིན་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཐ་དད་པས་དབང་པོ་གཅིག་གིས་འཛིན་མི་ནུས་པ་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་གཅིག་གིས་སྔོ་སེར་སོགས་རང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཛིན་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཀུན་གྱིས་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། དྲི་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་རེག་བྱའི་རྫས་འཛིན། རེག་བྱ་འཛིན་པས་ཀྱང་དྲིའི་རྫས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གཟུགས་ཉིད་དང༌། རེག་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་ཆོས་

276 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིམི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ངེས་པས། ཡུལ་ཀུན་དབང་པོ་ཀུན་གྱིས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མིག་ཤེས་དང༌། རེག་བྱ་འཛིན་པ་དག་གིས་རྫས་དང་གྲངས་དང༌། ལུས་ལ་སོགས་པར་མི་འཛིན་པར་ཐལ། རྫས་དང་གྲངས་དང་ལ་སོགས་ལ་གཟུགས་ཉིད་དང་རེག་བྱ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས་བླངས་སོ། །གང་ལ་གཟུགས་ཉིད་དངོས་སུ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པ་དེ་མིག་གིས་ངེས་པར་འཛིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རེག་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌། རྫས་ལ་གཟུགས་ཉིད་ལ་སོགས་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་པའི་ཚེ་རྫས་འཛིན་པར་མ་ངེས་ཤིང་གཟུགས་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་འཇུག་པའི་ཚེ། རེག་བྱ་མེད་པར་བཟུང་ནས་གཟུགས་ཉིད་ཡོད་པར་མཚོན་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་མདོ་དང་འགལ་ཞིང་རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། དབང་པོ་གཅིག་གིས་མེད་པར་བཟུང་བ་དབང་པོ་གཞན་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པར་མདོ་དང་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ནི་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་འཛིན་པའི་ཚེ་རྫས་དང་སྦྱར་ནས། ངེས་པར་འཛིན་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ལན་དགག་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉིན་པར་བུམ་པའི་ཁ་དོག་དམར་པོ་མིག་གིས་མཐོང་ནས། མུན་ཁུང་དུ་བུམ་པའི་རེག་བྱ་ལ་རེག་པའི་ཚེ། འདི་དེ་རིང་གི་བུམ་པ་དམར་པོའོ་སྙམ་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རེག་བྱ་དང་ཁ་དོག་གི་རྫས་གཉིས་ཀ་བློ་གཅིག་གིས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་མོ་བུམ་པའི་རེག་བྱ་ལ་རེག་ནས། ཉིན་པར་བུམ་པའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་ཚེ། འདི་མཚན་མོའ་བུམ་པ་རྩུབ་པོ་དེའོ་སྙམ་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །བུམ་པའི་ཁ་དོག་རེག་བྱ་འཛིན་པ་ ིལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་གི་རྫས་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །འདི་དེ་རིང་གི་བུམ་པ་དམར་པོའོ་སྙམ་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། བུམ་པའི་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བ་དྲན་པའི་ཡིད་བློ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ངོ་སྙམ་པ་ནི་བློའ་འཇུག་ཚུལ་མི་ཤེས་པའི་རྟོག་གེ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ།། ི

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 277

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་དམར་
པོའོ་སྙམ་པ་ན་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡུལ་དེ་དབང་པོ་གཅིག་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འདོད་དེ། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མ་གཟུང་བར་ཁྱད་གཞི་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་པ་གཅིག་གིས་དབྱུག་པ་དང༌། དབྱུག་པ་ཅན་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པ་བཞིན་དུ། ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། དེ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་དང་རྫས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པར་འདོད་ཅེ་ན། དང་པོ་ནི། རེག་བྱའི་རྫས་དང༌། ཁ་དོག་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་སྦྱར་ནས་འཛིན་ཏེ། རེག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་བུམ་པ་འདི་དམར་པོའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཁས་བླངས་འགལ་བ་དང༌། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང༌། རིགས་པ་དང་
འགལ་བ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་རྫས་རྟེན་དོན་གཞན་གང་ལ་བརྟེན་པར་མི་འདོད་པས། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ལའང་ཡོན་ཏན་དང༌། ལས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་བསྟེན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། འདེགས་འཇོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་འདི་དག་རྫས་དང་ལྡན་ནོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ།1

ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་དེ་ནི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་ཐ་དད་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་རྫས་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་འང༌།2

ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་དྲོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བས་མིག་
གིས་ཁ་དོག་དང༌། རེག་བྱ་གཉིས་ཀ་གཟུང་བར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དབང་པོ་གཅིག་གིས་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་དབང་པོ་རིགས་གཅིག་པ་དུ་མས་བཟུང་བས། དུ་མར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། གཅིག་གིས་བཟུང་བས་གཅིག་3

ཏུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དབང་པོ་ཐ་དད་མེད་
ཀྱང་ཞེས་གང་བརྗོད་པ་དབང་པོ་ཐ་དད་ཀྱི་ཐ་དད་ལས་དུ་མར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཐ་དད་པ་དེ་དུ་མ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་སོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༣ མ་ངེས་སོ།
2 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༤ ཡིན་ན་དང་། གོས་ལ་སོགས་ གཙང་། ཤོག ༢༦ ན ༣ ཡིན་ན་དང་། ལུས་ལ་སོགས་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༢༦ ན ༤ གཅིག་ཡང་

278 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགསུམ་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་བློ་སོ་སོ་འཛིན་1

བྱེད་ཐ་དད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ནི་རྫས་ཐ་དད་དུ་བཞག་དགོས་ལ་གཞན་དུ་ན་ཐ་དད་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར། ཞ་མ་སེང་རྒྱལ་གྱི་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པའི་འགྱུར་མ་མཐུན་ལ། འབྲེལ་པའི་འགྱུར་ལྟར་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་བློ་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་གཅིག་མ་2

ཡིན་ཏེ། གཅིག་
ཏུ་འགྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན། གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་བསྡུས་ན། དབང་དོན་ཕྲད་པ་ཚད་མ་དང་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་འདིའོ་སྙམ་པའི་མངོན་སུམ་དང་ཚད་མ་འབྲས་བུར་ཁས་བླངས་ཤིང༌། རྫས་ཆ་མེད་གཅིག་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་དང༌། གཟུགས་འཛིན་པའི་བློས་དྲི་རོ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་འཛིན་པ་དང༌། དེ་དག་འཛིན་པའི་བློས་གཟུགས་ཀྱི་རྫས་འཛིན་པར་ཁས་བླངས་པས། ཉེས་པ་འདི་དག་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་རྫས་དང་དྲི་ལ་སོགས་པའི་རྫས་ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་པོ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་བཞག་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲང་སྲོང་སེར་
སྐྱའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སེར་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་མ་ཟད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་དེ། རྣ་བ་དང༌། པགས་པ་དང༌། མིག་དང་ལྕེ་དང༌། སྣ་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་སྒྲ་དང་རེག་བྱ་དང༌། གཟུགས་དང་རོ་དང་དྲི་རྣམས་ལ་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་བཞིན་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མའོ། །ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། རྣམ་འགྱུར་ཐ་དད་མེད་པར་འདོགས་3

བྱེད་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༥ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༢༦ ན ༥ སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ནི་རྫས་ཐ་དད་དུ་བཞག་ན་རྙེད་དགོས་ལ་གཞན་དུ་ན་ཐ་དད་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་ཀྱང་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༥ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༢༦ བ ༡ གང་ལ་གཅིག་ཡིན་ཏེ།
3 ཞོལ། ཤོག ༢༥ བ ༦ འདོགས་པར་

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 279

དོ། །བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དོན་ནི། ཁ་ཅིག་ཡིད་དང་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པའི་དོན་དུ་འདོད་ལ། གྲངས་ཅན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཀྱིས་རིག་པའི་དོན་དེ། དབང་པོས་དོན་གཟུང་བའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱིས་རིག་པར་བྱེད་པ་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་བློས་ཞེན་པར་འདོད་དོ། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཉེ་བ་ན། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་རྐྱེན་དང་བཅས་པ་དང་རྐྱེན་མེད་པའོ།།
དང་པོ་ནི། ལྕགས་བསྲེགས་པ་ན། མེ་ལྕགས་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ཡང༌། རྫས་གཅིག་པ་
ལྟ་བུར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། སེམས་པ་1

ཅན་གྱིས་ཡུལ་མྱོང་བ་ན། ཡུལ་དང་འདྲེན་པས་ཡུལ་རྣམས་
མྱོང་བའི་ངོ་བོ་མིན་ཡང༌། མྱོང་བའི་ངོ་བོ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྐབས་སོ། །དེ་ལ་རྐྱེན་2

པ་ནི། སེམས་
པ་ཅན་སྒྲོན་མེའི་འོད་ལྟ་བུར་ཡུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དང་འདྲེས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་ཏེ། ཁ་ཅིག་སྔ་མ་ཚད་མ་དང་ཕྱི་མ་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་བཞིན་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་གི་ཡུལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མི་འཛིན་པར་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།3

།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གྲངས་ཅན་སྔ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། ཕྱི་མ་གཞན་གྱི་
ལུགས་དགག་པ་དང༌། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྔའི་གྲངས་ངེས་དགག་པ་དང༌། གཞལ་བྱ་འཇལ་ཚུལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འོན་པ་ལ་དབང་པོ་དགུ་ཡོད་ཀྱང༌སྒྲ་མི་ཐོས་པས། སྒྲ་རྣ་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས། སྒྲའི་རིགས་འཛིན་པར་འདོད་པས། སྒྲ་གཅིག་པུ་ཡང་དབང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་འཛིན་པར་ཐལ། སྒྲ་གཅིག་པུ་ལ་ལྟོས་ཏེ། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་གྲངས་4

ཀྱི་མཐའ་
ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྔར་གྲངས་ངེས་པ་ཉམས་ཤིང་ཁྱབ་པ་ཁས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༢༦ ན ༣ སེམས་དབང་ཅན་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༦ ན ༣ རྐྱེན་མེད་པ་ནི། སེམས་དབང་ཅན་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༦ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༢༧ ན ༤ ཟེར་ཏོ།། ཞོལ་གཙང་ད་དྲག་དབང་གིས་ཏོ་མང་དུ་འབྱུང་།
4 ཞོལ། ཤོག ༢༦ བ ༡ འགྲིབ་ཀྱི་མཐའ་ཐུག་པ་ གཙང་། ཤོག ༢༧ བ ༡ འགྲིབ་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་

280 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབླངས་སོ། །འམ་གྱི་སྒྲས་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པས། སྒྲའི་རིགས་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དབང་པོ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲ་དང་རེག་བྱ་རང་བཞིན་གཅིག་པས། རྣ་བའི་དབང་པོས་སྒྲ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་རེག་བྱ་ཡང་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཙམ་ལྔ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བཀོད་པའི་དབྱིབས་ཡིན་
ལ་སྒྲའི་བསལ་བ་རྣམས་ལ། སྒྲའི་རིགས་ཐ་མི་དད་པའི་དབྱིབས་ཡོད་ཀྱང༌། རེག་བྱ་སོགས་ལ་མེད་པས་རིགས་མཐུན་པའི་1

ཡུལ་ཁོ་ན་འཛིན་གྱི། རིགས་མི་མཐུན་པ་མི་འཛིན་པས་སྐྱོན་མེད་
དོ་ཞེ་ན། ཡང་ཡིད་2

དབང་གིས་དབང་པོ་གྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་འཛིན་པ་མིན་ནམ། ཅི་
ལྟར་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ཡིད་3

དབང་གིས་གྲུབ་འདོད་ཀྱང༌། ཁྱོད་སྐྱེས་བུའི་འདོད་
པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་འདོད་པས། དབང་པོ་གཅིག་ཁོ་ནས་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ན། རང་བཞིན་དབང་པོ་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྣམ་པར་འགྱུར་ལ། དུ་མ་དགོས་ན་དུ་མའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པས་སྐྱོན་དེ་འཇུག་པའོ། །དབྱིབས་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་དང༌། རེག་བྱ་འཛིན་པའི་ཤེས་པས། གཟུགས་དང༌། རེག་བྱ་གཟུང་བའི་ཚེ་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་ལྔ་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཁོ་ནར་འདོད་ན་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབྱིབས་ནི་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡང་དབྱིབས་དུ་མ་ངེས་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཡུལ་དེའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབྱིབས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མེད་ན། གསེར་གྱི་སྐྱོགས་དང༌། རྣ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱང་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་པོའ་འཇུག་པས་རིགས་ཁོ་ན་འཛིན་པ་དགག་པ་དང༌། ཡོན་ ི

1 ཞོལ། ཤོག ༢༦ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༢༧ བ ༣ རིགས་མཐུན་ཡུལ་ཁོ་ན་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༦ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༢༧ བ ༤ ཡང་ལས་དབང་གིས་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༦ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༢༧ བ ༤ ཁོ་བོ་ཅག་ལས་དབང་གིས་

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 281

ཏན་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་རིགས་འཛིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བདེ་སོགས་དབང་པོའ་འཇུག་པས་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་པོའི་ིའཇུག་པས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སམ། དབྱིབས་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྣ་བའི་འཇུག་པས་པི་ཝང་གི་སྒྲ་དང༌། རྔའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྣ་བ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པས་དབྱིབས་ཙམ་འཛིན་གྱི། སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲའི་རང་བཞིན་འཛིན་ནའང་ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲའི་རང་བཞིན་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེ་སོགས་དང་སྒྲའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་འཛིན་པའི་དགག་པ་དང༌།
བསྡོམས་ནས་འཛིན་པའི་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའ་འཇུག་པ་ཆོས་ ིཅན། ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་1

བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལས་མ་འདས་པར་ཐལ། ཁྱད་གཞི་
ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། སྙིང་སྟོབས་སོགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཞན་མ་ཡིན་པས་སོ་སོར་མི་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲ་སོགས་སྙིང་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའམ། སྙིང་སྟོབས་སོགས་དེ་ཙམ་ལྔའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྙིང་སྟོབས་དང་བདེ་སོགས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་འདོད་དོ། །བདེ་སོགས་དང་སྒྲ་སོགས་མངོན་སུམ་གྱིས་སོ་སོ་ཁོ་ནར་2

གཟུང་བྱ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གཞན་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དེ་ཙམ་ལྔ་དང་བདེ་སོགས་སོ་སོར་མི་འཛིན་གྱི་བསྡོམས་ནས་འཛིན་ནོ་ཞེ་
ན། མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་ཙམ་ལྔ་དང་བདེ་སོགས་བསྡོམས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཟུང་བྱ་ལ་ཐ་མི་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྔ་ག་ཡུལ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཙམ་དང་བདེ་སོགས་བསྡོམས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་

1 ཞོལ། ཤོག ༢༧ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༢༨ ན ༦ ཡིད་ཀྱི་འཇུག་བཞིན་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༧ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༢༨ བ ༢ ཁོ་ན་

282 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིན། དབང་པོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །རང་རང་གི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། དབྱིབས་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་ལ་ཡང༌། དབྱིབས་ཐ་དད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དུ་མར་འཛིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེར་སྐྱ་པ་
སྔ་མ་རྣམས་ནི། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་དང༌། དེ་ཡང་ཆ་མེད་དུ་འདོད་ལ། སྔོན་གྱི་སེར་སྐྱ་པའི་ལུགས་ལས་འདས་པར་སྨྲ་བའི་གྲངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཁ་ཅིག་མི་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་རང་གི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ལ། རིགས་གཞན་ཡང་ཐ་མི་དད་པ་མ་ཡིན་པས། རེག་བྱ་ལ་སོགས་པའི་གསུམ་པོ་གཞན་གྱི་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་ལ། དེས་ན། དེ་ཙམ་ལྔའི་ཡོན་ཏན་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་དབང་པོ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དབང་པོ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་ལ། རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་པོ་ལ་རང་གི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དབང་པོ་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གྲངས་ཅན་ཕྱི་མ་འདིས་སྒྲའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་ལ་ཡང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་རྫས་ཐ་དད་པར་ཡོད་ལ། རེ་རེའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཡང་རྡུལ་ཕྲན་ཐ་དད་ཅིང༌། སྒྲའི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཚེ་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་ལ། འདུས་ནས་རྣ་བའི་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་ཚེ་སྒྲ་དང་རྣམ་འགྱུར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང༌། མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ལ་ཡང་ཁས་བླངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རང་བཞིན་གཙོ་བོ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་འགྱུར་
བའི་སྒྲ་སོགས་མི་འཐད་པ་དང༌། དེ་འདོད་ན། ཁས་བླངས་འགལ་བ་དང༌། སྒྲ་འགའ་ཞིག་གིས་བརྗོད་པས་དོན་ཚན་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའོ།1

། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ཡང་གཙོ་
བོར་རྡུལ་ཕྲན་སོ་སོར་ཐུག་མེད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲའི་བྱེ་བྲག་དེའི་ངོ་བོས་རིགས་ལས་ཐ་དད་པའི་གཙོ་བོ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་རྣ་བའི་དབང་པོའ་གཟུང་བྱར་འགྱུར་ལ། བདེ་བའི་ ི
1 ཞོལ། ཤོག ༢༨ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༢༩ ན ༥ ཐལ་ལོ།

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 283

རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་འདུས་པ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་བདེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། རིགས་མི་མཐུན་པ་གཞན་གྱི་གཟུང་བྱ་དང༌། འཛིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲའི་ཡོན་ཏན་བདེ་སྡུག་གཏི་མུག་གསུམ་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་རྫས་ཐ་དད་པ་གསུམ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ལས། རྣ་བའི་དབང་པོའ་ིགཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་བསྡུས་པའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་1

མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་
མཚོན་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་གསུམ་པོའ་རང་བཞིན་ ི 2

རྣམ་འགྱུར་

སྒྲ་གཅིག་པུའི་ངོ་བོར་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་འགྲོ་སྟེ། རྡུལ་ཕྲན་གསུམ་རང་བཞིན་དེ་ལས་མ་འཕོས་བཞིན་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྨོས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་འདོད་པའི་རྡུལ་ཕྲན་གཉིས་ཕྲད་ནས་བརྩམས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྡུལ་ཕྲན་གསུམ་པོ་རང་བཞིན་དེ་ལས་མ་འཕོས་བཞིན་དུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུས་འབྲས་3

བུ་རིགས་མི་མཐུན་གཞན་བསྐྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་གཞན་
གྱི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་འབྲས་རིགས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲ་སྒྲའོ་ཞེས་པའི་བརྗོད་པ་གཅིག་ཐོས་པས། རང་བཞིན་གཅིག་4

ཁོ་ནའོ་ཞེ་
ན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་གསུམ་འདུས་པ་ལས། སྒྲ་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་སོགས་དུ་མ་སྟེ་དུ་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་ ིགྱི་ཡུལ་དུ་ནི་རྣམ་འགྱུར་ཁྱད་པར་ཅན་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དང་དེ་ཙམ་ལྔ་སོ་སོ་རེ་རེའི་དངོས་པོ་ལ། རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི། གྲངས་ཅན་ཁ་ཅིག་གི་ལུགས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཆུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དེ་ཡང་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་བདེ་བའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འཇུག་པ་
དང༌། ལྷན་ཅིག་པར་དྲན་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། དྲན་པ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༨ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༢༩ བ ༡ ངོ་བོ་
2 ཞོལ། ཤོག ༢༨ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༢༩ བ ༢ རང་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྱུར་སྒྲ་གཅིག་པུའི་ངོ་བོར་རྒྱུན་ལྡན་གང་གིས་
3 ཞོལ། ཤོག ༢༨ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༢༩ བ ༣ རྒྱུ་རིགས་མི་མཐུན་
4 ཞོལ། ཤོག ༢༨ བ ༤ རང་བཞིན་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། གཙང་། ཤོག ༢༩ བ ༣ རང་བཞིན་ཁོ་ནའོ་། ཞེ་ན།

284 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔོ་ནི། ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་དེ་སྔར་བཤད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་ཚད་མར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་དང་ཡུལ་གཅིག་མ་ཡིན། རྟགས་ལ་མི་རྟེན་པས་རྗེས་ ིདཔག་མ་ཡིན་ཞིང༌། ཚད་མར་སྟོན་པའི་ཚིག་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་ཤིང། མཚན་ཉིད་དེས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ལ་དབང་པོས་ཞེན་པར་བྱེད། དེ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཞེན་པར་བྱེད། ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཞེན་པ་དེ་ལ་དབང་པོས་རིག་པར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་ཀྱང༌། འདིར་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མར་མ་འདུས་པའི་ཉེས་པ་དེ་ནི་མེད་དེ། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའ་འཇུག་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། ཡིད་ ིཀྱི་འཇུག་པ་ནི། དོན་དང་དབང་པོའ་འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་འཛིན་པའི་དྲན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ ིཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དབང་པོའ་འཇུག་པ་དང༌ལྷན་ཅིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་དེ་ ིཡུལ་དེ་དག་དྲན་པའི་བློ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དེ་དག་སྔར་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་དང༌། དབང་པོའ་འཇུག་པ་དྲན་པ་དང༌། དྲན་ཡུལ་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་ཅིག་ཅར་ ིགཉིས་ཀ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དྲན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནི། ཉེས་པ་འདི་དག་མེད་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་དྲན་པ་ནི། ལོང་བའི་གོམ་པ་འདོར་བ་དང་འདྲ་བར་ཟད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་དང་དབང་པོའ་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཉམས་པའམ་སྟེ། ིདྲན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་དེ་དག་སྔར་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འམ་ནི་རྟོག་པའི་དོན་ཏེ། སྔ་མ་དང་དོན་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཁོ་ན་ལ་ཡིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཞེན་པར་བཤད་པས། དབང་པོའ་འཇུག་པ་དྲན་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཉམས་པའོ། །དྲན་ ིཔ་ཡིན་ནའང༌། གཞན་མྱོང་1

བ་ན། གཞན་གྱིས་དྲན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
ལྷས་བྱིན་གྱིས་མྱོང་བ་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་དྲན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་གཞན་གྱི་མྱོང་བ་དེ་ལས་ཀྱང༌། གཞན་གྱིས་དྲན་པས་གཞན་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉེས་པ་དེ་
1 ཞོལ། ཤོག ༢༩ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༣༠ བ ༢ གཞན་མཐོང་བ་ན།

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 285

དག་མེད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དབང་པོས་གཟུང་བའི་རྗེས་ལ་ཡིད་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད། ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་བའི་རྗེས་ལ། དབང་པོས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་པར་བྱེད་པ་དེ་རྣམ་པར་གསལ་བར་ཐལ། དྲན་པས་ལྷག་པར་བརྗོད་ཕྱིར་ན་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པས་རྗེས་ཁོ་ནར་དྲན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཛིན་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཞན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་བློ་རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱོད་པ་པ་
རྣམས་ནི་དོན་ལ་ཡོད་པ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་ཕྲད་ནས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་བུའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བློ་དེ་དག་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བློ་སྐྱེས་པའམ་བློ་སྐྱེ་བ་ཞེས་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བློ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི། མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བློས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་པའོ། །ཕྲད་པ་ནི་དབང་པོའ་དོན་འདུས་ ིཔའོ། །དབང་པོ་ཞེས་པས་ཡིད་ཀྱང་བསྡུས་ཏེ། བདག་དང་ཡིད་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་དང༌། ཚད་འབྲས་དོན་
གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡོད་པ་ཞེས་སྨོས་པའི་ཚིག་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དབང་དོན་ཕྲད་པ་སྨོས་པ་ཁྱབ་ཆུང་བ་དང༌། བློའ་སྐྱེ་བ་ཞེས་ ིསྨོས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་དེ་ཕྲད་པ་སྨོས་པས་རྟོགས་ཟིན་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པ་དང༌། དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་དང་ཕྲད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་དང་ཞེས་སྨོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་བསལ་བྱ་མེད་1

པ་སྟེ། དོན་དེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དོན་དེ་མེད་པ་སེལ་བར་བྱེད་ལ་ཕྲད་ཅེས་པ་ཕྲད་པར་རྟོགས་པ་ལས། དོན་དེ་ཡོད་པར་རིག་པར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༠ ན ༥ མེད་མ་སྐྱེ།

286 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབྱ་བ་སྟེ། ཡོད་པར་རྟོགས་ཤིང་མེད་པ་སེལ་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་དང་ཕྲད་ནས་བློ་སྐྱེའོ་
ཞེས་སྨོས་པའི་ཚེ། གང་དང་ཕྲད་སྙམ་དུ་དོགས་ན་ལན་དུ་ཡོད་པའི་དོན་དང་ཕྲད་པ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡོད་པ་བསྟན་ཅེ་ན། ཅེས་པ་དང༌། ཡང་ཁ་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་འདས་མ་འོང་གི་དོན་ད་ལྟ་མེད་པ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་དང༌། མིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་སོགས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡོད་པ་དང༌། ཕྲད་པ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཡོད་པ་ལོགས་སུ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། མིག་དང་ཕྲད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དབང་པོའ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་གཞན་དུ་དགོས་པ་མེད་ ིཔའི་ཕྱིར། བདག་དང་ཡིད་ཕྲད་པ་ལ་སོགས་གོ་བའི་ཆེད་དུ། སྤྱི་སྒྲ་ཡོད་པ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡིད་བདག་དང་ཡིད་ཡོད་པ་ཙམ་ཕྲད་པར་རྟོགས་པ་རྒྱུ་རུ་ཡོད་པ་ལོགས་སུ་སྨོས་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་མ་སྨོས་ཀྱང་སྤྱིར་ཡོད་པ་ཙམ་དང་ཕྲད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་སྨོས་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་ཕྲད་ནས་སྐྱེ་བ་ཞེས་པས་བསལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ཡོད་པ་དང་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དེ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཡོད་པ་དང་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང༌། དབང་པོ་ཕྲད་པས་དབང་པོ་དོན་དམ་པར་འདོད་ཅིང༌། མེད་པའི་དོན་དང་ཕྲད་པ་དགག །ཡང་དབང་པོ་མཛེས་པར་ཏེ་དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་པ་དང་ཕྲད་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་བློ་མངོན་སུམ་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྩོད་པ་དང༌། ལན་དང༌། འཇིག་རྟེན་དུ་གྲགས་པའི་ལན་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་དང་ཕྲད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་དང་ཕྲད་ཅེས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་མཛེས་པ་སྐྱོན་མེད་པ་1

དང་ཕྲད་

པ་ལས་སྐྱེས་པར་གྲུབ་པས་མངོན་སུམ་དུ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །མིག་སྨན་མིག་ལ་བྱུགས་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༠ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༣༢ ན ༡ སྐྱོན་མེད་པ་དེ་དང་

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 287

དང༌། རྐང་པ་རྡུལ་གྱིས་བྱུགས་པས་1

སོགས་པ་གཞན་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་གྲུབ་པས་དེ་
དག་དང༌། དབང་པོ་སྦྱར་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་གྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡང༌། ཡོད་པ་ལ་སོགས་སྨོས་པ་དགོས་པ་མེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ།2

། དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་
ཀྱང༌། འགྲོ་བའི་སྒྲ་བ་ལང་ལ་འཇིག་3

རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར། ཡོད་པའི་སྒྲ་དབང་པོའ་གཟུང་དོན་ལ་ ིགྲགས་པས་ཡོད་པའི་སྒྲས་དབང་པོ་དང་ཕྲད་པར་བྱ་བའི་དོན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡོད་པ་སྨོས་པ་རྟག་གྲང་ན། གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་དཔེ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་འགྲོ་བའི་སྒྲ་བ་ལང་ལ་གྲགས་པས། དེས་བ་ལང་མཚོན་ནུས་ཀྱང་ཡོད་པའི་སྒྲ་དེ་4

དབང་པོའ་ཡུལ་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པར་ ིགྲགས་པ་མིན་པས། དེས་དེ་མཚོན་ནུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་5

པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་
རྒྱུར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་དུས་ཀུན་ཏུ་དོན་དང་ཕྲད་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་བློ་སྐྱེད་གྲང་ན། མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོས་དོན་བར་དུ་མ་ཆོད་པ་ཕྲད་ནས་འཛིན་པས་ཁྱད་པར་འདོད་པ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པར་ཐལ། མིག་དང་རྣའི་དབང་པོས་གཟུགས་སྒྲ་བར་དུ་ཆོད་པ་དང༌། རང་ལས་བོང་ཚོད་ཆེན་པོའང་འཛིན་པར་མཐོང་བ་སྟེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཕྲད་ནས་འཛིན་ན། རི་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་འཛིན་པར་མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་བ་དང་འགལ་ལོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བློའ་སྐྱེ་བ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་ཐལ་བ། དགག་པ་ ིགཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚིག་དེ་དག་གིས། མངོན་སུམ་གྱི་བློ་ཡི་རྒྱུ་ཡི་ཚོགས་བརྗོད་པ་བོར་ནས། ཚད་མའི་འབྲས་བུ་བློའ་སྐྱེ་བ་ལས་གཞན་ ིམ་མཐོང་བས། གང་ལས་བློ་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་དོ། །ཅི་སྟེ་དོན་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་དེས་དབང་དོན་ཕྲད་པ་མངོན་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༡ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༣༢ ན ༡ བྱུགས་པ་ལ་སོགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༣༡ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༣༢ ན ༢ རྩོད་པ་དང་ལན།
3 ཞོལ། ཤོག ༣༡ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༣༢ ན ༣ བ་ལང་ལ་འཛིན་ན་གྲག་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྒྲ་དེ་དང་དབང་པོའ་ི
4 ཞོལ། ཤོག ༣༡ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༣༢ ན ༤ སྒྲ་དེ་དང་དབང་པོའ་ི
5 ཞོལ། ཤོག ༣༡ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༣༢ ན ༤ གཉིས་པ་ནི།

288 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིསུམ་དུ་སྟོན་གྱི་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་བློའ་ིསྐྱེ་བ་ཞེས་ཅི་1

བསྣན་ཏེ་སྨོས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡོད་པ་དང་ཡང་དག་པར་
ཕྲད་པའི་སྐྱེས་བུའི་དབང་པོ་རྣམས་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་སྨོས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དཔྱོད་པ་པའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས། དོན་ལ་དཔྱད་ན་འདི་ལྟར་གསལ་ཏེ། དབང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་མངོན་སུམ་དང༌། ཡོད་པ་དང་ཕྲད་པ་སོགས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་བློའ་ིརྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུངས་པ་རྒྱུ་བརྗོད་པ་བོར་ནས་བློ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དང༌། རྒྱུ་གང་ལས་ཡོད་

2

པའི་དོན་དང་ཕྲད་པའི་དབང་པོ་དེ་ཚད་མར་འདོད་པའོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་དོན་ཁོ་ན་ཁྱོད་འདོད་པའི་མངོན་སུམ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་བློའ་སྐྱེ་བ་ཞེས་སམ། དབང་དོན་ ིཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་དེ་ཞེས་ཅི་བསྣན་ཏེ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབང་ཡིད་ཕྲད་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་གང་དུ་ཡང་མི་
འཐད་པ་དང༌། དབང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་མི་
3

འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དང་དབང་པོ་ཕྲད་པ་དང༌། ཡིད་སྐྱེ་སྦྱར་ཞིང་ཕྲད་པ་དང༌། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་པ་སོགས་དཔྱོད་པ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བློ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་ཚོགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་དེ་དག་གི་རྒྱུར་ཇི་ལྟར་འཐད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ་དོན་དང་ཕྲད་པའི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབང་ཡིད་ཕྲད་པ་བདག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་སྐྱེད་པ་4

དང༌། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བདག་གི་
ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་ནི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ནི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའམ་ཉེར་ལེན་ལ་འདུ་བྱའི་ཤགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༡ བ ༢ ཅིའི་དོན་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། གཙང་། ཤོག ༣༢ བ ༣ ཅི་བསྟེན་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
2 ཞོལ། ཤོག ༣༡ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༣༢ བ ༤ སློབ་པའི་
3 ཞོལ། ཤོག ༣༡ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༣༢ བ ༦ མངོན་སུམ་དུ་འཐད་པའོ།།
4 ཞོལ། ཤོག ༣༢ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༣༣ ན ༢ སྐྱེད་དང་།

ལེའུ་དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། 289

པོའ་མངོན་སུམ་ལ་ ི 1

ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་མེད་པ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཕྱི་
དོན་གཞན་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་དོན་ཕྲད་པ་ལས། འདི་བ་ལང་ཁོ་ནའོ་སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་བ་དེ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བ་ལང་ཉིད་དང༌། རྫས་བ་ལང་སོགས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱོར་བ་ལས་ནི། དོན་བ་ལང་ཉིད་སོགས་སུ་གཟུང་ནས། འཇལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོའ་བློ་ལ་ཁྱད་གཞི། ིདོན་རྣམས་དང༌ཁྱད་ཆོས་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དབང་མངོན་ལ་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་དང་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་སོགས་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་2

དང་

གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་རིག་བྱའི་དོན་རང་མཚན་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚིག་གིས་གསལ་བར་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ ིཕྱིར། འདིའི་དོན་སྔར་བསྟན་ཟིན་པ་ལ་བསམས་ནས། རྐང་པ་གཉིས་པོ་འདི་རྩ་ཚིག་ཏུ་མ་བྲིས་པ་ནི་དོན་མ་རྟོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅི་སྟེ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བ་ལང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་བ་ལང་གི་རྫས་མཐའ་དག་ངེས་པར་བྱེད་པའོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མཐོང་གཟུགས་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་ཏེ། འདི་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པའང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མངོན་བློ་རུ་གནས་པར་མི་3

འགྱུར་ཏེ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱིའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་4

ཅིང་དོན་རང་མཚན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལྟར་ན། རྣམ་ཀུན་དོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ནི། །གནས་ན་མངོན་སུམ་བློར་མི་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་ནས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཀུན་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། ཤེས་པ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཐད་ཅེས་བཤད་དོ། །ཡང་རང་འགྲེལ་དུ། སྤྱི་དོན་གཞན་ཆ་མེད་པ་དབང་པོའ་ིམངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་ན། སྤྱི་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁས་བླངས་པས། དབང་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༢ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༣༣ ན ༣ མངོན་སུམ་ལས་
2 ཞོལ། ཤོག ༣༢ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༣༣ ན ༦ རང་རང་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་རིག་བྱའི་དོན་རང་མཚན་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བར་
3 ཞོལ། ཤོག ༣༢ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༣༣ བ ༢ གནས་པར་འགྱུར་ཏེ་
4 ཞོལ། ཤོག ༣༢ བ ༣ གཟུང་ཡུལ་དུ་མེད་ཅིང་

290 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔོ་དུ་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་དབང་པོའ་ིམངོན་སུམ་གྱིས་ཐུན་མོང་མིན་པ་གསལ་བ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་འཐད་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་འཛིན་པ་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་དོན་ཕྲད་པ་དང༌། བདག་ཡིད་ཕྲད་པ་ལས་ཅི་སྟེ་བློ་ཡི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྔར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚད་འབྲས་དོན་གཞན་དགག་པ་དང༌། བློ་དང་སྐྱེ་བ་རྫས་གཅིག་
དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང༌། བདག་ཚད་མར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་དོན་ཕྲད་པ་དང༌། བདག་ཡིད་ཕྲད་པ་ཚད་མར་ཁས་བླངས་1

ནས། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་འབྲས་
བུར་འདོད་པ་དང༌། བློའ་སྐྱེ་བ་དོན་གཞན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པ་དང༌། དེ་ལས་དོན་ ིགཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་འཇལ་བའི་བློ་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ།2

འདི་ལྟར་ཚད་འབྲས་རྫས་
ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་མ་ལས་དོན་གཞན་འབྲས་བུར་སྨྲ་བ་ཡིས། ཚད་མས་ཡོངས་སུ་མ་ཕྱེད་པའི་དོན་གཞན་ཚད་མ་དེའི་འབྲས་བུ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་འབྲས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན། བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་འགལ་བས་ཚད་མ་དེའི་འབྲས་བུར་མི་རིགས་ཤིང༌། ཡུལ་འདི་རྟོགས་སོ་ཞེས་བཞག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཤ་པ་དུམ་བུར་སོང་བ་སྟ་རེས་ཙན་དན་བཅད་པའི་ལག་རྗེས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་གྱི་བློ་ལ་
3

དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཚད་མ་དང༌། དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་དེ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པས་སོ། །ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྔར་4

བཤད་པ་ལྟར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དཔྱོད་པ་པའི་གཞུང་དུ་དབང་དོན་དང༌། བདག་ཡིད་ཕྲད་པ་ལས་བློ་སྐྱེ་བ་
མངོན་སུམ་དུ་བཤད་པས་བློའ་སྐྱེ་བ་བློ་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་ནམ། རྫས་གཅིག་ཡིན། རྫས་གཞན་ ིཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པས་དབང་དོན་དང༌། བདག་ཡིད་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་ཏེ། རང་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༣ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༣༤ ན ༡ ཁས་བླངས་པ་ནས།
2 ཞོལ། ཤོག ༣༣ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༣༤ ན ༢ མི་འཐད་དོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༣༣ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༣༤ ན ༤ དོན་གྱི་བློ་དོན་གྱི་
4 ཞོལ། ཤོག ༣༣ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༣༤ ན ༥ སླར་བཤད་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 291

གི་རྒྱུ་འཕྲོད་པ་འདུ་རྒྱུའི་ཆོས་རྣམས་ལས་བྱུང་ལ། འཕྲོད་པ་འདུ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང༌། འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ལས། དབང་པོའ་བློ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལྟར་དཔྱོད་པ་པས་ཀྱང་ལུགས་དེ་ལ་བརྟེན་ ིཔའོ། །ཡང་ན་དབང་པོའ་བློ་ཚད་མ་དང༌། དེ་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བཤད་དོ། །དབང་ ིཔོའ་བློ་འཕྲོད་འདུ་ལས་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར། འཕྲོད་པར་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་རྟག་པར་ཁས་ ིབླངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གང་དུ་ཡང་སྦྱར་བར་མི་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་བློ་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་མིན་ཞིང་དོན་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བློ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་བ་འདི་སྨོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བློ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྐྱེ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བློ་ལ་ཚད་མར་ཤེས་པའི་དོན་དུ། བློའ་སྐྱེ་བ་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བློ་ ིསྐྱེ་བཞིན་པ་མ་སྐྱེས་པས་ཚད་མར་མི་འཐད་དོ། །སྐྱེ་བ་ལས་དུས་ཕྱིས་བློ་ཡོད་ན། དོན་གཅིག་པར་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་སྐྱེས་བུ་ནི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ། དེས་བློ་བསྐྱེད་ནས་ཡུལ་འཇལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། སྐྱེས་བུས་དེ་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གྱུར་ནས་བློ་སྐྱེད་དམ། འོན་ཏེ་མ་གྱུར་པའི་ངང་ནས་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་རུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྔར་ལས་རྣམ་པ་འགྱུར་ནས་བློ་སྐྱེ་ན་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་མི་འགྱུར་ན་བདག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་དེ་ལ་ཚད་མ་ཞེས་མི་སྦྱར་ཞིང༌། ཚད་མར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་འགྱུར་ན་སྟེ་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་མཐར་འཛིན་གྱི་གདུང་བ་འཇོམས་བྱེད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའ་འགྲེལ་པའོ།། །། ིགཉིས་པ་ལྐོག་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་
གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་དཔག་གི་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང༌། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མཐོང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་ལ་ལྐོག་

292 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགྱུར་དཔོག་པ་གཉིས་ལ། བདག་པོའ་རྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གཉིས་ ིསོ། །སྒྲུབ་ངག་དང༌། རྗེས་དཔག་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཁོ་ནར་གཏོགས་པས་རང་དོན་དང༌། གཞན་དོན་གཉིས་སུ་དབྱེ་ལ། གཏན་ཚིགས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རང་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་དོ། །རང་དོན་ལེའུ་ལས་ལོགས་སུ་གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་རྩོམ་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་དོན་དུ་གོ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ་ཁོ་ནས་ཚུལ་གསུམ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་པོའ་ཚིག་གི་རིམ་པ་ཡང་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ། ཚུལ་གསུམ་གསལ་ ིབར་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་བློ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྗེས་དཔག་འབྱུང་ལ། སྒྲུབ་ངག་བློ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ། ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་བློ་འབྱུང་བས་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབང་པོ་རྣོན་པོས་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་ནས་བརྗོད་ཚུལ་ལ་རྨོངས་པ་མེད་ཀྱང༌། བྱིས་པ་ཁ་ཅིག་རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ཀྱང༌། གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཚེ་ལྷག་ཆད་ཅན་དུ་མཐོང་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཇུག་སྡུད་བརྗོད་པ་ལྷག་པ་དང༌། དཔེ་ལས་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་ཆད་པ་དང༌། རྩོད་གཞི་ལ་རྟགས་དཔེ་ཉེ་བར་གཏོད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང༌། ཟློས་པ་དང༌། ངག་ལྷག་ཆད་ཅན་དུ་སྨྲ་བ་མཐོང་བས་བརྗོད་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ལེའུ་ལོགས་སུ་མཛད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་དང༌། དེའི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད་དང་ཚད་འབྲས་མངོན་སུམ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང༌། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་དང༌། རྗེས་དཔག་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལ་རང་དོན་གྱི་མངོན་སུམ་དང༌། གཞན་དོན་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་མ་ཕྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་པའོ། །མི་གསལ་བའི་དོན་དག་འདིས་རྟགས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པར་བྱེད་པས་རྟགས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ནོ། །ཚུལ་གསུམ་སྨོས་པ་ནི། འཛམ་མེད་པ་ཁ་ཅིག་རྟགས་འདོད་ན། ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ནས་ཆོག་སྟེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཉིད་དེ། རྣམ་པ་གཞན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པར་མི་འཐད་པ་དང༌། མི་འཐད་པ་ནི།

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 293

དེ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པའོ་ཞེས་འདོད་པ་དང༌། ཡང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ཡང༌། ཁ་ཕར་བལྟས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྔོ་བསངས་ཡིན་ཏེ། ནག་པའི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྟགས་སུ་འདོད་པ་དང༌། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་པོ་དང༌། གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང༌། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་དང༌། ཤེས་ཟིན་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ཚུལ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། ལྐོག་གྱུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་དང༌། འབྲས་བུ་སྔར་མངོན་སུམ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་གཞལ་བྱ། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ན། འདི་གཉིས་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཚད་མ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་ནི་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་མིན་པ་རིགས་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ནི། འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་མཚན་དངོས་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་
དཔག་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མེད། རི་དྭགས་རྒྱུག་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་པའི་ཚིག་ལས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་དེ་མཐོང་1

གི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེ་ན། དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཚིག་ཙམ་ལས་གསལ་བར་བསྟན་བྱ་མིན་པར་ཐལ། རྐྱེན་གསུམ་མ་ཚོགས་པར་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་མི་ནུས། དེ་ཚོགས་ན་ཚིག་མེད་པར་ཡང་མངོན་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཚེ་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། རྗེས་དཔག་ཏུ་གསལ་ཏེ། གང་འགལ་རྐྱེན་མེད་པར་རི་དྭགས་རྒྱུག་པ་བལྟ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལ། དེ་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་སྟེ་ཁོ་བོ་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱང་འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བར་དེ་ལྟ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་ན་ཡང་དེ་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བར་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པར་ཟད་ཀྱི། མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་དུ་ཚིག་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༥ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༣༦ ན ༤ ཕ་རོལ་པོ་ལ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ནི་

294 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིམ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་གཉིས་གཟུང་ཡུལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱི་མཚན་གཟུང་བས་ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྣང་ལ། མངོན་སུམ་རང་མཚན་གཟུང་བས། ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བས་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་འདྲེས་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྣང་ལ། རྗེས་དཔག་གི་དེ་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། ཡང་ཚིག་གི་བདག་རྐྱེན་ལ་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་སྣང་བ་དང༌། མི་སྣང་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཞེན་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་རང་མཚན་འཇལ་བས། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའ་ིཡུལ་ཅན་ནོ། །ཡང་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་དངོས་པོས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི། མདོ་མཛད་པའི་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེའི་ཡང༌། གང་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཚད་མ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཁ་དོག་ལས་རེག་བྱ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་
འཛིན་པ་དགག་པ་དང༌། མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་འཛིན་པ་དགག་པ་དང༌། རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་ལས་རླུང་གི་རྫས་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་འཛིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བའི་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་འཛིན་པ་མཐོང་སྟེ། སྔར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཐོང་ནས། ཕྱིས་ཁ་དོག་མཐོང་བ་ན། དེའི་རྟགས་ལས་རྗེས་དཔག་གིས་རེག་བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བའི་དོན་རྗེས་དཔག་གི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བ་དེ་ལས་གཞན་ཁ་དོག་གི་རྟགས་ལས། རྗེས་དཔག་གིས་རེག་བྱའི་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དཔོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང༌། ཐོས་པའི་དོན་ལ། མཐོང་ངོ༌། །ཐོས་སོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཤེས་པ།1

མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
འགལ་བ་མེད་དེ། ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཉིད་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཤེས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༣༦ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༣༧ ན ༣ ཤེས་པས།

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 295

པས་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་སྒོ་ནས་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་མ་ ིཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཇི་ལྟ་བར་ཤེས་པ་དང༌། སྔོན་པོ་ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དེར་ཡང༌། རང་མཚན་ལས་རྣམ་པ་གཞན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་རྟོག་པས་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་ཡང་མིང་ལས་སྔོན་པོ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ལས་ཡིད་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང༌། ལུང་ཚིག་གིས་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་
རླུང་ལས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྤྱི་མ་ཡིན་པ་ལའང་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲང་དྲོ་གང་ཡང་མིན་པའི་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་རླུང་གི་རྫས་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། རྫས་དགུ་ལས། མཐོང་བའི་རྫས་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དྲི་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ངེས་པ་མེད་པས། སའི་ཡོན་ཏན་མིན་ལ། གྲང་དྲོ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་སྤྱོད་པས། ཆུ་དང་མེའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ནོ། །མ་མཐོང་བའི་རྫས་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རེག་བྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་ཐོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་དུས་དང༌། ཕྱོགས་དང༌། ཡིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་བའི་རྫས་སྣང་དུ་རུང་བ་དང༌། མི་རུང་བ་ཀུན་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཁེགས་པས་རླུང་གི་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྲུབ་པས། རྗེས་དཔག་གིས་རྫས་གཟུང་ཞིང་འཇལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པས་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་ཙམ་ལ་མཐོང་བའི་རྫས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར། འདིའི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀར་བཤད་པས་རྣམ་འགྲེལ་དུ། མ་མཐོང་ཕྱིར་རེག་མཐོང་བ་ལ།1

།ཞེས་བཤད་པའི་མཐོང་བ་སྣང་རུང་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་དོན་མ་རྟོགས་
པའོ། །རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པའི་རྟགས་ལས། རླུང་གི་རྫས་དོན་གཞན་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༡ ཕྲེང་། ༡༤

296 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་དཔོག་ནའང་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རླུང་གི་སྤྱི་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྤྱི་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རྫས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་པ་མ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ལུང་དང་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་
མཚུངས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ནི་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་མ་ཡིན་ལ། མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས། རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་རྫས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ཁེགས་པས་རླུང་གི་ཡོན་ཏན་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་རླུང་གི་རྫས་དེ་ལས་གཞན་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་ཡོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལུང་གི་དོན་ལ་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་འཇུག་ཚུལ་མཚུངས་པས་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐ་མི་དད་དུ་གྲུབ་པས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རེག་བྱ་རླུང་གི་ཡོན་ཏན་དུ་1

ངེས་པར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ལུང་
དང་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་བརྗོད་བྱ་ལ་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ལ། སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ལས་འཇུག་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་སྟེ་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྒྲ་བྱུང་ཚད་མ་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ། ཚད་མ་གཞན་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ལན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་སྒྲ་བྱུང་ཚད་མ་ནི། རྗེས་དཔག་དང་མི་མཚུངས་ཏེ་གཟུགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲས་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་དོན་ ིསྟོན་པར་ནུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཤིང་གི་སྒྲ་ལས་ཤིང་གི་དོན་གོ་བ་སྲིད་ཀྱང༌། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པས། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དཔོག་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུང་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་ན། ཁྱོད་རང་མཐོ་རིས་ལ་སོགས་པའི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་
1 ཞོལ། ཤོག ༣༧ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༣༨ ན ༥ ཡོན་ཏན་ངེས་པར་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 297

རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་ལས་ལྷ་དང་ལྷའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་སུ་ངེས་པར་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པའི་དོན་དག་བཤད་པ་ཡང་ཐོས་ཤིང༌། ངན་འགྲོའ་སྡུག་བསྔལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཤད་པ་ཡང་ ིཐོས་ནས། རྟོག་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་དག་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དག་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན། དེའི་ཐབས་ལ་འཇུག་ལྡོག་མ་བྱས་ན་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཡོད་མེད་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན། ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་ནུས་པས་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུའི་དོན་ལ་བརྟགས་པས། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་གྲུབ་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་ནུས་པས། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།
དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་གཞི་འགར་ཡང་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་
གྱུར་གྱི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་རྗེས་སུ་དཔག་ནུས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་སྟོན་པའི་ལུང། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བར་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ལས་དེ་ལྟར་དུ་དཔོག་ནུས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བཞིན། ལྷའི་གནས་ཀྱི་ཚད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང༌། ཡང་ན་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་རྟགས་སུ་སྦྱོར། མཐུན་དཔེ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བདེན་བཞི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་ནི། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཅོ་འདྲི་ཞིང་རང་གཞན་ཀུན་ཕུང་བར་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་མ་བརྟེན་པར་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་དཔོག་པའི་ཚུལ་ནི། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང༌། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང༌། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་

298 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིདཔོག་ཚུལ་དགག་པ་དང༌། རྟགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་དང༌། རྣམ་བཅད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ཚུལ་གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ། འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའོ། །དེ་ཡང་མངོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའོ། །བྱེ་བྲག་ནི་གང་དཔོག་1

པར་འདོད་པའི་ཆོས་སོ། །རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།
བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་2

མཐུན་པར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང༌། ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་ནི། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
ལ་ཡོད་པ་གྲུབ་ཟིན་པ་སྡུད་པའི་ངེས་བཟུང་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ཡོད་པ་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དགག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་དྲང་སྲོང་ནོར་ལྷ་ལ་བུ་གཉིས་སྐྱེས་ཏེ། ན་ར་དང་ནི་སྲེད་མེད་བུ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པའི་ངེས་བཟུང་གིས་ན་ར་བུ་ཡིན་པ་མི་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྩོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། འདིའི་དོན་རྣམ་ངེས་སུ་བཤད་པ་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པའོ།།
ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་པ་སྟེ། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའོ། །འདིའི་རང་འགྲེལ་དུ་མེད་ལ་ཞེས་པ་ནི། སླར་ཡང་དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། འགལ་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་བདག་གི་འདྲེན་པ་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོའ་གསུང་གིས། ཚིག་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེའི་འདོད་ ིཔ་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་སུ་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་མཐུན་པར་གནང་བས་དབང་ཕྱུག་སྡེས་རང་འགྲེལ་ལ་སྣོན་པ་བཏབ་པ་ཡིན་གྱི། རང་འགྲེལ་དངོས་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༨ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༣༩ བ ༢ དཔག་པར་
2 ཞོལ། ཤོག ༣༨ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༣༩ བ ༢ འགོད་ཚུལ་ཡོད་པར་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 299

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། དེ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྡོག་པ་གྲུབ་ཀྱང༌། མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཞེས་ལོགས་སུ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཙམ་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་1

པ་དང་འགལ་བ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚུལ་གསུམ་པ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་དེའི་དགོས་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ༌།།
སློབ་དཔོན་རང་གི་བཞེད་པ་ནི། འདོད་པ་དེ་བཀག་ནས་ཁྱབ་པ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་
སུ་བསྟན་པས། ཅིག་ཤོས་ཤགས་ལ་འཕེན་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མེད་ལ་མེད་པ་ལོགས་སུ་སྨོས་པར་རྣམ་ངེས་སུ་བཤད་དོ། །ཕྱོགས་ཆོས་ལ་རྟགས་ཁོ་ན་རྩོད་གཞི་ལ་ཡོད་པ་དང༌། རྩོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་མི་བྱ་2

སྟེ། རྩོད་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས། རྟགས་རྩོད་གཞི་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ།3

མི་ལྡན་
རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པ་དང༌། ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང༌། དེ་ལྟར་ངེས་པ་བཞི་ལས། དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པ་དང༌། བློ་སྐྱོན་ཞུགས་པའི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་ཁྱབ་ལ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ངེས་བཟུང་མི་སྦྱར་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་རྗེས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་ངེས་པ་བཞི་ལས། དེ་ལ་མེད་པ་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པ་དང༌། བློ་སྐྱོན་4

ཞུགས་པ་བཞི་སེལ་ལོ། །ལྡོག་ཁྱབ་ལ་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་
ཀྱི་ལྡོག་ཚུལ་མི་སྦྱོར་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་རྗེས་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང༌། མི་5

མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་དང། །དེ་ལྟར་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༩ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༤༠ ན ༢ གནས་པ་དང་
2 ཞོལ། ཤོག ༣༩ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༤༠ ན ༥ ཡོད་ཅེས་དམིགས་ཏེ།
3 ཞོལ། ཤོག ༣༩ ན ༤ ཞོལ་ནང་ཡིག་ཕྲེང་གཉིས་ཐོལ་པ་འདུག་པས་ལྟ་དགོས་
4 ཞོལ། ཤོག ༣༩ བ ༢ བློ་སྐྱོན་ལ་
5 ཞོལ། ཤོག ༣༩ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༤༠ བ ༤ དེ་ལྟར་ངེས་པ་བཞི་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་

300 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིངེས་པ་བཞི་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང༌། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་དོན་སྐྱོན་དང༌། བློ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་སེལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་1

ཅེས་སྨོས་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྟགས་
ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་པོའ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ ིཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཚུལ་ལོགས་སུ་སྨོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་མ་སྨོས་ཀྱང་འདི་རུ་ཚུལ་དེ་དག་ཤེས་པའང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ནི། ལྐོག་གྱུར་ཤེས་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དབང་ཕྱུག་སྡེས་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་པ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། ཚུལ་གསུམ་པོའ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་ཚིག་ལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ ིཡང༌། སྦྱོར་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ངེས་སུ་ཐ་མར་སྨོས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཞེས་སྦྱོར་བ་ནི། རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའོ།།གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་ག་ལྡན་དགོས་པར་བཤད་པ་ལ། རྣམ་
བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་རེ་རེ་བ་དང༌། ཚུལ་གཉིས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་མེད་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་འཕངས་2

པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཅིག་
པ་དང༌། གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་རེ་རེ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ།
བྱས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གཅིག་པུ་ཅན་དང༌། གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ཅིང༌། ལྡོག་ཁྱབ་དོན་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པས། ཚུལ་གཉིས་མེད་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་དུ་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༩ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༤༠ བ ༥ ཤེས་པ་ཞེས་ངེས་པར་སྨོས་རིགས་ཏེ། རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༠ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༤༡ ན ༣ དོན་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 301

སོང་བ་མིན་པའི་རྫས་ཀྱི་ཆ་1

ལ། དངོས་མིང་དང༌། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྟག་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་
པས་རྗེས་འགྲོ་གཅིག་པུ་ཅན་ནོ། །ཐ་མ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ལྡོག་པ་གཅིག་པུ་ཅན་ནོ། །ཚུལ་གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་2

གི་
གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་ཙམ་རྒོལ་3

བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲུབ་ཅིང༌ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཕྱོགས་ཆོས་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་ཅན་དང༌། ཐ་མ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ཅིང༌། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་གྲུབ་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྒྲུབ་བྱའི་
ཆོས་དཔག་བྱར་འདོད་པ་དང༌། གཞི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དཔག་བྱར་འདོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཏན་ཚིགས་དུ་བ་མེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མ་མཐོང་གི །མེ་དང་ལྡན་པའི་ས་ཕྱོགས་དང༌། ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བ་ལ་མཐོང་བས་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བས་ཆོས་གཞན་མེ་ཁོ་ན་དཔག་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མེ་དང༌། ཆོས་ཅན་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ས་ཕྱོགས་དག་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་མི་དགོས་ལ་དེས་ན་གཞི་དང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱར་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་དང་པོ་དགག་པ་དང༌། གཉིས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཆོས་རྐྱང་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་རུང་བ་དང༌། རྩོད་གཞི་དང་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་མ་ངེས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་ན་ནི། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། སྒྲོན་མེ་བློ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དུ་བ་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་མེ་ངེས་པ་ཁོ་ན་དགོས་ན། དེ་ནི་གོ་བྱེད་ལ་མི་རུང་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༠ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༤༡ ན ༦ རྫས་ཀྱི་ཚད་ལ།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༠ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༤༡ བ ༡ མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའོ།
3 ཞོལ། ཤོག ༤༠ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༤༡ བ ༢ རྗེས་འགྲོ་ཙམ་གཉིས་གང་ལ་ཐུན་མོང་གྲུབ་ཅིང་། ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པའོ།

302 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ན་ནི། དུ་བ་དེ་ཡིས་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་དེ་ལས་གཞན་ཅི་དཔག་སྟེ། དཔག་བྱ་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ལ། ཆོས་མེ་ལ་གཏན་ཚིགས་དུ་བ་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་དུས་ན་གྲུབ་ན་ནི་སྟེ་གྲུབ་པས་དེའི་ཚེ་མེ་ཡང་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་རྟགས་ཅན་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །ཁྱོད་ལྟར་ན་
མེ་1
ཡོད་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྩོད་གཞི་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་ཡོད་པར་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དུ་བས་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ཆོས་ཅན་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་དེ་ཉིད་ལ་མེ་དཔག་བྱར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དེ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་དཔོག་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག །ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བྱར་འགལ་བ་དང། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ངག་ལྷག་2

ཆད་ཅན་དུ་ཐལ་བ་དང་། རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ལས་ལའི་སྟེང་དུ་གཞི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་རྗེས་དཔག་གིས་འཇལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེ་དུའི་འབྲེལ་པའང་གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དེ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ལྡན་འདུའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་སྙམ་དུ་མི་འཇལ་བར། ལ་དང་མེའི་འབྲེལ་བའོ་སྙམ་དུ་འཇལ་བ་དང༌། བརྗོད་
པའི་ཚེ་ཡང་ལ་3
དང་མེའི་འབྲེལ་བའོ་ཞེས་དྲུག་པའི་སྒྲ་རུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གིས་ལའི་
སྟེང་དུ་ལ་མེའི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་འཇལ་བ་མི་འཐད། རྐང་པ་སྔ་མ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་མེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༡ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༤༢ ན ༣ མེ་ལ་ཡོད་ཙམ་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༡ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༤༢ ན ༦ ངག་ཆད་ཅན་དུ་
3 ཞོལ། ཤོག ༤༡ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༤༢ བ ༡ ཚེ་ཡང་མེའི་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 303

དུ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་སུ་མི་སྟོན་ཡང༌། དོན་གྱིས་སྨོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དུ་བས་ལ་ལ་གཞི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་དཔོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་དུ་བ་འདི་དང༌། གཞི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་སྔ་མ་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་དུས་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པས་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འཐད་པའི་གནོད་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་1

བར་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་བསྟན་བྱ་མིན་ལ། འབྲེལ་
བ་ཙམ་ཡང་བསྟན་བྱ་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ནི་སྒྲུབ་ངག་གི་བསྟན་བྱ་མིན་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་གཞན་དུ་དཔེ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་མིན་ཡང་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་དེར་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས། ཆོས་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི་ཆོས་ཅན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ།།གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌། རྟགས་ཀྱི་རྩ་བ་འགྲེལ་པ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་སེལ་བས་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་2

སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དགག་པ་དང༌།
སྤྱི་དོན་གཞན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་གཞན་བསྟན་པ་དང༌། སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང༌། དེའི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གཞི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་ལ་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་གཞན་ཡང་འཇུག་པར་ཐལ། དུ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་སུས་ཀྱང་བསྟན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཏན་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༡ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༤༢ བ ༥ གཞལ་བྱར་བྱ་བའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༡ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༤༣ ན ༣ སྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་

304 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཚིགས་སེལ་བས་འཇུག་པས་དེ་སྟོན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྒྲའི་སྟེང་ན་མི་རྟག་པ་དང༌། སྟོང་བདག་མེད་སོགས་ལྡོག་པའི་ཆོས་དུ་མ་
བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་དུས་ཀུན་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོག་མར་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཞན་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ།1

།ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། རྟགས་སེལ་བས་
འཇུག་པ་ཁོ་ན་ཡིན། སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་གནོད་པས་སོ། །དཔེར་ན། མེ་ལ་གསལ་བ་དང༌། འབར་བ་དང༌། སོག་མ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང༌། དུ་བས་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཙམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང༌། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང༌། དྲི་ཉིད་ཡིན་པ་དང༌། དྲི་བསུང་ཞིམ་པ་དང་ཁྱད་ཆོས་དེའི་བྱེ་བྲག་གི་རིམ་པས། རྫས་མིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། ལ་སོགས་པས་སའི་རྫས་མིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། དྲི་ང་བ་སོགས་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་ཆོས་རེ་རེ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། སྒྲ་བློ་གཅིག་གིས་མཐའ་དག་མི་བརྗོད་ཅིང༌། མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ།།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲའི་ཁྱབ་མཉམ་སྒྲུབ་སྟེ། རྗེས་དཔག་
གིས་ཆོས་ཀུན་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། གཏན་ཚིགས་ཀྱང་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ན་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲའི་སྟེང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའམ་སྟེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་ངེས་ཤེས་གང་ཞིག་སྒྲའི་བདག་མེད་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྒྲའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གང་ཞིག་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་ཆ་ཤས་སུ་ཕྱེ་
ནས་འཇུག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་མཐོང་བ་ལས། གསལ་བ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་དང༌། རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་ཡིན་གྲང་ན། སྤྱི་དེ་ནི་གསལ་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༧༤ ཕྲེང་། ༧

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 305

བ་དེ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྱུར་དུ་ཆུག་ན་ཡང༌། མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཆ་མེད་གཅིག་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་མཐོང་བ་སྤྱི་ཆ་ཤས་མེད་པར་ཁས་བླངས་པས་གསལ་བ་གཅིག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟེན་གསལ་བ་རྣམས་མཐའ་དག་མཐོང་དགོས་ན་དེ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དུ་མ་རྣམས་ལ་གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དོན་གཞན་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྟེན་གཅིག་གཟུང་བས་ཐམས་ཅད་གཟུང་ན་ནི། སྤྱི་དེ་ཡང་གསལ་བ་བཞིན་དུ་མར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། མེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གསལ་བ་དང༌། འབར་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ནའང༌། དུ་
བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཅིག་ཤོས་མེ་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་དཔོག་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་ཞིང་གཞན་རྣམས་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་བ་ལ་ཡང་སྔོ་བ་དང༌། འཕྱུར་བ་དང༌། སྐྱ་བོའ་རྫས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང༌། དུ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་ཆ་ཤས་འདི་ ིལྟ་བུའི་ཚུལ་ལས་རྟགས་ཅན་མེ་ལ་ནི་མི་འཁྲུལ་ཞིང༌། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་གཞི་དེ་གོ་བར་བྱེད་དེ། དེ་སྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔག་བྱ་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དཔོག་བྱེད་
འཁྲུལ་ན་བློ་འཁྲུལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་བརྗོད་པ། དུ་བ་དང་དུ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་བོའ་རྫས་ལ་སོགས་པ་དེ། མེ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཅན་གང་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྟགས་ཅན་ ིདེ་དུ་བ་དང༌། དུ་བ་སྐྱ་བོ་སོགས་དང་ལྡན་པའི་གཞི་འདིར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེའི་བྱེ་བྲག་གསལ་བ་དང༌། འབར་བ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་དེ་ལས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་ཇི་སྙེད་ཅིག1

།ཅེས་པའི་རྣལ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་རང་
འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༦༩ ཕྲེང་། ༡༡

306 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབྱེ་བྲག་གཞི་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟོགས་པ་པོ་རྟགས་སླུ་ཞིང་རབ་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་གཏན་ཚིགས་སེལ་བའི་འཇུག་ཅིང༌། དེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཆ་ཤས་གང་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་དེ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་མ་ངེས་པ་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་བསྡུས་པ་དང༌། འཕྲོས་དོན་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྡེབས་པས་བར་ཚིགས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཕྲོད་
འདུའི་འབྲེལ་བ་འདུ་བ་ཅན་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་དགག་པ་དང༌། ཁྱབ་མཉམ་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བ་དེའི་རྟགས་ཅན་དུ་ཡང་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་གཉིས་མཚུངས་པ་དགག་པ་དང༌། མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྡན་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་འདུ་བ་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སུ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་གནས་པས། སྐྱ་བོའ་རྫས་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དུ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཡང་མེའི་གོ་ ིབྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། རྟགས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འབར་བ་སོགས་ཀྱང༌། དུ་བའི་གོ་བྱར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། འདིས་ནི་འབྲེལ་བ་རྟག་རྫས་སུ་ཁས་བླངས་ནས། གཞི་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས། དུ་བ་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། སྐྱ་བོའ་རྫས་སོགས་ ིཀྱང་གོ་བྱེད་དང༌། མེ་གོ་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འབར་བ་སོགས་ཀྱང་གོ་བྱར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཆ་ཤས་མེད་པ་དེ་ཉིད་དང་ལྡན་པས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཁྱད་མེད་པའི་ཕྱིར་སྙམ་པའོ། །རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆོས་གཉིས་ལ་གནས་མོད་ཀྱང་ཁྱོད་འདོད་པའི་ཡང་དག་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་བཞིན། འབྲེལ་བ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པའི་ཆོས་དང༌། བརྟེན་པ་རྟེན་གྱི་ཆོས་སུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ལྷན་ཅིག་པས་རྟེན་དང༌། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང༌། རྟགས་ཅན་རྟགས་སུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 307

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ལ་རྟགས་ཅན་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་དུ་ཅིག་ཤོས་རྟགས་
ཀྱང་རྟགས་ཅན་ཉིད་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ངེས་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་དང༌། ཆོས་རྟགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ངེས་བཟུང་སྨོས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ལོག་ནས་སྦྱར་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དུ་བ་ཙན་དན་གྱི་མེའི་གོ་བྱེད་དང༌། དེ་ཡང་དུ་བའི་གོ་བྱར་འགྱུར་བས་སོ། །དོན་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ནི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཅན་གྱི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོས་རྟགས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ལྟར་ན་རྟགས་རྟགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཅན་ཡང་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བཟུང་བ། རྟགས་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང༌། ཆོས་རྟགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའི་ཚུལ་དུ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལས་ལོག་ནས་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འབྲེལ་བ་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས། དེ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་གོ །དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལོགས་ན་བཤད་ཡོད་པས། དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཅན་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆ་ནས་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
དཔེ་དང༌། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་ཡིན་ཀྱང་རྟགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། དཔེར་ན་བྱས་མི་རྟག་ཁྱབ་མཉམ་པས་བྱས་པ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། རྟགས་ཅན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ཁྱབ་པའང་འདོད་པ་སྟེ། རྟགས་རྟགས་ཅན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཀྱང༌། ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་ཆ་ནས་གཞི་འགར་རྟགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ཤས་རྟགས་ཅན་དེ་གོ་1

བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་
བ་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་རྟགས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྭ་ཅན་གྱིས་བ་ལང་ལ་ཁྱབ་ཀྱང༌། རྭ་ཅན་ལས་བ་ལང་གོ་བར་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཀྱིས་རྟགས་ཅན་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བདེན་ཡང༌། ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གོ་བར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་མཐའ་དག་ལ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༤༤ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༤༥ བ ༦ རྟགས་ཅན་ནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཚིག་ནོ་བྱེད་དུ་

308 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཁྱབ་ཀྱང༌། སྒྲ་ལ་རྟག་པ་བཀག་ནས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པས་གཞི་འགར་མ་བྱས་པ་བཀག་ནས། བྱས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པས། སོ་སོར་བཀག་པའི་མི་འཁྲུལ་བ་རྟགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཡང་བརྗོད་པ་དེ་ལ་དོན་དང་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་
པ་ལ་ཁྱབ་ཀྱང༌། མ་བྱས་པ་བཀག་པ་མིན་པར་བྱས་པ་ལ་མི་འཇིག་པ་བཀག་པ་བཞིན། བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་མིན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །རྟག་པ་མིན་པ་སྟེ། མི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཀྱང༌། ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་མ་བྱས་པའི་བཀག་པའི་1

དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །མི་
རྟག་པ་ལ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པས། བྱས་པ་རྟག་པ་ལས་ལོག་པར་བསྟན་2

པ་མ་ཡིན་གྱི། མི་
རྟག་པ་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། རྭ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་བ་ལང་ལ་ཁྱབ་པས། བ་ལང་གོ་བར་བྱ་བ་དང༌། རྭ་ཅན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། བ་ལང་གི་རྟགས་ལས། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གཞིར། རྭ་ཅན་མིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་རྭ་ཅན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་གླང་ལ་རྭ་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །རྭ་ཅན་གྱི་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་མིན་པ་ཁོ་ན་ལྡོག་བྱེད་མིན་པ་སྟེ། བ་ལང་མིན་པ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་དང༌། བ་ལང་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལྟར་བཤད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་ལུགས་དགག་པ་དང༌། གཞན་སྡེའི་ལུགས་ ིདགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་སྒྲུབ་པ་ནས་ནི། མེ་དུ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོན་མཐོང་བ་ནི། འདིས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པས་འབྲེལ་བ་དེ་རིག་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཤེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༥ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༤༥ ན ༥ མ་བྱས་པའི་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༥ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༤༦ ན ༦ ལོག་པར་རྟོག་པ་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 309

པ་ནི། ཚད་མའི་འབྲས་བུའོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྟགས་མཐོང་བ་ན་འབྲེལ་བ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་ཟེར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལྷག་པ་དང༌། རྩོད་གཞི་ལ་ཆོས་ལས་གཞན་
པའི་དཔག་བྱ་མི་འཐད་པ་དང༌། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་མ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལྷག་པ་དང༌། དོན་གྱི་སྒྲས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྨོས་པ་དགོས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དེ་རིག་ཅེས་སྨོས་པ་མི་བརྗོད་པ་སྟེ། བརྗོད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མཐོང་བས་རང་གི་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཙམ་མཐོང་བ་འདོད་ན་སྟེ། འདོད་པས་དེ་མ་སྨོས་ཀྱང་ཚིག་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་ནི་གཞན་ཉིད་དུ་དཔེ་ལ་མཐོང་བ་ལ་བརྗོད་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གང་དུ་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་མཐོང་བ་མ་བརྗོད་པས་མཚན་ཉིད་ཆད་པའི་ཉེས་པ་ཅན་དུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་དུ་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱ་བུམ་པ་ལ་མཐོང་བས་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ།།གཉིས་པ་ནི། དོན་སྨོས་པའི་སྒྲས་འདི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྐབས་སུ་བབ་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མཐོང་
བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་རིགས་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་གྱི་སྒྲ་ལྷག་པོའམ་ཡང་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་ཞེས་སྨོས་ཅི་དགོས་ཏེ། དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པས། དེའི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྨོས་པས་ཀྱང་དོན་སྨོས་པའི་སྒྲའི་དོན་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དུ་བ་སོགས་ལས་མེ་དང་སོགས་པས་ས་བོན་དང་མི་རྟག་པ་ལ་མཐོང་བ་ལས་གཞན་པའི་དཔག་བྱ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་དེ་རིགས་པ་ཡང་དག་རྗེས་དཔག་ཏུ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཆོས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པས་དེ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞི་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྩོད་སྒྲུབ་ནས་བཤད་པའི་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་མི་རིགས་ལ། སྒྲའི་སྟེང་ན་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་འདིའོ། །དེ་རིག་པར་བྱ་བའི་ཐབས་གཏན་ཚིགས་

310 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིའདིའོ། །ཞེས་བརྗོད་རིགས་པ་ལ་དེ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་དེ་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་
པ་དང༌། སེར་སྐྱ་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང། དཔྱོད་པ་པའི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ན་རེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང༌། དཔེ་ཉེར་འཇལ་དང༌། སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་རྣམས་ལས། རྗེས་དཔག་གང་ཡིན་སྙམ་ན། རྟགས་ཆོས་དང༌། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ་རྒྱུ་སྔ་མ་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་ལྷག་མ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་ནི། སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་དང་འབྲས་བུ་ལས་རྒྱུ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་དང་ཟླ་བ་རི་ལ་ནུབ་པ་མཐོང་བ་ལས། ཉི་མ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་དཔོག་པ་ལྟར་ཆོས་གཅིག་མཐོང་བ་ལྟར་གཞན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་མཐོང་བ་ཅན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དོན་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་རྟགས་ཆོས་དང་དེའི་འབྲེལ་བ་གཟུང་བའི་དེ་མ་ཐག །རྟགས་ཙམ་མཐོང་བས་རྟགས་ཅན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྔ་མ་མངོན་སུམ་དང་མཚུངས་པས་སྔ་མ་དང་འདྲ་བ་དང༌། སྔ་མ་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། ཤིང་ཕུང་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་དང་གཟུགས་མཚུངས་པ་1

ལས་ཤིང་ཏོག་གཅིག་རོ་སྐྱུར་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན། འབྲས་
བུ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་དཔོག་པ་ནི། ལྷག་མ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་མ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ། ཤིང་ཕུང་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རོ་སྐྱུར་བ་འདི་ལ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་དང༌། ཚད་འབྲས་དོན་གཞན་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་དགག་པ་དང༌། ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་དགག་པ་དང༌། སྤྱིར་མཐོང་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་ཆོས་དང༌། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་སོང་བས་སྔ་མ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་དཔག་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་ ི 1 ཞོལ། ཤོག ༤༦ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༤༧ བ ༥ མཚུངས་པ་ས་ལས་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 311

པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཀྱང་ངེས་པར་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་ ི 1

འཛིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་
དང་མིག་ཤེས་སོགས་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ ིབྱ་བ་འདི་ལ་སྔ་མ་དང་མཚུངས་པ་སྔ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲར་འགྱུར་བས་སམ་འདི་ལ་སྔ་མའི་ཆོས་ཡོད་པ་སྔ་མ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་ལྡན་པའི་སྒྲར་འགྱུར། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེས་དཔག་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྔ་མ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་མིང་སྦྱར་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་སྔ་མ་ལྟ་བུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འདི་ལ་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་ཤེས་པ་སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ལྡན་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་རྒྱུས་དངོས་འབྲས་དཔོག་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ། བརྒྱུད་རྒྱུས་དཔོག་ན་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་ན་སྟེ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་དཔག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷག་ལྡན་ལ་ཡང་མངོན་
སུམ་གྱི་ལྷག་མ་ལྟ་བུར་རམ། ལྷག་མ་དང་ལྡན་པས་ལྷག་ལྡན་ཞེས་ལྡན་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཤིང་ཕུང་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་རོ་སྐྱུར་བར་མཐོང་བ་ལས་མངོན་སུམ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང༌དེ་2

དང་ཡུལ་མཚུངས་པས་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་མཚུངས་པ་ཙམ་གྱིས་རོ་མཚུངས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པས་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་ལྡན་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་པ་ཡང་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན་3

དེ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ལས་ལྷག་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་
ལྷག་མ་དང་ལྡན་པས་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས། ལྡན་འདུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་གཞན་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་རྟགས་དེ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༧ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༤༨ ན ༣ མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པར་ཐལ།
2 ཞོལ། ཤོག ༤༧ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༤༨ བ ༢ དེ་ཡུལ་མཚུངས་པས་
3 ཞོལ། ཤོག ༤༧ བ ༡ འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ལྡན་མི་རིགས་ཏེ། གཙང་། ཤོག ༤༨ བ ༣ འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་དེ་མི་རིགས་ཏེ།

312 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིརོ། །འབྲེལ་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་རུ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱང༌། འབྲས་བུའམ་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་མཐོང་བ་ལའང༌། སྔར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བ་ལས་དཔགས་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་འཇལ་བར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབྲེལ་བ་གཟུང་བ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟགས་དང་རྟགས་1

ཀྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་ཤིང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཡང་ཆ་
ཤས་ཐམས་ཅད་གཟུང་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་
དང༌། ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པས། དེས་དོན་རྟོགས་པ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་རྫས་གཞན་པ་ཉིད་མི་ཐོབ་ཅིང༌། འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་འབྲས་བུ་དང༌། རྟགས་ཤེས་པའི་བློ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་འགལ་བ་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་རྟགས་ཅན་འཇལ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཚད་མ་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་འབྲས་བུར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་ཅན་པ་སྔ་མ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་དུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཁས་བླངས་པ་ནི། རང་གི་གཞུང་ལས་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་དུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ལ་འཇུག་སྟེ། དུས་གསུམ་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་ཁས་བླངས་འགལ་བས་སོ། །འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལས་ཐ་སྙད་བསྟན་པ་འགྲུབ་མི་འགྱུར་ཞེས་འབྱུང་ངོ༌།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་
རྣམས་ན་རེ། འདི་ནི་བ་ལང་ཁོ་ནའོ། །རྟ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་2

ལ། མངོན་
སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལས་བལྟ་བར་བྱ་བའི་དོན་གཞན་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་དག་ནི་རྟགས་ལས་བྱུང་བ་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཉིན་མོར་བྱེད་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༧ བ ༤ རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༨ ན ༣ སྙམ་པ་མངོན་སུམ་མིན་ལ། གཙང་། ཤོག ༤༩ ན ༥ སྙམ་མངོན་སུམ་མིན་ལ།

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 313

ཤར་བ་མཐོང་བ་ལས། དོན་གཞན་བུམ་པ་གསལ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་དང༌། གསལ་བར་བྱ་བ་འདི་ནི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང༌། གསལ་བྱེད་འདིས་དཔོག་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་བཟུང་བ་ལས་འབྲེལ་བ་དཔོག་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། མེ་དུ་ལྟ་བུ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་དང༌། བ་ལང་དང་རྭ་ལྟ་བུ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བའོ། །དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ལས་འདུ་བ་ཅན་དཔོག་པ་དང༌། འདུ་བ་ཡང་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་དང་རེག་བྱ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་དང༌། འབྲས་བུ་གཞན་འདུ་བ་དང༌། རྐང་ལག་ལྟ་བུ་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གཞན་འདུ་བའོ། །འགལ་ཟླས་འགལ་ཟླ་གཞན་དཔོག་པ་འགལ་བ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཔེ་མ་བྱུང་བ་བྱུང་བའི་འགལ་ཟླས་དཔོག་པ་རླུང་དང་སྤྲིན་སྦྱོར་བ་ལས། ད་ལྟ་མེད་པའི་ཆར་བའི་ལས་དཔོག་པར་འདོད་པ་དང་མ་བྱུང་བས་བྱུང་བ་དཔོག་པ་ཆར་པའི་ལས་ཡོད་བཞིན་པ། རླུང་དང༌ཆར་པ་སྦྱོར་བ་ལས་དང༌། བྱུང་བས་བྱུང་བ་དཔོག་པ་ནི། གཤེར་བ་ཆུ་ལོན་འཆིང་བ་སྟེ། གཤེར་བའི་འབྲས་བུ་རླན་པ་དང་འགལ་བས་གཤེར་བ་དང་འགལ་བར་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། །མ་བྱུང་བ་མ་བྱུང་བས་དཔོག་པ་ནི། ལྗང་ཁུའི་བུམ་པ་ཚོས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོར་བྱུང་བ་ལ། གྲུབ་ཟིན་གྱི་བུམ་པ་མེ་དང་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་སྔ་མ་གཉིས་དགག་པ་དང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་དགག་པ་དང༌། ལྡན་འདུའི་འབྲེལ་བ་དཔོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལས་དཔོག་བྱའི་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་རྒྱུས་དཔོག་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ཅིང༌། བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་ལས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕན་མི་འདོགས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་གསལ་བྱའི་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་འདྲ་གྲུབ་ཟིན་པའི་དོན་ལ་གནས་སྐབས་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཕན་མི་འདོགས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་ལས་དོན་དཔོག་པ་དང༌། འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་
ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་དང༌། འགལ་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང༌། ཧ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་ལས་ལྐོག་

314 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགྱུར་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཞིང་རྟོགས་ན། འབྲེལ་བ་ཅན་ཡང་རྟོགས་པས་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང༌། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་གྱུར་ངེས་པར་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ལྐོག་གྱུར་གོ་བར་བྱེད་པས་ངེས་པར་ལྡན་པ་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བས་མེ་གོ་བ་བཞིན་དུ། མེས་ཀྱང་དུ་བ་གོ་བར་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །ལྡན་པ་ཆ་ཤས་མེད་པ་དེ་ཉིད་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ལྡན་པ་དེ་མེ་དུ་གཉིས་ཀའི་གོ་བྱེད་དུ་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྔ་མ་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དུ་བ་མེད་པའི་མེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་མེ་དང་ལྡན་ཡང༌། མེ་1

མེད་པར་དུ་བ་
མི་ལྡན་ནོ་ཞེ་ན། ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་ལྡན་པ་ཅན་གཉིས་ལ་ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ལྡན་པ་ཆ་ཐ་དད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དུ་བའི་སྐྱ་བོའ་ི

2

རྫས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
ཆ་ཐམས་ཅད་ནི་གོ་བྱེད་དང་མེའི་གསལ་བ་དང༌། འབར་བ་དང༌། སོག་མ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའང་དུ་བའི་གོ་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །མེ་དང་དུ་བའི་ལྡན་པ་ནི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་ཆ་གཞན་གོ་བར་བྱེད་པ་མིན་པའོ། །ལྡན་པ་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྡན་པས་མེ་ལ་ལྡན་པའི་ཆ་དུ་བ་ལ་དང༌། དུ་བ་ལ་ལྡན་པའི་ཆ་མེ་ལ་ལྡན་པར་ཁས་བླངས་པས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཉེས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ལའང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་
བར་ཐལ། བ་ལང་ལ་རྫས་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས་བ་ལང་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བ་བཞིན་དུ། རྫས་ཉིད་ལས་ཀྱང་རྭ་ཅན་གོ་བ་དང༌། སེར་ཟལ་3

ལ་སོགས་པ་གོ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡན་པའི་
འབྲེལ་བ་ནི། གོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང༌། འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ནི། གོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༩ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༥༠ ན ༦ མེད་ངེས་སར་དུ་བ་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༩ ན ༥ དུ་བའི་སྐྱོན་དུ་རྫས་ གཙང་། ཤོག ༥༠ བ ༡ དུ་བའི་སྐྱོན་དང་རྫས་
3 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༥༠ བ ༤ སེར་ཟན་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 315

འབྲེལ་བ་ལ་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྭ་ཅན་ལས་བ་ལང་གོ་བར་ཐལ་བ་དང༌། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། འགལ་བས་འགལ་ཟླ་གཞན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་1

ཡང་

སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཕན་ཚུན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པའི་འབྱུང་འགྱུར་ཐམས་ཅད་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དུ་ཐལ་ལོ།2

།གཉིས་པ་ནི། ལྡན་འདུ་
འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་སོགས་ཀྱང་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན། རྟགས་སྤྱི་གཞན་རྫས་ཉིད་གོ་བའི་རྟགས་མིན་ཞིང་མེའི་ཆོས་གསལ་བ་སོགས་མེའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་དུ་བའི་རྟགས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་དང།3

མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་
བ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ནི། ཡུལ་དང་དུས་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་འཁྲུལ་བ་མེད་དེ། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ས་ཕྱོགས་སུ་མེ་མེད་ན། དུ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང། དུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་ན་དུ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ། །ལྡན་འདུ་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པའི་བྱེ་བྲག་པ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕན་ཚུན་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པར་རྟག་པའི་རྫས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌།
འགལ་ཟླ་གོ་བར་བྱེད་པ་དགག་པ་དང༌། དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་རྫས་གཅིག་ལ་འདུ་བ་གཟུགས་དང་རེག་བྱ་4

ལྟ་བུ་དང༌། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གཞན་འདུ་བ། ལུས་རྩོམ་པའི་རྐང་ལག་ལུས་ལ་འདུ་བ་འབྲེལ་བ་
1 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༥༠ བ ༦ གྱུར་པའི་ཡང་
2 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༡ ཐལ་ལོ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ནི། ཡུལ་དང་གང་ལྟོས་ཀྱང་འཁྲུལ་པ་མེད་དེ་ས་ཕྱོགས་སུ་མེ་མེད་ན། དུ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཉིས་པ་ནི།
3 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༢ ཕྱིར་རོ།
4 ཞོལ། ཤོག ༤༠ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༦ རེག་པ་

316 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གོ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་དོན་གཅིག་ཤོས་
1

ལས་རྟོགས་པའི་དོན་གཅིག་ཤོས་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཅིང་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ལྐོག་གྱུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་ནི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱིས་རེག་བྱ་དཔོག་པ་བཞིན་དུ། རེག་བྱས་ཀྱང་གཟུགས་དཔོག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བྱེད་ཁས་བླངས་པ་གོ་བའི་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བཟུང་བར་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་གཉིས་ལས་གཞན་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གཞན་དོན་གཅིག་འདུ་བ་རྐང་ལག་ལ་ཁས་བླངས་པ་ལྟར། ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་མགོ་བོ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡང་རྒྱུ་རང་གི་ཆ་ཤས་དཔྲལ་བ་ཡིན་པས། རྒྱུའི་རྒྱུ་ལས་དོན་གཅིག་འདུ་བ་དང༌། འབྲས་བུའི་འབྲས་བུ་ལས་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་འགལ་བ་དེ་ཡང་ལྐོག་གྱུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ལ་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆར་བའི་ལས་མེད་པ་དང༌། རླུང་དང་སྤྲིན་སྦྱོར་བ་དག་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རླུང་དང་སྤྲིན་སྦྱོར་བས་འགལ་ཟླ་ཆར་པའི་ལས་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་འགལ་ཟླས་འགལ་ཟླ་གཞན་གོ་བར་བྱེད་པས། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་བླངས་པའོ། །དེས་ན་ཆར་མི་2

འབབ་པ་དང༌། སྤྲིན་དང་རླུང་དང་སྦྱོར་བ་མི་འགལ་
བར་བསྒྲུབས་པས། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་འཛིན་སེམས་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་གཅིག་
ཏུ་ཟད་ན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བ་དང༌། འབྲེལ་བ་གཞན་དོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བ་མེའི་ལྡན་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་སྔར་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་དུས་ན། དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༠ ན ༤ །འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ གཙང་། ཤོག ༥༡ བ ༡ ཅིག་ལས་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅིག་ལ་འདུ་བའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༠ བ ༤ ཆར་ཆུ་འབབ་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 317

ཉིད་མེ་དཔོག་པའི་རྟགས་སོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཀྱི་བློ་རྟགས་སུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟགས་ཅན་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འཛིན་སེམས་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་གཞུང་ལས་དེ་རྟགས་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང། ཆོས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པས་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་དུས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཅན་གྱི་བློའ་རྒྱུ་ིཡིན་པས་རྟགས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔར་རྟགས་མ་མཐོང་བར་ཡིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་བློ་རྟགས་དེའི་ཚད་མ་དང༌། རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པས་སོ། །རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་རྟགས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས། དེའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་དྲན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་བློ་རྟགས་འཛིན་སེམས་མིན་པར་འདོད་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུར་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་འབྲེལ་བ་གཅིག་པུར་ངེས་པས་རྗེས་དཔག་སྐྱེའོ་
ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་དང༌། རྒྱུ་ཉིད་དང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་ཁས་བླངས་ནས། མདོར་མཚོན་ཞིང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་གཞན་ཡང་ལྡན་པ་དང༌། རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་སོགས་དོན་ནི། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་མ་ཚང་བའི་དོན་ནོ། །སྐྱོན་མེད་དེ། རྟགས་ཆོས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་སྨོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་འབྲེལ་བ་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་ལ། དེ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་

318 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ི

1

བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྐོག་གྱུར་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྡན་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་སོགས་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་མེད་ཀྱང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གཞན་ལས་ཀྱང་དེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་
པ་ན་རེ། དོན་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་2

ལས་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་གྲགས་པའི་དཔེ་གཉིས་3

གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱལ་དཔོག་པ་
དང༌། གྲངས་ཅན་དང༌། གཙོ་བོ་དང༌། སྐྱེས་བུ་བཞིན་དུ། ནོར་དང༌། བདག་པོའ་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་ ིབ་དང༌། འོ་ཞོ་དང༌། གཙོ་བོ་དང་ཆེན་པོ་སོགས་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་དང༌། རྣམ་འགྱུར་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། ཤིང་རྟ་དང༌། དེའི་ཡན་ལག་དང༌། སྙིང་སྟོབས་སོགས་དང༌། དེ་ཙམ་ལྔ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་དང༌། རྒྱུའི་ངོ་བོ་དང༌། རྫ་མཁན་དང་བུམ་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་དང་གཙོ་བོ་བཞིན་དུ། རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང༌། ཡལ་ག་དང༌། ཤིང་དང༌། དེ་ཙམ་ལྔ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིན་དུ། ཡན་
ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དང༌། ངུར་བ་4

དུ་མ་དང༌། སྙིང་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ། ལྷན་
ཅིག་སྤྱོད་པའི་དངོས་པོ་དང༌། སྦྲུལ་དང༌། རྔ་5

མོ་དང༌། ཡན་ལག་དང༌། ཡན་ལག་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་
སྙིང་སྟོབས་སོགས། ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་གིས། ཅིག་ཤོས་ཟིལ་གྱིས་གནོད་པ་བཞིན་དུ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོའོ། །འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་པ་གང་རུང་གཅིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་དོན་མངོན་གྱུར་མིན་པ་གཞན་གྲུབ་ཅིང་6

རྗེས་སུ་དཔག་གོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དཔེར་ན། སྔར་དུ་བ་དང་མེའི་འབྲེལ་བ་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས། ཕྱིས་དུ་བ་མཐོང་བ་ལས་བློས་མེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཞེན་པར་བྱ་བའོ། །རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་མ་ངེས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༡ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༥༢ བ ༥ དེ་སྐྱེ་བྱེད་དུ་མི་འབྱུང་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༡ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༥༢ བ ༦ འབྲེལ་བ་རྟགས་ཡོད་དེ།
3 ཞོལ། ཤོག ༥༡ བ ༤ དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་
4 ཞོལ། ཤོག ༥༡ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༥༣ ན ༣ ངུར་པ་
5 ཞོལ། ཤོག ༥༡ བ ༦། རྡེ་མོ་དང་། གཙང་། ཤོག ༥༣ ན ༣ རྔེ་མོ་དང་།
6 ཞོལ། ཤོག ༥༢ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༥༣ ན ༤ གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་སོགས་ཞེས་ཟེར་ཏོ།།

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 319

པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རླངས་པ་མཐོང་བ་ལས་དུ་བར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་1

ཟེར་རོ། །གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པར་དམ་བཅས་པ་དང༌། རྗེས་དཔག་འགོག་པའི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ལ་མངོན་སུམ་གང་རུང་གཅིག་ལ་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་གྱུར་དཔོག་ཅེས་པ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་དགག་པ་དང༌། སྤྱིར་མཐོང་བ་ལ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་ཁྱབ་ཆུང་2

བ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དགག་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་པ་མངོན་སུམ་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡང་། མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་ལ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དབང་པོའ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་འཛིན་པ་ ིམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་གི་གཟུང་དོན་ཙམ་ལ་ལྟ་བའི་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་འཇུག་པ་རྣམ་པའི་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པས་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མི་གཅིག་པར་ཡུལ་འགལ་བར་ཁས་བླངས་དགོས་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ནོར་དང་ནོར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། གནོད་
བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བུ་སོགས་དཔོག་པ་གཏན་ཚིགས་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང༌། ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་དངོས་པོའ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་མི་ ིའཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ནོར་དང་ནོར་ཅན་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་ནས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་དོན་གྲུབ་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ནོར་དང་ནོར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་མ་ཤེས་པར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྐོག་གྱུར་དེ་རྟོགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༢ ན ༣ ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཞིན་ནོ།། གཙང་། ཤོག ༥༣ ན ༦ ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཞིན།།
2 ཞོལ། ཤོག ༥༢ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༥༣ བ ༡ ཁྱབ་མཚུངས་པ་དང་།

320 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིནུས་1

པའི་ཕྱིར། ནོར་དང་ནོར་ཅན་ནི། གཅིག་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཅིག་ཤོས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པས་ཕན་ཚུན་བརྟན་པའི་ཕྱིར། གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཐད་པ་མིན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱང་དུ་བས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་ལ་ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་དེ། འབྲེལ་བ་2

གཉིས་ཉིད་
མིན་པ་སྟེ། དུ་བ་མེ་ལ་འབྲེལ་ཡང་མེ་དུ་བ་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྲུལ་དང་ནེའུ་ལེ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྲུལ་རྒྱལ་བ་དང༌། ནེའུ་ལེ་ཕམ་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
མི་འཐད་པ་དང༌། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་འབྲས་སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། ནོར་དང་ནོར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དགག་པ་དང༌། དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཙོ་བོ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང༌། གཙོ་བོ་རྒྱུར་མི་འཐད་པ་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྔ། གྲངས་ཅན་གྱིས་བཀོད་དེ། ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་དང༌། ཚད་མ་མཐོང་བ་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དང༌། ནུས་པ་འཇུག་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མི་གསལ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའོ། །གཙོ་བོ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། གཅིག་ཉིད་དང༌། དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང༌། གཞན་གྱི་དོན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའོ། །གཙོ་བོ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྔ་སོ་སོར་མི་བརྗོད་པ་སྟེ་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱུ་ནི་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ལ། གཏན་ཚིགས་ཐ་དད་དང༌། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཐ་དད་ལས་3

རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་རྣམས་རང་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༢ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༥༤ ན ༡ དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
2 ཞོལ། ཤོག ༥༢ བ ༥། ༥༤ ན ༢ མེད་དེ། །གཉིས་གནས་མིན་པ་སྟེ་
3 ཞོལ། ཤོག ༥༣ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༥༤ བ ༢ ཐ་དད་ལ་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 321

བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་དང༌། རང་བཞིན་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ཆ་མེད་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་མི་རིགས་སོ།།
ཁྱད་པར་རྣམས་དང༌། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
གལ་ཏེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཞན་ཐ་དད་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་མིན་ན། དེ་ཙམ་ལྔ་དང་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་ལྔ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཐ་དད་པ་རྣམས་གཞན་མིན་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་བཞིན་གཙོ་བོ་དེ་ལ་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཙོ་བོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་པས་གཏན་ཚིགས་ལྔ་དང༌། དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་མི་རུང་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོའ་ཆ་ནས་བརྒྱ་ལམ་ནའང་ ིརྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཐ་དད་ན་ཡང་དེ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཙོ་བོའ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་དད་ནི་ཡོད་པ་ཙམ་དེ་ལས་ཀུན་ཏུ་ཐོབ་པར་ ིའགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཙོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་འདི་དག་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དང༌། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བུ་ལ་སོགས་ཀྱི་གཅིག་དང༌། ཡོད་པ་ཉིད་སོགས་གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱི་དོན་བཅུ་གསལ་བ་ཐ་དད་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། རྟགས་དེ་དག་ལས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱི་དོན་བཅུ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། གཅིག་ཉིད་དང༌། དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ཉིད་དང༌། གཞན་ཉིད་དང༌། བྱེད་པ་པོའ་དངོས་པོ་མིན་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། འབྲེལ་བ་དང༌། མང་པོའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་དང༌། ིགནས་པ་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་ཆོས་བཅུའོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོ་ཡོད་པ་དང༌། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གཏན་ཚིགས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
མཐོང་བ་ལ་སོགས་པས་སྒྲུབ་ཅིང༌། དེ་ཡང་ནོར་དང་ནོར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནོར་དང་ནོར་ཅན་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བའང་ལྐོག་གྱུར་གསལ་བྱེད་མིན་ཞིང༌། ལྐོག་གྱུར་གོ་བ་འབྲེལ་བར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཆ་ཕྱེ་ནས་ཁས་མ་བླངས་

322 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔས། ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འབྲེལ་བ་གཞན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་ལྐོག་གྱུར་དེ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ནོར་ནོར་ཅན་ཆ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ནོར་གོ་བ་ནོར་ཅན་དང༌། དེ་གོ་བ་ནོར་གོ་བ་ལ་རག་ལས་པས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། ནོར་དང་ནོར་ཅན་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱེད་
ཅིང༌། ནོར་གྱི་ཆ་ནས་རྟགས་ཅན་ནོར་ཅན་གོ་བར་བྱེད་ཅིང༌འཛིན་པ་ཡིན་ན་ནི། རྟགས་ཅན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཆ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ལས་འཛིན་པ་བོར་ནས། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་གཞན་ཤེས་པ་ན་གོ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་པུ་ཡིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་རྣམ་པ་དུ་1

མ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་དང་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ནའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བའི་དངོས་པོའ་འབྲེལ་བ་ལ་གཙོ་བོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ། ིརྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཁྱད་པར་མཐོང་བ་དང༌། སྤྱི་མཐོང་བ་གཉིས་ལས་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ནི། མེ་དུ་འབྲེལ་བ་མཐོང་ནས་དུ་བ་དེ་ཁོ་ནས་མེ་དེ་ཁོ་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་མཐོང་བ་ནི། སྔར་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་མཐོང་ནས། ཕྱིས་དུ་བ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་མེ་དཔོག་པའོ། །སྤྱིར་མཐོང་བའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་སྔ་མ་དང་ལྡན་པ་དང༌། གྲུབ་ཟིན་གྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་ནས། རྒྱུ་བྱུང་ཟིན་པར་རྟོགས་པ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་འཁྲུལ་བ་སྲིད་ཅིང༌། ཕྱི་མ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའོ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་བློ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་དྲན་པར་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་མཐོང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ་ཞེས་པའམ་སྤྱིར་མཐོང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཞེས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ངེས་པར་བཟུང་བ་གཉིས་ཀ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་བཟུང་དང་པོ་ལྟར་ན། ཡང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༤ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༥༥ བ ༣ རྣམ་པ་བདུན་མ་ཡིན་པར་ཐར། རྒྱུ་མཚན་དང་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གསལ་བྱ་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 323

དང་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ངེས་བཟུང་གཉིས་པ་ལྟར་ན། ནོར་དང་ནོར་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བ་དང༌། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་དེ་དག་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ལས་རྒྱུ་དཔོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ཞིང༌། ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ངེས་བཟུང་འབྲས་བུ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཡང་སྨྲས་པ་ནོར་ནོར་ཅན་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྤྱིར་མཐོང་བ་དང༌། ཁྱད་པར་མཐོང་བ་གཉིས་ཉིད་དང་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང༌། ནོར་དང་ནོར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རྗེས་དཔག་ནི་ཕུང་1

སུམ་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་རྗེས་དཔག་གང་དུ་བསྡུ་སྟེ། གང་དུ་ཡང་མ་འདུས་པར་ཐལ།
སྤྱིར་མཐོང་བའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་དག་ཕལ་ཆེར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པར་ཟད་ཀྱི། གཉིས་པོ་དེ་གང་གི་ཡང་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན། སྤྱིར་མཐོང་བའི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་གཉིས་སམ། དེ་གཉིས་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པའི་ངེས་བཟུང་མི་རིགས་པར་ཐལ། ངེས་བཟུང་གི་ཚིག་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་དེ་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་བྱེད་པ་སོགས་སྲིད་པས་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་སྔ་མ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་དཔག་འཁྲུལ་བར་ཁས་བླངས་པས། རྟགས་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པའོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་ཡིན་ཡང་མི་འཁྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའོ་ཞེ་ན། སྔ་མ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན། ཁྱོད་འདོད་པའི་འབྲེལ་བ་ལས་འབྲེལ་བ་གཞན་དག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་འཁྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་གང་ཞིག །དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་ཁས་བླངས་ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་དཔག་ཉིད་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་གཏན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༥༦ ན ༤ རྗེས་དཔག་ནི་གསུམ་སྟེ།

324 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཚིགས་ལ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཏགས་ནས་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ལ་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་རིགས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་གཞན་ཡང༌རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་ཡང༌། དཔག་བྱའི་དོན་མ་ངེས་པར་ཅི་འདི་གང་ལས་ཤེས་དཔྱད་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་རྣམ་པར་དཔྱོད་1

པ་དང་བཅས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་
ན་ཁྱད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། གཙོ་བོ་དང༌། སྐྱེས་བུའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱི་དོན་གཅིག་
ཡིན་པ་གཏན་ཚིགས་དེས་གཙོ་བོ་ལ་ཆ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་མ་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་ལ། དེ་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། གཏན་ཚིགས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལ་ནུས་པ་ཆ་ཐ་དད་དུ་མ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་བུ་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཙོ་བོ་རང་བཞིན་ཆ་མེད་ཡིན་ཞིང༌། ཆ་ཐ་དད་དུ་མ་ཡོད་པ་མིན་ན་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་མིན་པའམ། གཙོ་བོའ་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང༌། གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱི་དོན་བཅུ་ཡང་མི་འཐད་ ིཔར་ཐལ། གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུའི་2

ལོང་བ་ཉིད་དང༌། བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་
རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་དང་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་སུན་3

གཙོ་བོའ་ིའབྲས་བུར་ཁས་བླངས་པ་གང་ཞིག །གཙོ་བོ་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་ནི། མྱོང་བ་ཡིན་པས་སེམས་པ་ཅན་ཡིན་པ་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་ཤིང༌། སུའི་ཡང་བྱེད་པ་པོ་མིན་པའི་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པའོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དཔྱོད་པ་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ནི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔྱོད་པ་པ་ན་རེ། རྗེས་དཔག་དང༌། སྒྲ་བྱུང་དང༌། ཉེར་འཇལ་དང༌། དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཚད་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༥ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༥༦ བ ༥ འདི་ལ་མཆན་བརྒྱབ་ཤེས་མ་སོང་བས་ལྟ་རོགས་གནང་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༥ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༥༧ ན ༢ སྐྱེས་བུའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༥༥ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༥༧ ན ༣ འབྲེལ་བ་སོགས་ཀུན་

ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 325

པར་མདོར་མ་མཚོན་ཏེ། མངོན་སུམ་སྔོན་འགྲོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་མཚུངས་པས་ཚད་མར་ཤེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མ་ཕྱེའོ་ཞེ་ན། འགྲེལ་པ་བྱེད་མཁན་གྱིས་རྩ་བའི་བསམ་པ་བླངས་ནས་ཅུང་ཟད་ཕྱེའོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་མདོར་མ་མཚོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ་དང༌། འགྲེལ་
པ་བྱེད་པས་མ་བྱས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་སོགས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྐྱེས་པས། ཚད་མར་ཤེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གོ་སླ་བས་མཚན་ཉིད་མ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་པ་དང༌། འདོད་པ་དང༌། ཞེ་སྡང་དང༌། རྩོལ་བ་ལ་སོགས་པའང་ཚད་མར་འགྱུར་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱོད་པའི་
གཞུང་གི་འགྲེལ་པ་བྱེད་པས་རྩ་བས་གཞུང་ལས་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་ཡང༌། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་དང་ཅིག་ཅར་མཐོང་ནས་གཞན་གཞུང་ལས་སྟོན་ཏེ་རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དང་གཅིག་ཏུ་བསྟུན་ནས་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང༌། སྒྲ་བྱུང་དང༌། ཉེར་འཇལ་དང༌། དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཚད་མ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་མ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་སྟེ། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་དང༌། ལྡན་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་དོན་གཞན་དཔོག་པ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་པའོ། །རྗེས་དཔག་དེ་ལྡན་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ལྡན་
པའི་འབྲེལ་བ་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་དུ་མི་འཐད་པ་དང༌། དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྡན་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་སོགས་མངོན་1

སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། གཞན་དང་
མ་འདྲེས་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རང་མཚན་འབའ་ཞིག་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འབྲེལ་བ་དང་འདྲེས་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡང༌། དབང་བློ་དེ་དག་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༦ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༥༧ བ ༦ སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་

326 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིརོ། །འདི་དག་ནི། དུ་མའི་ངོ་བོའ་ཆོས་ཅན་ནི་ཞེས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ ིདང༌། འབྲེལ་པ་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་རྗེས་དཔག་མི་སྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་བྱེད་པས་རྗེས་དཔག་བྱེ་བྲག་པ་དང༌། གཅིག་པར་བསམས་1

ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་སོ། །ལྡན་པའི་འབྲེལ་
བ་རྫས་གྲུབ་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་པ་ཆ་ཤས་མེད་པར་ཁས་བླངས་པས་དུ་བས་མེ་གོ་བ་བཞིན་དུ། མེས་ཀྱང་དུ་བ་གོ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྡན་པ་ཅན་འབྲེལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོའ་རྗེས་དཔག་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་ ིགིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པས་ཀྱང༌། ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བ་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་གཞན་འཛིན་པ་མིན་ཞིང༌། མངོན་སུམ་ཡང་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དཔྱོད་པ་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་གནོད་པ་རྒྱས་པར་མ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་དང༌། དོན་གྱི་གོ་བའི་ཚད་མ་དགག་པ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་མ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྗེས་དཔག་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་པས་དགག་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་དང༌། ཉེར་འཇལ་སོགས་ཕལ་ཆེར་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་པ་བྱེད་པས་ཁས་བླངས་པས། དེ་སྐྱོན་དང་བཅས་པས་འདི་ཡང་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའོ། །འདིར་རྗེས་དཔག་ལ་གནོད་པ་རྒྱས་པར་མ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་པ་འགོག་པའི་སྐབས་གོང་དུ་རྗེས་དཔག་དང༌། ཉེར་འཇལ་སོགས་བཀག་ལ།2

དེ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པ་པའི་
གཞུང་གི་འགྲེལ་པའི་ལུགས་དེ་ཡང་བཀག་པས། འདིར་རྒྱས་པར་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཚད་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་འབྲས་འཚེད་པའི་རྟགས་ལ་སྣོད་དང༌། ཐབ་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱིས་གོ་བ་དང༌། དུ་བ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེ་དོན་གྱིས་གོ་བའོ། །མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་ནི། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བརྗོད་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༦ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༥༨ ན ༢ གཅིག་པར་སེམས་པ་ནས་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༧ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༥༨ བ ༡ བཀག་པས།

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 327

པ་ནི། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟག་ཅེས་པ་མཚུངས་པར་འདོད་པའོ་ཞེ་ན། དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཚད་མ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་འཚེད་པའི་རྟགས་ལས་སྣོད་གོ་བ་དང༌། དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་གོ་བའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུས་ལ་ཅིག་ཤོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་བློ་ནི་རྫུན་པ་ཚད་མ་མིན་པར་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། ནག་པ་ཁྱིམ་ན་མེད་པ་ལས། ཕྱི་ན་ཡོད་པར་གོ་བས། ནག་པ་ཁྱིམ་ན་མེད་
པར་གོ་བ་ཡང༌། དངོས་མེད་རང་རྒྱུད་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ནག་པ་འཚོ་བ་དང༌། ནག་པ་ཁྱིམ་ན་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲའི་སྦྱོར་བ་ལས་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་གོ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ནག་པ་ཁྱིམ་ན་མེད་པ་ལས། ཕྱི་ན་ཡོད་པ་ངེས་པར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནག་པ་ཕྱོགས་དེར་ཡོད་པར་གོ་ཞིང་ཁྱིམ་ན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་གྱི་སྒྲ་ཡི་དོན་ལས་སྐབས་འདིར་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན། ཁྱིམ་དང་ཕྱི་རོལ་གཉིས་ཀ་ན་མེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་པའོ། །ལུགས་འདི་འགོག་པ་ནི། རྣམ་ངེས་སུ་གཞན་དུ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ནི། མི་དམིགས་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར།1

ཞེས་པ་ལས་
འཕྲོས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་མཐར་
འཛིན་གྱི་གདུང་བ་འཇོམས་བྱེད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་ལེའུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བཤད་པ་ལ།
ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒོལ་བའི་རྟེན་ཅན་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང། གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་གཞན་སེལ་བ་བཤད་པ་དང། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་རྟེན་ཅན་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ལྟག་ཆོད་བཤད་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༧༣༩ ཕྲེང་། ༨

328 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲུབ་ངག་1

དང་སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་དང། དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་
སྣང་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་དང། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗོད་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིག་དོན་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། རྒོལ་བས་སྐབས་དང་མཐུན་པར་གང་བྱས་པ་དེ་2

ནི་མི་
རྟག་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་ནི་མཚན་གཞིའོ། །གཞན་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མཚོན་བྱའོ། །རྒོལ་བ་རང་གིས་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་ལྷག་མ་3

དང་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་ནི་4

མཚན་ཉིད་
དོ། །ལོཙྪ་བ་ཆེན་པོས། རྒྱུ་དང༌། བརྗོད་བྱ་དང༌། བྱེད་ལས་དང༌། ངོ་བོའ་ཁྱད་པར་དང་བཞིར་ ིམཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གིས་མཐོང་བ་སྨོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། གྲངས་ཅན་པས་བློ་བདེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་བེམ་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དེ་ཙམ་ལྔ་པོ་བཞིན་ཞེས་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་གྲངས་ཅན་རང་ལ་གྲགས་ཀྱང༌། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ལས་གྲུབ་པས་ཕྱི་རྒོལ་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་རྟག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟ་བུ། ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང༌། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལུང་ལས་གྲུབ་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་དཔྱད་པ་མ་དག་པར་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱེད་ན་ནི། ངེས་པ་ཁོ་ནར་ངས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང༌། མཐར་དམ་བཅའ་ཐམས་ཅད་ཁས་བླངས་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དམ་བཅའ་དང༌། དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ་ཅུང་ 1 ཞོལ། ཤོག ༥༧ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༥༩ ན ༤ བསྒྲུབ་པ་དང་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༨ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༥༩ བ ༡ གང་བྱས་མི་རྟག་སྟེ།
3 ཞོལ། ཤོག ༥༨ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༥༩ བ ༣ ལྷག་ཆད་དང་
4 ཞོལ། ཤོག ༥༨ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༥༩ བ ༤ ངག་གི་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 329

ཟད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པར་རློམ་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཆད་པ་ནི། གྲངས་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང༌། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་འདོད་པ་ཡིན་པས། མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །གཞན་དོན་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས། ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག །རང་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པས་ཚུལ་ལ་མི་འབད་པར་ལུང་ཙམ་ལ་འཆེལ་ཞིང༌། གཞན་བསླུ་བར་མི་བྱའོ།།
ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། རྒོལ་བ་རྟོག་ལྡན་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་ནི། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རྒོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་བྱེད་པ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གདུལ་བྱ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བཀྲི་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གིས་མཐོང་བ་སྨོས་པ་འདིས་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་པས། རང་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ། གཞན་1

རྗེས་སུ་འཛིན་འདོད་པ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ།2

།འཁྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཚོལ་བར་
བྱེད།3

།ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དེ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་དོན་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། དེ་ཡིན་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །དོན་སྨོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང༌། མི་རྟག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཉེ་བ་དང༌། བསྐལ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང༌། ཚུལ་གསུམ་དོན་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང༌། ལུང་ཙམ་མ་གཏོགས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་རྟགས་ཡང་དག་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༨ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༦༠ ན ༥ གཞན་དོན་རྗེས་སུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༥༨ བ ༦ བྱེད་པ་ལས།
3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༥༠༢ ཕྲེང་། ༢༡

330 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཡིན་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། དངོས་སུ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་དོན་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་ཀྱང༌། ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མཐར་མངོན་སུམ་དང༌། དེའི་གཟུང་ཡུལ་དོན་རང་མཚན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་ངེས་ལས་དེ་དག་གིས་བཏགས་པའི་ཡུལ་གྱིས་དོན་གོ་ན་ནི། དོན་མི་འཐོབ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །སྒྲུབ་ངག་ལ་རྗེས་དཔག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །དགོས་པ་ནི། རྒོལ་བའི་ངག་རྣམ་པར་དག་པ་ལས། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བློ་སྐྱོན་དང༌། དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པ་སེལ་ཞིང༌། ཚུལ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་སྨོས་ན་ཡང༌། སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་གསལ་བྱེད་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྒྲའི་སྐྱོན་ཞུགས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་ངག་གིས་ཕྱོགས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་
འཇུག་པའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་དང༌། དེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒྲུབ་ངག་ཏུ་བསྟན་པ་དེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱ་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་དེ་ནི་རྟགས་ཀྱི་དོན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་འདོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་དྲིས་པའི་ཚེ་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་ན། སྔར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དེ་ལས་མ་འདས་ཤིང༌། ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་བས། ཇི་སྐད་ཆོས་དང་ལྡན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་སྲིད་དུ་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་སོ། །སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱས་ནས། གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་སྙམ་ན། སྒྲ་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་རྟག་པར་ངེས་མི་ནུས་པས་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་ལ་དེའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་ན་སྒྲ་མི་རྟག་གོ །ཞེས་མ་སྨོས་ཀྱང་འབད་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 331

ཚིག་འདྲེན་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ན། ཐེ་ཚོམ་དང་ཤེས་འདོད་དང༌། དགག་བྱ་བརྗོད་པའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱོགས་དེས་ནི་ཕྱོགས་ཚིག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པས་དེ་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་བཅད་ཕྱིར་ཏུ། རབ་གསལ་བྱེད་སྨོས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཤུགས་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང༌། དངོས་བསྟན་
རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང༌། གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་དང༌། རིགས་པ་ཅན་པའི་རྟགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་བཞི་བཤད་པ་དང༌། མི་1

གསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་
ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྨོས་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རིགས་ཀྱང༌། དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། ཕྱོགས་མིན་པ་ལ་2

ཡིན་པ་དང༌། ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་སྟོན་པར་མི་རིགས་ཤིང༌།3

གལ་ཏེ་སྟོན་ན་ཡང༌། མཚན་ཉིད་འདི་
ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་བཞེད་པ་ལྟར་བྱའོ། །ལོཙྪ་བ་ཆེན་པོས་བསྟན་པར་འོས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་མཚོན་ཚིག་འདིས་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །མཚན་ཉིད་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་པ་4

དགོས་པ་དང༌། གྲུབ་ཟིན་གྱི་སྒྲ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་མིན་པ་
དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པས་ཁ་ཅིག་ལ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེད་སྣང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་
1 ཞོལ། ཤོག ༦༠ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༦༡ བ ༢ མ་གསལ་བ་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༠ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༦༡ བ ༣ ཕྱོགས་མིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༦༠ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༦༡ བ ༤ ཞིང་།
4 ཞོལ། ཤོག ༦༠ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༦༡ བ ༥ གྲུབ་མ་ཟིན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་།

332 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིདུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁོ་ན་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་སྔར་གྱི་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་བསལ་ནས། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་མིན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཡང་དག་མིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
རང་ཉིད་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྩོད་པའི་ཚེ་རྒོལ་བ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དགོས་པར་ཤེས་ཤིང༌། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའ་འདོད་ ིཔ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་འདོད་པ་དང་མི་འགལ་བ་རྩོད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་བསྒྲུབ་བྱར་བྱེད་དགོས་སྙམ་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྒོལ་བས་དམ་1

བཅས་ཞེ་བས་འདོད་པ་གཅིག་དགོས་ཀྱི། སྨྲས་ཆོས་ཙམ་
བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས། བདག་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་ངག་དུ་མ་སྨྲས་ཀྱང༌། ཞེ་འདོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས། རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལ་གནོད་ན་ཡང༌། ཞེ་འདོད་འགོག་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བའོ། །འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱར་སྟོན་ཅིང་རིགས་མི་མཐུན་རྒོལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བསལ་ཡང་རང་ཉིད་ལོགས་སུ་སྨོས་པ་ནི། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་རྩོད་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་གནོད་ན་ཡང༌། སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པས་ཁས་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བ་གཅིག་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་བྱེད་དགོས་སྙམ་དུ་དོགས་པའི་གནས་ནི་ལྡོག་ཆེད་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང༌། ལུང་གནོད་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་རིགས་པ་སྨྲ་བར་ཁས་འཆེ་བ་ཕལ་ཆེར་ཡང་ལུགས་འདི་དང་མཐུན་པར་སྣང་བས། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།དེས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ་ནི་རྒོལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་
1 ཞོལ། ཤོག ༦༠ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༦༢ ན ༤ རྒོལ་བས་ཞེ་པས་འདོད་པ་གཅིག་དགོས་ཀྱི། སྒྲས་ཆོས་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 333

ཤིང༌། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་བསལ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། ཁོ་ན་དང་རང་ཉིད་ནི། ལོག་རྟོགས་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྡུས་ན་སྔར་གྱི་གཞི་དེ། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་མཚོན་པ་ལ། ངོ་བོའ་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཚང་བ་ ི 1

ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཚེ། ངོ་བོའ་དོན་སོགས་ ིཆོས་ལྔ་ཚང་བ་མཚན་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པས་མཚན་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་བསལ་བྱ་སོ་སོར་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚད་མས་མ་བསལ་བ་དགོས་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གང་གིས་མ་བསལ་བ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང༌། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང༌། གྲགས་པའི་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་དགོས་ཏེ། ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་ལ་དོན་ཞེས་སྨོས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་ལ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་ཤིང་གཟུང་བའི་དོན་དེ་གཞི་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསལ་བའི་དཔེ་ནི།2

དཔེར་ན་སྒྲ་ཉན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་པ་དང༌། བུམ་པ་རྟག་གོ་
ཞེས་པ་དང༌། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་ཅེས་པ་དམ་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་འགལ་བ་དང༌། སྒྲར་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་རི་བོང་ཅན་3

ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །རང་འགྲེལ་དུ། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་སྦྱོར་བ་ནི་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ན་ཚིག་ཧ་ཅང་མངས་དོགས་པས། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞི་ཆོས་ཅན་གང་ལ་མ་བསལ་བ་4

དགོས་ན། རང་དང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་
པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་མ་བསལ་བ་དགོས་པའོ། །འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་གནོད་པར་རང་ཉིད་ཅེས་སྨོས་པའི་ཚིག་གི་ཤགས་
1 ཞོལ། ཤོག ༦༡ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༦༢ བ ༤ ཚང་བ་མེད་དེ། གཉིས་པ་ནི།
2 ཞོལ། ཤོག ༦༡ བ ༡ དཔེ་དང་། དཔེར་ན་སྒྲ་མཉན་དུ་ གཙང་། ཤོག ༦༢ བ ༦ བསལ་བའི་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་བརྙན་དུ་
3 ཞོལ། ཤོག ༦༡ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༦༣ ན ༡ ཅན་གྱི་
4 ཞོལ། ཤོག ༦༡ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༦༣ ན ༣ མ་བསལ་དགོས་ན།

334 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིལ། རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པས། སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་རྟོགས་ཀྱང༌། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས། སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་སོ།།
སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པའི་
ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན། དེས་མཚོན་ནས་གཞན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་1

ཡན་ལག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་མིན་ལ། ཡན་ལག་ལས་གཞན་ཙམ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། སྤྱི་དང་དེས་དྲངས་པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང༌། དེ་གཉིས་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དང༌། ཆོས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཡིན་པས། དེ་ཡང་2

མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་རུང་གི་ཁྱད་པར་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྲང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ངོ་བོ་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། ཡན་ལག་རྣམས་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དང༌། རྫས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་རྫས་དག །རྫས་དང་རྫས་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་པ་འབབ་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་ནི། ངག་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། ངག་སྨྲ་བ་ཆོས་ཅན་དང༌། རྫུན་པའི་དོན་ཅན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་བྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྫུན་ཚིག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་ཏེ། ཚིག་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཤགས་ལ། བདག་གི་སེལ་བར་བྱེད་པའི་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་པས། སེལ་བྱེད་གཞན་མ་སྨོས་སོ། །བདག་གིས་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་པ་ཅན་པའི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་དང༌། རྩོད་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༢ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༦༣ བ ༡ ཅན་གྱི་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༢ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༦༣ བ ༢ དེ་དང་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 335

སྒྲུབ་མཁན་པོའ་དམ་བཅའི་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ན་རེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། བསྟན་པར་བྱ་བ་དམ་བཅའོ་ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་འདི་ལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་དོན་གྱིས་བྱས་པ་སྟེ། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་ལོག་པ་བསྒྲུབ་བྱར་སྟོན་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང༌།
ངེས་བཟུང་གི་སྦྱོར་བ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བློ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་དང༌། མི་རྟག་སྟེ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྟགས་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ཀྱང་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤེས་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དམ་བཅར་བསྟན་པས་སུན་འབྱིན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། མ་གྲུབ་པ་ཙམ་དམ་བཅར་སྟོན་ན་ནི་རི་བོང་གི་རྭའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་དམ་བཅར་ཐལ་བ་འཕེན་རིགས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དམ་བཅར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ལས་དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལས་མིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་པོའ་འདོད་ཕུགས་དམ་པ་མིན་པའི་ ིཕྱིར་དང༌། དེ་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་གི་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་མིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་འདོད་པ་པོའ་འདོད་བྱར་གྱུར་ ིཔ་ཉིད་ལས་སུ་བྱའོ།།
གྲུབ་མཐའ་བཞི་ནི། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་
ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང༌། བདག་ཡོད་མེད་དུ་དམ་བཅའ་བ་ལྟ་བུ་སོ་སོའ་རྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་དང་། བདག་ནི་ཤི་ནས་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་དེར་ལས་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ན་བདག་ཡོད་པ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ། ཆོས་གང་དམ་བཅས་པ་ན་ཤགས་ལ་གཞན་གྲུབ་པ་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང༌། མ་བརྟགས་པར་བདག་ཡོད་པར་ཁས་བླངས། ཕྱིས་རྟག་མི་རྟག་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུ། ཁས་བླངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་

336 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔ་བྱེད་པ་པོའ་འདོད་ཕུགས་དམ་པ་སོགས་སུ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ལན་གྱིས་ལྡོག་མི་ ིནུས་པ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པར་ཆོས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཅན་ནམ་འོན་ཏེ་གཉིས་ཀའི་ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན། ཆོས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དཔེའོ་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཚུངས་ཆོས་གཉིས་ཆོས་དེར་མཚུངས་པའི་ཆོས་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་དང༌། རྩོད་གཞི་ཆོས་སུ་ཆོས་མཐུན་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གཞི་ཆོས་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་རྟགས་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་མ་བཀོད་པའི་སྔར་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྟགས་ཁས་སོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དང་དེའི་ཆོས་མཐུན་པའི་དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་ནི། དཔེའོ་ཞེས་པའི་རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཐལ། དཔེ་རྟགས་གྲུབ་པའི་དུས་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ཡང༌། དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྦྱོར་
བས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དམ་བཅར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ཁོ་ན་བརྗོད་པ་དམ་བཅའོ། །ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་རམ་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་དམ་བཅའོ། །ཞེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར། དང་པོ་ལྟར་ན། གོང་དུ་ངེས་བཟུང་སྨོས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་མ་ཟིན་པ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྨོས་མི་དགོས་ཤིང་1

དགོས་པ་གཞན་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིག་ཤོས་ལྟར་ངེས་བཟུང་སྨོས་ན་འདོད་པ་མིན་པའི་དོན་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཡང་དམ་བཅར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཡང་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་སྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་ག་ཁས་བླངས་སོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྩོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པའི་དམ་བཅའི་
1 ཞོལ། ཤོག ༦༣ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༦༥ ན ༣ སྨོས་མི་དགོས།

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 337

མཚན་ཉིད་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ། དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ། རིགས་པ་ཅན་བཀག་པ་ལྟར་ཉེས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོན་མེད་དེ། རྣམ་པར་བཅད་ཟིན་ནས་འདོད་པའི་དོན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། རྣམ་པར་བཅད་ཟིན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། ཕྱོགས་མིན་པ་དང་པོ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དམ་བཅར་འགྱུར་བ་སྲིད་པ་མིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཡིན་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨོས་པ་ལ་ཡང་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་གཅོད་པའི་དོན་ནོར་བ་ཡི་དོན་ནི་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འདོད་པ་ལས་ལོག་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བཅད་པའི་འདོད་པ་ནི། འདི་རྟགས་ཡིན་ནམ། མིན་ཞེས་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡང་བཅད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དམ་བཅར་ཐལ་ལོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དཔེ་དེ་རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོས་འགལ་རྟགས་སུ་བསྡུས་
པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་མི་འཐད་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་མིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་ཁྱབ་པའི་ཆ་མཐུན་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་པ་དང༌། དེས་ཐམས་ཅད་མིན་པ་རྟགས་སུ་འཕངས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་སྒྲ་རྟག་སྟེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་རྟགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་དམ་བཅའི་སྐྱོན་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲ་ཡང་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། སྒྲ་རྟག་པར་འགལ་བས་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་རྟགས་འདི་དམ་བཅའ་གཏན་ཚིགས་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རིགས་པ་མིན་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་དེས་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་འཕངས་ན། དེ་ལྟར་འཐད་ན་ཡང༌། མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་མ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་རྟག་ཅེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཚིག་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་དུ་1

སྨྲས་པས། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཚིག་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
1 ཞོལ། ཤོག ༦༤ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༦༦ ན ༡ འཇུག་བྱེད་སྨྲས་པས།

338 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིདེས་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་འཕངས་པ་མིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བའི་འགོད་ཚུལ་ལེགས་པར་མ་བསླབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གི་ཁྱབ་པའི་ཆ་མཐུན་ཙམ་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་ཁྱབ་པའི་ཆ་མཐུན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ཐམས་ཅད་མིན་1

པའི་ཕྱིར། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་
བརྗོད་རིགས་པ་ལ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་ཁྱབ་པའི་ཆ་ཙམ་བརྗོད་པའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་རྟགས་ཉེ་བར་སྦྱོར་གྱིས་འདིར་ཐམས་ཅད་མིན་2

པ་སྒྲ་

རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འཕངས་སོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་དེས་སྒྲ་རྟག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། ཐམས་ཅད་མིན་པ་རྟགས་སུ་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མིན་པ་ཙམ་དང༌། སྒྲ་མིན་ཐམས་ཅད་མིན་པ་གཉིས་ཀ་རྟགས་སུ་མ་འཕངས་ཤིང༌། རྟགས་སུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁུངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྤྱི་སྒྲས་ཁྱད་པར་སྤོང་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་རྟགས་སུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་པ་རྣམས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་དང༌། འདུས་བྱས་མི་རྟག་སྟེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། འདུས་པ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྩོད་གཞིར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་དཔེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་གྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་ཁོངས་
སུ་བསྡུས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ན། དབང་པོའ་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་རྟག་པར་ཁས་ ིབླངས་པ་དང་འགལ་བ། གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་དང༌། གྲངས་ཅན་གྱིས་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་པར། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་གཉིས་ལྟ་བུའོ་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༤ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༦༦ ན ༣ ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
2 ཞོལ། ཤོག ༦༤ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༦༦ ན ༤ ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 339

ཞེ་ན། སྔར་བཤད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ། དཔེ་གཉིས་པོ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེ་གཉིས་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཡོད་ཀྱང༌། སྔར་གྱི་རྟགས་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཆད་པའི་སྔོན་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའི་དགོས་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཀྱང༌། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་
1

བསྟན་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང༌། འགལ་བ་དང༌། མ་ངེས་པ་སོགས་འཆད་པའི་དོན་གྱི་སྔོན་དུ་རྒྱས་པར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཕལ་ཆེ་བས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུའི་དབྱེ་བ་འཆད་རིགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཕལ་ཆེ་བ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ལྟར་སྣང་དུ་ཤེས་པ་དང༌། ལྟར་སྣང་ཕལ་ཆེ་བ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གཞན་དོན་
རྗེས་དཔག་གི་བསྟན་བྱ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང༌། ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང༌། དགོས་པ་གཞན་ཡོད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལའང་ཆོས་ཅན། རྩ་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང། མེད་པ་2

དང། རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་
ལག་གི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་ནི་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང༌། མེད་པ་དང༌། ཆ་གཉིས་ཀའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༥ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༦༦ བ ༥ རྗེས་དཔག་བསྟན་བྱ་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༥ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༦༧ ན ༣ མེད་པ་རྣམ་གཉིས་སུ་

340 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབྱེ་བྲག་གིས་1

གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འང་གི་སྒྲས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་པར་
མ་ཟད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའང་གསུམ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ལྡན་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། དགུ་ཁོ་ན་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་འགལ་རྟགས་གཉིས་སྨོས་སོ། །གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་སྨོས་ལ། ལྡོག་ཁྱབ་གཙོ་བོར་གྲུབ་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་2

བཅད་པ་རྟགས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་སྨོས་སོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་
ངེས་པར་བསྟན་པས་གྲུབ་པའི་དོན་དང༌། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་སུན་འབྱིན་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱོགས་གྲུབ་ཟིན་ན་དགོས་པ་མེད་ལ། མ་གྲུབ་ན་དེའི་ཆོས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ངེས་པའི་སྔོན་རོལ་ཏུ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པ་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་ཀྱི་སྒྲ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཡང། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ཅིང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཁ་ཡར་བ་ལ་མིང་དངོས་སུ་འཇུག་པ་མིན་ཡང༌། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། བསྒྲུབ་བྱར་བཏགས་ནས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་གཏགས་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་མིན་པ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༥ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༦༧ ན ༥ དེ་ལྟར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
2 ཞོལ། ཤོག ༦༦ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༦༧ བ ༡ མཐའ་དག་དང་བཅད་པ་ནུས་ཡུལ་དུ་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 341

སོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕྲོས་གཞན་རྣམས་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་ལ་འམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གྲུབ་པ་
ལས་ལྡོག་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། མངོན་པར་གསལ་བར་སྨྲ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའམ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དུ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཞིན་དུ། མེ་ཡོད་པར་ཐལ།1

དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང༌། ཆོས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་
དཔེར་ན། བདག་ཡོད་དེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་སྔོ་2

སེར་སོགས་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་
ན་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རིགས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དེ་ལས། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་
སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་ན། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་སུན་འབྱིན་དུའང་ངེས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་དང་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་བདག་གཞན་3

གཉིས་
ཀ་ལ་སྐྱོན་ཅན་དང༌། སྐྱོན་མེད་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྒྲུབ་བྱེད་དང༌། སུན་འབྱིན་ཡིན་ཞེ་ན། ཕ་རོལ་པོས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་ངེས་པར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ཀྱང་སྒྲུབ་ངག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། བདག་གཞན་4

གཉིས་ཀར་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པར་མཐུན་སྣང་དུ་རབ་ཏུ་གྲུབ་ན་ནི།
རྒོལ་བའི་རྟགས་སུན་འབྱིན་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང༌། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངག་སུན་འབྱིན་པའམ་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུབ་ན་སྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྔར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའམ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིར་ཀྱང་ངེས་པར་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦༦ བ ༢ མེ་ཡོད་སར་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཅེས་པ་དང་། གཙང་། ཤོག ༦༨ ན ༢ མེ་ཡོད་པར་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་དང་། 2 ཞོལ། ཤོག ༦༦ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༦༨ ན ༢ ཡོན་ཏན་སེར་སོགས་
3 ཞོལ། ཤོག ༦༦ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༦༨ ན ༥ བདག་གཉིས་ཀ་ལ་
4 ཞོལ། ཤོག ༦༦ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༦༨ ན ༦ བདག་གཉིས་ཀར་

342 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔར་ཐལ། གཞན་གྱིས་སླར་ཡང་ཚུལ་གསུམ་བསྒྲུབ་པ་ན། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་ན། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང༌། ཁྱབ་པའི་བལྟོས་སའི་མཐུན་
ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུའི་གཏན་ཚིགས་དཔེར་བརྗོད་ནས་དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་ལུགས་དང༌། གཞན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་གྱིས་ཆོས་1

བསྒྲུབ་པ་སོགས་དགག་པ་དང༌། ཚོགས་
དོན་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་ནས་རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་ཅན་མེ་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཞིང༌། ཚོགས་དོན་མིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་གཞན་དུ་བས་བསྒྲུབས་པས། ཕྱོགས་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་མེ་དེ་དུ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དུ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ན། འབྲེལ་མེད་ཀྱིས་འབྲེལ་མེད་གཞན་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་ལ། ཁས་ལེན་ན་ནི། དེ་ངེས་པའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པས་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མེ་ཡོད་དོ་སྙམ་པའི་གཞི་ཁས་ལེན་ན། ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ལ། མེ་དེ་ཉིད་དུ་བར་ཁས་ལེན་ན། དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ལ། མེ་ཡོད་པ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་རིགས་སོ།།
ཡང་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མེས་རང་གི་ཆོས་དྲོ་བའི་རེག་
པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་ཅིང༌། ཆོས་དེས་ཀྱང་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེ་དང་ལྡན་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་སྒྲུབ་ན། ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ལས་མེ་དེ་ཉིད་གཞིར་ཁས་ལེན་ན། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྗེས་དཔག་མེད་པ་དང༌། དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེའི་སྤྱི་གཏན་ཚིགས་དང༌། བྱེ་བྲག་གཞིར་ཁས་ལེན་ན་ཡང་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པར་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༧ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༦༨ བ ༤ ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་པ་སོགས་དགག་པ་དང་། ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་ནས་རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་བཤད་པའོ།།

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 343

འགྱུར་བས། དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེ་1

ཙམ་པ་དང༌། མེ་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ལ་ངོ་བོ་གང་རུང་བ་
མི་རིགས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུབ་ནི་དཔེར་ན། གཙོ་བོ་གཅིག་ཡོད་དེ་ཐམས་ཅད་རྣམས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྔར་བཀག་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི་འདི་ལྟར་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་
བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་ཅིང་སྟེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱའོ། །ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་སྒྲ་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་དང༌། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཏན་ཚིགས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་དགག་
པ་དང༌། དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་རྟག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། ལས་རྟག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་དང༌། རྟགས་ཀྱི་ངག་གིས་ལས་རྟག་པ་དང༌། སྒྲ་རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་མི་འདོད་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་ཙམ་པ་དེ་ནི། དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་འགོག་པའི་ལན་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་མེད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་བ་དེའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེའི་མཚན་ཉིད་དང༌། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་
པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དཔེ་གང་ཡིན་པ་དེ་མཐུན་དཔེ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལ་རྟགས་མེད་པར་བརྗོད་པའི་དཔེ་དེ་མི་མཐུན་དཔེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྦྱོར་བ་གཉིས་པོ་ཡང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ལྔ་པའི་མཐའ་ཅན་ཏེ། འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཁྱབ་པ་སྟོན་པའི་དཔེའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྒྱན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྦྱོར་བ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའམ། གང་རྟག་པ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་ཕྱི་མ་གཉིས། གཏན་ཚིགས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦༧ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༦༩ ན ༤ ལྡན་པའི་ལ་ལ་ཞེ་སྡང་བ་དང་།

344 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིམིན་གྱི་དཔེས་བསྟན་པའི་ཁྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ནི་རྩོད་གཞི་ལ་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་བྱས་སོ་ཞེས་པའམ། མ་བྱས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གང་དུ་གཞན་ཕྱོགས་སེལ་བའི་ཐལ་བ་ཙམ་གྱིས་རང་ཕྱོགས་འཇིག་པར་
བྱེད་པ། བསལ་1

ཏེ་འོངས་པ་ལས་གསལ་བ་རྣམས་སུ་སྔར་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་གསལ་
བ་ཆོས་ཅན། སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐ་དད་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་དང༌། རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་ན་ནི་དེ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས། དེ་ཙམ་གྱིས་རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་ལ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྐང་པ་སྔ་མ་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལས་སྟོན་པ་རྗེས་འགྲོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་བཤད་དོ།།
དེས་ན་རྣམ་ལྡན་ལས་གཞན་མིན་ཞེས་པ་ཐལ་བ་ཙམ་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
དང་ལྡོག་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཁས་བླངས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ཁས་མི་ལེན་ན། གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་ཡང་མི་ནུས་པས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་པའོ། །སྔར་བཤད་པའི་བསལ་བ་སྟེ་འོངས་པ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་གྲངས་ཅན་པས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ། སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་ཁྱད་པར་རྣམས་སྙིང་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མ་གྲུབ་པས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་གཅོད་པ་ལ། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་གྲངས་ཅན་པས་དེ་ཙམ་ལྔ་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་མཐོང་བས་དེ་ཙམ་ལྔ། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བཀོད་པ་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦༨ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༧༠ ན ༡ བསལ་འོངས་ཀྱིས་ཏེ།

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 345

མཉམ་པར་མཐོང་བས་དེ་གསུམ་མཉམ་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་དེས་ན་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །སྦྱོར་བ་འདི་ནི། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་དུ་འདོད་ན་ཡང༌། གཞན་གྱི་ཁས་བླངས་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས། བསལ་ཏེ་འོངས་པ་ལས་ད་བདག་རྟགས་དང་དམ་བཅའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སུན་འབྱིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དབྱེ་
བ་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཏན་ཚིགས་དང༌། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དང༌། དེ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང༌། མེད་པ་དང༌། ཆ་གཉིས་པ་དང༌། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང༌། མེད་པ་དང༌། ཆ་གཉིས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་ན་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲུབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང༌། དོན་མི་མཐུན་པ་ནི་1

མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །རྩོད་གཞི་སྒྲ་དང༌།
དཔེ་བུམ་པ་གཉིས་ཐ་དད་མེད་པ་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཚུངས་པས་བུམ་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང༌། གཏན་ཚིགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱས་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཏེ། ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་2

ལྡན་དུ་མཚུངས་པ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་གྱི། འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཞལ་བྱ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མིན་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་རྟག་པ་འདི་ལའང་ཐ་དད་ཅེས་མི་འདོད་ཅིང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་3

མ་

ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་ཡང༌། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༦༩ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༧༠ བ ༥ དོན་མི་མཐུན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༦༩ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༧༠ བ ༦ ཆོས་ལྡན་དུ་
3 ཞོལ། ཤོག ༦༩ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༧༡ ན ༢ འགྱུར་བ་ན་ཡིན་པར་ཐལ།

346 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིདང༌། སྒྲ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་མ་ཟིན་པ་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་གསུམ་སྟེ། མི་རྟག་པ་བཀག་ཙམ་ལྟ་བུ་མེད་པ་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང༌། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་སོགས་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལས་གཞན་པའི་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེད་སོགས་ལ་ཡང་འཇུག་པས། ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་ཡང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པས། རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དུ་བས་མེ་བསྒྲུབས་པས་གྲང་རེག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་1

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ། རེག་བྱ་གཏང་སྙོམས་པ་ལ་ཞུགས་པས་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བ་ཁོ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། གྲང་རེག་ལས་ལོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེས་གྲང་རེག་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གཞན་པ་དང་འགལ་བ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པ་དང༌། འགལ་ཟླ་འགོག་མི་ནུས་པ་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཙམ་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ན། དེ་གཞན་དང་ནི་དེ་འགལ་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་གཉིས་ལ་ཡང་རྟགས་མེད་པར་ངེས་པས་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པར་དངོས་སུ་ངེས་ལ། གཞན་ལས་ལྡོག་པར་ཤུགས་ཀྱིས་ངེས་སོ།།
མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལོག་པ་ཙམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པར་ངེས་པ་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཙམ་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལས་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པ་ངེས་པ་མིན་པས་གཉིས་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མིན་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་བྲམ་ཟེ་མིན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། བྲམ་ཟེའི་རིགས་དང་མི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༦༩ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༧༡ ན ༥ སྒྲུབ་མི་ནུར་པར་འགྱུར་ཏེ།

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 347

ལྡན་པ་ལ། བྲམ་ཟེ་མིན་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། བདག་མེད་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པས། ལྡོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་མིན་པ་ཉིད་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང༌། བདག་མེད་སོགས་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལྡོག་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་མོད་ཀྱང་ལྡོག་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དོན་དུ་མ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་རིགས་ཏེ། འཇུག་རིགས་སོ།།
གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་ཉིད་མི་རྟག་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱི་ཡིན་པས། སྤྱི་ལས་
ཁྱད་པར་དཔོག་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། བྱས་པ་ཉིད་བུམ་པ་དང་བུམ་པ་མིན་པ་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པར་མཐོང་བས། བྱས་པ་ལས་མི་རྟག་པ་སོགས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་སྤྱི་ལས་མི་རྟག་པ་སོགས་ཆོས་དུ་མ་དཔོག་ན་བསྒྲུབ་བྱ་དང་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འདོད་པ་བླུན་པོ་ཡིན་གྱི། དོན་དེ་དག་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ན། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྡོག་པ་ངེས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཏན་ཚིགས་དཔེར་བརྗོད་པ་དང༌། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་དང༌། གསུམ་ནི་རེའུ་མིག་སྟེང་མ་གསུམ་ལ་བྲི་བར་བྱ་བ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་གསུམ་མོ། །སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ནི། རེའུ་མིག་བར་ལ་གསུམ་ལ་བྲི་བར་བྱ་བ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་མོ། །དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་དང། མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། རྟག་སྟེ་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ནི་རེའུ་མིག་འོག་མ་

348 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགསུམ་ལ་འབྲི་བར་བྱ་བ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཆ་གཉིས་པ་གསུམ་མོ། །རྟགས་དེ་དགུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། རྟག་པ་དང༌། ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་དང༌། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་དང༌། འགལ་རྟགས་གཉིས་སྨོས་པས་ནི། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་ན། འགལ་བ་གཉིས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང༌། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ན་ཡང་དག་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ་བས། ཡང་དག་གི་བྱས་པ་དངོས་པོའ་དབང་གིས་ ིརྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པར་བསྟན་པ་ན། དགག་རྟགས་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བས། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། རྗེས་འགྲོ་རྐྱང་པ་ཅན་དང༌། ལྡོག་པ་རྐྱང་པ་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཀག་ནས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཕན་ཚུན་མི་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། སྤྱི་གཞལ་བྱ་ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་གཉིས་སྨོས་སོ། །རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་ཙམ་དང༌། གཙོ་བོར་གྲུབ་པ་དང༌། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཆ་མཉམ་པར་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས། ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ལྡོག་ཁྱབ་གཙོ་བོར་གྲུབ་པ་དགོས་པར་བསྟན་ནས། རྩོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་བཅད་པ། རྟགས་ཀྱི་ནུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་སྨོས་སོ། །བརྩལ་མ་ཐག་དུ་གསལ་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འཇུག་པས། རྩོལ་བྱུང་གིས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱང་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བཤད་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་དང༌། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་རིགས་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དེར་གང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་པོ་དེ་མེད་པ་ལ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། འདི་ལས་ལྡོག་པ་གཉིས་ནི། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་དང༌། གཞན་ལྷག་མ་ལྔ་པོ་རྣམས་མ་ངེས་པའོ། །མདོར་ན། དགུ་པོ་ཡང་དག་པ་དང༌། འགལ་བ་དང༌། མ་ངེས་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 349

པའོ། །མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞེ་1

འདོད་ལ་གནོད་པ་འགལ་རྟགས་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་རིགས་མཚུངས་པས། གཞན་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མ་བསྟན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་བསྟན་པ་
དང༌། དངོས་འགལ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་དང༌ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་སོ་སོར་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གྲངས་གཅིག་པ་ཡང་ཡིན་པས། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཉིད་དེ། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་སྲིད་ཅིང༌། ཚུལ་གསུམ་ལུང་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སྲིད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པར་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་ཞེས་སྨོས་ལ། དེའི་དོན་ནི། ལོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་ཟླའི་གཏན་ཚིགས་མེད་ཅེས་པའོ།།
འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་བཞིན།
རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བཞིན་ཞེས་པ་བྱེ་བྲག་པ་རང་རང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང༌། ཚོགས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་འདོད་ལ་དེ་བཞིན་དུ། སྒྲ་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱང༌། ཚོགས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་འདོད་དོ། །དཔེ་འདི་དག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཡང༌། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས། ལུང་གི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་མཚོན་གྱི་དཔེར་མཛད་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་སྲིད་གསུངས་སོ། །ལུང་གི་ཡུལ་ལ་སྲིད་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། གཟེག་ཟན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། བ་ལང་གི་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་བྱ་འགལ་བ་གཉིས་ཁས་བླངས་ནས། དེའི་སློབ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱབ་བྱེད་དང་པོ་ལ་སོ་སོར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་སོ་སོར་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་ཀ་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༡ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༧༣ ན ༣ ལྟ་བུ་དེ་འདོད་ལ་

350 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིསྒྲའི་སྟེང་དུ་ཆོས་འགལ་བ་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྫས་མིན་ཞིང་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་
གཟུང་བྱ་མིན་ཞིང་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་གཉིས་ལས། ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང༌། ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་གཉིས་སུ་འདོད་པ་ངེས་པར་མཐོང་བ་ཡིན་པས། ཡ་གྱལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། རྟགས་སྔ་མ་ལ་ཡིད་རྫས་སུ་འདོད་པས་མ་ངེས་པ་དང༌། ཕྱི་མ་ལ་ལས་ཀྱི་མ་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཁོ་ནའོ། །ཐེ་ཚོམ་དང་གཏན་ལ་ཕེབས་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་མིན་ན་ནི། ཐེ་ཚོམ་དང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ལས་སྒྲུབ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་འདོད་རིགས་ཀྱི་རེ་རེ་མིན་ཡང་འགལ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ནི། ཡ་གྱལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གཅིག་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང༌། གཏན་ཚིགས་གཅིག་ཁོ་ན་
འཐད་ཀྱི་དུ་མ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་དང་རྩོལ་བྱུང་ལྟ་བུ་དུ་མས་ནི་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་1

པས་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་ཅེ་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་བཀོད་པ་
ལ། རྟགས་སུ་མ་བཀོད་ན། ངེས་པར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་2

དུ་མ་

ཡིན་པ་བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པར་མི་འགལ་ན་ཤིན་ཏུ་བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་གོ །སྡུག་བསྔལ་བའི་ཕྱིར་བདག་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་དུ་མས་བསྒྲུབ་བྱ་དུ་མ་སྒྲུབ་པ་དང༌། གཅིག་གིས་དུ་མ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། །དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་3

བཞི་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོགས་གཉིས་
ཀ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་4

ངེས་པ་མཉན་བྱ་ནི། རྟག་མི་
རྟག་གིས་མཐའ་དག་བསྡུས་པ་དང༌། རྟག་པ་ལ་ཡང་མ་མཐོང༌། མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བས་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༢ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༧༤ ན ༣ ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད།
2 ཞོལ། ཤོག ༧༢ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༧༤ ན ༣ རྟགས་ཀྱི་དུ་མ་
3 ཞོལ། ཤོག ༧༢ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༧༤ ན ༥ མ་ངེས་པ་རྟགས་ཀྱི་བཞི་ཡང་
4 ཞོལ། ཤོག ༧༣ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༧༤ ན ༥ ཐུན་མོང་མིན་པའི་མཉན་བྱ་ནི།

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 351

བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་སྟེ། སྲིད་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་མངལ་ཆགས་པ་བཞིན་ནོ།1

།

གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གང་དག་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་སྤྱིར་གཞལ་
བྱ་དང་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་རྟགས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་2

ཁྱབ་པ་རྣོལ་ལྡོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་
པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གང་ལ་རིགས་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡོག་པ་བསྒྲུབས་པས་གནོད་པ་འགལ་བ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་འདོད་ལ་གནོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལྡོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མི་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་པ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། མིག་སོགས་བདག་རྟག་པའི་གཅོད་བྱེད་མི་སྲིད་ཅིང༌། དེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པས་འགོག་ནུས་ལ། མཉན་བྱས་རྟག་པ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཤིང༌། བྱས་པས་མི་རྟག་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཡང་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་སོགས་རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཅོད་བྱེད་ལ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་གེགས་བྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་
འབྱེད་པ་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པའི་འགལ་རྟགས་སོགས་བཤད་པ་དང༌། དེ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་རང་གི་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ཚིགས་དེས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་པའམ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དེའི་བྱེ་བྲག་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ཡང་རུང་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ལ་གནོད་པས་སོ། །དེར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་བརྗོད་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བདེན་མེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་རྫུན་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༣ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༧༤ ན ༦ ཆགས་པ་བཞིན།
2 ཞོལ། ཤོག ༧༣ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༧༤ བ ༡ ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཁྱབ་པ་

352 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཡིན་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པ་ཡིན།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་མར་དབྱེར་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། དེ་ཉིད་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་དུ་མར་བྱེད་རུང་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གང་ཞིག་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཐུན་མོང་བ་དང་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་སམ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ། དེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་གཉིས་པོ་སྟེ། སྔ་མ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆ་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང༌། ཕྱི་མ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང༌། དང་
པོ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་གཞལ་བྱས། སྒྲ་རྟག་པའམ། མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མཉན་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་རྙེད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་1

སྔ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་
ཀ་ལ་ཚད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷག་མ་གཉིས་ཀ་མ་ཁྱབ་པ་ཡང་མིན། གཅིག་གི་ཁྱད་པར་ཡང་མིན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ། བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག །རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་དང༌། རྩོལ་བྱུང་བསྒྲུབ་པ་ལ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་སྔ་མ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས། ལྡོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཞུགས་པ་ལས་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་
ཞུགས་པ་དང༌། གཉིས་ཀ་ལ་མ་ཞུགས་པས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ངེས་པར་ཞུགས་པའང་མིན་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལས་ལོག་པའང་མིན་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༤ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༧༥ ན ༥ ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་སྔ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 353

གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡང་ན་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པས་གཅིག་ལ་གཅོད་ཅིང༌། ཅིག་ཤོས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཤིང༌། ལོག་པ་མིན་པས་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ཡོད་པའི་གཉིས་ཀ་སྟེ། རྟག་པའང་མིན་མི་རྟག་པའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས། གཉིས་ཡིན་དང་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་སྲིད་པ་མིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་འགལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་
ན། དངོས་འགལ་གཉིས་ལ་མཐོང་བས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་ཐལ་བ་དང༌།1

དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་
པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བའི་དཔེ་དང༌། ལྡོག་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པ་འགལ་རྟགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཞེས་པས། སྒྲ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱས་པ་ཡང༌། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་དེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་མ་བྱུང་གཉིས་ཀ་ལ་2

མཐོང་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ།
གཞི་གང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་དེ་རྣམ་གཅོད་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱད་པར་གཉིས་སྒྲུབ་བྱར་3

གཟུང་ནས་སྒྲུབ་
བྱེད་དུ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་དེ་གཞན་རྩོལ་བྱུང་ལྟ་བུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་བུམ་པ་དང་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་སྐྱོན་མེད་ལ། མི་རྟག་པ་མིན་པའི་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌།

1 ཞོལ། ཤོག ༧༤ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༧༥ བ ༦ ཐལ་བ་སྤང་པ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༧༤ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༧༦ ན ༡ གཉིས་ཀ་མཐོང་ཡང་
3 ཞོལ། ཤོག ༧༤ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༧༦ ན ༣ སྒྲུབ་བར་བཟུང་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

354 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབྱས་པ་ཡང་མི་རྟག་པ་མིན་པའི་རྩོལ་1

བྱུང་ལ་ཞུགས་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་གལ་ཏེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཇི་ལྟར་ཞུགས་པ་བཞིན་གྲུབ་ན། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ཚིགས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་མིན་ན། ཨུཏྤལ་ལ་དཀར་པོ་ཉིད་ལ་དཀར་པོས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཉིད་དང༌། ཡོན་ཏན་ཉིད་དང༌། བརྟེན་པ་ཉིད་དང༌གསུམ་རྟོགས་པ་དང༌། གཟུགས་ཉིད་ལས་ཡོན་ཏན་ཉིད་དང༌། བརྟེན་པ་གཉིས་རྟོགས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་ཉིད་ལས་བརྟེན་པ་གཅིག་ཏུ་སྟེ་གཅིག་པུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་མི་འཐད་དོ། །ལུགས་ལས་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་ལ་ཡང་བརྟེན་པ་ལས་ཡོན་ཏན་དང༌། གཟུགས་དང་དཀར་པོ་གསུམ་དང༌། ཡོན་ཏན་ལ་གཟུགས་དང་དཀར་པོ་གཉིས། གཟུགས་ལས་དཀར་པོ་གཅིག་པུ་རྟོགས་པ་ཡང༌། དེ་མིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། གོང་དུ་གཅིག་ཚིག་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞི་གཅིག་ལ་འགལ་
བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་བཀོད་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཅིག་གི་ཚིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་དང༌། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་བཀོད་པ་ཡང་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་མིན་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་གཉིས་པོ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་དང༌། དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞི་འདི་ན་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་གྲང་བའི་རེག་པ་ཡོད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རིགས་ཏེ། གྲང་རེག་མེད་ཀྱང༌། རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མེས་གྲང་རེག་འབའ་ཞིག་མི་འགྲུབ་ཀྱང༌། གྲང་རེག་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། མ་བྱུང་བ་གཉིས་པོ་གང་དུ་ཞུགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་གཟུང་ན་ནི། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༤ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༧༦ ན ༤ རྩོལ་མ་བྱུང་ལ་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 355

གཞིར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་སམ། མ་བྱུང་བའོ་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱང་རུང་དེའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྨོངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་ཀྱང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་གོ །བདག་མེད་དོ་ཞེས་གསུང་བ་ཡང༌། ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་དང་བྲལ་བའི་བདག་མེད་ལ་ཡོད་ན་1

དེ་ལྟར་འགྱུར་ཡང༌། དེ་ལ་མེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །རེག་བྱ་ཅན་མིན་པས་སྒྲ་
རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡང༌། མཐུན་ཕྱོགས་རྡུལ་ཕྲན་ལ་མེད། ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པ་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེམས་པའི་ལས་ལ་ཡོད། བུམ་པ་ལ་མེད་པས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། རྡུལ་ཕྲན་ལ་མེད་པ་ནི། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་འདོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དགག་པ་དང༌། ལྟར་
སྣང་གི་མཚན་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་ལུགས་དགག་པ་དང༌། ིགཞན་སྡེའི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་གི་རྩོད་པ་སྒྲུབ་པ་ནས་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང༌། མཐུན་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འགལ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་རྟགས་དང༌། དེ་སྟོན་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ་ཞེས་པའོ། །འགྲེལ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང༌། རྩོད་སྒྲུབ་ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལས་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་འོག་ནས་གནོད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དུ་བ་དེ་2

མེ་དུ་གཅིག་སྟེ་གཅིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞིང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ལྷན་ཅིག་
ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་དང༌། དེ་སྟོན་པའི་ངག་སྒྲུབ་ངག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངེས་བཟུང་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང༌། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པ་དང༌། མ་
3

ཁྱབ་པ་དང༌། མི་སྲིད་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་མཐུན་པའི་མེད་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༥ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༧༧ ན ༢ བདག་མེད་ལ་ཡོད་དེ་ལྟར་
2 ཞོལ། ཤོག ༧༦ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༧༧ ན ༦ དུ་བ་མེད་དུ་གཅིག་སྟེ་བསྟན་མེད་ན་
3 ཞོལ། ཤོག ༧༦ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༧༧ བ ༡ ཁྱབ་པ་དང་།

356 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་སྦྱོར་ན་ནི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འདྲ་བ་མེད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་1

བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་རྟག་པ་དང་མཐུན་པ་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་སོགས་ལ་ཚད་མས་
མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ལ་སྟེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པའོ་ཞེས་ངེས་
བཟུང་སྦྱར་ན་ནི་མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཁྱབ་མཉམ་འབའ་ཞིག་རྟགས་སུ་འགྱུར་གྱི། ཁྱབ་མི་མཉམ་པ་རྩོལ་བྱུང་ལྟ་བུ། དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་གློག་ལ་སོགས་པ་དང༌། ལྷན་ཅིག་ཁོ་ནར་མི་འགྱུར་བས། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་བཟུང་ན་སྐྱོན་མེད་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་པས་མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་པ་དང༌། ཁྱབ་ཆེས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ལྡོག་པ་མིན་པ་ཁོ་ན་ལ་མེད་ཅེས་ངེས་པར་བཟུང་བར་སྦྱོར་ན་ནི། མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་ཁོ་ན་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ཚིགས་གཅིག་ལའང༌། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡོད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་དོན་མཐུན་པ་ཁོ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལོག་པ་ཁོ་ནས་མཐུན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་ངག་གི་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༦ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༧༧ བ ༣ གྲུབ་བསྒྲུབ་བྱ་་་་་་བུམ་པ་སོགས་མ་ཚང་ངང་མཐོང་བ་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 357

པ་དགག་པ་དང༌། དངོས་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་སྒྲུབ་ངག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་དེའི་བདག་ཉིད་སྒྲུབ་ངག་གིས་སྟོན་ཅིང་དེས་བསྟན་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཞིང༌། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་ངག་གིས་སྟོན་པ་ཉིད་ཅེ་ན། སྒྲུབ་ངག་གིས་གཏན་ཚིགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དཔེ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པ་དོན་དམ་པ་བསྒྲུབ་བྱ་དང༌། ལྷན་ཅིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཅིང༌། དེའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན་སྒྲུབ་ངག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་པ་གང་གིས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དང༌། གཞི་གང་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་གྲུབ་པ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་འདི་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་རིགས་པ་ལ། མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་རང་ཉིད་བརྗོད་པས་སྟོན་པར་འདོད་ན་ནི། དེ་ལྟ་བུ་གང་དུ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་དོ། །ཕྱོགས་ཆོས་མ་བརྗོད་པར་བསྒྲུབ་བྱ་དང༌། ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཚིགས་དང༌། དེ་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་ངག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཤེས་1

བྱེད་ལས་འདས་པ་བཞིན་ཏེ། ཤེས་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་
ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་སོ།།གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་གི་འབྲེལ་བ་སྟོན་མི་ནུས་པ་ལན་དུ་
མི་རུང་བ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པ་དང༌། ཁྱབ་པ་ངེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མ་བསྟན་པ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་མིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་2

དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ལྟ་བུ་མིན་ཞེས་བརྗོད་

1 ཞོལ། ཤོག ༧༧ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༧༨ བ ༣ ཤེས་པར་བྱེད་
2 ཞོལ། ཤོག ༧༧ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༧༨ བ ༥ བརྗོད་ཅེ་ན།

358 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔས་ལན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ཇི་ལྟར་ལྡན་པ་དང༌། གང་ལ་ལྡན་པ་ཞེས་བརྗོད་རིགས་པ་ལ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཆོས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བས་སྒྲུབ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་དང་འདྲ་བ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྟོན་མི་ནུས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མིན་པར་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཚིག་གིས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་དེ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་གཉིས་ལས་གོ་བར་འགྱུར་བ་གཉིས་དེ་ལས་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟགས་ལ་མི་རྟག་སེར་སོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་དུས་ན། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་རྟགས་ཡང་དག་དང། མ་བསྟན་པ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོན་མེད་དེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྩོད་གཞི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོས་གཞན་དག་འདོད་དམ་ཅི་མི་འདོད་པར་ཐལ། དེར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྩོད་གཞི་ལ་མི་རྟག་ཉིད་སོགས་ཐུན་མོང་བ་དེ། བསྒྲུབ་བྱར་རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོ་མི་འདོད། ཆོས་འབའ་ཞིག་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་
དགག་པ་དང༌། སེར་སྐྱ་པའི་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། དཔེར་བརྗོད་པ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དེ་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ་ཞེས་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་པ་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ་སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་སྐྱེ་ལྡན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཁས་བླངས་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང༌། རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟགས་ལ་
དགག་པ་དང༌། དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་ངག་སོགས་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མིང་བཏགས་མིང་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གི་དོན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། སྒྲ་བྱུང་གི་སྒྲ་མི་འཐད་པ་དང༌། དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དཔེ་དང་ཆོས་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 359

སུ་བསྟན་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། ཡན་ལག་གི་ཆ་ཤས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ངག་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དམ་བཅའ་དང༌། གཏན་ཚིགས་དང༌། དཔེ་དང༌། ཉེར་འཇལ་དང༌། མཇུག་སྡུད་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་གྱི་ངག་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཉམས་སོ། །བྱ་བ་གཅིག་འཇུག་པ་དེ་ནི། ཐ་དད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བརྗོད་རིགས་པས། ཡན་ལག་ལྔ་ག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྟགས་སོ་ཞེས་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུང་གི་སྒྲ་སྦྱར་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་འབྱུང་ཁུངས་དང༌། འབྱུང་ཁུངས་ཅན་རྫས་ཐ་དད་ཁོ་ནར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནགས་ནས་ཤིང་གཅོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་ལ། ལྔ་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡོད་ཀྱང༌། རིགས་པ་ཅན་པས་སྒྲ་དངོས་པོའ་དབང་གིས་ ིའཇུག་པར་ཁས་བླངས་པས། གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་ངག་དང༌། ཤེས་འདོད་རྩོད་པ་འབྱུང་བས་བརྒྱུད་ནས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ངག་ཅེས་ངག་ཆོས་མཐུན་པ་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ངག་ཆོས་མཐུན་པ་ལས་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་ངག་སོགས་འབྱུང་བས་དཔེར་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་ངག་སོགས་
གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ངག་ལས་ཤེས་འདོད་སོགས་འབྱུང་མི་སྲིད་པས་དེ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པས་སོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་དམ། བརྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་པས་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པའི་བློ་དེ་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྒྲུབ་ངག་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་གཞན་དུ་མི་རིགས་པ་མཐུན་པར་འགྱུར་ཏེ་བཤད་མ་ཐག་པ་ཉན་ཤེས་1

གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་བར་
1 ཞོལ། ཤོག ༧༨ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༨༠ ན ༤ ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

360 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིའགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྒྱུད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཡང༌། ཉན་ཤེས་གཏན་ཚིགས་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་བརྗོད་པ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་ནི་དེའི་ཚིག་ལས་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལའང་སྐྱོན་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་པ་ལས་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡང༌། རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནམ། བརྒྱུད་པས་1

ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆོས་
མཐུན་པ་དམིགས་པ་ཤེས་པ་ཡང་རྟགས་སུ་ཐལ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཉན་ཤེས་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་པ་ལས་ནི་དཔེར་བརྗོད་དང༌། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས། གང་དམ་བཅའ་སྟོན་པ་དེ་གཏན་ཚིགས་སོ་ཞེ་ན། དམ་བཅའ་འདྲེན་པའི་དཔེ་དང༌། ཆོས་མཐུན་ཉིད་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དམ་བཅའ་འདྲེན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང༌། ཡན་ལག་ལྔ་ག་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཁྱོད་ལྟར་ན། ཆོས་མཐུན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དཔེར་བརྗོད་པ་སོགས་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་རྣམས་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེ་བརྗོད་པ་སོགས་2

རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པས། གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་
ཅེ་ན། ལྷས་བྱིན་ལ་གསེར་གྱི་སྣོད་དམ་3

འཁར་བའི་སྣོད་དུ་ཟན་བྱིན་ཞིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་
བརྟག་པ་ཡིན་ཡང་རུང༌། ལྷས་བྱིན་ལ་མར་གསར་དང་ལོ་མ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་བསྡུ་བའི་ཚིག་ཡིན་ཡང་4

རུང༌། སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ལྔ་པོ་སོ་སོ་བ་དང༌། བསྡུས་པ་གང་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་
ཡང་དག་ཡིན་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་དང༌། དཔེ་བརྗོད་པ་སོགས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེར་བརྗོད་པ་གཏན་ཚིགས་ཞེས་དྲུག་པར་ཏེ། དྲུག་པའི་སྒྲ་སྨོས་པས་གཞན་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་གཅོད་ཅེ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧༩ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༨༠ ན ༦ བརྒྱུད་པའི་ཡིན་ནམ།
2 ཞོལ། ཤོག ༧༩ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༨༠ བ ༣ དཔེ་བརྗོད་པ་རྫོགས་རང་རང་
3 ཞོལ། ཤོག ༧༩ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༨༠ བ ༤ གསར་གྱི་སྣོད་ཁང་པའི་སྣོད་དུ་
4 ཞོལ། ཤོག ༧༩ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༨༠ བ ༤ ཡིན་པ་རུང་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 361

ན། དེ་ལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དྲུག་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་གཏན་ཚིགས་སོ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཚིག་ལྷག་པས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། སྔར་སྨོས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངག་ཀུན་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་ཀྱང༌། སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པ་ཉིད་ཅེ་ན་ཡང༌། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་སུ་གང་འདོད་པ་དེ་དཔེར་བརྗོད་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་ངག་སོགས་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མིང་བཏགས་
པ་1
བཏགས་མིང་ངོ་ཞེ་ན། དམ་བཅའ་བརྗོད་པའི་ངག་སོགས་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མིང་འདོགས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། དགོས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་མིང་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྒྲའི་དོན་ལས་འདས་པ་བཏགས་མིང་འཇུག་པར་འདོད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་སེངྒེ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡང་དཔའ་བ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་གོ་བ་ལགས་པའི་ཆེད་དུ་བཏགས་པའོ། །དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟོན་པའི་ངག་ལ་དངོས་མིང་དང་གཞན་རྣམས་ལ་བཏགས་མིང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་སྤྱིར་བཏང་ནས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྤྱིའི་ནང་དུ་བྱེ་བྲག་འདུས་པ་ལ་བུམ་པ་དམིགས་ཀྱིས་དགར་བའི་དོན་ཡིན་ནམ། སྤྱིར་བཏང་ཁས་བླངས་ན། དམིགས་བསལ་གྱིས་གནོད་པ་ལྟ་བུ། དམིགས་ཀྱི་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་སྤྱིའི་དོན་ཁས་བླང་དུ་རུང་བ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་སྤང་མི་ནུས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ 1 ཞོལ། ཤོག ༧༩ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༨༡ ན ༣ སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མིང་བཏགས་མིང་ངོ་།།

362 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིན། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཏང་བ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་འཐད་པ་ཡོད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེར་བརྗོད་ཆོས་མཐུན་ཙམ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མིང་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བས་སྟོང་པའི་དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དེ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།1

དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱི་བཞིན་ཞེས་དཔེ་དང༌ཆོས་མཐུན་པ་དང༌། དུང་སྒྲ་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གློག་བཞིན། ཞེས་པ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་2

སྣང་གིས་སྟོང་ཞིང༌། ཆོས་གཞན་དཔེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང༌། ཁྱབ་
པ་གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་སོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་མིན་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པ་ནི། འཁྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་དང༌སྐབས་དང་མཚུངས་པ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་དང༌། དུས་ལས་འདས་པ་རྣམས་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའོ། །ཞེས་གྲངས་ངེས་བྱས་པའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་དེ་འདི་ལ་ཡོད་པས་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་ངག་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སོ་ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །བུ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བརྗོད་ན། ཕ་ཁོ་ན་དེ་དང་ལྡན་པར་གོ་བ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཞེས་པས་གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྒྲུབ་བྱ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་
བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང༌། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྒྲུབ་བྱའི་སྤྱི་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་དང༌། ཡ་གྱལ་རྟགསསུ་ཐལ་བ། དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་སྤྱི་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སམ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ཆོས་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་སྤྱི་ཉིད། བསྒྲུབ་བྱ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སུ་ཐལ་བར་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༠ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༨༡ བ ༣ མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
2 ཞོལ། ཤོག ༨༠ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༨༡ བ ༤ གཏན་ཚིགས་དེར་སྣང་གིས་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 363

འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་ཁང་བཟང་གི་ཕྲེང་བ་བཞིན་དུ། ཚོགས་པ་ཅན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཚོགས་པའི་སྤྱིའི་ཆོས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་ཚོགས་པའི་སྤྱིའམ་ཡ་གྱལ་གང་རུང་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རྟགས་གང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་རང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དུ་བཤད་པའི་གོང་བུ་རྭ་ཅན་འདི་ཆོས་ཅན། རྟ་ཡིན་དེ་རྭ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚོགས་པའི་ཆོས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ནི་གྲུབ་ཟིན་པས་བསྒྲུབ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཆོས་གཞན་གྱི་རང་དབང་བའི་རྟེན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ཅན་ཡང་གྲུབ་ཟིན་པས་བསྒྲུབ་བྱར་མི་རུང་ཞིང༌། དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྤྱིའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འཐད་པས་ཁྱད་པར་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱ་དང༌། དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡང་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བསྒྲུབ་བྱ་དང༌། དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་གཞན་གྱིའང་སྟེ། མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པའི་བུམ་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ།1

།

གཞན་ཡང༌། སྒྲ་རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མ་ངེས་པ་འཁྲུལ་བ་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོར་གྱུར་པ་ནམ་མཁའ་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་བའང་འགོད་པར་མི་བྱེད་པ་རིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་མི་སྲིད་པས་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༨༡ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༨༢ བ ༣ ཡང་དག་ཏུ་ཐལ།

364 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེར་སྐྱ་པ་ན་
རེ། ཕྱི་རྒོལ་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཉིས་ཏེ། གཙོ་བོ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྔ་ལྟ་བུ། རང་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམ་པར་ལྡན་པ་དང༌། གཞན་ཕྱོགས་བཀག་ནས་དེ་ཁོ་ན་འོངས་པ་བསལ་ཏེ་འོངས་པའོ་ཞེས་པའོ། །ཕྱི་མའི་དོན་ནི་གཞན་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་རང་ཕྱོགས་གྲུབ་པར་འདོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་པར་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་དགག་པ་དང༌། བསལ་ཏེ་འོངས་
པའི་གཏན་ཚིགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་བགག་པ་དང༌། ཉེས་པ་དེ་སྐྱེས་བུ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོ་རང་མཚན་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འཐད་པ་དང༌། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚན་པ་ཙམ་སྒྲུབ་ན་གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་འགལ་བ་དང༌། དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང༌། ཁས་བླངས་འགལ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ལྡན་པའི་སྒྲུབ་ངག་ནི་དམ་བཅའི་དོན་བརྗོད་པ་སོགས་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ནང་ནས་གཅིག་སྐྱེས་བུར་བརྗོད་པ་ནི། གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། གསལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་བདེ་བའི་རིགས་གཅིག་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་པ་མཐོང་བས་འབྲས་བུ་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། རྒྱུ་གཅིག་གི་སྔོན་དུ་སོང་བར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཙོ་བོ་མཚན་ཉིད་ལྔ་1

དང་

ལྡན་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་རང་མཚན་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་མི་འཐད་པར་ཐལ། གྲངས་ཅན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཟུང་ཡུལ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཏེ། གཙོ་བོ་ཆ་མེད་དེ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་དང༌། དེ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཁས་བླངས་སོ། །སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པའི་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༢ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༨༣ ན ༥ མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་བསྒྲུབས་པའོ།།

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 365

ངག་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འཐད་པ་མིན་ཞིང༌། ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ངག་བསྡུས་པ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུས་1

རྒྱུ་དཔོག་པ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལས་དབང་
པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་གྱི་ཚིག་དེ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཐལ། ཤིང་གི་ཤུན་ལྤགས་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་གཅིག་དཔེར་ཁས་བླངས་ཀྱང༌། གཙོ་བོ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་དག་གིས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་ཉེ་བར་འཇལ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ངག་གིས་བསྟན་པའི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་གཅིག་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱུ་གཙོ་བོ་གཅིག་སྔོན་དུ་སོང་བར་མི་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་འབྲས་བུ་དུ་མ་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱུ་དུ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའི་དོན་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ཡོད་པ་སྔོན་དུ་
སོང་བར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་ཁོ་ན་སྔོན་དུ་སོང་བར་བསྒྲུབ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་དང༌། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་པ་དང༌། འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱུ་ཡོད་ཙམ་གཞན་དོན་རྟགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཀྱང་རྩོད་པ་མེད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རྣམས་ལ་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡོད་པ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་ཤན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་རིགས་མི་མཐུན་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱི་རིགས་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཙམ་ལྔ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་དེའི་རིགས་ཅན་དུ་འགྲུབ་ཅེ་ན། གསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་རིགས་གཅིག་རྗེས་སུའགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་བཀོད་ཀྱང༌། ལྟར་སྣང་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར།
1 ཞོལ། ཤོག ༨༢ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༨༣ བ ༢ འབྲས་བུ་

366 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང༌། ཁས་བླངས་འགལ་བ་དང༌། མ་ངེས་པ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་གཅིག་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་སྟེ། གཞན་དུ་དེ་ཙམ་ལྔ་ལ་སྙིང་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཉིད་མཐོང་བས་སོ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་གཅིག་མཐོང་བས་རིགས་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མི་གྲུབ་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་མིག་དང་གཟུགས་དང༌། སྣང་བ་དང༌། ཡིད་བྱེད་སོགས་ལ་གཙོ་བོ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ཀྱང༌། འབྲས་བུ་རྣམས་གཅིག་སྐྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་གཉིས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང༌ལྷན་1

ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱིས། འབྲས་
བུ་གཅིག་མཐོང་བས། རང་གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཉེར་ལེན་གཅིག་སྔོན་དུ་སོང་བར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཅིག་ཁོ་ན་སྔོན་དུ་སོང་བར་མི་སྒྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པའང་འབྲས་བུ་གཅིག་མཐོང་བས་རང་གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་དཔོག་ནུས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དྭངས་བ་དང༌། མཐར་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །དྭངས་པ་དང༌། རྙོག་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་དེ་ཙམ་ལྔ་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་རང་བཞིན་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་དེ་ཙམ་ལྔ་ཁོ་ན་ལ། དྭངས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། དྭངས་པ་དང་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་བུ་ལ་ཡང་མཐོང་ངམ། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་པ་དང་ཐ་མི་དད་པའམ། ཐ་དད་དུ་འཛིན་ཀྱང་རུང༌། འབྲས་བུ་གཅིག་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་གཅིག་འདོད་པ་གཉིས་ཀར་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཚད་ལྡན་བཅུ་དྲུག་མཐོང་བ་སོགས་གཞན་བཞི་ལའང༌། རྗེས་དཔག་གཞལ་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་སོགས་བསྒྲུབ་པ་གཏན་ཚིགས་
ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས། འགལ་བའི་སྐྱོན་སྟོན་པ་ནི། དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཁས་བླངས་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཤིང་གི་ཤན་ལྤགས་སོགས་ཤིང་སྔ་མའི་ཉེར་ལེན་དང༌། རྒྱུ་དུ་མ་ལས་
1 ཞོལ། ཤོག ༨༣ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༨༤ ན ༦ ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་གཅིག་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 367

འབྱུང་གི །གཅིག་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བ་ཁེགས་པས་རྟགས་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་1

ཕྱིར་རོ། །གསུམ་
པ་ནི། རྟགས་མ་ངེས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་རློན་དང་ཁམ་ཕོར་ལ་སོགས་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་གང་རུང་ལས་མི་འདའོ། །དམ་བཅའི་ཚིག་དེས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་འཕངས་ཀྱང༌། དམ་བཅའ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལྟར་ན། དཔེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱས་དམན་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང༌། དཔེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་འཆད་པས་དོན་འདྲའོ། །གཙོ་བོ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དཔེ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་བསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚད་དང་ལྡན་པ་དང་རྒྱུ་དང༌། འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དང༌། ནུས་པ་འཇུག་པའི་དང༌། སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོའ་གཏན་ཚིགས་ལྷག་མ་བཞིས་ཀྱང་དངོས་སུ་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་སྒྲུབ་ན། ིཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར།2

ཞེས་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ཙམ་གྱིས་རང་ལུགས་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་
པ་དང༌། གཞན་ལུགས་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་པ་དང༌། རང་ལུགས་བསྒྲུབ་པ་གཞན་ལུགས་མཐའ་དག་བཀག་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཐུག་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ཕྱོགས་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་རང་ཕྱོགས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་
པ་མ་ངེས་པ་3

ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལུགས་མ་གྲུབ་བྱས་ཀྱང༌། རང་ལུགས་སྒྲ་མི་རྟག་
པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལུགས་བཀག་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བ་མིན་4

པར་ཐལ།

ཆར་བབ་པའི་འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་གངས་ཞུ་བ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བཀག་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་ཆུ་ཀླུང་གང་བ་ལས་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལུགས་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དཔེ་དང་འགལ་བ་དང༌། ཁས་
བླངས་འགལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༣ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༨༤ བ ༦ ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༡༧ ཕྲེང་། ༡༧
3 ཞོལ། ཤོག ༨༤ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༨༥ ན ༥ མ་ངེས་སོ་ཁྱོད་ཀྱི་
4 ཞོལ། ཤོག ༨༤ ན ༡ འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙང་། ཤོག ༨༥ ན ༦ འགྱུར་པ་མིན་པར་ཐལ།

368 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཚང་བའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་སོགས་ལས་ཀྱང༌། གཞན་ལ་གནོད་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསལ་བ་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐལ། གཙོ་བོ་གཅིག་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང༌། སྤྱི་གཅིག་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། བསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱང་རིགས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་དང་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་ན། ཐ་དད་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐལ་བ། གཞན་ཕྱོགས་བཀག་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་ནི་ལྡོག་པ་ཐ་མི་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་དུ་གཅིག་སོང་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བ་བསལ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་གྲངས་ཅན་གྱི། གཏན་ཚིགས་འདི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཞན་ལུགས་གཅིག་གསལ་བ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལ་དེ་མི་རིགས་ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་། ཁྱད་པར་ཚད་1

ཕྱིར་རྗེས་འགྲོའ་ཕྱིར། ི 2

ཞེས་སོགས།
རྣམ་པར་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྔ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་བསལ་ཏེ་འོངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྔ་ཉིད་སྦྱར་བར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། གཞན་ཕྱོགས་བཀག་པའི་རྗེས་ཐོགས་3

ལ། གཅིག་བསལ་ཏེ་འོངས་
པ་ཞེས་སྦྱར་རིགས་ཀྱི་མཐའ་དག་བཀག་པ་ལས་འོངས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒོལ་བ་རེ་རེ་ནས་མ་འདུས་པ་བཀག་པ་ལས། གལ་ཏེ་གཞན་ཕྱོགས་བཀག་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་འདོད་ན། ཐུག་པ་མེད་པའི་བསལ་འོངས་རྣམས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱི་རྒོལ་བའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་ལུགས་དགག་པ་དང༌། གཞན་སྡེའི་ལུགས་ ིདགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མ་གྲུབ་པ་དང༌། མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་མཐའ་མ་ཆོད་པས་སྐྱོན་ཆགས་པ་དང༌། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པ་དང༌། བརྗོད་དགོས་པ་མ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་སྒྲུབ་པ་ནས་ནི་མ་གྲུབ་པ་དང༌། མ་ངེས་པ་
1 ཞོལ། ཤོག ༨༤ ན ༦ ཁྱད་པར་ཆོད་ཕྱིར་
2 ཝ་ཎ་དེབ་གཟུགས་ཤོག ༣ ཕྲེང་། ༢༠
3 ཞོལ། ཤོག ༨༤ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༨༥ བ ༦ ཐོག་མ་ལ།

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 369

དང་འགལ་བའི་དོན་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའོ། །མ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་པ་དང༌། མ་ངེས་པ་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་གོ་ཞེས་པ་དང༌། འགལ་བ་གཉིས་ཏེ། བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་རྟག་གོ་ཞེས་པ་དང༌། གྲངས་ཅན་པས་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་ཙམ་ལ་དགོས་ནུས་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་དང༌། མ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་རིགས་པ་བརྗོད་པ་མིན་པས་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁྲུལ་པ་ཅན་མ་ངེས་པ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་བརྗོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་བརྗོད་པ་ཙམ་རིགས་པ་མིན་ནོ། །མ་ངེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེའི་1

མཐུན་མོང་མིན་པའང་ཡོད་
པ། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡང་ཡོད་ཀྱང༌། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེ་བྱས་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགལ་བ་གཅིག་གི་ནི་མཚུངས་པ་རྒྱུ་སྟེ། བློ་ངོ་ལ་ལྟོས་ན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བས་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། འགལ་བའི་དཔེ་གཅིག་ནི་མ་གྲུབ་པའམ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཁྱད་པར་ལ་བརྟགས་2

ནས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྔར་བཤད་
པའི་དེ་དག་ནི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། བཟློག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་ལས་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་མཚན་དང་ཞེ་འདོད་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། མཚན་ཉིད་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། འཁྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་དང༌། སྐབས་དང་མཚུངས་པ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་དང༌། དུས་ལས་འདས་པ་རྣམས་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ངེས་པ་སྟེ། དེ་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༥ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༨༦ ན ༦ གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པའང་ཡོད་ལ།་
2 ཞོལ། ཤོག ༨༥ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༨༦ བ ༢ བཏགས་

370 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཡང་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ལ་ཡང་འཇུག་པ་སྟེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཕྱོགས་ལས་གཞན་ལའང་འཇུག་ཅིང༌། ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་པ་མ་ངེས་པའི་དོན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགལ་བ་དང་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ལས། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན། མ་ངེས་པའི་སྒྲ་གཞན་ལ་གནས་པ་འཐོབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་གང་བཀོད་ཀྱང༌། མ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་མ་བསྟན་ན་ནི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། དཔེ་བསྟན་པ་1

ནི་དེ་ལ་འཇུག་པས་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་
རིགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ཡང་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཞན་ཡང་སྟེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ལྡོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་མ་ངེས་པ་ལས་གཞན་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་དང་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
སྔར་ལུང་ཁས་བླངས་ནས། ཕྱིས་དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་བླངས་ན། གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་
བའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱེ་བྲག་པས། རྫས་རྣམས་ནི་རྫས་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་རྩོམ་པ་དང༌། ལུས་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་ནས། ཕྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆོས་ཅན། རྫས་རྩོམ་པ་མིན་ཏེ། ལུས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། དམ་བཅའ་འགལ་བའི་སྐྱོན་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲངས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ཡང༌། མ་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལོག་པ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་དེ་ཉིད་དེ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ལས་སྐབས་སུ་བབ་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་དགོད་པ་ནི་སྐབས་དང་མཚུངས་པའི་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གཞན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བདག་གི་མི་རྟག་སྟེ། ལུས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། རྟག་པའི་ཆོས་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་སྐབས་དང་མཚུངས་ཏེ། རྟག་པ་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༥ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༨༧ ན ༡ དཔེ་བསྟན་ན་ནི་

ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། 371

དང་མི་རྟག་པའི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་སུ་སྟོན་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ལྟར་སྣང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་ན་ནི། ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པར་འགྱུར་གྱི། མ་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་བསྒྲུབ་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་མཚུངས་པ་ཞེས་པའི་མ་གྲུབ་པ་གཞན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། བློ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན། སྒྲ་ལ་དམ་བཅའ་ཙམ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཕྱིས་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ། གཏན་ཚིགས་བཀོད་པ་ནི་ལྟར་སྣང་མིན་ཏེ། དེ་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་ལྟར་ན་ལྟར་སྣང་གསུམ་སྟེ། མ་གྲུབ་པ་དང༌། མ་བསྟན་པ་
དང༌། ཡོད་མེད་དང༌། ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའོ། །མ་གྲུབ་པ་ནི། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱང༌། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་དུ་བ་སྨོས་པ་ནི་མ་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ངོ༌། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་རྭ་ཅན་རིག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། རེ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྭ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས་བ་ལང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི། སྨྲ་བར་བྱ་བ་ཐེ་ཚོམ་དུ་སྨྲ་བའོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ལྟར་སྣང་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི། དཔེ་མེད་པའམ་ནི་སྟེ། དཔེ་ཡང་དག་མེད་པ་དང༌། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རྩོད་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། གཏན་ཚིགས་འགལ་བར་འགྱུར་གྱི་མ་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྭ་ཅན་ལས་རྟ་དཔོག་པ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྭ་ཅན་ལས་རྟ་ལས་ལྡོག་པ་རྟ་མིན་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གོང་བུ་རྭ་ཅན་འདི་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཡིན་ཏེ། རྭ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་མ་ཚང་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ནི། མ་ཚང་བ་དང་བཅས་པའི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་ཀུན་ནས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་མཐར་འཛིན་གྱི་གདུང་བ་འཇོམས་བྱེད་རིག་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

372 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགཉིས་པ་དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌།
ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང༌། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་དང༌། དཔེ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྱབ་པ་དཔེས་སྟོན་པ་དང༌། དཔེ་གང་གིས་ཁྱབ་པ་གང་སྟོན་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་གེ་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་རྣམས་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ཙམ་སྟོན་པ་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ། ཁྱབ་པ་དཔེས་ངེས་པར་བསྟན་དགོས་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་ལེགས་པར་གནས་པའི་ལྷག་མ་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྲགས་པ་མཐུན་དཔེ་དང༌། མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ཡིས་ངེས་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། རྩོད་གཞི་དང་གང་ཆོས་མཐུན་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཆོས་མི་མཐུན་པ་དང་
བཅས་པ་ཉིད་དཔེ་གཉིས་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་རྟགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་ཞིང༌། ལྡོག་ཁྱབ་ཤགས་ལ་སྟོན་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་ན་གཏན་ཚིགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་ཞིང༌། རྗེས་ཁྱབ་ཤགས་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་གནས་ཏེ། མཐུན་དཔེ་བུམ་པས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ། མི་རྟག་པ་མིན་པ་ལས་ལོག་པས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཡང་སྟེ། མི་རྟག་པ་མེད་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པ་བདག་མེད་པར་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་དགག་ནི། དགག་བྱ་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་མེད་པ་དང༌། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི། དགག་བྱ་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང༌། ཤུགས་ལ་འཕེན་པ་དང༌། དངོས་ཤགས་

ལེའུ་བཞི་པ་དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། 373

གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པ་དང༌། སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པ་སྟེ། གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལ། སྒྲུབ་ངག་གིས་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་དུ་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་བསྟན་པ་1

མ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ལྟར་
བསྟན་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱིས་རྟགས་ལ་ཁྱབ་པ་སྟོན་པ་དེ་ལྟར། རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ལ་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་རྟགས་ལས་གཞན་ལ་འཇུག་ན་ཡང༌། མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲུབ་ངག་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་བྱ་2

གཉིས་ཁྱབ་
ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པར་སྟོན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ། བྱས་པས་མི་རྟག་པ་ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། མ་བྱས་པས་རྟག་པ་ལ་ཁྱབ་པར་སྟོན་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཁ་ཅིག་ལ། མཚན་ཉིད་མ་ཁྱབ་པ་དང༌། འདོད་པ་མིན་པའི་དོན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་དེ་ལྟར་སྟོན་ན། མ་བྱས་པ་ལས། གཞི་འགར་སྒྲུབ་འདོད་མེད་པའི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པའམ་འཇིག་པའི་རྟགས་ལས་འདིར་འབྲས་ཉིད་དུ་སྟེ་བྱས་པ་སྒྲུབ་དགོས་པར་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་རྗེས་སུ་བརྗོད་བྱས་ན་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཁྱབ་པ་ནི། རྩོལ་བྱུང་གིས། མི་རྟག་པ་ལ་ཁྱབ་པ་བསྟན་དགོས་ན། གློག་ལ་སོགས་པ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའམ་ཡང་ན་རྟག་པ་རུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གང་བྱས་མི་རྟག །དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་དང༌། གང་མི་རྟག་པ་མེད་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་པ། ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང༌། མེད་པར་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་འགྱུར་རོ། །རིགས་པའི་སྒོར་རེ་ཤིག་འགལ་བ་དང༌། མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གཉི་ག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གཉི་ག་ལ་དོགས་པ་ཡོད་ན། སྦྱོར་བ་གཉི་ག་བརྗོད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་རྟོགས་པར་རེ་རེ་བརྗོད་པ་སྟེ། དཔེ་དང་རྩོད་
གཞི་ཆོས་མཐུན་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ན་ཐུན་མོང་བ་གཞལ་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་
1 ཞོལ། ཤོག ༨༧ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༨༩ ན ༢ བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་།
2 ཞོལ། ཤོག ༨༧ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༨༩ ན ༣ བསྟན་བཅོས་གཉིས་

374 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཆོས་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པས། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་ནི་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བས་ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་ཉིད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང༌། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་གཉི་ག་མ་བརྗོད་པ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་རྟགས་འགལ་བའང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ངེས་ན་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་བརྗོད་པས་ཀྱང༌། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་དོན་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གིས་ཉེར་བསྟོད་དང༌། མཇུག་སྡུད་སོགས་བརྗོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། རྒོལ་བ་རང་གིས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཙམ་ལས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ། ཕྱི་རྒོལ་གཞན་ལ་ལྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་ལས་གཞན་རྣམས་བརྗོད་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པར་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོན་ན་ཡང༌། ཚུལ་གསུམ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་ལས། གཞན་སྟོན་མི་རིགས་པས་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་དང༌། ཡང་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ལས་གཞན་བསྟན་མི་དགོས་པ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་ཤགས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ནི། གཞན་དུ་བཀག་པས་སོ། །འགྲེལ་བཤད་དུ། ཕྱི་རྒོལ་ཕྱོགས་ཚིག་ལས་གཞན་པ་ཉེར་བསྟོད་སོགས་ལ་ཉེར་མཁོ་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ།།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་ཙམ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་དོན་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང༌། དེ་ཉིད་དོན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། ཁྱབ་པ་སྟོན་པ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པས་རྟགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང༌། དཔེ་ཉེ་བར་འཇལ་ཙམ་དུ་འདོད་ན་གནོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱབ་པ་སྟོན་པ་1

ནང་དུ་འདུས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མིན་པ་དང༌།
1 ཞོལ། ཤོག ༨༨ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༩༠ ན ༥ ཁྱབ་པ་སྟོན་ནང་དུ་

ལེའུ་བཞི་པ་དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། 375

ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ལྟོས་ན་དེ་ལས་ལོགས་སུ་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉེར་སྦྱར་བཞིན་དུ། དཔེའི་ཚིག་ཀྱང་ལོགས་སུ་བསྟན་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དཔེ་གཉིས་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ལས་ལོག་པ་རྒྱུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ཡང་དག་གིས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁྱབ་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ཡང་དག་དཔེ་ཉེར་འཇལ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དོན་མེད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱབ་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ན་ནི་དཔེ་ནི་དེ་ལས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་ཤིག་ཉིད་དུ་གྱིས་ཏེ། ལོགས་སུ་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ། ཆོས་མཐུན་པ་དང༌། མི་མཐུན་པའི་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ཡིན་ན་སྟེ། གཉིས་ཕྱོགས་ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ནི། ཁྱབ་པ་སྟོན་པ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པར་
འདོད་པ་ཡིན་ན་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་མཚུངས་པས་1

དཔེ་རྟགས་
འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པ་དེ་དག་གིས་ནི་དཔེར་བརྗོད་ལ། སྒྲ་བུམ་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་འབའ་ཞིག་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་བུམ་པ་2

ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་མོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དཔེས་ཁྱབ་པ་མི་སྟོན་3

ན་ཉེར་འཇལ་ཙམ་དུ་ཐལ་བ་དང༌། ཉེར་
འཇལ་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་པས་ཁྱབ་པ་སྟོན་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། ཐུག་པ་མེད་པ་ཉེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེས་ཁྱབ་པ་མི་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་ན་དཔེས་རྟགས་ཆོས་ལྷན་ཅིག་ཡོད་པ་ཐེ་ཚོམ་སྟོན་པའི་ཉེར་འཇལ་ཙམ་པོར་འགྱུར་བར་ཐལ། དཔེར་བཀོད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་སྤངས་ཏེ། སྤངས་ཤིང་བུམ་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་གོ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་ནི་མ་བྱས་པའོ་ཞེས་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༨༩ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༩༠ བ ༣ མཚུངས་པར་ཐལ། དཔེ་རྟགས་
2 ཞོལ། ཤོག ༨༩ ན ༥ མི་རྟག་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་
3 ཞོལ། ཤོག ༨༩ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༩༠ བ ༥དཔེས་ཁྱབ་པ་མི་རྟག་གོ་ན་

376 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབཅས་པས་ཁྱབ་པ་དང་བཅས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཉེར་འཇལ་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་པས་ཀྱང༌། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་སྟོན་ནུས་པ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་ཉེར་འཇལ་གྱི་ལྡོག་པ་རྟག་1

པ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་བྱས་པའི་དཔེར་རུང་བ་མིན་
པར་གོ་བའི་ཆེད་དུ། རྟག་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལྷན་ཅིག་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་དེས་ཀྱང། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་མིན་པར་ཐལ། དེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལྷན་ཅིག་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་གནས་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཆོས་མཐུན་པ་ཙམ་བསྟན་པའམ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་སྒྲ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་བརྗོད་པ་ན་བུམ་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་ངོ་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བསམ་སྟེ་གཏན་ཚིགས་དང་བཅས་པ་དཔེར་སྟོན་པའམ། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་མི་རྟག །ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་དེའི་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་བྱ་དང་བཅས་ཏེ། དཔེར་སྟོན་པ་ཡིན་ཡང་རུང་དཔེ་དང་མཚུངས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་མི་སྟོན་པར་དཔེ་བུམ་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཡང་དཔེ་ཙམ་གྱིས་ཉེ་བར་འཇལ་བར་བྱེད། དཔེ་དེ་ཡང༌། དཔེ་གཞན་གྱི་མི་རྟག་པར་ཉེ་བར་འཇལ་ཞིང་སྟོན་དགོས་པས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་དོན་ཡིན་པས། དཔེ་
གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འཁྲུལ་པ་ཅན་མ་ངེས་པ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཙམ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་མཐུན་པ་ཙམ་ཞིག་དཔེར་བརྗོད་ན། གཞལ་བྱ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། རྩོད་གཞི་དང་དཔེ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཙམ་བརྗོད་ན། ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡང་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ན། དཔེ་དང་རྩོད་གཞི་མཐུན་པ་དང༌། མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༨༩ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༩༡ ན ༢ ལྡོག་པ་རྟོགས་པ་

ལེའུ་བཞི་པ་དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། 377

ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ལ་དཔེ་དང་རྩོད་གཞི་ཆོས་མཐུན་པ་དང༌། མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀའི་དཔེ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུའི་ནང་ནས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་དང༌། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལ་གཉི་གའི་དཔེ་སྲིད་དོ་སྟེ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་མི་རྟག་པས་དུང་སྒྲ་རྩོལ་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྩོད་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ་དང༌། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་རེག་བྱ་ཅན་མིན་པས། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མཐུན་དང༌། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲ་དང་བློ་དང་དོན་གྱི་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་གཞིར། རྒོལ་བས་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །སོ་སོར་ནི་འབྲེལ་བའི་རང་ལྡོག་དངོས་སུ་ངེས་པའི་ལྟོས་གཞི་དང༌། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་དངོས་སུ་ངེས་པའི་ལྟོས་གཞིར་གྱུར་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་ལྟར་སྣང་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་དཔེ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་བའི་
རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པའི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྣང་གསུམ་ཡོད་དེ། སྒྲ་རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་1

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བཞིན་དང༌། སེམས་པའི་ལས་བཞིན་དང༌།
བུམ་པ་རྣམས་མཐུན་དཔེར་བརྗོད་པ་གང་ཞིག །རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་དང༌། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང༌། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་བསྟན་པར་མ་བྱས་ཤིང་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་ལྟར་སྣང་གསུམ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་པའི་ལས་དང༌། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང༌། ནམ་མཁའ་རྣམས་དཔེར་བཟུང་བའི་ཚེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོན་2

པའི་དཔེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། གང་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བས་
ཁྱབ་བོ། །དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ཆོས་མཐུན་གྱི་དཔེ་དང། གང་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བ་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༠ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༩༢ ན ༢ རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན།
2 ཞོལ། ཤོག ༩༠ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༩༢ ན ༥ ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་

378 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིནི་རྟག་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་1

ཆོས་མི་མཐུན་གྱི་དཔེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་
སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དཔེ་ལྟར་སྣང་དེ་དག་དང་གཞན་ཡང༌། གང་སྨྲ་བ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་
སྟེ། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་ངག་སྨྲ་བ་བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་དེ་ནི་རྗེས་འགྲོའ་ཁྱབ་པ་མེད་པ་ཡོད་པ་ལྟར་ ིསྟོན་པའི་དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་ལྟར་སྣང་བཅོ་བརྒྱད་ནི། རྣམ་ངེས་དང་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་ཡང་རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་སོགས་པས་ཆོས་དང༌། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང༌། དཔེ་མེད་ཅེས་པ་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་མེད་ཅིང༌། ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་དཔེར་བཀོད་པ་འདི་རྣམས་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་མེད་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །རྗེས་འགྲོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་དང༌། དཔེ་ཉེར་འཇལ་སོགས་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བའི་དཔེ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པ་2

རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག །དངོས་ཤགས་གང་ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་ལུགས་དགག་པ་དང༌། གཞན་སྡེའི་ལུགས་ ིདགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་སྒྲུབ་པ་ནས་ནི་རྟགས་ཆོས་དེ་དག་གི་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་སྟོན་པ་ནི་དཔེའོ། །དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟོན་ན། གང་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ལ་འདི་ནི་ཁྱབ་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང༌། ངེས་པར་སྟོན་པའི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང༌། རྟགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་
སོགས་དཔེའི་སྐྱོན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།3

རྟགས་ཆོས་ཐུན་མོང་གི་འབྲེལ་བ་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༠ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༩༢ ན ༦ ཞེས་པ་དཔེ་རྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ 2 ཞོལ། ཤོག ༩༡ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༩༢ བ ༣ ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ།
3 ཞོལ། ཤོག ༩༡ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༩༢ བ ༦ དང་པོ་ལ་བཞི། རྟག་ཆོས་ཐུན་མོང་གི་འབྲེལ་བ་དཔེས་སྟོན་པ་དགག་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཚིག་མི་འཁྲུལ་བ་སྟོན་པ་ མི་འཐད་པ། དེ་ཙམ་གྱིས་

ལེའུ་བཞི་པ་དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། 379

དཔེས་སྟོན་པ་དགག་པ་དང། ཆོས་མཐུན་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཚིགས་མི་འཁྲུལ་བ་སྟོན་པ་མི་འཐད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་ཤགས་ལ་སྟོན་པ་མི་འཐད་པ་དང༌། དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་ཆོས་དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་གི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་1

རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ།
ཆོས་ཀྱང་རྟགས་ལ་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་རྟགས་ཆོས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བ་སྟོན་ཡང༌། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དེ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་གྱི་ཤགས་ཀྱིས་རྗེས་འགྲོ་ལས་གཞན་ཡང་རྟག་པ་མེད་པའི་ལྡོག་པ་ཡང་བརྗོད་ཅེ་ན་གཏན་ཚིགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་བརྗོད་པར་དམིགས་པ་སྟེ། བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་ལྷན་ཅིག་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་ཤགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྨོས་སོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་
ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ནུས་ན་དགོས་པ་ཡོད་ན་ཡང་། མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་དང༌། རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གིས་བསྟན་པས་ན་ཤགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་བསྟན་ཅིང༌། མ་བཟུང་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་མེད་པ། མི་རྟག་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གསུམ་2

པ་ནི། གང་རྟག་པ་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་གིས་
བསྒྲུབ་བྱ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུལ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པར་ཁས་བླངས་པས་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱིས་རྩོལ་བྱུང་གིས་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་ལ་ཕན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དམ་མ་བཅས་པ་གཞི་གཞན་གྱི་མ་བྱས་པ་དེ་ཡིས་རྟག་པར་མི་སྒྲུབ་པར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་དང༌། མི་འདོད་པའི་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༡ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༩༣ ན ༢ བརྗོད་པ་མིན་པར་ཐལ།
2 ཞོལ། ཤོག ༩༢ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༩༣ བ ༡ བཞི་པ་ནི།

380 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིདོན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྩོལ་བྱུང་དང་མི་རྟག་པ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་དོན་གློག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོན་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་1

རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བློ་བཞིན་ཞེས་པ་བསྒྲུབ་
བྱའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང༌། དཔེར་ན། བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་ལྟར་སྣང་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཙམ་བརྗོད་པ་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཆོས་གཅིག་པ་ཉིད་དམ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ནི། དཔེའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མིན་ནོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་མེད་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་རྟག་པ་དེ་རེག་བྱ་ཅན་མིན་ཏེ། བློ་བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་དེ་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོན་པའི་དཔེ་ལྟར་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་ཁས་ལེན་རིགས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་
དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ན་རེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང༌། ཆོས་མཐུན་པ་དང༌། ཆོས་དེ་རྟོགས་པའི་དཔེ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དཔེར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ནི། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་དེ་དང༌། ཆོས་མཐུན་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་དང༌། དེའི་ཆོས་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྟོགས་ཤིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་དཔེ་དེ་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། དེ་ལས་ལྡོག་པ་རྩོད་གཞི་དང༌། ཆོས་མི་མཐུན་པ་ལས་དཔེ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའོ་སྟེ། ཆོས་2

མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། རྩོད་
གཞི་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེའོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་3

བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་པ་དང༌།

1 ཞོལ། ཤོག ༩༢ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༩༣ བ ༤ གཉིས་པ་ནི་རེག་བྱ་ཅན་མིན་སྒྲ་རྟག་པ་སྟེ། བློ་བཞིན་ཞེས་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང། བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༩༢ བ ༢ ཆོས་ནི་མི་མཐུན་
3 ཞོལ། ཤོག ༩༢ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༩༤ ན ༣ བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་ནི་དུང་སྒྲ་ཡང་བྱས་

ལེའུ་བཞི་པ་དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། 381

བསྡུས་ན་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ཆོས་མཐུན་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་མ་བྱས་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པའོ་ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་གཉིས་མི་འཐད་པ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འཐད་པ་དང༌། སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀ་སྨོས་པ་དོན་མེད་པ་དང༌། དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་སྒྲུབ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་དཔེ་དེ་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་མི་སྟོན་པའི་དཔེ་དེ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་དེ་མི་རྟག་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་དཔེ་གཉིས་ཀ་1

སྨོས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།
སྒྲུབ་ངག་གཉིས་པོ་དེས། སྒྲ་ལ་ལོག་པའི་ཆོས་རྟག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། མི་རྟག་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་སྨོས་པའི་དཔེ་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དོན་རྣམས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཡང་དཔེ་གཞན་ལས་གྲུབ་དགོས། དེ་ཡང་གཞན་ལས་གྲུབ་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ཅན་པའི་སློབ་མ་ཁ་ཅིག་ལྟར། དཔེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་རྟོགས་པ་དཔེའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དང༌། མི་མཐུན་པ་སྦྱར་བར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དཔེ་ངེས་པའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པས་གོ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉེར་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་སོགས་མི་འཐད་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་གང་ལ་ཆོས་གང་གི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བར་མི་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང༌། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ་ལྟོས་ན་ནི་བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་དེ་བཞིན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༩༢ བ ༦ དཔེ་གཉིས་མ་སྨོས་པ་

382 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིནོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་རྩོད་གཞི་ལ་རྟགས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཡང་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་མི་རྟག་གོ་ཞེས་མཇུག་སྡུད་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངག་ཆད་པ་དང་ལྷག་པ་དུ་མའི་ཉེས་པ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་མ་བྱས་པ་
མིན་ནོ་ཞེས་མ་བྱས་པ་བཅད་པའི་བྱས་པ་ཙམ་གཏན་ཚིགས་སུ་སྟོན་པས་ལྷག་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དེ་དག་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ངག་གིས་བྱས་པའི་སྤྱི་ཉིད་གཏན་ཚིགས་ཉིད་དུ་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་བུམ་པ་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་མིན་ནོ། །ཞེས་དཔེ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་རྟགས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་1

དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་བུམ་པ་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཀྱང་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་རང་རང་གི་རྟེན་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་རྫའི་བུམ་པ་འཛིན་པ་སོགས་ལས་འབྱུང་ཞིང༌། སྒྲ་ལྕེ་རྐན་སོགས་ལས་འབྱུང་བས་བུམ་པ་ལྟར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་ནི། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་མ་སྨོས་ཀྱང༌བྱས་པའི་གཉེན་པོའ་ིཕྱོགས་མ་བྱས་པ་དང༌ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་པར་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་2

སྨོས་པས་ཀྱང། རྟག་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་
པར་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་མཉན་བྱ་མིན་པར་མཐོང་སྟེ། སྒྲ་ནི་མཉན་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མཉན་བྱའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་གོ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་པ་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་མཉན་བྱ་མེད་པས་མཉན་བྱ་མིན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་རྟག་པ་སྒྲ་ལ་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁས་བླངས་སོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༩༣ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༩༥ ན ༣ སྦྱོར་བ་དོན་ཡིན་
2 ཞོལ། ཤོག ༩༣ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༩༥ ན ༥ མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་དང་

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 383

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་
རྣམས་ན་རེ། སྦྱོར་ངག་དང༌། དམ་བཅའ་གཉིས་དང༌། དེའི་དོན་གཉིས་ཀ་གཞི་གང་དུ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་གཞི་དེ་ནི་དཔེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བུམ་པ་དཔེར་བཀོད་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཁས་བླངས་འགལ་བ་དང༌། འབྲེལ་བ་མི་སྟོན་པའི་དཔེ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་དང༌། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན་དཔེའི་ཡན་ལག་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་འབའ་ཞིག་དཔེར་བརྗོད་པའི་སྦྱོར་བ་དགོད་དགོས་པར་ཐལ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངག་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག །ངག་ནམ་མཁའ་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་དམ་བཅའི་ངག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲ་ནམ་མཁའ་འབའ་ཞིག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་ཁས་བླངས་པས་ལྐོག་གྱུར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་ཅིང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལས་གཞན་ཡིན་པས་དཔེ་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་དོན་ནི་ལྐོག་གྱུར་གོ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔེ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ནི་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་མཐར་འཛིན་གྱི་གདུང་བ་འཇོམས་བྱེད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་དཔེ་དང༌། དཔེ་ལྟར་སྣང་བརྟག་པ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༈ གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་སྒྲ་རྟོག་གི་འཇུག་ཚུལ་གཞན་སེལ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་
གཞུང་བཤད་པ་དང༌། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོའ་དོན་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་སུ་བཤད་པ་དང༌། དེ་དག་གི་དོན་དབུ་ ིམའི་དེ་ཁོ་ན་བསྡུས་པར། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། །མ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །བློ་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ།1

།ཞེས་བཤད་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས།
གཞན་སེལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རེ་ཤིག་གཅིག་ནི་འདི་ལ་གཞན་དང་གཞལ་སེལ་བར་ 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༧ ཤོག ༩༢ ཕྲེང་། ༢༠

384 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།1

།གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་གཅོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་ཅིང། གང་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་ཙམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་བཤད་པ་རྣམས་དོན་འདྲ་ཞིང༌། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་བཤད་པ་ཅུང་མི་འདྲ་ཡང༌། དོན་ལ་2

འཆུག་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་མེད་ལ། གཞན་སེལ་
པའི་རྣམ་གཞག་འདི། ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པའི་གསང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་མ་ཤེས་པར་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་ལ་ཆོད་སྙམ་པ་དང༌། ཆོད་པ་ལ་མ་ཆོད་སྙམ་ནས་གཞི་དང༌། ལམ་དང༌། འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་མ་གོ་བར་རྟོག་པའི་གཟུང་བྱ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན། སྒྲ་བུམ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་མིན་པ་མཚུངས་པར་མཐོང་ནས་བུམ་པ་དངོས་པོ་མིན་པར་འདོད་པ་སོགས། ལུགས་འདི་ལ་གནས་མིན་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བུམ་པ་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པ་ན་རྟོག་གེ་བའི་གཟུང་བྱ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ནས་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་འབྱུང་བས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་མི་ཤེས་ཤིང༌། དེ་མ་ཤེས་པ་ལས། ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ཚུལ་དང༌། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་ལེགས་པར་མི་རྟོགས་པས་ཚུལ་འདི་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཞན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་དགག་བྱ་ཚིག་གིས་ཟིན་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ།།
དེ་ལ་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ནི། ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞན་བསལ་བར་བྱ་བའི་
གཞི་ཡིན་པས། གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་རང་མཚན་གྱི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ངོའ་ི

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨ ཤོག ༡༤༢༥ ཕྲེང་། ༢༡
2 ཞོལ། ཤོག ༩༤ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༩༦ ན ༥ དོན་ཆུག་པའི་

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 385

ལྡོག་པ་འབའ་ཞིག་ལ་མི་བྱའོ། །མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ནི། ཤིང་མ་ཡིན་མེད་པ་སྟེ་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་དང་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རིམ་པ་བཞིན་ཤགས་རྟོགས་དང་ཤགས་བསྟན་ནོ། །བློའ་ིགཞལ་སེལ་བ་ནི་བློ་ངོར་འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པས་1

ན་གཞན་སེལ་བ་སྟེ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་
པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའོ། །དེ་གསུམ་ལ་ཡང༌། ལས་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང༌། ཤིང་གསལ་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །འོ་ན་ཤ་པ་ཡང་ཤིང་མིན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་གང་ལས་སྐྱེ་བའི་གཞི་དེ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། མ་ངེས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་མ་ཤེས་པར་སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་དང༌། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཚད་མར་འདོད་པ་སོགས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་མ་སྤྲོས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་དགག་པ་དང༌། ཚད་མ་ལ་
ཕུང་གསུམ་གཞན་དགག་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། གཞན་སེལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲ་བྱུང་གི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུས་ཤིང་སེལ་བས་འཇུག་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང༌། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་དགག་པ་དང༌། སེལ་བས་འཇུག་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔར་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལ་སེར་སྐྱ་བ་སོགས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་གྱིས་གོ་བ་སོགས་ཚད་མ་གཞན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལུང་གི་ཚིག་ལས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང༌། དེ་ཡང་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཚད་མ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །སྒྲ་ལས་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་གང་ཡང་རྟོགས་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་འདོད་དཔོག་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་ལྔ་བྲལ་གྱི་ངག་གི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་གནས་སྐབས་ལྔ་བྲལ་གྱི་ངག་སྨྲ་བ་པོའ་རྒྱུད་ལ་བརྗོད་འདོད་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ ིཕུང་གསུམ་པ་མིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལས་ཚད་མ་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡང་མིན་པར་འདི་ལྟར་དེ་རང་གི་
1 ཞོལ། ཤོག ༩༥ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༩༦ བ ༦ བྱེད་པ་ན་

386 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིརྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་དེ་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་བཤད་ཟིན་ཡང་འདིར་བསྟན་པ་ནི། སྒྲ་བྱུང་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་རིགས་དོན་གཞན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས། ཤིང་གསལ་
རྣམས་ཀྱང་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་གསད་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བྲམ་ཟེའི་ཁྱད་པར་མ་ཐ་རའི་བུ་ཡང་གསད་བྱ་མིན་པར་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །མ་ཐ་རའི་བུ་ཁོ་ན་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པ་ནི། སླར་ཡང་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤིང་གསལ་ཐ་དད་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་ཉིད་ཅེས་པའི་རིགས་དོན་གཞན་རིགས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་གསལ་མཐའ་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་གསལ་ལ་མཐའ་ཡོད་པ་མིན་པས་དེ་མཐའ་དག་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པར་ཟད་དོ། །ཤིང་གི་སྒྲ་ལས་ཤ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་ཀྱི་ཁར་གོ་མ་ནུས་པ་མིན་པར་ཡོན་ཏན་དང་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡང་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་པས་དེ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་ཁྱེར་ཤོག་ཅེས་སྨོས་པ་ན་གང་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང༌། བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔ་
མ་ཡང་བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་གསལ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་སྤྱི་ཆ་མེད་གཅིག་གསལ་བ་སོ་སོ་ལ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་དང་འབྲེལ་བ་ཁྱད་པར་མེད་པ་གཅིག་གོ་བས། འབྲེལ་བ་ཅན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤིང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲས་རིགས་དོན་གཞན་དང༌། འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་མཐའ་དག་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་སམ་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཤིང་གསལ་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་དུས་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རིགས་དང་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྡུས་

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 387

ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་སྒྲས་བརྗོད་པས་གོ་ནུས་འབྲེལ་བ་ཅན་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་བརྗོད་པ་ཤིང་གསལ་དང༌། དེའི་ཕྱིར་རྟགས་དང༌། འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤ་པ་ལ་ཤིང་ངོ་ཞེས་པའི་གཞི་དང་མཐུན་པ་ཡི་ཤ་པའི་རྫས་དང་ཤིང་གི་སྤྱི་སྒྲ་ངག་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ནི་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་བརྗོད་པའི་ཤིང་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲས་ཐ་དད་དུ་ངེས་ཀྱང་དོན་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྫས་ཡོད་ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ་ལས་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ཆོས་གསུམ་གཞི་མཐུན་དུ་མེད་པར་ཐལ། རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་བསྟན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་གསལ་བ་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་སྤྱི་སྒྲས་རང་དབང་དུ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་བརྗོད་པ་དང༌། བློའ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ནི་འདིར་འབྲེལ་བ་ ིཅན་གྱི་ཆོས་བློའ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ ིལྟར་འབྲེལ་པའི་དངོས་པོ་རང་དབང་དུ་བརྗོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་བརྗོད་པར་བྱས་ནས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དེ་དེ་བརྗོད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལས། དངོས་པོའང་གཞན་གྱིས་སྦྱར་བར་བྱ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དགག་སྒྲ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་དོན་འདྲའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤིང་གསལ་འདི་ཡི་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་ནི། རིགས་དོན་གཞན་དང༌། འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་གཞི་མཐུན་མི་འཐད་པ་དང༌། དངོས་མིང་མི་འཐད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང༌། དངོས་མིང་དང་བརྟགས་མིང་འཐད་པ་དང༌།
དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱིའི་སྒྲས་གསལ་བ་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པ་མིན་གྱི། སྤྱི་དོན་གཞན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་ལ་སྒྲ་བློ་འཇུག་ཅིང༌། སྤྱི་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པས། གང་མདུན་ན་ཉེ་བ་དེ་འཁྲུལ་བ་མེད་པར་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤིང་གི་གསལ་བ་

388 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིརྣམས་ལ་ཤིང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་1

གི་སྒྲ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཤིང་2

གི་མིང་རང་དབང་སྟེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དངོས་མིང་དུ་3

འཇུག་ན། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་སེངྒེ་ལྟར། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་
ཤིང་གི་མིང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་བཏགས་མིང་དུ་ཐལ། མིང་འཇུག་པ་གང་ཞིག །དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཤིང་གི་བློ་འཁྲུལ་མེད་སྐྱེ་བ་དང༌། ཤིང་གསལ་དང༌། ཤིང་ལ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་མིང་དུ་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྤྱི་གསལ་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཁས་བླངས་པས་རྒྱལ་པོས་བསྐོས་པའི་མི་ལ། མི་དེ་ནི་ང་རང་ངོ་ཞེས་འབངས་ལ་རྒྱལ་པོར་བཏགས་པ་བཞིན་དུ། བྲན་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་བློ་མཚུངས་པར་མི་སྐྱེ་བར་བློ་ཡི་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་དོན་གཞན་ཡིན་ཡང༌། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཤིང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་
མཚུངས་པར་སྐྱེ་བ་དེ། དབང་བློ་ཡིན་ནམ། རྟོག་པ་ཡིན། དང་པོ་ནི། མི་རིགས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་གཟུང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཤིང་གསལ་དུ་མ་ལ་ཤིང་སྤྱི་དོན་གཞན་རྟོག་པས་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱར་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་རིམ་གྱིས་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི་མེ་ཏོག་ཀུན་ཏ་དང༌། ཀུ་མུ་ད་དང༌། དུང་སོགས་ཀྱི་དཀར་པོའ་ཞེས་ ིཔ་བཞིན་དུ། རིམ་གྱིས་སྦྱར་ནས་འཛིན་དགོས་ན་ཡང༌། ཤིང་གསལ་དུ་མ་ལ་ཤིང་ངོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པས་ཅིར་ཅར་སྦྱོར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་དེ་ནི། མི་མཐུན་པའི་དཔེའོ། །ཤིང་གི་སྤྱིས་ཤིང་གསལ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཕན་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱི་བློའ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ ིཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཤེལ་དང༌། ཚོན་དོན་གཞན་མིན་ཡང་ཚོན་གྱི་དབང་གིས་ཤེལ་ལ་སྔོན་པོའ་ིབློ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བ་ལ་སྤྱི་བློ་འཁྲུལ་མེད་དུ་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིས་ཕན་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་གང་ཞིག །ཡོན་ཏན་གྱི་ཕན་བཏགས་པའི་རྫས་ཀྱིས་དངོས་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༧ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༩༨ བ ༥ སྒོ་ནས་མི་བྱ་སྒྲ་འཇུག་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༩༧ ན ༥ རྣམས་ལ་ཤིང་ཤ་པ་ཤིང་གི་ གཙང་། ཤོག ༩༨ བ ༦ རྣམས་ལ་ཤིང་པ་ཤིང་གི་
3 ཞོལ། ཤོག ༩༧ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༩༨ བ ༦ དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་ན།

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 389

པོ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བློ་མེད་པར་ཡང༌རྫས་ཀྱི་བློ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བའི་ཤེལ་སྔོན་པོ་ལ་བརྡ་ལ་བྱང་མ་བྱང་ཀུན་གྱིས་སྔོན་པོའ་བློ་འཁྲུལ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བས། ིདཔེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཐོང་རྟོག་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ་དང༌། བུམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྫས་འཛིན་པ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱིས་ཕན་བཏགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་འགལ་བ་དང༌། བུམ་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲ་བློ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་རྫས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱིས་ཕན་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས། རྫས་བུམ་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི། རྫས་རང་ཉིད་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་དང༌། དེ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་རྟགས་འདྲེས་པའི་1

ཚུལ་གྱིས་འཛིན་ཅིང་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ནི། ལྟ་བ་པོ་དུ་མས་བུམ་པ་ཁྲ་བོ་ལྟ་བུ་གཅིག་བལྟ་བའི་ཚེ། ཡོན་ཏན་གང་རུང་གཅིག་ཁོ་ནས་ཕན་བཏགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སམ། བདག་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བཏགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་
2

དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་དང་སོགས་པས་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་མང་པོ་འཛིན་པ་ཉིད་དང་ནི། བལྟ་བ་པོ་དུ་མས་དོན་དུ་མ་དུས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཕན་ཚུན་ཕན་འདོགས་པ་ནི་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དབང་ཤེས་གཅིག་གིས་གཟིའི་ཁྲའོ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གཟིའི་ཁྲ་བོའ་ཆ་ཀུན་འདྲེས་པར་ ིམཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལས། ཀུན་གྱིས་ཡིན་ན་འདྲེས་མཐོང་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༨ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༩༩ བ ༥ འདྲེས་པའི་འདོད་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་པའོ།། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གྱིས་འཛིན་ཅིང་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
2 ཞོལ། ཤོག ༩༨ ན ༦ འཛིན་པའི་དང་པོ་

390 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིའགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་ཡང༌། ཞྭ་ལུ་ལོཙྪ་བའི་འགྱུར་ལ་མ་བྱུང་ངོ༌། །གསུམ་པ་ནི། བུམ་པའི་རྫས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་ལ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས། བློ་སྐྱེ་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་ལ་བློ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྡན་མིན་ཞེས་སོགས། དེ་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རྫས་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་དེ་རྫས་ཉིད་ལ་དངོས་མིང་དང༌། དེ་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫས་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རིགས་དོན་གཞན་རང་གི་ངོ་བོའམ་དེ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོར་རྒྱུ་གང་ལས་ཀྱང་འདུ་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ལ་བཞི། སྤྱི་སྒྲས་སྤྱི་ལྡན་གྱི་གསལ་བ་བརྗོད་པ་བཀག་ཟིན་པ་དང༌། སྤྱི་དང་
འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བ་ལ་འཇུག་པ་བཀག་ཟིན་པ་དང༌། སྤྱིའི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང༌། སྤྱི་སྒྲས་སྤྱི་ཉི་ཚེ་བ་གོ་བའི་སྒོ་གསལ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་སྒྲས་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤིང་གི་སྒྲས་ཤིང་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་གསལ་ཐ་དད་ཉིད་བརྗོད་ན་དེ་ཡང་སྔར་ཉིད་ཐ་དད་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སྒྲ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་དེར་བསལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཤིང་སྤྱི་དོན་གཞན་དང༌། འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས། གསལ་བ་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ལྡན་ཙམ་ཡང་སྟེ། སྤྱི་དོན་གཞན་དང༌། འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བའམ་སྟེ། དེ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས། གསལ་བ་བརྗོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་རིགས་སམ་ལྡན་སྒྲས་ཐ་དད་ཀྱིས་ཞེས་པ་དེར་དགག་པ་རྣམ་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དེ་བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དེ། སྣམ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོའམ་མི་འགྲོ། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྤྱིའི་དོན་དེ་རྟག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་པ། ཆ་མེད་པར་འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང༌། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྒྲ་དོན་འབའ་ཞིག་པ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ། བུམ་སྣམ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གང་ཞིག །སྣམ་བུ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 391

ཆ་དེ། བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ། བུམ་པ་སོགས་ཀྱི་གསལ་བ་སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་དེ། སྣམ་བུ་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མིན་ན་སྟེ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་དུ་མ་ལ། སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ། སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་དེ་ཡང༌། སྤྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། སྒྲ་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་སྒྲ་ལས་བུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ཉེ་ཚེ་བ་གོ་བར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ལས་དོན་གྱི་ཤགས་ཀྱི་བུམ་པ་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་ཉི་ཚེ་བ་དང༌། དེ་གསལ་བ་གོ་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་གཡུའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྔོ་བ་སོགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིའི་སྒྲ་ལས་མཐའ་གཅིག་ངེས་མི་ནུས་པར་ཁྱད་པར་གྱི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བའམ། སྤྱི་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་ཉི་ཚེ་བ་དང༌། དེ་ལས་ཁྱད་པར་གོ་བ་དེ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ལ་རིགས་གཉིས་པ་མེད་པ་སྟེ། མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ཀུན་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱི་སྒྲས་ཁྱད་པར་ཉི་ཚེ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་ཞེས་བརྗོད་པས། མཚན་མོ་ཟ་བ་ཤགས་ལ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཁྱད་པར་ཉི་ཚེ་བ་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པའོ་སྟེ་མ་ངེས་པས། དེའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་སུ་མ་ཟད་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་ཡང་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་བྱས་སོ་ཞེས་རིགས་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་བརྗོད་པ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་པའི་1

སྒོ་ནས་འཇུག་པ་བཀག་པ་དེས་ནའི་
ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཆ་འགའ་ཞིག2

།ཅེས་སོགས་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་བྱའོ།།
གསུམ་པ་ནི། ཡང་བརྗོད་པ་ཤིང་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༩ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༠༡ ན ༦ སྒྲུབ་སྒོ་ནས་
2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༤༨༠ ཕྲེང་། ༢༠

392 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཡོད་ཀྱང༌། ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིས་ཤིང་གི་ལྡོག་པའམ། ཆ་ཤས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་རྟོགས་ཤིང་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དང་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དོན་ཤིང་མིན་གཅིག་པུ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཤིང་ཞེས་པའི་ངག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲས་སྒྲའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་པ་ཉིད་སོགས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཀྱང་ཤིང་གི་ལྡོག་ཆོས་གང་དུ་མའི་དོན་ལ་བརྗོད་དུ་འཇུག་པ་མིན་གྱི། དོན་གང་ལ་བརྡ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ལ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་པའི་དོན་བསྡུས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ་ཞེ་ན།1 གཉིས་པ་ལ་བཞི། སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་གཞི་མཐུན་སོགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང༌། སྤྱི་དང་
གཞི་མཐུན་སོགས་ཁས་ལེན་པ་ལ། གཞན་སེལ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང༌། གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང༌། སྒྲ་རྟོག་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་འདོད་པ་སྤྱིར་དགག་པ་དང༌། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་གཞི་མཐུན་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་དང༌། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་
པ་2
མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་དང༌། དེས་ན་གཞི་མཐུན་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་དང་ཨུཏྤ་ལ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དག་ཀྱང་། བསལ་བྱ་སོ་སོ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་གཞི་མཐུན་དང༌། ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བར་འགྱུར་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། སྔོན་པོའ་སྒྲས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང༌། ཨུཏྤ་ལའི་སྒྲས་སྤྱི་དོན་གཞན་བརྗོད་ལ། དེ་གཉིས་ ིརྫས་གཅིག་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བས་3

གཞི་མཐུན་འཐད་ཅིང༌། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་བྱ་
བྱེད་ཡང་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཆོས་གསུམ་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང༌། བ་ལང་ལ་རྭ་གཡས་གཡོན་འདུ་བ་བཞིན་དུ་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པའོ། །གཞན་སེལ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ། གཞི་མཐུན་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༠ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༠༡ བ ༤ ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༠ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༠༡ བ ༦ འདོད་པ་ལ་མི་འཐད་པའོ།།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠༠ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༠༢ ན ༢ འདུ་ནས་གཞི་མཐུན་

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 393

པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་ཨུཏྤ་ལ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རང་རང་གི་དོན་ཐ་དད་བརྗོད་པ་ན། གང་གི་སྔོན་པོ་སྙམ་པ་དང༌། ཨུཏྤ་ལ་ཁ་དོག་ཡིན་སྙམ་དུ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་རྨོངས་ནས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བ་དག་གི་ཐེ་ཚོམ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ། བསལ་བྱ་ཐ་དད་དུ་སེལ་བས་དེ་མིན་ལས་ཐ་དད་པ་ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་དོན་མེ་ཏོག་གི་གོང་བུ་གཅིག་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་ཡང་འཐད་པར་ཐལ། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་མེ་ཏོག་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཐ་དད་འབྲས་བུ་གཅིག་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོའ་སྒྲ་དེ་ནི་སྔོན་པོ་རྐྱང་པའང་བརྗོད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཨུཏྤ་ ིལའང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཨུཏྤ་ལ་རྐྱང་པའང་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་ཡང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྡོག་པ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལྟ་བུར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་གཞི་མཐུན་པའི་ཚོགས་པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལ། ཨུཏྤ་ལ་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་ཡང་ཡིན་ལ། ཨུཏྤ་ལ་ཡང་ཡིན་པའི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་གཉིས་ལ་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ་ཕ་རོལ་པོས་ཚོམ་བུ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་གཞི་མཐུན་པ་དང་མཐུན་ཆོས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པའོ། །སྒྲ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དོན་གཉི་ག་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་སྔོན་པོའ་མིང་ ིཡིན་ལ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་ཚོགས་པའི་སྒྲས་སྔོན་པོ་སྟོན་ཡང༌། ཡ་གྱལ་རེ་རེ་བའི་སྒྲས་དོན་ཅིག་ཤོས་མི་སྟོན་པའི་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནཱི་ལ་ཞེས་པ་སྔོན་པོའ་སྐད་དོད་དོ།། ིགསུམ་པ་ནི། ཁ་དོག་གི་དོན་སྟོན་པའི་ནཱི་ལ་ཞེས་པ་ནི། སོ་སོར་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྟོན་
པ་མིན་ནའང་ཚིག་གཉིས་སྡོམ་པ་ལས། དེའི་བརྗོད་བྱ་སྔོན་པོ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ། སྔོན་པོ་དང་ཨུཏྤ་ལ་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཀྱང་སོ་སོར་དོན་མི་སྟོན་ཀྱང་ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཡ་གྱལ་རེ་རེས་ཀྱང༌། དོན་1

རྫོགས་པར་སྟོན་པ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་དང། དེ་ལ་ཡང་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲས་
ཀྱང་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཀྱང་དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་མ་2

ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཡན་གར་བ་དེ་བརྗོད་ཅིང་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༠༢ བ ༤ དོན་བརྗོད་པར་སྟོན་པས་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའོ་ཞེ་ན།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༠༢ བ ༥ སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཡ་གར་བ་དེ་བརྗོད་ཅིང་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

394 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིདེ་ནི་ཅིག་ཤོས་ལའང་སྦྱར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཨུཏྤ་
ལ་སྔོན་པོའ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་མདོར་ ིབསྟན་པ་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་མེ་ཏོག་གི་རྫས་དང༌། ཡན་ལག་སྔོན་པོ་དང་ཨུཏྤ་ལ་རྫས་གཅིག་གམ་1

ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་འདུས་པ་སྟེ་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་
ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་དུ་མར་ཐལ། རྫས་གཅིག་ཅིང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱང་ཁས་མ་བླངས་པས།2 ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན། ཡན་ལག་རྣམས་དང་འདུས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ལ་རྫས་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་རྟགས་སྔ་མ་སྦྱར་རོ། །འདུས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་རྣམས་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང༌། ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དག་རང་གི་དོན་སྤོང་བ་མིན་ཞིང༌། སྔོན་པོའ་ིཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང༌། ཨུཏྤ་ལའི་སྒྲས་སྤྱི་དོན་གཞན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།3

སྔོན་པོའ་སྒྲས་ ིརིགས་དོན་གཞན་བརྗོད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉེས་པ་སྔར་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྔོན་པོའ་སྒྲས་གཞན་ཨུཏྤ་ལ་མིན་པ་གཞན་སེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ ིགང་སྙམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁས་བླངས་འགལ་ལོ། །ཡ་གྱལ་གཉིས་དང༌། ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གསུམ་དོན་4

གཅིག་རྣམ་གྲངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་གཅིག་ཁོ་ན་བརྗོད་
པའི་སྒྲ་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྔོན་པོའ་སྒྲས་ཀྱང་ཨུཏྤ་ལ་མི་རྟོགས། ི 5 ཨུཏྤ་ལའི་སྒྲས་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༠༢ བ ༦ རྫས་གཅིག་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་འདུས་ལ་སྟེ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༠༣ ན ༡ ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དང་།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༠༣ ན ༣ བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༠༣ བ ༥ ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་སྒྲ་གསུམ་དོན་ཅིག་སྒྲས་སྒྲ་རྣམ་གྲངས
5 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༠༣ ན ༥ མི་རྟོགས་སོ།།

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 395

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞི་མཐུན་མི་འཐད་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་དང་རིགས་དོན་གཅིག་ལ་
འདུ་བ་མི་འཐད་པ་དང༌། དེ་ལ་གནོད་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་དང་ཨུཏྤ་ལ་གཉི་ག་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་དང་གཞི་མཐུན་དུ་མེད་པར་ཐལ།1

རྫས་ཐ་དད་པ་ཡང་སྟེ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཨུཏྤ་ལའི་དོན་གྱི་རྫས་དེ་རིགས་དང༌། སྔོན་པོའ་ཡོན་ཏན་དག་གལ་ཏེ་དོན་རྫས་གཅིག་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་ ིཚུལ་གྱིས་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཨུཏྤ་ལའི་རྫས་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་2

ཡོན་ཏན་དང༌། རིགས་གསུམ་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་དང་ཡོན་ཏན་དེ་
དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀྱང་གཞི་མཐུན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་གཉིས་ཀྱིས་ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཨུཏྤ་ལ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རིགས་དོན་གཞན་དང་ནི་སྔོན་པོའ་སྒྲས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ ིཔར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྔོན་པོ་དང་ཨུཏྤ་ལ་ལ་ཡང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་
མཚུངས་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲས་དོན་ཕན་ཚུན་རྫོགས་པར་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་ཉིད་ལ་ནི་རིགས་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་མཚུངས་པ་སྟེ་གཅིག་དེ་མི་མཚུངས་པ་སྟེ་ཐ་དད། བརྟགས་ན་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་མཐུན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་ཉེས་པ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་འཇུག་པར་མི་འདོད་ཅེ་ན། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལྟར་ན། གཞི་ཐ་དད་པ་འགོག་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། གཞི་ཐ་མི་དད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔོན་པོ་མིན་པ་དང༌། ཨུཏྤ་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༡ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༠༣ ན ༦ མེད་པར། རྫ་ཐ་དད་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༠༣ བ ༢ རྫས་དང་ཡོན་ཏན་དང་།

396 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིམིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་གཞི་མཐུན་དུ་མི་འགྱུར་1

བར་འབྲེལ་
མེད་རྫས་ཐ་དད༌དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་བ་ལང་དང་རྟ་ལ་སོགས་ལའང་གཞི་མཐུན་དང་དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཞི་མཐུན་བརྗོད་པར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མི་མཚུངས་ཏེ། བ་ལང་དང་རྟ་ལ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས། སྤྱི་མི་འདྲ་བའི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་མཐུན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་དེ་དེ་ལྟ་བུས་བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་བྱས་ཤིང༌། རྟེན་གཅིག་ལ་ཆོས་གཉིས་འཕྲོད་པ་འདུ་བས་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང༌། ཡོན་ཏན་དང་རྫས་སྤྱི་གསལ་བྱེད་དུ་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དང༌། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཕན་ཚུན་སྟོན་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྫ་བུམ་གཅིག་ལ་ཡང་དབྱེ་བས་2

མི་འདྲ་བ་དུ་མར་བྱས་པ་འདུས་པར་ཏེ་འདྲེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
བུམ་པ་ཉིད་དང༌། ཡོད་པ་ཉིད་དང་རྫས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་མི་འདྲ་བ་དུ་མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལས། རྣམ་པ་དུ་མ་འདྲེས་པར་འགྱུར་ཞེས་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བ་ལང་དང༌། རྟ་དབྱིབས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པར་གཉི་གར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་འདྲ་བའི་གསལ་བྱེད་དང༌། བ་ལང་ཉིད་དང་རྟ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མི་འདྲ་བའི་ཡང་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པ་ཨུཏྤ་ལ་ལའང་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཉིད་དང་ཨུཏྤ་ལ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དང་རྫས་དག་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དབྱིབས་ཁོ་
ནས་སྤྱི་གསལ་ཁེགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་ལས་ཐ་དད་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོའ་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ིརྫས་ཐ་དད་དུ་ཁས་བླངས་པས་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྒྲ་གཙོ་བོ་ཐ་དད་པ་དེའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༠༤ ན ༡ མི་གྱུར་འབྲེལ་མེད་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༢ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༠༤ ན ༤ ཡང་དབྱིབས་མི་འདྲ་

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 397

རང་བཞིན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྫས་དང་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དང་གསལ་བར་བྱ་བ་ཐ་དད་ལ་རྟོག་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྫས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དོ་ཞེས་དང༌། སྤྱི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྫས་ཀྱི་གསལ་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཡང་རང་བཞིན་དུ་མ་དང་བུམ་པ་ཡང་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ། གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གསལ་བ་མང་པོར་འགྱུར་བས་ཏེ། སྤྱི་ཡང་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བའི་གསལ་བ་དུ་མས་གསལ་དགོས་ཤིང་བུམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དུ་མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཡང་བརྗོད་པ་རྫས་གཅིག་ཀྱང་དུ་མ་དང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་དུ་མ་ཉིད་དུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་མང་པོ་དང་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་ཏེ། མི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང༌། ནུས་པ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བས་རང་ལ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིའི་1

གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་ཐ་དད་དུ་
རབ་ཏུ་རྟོག་ཅིང་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དང་གཞན་ལ་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་དང༌། གཞི་མཐུན་འཐད་མི་
འཐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། སྤྱི་སྒྲས་ཁྱད་པར་མི་སྤོང་བའི་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པ་དང༌། རང་ལུགས་ལ་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་2

ཞེས། སྔོན་པོ་དེ་ཨུཏྤ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་
བྱེད་ཆོས་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་སོ་སོའ་དབང་གིས་འཇུག་ ིཔར་ཁས་བླངས་པ་གང་ཞིག །དབང་པོའ་དབང་གིས་རང་དབང་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་སྔར་ ིརང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན་ཞེས་པར་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྗོད་བྱེད་སེལ་བས་འཇུག་པ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པའི་དབང་གིས་འཇུག་ན། སྒྲོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཆོད་པའམ། ཡང་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེལ་བས་

1 གཙང་། ཤོག ༡༠༤ བ ༦ སྤྱི་མི་གསལ་བྱེད་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༣ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༠༥ ན ༢ ཨུཏ་པ་ལ་སྟོན་ནོ་ཞེས།

398 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིའཇུག་པ་ལ་ཤིང་ཤ་པ་ཉིད་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང༌། ཤ་པ་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཞི་མཐུན་དུ་འཐད་པར་ཐལ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྒྲ་དང་ནི། ཤ་པ་སོགས་ཤིང་གསལ་ཐ་དད་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང༌། ཤིང་དང་ལྗོན་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་པའི་སྒྲ་རྣམས་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བསྐུལ་ཞིང་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཨུཏྤ་ལ་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡང་དེའི་ལྡོག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་གཞི་མཐུན་གྱི་དོན་གཞན་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔོན་པོའ་སྒྲ་དང་ཨུཏྤ་ལའི་སྒྲ་གཉིས་དོན་ཕན་ཚུན་འགལ་མེད་ཕྱིར་ན་སྟེ། བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་ཞིང་མི་སླུ་ ིབར་ཆོས་ཅན་མ་1

ཏོག་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུར་རུང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་སྒྲས་ཁྱད་པར་མི་སྤོང་བའི་ཚུལ་དང༌། རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང༌། སྤྱི་
གསལ་དང་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་བརྗོད་པ་སྤྱི་2

སྒྲས་ཁྱད་པར་མི་སྤོང་བ་ལ་བཤད་པས། ཤིང་དང་ཤ་པ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ།
ཤ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མ་བཟུང་ན་ནི་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདི་དག་ཤིང་གི་ཁྱད་པར་གྱི་དོན་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པར་མཚུངས་ཤིང༌། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན་ཤ་པའི་དོན་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིའི་སྒྲས་རང་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲས་ཀྱང་སྤྱི་མི་སྤོང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཤ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དུ་མ་ཡོད་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཤིང་གསལ་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲས་རང་གི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་ཁས་ལེན་པ་སྟེ། བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་བར་ཐལ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཤིང་ལ་རིགས་དང་རིགས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་དང་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང༌། དོགས་པ་གཅོད་པའི་ཚུལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་གང་སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེས་ན་ཤིང་ཤ་པའོ་ཞེས་ཤ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དོགས་པ་གཅོད་ཅིང༌། ཤིང་ཤ་པ་ཡོད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༣ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༠༥ ན ༦ ཆོས་ཅན་མེ་ཏོག་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༤ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༠༥ བ ༢ ཡང་བརྗོད་པ་མི་སྤོང་

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 399

དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཤིང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མ་1

སྐྱེ་བས་ཤིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་མཐུན་དང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སོགས་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་འཐད་ཅིང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་2

པ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྡུ་བའི་ཚིགས་
སུ་བཅད་པ་དག་གོ།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌། སྒྲའི་
སེལ་འཇུག་བཤད་པ་དང༌། སྒྲ་རྟོག་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། འཇུག་ཚུལ་མ་བྱས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་བཅད་གཅོད་ཚུལ་དང༌། གཞི་མཐུན་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང༌། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་མཐུན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲས་རིགས་མཐུན་གཞན་སེལ་བ་དང༌། རིགས་མཐུན་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་མི་སེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་བརྗོད་བྱར་ཐ་དད་པ་རྣམས་སྒྲས་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཤིང་གསལ་ཐ་དད་པ་ཤིང་ཤ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། སེང་ལྡེང་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་དེ། ཤིང་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མཐུན་ཡིན་ཡང༌། སེང་ལྡེང་ལ་སོགས་པ་ཤིང་གསལ་ཐ་དད་གཞན་རྣམས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་གཞན་པ་ལས་གྱུར་པ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་3

རྫ་བུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་རྫ་བུམ་རང་དང་སྤྱི་གསལ་ལས་གྱུར་པ་དག་དངོས་སུ་མི་སེལ་ཡང་དོན་གྱིས་འགལ་བ་སྟེ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་སྒྲས་ཤིང་མིན་དངོས་སུ་གསལ་ཞིང༌། ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ཤ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་ཤ་པའི་སྒྲ་ཁོ་ནས་བུམ་པ་སོགས་དངོས་སུ་སེལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བུམ་པ་དེ་ཤིང་ཤ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེའི་དངོས་སུ་གསལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་ཤིང་གི་སྤྱི་སྒྲ་དང་ནི་རྣམ་བཅད་གཅོད་ཚུལ་མཚུངས་པར་འགྱུར་ན་ཡང༌། མཚུངས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚུངས་ན་ཤིང་གི་སྒྲ་དེ་ཡིས་པ་ལ་ཤ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༤ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༠༥ བ ༦ ཐེ་ཚོམ་མི་སྐྱེ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༤ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༠༥ བ ༦ མི་ཐད་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠༤ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༠༦ ན ༥ ཐ་དད་པའི་རྫ་བུམ་

400 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགཞན་རྣམས་ནི་སེལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་ཤ་པའི་སྒྲས་ཀྱང་མི་སེལ་བར་འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཅད་མང་ཉུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཤིང་སྒྲས་ཤིང་མིན་སེལ། ཤ་པའི་སྒྲས་པ་ལ་ཤ་དང་ཤག་པ་སོགས་དུ་མ་སེལ་ལོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲས་ཁྱད་པར་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་ན། མང་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་
སྣུམ་པ་སོགས་སེལ་བས་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་གང་ཞིག་གཞི་མཐུན་དུ་གྱུར་པ་དེ་སྒྲ་ཐ་དད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང༌། ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཡིས་ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཅིག་གི་བརྗོད་བྱར་མི་འགལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ནི་ཡོན་ཏན་གཞན་སྣུམ་པ་དེ་ཁ་ཟས་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་ཞིང༌། དེ་ལ་གཞི་མཐུན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ཤ་པའི་སྒྲས་པ་ལ་ཤ་ལ་སོགས་པ་སེལ་བའི་རྒྱུ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མ་མཐོང་བས་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་སེལ་བ་བཞིན་དུ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་བརྗོད་པ་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྩོད་པ་དང༌། ལན་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བས་དེ་སེལ་བར་བྱེད་ན། རང་གིས་གསལ་བ་ཐ་དད་ལ་སྤྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བས་སྤྱིའི་སྒྲས་ཁྱད་པར་རྣམས་སེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྤྱིའི་སྒྲས་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཤིང་གི་སྒྲ་དེ་ཤ་པ་ལ་སྦྱོར་བར་སྣང་ལ། སྐབས་འགར་ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ལས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ཡང་སྐབས་དང༌། ཤུགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མི་རིགས་པར་ཤ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་ཤགས་ལ་སོགས་པའི་
དབང་གིས་ཤིང་གི་སྒྲ་ཤ་པ་ཁོ་ན་འཇུག་པ་མཐོང་ན། ཇི་ལྟར་ན་སྤྱིའི་སྒྲ་ལས་ཁྱད་པར་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཡོད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་སྒྲ་ལས་ཁྱད་པར་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ། ཁྱད་པར་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བ་ལས་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པ་དེ་ཕྱིས་ཡན་

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 401

གར་བ་ལ་སྟེ་1

དེ། ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བའི་སྤྱི་སྒྲ་ལས་ཁྱད་པར་ལ་2

ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
ཡན་གར་བ་སྤྱི་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་གསལ་བ་ཐ་དད་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་མེད་ཅེ་ན། སྤྱི་སྒྲ་ཁྱད་པར་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པ་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་ངེས་ཟིན་པའི་ཉན་པ་པོ་དག་སྤྱི་ཤིང་འདིས་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ནམ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྔ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་སྙམ་ནས་འདྲི་བ་ནས་ལས་གྱུར་བའོ་ཞེས་ཉན་པ་པོ་ལ་ལྟོས་ནས། སྤྱི་སྒྲས་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་སྦྱོར་ཚུལ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་
གཅོད་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱང་འཇུག་སྟེ། བྱས་པས་མ་བྱས་པ་བསལ་ནས་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་གོ་བ་བཞིན་དུ། རྗོད་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱས་པ་ལ་སྒྲ་གཞན་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ནི་བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྤྱིས་བྱས་པ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་བརྡ་ཇི་ལྟར་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ་དོན་གོ་བར་བྱེད་དེ། དོན་གང་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བ་མ་མཐོང་ཡང་བརྗོད་པ་དག་ལས་མི་རྟོགས་ཤིང༌། དོན་གང་ལ་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་སྦྱར་བས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་དོན་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་དེ་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ནའང་སྐབས་ཤགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་བརྡ་ཇི་ལྟར་སྦྱར་བ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རིག་བྱེད་འགོག་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྒྲས་དོན་གཞན་བསལ་3

ནས་རང་གི་དོན་གོ་བར་བྱེད་དེ། སྒྲ་ལས་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་སླ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་སྒྲའི་དོན་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བ་སྟེ། དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལྡོག་པ་ངེས་པ་དང། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་
4

ནས་དོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྤྱི་ཤར་བ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༥ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༠༧ ན ༣ ཡན་གར་བ་ལ་དེས་སྟེ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༥ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༠༧ ན ༣ ཁྱད་པར་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡན་གར་བ་སྤྱི་བརྗོད་སྒྲ་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠༦ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༠༧ བ ༣ གསལ་ནས་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༠༦ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༠༧ བ ༤ འགྲོ་བའི་སྒྲ་ནས་

402 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགསུམ་པ་ནི། ཡང་བརྗོད་པ་གཞལ་བྱ་ཡི་སྒྲ་རིམ་པ་ལྡོག་པ་ལས་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང༌།
རྫས་དང་ས་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཤིང་དང་བཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲ་གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་དང༌། རྫས་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང༌། ས་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཤིང་གཅིག་པུ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤིང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་གཞན་བཞི་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ས་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཕྱི་མ་གསུམ་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཉིས་དང་གཅིག་ངེས་པའི་རྒྱུར་1

སྦྱར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། དེ་ལ་རྩོད་
པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞི་མཐུན་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་དང༌། སྤྱི་དང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིང་བརྗོད་པ་དང་ཤ་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་ཀྱིས་དོན་ཐ་དད་བརྗོད་པ་ཙམ་དཔེ་བརྗོད་བྱ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་གི་སྒྲས་ཤིང་དེ་མིན་གཞན་ལ་ཁྱབ་པ་བཀག་ཀྱང་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤིང་དང་ཤ་པ་གཞི་མཐུན་དུ་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་དང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སོགས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་རྟོགས་པ་ལ་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཤིང་གསལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནས་ཤིང༌། གཞི་མཐུན་བརྗོད་པའི་སྒྲས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱིས་ཕན་བཏགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ཡོན་ཏན་ཅན་རྫས་ཐ་དད་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་དངོས་པོའ་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་པར་རྫས་གཅིག་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཁྱད་ ིགཞི་ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲས་ཁྱད་པར་མཐའ་ཡས་པས་སྤྱི་སྒྲས་ཁྱད་པར་མ་བརྗོད་ཀྱང་མི་སྤོང་བས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་འཐད་པའོ།།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་པས་འཇིག་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༦ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༠༨ ན ༡ རྒྱུ་རྒྱུར་སྦྱར་རོ།།

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 403

རྟེན་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ་སྔོན་པོ་སོགས་ལ་འཇུག་གི །རོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། སེལ་བ་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་སྤྱི་མེད་ཅིང་གསལ་བ་ཐ་དད་མ་འདྲེས་པས། དེ་མི་འཐད་པ་དང་ཤིང་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དང༌། བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་སྣང་གི །དེ་མིན་གཅོད་པའི་ཚུལ་དུ་མི་སྣང་བས་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་ངེས་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཅན་འབའ་ཞིག་ཏུ་མི་འཐད་
པ་དང༌། སྤྱི་དོན་གཞན་སྨྲ་བ་ལ་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་དང༌། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྤྱི་གསལ་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་མི་བཙལ་བ་སྟེ་བཙལ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སོ་སོའ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ལ་མངོན་པར་མཁྱེན་པར་དམིགས་ཞིང༌། འཇིག་རྟེན་པའི་མིང་ལ་ཡང་ ིམངོན་པར་མི་རྒྱུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པས། རྟོག་པ་ལ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་འདྲེས་པར་སྣང་ཞིང༌། སྐབས་འགར་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡང༌སྣང་བས་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཡང་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅན་ཁས་བླངས་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ་སྔོན་པོ་ལ་འཇུག་གི །རོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་སྔོན་པོ་ལ་འཇུག་ལ། རོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་ལ་ཡང༌། གསལ་བ་རྣམས་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཉེས་པ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང༌། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཉིད་
དུ་གྱུར་པ་ལས་སམ། བྱ་བར་གནས་པས་གཟུགས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་རིགས་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང༌། ལྡོག་པ་མེད་པའི་རྗེས་འགྲོ་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཡིན་ན། རྫས་ཉིད་དང༌། གྲངས་དང༌། ཚད་དང་ལྡན་པ་དང༌། རྣམ་དབྱེ་དང༌། གཞན་ཉིད་དང༌། གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་

404 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཔ་ལ་གཟུགས་ཉིད་སྤྱི་དོན་འཕྲོད་པ་འདུ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་མིག་གི་གཟུང་བྱར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཀར་མིན་སྔོན་པོ་དང༌། སེར་པོ་དང་དམར་པོ་སོགས་ལ་ཆེས་སྔོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱི་དོན་གཞན་ཆ་མེད་གཅིག་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེས་འགྲོ་འབའ་ཞིག་གི་1

སྒྲ་ལས་དོན་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ། སྒྲ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་དེ་མིན་གཅོད་པའི་ལྡོག་པ་མ་2

བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རིགས་
ཏེ། སྤྱིར་3

ཡོད་པ་ཙམ་ལས་ཆར་འབབ་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་སེལ་བརྗོད་ན་ལྡོག་པ་
འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བརྗོད་པར་འདོད་ཀྱང་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་ཆ་མེད་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲས་ནི་ལྡོག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ།།
གསུམ་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་
ནི།གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྔར་མེད་དང་ཕན་ཚུན་མེད་པ་དང་འབྲེལ་ཞིང༌། ལྡན་ཞེས་གསལ་བ་རྣམས་སྔར་མེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གང་ཞིག་ཁས་ལེན་དུ་འགྲོ་ན་སྟེ། ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན་མེད་པ་ལ་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་དུ། རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོའ་རྣམ་ ིའགྱུར་དང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
གཉིས་པ་ལ་བཞི། འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང༌། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང༌། ཁས་བླངས་འགལ་བ་དང༌།
དགག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བ་སྔར་མེད་གསར་དུ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི། མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་དེ་རྣམ་འགྱུར་དུ་མའི་དེ་4

དག་ཉིད་ལས་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེས་
ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལས་གཞན་པའི་བ་ལང་གི་རང་བཞིན་ཅི་ཞིག་གང་གིས་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་ཏེ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་ལ་རྣམ་འགྱུར་ཐ་དད་པའི་བློ་འཇུག་སྟེ། འཇིམ་པར་མཚུངས་པ་ལ་འཇིམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཐ་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༧ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༠༩ ན ༥ འབའ་ཞིག་ལས་སྒྲ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༧ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༠༩ ན ༥ མི་བརྗོད་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༠༧ བ ༤། གཙང་། ཤོག ༡༠༩ ན ༥ །སྤྲིན་ཡོད་པ་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༠༨ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༠༩ བ ༣ དུ་མི་དག་ཉིད་

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 405

དད་ལས་ཁམ་ཕོར་ལ་སོགས་ཐ་དད་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེ་ན། སྔར་མེད་དང་ཕན་ཚུན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐ་དད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཡང་སྟེ་དེ་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་པར་མཚུངས་པ་ལ་བ་ལང་ངོ་རྟའོ་སྙམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་བློ་ཅི་སྟེ་དགག་མི་རིགས་པར་ཐལ། འཇིམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ལ་འཇིམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན། བློ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། ཁས་བླངས་འགལ་བ་དངོས་དང༌། སྒྲ་རྟོག་འཇུག་པ་གཞན་སེལ་ལ་ངེས་
པར་ལྟོས་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཐ་1

སྙད་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅན་འབའ་
ཞིག་མིན་པར་ཐལ། བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཙོ་བོ་གང་དུས་ནམ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བའི་ལམ་དུ་མ་གྱུར་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བའི་ལམ་དུ་གང་གྱུར་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་ཞིང་རྫུན་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་གསལ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་མཐོང་བ་ལ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བ་ལྐོག་ཤལ་སོགས་འདུས་པ་ལ་བ་གླང་གི་བློ་སྐྱེ་བ་དཔེར་སྨོས་པ་གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ། དེ་འགལ་ཞེ་ན། གསལ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཡོད་ཀྱང་ནོག་སོགས་གསལ་བ་འདུས་པའི་གོང་བུ་མཐོང་བ་ལས་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པ་དེའི་བློ་སྐྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ཁོ་བོ་ལ་མི་འགལ་ཞིང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འགལ་བར་ཐལ། གོང་བུ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བ་ལང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང༌། གཞན་སེལ་མི་འདོད་པ་གྲུབ་མཐའ་འགལ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཁས་བླངས་ཉམས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་གི་ཕན་ཚུན་འགྲོ་བ་མེད་པའི་གཞན་སེལ་བ་ལ་དེ་མི་ལྟོས་ཞེས་པ་འདི་ནི། རང་གི་རྣམ་རྟོག་གིས་བརྟགས་ཤིང་སྤྲོས་པར་ཟད་དེ། གཞན་སེལ་བ་བརྗོད་པ་མིན་པའི་སྒྲ་ཡིས་ནི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བ་སྟེ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ལ་གསུམ། གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དངོས་མེད་ལ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་
རྟོག་པ་མི་འཇུག་པ་དང༌། གྲངས་ཅན་གྱི་སྤྱི་གསལ་ལ་སྐྱོན་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རང་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༨ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༡༠ ན ༡ ཁྱོད་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་

406 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཉིད་སྔ་མ་གཞན་རང་གི་དུས་ན་མེད་པ་མཐོང་བ་ལས་རང་གི་བྱེད་ལས་གཞན་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་ན། འཁོར་བའི་ཐོག་མ་རྟོགས་པའི་བློ་མེད་པར་འཇུག་པས། རྟེན་གཅིག་མཐོང་ན་ཡང་མཐའ་དག་མཐོང་དགོས་ལ། དང་པོའ་གསལ་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེལ་བ་སྨྲ་བ་ཁྱེད་ལ་ཡང་ ིཤིང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་གསལ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་འགལ་ཏེ། ཤིང་མ་ཡིན་ཀྱང་མཐའ་ཡས་ལ་ཤིང་གསལ་མཐའ་ཡས་པས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེ་ན། ཤིང་གི་སྒྲས་ཤིང་མ་ཡིན་སེལ་བ་དང་ཤིང་རང་གིས་གསལ་བ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལ། དེ་མཐའ་དག་ཤེས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཤིང་བརྗོད་པའི་སྒྲས་རིགས་མི་མཐུན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་དེའི་སྒོ་ནས་ཤིང་གསལ་ལ་འཇུག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཞན་མེད་པ་མ་མཐོང་བ་ལས་བདག་ཉིད་གསལ་བ་
གཞན་ལ་རྟོག་ན། རང་ཉིད་གཞན་མེད་པ་དེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་གཅིག་པུའི་བློ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལ། རྫས་དུ་མ་ཡིན་ན། གསལ་བ་གཅིག་ལ་ཡང་དུ་མའི་བློ་1

སྐྱེ་བར་ཐལ་
ལོ་ཞེ་ན། ཤིང་རང་ཉིད་རིགས་མི་མཐུན་མེད་པ་དེ་ལ་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྟོག་2

པ་འཇུག་

པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཤིང་གི་བདག་ཉིད་གཞན་མེད་པ་དེའི་ངོ་བོར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་རྫས་གཅིག་ཉིད་དུ་མ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འཇུག་རིགས་ན་ཡང་དེའི་ངོ་བོར་རྟགས་སྔ་མ་དེར་ཐལ། རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྟོག་པ་དེ་དག་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་འགྱུར་ཅུང་ཟད་འཆུགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གྲངས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིའང་གསལ་བ་དང༌། ནུས་པ་སྤྱི་གཙོ་བོ་གཅིག་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཉེས་པ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་ན་རྣམ་འགྱུར་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང༌། གཙོ་བོ་དུ་མར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན། རྣམ་འགྱུར་མཐའ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་ལ་བཞི། ཚིག་གིས་བརྗོད་པའི་དངོས་མེད་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་བྱར་འགལ་བ་
དང༌། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་ལས་དོན་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང༌། སྒྲ་དང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༡༠ བ ༥ དུ་མའི་སྐྱེ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༡༠ བ ༦ རྟག་པ་ འོག་དེར་རྟོག་པ་ཞེས་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་རྟག་པ་ཡིན།

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 407

པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་དང༌། རིགས་བརྗོད་དང་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་གཞན་ལ་མེད་པ་མཐོང་བ་ལས་གསལ་བ་རྣམས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ན་རང་ཉིད་གཞན་ལ་མེད་པ་རྟོག་པ་ནི། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའ་མངོན་སུམ་ ིགྱི་གཟུང་བྱར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འཛིན་པ་པོ་དབང་པོ་དྲུག་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤིང་ལ་སོགས་པ་རིགས་མི་མཐུན་མེད་པ་དབང་མངོན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་ལག་རྗེས་དང༌། སྒྲ་སྤྱི་དང༌། དོན་སྤྱི་དེའི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། གང་ཞིག་ཤིང་བརྗོད་པ་དང༌། ཤིང་མིན་གཅོད་པའི་ཤིང་གི་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་པ་ཡི་བདེན་བཞི་ལས་དབང་པོ་སོ་སོར་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒྲ་ལས་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང༌། བྱང་བ་ལ་རྟོགས་
པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང༌། དེ་ཡང་གཞན་སེལ་ལ་ལྟོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་ཚིག་གིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་བརྗོད་པ་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང༌། བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་དང་རྐྱེན་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་བརྡ་སྦྱར་བའི་ངག་ལས་དོན་དུ་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ངག་གི་དོན་སོ་སོར་སྣང་བ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིས་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བ་ལ་དང་པོ་སྒྲ་སྤྱི་དང༌། དོན་སྤྱི་སོ་སོར་བྱེད་1

པའི་རྟོག་པ་ཉེ་བར་བསྐྱེད་ཅིང་དུས་ཕྱིས་སྒྲ་སྤྱི་དང༌། དོན་སྤྱི་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་
ནོ། །དོན་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚིག་བརྗོད་པ་ལས་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྟོག་པས་ཀྱང༌། སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་བརྡ་ལ་བྱང་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་དང་རྐྱེན་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར། ཕྱི་རོལ་དོན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་གོམས་པའི་ངག་དག་ལས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པའི་དོན། དོན་ལ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། རང་རང་གི་རྐྱེན་བག་ཆགས་མི་འདྲ་བ་དང༌། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ཉན་པ་པོ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩེད་འཇོའ་སྙན་ ིངག་ཐོས་པ་ལས། ཆགས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བློ་སྐྱེ་ཞིང༌། ཆགས་བྲལ་རྣམས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༡༡ བ ༢ དོན་སྤྱི་སོ་སོར་གོ་བའི་རྟོགས་པ་

408 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིལ་ཡིད་འབྱུང་གི་བློ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ།།
གསུམ་པ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེ་ཡང་དོན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་དང༌། སྤྱི་དོན་
གཞན་བརྗོད་པ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཁྱེར་ཤེས་པའི་ངག་གིས་དོན་དཔོག་པ་འདི་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལས། ཕ་རོལ་པོ་ལ་བརྗོད་འདོད་དང༌། དེ་ལ་དོན་སྤྱི་སྣང་བ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི། རྗེས་དཔག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ལས་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དཔོག་མི་ནུས་པ་ནི་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་ངག་གི་བདག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་སྣ་ཚོགས་ཤེས་པའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རྟོག་དེ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མྱོང་བྱ་ཡིན་པས་ན་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་ནམ་ཚིག་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་དང༌། དོན་སྣ་ཚོགས་རྟོགས་པའི་སྤོབས་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་སྤྱི་ལ་མི་འཇུག་པ་སྤང་བ་དང༌། རྗོད་བྱེད་ཀུན་གྱིས་
སྤྱི་བརྗོད་པར་མཚུངས་ན་རིགས་བརྗོད་དང་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་དང་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་དང༌། རྫས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་དུ་མ་གཞན་སེལ་བ་སྤྱིའི་ངོ་བོས་རྗོད་པར་བྱེད་ཀྱང༌། དངོས་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་ནི་དུ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱང༌། སྤྱི་བརྗོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་ལའང་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་དབྱིབས་
1

རིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། ཚོགས་པའི་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་དང༌། ཚོགས་པ་ལ་ལར་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང༌། སྤྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོགས་པ་ཅན་ལ་ཚོགས་པར་བཏགས་པ་གྲོང་གི་ཕག་2

པ་བཟའ་བྱ་མིན་ནོ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ན། དེའི་ཡན་ལག་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱང་བཟའ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ།།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་སྒྲ་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༠ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༡༢ ན ༦ དོན་གྱི་དབྱེ་བས་རིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མ་དངོས་སུ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༠ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༡༢ བ ༡ གྲོང་གི་ཕ་བཟའ་བྱ་

ལེའུ་ལྔ་པ་གཞན་སེལ་བཤད་པ། 409

སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དཔེ་དང༌། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་རང་གི་རིགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོགས་པ་ཅན་དང༌ཚོགས་པ་དུ་མ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ཀྱང་སྤྱི་བརྗོད་པ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་གཉི་ག་ཡང་སྤྱི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། རིགས་དང་ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་རང་གི་གསལ་བ་སོ་སོ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ཅིང༌། ཚོགས་པའི་སྒྲ་ནི་ཚོགས་པའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་བཏགས་1

ཀྱང༌གྲངས་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན། དཔེར་ན། ཚོགས་
པའི་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་གྲངས་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་ཐིགས་པ་གྲངས་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཐིགས་པ་གཅིག་ལ་ཡང་ཐིགས་པའི་སྒྲ་འཇུག་ཅིང༌། དུ་མ་ལ་ཡང་འཇུག་པས་སོ། །གྲངས་ལ་ལྟོས་པ་ཀར་ཤ་པ་ན་དང༌། དཔག་ཚད་དང༌། གྲུ་བཞི་སོགས་དང༌། ཚད་ཉིད་2

ནི་སྟེ་ཆུའི་སྒྲ་ལྟེ་བ་དང༌། བརླ་དང༌། པུས་མོ་ཙམ་ནུབ་པ་ལ་མི་ལྟོས་
པ་དང༌། དབྱིབས་སེར་པོ་དང་ཟླུམ་པོ་དང༌། གྲུ་བཞི་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁུ་ཚུར་གྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་ཁུ་ཚུར་གྱི་སྒྲ་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཚོགས་པའི་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་གྲངས་སོགས་བརྗོད་པ་ན་ལྟོས་པ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །འདུས་པ་སྟེ་ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་སོ་སོ་བ་རྗོད་པར་བྱེད་དེ། ཁང་པ་དང་ཞིང་དང༌། ལམ་དང༌། ལྕགས་རི་དང༌། སྐྱེས་བུ་སོགས་ཚོགས་པ་ལ་གྲོང་གི་སྒྲས་བརྗོད་པ་དང།3 དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྐྱེས་བུ་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་དང༌། ལུས་ཀྱི་སྒྲ་དེའི་ཆ་ཤས་ལ་བཏགས་པ་ནི། བཏགས་མིང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་ཆ་ཅན་ལ་འཇུག་གི །ཆ་ཤས་ལ་འཇུག་པ་མིན་པ་དང༌། ཁ་དོག་ཁྲོ་4

བོའ་སྒྲ་ཡང་དེའི་ཆ་ཤས་སྔོན་པོ་སོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་ ིསོགས་ཚོགས་པའི་སྒྲས་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོགས་པའི་སྒྲ་དེ་ཡི་ཆ་ཤས་ལ་དངོས་སུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོགས་པའི་སྒྲས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༠ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༡༢ བ ༤ བཏགས་ནས་ཀྱང་། གྲང་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན། དཔེར་ན། ཚོགས་པ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༡ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༡༢ བ ༥ ཚད་ཉིད་དང་ནི་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༡༡ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༡༣ ན ༡ བརྗོད་པ་ན།
4 ཞོལ། ཤོག ༡༡༡ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༡༣ ན ༢ ཁྲ་བོའ་ཡང་དེའི་ ི

410 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཚོགས་པ་ཅན་སྤངས་ནས། ཚོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པའི་སྒྲ་བུམ་པའི་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལ་འཇུག་གི །དེའི་ཡ་གྱལ་བུམ་པའི་དྲི་སོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ།།གཉིས་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ནི། རང་གི་རིགས་ཅན། བརྗོད་བྱར་མི་སྤོང་ཡང༌།
ཤིང་གི་སྒྲ་ལས་ཤ་པ་སོགས་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་ནི། བརྡས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྒྲ་བྱུང་གི་བློ་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་དང་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་གྱི་བརྡ་ཙམ་གྱིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་བྱུང་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་པ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་
བྱུང་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱོགས་འདིར་དོན་གྱི་གོ་བ་དང༌། དཔེ་ཉེར་འཇལ་དང་ཞེས་གྲགས་པ་དང༌། སྙམ་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་གཞན་འདོད་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་ཉེས་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་མཐར་འཛིན་གྱི་གདུང་བ་འཇོམས་བྱེད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

གསུམ་པ་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་རྟེན་ཅན་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང༌།
ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང༌། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། མ་ཚང་སོགས་བརྗོད་སུན་འབྱིན་ཡིན། །དེ་སྣང་བ་ནི་ལྟག་ཆོད་དོ།1

།ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པས། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་ངེས་ཤེས་སྐྱེད་མི་ནུས་ཤིང༌། སྐབས་དང་མཐུན་དཔེ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཚང་བ་དང༌། རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང༌། རྗེས་འགྲོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་དེ་ལྟར་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངག་ནི་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཚང་ཞེས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཚང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་རྒོལ་བའི་འདོད་དོན་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་བཅོམ་ཞིང༌གེགས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། 1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༧༩༠ ཕྲེང་། ༤

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 411

དངོས་པོའ་གནས་ཚོད་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ཡང༌། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་ནི། རྒོལ་བ་ལ་ ིསྤོབས་པ་མེད་པས། ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ལ། ཕྱི་རྒོལ་བས་བསྒྲུབས་ནས་ངེས་པ་སྐྱེད་ནུས་ཀྱང༌། སྔར་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་སྐྱོན་ཅན་ལས་མ་འདས་སོ། །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་སྐབས་སུ་དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པར་སྟོན་ནུས་པ་འབའ་ཞིག་གིས། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། བློའ་ིསྐྱོན་དང༌སྒྲའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པར་བསྟན་པས་ཀྱང་སུན་འབྱིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ལ་རྒོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་ནུས་པ་ཁོ་ནར་མི་བཟུང་ངོ༌། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ལན་རྣལ་མར་བསམ་ཀྱང༌སྐྱོན་མེད་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་ནི། སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་བ་ལྟག་ཆོད་དེ། ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ལན་ལོག་པ་མཐའ་དག་པ་ཡིན་ཡང༌། རང་གིས་ཉེས་པར་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་སུན་འབྱིན་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཐ་ཤལ་བའོ། །རྩོད་རིགས་ལས། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང༌། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག །ཚར་བཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་གྱི། །གཞན་གྱི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འདོད།1

།ཅེས་བཤད་པས། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་
པར་ཁས་བླངས་ནས་སྐབས་ལ་བབས་བཞིན་དུ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མི་བརྗོད་པ་དང༌། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་ནི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་དང༌། སྐྱོན་བརྗོད་པར་ཁས་བླངས་ནས། མི་བརྗོད་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་བརྗོད་པ་ཡང་ཚར་བཅད་པའི་གནས་སོ། །སུན་འབྱིན་བརྗོད་པའི་དུས་ཀྱང་སྐབས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྫོགས་ནས་ཡིན་གྱི། མ་རྫོགས་པར་སུན་འབྱིན་བརྗོད་པ་ནི། ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་པས་རྒོལ་བའི་ཚིག་བརྗོད་མ་ཐག་སུན་འབྱིན་འཕེན་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་དང༌། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩོད་རིགས་ནས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བཤད་2

ཀྱང་ཚིགས་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྟག་ཆོད་བཤད་པའི་དགོས་པ་དང༌། ལྟག་ཆོད་དང་སུན་འབྱིན་
ལྟར་སྣང་དེ་དག་ལྟག་ཆོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་དང༌། རྩོད་སྒྲུབ་མཁན་པོའ་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་གྲངས་ ིངེས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང༌། ལྟག་ཆོད་ལ་ལན་བརྗོད་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨ ཤོག ༨༦༣ ཕྲེང་། ༦
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༢ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༡༤ ན ༦ རྒྱས་པར་ཚིགས་མང་དུ་

412 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་ནི་དངོས་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང༌། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ ིཚད་མ་ལ་རག་ལས་པས། སྒྲ་བྱུང་སོགས་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་བཀག་ནས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྟན་རིགས་མོད། ཚད་མ་ལྟར་སྣང་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་དང༌། གཏན་ཚིགས་དང༌། དཔེའི་སྐྱོན་རྣམས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཚང་བ་དང༌། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང༌། འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་དང༌། སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་སོགས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལྟར་སྣང་བརྗོད་ཀྱང་རང་གི་ཕྱོགས་ངེས་པར་འགྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པའི་ཆ་ཤས་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྐྱོན་མེད་སྨྲ་བ་བཞིན་དུ། རང་གི་ཕྱོགས་གྲུབ་པ་མཚུངས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དགོངས་པ་ཅན་ནོ།། གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོན་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་དང༌། སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ལ་ལྟག་ཆོད་དུ་སྟོན་པའི་ལན་འདི་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང༌། སུན་འབྱིན་པ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟག་ཆོད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྟག་ཆོད་ལ་ནི་རྗེས་མཐུན་གྱི་ལན་དེ་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་སྔ་མ་བཅུ་བཤད་པ་དང༌། ཕྱི་མ་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། ཕྲད་མ་ཕྲད་མཚུངས་པ་དང༌། གཏན་ཚིགས་མིན་པར་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་པོ་གཉིས་བཤད་པ་དང༌། རྟག་པ་དང་མཚུངས་པ་སོགས་ཕྱི་མ་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པ་དག་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། རང་གིས་གཞན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཕྲད་མ་ཕྲད་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རང་གི་སུན་འབྱིན་ལ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ། རྟགས་འདི་བསྒྲུབ་བྱ་དང༌ཕྲད་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དམ། མ་ཕྲད་པར་སྒྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆུ་ཀླུང་དང་རྒྱ་མཚོ་ཕྲད་པ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་དང༌འདྲེས་པས། ཁྱད་པར་

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 413

མེད་པར་འགྱུར་ཞིང།1

མ་གྲུབ་པ་ཕྲད་པར་མི་འཐད་པས་གྲུབ་པ་དང་ཕྲད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་
པས་གཏན་ཚིགས་དགོས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། མ་ཕྲད་པས་གཏན་ཚིགས་མིན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དུས་གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས་རྟགས་སུ་བརྗོད་འདོད་མིན་པ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་མི་འདོད་པར་བརྗོད་པའི་ལྟག་ཆོད་དོ། །གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱ་ལས་སྔར་གྲུབ་ན་འདི་གང་གི་གཏན་ཚིགས་ཡིན། ཕྱིས་གྲུབ་ན་གོ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་ལ། དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་ན། རྭ་གཡས་གཡོན་བཞིན་དུ། གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་གཏན་ཚིགས་མིན་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཕྲད་མ་ཕྲད་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་ཐལ། གཏན་
ཚིགས་ཡང་དག་ཙམ་མ་ཚང་བ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་རྩོད་པ་འདེབས་པའི་རྩོད་པ་རྗེས་མཐུན་པ་སུན་འབྱིན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོལ་བྱུང་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཏན་ཚིགས་ཙམ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །སུན་འབྱིན་དང་སུན་དབྱུང་བྱ་གཉིས་ཕྲད་

2

མ་ཕྲད་བརྟགས་ན་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་གསུམ་གྱི་བརྟག་པ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །སྐབས་དེར་བསྒྲུབ་བྱ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ནི་གཏན་ཚིགས་དང༌། གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་ཚིག་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་བསམས་ནས། འབྲས་བུའི་སྔར་རྒྱུ་གྲུབ་དགོས་པས། སྔ་ཕྱིའི་རྟག་པ་མི་འཇུག་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་སྔར་མ་སྐྱེས་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ནས་གཏན་ཚིགས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གིས་བརྗོད་པའི་དོན་བརྟགས་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་རྩོད་ན་ནི་སུན་འབྱིན་དེ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་གྱི་དེར་རྟོགས་ཀྱི་བློ་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པས། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེའི་ཚེ་མ་གྲུབ་པ་མིན་པས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ། དང་པོ་རྟག་པ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། ཕ་རོལ་པོས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༣ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༡༥ ན ༤ ཁྱད་པར་འགྱུར་མ་གྲུབ་པ་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༣ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༡༥བ ༢ གཉིས་ཕྲད་བརྟགས་ན་ཡང་

414 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིམི་རྟགས་1

སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་སྒྲ་དུས་
ནམ་ཡང་མི་རྟག་པ་འདོད་པར་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཐོབ་པ་འདོད་པར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་ནམ་ཡང་མི་རྟག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་རྟག་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟར་མི་རྟག་པར་བཞག་ནུས་པ་མིན་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་དུས་ཀུན་ཏུ་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པས། སྒྲ་རྟག་པར་དམ་འཆའ་བའི་རྩོད་པ་ནི། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་རྗེས་མཐུན་བརྗོད་པ་སྟེ། རང་ཚིག་འགལ་བའི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་མ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
དེ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོལ་བྱུང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་བརྗོད་པའི་སྔར་གཏན་ཚིགས་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡང༌། མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་རྩོད་པ་ནི་མ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྨྲ་བ་པོའ་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་ངག་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་གསར་དུ་ ིསྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྔར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མིན་པར་རྩོད་པ་ནི། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཚིག་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་མིན་པས་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་བརྗོད་པ་ལ་སྔར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས། སྔར་རྟགས་ཚིག་མེད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པར་རྩོད་ན་ཡང་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་སྟེ་2

གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་ཀུན་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་དགོས་པས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་དཔེ་མ་ཚང་བའི་སུན་འབྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་
སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་བརྗོད་པ་ལ་སྔར་3

བཞིན་
དུ་སྒྲ་མ་སྐྱེས་པས་རྩོལ་བྱུང་དུ་མེད་པའི་རྩོལ་བྱུང་རྟགས་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་རྩོད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༤ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༡༥ བ ༦ མི་རྟག་པ་སྒྲའི་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༤ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༡༦ ན ༥ ཡིན་སྟེ། དཀུན་འབྱུང་ལྟར་སྣང་སྟེ་
3 ཞོལ། ཤོག ༡༡༤ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༡༦ བ ༡ སྔར་དུ་སྒྲ་མ་སྐྱེས་

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 415

པ་དང་རྩོལ་བྱུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་ཤགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྩོད་པའི་འགལ་བའི་ངག་གཉིས་ནི། མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མིན་ཏེ། སྒྲ་སྐྱེས་པ་ལ་སྔར་རྩོལ་བྱུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་རྩོད་པ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་དང༌། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་ཤགས་ཀྱིས་རྟག་པར་རྩོད་པ་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བཞི་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་སུན་
འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པའམ། འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྟགས་ནས་རྫ་བུམ་དབྱུག་གུ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་བྱས་ཤིང༌། སྒྲ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སྒྲའི་འབྲས་བུས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ། བུམ་པའི་འབྲས་བུས་རྩོད་གཞི་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མི་འགྲུབ་པར་སྟོན་ཞིང༌། རྩོད་པ་དེ་ཉིད་དཔེ་དང༌། རྩོད་གཞི་འབྲས་བུར་མཚུངས་པའི་ཆ་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ཙམ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པ་དེ་ནི་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མིན་ཏེ། སྨྲ་བ་པོའ་འདོད་པས་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་རྣམ་ ིཔ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲའི་འབྲས་བུས་བུམ་པ་སོགས་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་པས་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་རྩོད་ན། འགལ་བ་ལྟར་སྣང་དང༌། དེ་ཉིད་རྟག་པ་ལའང་མེད་དོ་ཞེས་རྩོད་ན། ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་དང༌། བུམ་པའི་འབྲས་བུས་སྒྲ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་རྩོད་ན་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ངོ༌།།
ལྔ་པ་དང༌། དྲུག་པ་ཆོས་མཐུན་པ་མཚུངས་པ་དང༌། ཆོས་མི་མཐུན་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་
ཆོད་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྱུར་རྙིང་རྩ་འགྲེལ་ལས་དཔེ་བསྟན་ཞེས་འབྱུང་ཡང༌། དཔེ་མ་དག་པའོ། །མཐུན་པའི་དཔེ་བུམ་པ་དང༌། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ། དཔེ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བར་1

བྱས་པ་ཡང་དག་ལས་ལྟག་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༥ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༡༧ ན ༢ སྦྱོར་བས་བྱས་ཡང་དག་

416 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཆོད་སྨྲ་བ་པོས། དཔེར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ལས་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། སྒྲ་དང་ནམ་མཁའ་ལུས་ཅན་མིན་པར་ཆོས་མཐུན་པས་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྩོད་པ་ཆོས་མཐུན་པ་དཔེ་ཡིས་སྒྲ་ལ་གཞན་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཆོས་མཐུན་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་དག་རྩོལ་བྱུང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བུམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། བུམ་པ་དང་ནམ་མཁའ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ལས་ལུས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྩོད་པ་ནི་ཆོས་མི་མཐུན་པས་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་དོ།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་བའི་དབང་ཤེས་དང༌། དཔེ་ལྟར་
སྣང་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་དང༌། འཁྲུལ་བ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྩོལ་བྱུང་གིས་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བུམ་པ་ཆོས་མཐུན་དང༌། ནམ་མཁའ་ཆོས་མི་མཐུན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་དང།1

ཕ་རོལ་པོ་ན་རེ། དཔེ་བུམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་
རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། དཔེ་བུམ་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ལས་ལུས་ཅན་མིན་པར་སྒྲ་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་མི་མཐུན་དཔེར་བྱས་པས་དཔེ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་དང་སྒྲ་གཉིས་ལུས་ཅན་མིན་པར། ཆོས་མི་མཐུན་པས་ལུས་ཅན་མིན་པར། སྒྲ་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྩོད་པ་ནི། ལུས་ཅན་མིན་པ་དང་རྩོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མཐུན་པ་དང༌། མི་མཐུན་དཔེ་ཅུང་ཟད་ཆོས་མི་མཐུན་པས་གཞན་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏུ་རྩོད་པ་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་སུན་འབྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་ཐལ། སུན་འབྱིན་དུ་ཁས་བླངས་པ་གང་ཞིག །འགལ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་2

ལྟར་སྣང་བཞིན་དུ་ཁྱོད་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༥ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༡༡༧ བ ༡ བརྗོད་པ་ལ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༥ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༡༧ བ ༥ རྟགས་ཀྱི་ལྟར་སྣང་

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 417

ཆོས་མཐུན་རེ་ཙམ་མཐོང་བས་སྒྲ་ལས་རྟག་པ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོས་ཀྱང་1

ཆོས་

མཐུན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ངེད་ཀྱི་དཔེ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་ངོ་ཞེས་རྩོད་པར་བྱེད་པས་
སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། ཕ་རོལ་པོ་ལ་དཔེ་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླངས་ནས་རྩོད་པའི་སུན་འབྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཏན་ཚིགས་གཉིས་པོ་འདི་ལ་ཡང་དཔེ་བཀོད་ཀྱང་རྗེས་འགྲོའ་ཁྱབ་པ་དང་ལྡོག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་པ་ངན་པ་ཕལ་ཆེར་ནི། ིདཔེས་བསྒྲུབ་བྱ་ཉེ་བར་འཇལ་བར་བྱེད་དེ། སྒྲ་ནི་བུམ་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱི། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་མིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ནི། དཔེ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འདྲེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། གང་མི་རྟག་པ་དེ་རྩོལ་པ་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་པ་དང༌། གང་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བ་དེ་རྟག་པའོ་ཞེས་པ་ལྟར། རྗེས་འགྲོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་ལས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན། དཔེ་ཉེར་འཇལ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པས་དེ་ལྟར་བྱ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གསུམ་པ་ནི། སྔར་གྱི་རྩོད་པ་དེ་ནི་འཁྲུལ་བ་ལྟར་སྣང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ལྟག་
ཆོད་སྨྲ་བ་པོས་ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གཉིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ཀྱང་རྩོད་པ་གཉིས་ཀ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གཏན་ཚིགས་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་དེ་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྩོལ་བྱུང་གི་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ཡང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཕྱི་མ་དང་སྔ་མ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ།།
བྱ་བ་རྣམ་གཞག་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་
སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་བུམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ལ་ལྟག་ཆོད་སྨྲ་བ་པོ་ན་རེ། འདི་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཡོད་ན། བུམ་པ་ཁོ་ན་ཆོས་མཐུན་པར་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༥ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༡༧ བ ༥ ཁོ་བོའ་ཡང་ ི

418 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིབྱ་བ་དང༌། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཕྱིར། མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྱི་སྒྲ་ནི་མིན་ཏེ། ཆོས་གཉིས་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་སྒྲ་ཁོ་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་བསྲེག་བྱ་མིན་པ་དང༌། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཆོས་གཉིས་པོ་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བརྗོད་པས་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྗོད་པ་ནི། རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དོ། །གང་གི་སྒྲས་ཕྲད་མ་ཕྲད་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་སོགས་སུ་མ་ཟད་འདི་མང་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལས་ལོག་པ་རྟག་པ་ཉིད་རྟོག་པ་ནི། རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དོ། །ཚོས་པར་བྱ་བ་མིན་པ་བུམ་པ་ལས་གཞན་སྒྲའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་གཏན་ཚིགས་དེས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་1

མི་ནུས་པར་ཐལ། གཏན་
ཚིགས་དེས་འཁྲུལ་བ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་མཐོང༌། དེ་ལས་གཞན་ལ་ཡང་མཐོང་བའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མིན་པ་ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་བྱེད་ཀྱི་རྟག་པར་ཐལ་བ་འཕེན་མི་རིགས་ཏེ། འགལ་བ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྩོད་པ་དེ་དག་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མིན་ཏེ། མ་ངེས་པ་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་གི་ལན་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལས་རྟག་པར་ཐལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་ངོ༌།།
བརྒྱད་པ་ཁྱད་པར་མེད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ལ་གསུམ། ལྟག་ཆོད་ངོས་བཟུང་བ་
དང༌། དེ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་དང༌། རྣམ་གཞག་མཚུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་དང༌། དཔེའི་ཆོས་ངག་2

མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་
མཐུན་པ་ཡིན་ན། གཅིག་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཏན་ཚིགས་ཆོས་མཐུན་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང༌། ཆོས་མཐུན་པས་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྩོད་པ་ནི། བྱེ་བྲག་མེད་པར་མཚུངས་པའི་རྩོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྩོད་པ་ནི། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༦ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༡༨ བ ༤ སྒྲ་རྟག་པར་མི་ནུས་པར་ཐལ།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༦ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༡༩ ན ༡ དཔེའི་ཆོས་ངག་

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 419

འགྱུར་1

ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་པ་ཙམ་ལས་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་ནི། མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་དང་ཕྱོགས་གཅིག་མཐུན་པས་ཐམས་ཅད་མཐུན་ན་བསྒྲུབ་བྱ་དང་རྟགས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་སུན་འབྱིན་དེ་ནི་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་བར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྔ་མའི་དོན་བསྡུས་ནས་ཡང་བརྗོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་ནི་གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩོལ་བྱུང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། མིག་གི་གཟུང་བྱ་མིན་པ་དང༌། མཉན་བྱ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་རྩོད་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དོ། །ཀྱང་གི་སྒྲས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་རྣམ་པ་འདིས་ཀྱང་ལྟག་ཆོད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །ཆོས་མཐུན་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་མཚུངས་པ་བཞི་པོ་འདི་ལན་ལྟར་སྣང་ཁོ་ནར་འགྱུར་རམ། སྐབས་འགར་ལན་ཡང་2

དག་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ལྟག་ཆོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཕྱི་མ་བཞི་པོ་འདི་སྐྱོན་ཡོད་པ་
མིན་ཏེ། སྐབས་འགར་སྐྱོན་མང་3

ན་ནི། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །རྒོལ་བའི་སྤོབས་
པ་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་སུན་འབྱིན་དང༌། གཞན་གྱི་ཚེ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མཐོང་ན་གནོད་པ་མེད་དེ། རྡུལ་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། རྡུལ་གཅིག་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཅན་ནམ་ཆོས་སམ་ཚོགས་དོན་ལ་གནོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གནོད་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པ་འགལ་བ་ཉིད་མིན་ཞེས་པས་གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེས། དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་དོན་ནོ།།
གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ། དམིགས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ལ་གཉིས། ལྟག་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༧ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༡༩ ན ༣ འགྱུར་བར་ཕྱིར།
2 ཞོལ། ཤོག ༡༡༧ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༡༩ བ ༡ ལན་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༡༧ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༡༩ བ ༡ སྐྱོན་མེད་ན་ནི་

420 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིཆོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལས་གཞན་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྟན་ན་དམིགས་པ་མཚུངས་པའོ་ཞེས་སོ། །ལྟག་ཆོད་སྨྲ་བ་ན་རེ། རྩོལ་བྱུང་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་མིན་ཏེ། གློག་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་མི་རྟག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱབ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་གཏན་ཚིགས་མིན་ཏེ། ནགས་ཀྱི་ཤིང་འདི་ཆོས་ཅན། སེམས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། མཚན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་ནས་ཉལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩོལ་བྱུང་གཏན་ཚིགས་གཞན་གྱིས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཏན་ཚིགས་གཞན་གྱིས་རྩ་བའི་གཏན་ཚིགས་མིན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དུ་མ་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཏན་ཚིགས་འཁྲུལ་པར་རྩོད་པ་ནི་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་གཟུགས་ཅན་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྱུར་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ངེས་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་གཏན་ཚིགས་གཞན་འཁྲུལ་བར་རྩོད་པའོ། །གཏན་ཚིགས་གཞན་གྱིས་སྒྲ་ལ་རྟག་པར་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་འཁྲུལ་ན་ཡང་དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ནི། མི་རྟག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་ཀྱང་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་དངོས་པོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གློག་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ལ་བསམ་ནས་མི་རྟག་པ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྲིད་ཅིང། སྒྲ་ལ་མེད་པ་མིན་པ་ལ་མེད་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་རྩོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ལྟག་ཆོད་ཡིན་ཏེ། མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་གི་རྩོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་གློག་ལ་སོགས་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་མེད་པ་མིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ལྟག་ཆོད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལ་མེད་པས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ལ་གནས་པའི་རྩོལ་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་མིན་གྱི། མི་རྟག་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་
སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོལ་བྱུང་གིས་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 421

དམ་བཅའ་གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་པའི་དོན་ལ་རྩེ་བའི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྩོལ་བས་སྔར་ཡོད་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནམ། བུམ་པ་ལྟར་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཐ་དད་ལ་བཏགས་ནས་གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་རྩོད་པར་བྱེད་པ་དང༌། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲའི་བསྐྱེད་བྱར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མ་ངེས་པར་རྩོད་པ་ནི། ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་བསྐྱེད་བྱར་སྒྲོ་བཏགས་ཅན་རྩེ་བའི་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་རྩོད་པ་ནི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་ཏེ། མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་གི་སུན་འབྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོལ་བྱུང་རྩོལ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དེ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པར་རྩོད་པ་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་པས་1

ལྟར་སྣང་གི་སུན་འབྱིན་ཡིན་པས་ལྟག་ཆོད་དོ།།
གསུམ་པ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་མཚུངས་པ་ལྟག་ཆོད་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།
དེ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། དོན་གྱིས་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟག་པར་འགྱུར་བས་འདོད་པ་མིན་པའི་དོན་གློག་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པར་སྒྲུབ་དགོས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་པའི་རྩོད་པ་ནི། དོན་གོ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩོད་པ་འདི་ནི། མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་གི་སུན་འབྱིན་ཡིན་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་གིས་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་ནུས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟ་ན་འཁྲུལ་བ་གཞན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟག་པ་ལ་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པར་འདོད་པས་གློག་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་སུན་འབྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་
སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟག་ཆོད་སྔ་མར་མ་ཟད་ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་ལྟག་ཆོད་ཡང་ནི། རྩོལ་བྱུང་གིས་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བུམ་པ་དཔེར་བཀོད་པའི་ཚེ། བུམ་པ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང༌། དཔེ་གང་ཡིན་ཞེས་དེའི་གཏན་ཚིགས་མེད་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་གང་ཡང་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་ཡོད་བཞིན་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༨ བ ༢། གཙང་། ཤོག ༡༢༠ བ ༤ མ་གྲུབ་ལྟར་སྣང་

422 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིདུ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལམ་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ་ནི། གཉིས་པ་ནི། མི་རྟག་པ་དཔེ་བུམ་པ་སོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་མཐོང་བཞིན་དུ་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ་དེ་ནི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཐམས་ཅད་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་དཔེ་ལྟར་སྣང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་བཤད་པའི་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། དེ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་མདོ་ཙམ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྟག་ཆོད་ཀུན་ལ་དབྱེ་བ་དང་དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཕྱོགས་ཙམ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མི་བརྗོད་དེ། ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཕེལ་བ་དང༌། འགྲིབ་བ་མཚུངས་པ་དང༌། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་མིན་
པ་མཚུངས་པ་དང༌། འཐད་པ་དང༌། དཔེའི་ཟླ་བོ་མཚུངས་པ་དང་སྐབས་མཚུངས་པ་སོགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྩོལ་བྱུང་གིས་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བུམ་པ་དཔེར་སྨོས་པ་ན། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་འདོད་ན། བུམ་པ་དང་འདྲ་བར་སྒྲ་ཡང་ལུས་ཅན་དུ་འཐོབ་བོ་ཞེས་རྩོད་གཞི་ལ་དཔེའི་ཆོས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་འཕེལ་བ་མཚུངས་པ་དང༌། བུམ་པ་མཉན་བྱ་མིན་པ་ལྟར། སྒྲ་ཡང་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་གཞན་འགྲིབ་པར་བྱེད་པ་འགྲིབ་པ་མཚུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟར་བུམ་པ་ཡང་ངོ༌། །ཞེས་པ་དང༌། བུམ་པ་རྗོད་བྱེད་མིན་པ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་རྗོད་བྱེད་དང༌། བརྗོད་བྱ་མིན་པ་མཚུངས་པ་སྟེ། བཞི་པོ་འདི་ནི། ཁྱད་པར་མེད་པ་མཚུངས་པ་དང༌། རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་ནི་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ཏེ། ཤེས་པར་འདོད་ན་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་བློའ་འགྲེལ་བཤད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ།། ིགསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། དེའི་ལན་འདིར་རྒྱས་པར་མ་སྨོས་པའི་
རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟག་ཆོད་དེ་རྣམས་ལ་རྩོད་སྒྲུབ་ཏུ་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། ཆོས་མཐུན་པ་མཚུངས་པ་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པ་དང༌། རྣམ་པར་དག་པ་དང་བྱེ་བྲག་མེད་པ་དང༌། ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པ་མཚུངས་པ་དང༌། འབྲས་མཚུངས་སོགས་སོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 423

བྲལ་ཞིང༌། གནོད་པ་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་དང་ལྟག་ཆོད་ཁ་ཅིག་ནི། གང་གི་དོན་ཇི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅིང༌། ཚད་མས་གནོད་པས་རྫུན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་དང་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པ་དང་དོན་གྱིས་གོ་བ་མཚུངས་པ་སོགས་སོ། །མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པ་དང་རྟག་པ་མཚུངས་པ་སོགས་དམ་བཅའ་དང༌། རྟགས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པས་འགལ་བ་ཉིད་དེ་འགལ་བའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་སྐྱོན་གསུམ་སྟེ། སྐྱོན་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། ལྟག་ཆོད་དེ་རྣམས་གནོད་པ་1

སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་
བསྡུས་ཏེ། གསུམ་པོ་རིགས་ཐ་དད་དུ་མཚོན་ནུས་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྟག་ཆོད་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་གསུམ་གའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྟག་ཆོད་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་འདིར་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།2

གཞན་གྱི་
བསྟན་བཅོས་རིགས་པ་ཕྲ་མོར་ཡང་ལྟག་ཆོད་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ཅན་དང༌། ལན་སྐྱོན་ཅན་ལ་སོགས་པ་3

བསྟན་བཅོས་རིགས་པ་བརྟགས་པར་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་དེར་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟག་ཆོད་གཞན་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སོགས་རྒྱས་པར་ཤེས་པ་བརྟག་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བསྟན་བཅོས་གཞན་དུ་བཤད་པའི་ལྟག་ཆོད་གཞན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་གནོད་པ་སྟོན་ཚུལ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང༌། རིགས་པ་4

བརྟགས་པར་བཤད་པ་དེས་
སྐྱོན་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ནས་རྒྱས་པར་དགག་པ་དང༌། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དགག་པ་དང༌། གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བུ་དང༌། ཕྱོགས་དང་དུས་དང༌། འཕྲོད་འདུ་དགག་པ་སོགས་རྒྱས་པར་བྱེ་བྲག་པའི་རིགས་པ་བརྟག་པ་དང༌། རྐང་མིག་པའི་རིགས་པ་བརྟག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༠ ན ༡ གནོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ གཙང་། ཤོག ༡༢༢ ན ༣ གནོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢༠ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༢༢ ན ༤ རྒྱུ་མཚན་ཡོད།
3 ཞོལ། ཤོག ༡༢༠ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༢༢ ན ༤ སོགས་པའི་
4 ཞོལ། ཤོག ༡༢༠ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༢༢ ན ༦ རིགས་མ་བརྟགས་

424 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་བཞི། གཞན་སྡེའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་
རྣམ་གཞག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་འཚོལ་བ་ལམ་གོལ་བར་ཞུགས་པ་དང༌། ཐུབ་པའི་བསྟན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྟོགས་རིགས་པར་གདམས་པ་དང༌། བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་མཛད་པ་དང༌། ཐོས་པ་དང༌། བསམ་པ་དང༌། སྒོམ་པས་འབད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་སྐྱོན་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དང་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་ཉེས་པར་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་གཞན་གྱི་ལུགས་བླུན་པོའ་སྐྱེ་བོ་ལ་གྲགས་པ་དག་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལམ་གོལ་བར་རྟོགས་པ་ནི། ིབརྒྱུད་པའི་དགོས་པ་གཅིག་གོ།
ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་གོལ་བར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཡང་
རྟོག་གེ་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྟེ། རྟོག་གེ་ཙམ་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ་རང་གི་རྩ་བའི་སྟོན་པ་དང་དྲང་སྲོང་གླིང་སྐྱེས་དང་དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ་སོགས་དངོས་པོའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་རྟོག་བཏགས་ ིའབའ་ཞིག་གིས་ལུགས་འཇོག་པར་བྱེད་པས་རྟོག་གེ་པ་སྟེ། དེ་ཙམ་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པས་ལམ་གོལ་བར་ཞུགས་པ་དང་རང་གིས་ཚད་མ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། འཇུག་ཚུལ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་བསྟན་ཅིང་གང་བསྟན་པ་དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་གྱི་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཅེས་སོགས་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་བརྗོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་1

བྱེ་བྲག་པ་སོགས་རང་གི་སྦྱོར་བ་དང་
ཡང་འགལ་བ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པས། དངོས་སུ་རང་གིས་ཚད་མར་བཏགས་པའི་གཞལ་བྱ་དང༌། བརྒྱུད་ནས་ཐར་པ་སོགས་རང་གི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་མི་འདོད་པའི་དོན་མང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་དོན་
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༠ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༢༢ ན ༢ དེ་བཞིན་བྱེ་བྲག་པ་

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 425

དམ་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ་སོགས་དང༌། འདིར་ཡང་བསྟན་ཏོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འཁྲིད་པར་འདོད་པའི་གང་
ཟག་གང་ཞིག་གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་རྟོག་གེའི་ལམ་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཁྲིད་ན་ལམ་གོལ་བར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལས་ཆེས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཤིང༌། རྒྱང་བསྲིངས་པས་1

ཐར་ལམ་ལས་ཆེས་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོན་
གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་རིག་པའི་གནས་ལྔའི་ནང་ནས་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་གྱི། ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། སེང་གེའི་ཁ་ནས་ཝའི་སྐད་འདོན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ་གདུལ་བྱ་ལ་ ིགཙོ་བོའ་གདུལ་བྱ་དང་ཕལ་བའི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་བཅོམ་ ིལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང༌། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤགས་ཀྱི་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་པའི་རྣམ་རིག་པ་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ།།བསྟན་བཅོས་འདི་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་
བསྟན་པ། སྤྱིར་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་བདག་མེད་པ་གཉིས་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྟོན་པ་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་ནས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕྱོགས་སྔ་མ་སྨྲ་བ་དེ་ལྟར་ན། ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རིགས་པས་ལེགས་པར་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་པར་ཅིར་ཡང་མི་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པར་འདོད་པ་གསལ་ལོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཡང་རྟོག་གེ་བར་བཤད་མོད་ཀྱང༌། འདི་ནི་རང་འགྲེལ་དུ་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་གསུངས་སོ།།
1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༡ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༢༣ ན ༥ རྒྱང་བསྲིངས་ཤིང་

426 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགསུམ་པ་ནི། གཞན་གྱི་ལུགས་རྣམས་ནི། སྣང་བ་ཉེ་བ་ན་མུན་པ་ལྟར་རིགས་པའི་དབྱེ་
བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་ལ། ཐུབ་པའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་བདག་མེད་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། ཇི་ཙམ་དཔྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་མོད། དེ་ལྟའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ལོག་པར་བཟུང་ན། རིགས་པས་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་དགག་པར་བྱ་བའི་རིགས་སོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་འདི་ནི། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་དེའི་འོག་ནས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ཐར་པར་འཇུག་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱ་བར་རིགས་སོ། །ད་ལྟའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི། རིགས་པའི་ལམ་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་སྣང་ངོ༌། །བཞི་པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་རྨོངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཙམ་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་སྟེར་བར་ཤོག་ཅིག་གོ། །།
༈ རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེ་ན། གཞན་སྡེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང༌། གྲངས་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་1

ཕུང་པོའ་སྐྱོན་རྒྱས་པར་བསལ་བར་བྱས་པ་དང༌། རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་ ིམཚན་ཉིད་དང༌། གྲངས་ངེས་པ་དང༌། འཇུག་ཚུལ་དང༌། གཞལ་བྱའི་གྲངས་ངེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་འདི་རུ་དགེ་བ་ཅི་2

བསགས་པ་

དེས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཐར་པའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང༌། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་སྡུག་ཀུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་མིན་པར་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སོགས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཞི་ཞིང་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་པའོ། །ཡང་ན་སྐྱེ་བར་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༢ ན ༢། གཙང་། ཤོག ༡༢༤ ན ༥ མཚན་ཉིད་པའི་ཕུང་པོའ་ི
2 ཞོལ། ཤོག ༡༢༢ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༢༤ ན ༦ དགེ་བ་མི་བསགས་པ་

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 427

བསྟན་པ་ནི། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་མཐར་འཛིན་གྱི་གདུང་བ་འཇོམས་བྱེད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལྟག་ཆོད་བརྟག་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

༈ ལེའུའི་མཚན་འདི་ལྟག་ཆོད་བཤད་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་འོང་རྒྱུར་སྣང་ནའང་འགྱུར་
འདིས་བསྔོ་བའི་མཐར་སྟོན་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བཤད་དོ། །སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་ན་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོས་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤགས་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སོགས་ལེའུ་གཉིས་པར་བསྟན་ལ། དེའི་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང༌། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་གནས་ཚོད་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡང་འབད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དང༌། སྒྲ་རྟོག་བསྒྲུབ་པས་འཇུག་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ལེའུ་ལྔ་པ་བསྟན་ཏོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚུལ་མཐར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་དང༌། ཐར་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ། ལེའུ་དང་པོ་སྨོས་སོ། །རང་གི་གཞལ་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་རྟོགས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལེའུ་གསུམ་སྨོས་ཏེ། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་བསྟན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ངག་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ཐབས་མེད་པས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལེའུ་གསུམ་པ་སྨོས་སོ། །དེ་ལ་དཔེ་ལྟར་སྣང་གིས་འགྲེལ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་མི་ནུས་པས་དཔེ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལེའུ་གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལེའུ་བཞི་པ་སྨོས་སོ། །ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་སོགས་ཀྱིས་རེ་ཤིག་པའི་བདེ་བ་ཙམ་སྒྲུབ་ཀྱི། གཏན་དུ་བའི་བདེ་བ་སྒྲུབ་ནུས་པ་མིན་ལ། དེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནི། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་ལ་ལྟོས་པས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གྲུབ་མཐའ་ཤེས་ནས། དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལེའུ་དྲུག་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ནི་གཙོ་བོའ་དགོས་པ་སྨོས་པ་ཙམ་ཡིན་ ི

428 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིགྱི། རྒྱས་པར་ནི་ཚིག་དོན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང༌། གང་གིས་
བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་དུས་ཀྱི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བལྟ་བའི་མིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐའ་དག་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། འགྲན་པའི་ཟླ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རྟོག་གེ་པའི་ལོག་རྟོག་འབའ་ཞིག་གཞུང་མཐའ་དག་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རྩོད་པ་པ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཐུགས་མངའ་བ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།
༈ གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུར་གྲགས་
པ་བ་སུ་བྷ་ར་རཀྵི་ཏ་ནོར་འཛིན་བསྲུང་བ་ཞེས་པས་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང༌། བོད་ཀྱི་ལོཙྪ་བ་དགེ་བསྙེན་ཞ་མ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །འགྱུར་འདི་མ་གཏོགས་རྩ་བ་དང་རང་འགྲེལ་གྱི་འགྱུར་གཞན་ཡོད་པར་གྲགས་ནའང་མ་རྙེད་ཅིང༌། བོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱས་པའི་བསྡུས་དོན་དང༌། རྣམ་བཤད་སོགས་ཀྱང་མ་རྙེད་པས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་དཔང་ལོཙྪ་བ་བློ་གྲོས་ ིབརྟན་པས་བསྒྱུར་བ་འདི་དང་འགྱུར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པ་མང་བ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་དཔྱད་ནས་བྱས་པའོ།།
ཐུབ་པའི་བསྟན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་གཅིག་པུ། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། །དགོངས་འགྲེལ་གཞན་ལས་ཆེས་ཆེར་ཁྱད་ཞུགས་པ། །ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་འདི་བྱས་སོ། །རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ། །ཕྱི་དུས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་

ལེའུ་དྲུག་པ་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ། 429

མིག་གཅིག་ཏུ། །ལམ་བཟང་འདི་ཉིད་འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་པ། །བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའ་ཚིག་ ིདོན་ཙམ་ཞིག་བཤད། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་བླང་དོར་བྱེད་འདོད་ནའང༌། །ཕྲག་དོག་ཟུག་རྔུའི་གདུང་བས་རབ་གདུངས་ཤིང༌། །ཚིག་དོར་ལྟག་ཆོད་འབའ་ཞིག་ལྷུར་ལེན་པ། །མུ་ཅོར་སྨྲ་བའི་སྐྱེ་བོར་འདིས་ཅི་བྱ། །འཁོར་བ་ཆུ་ཤིང་སྙིང་པོ་མེད་མཐོང་ཞིང༌། །ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གྲངས་དང་གོ་རིམས་སོགས། །དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་ནས་ནི། །རྟོགས་ལྡན་དབེན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག །ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་རིགས་ལམ་དྲི་མེད་པ། །ཆ་ཤས་ཙམ་ཡང་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར། །དེང་སང་དབེན་པར་བསྒྲུབ་པ་བྱེད་ཅེས་པའང༌། །མོ་གཤམ་བུ་ཡི་ལྟ་སྟངས་དག་དང་མཚུངས། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་དགའ་བ་རྒྱས་ཕྱིར་དང༌། །ཐུབ་བསྟན་ལྷག་པར་གཅེས་སུ་བྱ་བ་དང༌། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱས་ཤེས་དྲིན་གཟོའ་ཆེད། །ལུགས་འདི་འབྱེད་ལ་འབད་པ་རིགས་ ིཔ་ཡིན། །རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་མང་ཡོད་ཀྱང༌། །རིགས་ལམ་དྲི་མེད་ཤེས་ནས་དད་པའང་དཀོན། །ཚུལ་འདི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་ནུབ་འགྱུར་བས། །དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་མྱུར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེད། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའ་བཞེད་པ་རྟོགས་པར་དཀའ། །བདག་བློ་ཉམས་ཆུང་སྦྱངས་པའི་ ིསྟོབས་དམན་པས། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་མཆིས་ན། །བླ་མ་ལྷར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་རིགས། །འདིར་འབད་དགེ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །བླང་དོར་གནས་ལ་རྨོངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །གནས་ལུགས་ལྟ་བའི་བློ་མིག་དང་ལྡན་ཞིང༌། །ཡང་དག་རིགས་པའི་སྣང་བ་རྒྱས་པར་ཤོག །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ཐེག་མཆོག་དགེ་བའི་བཤེས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང༌། །རྟེན་འབྱུང་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལམ་ཞུགས་ནས། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་བགྲོད་པར་ཤོག།
ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་བཤད་མཐར་འཛིན་གྱི་གདུང་1

བ་འཇོམས་བྱེད་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་ཐོས་པ་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཐུའི་བཙུན་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་དང༌། དཀའ་བཅུ་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པས་བསྐུལ་ཞིང༌། མདོ་ཁམས་སྟོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཀའ་བཅུ་པ་ལེགས་པ་དཔལ་གྱིས་གསེར་དངུལ་ཞོ་གྲངས་ 1 ཞོལ། ཤོག ༡༢༤ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༡༢༦ བ ༡ མཐར་འཛིན་གྱི་ཚ་གདུང་

430 ཚད་མ་མདོའ་རྣམ་བཤད། ིམང་པོའ་མེ་ཏོག་དང་བཅས་ཏེ། ས་ཐག་རིང་པོ་ནས་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ ིམཐའ་དག་འབྱེད་པ་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་སྤོབས་པ་དང་ལྡན་ཞིང༌། ཁྱད་པར་དུ་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ཆུ་ནང་གི་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། དཔལ་ལྡན་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང༌། སྙིགས་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོའ་ཞལ་སྔ་ནས་དང༌། ཡབ་སྲས་གཉིས་ ིཀྱི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡུན་རིང་དུ་མྱངས་པའི་དཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དགེ་སློང་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས། འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྡོམ་བརྩོན་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།།།སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌།།ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།
དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའ་མཐུས།། ིཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའ་སྡིག་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ ིཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའ་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་ ིཔར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའ་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང༌། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་ ིདུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང༌། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའ་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ ིཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། དགེའོ།། །།